Verba Hieremie. Liber iſte in Capl'm. I.
v duas ptes diuidit̄. ſ. in ꝓhemiū ⁊ tractatū. ſe
cūda incipit ibi. Et factū eſt. Prima in duas.
q2 p2io ponit̄ auctoris notificatio. ſcd̄o facta
ſibi cōmiſſio, ibi. Et factū eſt. Circa p2imū no
tificat̄ auctor p2io ex
nomine cum d2.

a Verba hieremie.
ſupple ſūt q̄ ſequūtur
in hoc libro. Secūdo
ex genere cū d2.
b Filij helchie. q̄ fu
it etiā ꝓpha licet non
tamfamoſus ſic hie
remias. ⁊ ħ ſm̄ regl'as
hebreoꝝ q̄ dicit ꝙ q̄n
in principio alicuius
ꝓphetie exp2imit̄ no
men p̄ris ipi' ꝓphete
intelligendū eſt ꝙ ⁊
pater fuit ꝓpheta.
c De ſacerdotib9 q̄
⁊c. ex q̄ patꝫ dignitas
ſui generis. q2 tribꝰ ſa
cerdotal' cōmixta fuit
tribui regie ꝑpter ſui
dignitatē. Tertio ex
loco cū dicitur.
d In terra beniami
Dicit ei Hieronym9
in p2olo. hui9 libri ꝙ
anathot eſt vicus tri
bus miliarib9 diſtās
a hieruſalem in ſorte
beniamin ſitus. Quarto notificatur ex tp̄e cum d2.

Incipit Hieremias propheta. Capitulū. I.

Verba hieremie [a] ꝓphete filij [b] hel
chie [c] d' ſacerdoti
bus q̄ fuerūt in
anathot [d] in t̄ra beniamim.
[e] Quod factū eſt verbū dn̄i ad
eū in dieb9 ioſie: filij amon
regis iuda in tertiodecimo
anno regni eius: ⁊ factū eſt
in dieb9 Joachim filij ioſie
regis iuda vſq3 ad cōſūmati
onē vndecimi anni ſedechie
filij ioſie regis iuda vſq3 ad
trāſmigrationē hieruſalem
in menſe q̄nto. [f] Et factū eſt
vbū dn̄i ad me dicēs [g] Pri
uſq3 te formarē in vtero no
ui te [h] ⁊ an̄q3 exires d' vulua
ſanctificaui te: [i] et ꝓphaꝫ in
gentib9 dedi te: [k] ⁊ dixi. A. a
a. dn̄e de9. Ecce neſcio loq̄
q2 puer ego ſuꝫ. Et dixit do
min9 ad me [l] Noli dicere q2
puer ſum: q2m̄ ad oīa q̄ mit
tā te ibis: et vniuſa q̄cunq3
mādauero tibi: loq̄ris. Ne
timeas a facie eoꝝ: q2 tecuꝫ
ego ſuꝫ vt eruā te dicit dn̄s
[m] Et miſit dn̄s manū ſuaꝫ ⁊
tetigit os meum: ⁊ dixit ad
me. [n] Ecce dedi vba mea in
oꝛe tuo [o] ecce conſtitui te ho
die ſup gentes ⁊ ſup regna:
vt euellas [p] ⁊ deſtruas [q] ⁊ diſ
pdas [r] ⁊ diſſipes [s] et edifices
⁊ plantes. [t] Et factū eſt ver
bū dn̄i ad me dicēs [v] Quid
tu vides hieremia Et dixi.

lentis vel admirātis. Sed q2 de9 poteſt ſupplere omneꝫ
defectum. ideo ſubditur. l Noli dicere puer ſum ⁊c.
quaſi diceret. potens ſum omnē defectū tuū ſupplere. ⁊
te ab oppugnationib9 eoꝝ quos tu formides protegere.
Sciebat eni hieremias ꝙ ꝓphete q̄ ante eū fuerāt ꝑſe
cutiones vſq3 ad moꝛ
tē ſuſtinuerant. maxi
me tp̄e manaſſe reg.
vt habet̄. iiij. Regum.
Et ſubditur initio
officij cū dicitur.
m Et miſit dn̄s ma
nū ſuā ⁊ teti. os meū.
vidit eni imaginaria
viſione q̄ſi ſilitudinē
homis deū rep̄ſentan
tis. os hieremie mā9
ſua tangētis. ⁊ intelle
xit ꝙ per hoc deſigna
bat̄ collatio doni pro
phetie ſibi a deo. ideo
ſubditur.
n Ecce dedi verba
mea ⁊c. ⁊ q2 hieremi
as nō ſolū ꝓphetauit
ↄtra regnum iude. ſed
etiam ↄtra plura alia
vt videbit̄ infra. ideo
ſequitur.
o Ecce conſtitui ⁊c
vt euellas. i. euellēdo
denuncies trāſferen
dos inde habitatores.
p Et deſtruas. q̄tū
ad occidendos. q Et diſperdas. quantū ad fugien
tes p diuerſas vias.

e Quod factū eſt vbū dn̄i ⁊c. Et ſciendū ꝙ iſtud ꝙ nō eſt
p̄nomē ſed ↄiunctio. ⁊ ponit̄ p q2. ⁊ refert̄ ad id q̄d d2 in
p2incipio. Verba hieremie ⁊c. Et ad oſidendū ꝙ hec vba
p̄cedebāt ex ſpū diuino d2. e Quod factū ⁊c. i. q2 factūꝫ
eſt vbū dn̄i ad eū in dieb9 ioſie ⁊c. Tacent̄ hic due reges
quoꝝ tp̄ib9 ꝓphetauit. ſ. Joachaꝫ ⁊ iechonias filius ioa
chim eo ꝙ q̄libet eoꝝ regnauit tm̄ trib9 menſibus. et ſic
temp9 eoꝝ cōputat̄ ſub alijs regib9 vſq3 ad trāſmigratio
nē hierl'm. i. captiuitatē ꝑpli eius. ciuitate deſtructa per
nabuch. in menſe q̄nto. Contrariū videt̄ infra. xxxix. vbi
d2. Menſe quarto q̄nta die mēſis aperta eſt ciuitas ⁊c.
Dicendū ꝙ mēſe q̄rto fuit capta a babylonijs vt ibi d2.
ſed ciuitas nō fuit deſtructa nec ꝑpl's in babylonē duct9
donec ſup ħ audiret̄ voluntas nabuch. exiſtētis tunc in
antiochia p nūcios ad ħ miſſos q̄ redierūt menſe quito
f Et factū eſt. Hic ↄſiter deſcribit̄ cōmiſſio (vt d2 hic.
facta hieremie de actu ꝓphetandi cū d2 ei a domino.
g Priuſq3 te formareꝫ in vtero noui te. noticia p̄deſti
nationis q̄ eſt ab eterno. h Anteq3 exires de vulua
ſanctificaui te. purgādo ab originali in vtero m̄ris p gra
tiā ſanctificantē. i Et ꝓphetā in gentib9 dedi te. nūc
tibi officiū ꝓphetādi imponēdo. ⁊ q2 officiū eſt magnū.
ideo ſubditur excuſatio hieremie.
k Et dixi. a a a dn̄e deus. ⁊ dicunt aliqui expoſitores ꝙ
hic ter ponit̄ a. q2 hieremias ſe excuſat a tanto officio
ꝑpter triplicē defectū. ſ. etatis. ſcientie ⁊ eloquētie. quia
adhuc erat iuuenis. ſed hec expoſitio procedit ex igno2ā
tia hebraici ſermonis. vbi ponit̄ hic vna dictio. ⁊ d2 aha
compoſita ex trib9 l̄ris. ſ. aleph he ⁊ he. q2 bis ponit̄ hec
l̄ra he. ⁊ hec dictio ſic ſonat. a. a. a. l̄ra ei he aliq̄n ſonat in
hebreo ſicut a in latino. ⁊ eſt dicta dictio interiectio do

r Et diſſipes. q̄tū ad moriētes in fuga vl' captiuitate.
s Et edifices ⁊ plantes. i. denuncies iudeos reedificā
dos ⁊ plantandos in terra ſua. quod impletum fuit tē
poꝛe Cyri qui dedit populo licentiā redeundi in terram
ſuā ⁊ reedificandi templū. ⁊ tp̄e artharerſis qui dedit li
centiā Neemie reedificandi ciuitatē hieruſalē. vt habet̄
primo Eſdre. i. ⁊ Neemie. i.
t Et factum eſt. Finito prohemio. hic incipit tractat9.
Circa quem ſciendum ꝙ licet principalis materia hu
ius libri ſit myſterium ipſius chriſti. vt ſupra dictū eſt.
tamen Hieremias multo diffuſius ſcribit futuram ciui
tatis ⁊ templi deſtructionem. propter quod melius po
teſt accipi diuiſio libri ſm̄ iſtam materiā. ⁊ ſm̄ hoc liber
iſte in duas partes diuidit̄. quia primo hieremias hanc
deſtructionem futurā denunciat. ſecundo ipſam factam
deploꝛat in trenis qui non eſt liber diſtinctus ab iſto. vt
patet p Hieronymum in prologo galeato. qui prologus
ponitur in principio libri Regū. Prima in duas. q2 pri
mo futuram deſtructionē denunciat. ſecundo dicta epi
logat. ca. lij. Prima adhuc in duas. quia primo p̄nuncia
tur deſtructio iudeoꝛū. ſecundo aduerſarioꝛum ſuoꝛum.
ca. xlvi. Prima adhuc in duas. quia primo denunciatur
dicta deſtructio prophetice. ſecundo hyſtoꝛice. cap. xxxix.
Prima adhuc in duas. quia primo oſtēditur deſtructio
ciuitatis futura. ſecundo ſubditur huius deſtructionis
cauſa. ca. ſequēti. Prima adhuc in duas. quia primo po
nitur dicta oſtenſio. ſecundo ꝓphete confortatio. ibi. Tu
ergo. Oſtenſio vero deſtructiōis future fuit duplici vi
ſione. ſecunda ponitur ibi. Et factum eſt. Prima ponit̄
cum dicitur. v Quid tu vides hieremia. non querit

dñs ex ignorantia. ſed vt ex eiꝰ viſione ꝯueniētiꝰ eū inſtruat de futura deſtructiōe ciuitatis. aō ꝯſiter ponit̃ pro
x Uirgā vigilantē ego video. Aliq̄ expo. (phete viſio. nūt. Uirgā vigilantē. i. vigilantiū. ſ. latronū q̄ vigilāt de nocte qñ alij dormiūt ad faciendū furta. τ hñt aliqñ virgam longā in extremitate vnciniū ferreū habentē cū q̄ extrahūt veſtes vel alias res d̄ domibꝰ ꝑ feneſtras. et per hoc vt dicunt deſignabatur futura ſpoliatio ciuitatꝭ per chaldeos Sꝫ iſtud dictū ꝓceſſit ex ignorantia hebraici ſermonis q̄ ſic habet hic. Baculū amigdalinū video τ dicit baculū ad deſignandū ꝑcuſſionē ciuitatis futurā. Amigdalinū ad deſignādū huiꝰ ꝑcuſſionis acceleratiōnē. eo qꝫ inter alias arbores amigdalus multū accelerat emittere flores. τ ĩdo cū ſubdit̃.
y Bñ vidiſti. q2 vigilabo ego τc̃. In hebreo habet̃. Quia feſtinabo ego. τ eadem

ᵃUirgā vigilātē ego video τ dixit dñs ad me. ʸBñ vidiſti: q2 vigilabo ego ſuꝑ v̾bo meo vt faciā illud. ᶻEt factū ē v̾bū dñi ſc̾do ad me dicēs ᵃQuid tu vides. Et dixi. ᵇOllā ſuccēſaꝫ ego video. et faciē eiꝰ ᶜa facie aq̄lonis Et dixit dñs ad me. ᵈAb aq̄lone pandet̃ malū ſuꝑ oēs habitatores terre. Quia ecce ego ꝯuocabo oēs cognationes regnoꝝ aq̄lonis ait dñs τ venient ᵉτ ponēt vnuſq̄ſqꝫ ſoliū ſuū ᶠin introitu portarū hierl̃m: τ ſuꝑ omēs muros eiꝰ in circuitu: τ ſuꝑ vniuerſas vrbes iuda. ᵍEt loquar iudicia mea cū eis ſuꝑ oēm maliciaꝫ eoꝝ q̄ dereliq̄runt me τ libauerūt dijs alieīs: τ adorauerūt opꝰ manuum ſuaꝝ. ʰTu ergo accinge lūbos tuos τ ſurge. τ loquere ad eos oīa q̄ ego p̄cipio tibi ⁱNe formides a facie eoꝝ: ˡnec enī tīere te faciā vultū eoꝝ. ᵏEgo q̄ppe dedi te hodie ī ciuitatē munitā: τ ī columnā ferreā: τ in murum ereū ſuꝑ oēm terrā regibus iuda: principibꝰ eiꝰ τ ſacerdotibꝰ: τ oī ꝓplo terre: τ bellabūt aduerſuꝫ te τ ñ p̄ualebūt: ˡq2 ego tecū ſum ait dominus vt liberem te.

ſententia eſt in lr̃a nr̃a cū d̾r. Uirgā vigilantē. et poſtea. Uigilabo ego. ꝑ vigilantiā enī intelligit̃ feſtinatio eo modo loquēdi q̄ cōiter dicit̃ de homīe multū feſtināte ad aliq̄d obtinendūꝫ qꝫ vigilat ſuꝑ illud. ſacra ſcriptura enī nō ſemꝑ transfert̃ de verbo ad v̾bū. ſed aliqñ accipiēdo ſenſum ex ſenſu
z Et factum eſt. Hic ponitur ſecūda (viſio cū d̾r.
a Quid tu vides. exponatur vt ſupra.
b Ollā ſuccenſaꝫ ego video. nō eſt intelligendū qꝫ viderit imaginaria viſione ollā plenaꝫ igne ardente. vt aliq̄ imaginant̃. ſed videbat ollā bullientē. τ h̃ modo cōmuni v̾bo dicit̃ olla ſuccēſa qñ fortiter bullit. vñ in hebreo h̃r. Ollā bullientē ego video τ facies eiꝰ. i. ebullitiōes eius q̄ apparēt in ſup̾ficie olle bullient̃. In hebreo enī facies
c A facie aq̄lonis. i. a ꝑte aq̄lonis. (ponit̃ in plurali. olla enī poſita ad ignē qñ bullit eius ebullitiōes incipiunt a parte ignis τ flectunt̃ ad partē oppoſitam. τ ꝑ hoc ſignificabat̃ qꝫ chaldei ciuitatē incēſuri venirent a parte aq̄lonis. τ ideo ſequit̃ exponendo dictā viſionem.
d Ab aq̄. pan. τc̃. τ ptꝫ lr̃a vſqꝫ ibi.
e Et po. vnuſ. τc̃. i. tētorū ſuū.
f In intro. por. hic. vt nullꝰ poſſit inde egredi qn̄ capiat̃. vel ad lr̃aꝫ ſoliū ſuū. q2 capta ciuitate ſederūt principes in portis in ſolijs ſuis tāqꝫ victores.
g Et loquar iudicia mea cū eis. red (vt habet̃. ī. xxxi. dendo eis penā debitā ꝑ peccatis. Sed querit̃ hic quō chaldei dicunt̃ veniſſe ab aq̄lone cū chaldea ſit mag̃ ad orientē reſpectu iudee. Ad q̄d dicendūꝫ qꝫ nabucħ. tunc erat monarcha vt ptꝫ Daniel. iiij. et ſic regna aquilonis erāt ſibi ſubiecta. τ pro maiori parte collegit inde exercitū ad veniendū ꝯtra hierl̃m. vt ſic chaldeam dimitteret munitā bellatoribꝰ in ſui abſentia ꝯtra ꝑicula imminentia. qꝫ aūt ponit̃ duplex viſio ad ſignādū ideꝫ. ſ. ciuitatis deſtructionē facit ad iudiciū veritatis. τ vt ſ̾mo dei velocius cōpleat̃. ſm̄ qꝫ expoſuit ioſeph de duplici ſomnio pharaonis famem futurā ſignante. Gene. xli.

h Tu ergo. Hic ꝯſiter ponit̃ ꝓphete ꝯfortatio cū dicit̃. Tu ergo accinge lumbos tuos τc̃. i. ſis promptꝰ τ paratus ad exequendū mandatū meū abijciendo a te timorē humanū. ꝓpter q̄d ſubdit̃.
i Nec enī timere te faciā. id eſt ꝑmittā. ꝓpter q̄d ſubdit̃.
k Ego quippe dedi te hodie in ciuitatē munitā τc̃. q. d. ſicut ciuitas munita nō pōt capi nec columna ferrea frangi. nec murꝰ eneꝰ penetrari. ſic non poteris a tuis aduerſarijs ſuperari. cuiꝰ cauſa ſubditur.
l Quia ego tecū ſuꝫ q̄ ſum infinite v̾tutis τ ſic poſſum te in omnibus protegere.

Cin capitulo p̾io Hieremie vbi dicit̃ ī poſtilla. Filij helchie q̄ fuit etiā ꝓpheta.

Additio.

Quod ſit regula apd̾ hebreos qꝫ qñ ī principio alicuiꝰ ꝓphetie exprimit̃ nomē patrꝭ ipſius ꝓphe intelligēdū eſt qꝫ pr̄ fuit ꝓpheta. nullū habet fundamentū in ſacra ſcriptura. nec aliquē hebreoꝝ expoſitorem me recolo legiſſe hoc aſſerentē. licet in quodā talmudico libro hoc legatur. tamē hoc non eſt ꝓ regula reputandū. imo ſm̄ Ra. cambi. τ alios auctenticos hebreoꝝ expoſitores Helchias hic nominatus eſt. Helchias ille ſummus ſacerdos qui inuenit librum legis tēꝑe Ioſie. vt habetur. iiij. Reguꝫ. xxij. qui q̄dem helchias non fuit propheta. quod patet ex hoc qꝫ ip̄e cū alijs de mandato regis iuit ad querendū verbum domini ab Oldā ꝓphetiſſa. vt patet in capitulo ſupradicto.

Replica.

In capi. primo Hieremie vbi poſtillator helchiā pr̄eꝫ Hieremie hic noīatū dicit fuiſſe ꝓphetam iuxta regulā hebreoꝝ dicentē pr̄es ꝓphetarū nominatos fuiſſe ꝓphās. ſed Burg. dicit ſe illā regulā non legiſſe nec regulā eſſe. dicit tñ in thalmud reperiri. vnde q2 thalmud apud iudeos ꝑ lege reputatur. lex autē τ regula coincidūt. igitur Burgeñ. negans illud dictum fore regulā concedit ip̄m eſſe regulaꝫ ex eo. q2 dicit ip̄m in thalmud fore contentū. Aſſumit autē Burgeñ. qꝫ Helchias hic nominatꝰ non fuit ꝓpheta ſed fuit ille ſummꝰ pontifex. de quo. iiij. Regū. xxij. dicit̃. qꝫ inuenit libruꝫ legis tempore Ioſie. τ ad hoc allegat Rabi cambi. τ alios Sed videt̃ qꝫ Burgeñ. ꝑ aſſumptū illud ꝓbat ꝓpoſitum q2 ſummi pontificis officiū fuit ꝓphetare. ſi enī tēꝑe chriſti qñ ſacerdotiū τ ꝓphetia legis debuit obmuteſcere. ad pontificis officiū ꝑtinebat ꝓphetare. ſicut dicit̃ Ioħ. xi. de caypha. cū eſſet pontifex ꝓphetauit. multo amplius tēꝑe regū qñ ꝓphetia fuit in maximo vigore ad pontificis officiū ꝑtinebat ꝓphetare. ergo q2 ſm̄ Burge. helchias non fuit ꝓpheta. τ cū hoc ſm̄ eundē fuit pontifex ergo fuit ꝓpheta ſaltē officio etſi nō actu. Et ad hoc tendit argumentū Burg. ꝑ q̄d nititur oſ̄dere ip̄m nō fuiſſe ꝓphetaꝫ. q2 miſſus eſt a rege ad Oldam ꝓphetiſſam ad

Et factũ eſt v. .II.
bũ dñi ad me dicẽs [b]vade ⁊ clama in auribꝫ hie
ruſalẽ dicẽs. [c]Hec dicit dñs.
[d]Recordat' ſuz tui [e]miſeràs
adoleſcẽtiã tuã: [f]⁊ charitatẽ
deſpõſatiõis tue q̃n [g]ſecuta
es me i deſerto [h]i t̃ra q̃ ñ ſemi
nat'. [i]Sctũs iſrl' dño [k]primi
tie frugũ ei'. [l]Oẽs q̃ deuorãt
eũ delinquũt: [m]mala veniẽt
ſup eos dicit dñs. [n]Audite
vbũ dñi dom' iacob ⁊ oẽs
cognatiões dom' iſrl'. Hec
dicit dñs. [o]Quid iuenerũt
p̃res vr̃i in me iniq̃tatis [p]q̃
elõgauerũt a me: [q]⁊ ãbulaue
rũt p' vanitatẽ: [r]⁊ vani facti
ſunt. [s]Et nõ dixerũt: [t]vbi ẽ
dñs q̃ aſcẽdere nos fecit de
terra egypti: [v]qui traduxit
nos p̃ deſertũ: p̃ terrã inha
bitabilẽ ⁊ inuiã [x]p̃ terraz ſi
tis [y]⁊ imaginez mortis [z]per

Aſulendũ. Ad h̃ aũt cõiter dr̃. q̃ aliq̃ ſunt ꝓphe actu ſꝫ nõ officio. vt dauid. iob ⁊ q̃plures alij. Quidã aũt fuerunt ꝓphe vtroq̃ mõ ſicut eſaias. hieremias ⁊c̃. q̃dã autẽ offi- cio ⁊ nõ actu. ſic multi ſũmi põtifices. ⁊ ſic helchias. Et ad ſedandã Burg. ↄtentionẽ põt dici. q̃ nõ eſt incõueni- ens vnum ꝓphã ad aliũ accedere et ab eo inq̃rere aliq̃d ſibi nõ reuelatum ⁊ ab eo in- ſtrui. vt p̃tꝫ factuz in multis locis tpe regũ. In p̃io libro Regũ dr̃. Ilum ſaul inter ꝓ- phetas. q̃ tñ cõſuluit phitoniſſaz. multo ra tionabiliꝰ helchias exiſtens ꝓpha potuit ↄſulere veraz ꝓphetiſ- ſam. q̃ ꝓphe ſpũ pro phetico nõ ſemp̃ tan- gunt. nec eſt in eoꝝ p̃tãte vſus luminis ꝓ- phetalis. q̃ donũ ſu- p̃naturale eſt. Sꝫ q̃c- quid ſit de ꝓphetia iſti' Helchie nõ videt' veriſimile hũc ſummũ pontificẽ fuiſſe p̃rem hieremie. q̃ p̃r ipſius hic nominat' dr̃ fuiſſe de ſacerdotibꝫ q̃ ſunt in anathot. qui ſm̃ beatũ Hieronymuz fuit viculus ruralis. Unde acci- dit ei Hieremie ruſticitas in eloquio. fuit enĩ anathoti- tes vt inq̃t idẽ beat' Hieronym'. nec puto veriſile ſum- mũ ſacerdotẽ in tali viculo habitaſſe. ſꝫ in ciuitate regia ad reddendũ iura in cauſis ꝑplexis. nec videt' honeſtas modus loq̃ndi lr̃e beati hieronymi de p̃re hieremie ſi fu iſſet ſumm' pontifex. nõ enĩ honeſte de ſũmo pontifice dici põt. q̃ ſit vn' de ſacerdotibꝫ. p̃ſidẽs eĩ. cũ ſimplicibꝫ ſacerdotibꝫ nõ cõnumerat' honeſte ſicut nõ decet regem populo connumerari.

Capitulũ .II.

Et factũ eſt. Hic ↄſequẽter deſcribit' dicte deſtru- ctionis cauſa. ſ. populi iudaici malicia. ⁊ diuidit' in duas partes. q̃ primo hieremias arguit ppl'i maliciã. ſcdõ ex h̃ patit' multiplicẽ iniuriã ca. xx. Prima in duas. q̃ primo arguit' ppl'i malignitas. ſcdõ ei' irre- parabilitas. xiij. ca. Prima adhuc in duas. q̃ p̃io hiere mias arguit ppl'i trãſgreſſionẽ. ſcdõ plãgit ſibi futurã p̃ſe cutionẽ ca. xi. circa mediũ. ibi. Tu aũt dñe demõſtraſti mi hi. Sed iſtud dictũ videt' repugnare ei qd̃ dictũ eſt cap. p̃cedẽti. Nec eni timere te faciã. i. ꝑmittã. q̃ planctus de malo futuro videt' p̃cedere ex timore. Ad qd̃ dicendũ q̃ ſicut dicit phs. ij. rhetorice. Timor eſt paſſio de malo fu- turo de difficili euitabili. nõ tñ impoſſibili. q̃ ſi app̃hen- dat' vt impoſſibile euitari. iã ceſſat timor. et ſuccedit tri- ſticia q̃ eſt ꝓprie de malo p̃nti. q̃ iã app̃hendit' illud ma lũ vt p̃ns. ꝓpter qd̃ iudicati ad mortẽ cum illuc ducunt' nõ timẽt ſꝫ triſtant'. ⁊ h̃ eſt peius q̃ timere. Prouer. xvij. Spũs triſtis exiccat oſſa. Hieremias aũt p̃ diuinã reuela tionẽ erat cert' de p̃ſecutiõe ſibi futura. ⁊ iõ nõ erat in eo timor de h̃. ſed triſticia. ⁊ ſic plãgebat. q̃ app̃hẽdebat illã q̃ſi iam p̃ſentẽ ꝓpter euaſionis impoſſibilitatez. Plan- ctus eni ꝓprie eſt de malo p̃nti vel p̃terito ſm̃ rẽ vel ſm̃ app̃henſionẽ. Per dicta patet ſolutio argumẽti. Prima adhuc in duas. q̃ primo arguit' ppl'i multiplex flagitiũ. ſcdõ excludit' ab eo remediũ ca. v. Prima adhuc in tres. q̃ primo arguit' ppl'i malicia. ſcdõ peccandi inuerecũdia. ca. ſequẽti. tertio peccantiũ ↄtumacia. ca. iij. Pñs autez capitulũ in duas partes diuidit'. q̃ primo p̃mittit' dei ⁊ populi mutua dilectio. ſcdõ ipſius populi deprauatio. vt grauior appareat ex p̃cedẽti bonitate. ſcdã ibi. Audite Circa primũ ſciendũ q̃ de' magnã dilectionez oſtendit ppl'o iudaico q̃n ſic mirabiliter eduxit eũ de egypto et ſi bi ſpecialr̃ deſpõſauit p̃ dationẽ legis. ſm̃ q̃ dr̃ pſ. cxlvij. Nõ fecit taliter oĩ nati. ⁊ iudi. ſua nõ manife. eis. Et ecõ- uerſo pp'ls magnã di- lectionẽ oñdit ad deũ q̃n ad mandatũ eius exiuit in deſertuz vbi victualia nõ creſcebãt nec cibos ad ſufficiẽ- tiã ſibi p̃parare pote- rant. ⁊ h̃ eſt qd̃ dr̃ hic

b Uade ⁊ clama in auribꝫ hierl'm. i. habi tatorũ ei'. ita q̃ oẽs poſſint audire tã ma iores q̃ minores.

c Hec dicit dñs. cu ius verbũ non poteſt eſſe falſum.

d Recordatus ſum tui. ſ. o iſrael.

e Miſeràs adoleſcẽtiã tuã. i. temp' tui exitus de egypto. f Et charitatẽ deſponſationis tue. in legis datione.

g Quãdo ſecuta me es in deſerto. ad dictuz moyſi ſerui mei. h In terra q̃ nõ ſeminat'. eo q̃ eſt oĩno ſterilis.

i Sanct' iſrael dño. q. d. tũc pp'ls iſrl' fuit ſanctificat'.

k Primitie frugũ ei'. q. d. ſicut primitie frugũ offere- bant' dño p̃ frugibꝫ aliis. ſic pp'lus iſrael fuit ei applicat' ſpecialiter p̃ ſuſceptionẽ legis. tũc enĩ dixerũt. Oĩa ques cũq̃ locut' eſt dñs faciem'. Exo. xxiiij. l Oẽs q̃ de- uo. eũ delinquũt. ſicut enĩ primitie nõ comedebant' lici- te niſi a ſacerdotibꝫ ⁊ eoꝝ familiis. ſic ppl'i terraꝝ vaſtã- tes populũ iudaicũ peccauerũt. q̃ licet hec punitio p̃ce deret a diuina iuſticia. tñ aduerſarij iudeoꝝ exequebant' m Mala veniẽt ſup eos. (voluntate mala. iõ ſubditur. ſicut declaratũ eſt multipliciter in Eſaia. ⁊ adhuc decla rabit' infra.

n Audite. Hic ↄſequẽter deſcribit' ppl'i deprauatio. ⁊ diuidit' in duas. q̃ primo deſcribit' ei' ma licia. ſcdõ remouet' falſa fiducia. ibi. Si laueris te. Pri ma adhuc in tres ſm̃ q̃ malicia ppl'i ex tribꝫ oſtẽditur. primo ex ei' ingratitudine. ſcdõ ex gentiliuz cõparatione. ibi. propterea. tertio ex flagelloꝝ multitudine. ibi. Nun q̃d ſeru' ⁊c̃. Circa primũ dr̃. o Quid inuenerũt pa- tres vr̃i in me iniq̃tatis. q. d. nihil. q̃ nõ habet locuz in deo.

p Quia elongauerũt a me. q. d. nõ fuit defect' ex parte mea ſed ſua. q Et ambulauerũt poſt vanita tem. i. idola q̃ nullã habẽt virtutẽ aut bonitatẽ.

r Et vani facti ſunt. i. bonitate vacui ſicut ⁊ idola. pro pter qd̃ dr̃ Pſ. cxiij. Similes illis fiant q̃ faciunt ea ⁊c̃. Q ei declinauerũt ad idolatriã patet Exo. xxxij. in ado ratione vituli. ⁊ poſtea i libꝝ Iudicũ. Regũ ⁊ Paralip.

s Et non dixerunt. i. facto non oſtenderunt.

t Ubi eſt dñs q̃ aſcendere nos fecit ⁊c̃. q̃ nõ oſtende- runt ſe gratos de hoc beneficio.

v Qui traduxit nos p̃ deſertũ. qui erat locus inhabita bilis ⁊ inuius. x Per terrã ſitis. q̃ carebat fontibꝰ ⁊ fluminibus.

y Et imaginẽ mortis. ꝓpter ſerpentes et animalia ve- nenoſa ibi exiſtentia. Deutero. viij.

z Per terram in qua non ambulauit vir. ſcꝫ antea ⁊ ſi aliq̃ ambulauerũt. fuerunt ita pauci q̃ quaſi nihil ſũt re putandi. ⁊ tamẽ in tota iſta via deus ꝓuidit bonis d' vi ctu ⁊ veſtitu. ita q̃ nihil eis defuit ſm̃ q̃ dicit' Deutero.

ij.ca. Dñs nouit iter tuũ quō trāſiet̾ ſolitudinē hāc ma
gnā p.xl.ānos habitās tecū.ꝛ nihil tibi defuit.ꝛ in h̾ ma
ior dei dilectio apparuit ꝙ tāto tpe puidit eis ꝛ ita bñ.
a Et induxi vos.mutaſ̄ modus loq̄ndi de tertia pſona
ad primā. b In terrā carmeli.i.terrā iſrl̄.exprimiſ̄ eñ

ſpecialiter carmel⁹ eo
ꝙ ē loc⁹ fertil̄ ꝛ ame
nus.iſte tñ carmelus
eſt ali⁹ ab illo carme
lo q̄ ē in ſorte ephrai.
q̄ eſt mag̾ ſteril̄.ſicut
dictum fuit Eſa.xxix.
Liban⁹ ↄuertet̄ i.cher
mel ꝛ chermel i ſaltū
reputabitur.
c Et ingreſ. conta.
multis idolatrijs.
d Sacerdotes non
dixerunt vbi eſt dñs.
eū deuote reqrendo.
e Et tenētes legē.q̄
dat mei cognitionē.
f Neſcierūt me.reco
gnoſcendo me dñm p
debitā futurē.
g Et paſtores.i.re
ges ꝛ principes.
h Preuaricati ſunt
in me.cultū mihi de
bitū idolis exhibētes
i Et pphe pphetaue
rūt in baal.loq̄tur de
falſis pphetis q̄s re
ges ꝛ principes foue
bāt ↄtra veros dñi p
phetas.vt ptz.iij.Re
gum.tpe achab.ꝛ.iiij.
Regū.tpe manaſſe et
pluriū alioꝝ.vt pate
bit.ī.xx.

terrā in q̄ nō ambulauit vir
neq̄ hītauit hō [a] Et induxi
vos [b] in trā carmeli vt come
deretꝭ fructū ei⁹ ꝛ bona illi⁹
[c] Et ingreſſi ↄtaminaſtꝭ trā m
meā ꝛ hereditatē meā poſu
iſtis i abominatōez. [d] Sacer
dotes nō dixerūt: vbi ē dñs
[e] ꝛ tenētes legē [f] neſcierūt me
[g] ꝛ paſtores [h] puaricati ſūt in
me [i] Et pphe pphauerūt i ba
al: ꝛ idola ſecuti ſūt. [k] Pro
pterea adhuc iudicio ↄtēdā
vobiſcū ait dñs: ꝛ cū filijs
vrīs diſceptabo. [l] Tranſite
ad inſulas cethī ꝛ videte [m] et
in cedar mittite: [n] ꝛ ↄſidera
te vehemēter ꝛ videte ſi fa
ctū eſt huiuſcemōi [o] ſi muta
uit gēs [p] deos ſuos Et certe
ipi nō ſūt dij. [q] Pplſ vo me
us [r] mutauit gl̄az ſuā [s] in ido
lū. [t] Obſtupeſcite celi ſup h̾
ꝛ porte ei⁹ deſolamini vehe

k Propterea. Hic ↄſiter arguiſ̄ malicia ppli
iudeoꝝ in cōpatiōe aliaꝝ gentiū cū dr̄ in pſona dñi.
k Propterea adhuc iudicio ↄtēdā ꝛc̄.q.d.nolo vos et
filios vrōs p violentiā deprimere.ſꝫ p viā iuſticie.quia
peiores eſtꝭ gentibꝫ alijs.iō ſubdiſ̄ l Trāſite ad inſu
las cethim.i.ad inſulas marꝭ mediterranei.in q̄bꝫ habi
m Et in cedar mit.i.ad agarenos q̄ de (tant barbari
ſcenderūt ab agar ancilla abrae p yſmaelē ꝛ cedar filium
yſmaelis. n Et ↄſiderate ve.i.toto mentꝭ conatu.
o Si mu.gens.i.alia q̄cūq̄ a vobis p Deos ſuos
q.d.nō.ſed q̄libet gens alia illud qđ prio coluit tāq̄ deū
tenuit ei⁹ cultū q̄uis ſint dij falſi. q Pplſ vo me⁹.
id ē ppl̄s iſrl̄ a me ſpecialr̄ elect⁹. r Mutauit gl̄iam
ſuā.i.deū ſuū in q̄ debebat glōriari. s In idolū.ſic
ptꝫ Exo.xxij.vbi tanq̄ deū coluit idolū vituli.ppter qđ
dr̄ pſ.cv. Mutauerūt gloriā ſuā in ſilitudinem vituli ꝛc̄.
Poſtea v̾o multꝭ idol̄ ꝛ varijs fuerūt.vt ptꝫ in librꝭ iu
dicū.Reg.ꝛ Paralyp̄.ꝛ qꝛ iſtud erat valde inhonorabile
t Obſtupeſcite celi.i.angeli ſupiores.et (ideo ſubdiſ̄.
porte celi.i.angeli inferiores.Sciendum tñ ꝙ in hebreo
ſic hr̄. t Obſtupeſcite celi ſup h̾ ꝛ turbetis ac diſſipe
tis.ꝛ ſm hebreos loq̄tur d̾ celo aereo qđ dr̄ hic celi i pl̄u
rali.ppter diuerſas ei⁹ ptes.vel accipiēdo plurale p ſin
gulari ſicut Exo.xxij.dr̄. Iſti ſūt dij tui iſrl̄.ꝛ tñ erat ibi
tñ vnicū idolū.Diciſ̄ aūt celū aereum metaphorice ob
ſtupeſcere.qñ notabiliter imutaſ̄ ſicut hō ſtupidus i fa
cie mutaſ̄.ꝛ in modo ſe hñdi in tempeſtate ꝛ diſſipatio

ne qñ fiunt ibi tonitrua.pcelle ꝛ fulgura que ſunt ire di
uine ſigna.ꝛ p h̾ vt dicit Ra.ſa.intelligiſ̄ deſtructio ciui
tatis ꝛ templi futura p nabucho.q̄ fuit magna tēpeſtas
iudeis.ſicut in cōmuni mō loq̄ndi dr̄ aliq̄ gens vel ciui
tas tempeſtari qñ magnū infortuniū accidit ei.ꝛ h⁹ tem
peſtatis ſubdiſ̄ cauſa
cum dicitur.

menter dicit dñs. [u] Duo eī
mala fecit pplus me⁹. [x] Me
dereliq̄rūt fontē aq̄ viue [y] et
foderūt ſibi [z] ciſternas diſſi
patas que ↄtinere nō valēt
aquas. [a] Nūq̄d ſuus eſt iſrl̄
aut vernacul⁹ [b] Quare ḡ fa
ctus ē i pdā. [c] Sup eū rugie
rūt leōes ꝛ dederūt vocē ſuā
[d] poſuerūt terrā ei⁹ in ſolitu
dinē Ciuitates eius exuſte
ſunt: ꝛ nō eſt q̄ hītet in eis.
[e] Filij q̄ꝫ mēpheos: et taph
neos [f] cōſtuprauerūt te vſq̄
ad verticē. [g] Nūq̄d nō iſtud
factū eſt tibi [h] qꝛ dereliqui
ſti dñm deū tuum [i] eo tpe [k] q̄
ducebat te p viam. [l] Et nūc
quid tibi vis in via egypti:
vt bibas aquam turbidam
[m] Et quid tibi cum via aſſy
riorum.vt bibas aquaꝫ flu
minis. [n] Arguet te malicia
tua ꝛ auerſio tua icrepabit

u Duo enī mala fe
cit ppl̄s me⁹.et q̄ ſint
illa ſubditur.
x Me dereliquerūt
fontē aq̄ viue.ſic no
minaſ̄ de⁹ eo ꝙ eſt vi
ta p eſſentiā dās oībꝫ
alijs vitā ꝛ inſpiratiō
y Et foderūt (onē.
ſibi.i.cū diligētia ꝛ la
bore queſierunt.
z Ciſternas diſſipa
tas ꝛc̄.i.idola nullam
virtutē in ſe nec in
alijs habentia.
a Nunq̄d. Hic oſtē
ditur malicia ppl̄i ex
flagelloꝝ multiplica
tione cum dicit̄.
a Nunq̄d ſeru⁹ ſcꝫ
empticius.eſt iſrl̄ aut
vernaculus.i.fil⁹ na
tus in domo vt ſic de
beat flagellari.q.d.nō
iſta cauſa.ꝛ ideo inq̄
ritur de ea cū dicit̄.
b Quare ḡ fact⁹ eſt
in pdā.alijs gētibꝫ.
c Sup euꝫ rugierūt
leones.i.aſſyrioꝝ ꝛ
egyptiorū reges cru
deliter ipm inuaden
tes.ideo ſubditur.

d Poſuerūt terram eius ꝛc̄.ꝛ patet lr̄a vſq̄ ibi.
e Filij quoq̄ mempheos et thaneos.i.egyptij ſic no
minati.qꝛ memphis ꝛ thanis erant ciuitates notabiles
f Conſtuprauerunt te.id eſt diſſipauerunt te (in egypto.
In hebreo habetur.Confregerunt te vſq̄ ad ver
ticem.Iſtud fuit impletū quando egyptij interfecerūt
Ioſiam regem qui erat caput in iuda.ꝛ ſubditur dictoꝝ
malorum vera cauſa cum dicitur. g Nunquid non
iſtud factū eſt tibi.quaſi diceret ſic.
h Quia dereliquiſti dñm.p idolatriā. i Eo tempo
re.i.ab illo tempore. k Quo ducebat te p viam.i.p
columnā ignis ꝛ nubis p̄cedendo.vt habetur Exodi.xiij
ꝛ hoc fuit qñ populus fecit ſibi vitulū conflatilē ꝛ ado
rauit vt deum.Exo.xxxij.et poſtea tempore iudicum qñ
nō habebāt regem niſi deum.vt habetur.i.Regū.
l Et nunc quid ꝛc̄.aquam turbidam.id eſt nili.vt ha
betur in hebreo.quia nilus diuiditur per multos riuos
ad irrigandū terram egypti.et ſic ex cōmixtione terre fit
eius aqua turbida.ꝛ p bibitionem illius aque intelligi
tur petitio ſubſidij ab illa gente.
m Et q̄d ꝛc̄.fluminis.i.euphratis p terrā illā currentꝭ
terra enī iſrael erat ſita inter ſyriā ꝛ egyptū.qꝛ ab aq̄lo
ne habet ſyriā.a meridie egyptū.ꝛ qñ infeſtabanſ̄ filij iſ
rael ab vna parte querebant auxilium ab altera.et nihil
eis valebat.iō ſubditur n Arguet te malicia tua.de
ſperantes enim de diuino auxilio recurrebāt ad humanū
ꝛ iō iuſto dei iudicio deficiebāt.cadentes in manibꝫ ad

uerſarioꝝ. iō ſubdit. o Scito ⁊ vide. penā itellectuꝫ p Quia malū. ex priuatiōe boni prius habiti. (dantē. q Et amaꝝ. ex incurſiōe mali prius inexptī r Reli. te dñm. p idolatrie cultū. s A ſeclo. i. a pricipio leg' da te. t Cōfregiſti iugū meū. faciēdo ⁊ adorādo ꝯflatilē vitulū. Exodi. xxxij.
v Rupiſti vincula mea. i. pcepta.
x Et dixiſti. facto.
y Nō ſeruiā. qꝛ fuiſti idol' ⁊ nō pt duobꝰ dñis ſuire. Mat. vi
z In oi eni colle ⁊c̄ in collibꝫ eni colebāt idola ꝓpter eminētiā loci et amenitatē ibidē in veneratiōe idoloꝝ. exercētes in ꝯdēſis luxuriā in veneratiōnē veneris ⁊ priapi
a Ego aūt plā. te ⁊c̄ in ſctis pr̄ibus primi abraam iſaac ⁊ iacob.
b Quō ḡ ꝯuerſa es q̄ſi di. ex malicia tua.
c Si lauer' te. Hic ꝯſtr remouet falſa fiducia i duobꝫ q̄ excludunt. ſcōm ibi. Quid uiteris. Prima in duas. qꝛ prio fit iſta remotio. ſcōo pene commīnatio. ibi Probibe Primū in q̄ ꝯfidebāt erāt ſacrificia q̄ in tēpio offerebant p peccatoꝝ expiatione. q̄ tñ nō valebāt abſqꝫ debita pnīa. ideo dr̄.
c Si laueris te nitro. ſpecies ē terre q̄ vtunt purgatores veſtiū. ⁊ dr̄ a nitro ter. qꝛ fac̄ veſtes nitidas
d Multiplicaueris tibi herbā borith. que ſilr̄ habet vim purgatiuā. in hebreo nō hr̄ herbā. ſed tm̄ borith. qd̄ ſm hebreos ſignificat ſaponē q̄ habꝫ vim purgatiuā. ⁊ p iſta itelligit multiplicatio ſacrificioꝝ vete. le. ad expiandum peccata que non valent ad hec ſine debita penitentia.
e Quomō dicis ⁊c̄. qꝛ pctā negare et defendere grauius eſt q̄ꝫ facere. i. Reg. xv. quaſi peccatū ariolandi eſt repugnare ⁊c. id o ſequit.
f Vide in ꝯualle. ſ. ennon. vbi filios ſuos traducebāt p igne offerētes idol'. Ra. ſa. dicit. In ꝯualle phegor. vbi filij iſrl' cōmiſerūt idolatriā. Nu. xxv. g Curſor leuis ⁊c̄. q. d. ſine freno cucurriſtis ad idolatriā. In hebreo hr̄ Camela leuis retinēs vias ſuas. i. moduꝫ ſuum currēdi abſqꝫ obliuione exer. ēs. ⁊ eſt eadē ſnīa. Et dicunt hebrei q femella camela agilior eſt ad currendū q̄ꝫ maſculus.
h Onager aſſuet' in ſolitudine. quia ibi ꝯuerſatur.
i In deſiderio aīe ſue ⁊c̄. p talē attractionē ſentit alonge femellā. ⁊ ſic inſeqtur ſine retinaculo. q. d. ſic gens iudaica ſecuta eſt idolatriā. k Oēs q̄ q̄rūt eā. ad fornicandū cū eo p idolatriā. l In mēſtruis eiꝰ inueniēt eā. in lege phibitū erat ne mlr' tpe mēſtruoꝝ ſuoꝝ admitteret ꝯcubitū alicuiꝰ viri. ꝓpter qd̄ nimis luxurioſa reputabat q̄ tali tpe ſe exponebat. ⁊ p h̄ deſignat vehemēt a idolatrie in ꝓplo iſrl'. qꝛ oi tpe erat ad eā paratꝰ. In hebreo hr̄. In mēſe ſuo iuenient eā. qd̄ expoīt Ra. ſa. dicēs q in vno menſe anni onager dormit toto mēſe. ⁊ alio tpe nō q̄rit vt capiat. qꝛ h̄ eēt p nihilo ꝓpter eiꝰ curſum velocē. ſꝫ tūc capit facilr' ⁊ ſine defectu. ⁊ p h̄ vt dicit deſignat captio gētis iudaice q̄ facta eſt p nabuch. menſe quarto. vt hr̄. iiij. Reg. vlti.
m Probibe ⁊c̄. Hic ꝯſtr ponit pene cōminatio cū dr̄. Probibe pedē tuū ⁊c̄. q. d. recede ab idolatria ne ducaris in captiuitateꝫ nudis pedibꝫ ⁊ ſitiēs ſic ſolēt duci captiui
n Et dixiſti deſperaui. de remedio. et iō n̄ dimittaꝫ. In heb. hr̄. nō curo. ſ. d̄ tali cōminatiōe. ⁊ mag' ꝯſonat ei qd̄ ſequitur.
o Adamaui q̄ppe alienos. ſ. deos. ⁊ talis amor vehemēs facit nō curare de monitione ad oppoſitum.
p Quō ꝯfundit ⁊c̄. q. d. ſic confundent filij iſrl'. qꝛ inuenient idola eoꝝ a chaldeis eos ſaluare nō potentia. et loqtur ꝓpha de futuro p modū pteriti. ⁊ ideo ſubdit.
q In tpe afflictōis dicent. id eſt tpe obſidionis p calhdeos.
r Libera nos. ⁊ ſubdit dñi riſio s Surgant ⁊c̄. qꝛ ipē noluit eos liberare. t Scōm numeꝝ ci. ⁊c. p dñi cultu habebāt vnū tm̄ altare ad imolandū in hierlm. et q̄ ptꝫ dei ꝯtēptꝰ maior. ideo ſeqtur.
v Oēs dereliqſtis me. ſine differētia ſexꝰ aut etatis
x Fruſtra pcuſſi ⁊c̄. qꝛ nō eſt ſecuta correctio.
y Deuorat gladius vr̄ ꝓphetas vr̄os. ſ. Zachariā tpe Ioas. ⁊ Eſaiam tpe manaſſe. et plures alios q̄ occiſi fuerunt ante tempꝰ hieremie. iō ſeqtur. z Quaſi leo vaſtator. qui aīalia innocētia occidit. vt ceruos ⁊ hmōi.
a Generatio veſtra. que ſemper ſitiuit ſanguinem innocium. b Nunquid ſolitudo factus ſum iſraeli ⁊c̄ quaſi diceret. non. immo prouidi ei de terra fertili lacte ⁊ melle mananti.
c Quare ergo dixit ⁊c̄. quaſi diceret nullam cauſam habuit niſi maliciam ſuam. d Nunquid obliuiſcet virgo deſponſata. e Ornamenti. quod dat ei ſponſus i deſponſatione ſua. f Aut ſponſa facie. id eſt ligamēti mamillarum ne groſſicies earum indecenter appareat quaſi di. non. et p hoc intelligitur q gens iudaica nullo

te. [o] Scito ⁊ vide [p] qꝛ malū [q] ⁊ amaꝝ ē [r] reliq̄ſſe te dñm deū tuū ⁊ nō eē timorē eiꝰ apud te dic̄ dñs deꝰ exercituū. [s] A ſeclo [t] ꝯfregiſti iugū meū [u] rupiſti vincula mea [x] ⁊ dixiſti. [y] Nō ſuiā [z] In oi ei colle ſublimi ⁊ ſub oi ligno frondoſo tu proſternaberis meretrix [a] Ego aūt plātaui te vineaꝫ electā: oēm ſemē veꝝ [b] Quō ḡ ꝯuerſa es mihi in prauuꝫ vineā alienā. [c] Si lauer' te nitro: [d] ⁊ multiplicaueris tibi herbaꝫ borith maculata es in iniq̄tate tua coraꝫ me dicit dñs deꝰ. [e] Quō dicis nō ſuꝫ polluta: p' baalim nō ambulaui [f] Vide vias tuas in ꝯualle. ſcito quid feceris. [g] Curſor leuis explicās vias ſuas [h] onager aſſuetꝰ i ſolitudīe [i] in deſiderio aīe ſue attraxit ventuꝫ amoris ſui. Nullꝰ auertet eā [k] oēs q̄ q̄rūt eā nō deficiēt: [l] in mēſtruis eiꝰ inueniēt eā. [m] Probibe pedē tuū a nuditate: ⁊ guttur tuū a ſiti. ⁊ dixiſti [n] Deſpaui: neq̄q̄ꝫ faciā. [o] Adamaui q̄ppe alienos: ⁊ pꝰ eos ambulabo. [p] Quō ꝯfundit fur qñ dephēdit. ſic ꝯfuſi ſūt domꝰ iſrl' ipi ⁊ reges eoꝝ pricipes ⁊ ſacerdotes ⁊ ꝓphe eoꝝ dicētes ligno pr̄ meꝰ es tu ⁊ lapidi tu me genuiſti. Verterūt ad me tergū ⁊ nō faciē: [q] ⁊ in tpe afflictōis ſue dicēt [r] ſurge ⁊ libera nos. Vbi ſunt dij tui q̄s feciſti tibi. [s] Surgant ⁊ liberēt te: in tpe afflictionis tue. [t] Scōm numerū q̄ppe ciuitatū tuaꝝ: erāt dij tui iuda. Quid vultis mecū iudicio ꝯtēdere [v] Oēs dereliq̄ſtis me dic̄ dñs [x] Fruſtra pcuſſi filios vr̄os diſciplinā nō receperūt. [y] Deuorauit gladiꝰ vr̄ ꝓphas vr̄os [z] q̄ſi leo vaſtator [a] generatio vr̄a. Videte vbū dñi. [b] Nunquid ſolitudo factꝰ ſuꝫ iſraeli: aut tra ſerotina. [c] Quare ḡ dixit ppl's meꝰ: receſſimꝰ non veniemus vltra ad te. [d] Nunquid obliuiſcitur virgo [e] ornamēti ſui: [f] aut ſpōſa

modo debuit obliuiſci leg̃ quã de⁹ dedit ei ĩ ornamẽtũ
qñ eã deſpõſauit in mõte ſynai. ⁊ p̃ceptor reſtringentiũ
indecentiã vite. q; tñ fecit ↄtrariũ ⁊ longo tp̃e. iõ ſeq̃tur
Populus aũt me⁹ ⁊c. g Quid niteris ⁊c. Hic rãno
uetur ſcd̃m. l. apparẽs iuſticia p̃ quã ſuã maliciã pallia-
bant. vnde et rex ma-
naſſes occiſionẽ eſaie
palliauit zelo leg̃ im-
ponẽs ei ꝙ ↄtra moy-
ſen locutus fuiſſet vt
dictũ fuit Eſaie. i. pro
pter quod dicit̃.
g Quid niteris ⁊c.
q̃ſi di. fruſtra pallias
maliciã tuaz. quia ſcd̃m
Hieronymũ ſimula-
ta ſanctitas duplex ẽ
iniquitas.
h Ad q̃rendã dile-
ctionẽ allegãdo ꝙ de
beret te de⁹ diligere.
i Que inſup ⁊ mali
cias ⁊c. ſemp̃ ĩ malis
creſcendo.
k Et in alis tuis. i.
in ſacerdotibus ⁊ regib⁹
p̃ q̃s debebat popul⁹
ſubleuari ſicut auis p̃
l Inuẽt⁹ eſt (alas.
ſan. i. ꝓphetar̃. ⁊ ma-
xime tp̃e manaſſe. vñ
dr̃. iiij. Reg. xxi. Et ſan
guinẽ innoxiũ effudit
manaſſes multuz ni-
mis. ita vt impleret̃
hieruſalez vſq; ad os.
m Non in foſſis in
ueni eos. q̃ſi di. iſta oc
ciſio innocentũ nõ fu-

faſcie pectoral' ſue. pp̃ls vo
me⁹ oblit⁹ ẽ mei dieb⁹ inũe-
ris. [g] Quid niteris bonã oſtẽ-
dere viã tuã [h] ad q̃rẽdã dile-
ctiõez [i] q̃ inſup ⁊ malicias tu
as docuiſti vias tuas: [k] et in
alis tuis [l] iuẽt⁹ ẽ ſãguis aĩa
rũ pauper̃ ⁊ inocẽtũ. [m] Nõ ĩ
foſſis iueni eos [n] ſ; ĩ oĩb⁹ q̃ ſu
pra mẽorauĩ [o] ⁊ dixiſti. [p] Abſ-
q; pctõ ⁊ innocẽs ego ſuz: et
p̃pterea auertat̃ furor tu⁹ a
me. [q] Ecce ego iudicio ↄtẽdã
tecũ: eo ꝙ dixerĩ: ñ peccaui.
Quilis facta es nimis ite-
rãs vias tuas. [r] Et ab egypto
ↄfunderis: ſic ↄfuſa es ab aſ
ſur. [s] Nã ⁊ ab iſt [t] egredieris
[v] ⁊ man⁹ tue erũt ſup caput
tuũ [x] qm̃ obtriuit dñs ↄfidẽ
tiã tuã ⁊ nihil hẽbis p̃ſper̃.

V [a] Ulgo dr̃. [b] Si. III.
dimiſerit vir vxorẽ
ſuã [c] ⁊ recedẽs ab eo

it facta in occulto ſed in maĩfeſto. ita ꝙ non põt negari.
Ra. ſa. dicit ꝙ hec eſt vera lr̃a. m Nõ in foſſis inue-
niſti eos. ⁊ eſt ſenſus. nõ habuiſti cauſaz occidẽdi eos ſi
cut ille q̃ inuenit furẽ de nocte domũ effodientez. licite
poteſt eum occidere. vt habetur Exodi. xxij.
n Sed in oĩb⁹ q̃ ſupra memoraui. i. q; inueniſti eos ĩ
idolatria tua ⁊ alijs malis p̃dict̃ te arguẽtes. iõ occidiſti
eos cũ tñ debuiſſes eor̃ v̄ba recepiſſe cũ tremore ⁊ reue-
rentia. o Et dixiſti. poſt iſta flagitia manifeſta.
p Abſq; pctõ ⁊c. q; licet malũ ſit peccare. grauI⁹ tñ eſt
pctã ꝑpetrata mendaciter excuſare. iõ ſubdit̃. q Ecce
ego iudicio ↄtendã tecũ. ↄuincẽs te de malicia tua ⁊ pu-
niens nõ violẽter ſed rõnabiliter. ⁊ patet lr̃a vſq; ibi.
r Et ab egypto ⁊c. ab aſſur. tp̃e enĩ achaz p̃ceſſerat iſta
ↄfuſio ab aſſur. q; ſpoliata domo dñi miſit regi aſſyriorũ
munera. ⁊ tñ filialiter nõ valuit ei ſ; mag̃ nocuit. q; iuit
obuiã regi aſſyrior̃ in damaſcũ. vbi vidẽs altare idola-
trie fecit fieri ſimile ĩ domo dñi. q̃d fuit occaſio ruine ſi-
bi ⁊ pp̃lo ſuo. ⁊ eodẽ mõ poſtea ſecuta eſt cõfuſio ab egy-
pto tp̃e ſedechie q̃ etiã ex ↄfidẽtia reg̃ egypti rebellauit
nabuch. regi. ꝓpter q̃d ciuitatẽ ⁊ tẽpluz deſtruxit. ⁊ pp̃lm
partim occidit. ⁊ partim captiuauit egypti rege nullum
auxiliũ tribuẽte. iõ ſubdit̃. s Nã ⁊ ab iſta. ſ. terra.
t Et egredieris. in captiuitatẽ ducta. v Et manus
tue erũt ſup caput tuũ. in ſignũ cõfuſionis ⁊ triſticie. ſic
thamar ab amon violata ⁊ eiecta poſuit manus ſup ca-
put ſuum. ij. Reg. xiij. x Qm̃ obtriuit dñs ↄfidẽtiaz

tuam. quaz habebas in rege egypti. ⁊ loq̃tur de futuro p̃
modũ p̃teriti.

Capitulũ. III.

V Ulgo dicit̃. Poſtq̃; ꝓpheta redarguit pp̃li malici
am. Hic ↄſñter arguit peccantiũ inuerecũdiam. ⁊
hoc ſub metaphora mulier̃ p̃ ſua libidine a ma-

durerit virũ alter̃: [b] nunq̃d
reuertet̃ ad eã vltra [c] Nũq̃d
nõ polluta erit ⁊ ↄtamiata
mlier illa. [f] Tu aũt fornica-
ta es cũ [g] amatorib⁹ multis
[h] tñ reuẽtere ad me dic̃ dñs:
[i] ⁊ ego ſuſcipiã te. [k] Leua o-
culos tuos in directũ: [l] ⁊ vi
de vbi nũc p̃ſtrata ſis. [m] In
vijs ſedebas [n] expectãs eos
quaſi latro inſidiãs ĩ ſolitu
dine: [o] et polluiſti terram in
fornicatiõib⁹ tuis [p] ⁊ in ma-
licijs tuis. [q] Quobrẽ p̃hibite
ſũt ſtille pluuiarũ ⁊ ſerotin⁹
hymber nõ fuit [r] Frons mu
lieris meretricis facta eſt ti
bi: noluiſti erubeſcere. [s] Er-
go ſaltẽ ammodo [t] voca me
pater meus [v] dux virginita-
tis mee tu es. [x] Nũquid ira
ſceris impp̃etuũ. aut perſe-
uerabis in finem. [y] Ecce lo-
cuta es ⁊ feciſti mala. [z] ⁊ po-

rito dimiſſe. ⁊ diuidit̃
in duas partes. quia
primo arguit̃ hec in-
uerecundia abſolute.
ſcd̃o cõparatiue. ibi. Et
dixit. Circa primũ dr̃.
a Uulgo dr̃. i. vulga
riter ſeu cõmuniter.
b Si dimiſerit vir
vxorẽ ſuã. ꝓpter effre-
natã eius libidinẽ.
c Et rece. ab eo. du-
xerit virũ alter̃ nolẽs
aliq̃lr ↄtinere ⁊ recõ-
ciliatione viri modi-
cum expectare.
d Nunq̃d reuertet̃
ad eaz vltra. ſ. vir pri
mus. q. d. non. ⁊ cauſa
ſubditur.
e Nunq̃d nõ pollu
ta ⁊c. q. d. ſic. q; nimis
vilificata eſt. ⁊ ex hoc
oñdit̃ dei clemẽtia cũ
ſubditur.
f Tu autẽ fornicata
es p̃ idolatriam.
g Cũ amatoribus mul-
tis. i. ſuiẽdo mlt̃is idol'
h Tñ reuer. ad me.
q. d. ſuſcipiã te. quod
autem ſubditur.
i Et ego ſuſcipiã te.
ĩ aliq̃b⁹ libr̃ ñ eſt de
textu. q; nõ eſt in hebreo nec ĩ libris correct̃ ſ; ſubintelli
gitur. ꝓpter q̃d aliq̃s expoſitor poſuit hic p̃ modũ gloſe
interlinear̃. q̃ poſtea inſerta fuit textui p̃ imperitiã ſcri-
k Leua oculos tu. in directũ. i. ad facta tua re- (ptor̃.
cte ↄſiderãdũ. l Et vide vbi nõ p̃ſtrata ſis. q. d. nõ eſt
loc⁹ vbi nõ exercueris idolatriã. m In vijs ſedebas
ſicut meretrix in biuio vt ſe exponat tranſeuntib⁹.
n Expectans eos q̃ſi latro. i. cũ magno fornicãdi deſi-
derio. ſicut latro expectat aliquẽ tranſeuntez deſiderans
o Et polluiſti terrã ĩ fornicatiõib⁹ tuis (ipſm ſpoliare
id eſt in idolatrijs. p Et in malicijs tuis. peccando
ↄtra p̃ximũ. q Quobrẽ p̃hibite ſunt ſtille pluuiarũ.
ſicut patet. iij. Regũ. xvij. vbi dicit̃ ꝙ clauſum fuit celum
ꝓpter peccata terre. ſed nõ dicit̃ ibi q̃ntũ tempis. ſed Ja
cobi. v. dicit̃. ꝙ nõ pluit annis trib⁹ ⁊ menſib⁹ ſex. ꝓpter
idolatriã ⁊ alia peccata tp̃e achab ⁊ iezabel. Cõſequẽter
ex p̃dictis ↄcludit̃ inuerecũdia peccandi cum dr̃.
r Frons mulieris meretricis ⁊c. ⁊ ſubdit̃ diuina clemẽ
tia ad penitentiã recipere ſemp̃ parata cũ dicit̃.
s Ergo ſaltẽ ammodo. i. poſt tot ⁊ tanta flagitia.
t Uoca me pater meus. recognoſcendo beneficiuz tue
creationis. v Dux v̄ginitatis mee tu es. recognoſcẽ-
do beneficiũ eductiõis tue de egypto. tunc enĩ pp̃ls he-
breus cõiter erat integer ab idolatrie peccato vſq; ad fa
x Nũq̃d iraſceris impp̃etuum. ⁊c. (bricationẽ vituli.
dendo a me per peccatuz. y Ecce locuta es et feciſti
mala. i. ore ⁊ ope peccaſti. z Et potuiſti. me p̃mittẽte

tuiſti[a] et dixit dñs ad me in
diebꝫ ioſie regꝭ.[b] Nũqd vidi
ſti[c] q̄ fecerit auſatrix iſrael.
[d]Abijt ſibimet ſup oẽꝫ mon
tẽ excelſũ: ꝛ ſub oĩ ligno frõ
doſo: ꝛ fornicata ẽ ibi[e] ꝛ dixi
cũ feciſſet hec oĩa: ad me re
uertere[f] ꝛ nõ eſt reuerſa[g] Et
vidit p̄uaricatrix ſoror eius
iuda[h] quia p eo ꝙ mechata
eẽt auſatrix iſrl[i] dimiſiſſeꝫ
e.i:[k] ꝛ dediſſem ei libellũ re
pudij[l] ꝛ nõ timuit p̄uarica
trix iuda ſoror ei⁹:[m] ſꝫ abijt ꝛ
fornicata ẽ etiã ipa: ꝛ facili
tate fornicatiõis ſue ɔtami
nauit terrã: ꝛ mechata ẽ cũ
lapide ꝛ ligno.[n] Et ĩ omibꝫ

et tuo demerito. qđ aũt ſeqtur. Et puerbiũ pñie ꝛc. vſqꝫ ibi. Quos ſermone tractaſti. incluſiue nõ eſt de textu. quia nõ habetur in hebreo. nec in libris bene correctis.

a Et dixit. Hic ɔñr arguiẽ inuerecũdia p̄dicta cõpatiue ſcꝫ ad pplm regni iſrl. Et diuidiẽ in duas ptes. qꝛ primo poniẽ dicta cõpatio. ꝛ ſcđo peccãtiũ reuocatio ibi. Uade ꝛ clama. Circa primum notaẽ tps huiꝰ reuelatiõis facte hieremie cũ đr.

a Et dixit ꝛc. Joſie regis. ſ. iude. ante eni tpe Ezechie regꝭ iude Oſee rex iſrl ꝛ pplus eiꝰ fuerat debellatꝰ ꝛ captiuatꝰ ꝛ ductus in aſſyrios ꝓpter idolatriã ꝛ alia pctã ipoꝝ ſm ꝙ đr. iiij. Regum xvij. ꝛ hoc eſt qđ đr.

b Nunqd vidiſti. i. ɔſideraſti. hieremias eni nõ vidit oculꝰ carnis. nõdũ eni erat natus qñ ppls regni iſrael fuit captiuatꝰ. qꝛ hoc fuit ſexto anno Ezechie. iiij. Reg. xviij. et ex tũc vſqꝫ ad decimũ octauũ annũ regꝭ Joſie in q̃ iſta reuelatio facta fuit hieremie. vt dicit Ra. ſa. fluxerunt anni. xcviij. vt pꝫ. iiij. Reg. ɔiũgẽdo ãnos intermedios p tpa qbꝫ dicunẽ regnaſſe reges iuda illiꝰ tpis. Hieremias autẽ adhuc iuuenis cepit ꝓphetare tpe ioſie. vt dictũ eſt ſ. ca. i.

c Que fecerit auerſatrix iſrl. i. populus regni iſrael.

d Abijt ſibimet ſup oẽm montẽ ꝛc. i. expoſuit ſe omni idolatrie.

e Et dixi cũ feciſſet hec oĩa ad me reuertere. hoc dixit dñs p amos ꝛ oſee qui ꝓphetauerũt de regno (iſrael.

f Et nõ eſt reuerſa. qꝛ ad vba eorum nõ fecit penitentiã ſed magꝭ auxit maliciã.

g Et vidit p̄uaricatrix ſoror eiꝰ iuda. i. ppls de regno iude q̄ deſcenderat ex eiſdẽ patribꝫ. ꝓpter qđ vocaẽ eiꝰ ſoror.

h Quia p eo ꝙ mechata eſſet ꝛc. exponẽdo ſe oĩ idolatrie vt dictũ eſt.

i Dimiſiſſem eã. in manibus regis aſſyrioꝝ.

k Et dediſſem ei li. repu. ꝑmittẽdo ꝙ duceret in captiuitatẽ.

l Et nõ timuit p̄uaricatrix iuda ſoror eius. ex dicta pena illata pplo iſrael. ꝛ tamẽ debuiſſet timere ne accideret ſibi ſimile qđ nõ fecit. iđ ſubdiẽ

m Sꝫ abijt ꝛ fornicata eſt. p idolatriã timore dei poſtpoſito.

n Et in oibus his nõ eſt reuerſa ad me. licet eam reuocauerim vbo ꝓphetarũ ꝛ facto punitionis in populo iſrael vt dictũ eſt.

o In toto corde ſuo. ſed in mẽdacio qꝛ in populo iuda erant multi q̄ exteriꝰ videbanẽ iuſti ꝛ nõ tamẽ erant. vt dictũ eſt ca. p̄cedenti.

p Et dixit dominꝰ ad me. cuiꝰ dictũ nõ poteſt eſſe falſum.

q Juſtificauit aĩam ſuã auerſatrix iſrael. non ſimpliciter ſed cõpatiue. iđ ſubdiẽ.

r Compatione p̄ua. iuda. hoc modo dixit iudas Gen. xxxviij. đ thamar. iuſtior me eſt. qꝛ minus peccauerat q̃ꝫ ipe. et ſic eſt in ꝓpoſito. tum qꝛ ĩ iuda erat tẽplũ ꝛ cultꝰ diuinꝰ q̄ debebat regnũ iuda teneri in timore đi. tum qꝛ regnũ iuda viderat punitõeꝫ p̄teritã regni iſrael. ex q̄ debebat a pctõ retrahi. regnum aũt iſrael nõ ſic viderat punitionẽ regni iuda.

s Uade. Hic ɔñr poniẽ peccantiuꝫ reuocatio. ꝛ p̄io de regno iſrael ſpecialiter. ſcđo omniũ generaliter. ibi. Couertimini. Circa primũ dicit.

s Uade ꝛ clama ſmões iſtos ɔtra aq̄lonẽ. ꝛ eſt vbũ dñi ad hieremiaꝫ. q̄ vt dicit Ra. ſa. fuit miſſus in terrã aſſyrioꝝ q̄ eſt in plaga aquilonari reſpectu iudee vbi ppls iſrael detinebaẽ captiuꝰ ad p̄dicandũ eis p̄diaꝫ. Alij vero dicũt ꝛ veriſimilius videtur ꝙ fuit miſſus ad aliqs q̄ de pplo iſrael effugerãt manꝰ regis aſſyrioꝝ ꝛ latuerant in terris circũadiacẽtibꝫ. ꝛ poſtea ad terrã iſrael redierãt. ꝛ ibi multiplicati fuerãt. ꝛ qꝛ erant idolatre ſicut ante captiuitatẽ fratrũ ſuoꝝ ideo hieremias iuit ad reducendũ eos ab idolatria ad dei cultũ q̄ vigebat in hieruſalẽ maxime tpe Joſie. terra aũt regni iſrael eſt in pte aq̄lonari reſpectu hieꝛlmꝰ ꝛ regni iude.

his nõ ẽ reũſa ad me p̄uari
catrix ſoror eius iuda[o] ĩ toto
corde ſuo: ſꝫ in mẽdacio ait
dñs[p] ꝛ dixit dñs ad me[q] Ju
ſtificauit aĩam ſuã auſatrix
iſrl[r] ɔparatõe p̄uaricatricꝭ iu
da.[s] Uade et clama ſmões
iſtos cõtra aq̄lonez ꝛ dices.
[t]Reuertere auerſatrix iſrl ait
dñs[v] ꝛ nõ auertã faciẽ meã
a vobis[x] qꝛ ſctũs ego dicit
dñs: ꝛ nõ iraſcar in ꝑpetuũ
Uerũtñ ſcito iniq̃tatẽ tuaꝫ
qꝛ in dñm deũ tuũ p̄uarica
ta es.[y] Et diſpſiſti vias tu
as alienis[z] ſub oĩ ligno frõ
doſo: ꝛ vocẽ meã nõ audiſti
ait dñs.[a] Couertimini filij

t Reuertere auerſatrix iſrl. ab idolatria.

v Et nõ auertã faciem meã a vobis. ſꝫ ſuſcipiã vos in miſericordia.

x Quia ſanctꝰ ego ſum. q̄ſi diceret. hoc faciã ex (cordia. bonitate mea. nõ ꝓpter vrã merita. ꝛ qꝛ ad verã ɔuerſionẽ reqriẽ ꝓprij peccati cognitio. iđ ſubdiẽ. Uerũtñ ſcito (iniquitatẽ tuã ꝛc.

y Et diſpſiſti vias tuas alienis. i. idolis q̄ dicunẽ dij alieni. ꝛ vocat hic vias tuas. i. pedes tuos qbus p̄cediẽ p viã. loq̃tur eni hic ꝓpħa de populo iſrael ſub metaphora meretricis q̄ parata ẽ diuidere pedes ſuos oĩ tranſeunti in ɔcubitu carnali. ſicut đr Ezechielis. xvi. Diuiſiſti pedes tuos oĩ tranſeunti p viam.

z Sub oĩ ligno frondoſo. in talibꝫ eñ locis exercebaẽ idolatria. ꝛ cũ hoc aliqñ luxuria in venerationẽ veneris ꝛ (priapi.

a Conuertimini. Hic ɔñter poniẽ reuocatio peccantiũ generaliter. Sciendũ tñ ꝙ aliqui expoſitores noſtri exponũt reſiduũ huiꝰ capituli de reditu filioꝝ iſrael de captiuitate babylonica. ꝛ qꝛ plures coꝝ remanſerunt in babylone detenti amore prolis quã ibi genuerãt ꝛ poſſeſſionũ quas ibi acq̃ſierãt. ideo ſubdiẽ. Et aſſumaꝫ vos vnũ de ciuitate ꝛ duos de cognatione ꝛc. ꝛ qđ ſubditur. Et dabo vobis paſtores ꝛc. exponũt de zorobabel eſdra. neemia. aggeo ꝛ zacharia. q̄ gubernauerũt populũ in tpalibꝫ ꝛ ſpũalibꝫ. Nõ dicent vltra arca teſtamenti ꝛc. qꝛ in templo ab eis reedificato nõ fuit arca vt dicũt etiã iudei. ꝛ habeẽ. ij. Machabe. i. ꝛ ſic ɔñter adaptãt literam ad iſtud ꝓpoſitũ ꝑut poſſunt. Sed huic dicto obuiat qđ ſubdiẽ. In tpe illo vocabũt hieruſalẽ ſoliũ domini. qꝛ nõ legitur hieruſalẽ fuiſſe in tanta ſolennitate ꝛ reuerentia poſt tempꝰ captiuitatꝭ babylonice. ſed ſemꝑ vel q̄ſi ſemꝑ erat ſubiecta ſeruituti. primo perſarũ. ꝛ poſtea grecoruꝫ. ꝛ vltimo romanorum. vt patet ex libris Eſdre. neemie machabeoꝝ. ꝛ ex euãgelijs. Item qđ ſubdiẽ. Et congregabuntur ad eã oẽs gentes in nomie dñi. qꝛ nõ legũtur ɔuerſi ad iudaiſmuꝫ de gentilibꝫ niſi pauci. ſimiliter qđ ſubditur. In diebus illis ibit domus iuda ad domũ iſrl ꝛ venient ſimul de terra aq̄lonis. qꝛ nõ legitur ꝙ aliqu

iudei eiuſdē tp̄is iuerit ad reducēdū filios iſrael de re/gno aſſyrioꝝ vbi fuerūt ducti p aſſyrios. Propter qͦd ra. Sa. exponit paſſum iſtū de tēpore xp̄i. et in h̄ dicit magr̄ catholice q̄ꝫ expoſitores p̄dc̄i n. dic. ꝙ tn̄ ꝙ iſta ſunt implē/da de futuro ſicut et expectāt xp̄m venturū. eiꝰ tamē ad/uentꝰ trāſit in p̄teri/tum. Igit̄ ſecūdo di/ctū eiꝰ q̄ꝫtū ad id qͦd cōtinet veritatis ps iſta in q̄ agit̄ de voca/tōe chriſti. q̄ venit vo/care peccatores Ma/thei. ix. diuidit̄ in du/as. q2 p̄io circa hāc vocationē ponit̄ vo/cātis benignitas. ⁊ ſe/cūdo iudeorum mali/gnitas ibi. Sed quo/mō. Prima adhuc in duas. q2 p̄io pōit̄ di/cta vocatio. ſecundo circa hoc ſoluitur que/ſtio. ibi. Et dixi. Cir/ca primū dr̄ in pſona xp̄i. a Conuerti/mini filij auertētes. id ē vere pēitētes re/uertendo de tenebris ad lucē. de vmbra ad b Quia (veritatē. ego vir veſter. i. ſpō/ſus. ſic em̄ habet̄ in hebreo. qͦd optime cōuenit chriſto q̄ ſpōſus ē eccleſie. ſm̄ ꝙ dicit̄ Johan. iij. Qui habet ſpō/ſam ſpōſus eſt. Verūtamē q2 ad xp̄i vocationē pauci d̄ iudeis crediderūt q̄bus ipe in pſona ꝓpria predicauit. iō ſequit̄. c Et aſſumā vos. vnū de ciuitate ⁊c̄. i. pau/cos reſpectu multitudinis remanētis in ſua infidelita/te. et iſtud fuit figuratū in ingreſſu terre promiſſiōis. quia de ſexcentis milibus qui exierūt d̄ egipto duo ſtm̄ d Et introducā (ingreſſi ſunt eā. ſ. Caleph ⁊ Joſue. vos in ſyon. i. in eccleſiā militantē que dicitur ſyon et hieruſalē. eo ꝙ eccleſia ꝓut diuidit̄ contra ſynagogam. ibi incepit per xp̄i p̄dicationē et miraculoꝝ operatōeꝫ vt patet ex euāgelijs et ſp̄uſſancti miſſionē ſup apoſto/los. vt p3 Act. ij. ꝓpter qͦd de ipa dicit̄ Hebre. xij. Acceſ/ſiſtis ad ſyon montē ⁊ ad ciuitatē dei viuētis hieruſalē celeſtē. e Et dabo vobis paſtores. ſ. apoſtolos.
f Et paſcēt vos. ſ. ſcia. i. fide certa que dicit̄ ſcia ꝓpt̄ certitudinē adheſiōis. g Et doctrina. i. morib' ſan/ctis. h Cūq3 multiplicati fueritis. ſ. poſt xp̄i aſcenſi/onē. ſm̄ ꝙ dr̄ Act. vi. augebat̄ numerꝰ diſcipuloꝝ. i. credē/tium in hieruſalē valde. i Et creueritis i terra. per vocationē gentiliū ad fidē quod videmus impletū p orbem. k Non dicent vltra archa teſtamēti. ſ. ꝙ cir/ca eam debeat eſſe cultus dei ſicut fuit tempore veteris teſtamēti l Neq3 aſcendet ſup cor. i. fideles non po/nēt ibi fiduciā ſicut fiebat antiquitus q̄n portabat̄ ad bellū. vt ſaluaret ab inimicis populū iudeoꝝ. vt habet̄ primo Reg. in plurib' locis. m Nec recordabūtur. amplius de archa quā fecit Moyſes. n Nec fiet vl/tra. ſ. aſia noua. et p iſta deſignat̄ ceſſatio ceremoniarū veteris legis quā videmꝰ impletā. Per dicta etiā patet falſitas iudeoꝝ dicentiū ꝙ in aduētu Meſſie reddetur eis archa teſtamēti et altaria holocauſtoꝝ ⁊ incenſi ⁊c̄.
o In tēpore illo (ad cultū veteris legis ꝑtinentia. vocabunt hieruſalē. id eſt eccleſiā. vt predictū eſt.

reuertētes dicit̄ dn̄s [b] q2 ego vir vr̄. [c] Et aſſumā vos vnū d̄ ciuitate. ⁊ duos d̄ cogna/tōe [d] et introducā vos in ſy/on. [e] Et dabo vob̄ paſtores iuxta coꝛ meū [f] Et paſcent vos ſcia [g] ⁊ doctrīa. [h] Cūq3 m̄ltiplicati fueritis [i] ⁊ creue/ritis i terra in diebꝰ ill' ait dn̄s [k] nō dicent vltra archa teſtamēti dn̄i [l] neq3 aſcendet ſup coꝛ. [m] neq3 recordabunt̄ illiꝰ. nec viſitabit̄. [n] nec fiet vltra. [o] In tp̄e illo vocabūt hierl'm [p] ſoliū dn̄i [q] ⁊ cōgrega/bunt̄ ad eā oēs gētes i no/mīe dn̄i i hierl'm ⁊ nō am/bulabūt [r] poſt prauitatē coꝛ/dis ſui peſſimi [s] In dieb' il/lis ibit domꝰ iuda [t] ad do/mū iſrl' ⁊ veiēt ſil' d̄ t̄ra aq̄/lonis ad t̄rā quā d̄di p̄trib' vr̄is [v] Ego āt dixi [x] Quō po/nā te in filios. ⁊ tribuā tibi t̄rā d̄ſiderabilē [y] hereditatē p̄clarā [z] exercituū gētiū [a] ⁊ di/xi. [b] Patrē vocab' me [c] ⁊ poſt me igredi nō ceſſab' [d] Sed quō ſi ɔtēnat mulier ama/toꝛē ſuū [e] ſic ɔtēpſit me do/mus iſrl' dic dn̄s. [f] Vox in vijs audita ē ploratꝰ ⁊ vlu/latꝰ filioꝝ iſrl' [g] q̄m iniquā fecerunt viam ſuam. obliti

p Solium dn̄i. Si hoc referat̄ ad eccleſiā triumphan/tem hoc fuit impletum in aſcenſione xp̄i. ſm̄ ꝙ dicitur Marci vltimo. Et dn̄s quidē ieſus xp̄s poſtq3 locutus eſt eis aſſumptꝰ ē in celū et ſedet a dextris dei. Si autē referat̄ ad eccleſiā militantē impletū fuit q̄n xp̄s ſedēs apoſtolos docebat. ⁊ implet̄ in eucbariſtia que reuerēter ſeruat̄ in eccleſia in qua to/tus xp̄s continetur.
q Et cōgreg. ad eā omnes gentes. i. ali/qui ex omnibus gēti/bus per fidē charita/te formatam.
r Et ſi ambulabūt poſt prauitatē. ſequē/do idolatriam. ſic aū fidei receptionē.
s In diebus illis ibit domus iuda ⁊c̄. Sctī. n. apli Symō ⁊ iudas fuerūt de tri/mo Juda. q2 fuerunt cognati germani ipiꝰ xp̄i. ipi vero p̄dicaue/rūt in pſide que ē in parte aquilonari re/ſpectu terre ꝑmiſſio/nis. vnde exiert chri/ſti diſcipuli ad p̄di/candū per orbē. vbi erant multi iſraelite qui non redie/rant de captiuitate. et multos d̄ illis adduxerūt ad fidē ſicut de gentib'. t Ad terrā quā dedi patrib' vr̄is. id ē ad terrā viuentiū. ad quam xp̄us aſcēdens in celū tranſtulit patres ſanctos q̄ prius detēti fuerāt in lym/bo. Illa em̄ terra fuit eis ꝑmiſſa principaliter ſic̄ decla/raui plenius Gen̄. xv. Premiū em̄ a d̄o ꝑmiſſū nō ē mi/nus ſ3 maius merito. omnia d̄o bona terrena ſunt mi/nus bonū q̄ꝫ opus virtutis. et iō q̄ncunq3 p operibus v̄tutū a d̄o ꝑmitt̄ aliquid terrenum. intelligit̄ princi/paliter ꝑmiſſum bonū ſp̄uale ⁊ eternum.
v Ego autem. Hic circa p̄dicta mouet̄ q̄ſtio. ſ. q̄lit̄ ha/beatur fideliū m̄ltiplicatio. et hereditatis celeſtis ade/ptio cum dr̄. x Quomō ponam ⁊c̄. et patet ex dictis l̄ra vſq3 ibi. y Hereditatē p̄claram. q2 ibi clare vide/tur deus facie ad faciē. z Exercituū gentiū. exercitꝰ gentiū dicūtur hic angeli ſancti ad cuſtodiā regnoꝝ et gentiū deputati. ⁊ illoꝝ ꝓprie ē hereditas celeſtis.
a Et dixi. Hic ponit̄ ſ̄olō. ſ. ꝙ duo p̄dicta habētur per fidem ⁊ mores. iō ſubdit̄. b Patrē vocabis me. i. nō ſolum corde credendo ſ3 ore confitēdo. ad Ro. x. ca. Cor/de em̄ creditur ad iuſticiā. ore autem cōfeſſio fit ad ſalu/tem. Et quia fides ſine operib' mortua ē. Jaco. ij. ca. iō ſubdit̄. c Et poſt me igredi nō ceſſabis. bona opera vſq3 ad finē cōtinuādo. d Sed quō. Hic ɔſiſt circa xp̄i d Sed q̄ (vocationē ponit̄ iudeoꝝ malignitas cū dr̄. mō ſi cōtemnat mulier amatorē ſuū. i. maritū ſuum. xp̄i in hebreo habet̄ ſociū ſuū. e Sic ɔtempſit me domꝰ iſrael. blaſphemādo. pſequēdo ⁊ tandem occidēdo. h' q2 in vindictā eiꝰ ſecuta ē deſtructio iudeoꝝ p romanos vt habet̄ Lu. xix. iō ſubdit̄. f Vox in vijs audita ē plo. ⁊ vlu. q2 deſtructa ciuitate iudei ducebant̄ captiui ad di/g Qm̄ iniquā (uerſas ptes ſuā miſeriā deploꝛātes. fecerunt viam ſuā recedendo a xp̄o q̄ ē via. veritas ⁊ vi/ta. ſ3 quia poſt deſtructionē ciuitatis aliq̄ de iudeis xp̄o

crediderūt tenētes ꝙ ꝓpter eiꝰ mortē fuiſſꝫ illa ꝺſtructō
ſubſecuta. iō hieremias hoc ꝓuidēs dicit q̃ſi ad iſtos.
a Conuertimini filij reuertētes. exponat vt ꝺ.
b Et ſanabo auerſiōes veſtras. qbꝰ auerſi eſtis a xp̄o.
⁊ ſubdit penitentiū rñſio. c Ecce nos venimꝰ ad te
d Tu eñ (ꝑ fidem.
es dñe deꝰ nr̄. iudei
eñ vere cōuerſi xp̄m
eſſe verū deū ꝯfitetur
e Uere mendaces
erant colles ⁊c. i. ſupɓi ꝑ colles ⁊ mōtes.
hic metaphorice ꝺſignati. ſicut Eſa. xl. dicit. Omnis mons et
collis humiliabit. qa
ꝓphete vt cōiter metaphorice loquūtur et
iſti ſupbi fuerūt ſacerdotes ⁊ phariſei q̄ per
ſuā ſupbiam xp̄m cōtempſerūt. et populū
ꝑ ſua mēdacia a fide
xp̄i auerterūt. que mēdacia ꝯuerſi ꝺ iudaiſmo recognoſcunt.
f Uere i dño deo no
g Sal' (ſtro. ſ. xp̄o.

ſunt dñi dei ſui. Conuertimini filij reuertētes ⁊ ſanabo auerſiones vr̄as. Ecce
nos venimꝰ ad te. Tu eñ
es dñs deꝰ nr̄. Uere mēdaces erāt colles ⁊ mľtitudo
mōtiū. Uere i dño dō nr̄o
ſalꝰ iſrł. Cōfuſio comedit
laborē patꝝ nr̄oꝝ ab adoleſcētia nr̄a. greges eoꝝ ⁊ armēta eoꝝ filios eoꝝ ⁊ filias
eoꝝ. Dormiemꝰ i ꝯfuſiōe
nr̄a et opiet nos ignomīa
nr̄a. qm̄ domīo deo noſtro
peccauimꝰ nos ⁊ p̄res nr̄i

iſrael. ſm ꝙ dr̄ Actuū. iiij. de ipo. Et nō ē in alio aliq̃ ſalus. h Confuſio. i. pctīi in xp̄m. ꝓpter qd̄ venit ſup
nos confuſio. i Comedit laborē patrū noſtroꝝ ⁊c.
quia romani omnia ꝑcioſa in q̄bus laborauerāt iudei
et aīalia ⁊ filios ⁊ filias eoꝝ rapuerūt. et iō ſeq̄tur.
k Dormiemꝰ in ꝯfuſione noſtra. q̄diu ſtabimꝰ in infidelitate. iō ſubdit. l Qm̄ dño deo nr̄o peccauimꝰ.
iſta ſunt verba penitentiū pctā ꝑterita lametātiū. ⁊ nō
ſolū peccata ꝓpria ſed patrū ſuoꝝ. et patet lr̄a ex dictis.

In ca. iij. vbi dicit in poſtilla. Nunq̄d iraſceris imperpetuum.

Additio prima.

Ubi nos habemꝰ. Nunq̄d iraſceris ⁊c. In hebreo habet. Nunq̄d iraſcet imperpetuū aut ꝑſeuerabit infinē. Et exponit ſic ꝙ ſi illa vxor ſeu ſponſa ꝺ
qua loq̄tur cōuerteret ad recognoſcēdū deū tanq̄ patrē
ſuū ⁊ ducē virginitatis ſue. nunq̄d deꝰ iraſceret imperpetuum. ita ꝙ nō recōciliaret eā. q. d. nō. iuxta illd̄ pſ. Nō
imperpetuū iraſcet ⁊c. Et hec ſentētia videt magis ꝓpria
in ꝓpoſito. valde eñ improprie ꝺ peccatore iniq̄ntū a deo
recedit diceret ꝙ iraſcit. ſꝫ potiꝰ ꝓuocat deū ad iracūdiā.

In eodem. ca. vbi dicit in poſtilla. Conuertimini filij reuertentes.

Additio. ij.

Ubi nos habemꝰ. filij reuertētes. i hebreo habet Filij rebelles. ⁊ ſic vocat rebelles. ad pn̄iam ad
quā attrahit eos ad hoc. qꝛ ego vir veſter

In eo. ca. iij. vbi dr̄ in poſtilla. Et iſtud fuit figuratū
in ingreſſu terre ꝓmiſſionis.

Additio. iij.

Non videt ꝓprie figurari paucitas iudeoꝝ in xp̄o
credētiū reſpectu alioꝝ in ſua īfidelitate remanentiū ꝑ Caleb ⁊ Joſue. put in poſtilla. tū quia
ibi fuerūt tm̄ duo de ſexcētis milibus viroꝝ hic āt multo plures fuerūt credētes. ſ. in maiori ꝓportione. vt pꝫ
in actibꝰ apl̄oꝝ. tū qꝛ Moyſes ⁊ aarō qui fuerūt ſancti
et nō fuerūt ingreſſi terrā ꝓmiſſiōis figurarēt infideles
xp̄m negātes. qd̄ videt incōueniēs. ſꝫ figura huiꝰ paucitatis credētiū de iudeis ꝓprie ꝑceſſit tpe Hieroboā. iij.
Reg. xij. ca. q̄ñ totus populus iſraeliticꝰ fuit diuiſus in
duas ptes quaꝝ maior. ſ. decē tribus receſſerūt a regno
dauid q̄ fuit figura xp̄i ⁊ a cultu dei q̄ vigebat in tēplo. ⁊
coluerūt vitulos. Minor vero pars. ſ. due tribus adheſerūt regno dauid et cultui diuino. put hec figura largius tractat in pugiōe. i. parte. ca. ij. eā ꝓprie ad ꝓpoſitum
adaptando.

ab adoleſcētia nr̄a vſq̄ ad
diē hāc. ⁊ nō audiuimꝰ vocem dñi dei nr̄i. Ca. IIII.
Si reuerteris iſrł ait
dñs ad me ꝯuertere
Si abſtuleris offēdicła tua a facie mea ñ ꝯmouebeꝛ ⁊ iurab viuit dñs i
veritate ⁊ i iudicio ⁊ i iuſticia
⁊ bñdicēt eū gētes ipmq̄
laudabūt. Hec. n. dicit dominꝰ viro iuda ⁊ habitatori hierłm. Nouate vobis
nouale. et nolite ſerere ſuper ſpinas Circūcidimini

Replica
In caplo. iij.
Burg. mutat
textuꝫ trāſlatiōis nr̄e
ab actiuo ad paſſiōm
⁊ ſic poſtilł. vno mō
applicat burgñ. Alio
mō vr̄as eſt i vtraq̄
applicatōe. Sꝫ ꝙ dicit
Burg. in hebreo habetr. rebelles. vbi nos
reuertētes credat burg.
q̄ voluerit. puto beatū hieronymū poſtillatorē et omēs alios
ita ignaros hebraici
ſmōis vſq̄ ad burgē.
nō fuiſſe vt iterpratētur rebelles ꝑ reuertētes filios. In eodem
capi. poſtil. dicit paucitatē credentium in
xp̄m ex iudeis figuratā eſſe paucitate ingredientiū terram ꝓmiſſionis ex egritudinibꝰ de egypto. Burgñ. aſſignat aliā figurā putās figurā poſtil. non eē ꝓpriam. Ad
hoc dicendū ꝙ vnius facti pñt eſſe plures figure. ſicut
patet in locis multis ſacri canonis. Etiā cū figura alicꝰ
ſit eiꝰ ſimilitudo q̄ nō ſemꝑ currit q̄tuor pedibꝰ. Si eñ
omīs ſimilitudo eēt oimoda nulla eēt ſimilitudo ſicut
arguit btūs Aug. Si omnia eēnt eq̄lia nō eſſent omia.
Omnimoda eñ ſilitudo potius eēt dicenda idētitas q̄
ſimilitudo vt dicit Burgen. vide circa primū capitulū
Oſee.

Capitulum. IIII.

Si reuerteris. Poſtq̄ hieremias rephendit populū de peccandi inuerecundia. hic arguit eum
de cōtumacia. et primo dicta cōtumacia arguit
ſecūdo pena debita ſubiungit. ibi. Annunciate. Circa primū dicitur in ꝑſona domini. a Si reuerteris iſrael.
hic accipit ſi ꝑ nō. quia iſta reuerſio nō fuit ſubſecuta.
et ſi apparet contumacia. et eodem mō accipit cum ſubditur. b Si ab. off. tua. i. pctā quibꝰ me offendiſti.
c Non cōmouebeꝛis. de terra tua in captiuitatē babylonicā. d Et iurabis. viuit dominꝰ ⁊c. Hic ponit
tres comites iuramēti liciti. et quolibet ſubtracto redditur illicitū. ſicut eſt iuramētum mendax qd̄ caret veritate et iuramentum iniquū. vt ſi quis iuret ſe hoīem
occiſurū. quod caret iuſticia. et iuramentū incautū qd̄
caret iudicio diſcretiōis. vt ſi quis iuret ſine cauſa ⁊ ratione legittima. e Et benedicēt eū omnes gentes.
imprecando ſibi bona ſi fecerit iſta. ⁊ mutat modus loquendi de ſecūda ꝑſona ad tertiā. ſed qꝛ hoc non fecit.
ideo in captiuitatem ductus fuit. ⁊ per iſrael intelligit
hic populus regni iude. qꝛ iſrael eſt nomē generale ad
omnes hebreos. et hoc patet ꝑ hoc quod ſubdit.
f Hec eñ dicit dñs vi. iu. ⁊ hab. hieruſalē. in aliq̄bꝰ libris interponitur habitatori. ſꝫ nō eſt de textu.
g Nouate vobis nouale. eſt autē nouale terra de nouo culta. prius ſpinis et ſentibus plena. et ꝑ hoc innuit
h Circum (pheta ꝙ erant inueterati in malicia.
cidimini in domino in circumciſiōe ſpirituali. que pła

cet ei. ꝛ que ſit illa ſubdit̃. i Et auferte ꝑpu. coꝛ. ꝛc. i. pctā ꝛ ꝯſuetudines peccādi. k Ne forte egrediat̃ vt ignis indi. mea ꝛc. i. vindicta mea ꝑ ignē. ꝛ qꝛ h̄ nō fecerūt in ꝯtumacia ꝑmanētes. iō ſecuta eſt ſucceſſio ciuitatꝫ ꝛ templi ꝑ chaldeos tpe ſedechie. iiij. Reg. vltimo. ꝛ infra. xxxix.

q. d. nō. ſed falſi ꝓphe fingētes loq̄ ꝑ te. i Et ecce peruenit gladi' vſq; ad aīam. i. vſq; ad intima cordiū populi ꝛ principū. ꝛ loq̄tur de futuro ꝑ modū ꝑteriti. iō ſubdit̃ k Uent' vrens in vijs q̄ ſunt in deſerto. i. ſicut vent' vrens oīa (In tpe illo dicet̃ ꝛc. ꝯſumes q̄ creſcunt in deſerto eo qꝫ modicū hñt d̄ humiditate, ꝓpter qd̄ citi' deſiccantur ꝛ ꝯſumunt̃ a vento vrente.
l Ue filij ꝓpli mei. q̄ſi di. ſic ꝓpls me' cōſumetur. iō ſubditur.
m Non ad ventil. et ad pur. ſicut i aliq̄bꝫ terris triticū purgat̃ a vento. qꝛ granū cū palea ꝓijcitur ſurſum cū inſtrumēto de hoc apto. ꝛ vent' tollit paleas. ꝛ granū cadit in area. q. d. ſic nō purgabitur ꝓpls me'. ſꝫ magis ꝯſumet̃. iō ſeq̄tur.
n Spūs. i. ventus.
o Plenus ex his. ſcꝫ adultionibus.
p Ueniet mihi. i. ad voluntatem meā.
q Et nūc ego. ſuppleaciā hoc. ad io vel violentia. q. d. nō. ſed ex iuſticia. ꝛ iō ſubdit̃
r Sed loq̄r iudicia mea cū eis. puniens eos ꝑ iniq̄tatibꝫ ſuis
s Ecce q̄ſi nubes. ſ. tempeſtuoſa q̄ ſubito ſurgit.
t Aſcendet. ſ. exercitus chaldeoꝝ. et dicit aſcendet. qꝛ iuda ē in altioꝛi ſitu q̄ꝫ ſit regio vnde venit.

l Annunciate. Hic ꝯſiter ſequit̃ pena cōtumacie. et diuidit̃ in duas. qꝛ primo ponitur cōminatio pene. ſcd̄o cōpaſſio Hieremie. ibi. Et dixi. Circa primū dꝛ. Annūciate in iuda ꝛc. i. oībꝫ notificate.
m Et canite tuba i terra. ad ꝯuocādū bellatores vndecūq;.
n Et dicite. Cogre. ꝛ ingre. ciuitates munitas. vt ibi poſſim' ſaluari.
o Leuate ſignum. i. vexillum.
p In ſyon. vbi erat fortaliciū ciuitatꝫ hieruſalē. q Confortamini. adinuicem.
r Nolite ſtare. ocio
s Quia maluꝫ (ſ. ego adduco ab aquilone. i. graue bellū qd̄ nō poteritis ſuſtinere. iō ſubditur.
t Et cōtritiones magnā. i. ciuitatis ꝛ templi deſtructionē. et iō qꝫ dicit Hiere. Canite tuba. ꝛ poſtea. leuate ſignū in ſyon ꝯfortamini ꝛc. dicit yronice. q. d. ſic facietꝫ. ſed nihil valebit vobis.

i dn̄o [l] ꝛ auferte ꝑpucia cordiū vr̄oꝝ viri iuda ꝛ habitatores hierl'm [k] ne forte egrediat̃ vt ignis indignatio mea. et ſuccedat̃ ꝛ nō ſit q̄ extinguat ꝓpter maliciā cogitationū vr̄aꝝ. [l] Annūciate i iuda. et in hierl'm. auditū facite. loq̄mini [m] ꝛ canite tuba in terra clamate fortit̃ [n] ꝛ dicite. Cōgregamini ꝛ igrediamur ciuitates munitas [o] leuate ſignū [p] in ſyon. [q] Cōfortamini [r] nolite ſtare [s] qꝛ malum ego adduco ab aq̄lone [t] ꝛ ꝯtritionē magnā [v] Aſcēdit leo d̄ cubili ſuo [x] ꝛ predo gentiū ſe leuauit. [y] Egreſſus eſt de loco ſuo [z] vt ponat terrā tuā in ſolitudinē. Ciuitates tue vaſtabunt̃ remanentes abſq; habitatore. [a] Sup h̄ accingite vos cilicijs. plāgite ꝛ vlulate. qꝛ nō eſt auerſa ira furoris dn̄i a vobis. Et erit [b] in die illa dicit dn̄s ꝑibit coꝛ regis ꝛ coꝛ principū. [c] ꝛ obſtupeſcent ſacerdotes: et ꝓphete cōſternabunt̃ [d] ꝛ dixi. [e] Heu. heu. heu. dn̄e deus. [f] Ergo ne d̄cepiſti ꝓpl'm iſtū ꝛ hierl'm [g] dicēs [h] pax erit vob. [i] Et ecce ꝑuenit gladi' vſq; ad aniam. In tpe illo dicet̃ ꝓplo huic ꝛ hierl'm [k] vēt' vrēs in vijs q̄ ſūt i deſerto [l] vie filij ꝓpli mei [m] nō ad vētilādū ꝛ ad purgādū. [n] Spūs [o] plen' ex his [p] vēiet mihi [q] Et nunc ego [r] ſꝫ loq̄r iudicia mea cū eis [s] Ecce q̄ſi nubes [t] aſcēdet [v] ꝛ q̄ſi tēpeſtas curꝛus eius [x] Velociores aq̄lis eq̄ illius [y] Ue nob q̄m vaſtati ſum'. [z] Laua a malicia coꝛ tuum hierl'm vt ſalua fias. Uſq; quo moꝛabunt̃ in te cogitationes noxie. [a] Uox eni annūciātis [b] a dan [c] ꝛ notū facientꝫ idolū [d] de mōte ephraim Dicite gētibꝫ. [e] Ecce auditū eſt i hierl'm: [f] cuſtodes venire de terra longinq̄ ꝛ dare ſup ciuitates iuda vocē ſuā. Quaſi cuſtodes agroꝝ facti ſūt ſup eā i gyro. quia

vnde ſubdit̃. v Aſcēdit leo de cubili ſuo. i. nabuchodonoſoꝛ de regno ſuo q̄ dꝛ hic leo. eo qꝫ in vexillo ſuo hēbat imaginē leonis vt dicūt aliq̄. vel ꝓpter ſuā audaciā ꝛ ferocitatē.
x Et predo gentiū ſe leuauit. qꝛ a multis gentibꝫ predas accepit. y Egreſſus eſt de loco ſuo. ad veniendū ꝯtra iudeā. iō ſubdit̃. z Ut ponat terrā tuā in ſolitudinē. ciuitates deſtruēdo. ꝛ habitatores captiuādo Et qꝛ fuit h̄ iudeis materia doloꝛis. ideo ſubditur.
a Sup h̄ accingite vos cilicijs ꝛc. in ſignū triſticie ꝛ lamentationis. b In die illa dicit dn̄s ꝑibit ꝛc. qꝛ d̄ nocte fugerūt ꝑ locū occultū. tñ nō valuit eis. qꝛ cōprehendit eos exercit' chaldeoꝝ. iiij. Reg. vlti. ꝛ infra. xxxix.
c Et obſtupeſcent ſacerdotes ꝛ ꝓphe. qꝛ dixerāt Sedechie regi ꝛ principibꝫ ꝯtrarium. d Et dixi. Hic ꝯſiter ponit̃ cōpaſſio hieremie eo qꝫ erat de ꝓplo illo. Et diuiditur in duas. qꝛ primo ponit̃ ipi' doloꝛ in mente. ſcd̄o in coꝛpe. ibi. Uentrē meū. Circa primū dicit Hieremias.
e Heu. interiectio eſt dolentꝫ. ꝛ ponit̃ ter ꝓpter triplicē deſtructionē. ſ. tepli. ciuitatꝫ ꝛ ꝓpli. f Ergo ne decepiſti ꝓpl'm iſtū. i. decipi ꝑmiſiſti ꝑ falſos ꝓphas. q. d. ſic.
g Dicens. id eſt dicere ꝑmittēs ꝑ eos.
h Pax erit ꝛc. pot etiā exponi negatiue. q̄ ne decepiſti.

v Et q̄ſi tempeſtas curꝛ' ei'. ad poꝛtandū arma ꝛ alia exercitui neceſſaria. ꝛ iſti curꝛ' ꝓpter multitudinē faciebāt ſtrepitū magnū ꝛ terribilē ad modū tempeſtatis.
x Velociores aq̄lis equi illi'. hyꝑbole eſt ad deſignandū velocitatē ꝛ foꝛtitudinē eq̄rum. y Ue nobis ꝛc. Uerbū eſt ꝓphe plangentꝫ miſeriā ꝓpli ſui imminentē ꝛ ꝯſulentꝫ penitentiā dicentis. z Laua a malicia ꝛc. vt ꝑ h̄ rigoꝛ diuine iuſticie temperet̃. z Uſq; moꝛabunt̃ in te ꝛc. q. d. tu nimis tardas agere ꝑniam. qꝛ in promptu eſt dei vindicta. vnde ſubdit̃. a Uox enim annūciantis. ſ. aduētū regis babylonis. b A dan. q̄ eſt ciuitas in extremitate aq̄lonari iudee. exercitus enim chaldeoꝝ venit ex illa pte. c Et notū facientꝫ idolū. id eſt regē babylonis q̄ ſe fecit adoꝛari vt deum in ſtatua aurea. Dan. iij. d De monte ephraim. loc' eſt ꝓpinquioꝛ hierl'm q̄ꝫ ſit dan. ꝛ ſm̄ qꝫ exercit' chaldeoꝝ magis appropinq̄bat. ſm̄ h̄ currebāt nūcij ſedechie deſtinati ad h̄ ad nunciandū ſibi. iō ſubdit̃. e Ecce auditum eſt in hierl'm. vbi erat ſedechias. f Cuſtodes ve. i. chaldeos venientes ad obſidendū hierl'm. ꝛ ita diligēter cuſtodientes poꝛtas ꝛ exit' qꝫ nullus poſſet egredi q̄n caperetur. cui' cā ſubdit̃. a Quia me ad ira. ꝓuo. ꝑ idolat

rrū·⁊ alia mala ſupra poſita. b Ventrē meū. Hic cō ſeq̄nter ponit dolorē ꝓphe ī corpe. vehemēs eñ mot᷒ mē tis gaudij vel doloris redūdat ad corp᷒. iō dicit ꝓph̄ta. b Ventrē meū ⁊c̄. q. d. ita affligor in corpe ſicut mulier parturiēs. vel ſicut vir torſiones horribiles ſentiēs.

tur. a Et merebūt celi deſup. q2 ros ⁊ pluuia inde deſcendentes nō ꝓficiebāt ibi ꝓpter defectū hominū colentiū. b Eo ꝙ lo. ſum. diffinitiue hāc vindictā infe rēdo. iō ſubdit. c Cogitaui ⁊c̄. A voce equitis ⁊c̄. i. eq̄tū regis babylonis. ⁊ accipit hic ſingulare ꝓ plurali.

c Sēſus cordis mei turbati ſunt. ex vehe mentia doloris. d Eñ vocē buccīe audiuit aīa mea. videbat eñ in ſpū exercitū chaldeoꝝ de propinquo inuaſurū ciuitatē hierl'm cū tubis et clamorib᷒ bellicis. e Contritio ſup cōtritionē. q2 primo vaſtat᷒ eſt popul᷒ fame. f Repēte gladio. pente vaſta. ſunt taber. mea. i. tēplū vbi erant multa taberna g Subito pel. cula. les mee. legitur de tēplo ſalomōis ad modū tabernaculi moyſi quod fuit optū pellib᷒. vt hr̄ Exo. xxvi. h Uſq; quo videbo fugiētē. per hoc deſignat ꝙ popul᷒ iſrael nō poſſet ſe defendere. i Stultus popul᷒ me᷒. falſis ꝓphetis credēdo. k Me nō cognouit. vba mea recipiendo. vt hr̄ infra in multis l Filij inſi. ſcīetes. piētes ſūt. neſcientes diſtinguere vera a falſis m Et vecor. des. tāq; inſani pſeudo ꝓphtaꝝ dicta ſeqntes.

me ad iracūdiā ꝓuocauit dicit dñs. Vie tue et cogitatiōes tue fecerūt hec tibi. Iſta malicia tua quia amara. q2 tetigit cor tuū. [b]Vētrē meū. vētrē meū doleo. [c]ſenſus cordis mei turbati ſunt in me. Nō tacebo [d]qm̄ vocē buccine audiuit aīa mea clamorē plij. [e]Contritio ſup ꝯtritionē vocata ē. ⁊ vaſtata ē oīs terra [f]Repente vaſtata ſūt tabernacla mea. [g]ſbito pelles mee. [h]Uſq; quo videbo fugiētē. audiā vocē buccīe. [i]Quia ſtult᷒ ppl's me᷒ [k]me nō cognouit. [l]Filij īſipiētes ſunt [m]et vecordes. [n]Sapiētes ſunt vt faciāt mala. bene aūt neſcierūt [o]Aſpexi terrā [p]⁊ ecce vacua erat ⁊ nihil. [q]⁊ celos et nō erat lux in eis [r]Uidi mōtes. [s]et ecce mouebant. et oēs colles ꝯturbati ſunt [t]Intuitus ſum et ecce non erat hō. [v]et oīe volatile celi receſſit [x]Aſpexi ⁊ ecce carmel᷒ deſt᷒. ⁊ oēs vrbes ei᷒ deſtructe ſūt a facie dñi et a facie ire furoris ei᷒. Hec eñ dic̄ dñs. Deſerta erit oīs terra [y]ſꝫ tñ ꝯſūmatōꝫ nō faciā. [z]Lugebit terra ⁊ merebūt celi deſup [a]eo ꝙ locut᷒ ſū [b]Cogitaui ⁊ nō penituit me nec auerſus ſū ab eo. A voce eq̄tis. ⁊ mittētis ſagittam [d]fugit oīs ciuitas. [e]Ingreſſi ſūt ardua. ⁊ aſcēderūt rupes Uniuerſe vrbes derelicte ſūt ⁊ nō hītati eis hō [f]Tu aūt vaſtata q̄d facies. [g]Cū veſtieris te coccino cū ornata fueris mōili aureo [h]⁊ pīxeris ſtibio oclos tuos [i]fruſtra ꝯponeris [k]Cōtēpſerūt te amatores tui [l]animā tuā q̄rēt [m]Uocē. n. q̄ſi ꝑturientis audiui. anguſtias vt puerpe. Uox filie ſyō intermoriētes expandētiſq; manu᷒ ſuas [n]Ue mihi. q2 defecit aīa mea ꝓpt īterfectōs. V.

ſicut Exo. viij. dicitur Uenit muſca grauiſſima. i. multitudo mu d Fugit om. ſcarū. nis ciuitas. i. habitatores omniū ciuitatū e Ingreſſi ſūt ardua id ē loca inacceſſibilia eq̄tibus vbi multi fuerunt fame mortui nō audētes inde egredi ad q̄rendū vi f Tu autē. ſcīt ſibi. vaſtata quid facies. q. d. nō habebis remediū. vñ ſubdit. g Cum ve. te coccino ⁊c̄. loq̄t de iudea ſub metaphora meretricis ſe ornātis veſtib᷒ ⁊ iocalib᷒ et vnguētis meretriceis cū ſubdit h Et pinxeris ſtur. ſtibio. i. farduratone. ſic̄ dr̄ de Jezabel. iiij. Reg. ix. et hoc ad q̄rendū gratiā. i Fruſtra ꝯponeris. cu᷒ cā ſubdit. k Cōtempſerūt te amatores tui. i. chaldei cum q̄b᷒ mechata fuiſti ꝑ idolatriā. l Animā tuā q̄rent quā auferēt ꝯ corpe. m Uocē. ſiō ſubdit. quaſi ꝑturiētis audiui ⁊c̄. in quo ꝓpheta

n Sapi. ſūt vt fa. ma. iſta ē ſpaīa mūdana que ē terrena aīalis et dyabolica. Jacobi. iij. o Aſpexi terrā. ſ. iudee. p Et ecce vacua erat. bonis oib᷒ ꝑ chaldeos inde ſublatis ⁊ hītatorib᷒ captiuatis. q Et celos ⁊ nō erat lux in eis. loq̄t metaphorice. ꝑ hoc deſignās magnitudinē tribulatiōis iminētis ſm cōem modū loq̄ndi q̄ poſitis ī anguſtia magna dicunt celi obtenebrati. et hic mod᷒ loq̄ndi freq̄ns ē in ſcriptura. r Uidi mōtes ⁊c̄. i. principes iudee et bellatōres. s Et ecce mo. ad fugā tanq; virib᷒ diſſoluti. t Intuit᷒ ſū ⁊ ecce nō erat hō. q2 partim fuerūt occiſi ⁊ partim in captiuitatē ducti. et ꝑ fugā euaſerūt pauci. vt hr̄ infra. xl. iō ſubdit. v Et oē vo. ⁊c̄. ꝑ hꝫ deſignās euadētes in fuga. x Aſpexi ⁊ ecce car. deſ. id ē iudea a carmelo denoīata. eo ꝙ erat loc᷒ fertilis et amen᷒. intelligēdo tñ de carmelo q̄ ē in ſorte iude. quia ali᷒ erat in ſorte ephraim ſterilis. cetera patent ex dictis vſq; ibi. y Sed tñ ꝯſummatōꝫ nō faciā. i. pplo iſrael oīmodā deſtructōꝫ. q2 poſtea tpe cyri rediit in iudeam ⁊ reedificauit tēplū et ciuitatē. vt hr̄. i. Eſdre et Neemie. q2 tñ hoc fuit poſt. lxx. ānos ſm cōiorē opinionē. iō ſubdit. z Lugebit ter. tāq; inculta. qḋ dr̄ metaphorice lugere. ſicut pratū virēs dicit ridere. ⁊ eodē mō qḋ ſubdi

deſcribit clamorē morientiū fame ⁊ gladio. et iō ſubdit n Ue mihi ⁊c̄. lamētās interfectionē populi ſui. Cū ca. iiij. vbi dicit in poſtil. Circa primū dicit hieremias heu.

Additio.

Ubi dr̄ heu heu heu. eadē dictio ponit in heb. ſicut in p'o ca. vbi dr̄ a a a. Unde nec ibi nec hic ponit triplex dictio. ſed ē vna dictio cōpoſita ex tribus lr̄is ꝑut poſtillator ibidē expoſuit. et eodē mō ē in hꝫ loco exponēdū.

Capitulū. V.

Circuīte. Superius hieremias arguit regnū iude multiplex flagitiū. ꝓpter qḋ meruit ſuppliciū. hic ꝯſeq̄nter excludit remediū. Et diuidit in duas partes. quia primo ponit remediū excluſio. ſecundo ſubdit hieremie lamentatō capitulo nono. Prima in q̄tuor ſm q̄tuor remedia. que excludit in hoc capitulo et trib᷒ ſequentibus. que ſunt populi iuſticia. ſacerdotū ſanctimonia. tēpli ſanctitas. doctoꝝ veritas. vt videbit. Primū aūt ꝑ quod poſſet populus habere remediū eſſet aliq̄ꝝ iuſticia ꝑ q̄bus ꝑceret dñs toti pplo. ſic̄ Gen. xviij. dominus dixit ſe velle parcere toti ciuitati ſodomoꝝ ꝑ decē iuſtis ſi ibi inuenirent. ⁊ iſtud remediū in hꝫ ca. excludit ⁊ diuidit in tres ꝑtes. q2 p'o excludit iuſticia vulgariū. ſcḋo principū. ibi. Ego aūt. tercio ſimul iſtoꝝ ⁊ illoꝝ. ibi.

Sup quo. Circa primū dr̄. a Circuīte vias hierl'm. querēdo diligēter ꝛ nō ſupficialiter. b An inueniaꝫ tis vir̄ fa. iu. i. aliquos viros iuſtos ī tali numero ꝙ ꝓpt̄ eos decēs ſit parcere cōmunitati. nō eni accipit̄ hic vir̄ facientē iudiciū p vnico. q: ibi erat hieremias ꝛ baruch et adramelech ethi-ops q̄ erāt iuſti. Ad h̄ eni ꝙ p iuſticia aliq̄r̄ cōmunitati parcatur ſufficiēs numer⁹ req̄rit̄. vñ et abraā petēs a dño vt p aliq̄bus iuſtis parceret̄ ſodome ñ fuit auſus vltra decem deſcēdere Geñ. xviij. c Nō ſi ec viuit dñs dixerit. quaſi faciēdo reuerētiā nomini diuino.

d Et hoc falſo iurabunt. et ſic tale iuramētū reuertit̄ ī diuinā irreuerentiā.

e Dñe oculi tui reſpiciūt fidē. i. mentis fidelitatē et ñ tm̄ verba. ſm ꝙ dr̄. i. Regū. xvi. Hō videt ea que patent. de⁹ āt intuet̄ cor. f Percuſſiſti eos. p reges aſſyrioꝝ et egypti qui ante tē-pus hieremie afflixe-tant regnū iude. vt ꝫ g Et non iiij. Reg. do. dolore contritōis de peccatis ſuis. iō ſequit̄ poſtea.

h Indurauerūt fa. ſuas ſupra petrā. i. ue recūde ꝛ contumacit̄ peccātes. vt patꝫ per ſupradicta.

C Ircuīte vias heruſalē ꝛ aſpicite ꝛ cōſiderate ꝛ q̄rite in plateis ei⁹ an īueniatis viruꝫ facīetē iudiciū ꝛ q̄rētē fidē. ꝛ ꝓpici⁹ ero ei. Q ſi etiā viuit dñs dixerint. ꝛ h̄ falſo iurabūt. Dñe ocl'i tui rñſpiciūt fidē. Percuſſiſti eos ꝛ ñ doluerīt. attriuiſti eos et renuerūt accipe diſciplīaꝫ. Indurauerīt facies ſuas ſupra petrā ꝛ noluerīt reuerti. Ego aūt dixi. Forſitan paupes ſūt ꝛ ſtulti ignorātes viā dñi ꝛ iudiciū dī ſui. Ibo ḡ ad optimates ꝛ loquar eis. Ipi eni cognouerīt viā dñi ꝛ iudiciuꝫ dei ſui. Et ecce mag⁹ hi ſimul cōfregerūt iugū rupetūt vincl'a. Jccirco percuſſit eos leo d̄ ſilua. lup⁹ ad veſpaꝫ vaſtauit eos. pard⁹ vigilāſ ſup ciuitates eoꝝ. Dis q̄ egreſſ⁹ fuerit ex eis capiet̄. q: multe ſūt p̄uaricatōes eoꝝ. cōfortate ſt̄ auerſiōes eoꝝ. Sup q̄ ꝓpici⁹ tibi eē potero. Filij tui dereliquerūt me. ꝛ iurāt in his q̄ nō ſunt dij. Saturaui eos et mechati ſt̄. ꝛ ī domo meretricis luxuriabant̄. Equi amatores ī feminas. ꝛ emiſſarij facti ſūt. vnuſq̄ſqꝫ ad vxorē primi ſui hinniebat. Nūquid ſup his nō viſitabo dicit dñs. et in gēte tali nō vlciſcet̄ aīa mea. Aſcendite muros ei⁹ ꝛ diſſipate. cōſummatōꝫ aūt nolite facere. Auferte ꝓpagīes ei⁹. q: nō ſūt domini. Preuaricatōe eni p̄uaricata ē ī me dom⁹ iſrael. et dom⁹ iuda. ait dñs. Negauerīt dñm ꝛ dixer̄t. Nō ē ipe. neqꝫ veniet ſup nos malū. gladiū et famē non videbim⁹. Prophete fuerūt ī ventū locuti ꝛ reſpōſum non fuit in eis

x Pardus vigilans ſuper ciuitates eorum. ad eas ſpoliandum. per hoc intelligit̄ regnum grecoꝝ. et potiſſime Antiochi illuſtris. qui multa mala intulit iudeis. vt pꝫ. i. Mach. et. ij.

y Omnis qui egreſſus fuerit ex eis capiet̄. p romanū imperiū. p edō ſignificatū. vt dicit hic ra. Sa. et hoc potiſſime fuit impletū qñ Tytus deſtruxit ciuitatē et templū ꝛ captiuauit ꝓplm et cauſa predictoꝝ ſubditur.

ꝫ Quia multiplicate ſunt p̄uaricatiões eoꝝ. iꝫ ante captiuitatem babyloniçam.

ꝫ Confortate ſunt auerſiones eoꝝ p⁹ tēpus dicte captiuitatis. et potiſſime tēpore xp̄i. a quo iudei p deceptione ſacerdotū et phariſeoꝝ fuerunt auerſi vt dictum ē ſupra capitulo. iij.

a Sup quo. Hic cō ſeq̄ter deſcribit̄ malicia omniū laicoruꝫ generaliter. Et diuidit̄ in duas ptes. q: primo excludendo iuſticiā eoꝝ ꝯcludit̄ oppoſita malicia. ꝛ ſecūdo ſubdit̄ debita pena. ibi. Hec ergo. Circa primū dicit̄.

a Sup quo tibi propicius eē potero. q. d. dñs. ex quo nō ē iuſticia in vulgarib⁹ nec in principib⁹ et parte populi. nō pōt tibi remediari. ꝛ iō de vtriſq̄ ſubdit.

i Et noluerūt reuerti. de malicia ſua ad monita ꝓphetaꝝ. k Ego aūt. hic cōſeq̄nter excludit̄ iuſticia principū cū dicit̄. l Forſitan paupes ſunt et m Ignorātes vi(ſtulti. vulgares iſti cui⁹ cā ſubdit̄. am dñi. q̄tū ad p̄cepta moralia et ceremonialia.

n Et iudiciū dei ſui q̄tuꝫ ad iudicialia. q: tales homines ſunt intēti agriculture et opib⁹ mechanicis et nō mādatis dei audiēdis. o Ibo ḡ ad optimatis. i. ad regē et pricipes ꝛ alios maiores. p Ipi eni cognouerūt. i. cogſcere debuerūt. q Viā dñi et iudiciū dei ſui. exponat̄ vt ſupra. de rege eni ſcribit̄ Deut. xvij. ꝙ debet habere legē et eā meditari. et idē intelligēdum ē de principib⁹. r Et ecce magis hi cōfregerūt iugū. i. precepta moralia et ceremonialia tranſgrediēdo.

s Ruperūt vincula. i. precepta iudicalia que erāt quedā retinacula a trāſgreſſione penarū timore. ꝛ q: peccatū iſtoꝝ erat grauⁱ ratōe ſtatus altioris et maioris cognitōis. ideo ſubditur quadruplex pena que inflicta eſt iudeis ſucceſſiue ſm diuerſa tēpora cum dicit̄.

t Jccirco percuſſit eos leo de ſilua. id ē rex babylonis qui per leonē intelligit̄. vt dictum eſt ca. p̄cedēti.

v Lupus ad veſperā. i. rex pſaꝝ et medorū. q: licꝫ Cyrus fuerit iudeis beniuol⁹. tamen poſt eum fuerunt aliqui alij duri tenētes eos ſub ſeruitute graui.

b Filij tui. id ē maiores ꝛ minores. qui dicūtur filij re c Regni iude et etiā hieruſalē que erat metropolis. reliquerūt me. p idolatriam. d Et iurauit in idolis his. i. ad eoꝝ reuerētiā. e Saturaui eos. replēdo bonis temporalib⁹. f Et mechati ſunt p idolatriā. que ē ſpiritualis mechia. et etiā corpalis luxuria. iō ſeq̄tur. Et in domo meretricis ꝛc. g Equi amatores in feminas. in hoc notat effrenatā eoꝝ luxuriā. eo ꝙ equi p̄ ardore libidinis aliquādo inſaniūt poſt equas.

h Vnuſquiſqꝫ ad vxorē pri. ſui hin. i. ſigna luxurie pretendebat inuerecūde. i Nūq̄d ſup his nō viſitabo k Aſcē(q. d. ſic. iō cōuertit ſmonē ad chaldeos dicēs. dite mu. ei⁹ et diſſi. ciuitatē ꝛ gentē. l Cōſummatōꝫ aūt ꝛ totalē populi extermiatōꝫ. m Nolite facere. q: illi qui fuerūt ad vitā reſeruati et in captiuitatē du n Auferte (cti poſtea redierūt in hieruſalē tpe Cyri. ꝓpagi. ei⁹. i. ramos ꝛ nō radices. p hoc dſignā ſ reditum dictū. o Quia nō ſūt dñi. i. ſeruientes ei. p Preua. eni p̄ua. ē in me do. iſrael. i. decē tribus. p:iō q̄ erāt tā captiuate ī aſſyrios. q Et do. iu. i. due trib⁹ poſtea r Negauerīt do. ſ. facto idolis imolādo. s Neqꝫ veſu. nos ma. a hieremia et alijs ꝓphētis nūciatū. ſic. n. falſo eſtimabāt. iō ſeq̄t̄. t Prophete fu. i ven. lo. i. p nihilo ꝛ

riſum nō fuit in eis. qr nō eſt ſecuta aliqua correctio.
a Hec ergo. Hic ꝯſir ponit̄ debita pena. et prio ponit̄ huius pena cōminatio. ſcdo cōminatiōis rō. ibi. Qd ſi dixeritis. Circa primū dr. a Hec ergo euenient eis. i. pene q̄ ſequunt̄. b Ecce ego do vba mea in ore tuo in ignē.

meſcant fluctus ei9. non tñ tranſeunt terminū a me pfixum. cū tamen nullā habeant cognitionē.
a Populo autē huic. ad imaginē dei facto p rationē et
b Factū eſt cor incredulū. verbis meis p (intellectū. phetas dictis. c Et exaſperās. i. leges meas trāſgrediens. Cetera patent in litera.

vbū eſt dñi ad hieremiā q̄ pphetauit ciuitatē ſuccedēdā. ſ. i. c.
c Et pplm iſtū i lig. qr multi de pplo cū ciuitate fuerūt cōbuſti.
d Ecce ego adducā ſup vos gen. de longinquo. q. d. nō miſerebitur vr̄i ex aliq̄ familiaritate priſtina ſic ſolz eſſe inter vicinos.
e Gentē robuſtā cui nō poteritis reſiſtere
f Gentē antiquā. qr nemroth cito p9 diluuium regnauit i chaldea. q. d. exercitata eſt in armis ab antiq̄.
g Gentē cui9 ignorabis linguā. et iō pces tue nō valebūt apud eā. qr nō itelliget te. nec
h Pharetra (tu eam ei9 qi ſepul. pa. qi. d. in ea ſunt optimi ſagittarij. ita q̄ pcuſſi ab eis ſtatim moriūt̄ et ad ſepulcrū portāt̄.
i Vniuerſi fortes. ad ſuſtinēdū belli la
k Et comedet ſegetes tuas (bores et c. i. deſtruet oia bona tua in rebus prole et aīalibus et terre fructibus.
l Verūtñ in diebus illis et c. exponat̄ vt ſ.
m Qd ſi dixeritis. Hic ꝯſir ponit̄ dicte cōminatiōnis duplex ratio. ſcda ibi. Iniqtates. Prima rō accipit̄ ex pctō idolatrie cum dicit̄ n Dices ad eos. tu hieremias ex dñi pſona.
o Sicut dereliqſtis me. legē meā trāſgrediendo. p Et fuiſtis deo alieno in terra vr̄a. ſ. in iudea. q

[a] Hec ergo eueniēt illis. Hec dicit dñs deus exercituū. Quia locuti eſtis vbū iſtud. [b] Ecce ego do vba mea i ore tuo in ignē [c] et pplm iſtū i ligna et vorabit eos [d] Ecce ego adducā ſup vos gentē de longinq: dom9 iſrael ait dñs [e] gentē robuſtā: [f] gentē antiquā [g] gentem cui9 ignorabis linguam: nec intelliges qd loquatur [h] Pharetra ei9 qi ſepulchrū patens. [i] vniūſi fortes. [k] Et comedet ſegetes tuas: et panē tuū deuorabit: filios tuos et filias tuas comedet. gregē tuū et armenta tua et comedet vineā tuā et ficū tuā: et conteret vrbes munitas tuas in qbus tu hēs fiduciā gladio. [l] Verūtñ i diebus illis ait dñs nō faciā vos in ꝯſūmationē [m] Qd ſi dixeritis: q̄re fecit dñs de9 nr̄ nob hec oia: [n] dices ad eos. [o] Sicut dereliqſtis me [p] et fuiſtis deo alieno i tra vr̄a. ſic [q] ſeruietis dijs alienis in tra non vr̄a. Annunciate hec domui iacob: et auditū facite in iuda dicētes. [r] Audi pple ſtulte q̄ nō hēs cor: [s] q̄ hn̄tes oculos [t] nō videtis. et aures et nō auditis. [v] Me ergo nō timebitis ait dñs. et a facie mea ñ dolebitis. [x] Qui poſui harenā [y] terminū mari pceptū

ſempiternū qd nō pteribit [z] et cōmouebunt̄ et ñ poterūt. et intumeſcēt fluct9 ei9 et nō trāſibūt illud. [a] Pplo autē huic [b] factū ē cor incredulū [c] et exaſpans. Receſſerunt et abierūt: et ñ dixerūt in corde ſuo. Metuam9 dñm deum nr̄m: q dat nob pluuiā tēporaneā et ſerotinam i tpe ſuo plenitudinē annue meſſis cuſtodiētē nob. [d] Iniqtates nr̄e declinauerūt hec [e] et pctā nr̄a phibuerūt bonū a nob [f] qr inuēti ſunt in pplo meo impij inſidiantes [g] qſi aucupes laqueos ponētes et pedicas ad capiendos viros. [h] Sicut decipula [i] plena auibus [k] ſic dom9 eoꝝ plene dolo. [l] Iō magnificati ſūt et ditati: incraſſati ſunt et impinguati: et pterierūt ſmōes meos peſſime. [m] Cauſā vidue nō iudicauerūt [n] cām pupilli nō direxerūt et iudiciū pauperū nō iudicauerūt. [o] Nunqd ſup his nō viſitabo dicit dñs: aut ſup gentē huiuſcemodi nō vlciſcet̄ aīa mea. [p] Stupor et mirabilia facta ſunt in tra. [q] Prophete [r] prophetabant mēdacium [s] et ſacerdotes [t] applaudebāt manibus ſuis [v] et pplus me9 dilexerūt talia. [x] Quid igitur fiet [y] in nouiſſimo eius.

d Iniquitates. Hic ꝯſiter ponitur ſecūda ratio q accipit̄ ex peccato auaricie. et prio cōtinuatur lr̄a hec pcedenti cū dicitur.
d Iniqtates nr̄e declinauerunt hec. i. abſtulerūt. ſcz plenitudinem annue meſſis.
e Et pctā nr̄a phibuerūt bo. a nobis. ſ. bonum ſpūale et tpale. et ſubdit̄ quō. f Quia inuēti ſunt i po. meo impij inſi. ſimplicibus ad eos decipiendū et depauperandum.
g Quaſi aucupes. q ſtudēt decipe aues. et iō ſubdit̄. h Sicut decipula. i. rhete
i Plena (aucupij. auibus. ab eis decepti.
k Sic dom9 eorum plene dolo. id ē bōis ſimpliciū doloſe acq̄ſitis.
l Iō magnificati ſunt et c. et pterierūt ſer. me. peſ. quia ſm q̄ dicit aplus ad Timothe. vi. Radix omniū maloꝝ ē cupiditas. ideo ſubdit̄.
m Cauſā vidue nō iudicauerūt. ſ. iuſte ſz iniuſte pter munera aliqui libri hn̄t. Cauſam vidue. lꝫ vidue ñ eſt in hebreo nec in libris correctis.
n Cauſam pupilli nō direxerūt et c. qr nō ſperabant inde habere lucrū.
o Nūquid ſup his nō viſitabo. q. d. imo. penā debitā iferēdo.

Sic ſuietis dijs alie. in terra nō vr̄a. ſ. in babylone vbi multi de iudeis trāſlati ſecuti fuerūt illi9 terre ydolatriā.
r Audi pple ſtul. q̄ nō habes cor. i. intelligentiā boni. Cor eni frequēter ponit̄ in ſcriptura p mēte ſeu intelligētia. s Qui hn̄tes ocu. ſcz carnis. t Nō videtis. oculis mētis. v Me ergo non timebitis et c. q. d. me debetis timere. et de offenſa mea dolere. cui9 rō ſubdit̄ x Qui poſui harenā. i. terrā aridā
y Terminū mari. quē nō trāſit vltra ſe effundendo.
z Et cōmouebunt̄ et c. i. quantūcūq cōmoueant̄ et intumeſcant

p Stupor et mirabilia facta ſunt in terra. et que ſint illa ſubditur. q Prophete. ſcz falſi. r Prophetabant mendaciū. cum tamen vt fingebant loquerent̄ qſi ex ore dei qui eſt veritas. s Et ſacerdotes. q̄ p alijs debent eſſe intelligentes
t Applaudebant. coꝝ men (dacijs. v Et populus meus dile. talia. quia popul9 cōmunis pronus eſt ad mala. x Quid ergo facietis. vos ſacerdotes et pphete falſi. y In nouiſſimo eius. ſ. populi mei qn̄ p chaldeos occidetur et captiuabitur. q. d. cū eis ꝯfuſibiliter moriemini et captiuabimini.

In capitulo quinto vbi dicit̄ in poſtilla. Domine ocu li tui reſpiciunt fidem. Additio.

Quod dr̄ hic. Dn̄e oculi tui reſpiciūt fidē, ꝓprie pt̄ exponi de vera fide p quā hō iuſtificat̄. ſm illō abac. ij. ca. Juſtus in fide ſua viuit. q̄ q̄dē fides nō erat i viris hieru ſalē de q̄bus hic agit̄. qđ ꝓpheta probat ex hoc ꝙ licet de⁹ pcuſ ſerit eos p aduerſari os, nō tn̄ dolebāt per pniaꝫ, eo ꝙ credebāt ꝙ hoc n̄ ꝓcedebat ex ꝓuidentia diuina eo mō quo philiſtei di cebāt. i. Reg. vi. Neq̄ q̄ꝫ man⁹ eius tetigit nos, ſed caſu accidit. vn̄ pſeuerabāt in pec catis ſuis tanq̄ꝫ non eēnt a deo flagellati. et hoc ē qđ dicit̄ Dn̄e oculi tui reſpiciūt fi dē p quā iuſt⁹ credit ꝙ tu pūis peccātes. q2 das vnicuiq̄ꝫ ſm opa ſua. ⁊ tu reſpic ꝙ iſti nō habēt taleꝫ f. dem qđ pꝫ ex hoc q2 tu p cuſſiſti eos et nō dolu erūt. ſꝫ poti⁹ indura uerūt facies ſuas ⁊ no luerūt reuerti. vt pꝫ in lr̄a. Et ſic ex ſua im penitētia arguit defe ctū fidei eoꝝ.

[a]Confortamini. VI. filij bēiami i medio hieruſalē [b]⁊ i thecua clāgite buccīa et ſup betha carē leuate vexillū. q2 malū viſū ē ab aq̄lōe ⁊ ɔtritō ma gna. [c]ſpecioſe ⁊ dlicate [d]aſſi milaui filiā ſyon. [e]ad eā [f]ve niēt paſtores ⁊ greges eoꝝ. [g]Fixerūt i ea tētoria in circū tu. [h]paſcet vnuſq̄ſq̄ꝫ [i]eos q̄ ſub manu ſua ſūt. [k]Sācrifi cate ſup eā bellū. [l]cōſurgite [m]⁊ aſcendam⁹ [n]in meridie. [o]Ve nob q2 dclinauit dies. q2 lōgiores facte ſūt vmbre veſperi. [p]Surgite et aſcen dam⁹ i nocte, ⁊ diſſipemus dom⁹ ei⁹. q2 hec dic dn̄s ex ercituū. [q]Cedite lignū ei⁹. [r]⁊ fundite [s]circa hierl̄m ag gerē. [t]Hec ē ciuitas viſita tōis. [v]oīs calūnia in medio ei⁹. [x]Sic frigidā facit ciſter na aquā ſuā. ſic frigidā fec malicīā ſuā. [y]Iniq̄tas ⁊ va ſtitas audiet̄ in ea corā me ſēp īfirmitas ⁊ plaga. [z]Eru dire hierl̄m [ʒ]ne forte r̄ceda aīa mea a te. [a]ne forte ponā te deſertā terrā īhabitabi lē. Hec dic dn̄s exercituū. [b]Vſq̄ꝫ ad racemū colligent q̄ſi in vinea reliq̄as iſrael. [c]Cōuerte manū tuā q̄ſi vi demiatoꝛ ad cartallū. [d]Cui loq̄r et quē ɔteſtaboꝛ vt au diat. [e]Ecce in circūciſe au res eoꝝ. ⁊ audire non pn̄t. [f]Ecce vbum dn̄i factuꝫ eſt eis in obprobrium et nō ſu ſcipient illđ. [g]Jccirco furo re domini [h]plenus ſum. [i]la boraui ſuſtinens. Effunde

Capitulū. VI.

Confortami. Hic ɔſeq̄nter excludit̄ ſecūdū reme diū. ſ. ſacerdotū ſanctimōia. pro qua parceretur ppl'o ſi adeſſet. ſicut ad p̄ces aarō ⁊ oblatōꝫ incē ſi extinct⁹ fuit ignis q̄ deuorabat pplm̄ Nu. xvi. ſed h̄ re mediū in h̄ ca. excludit̄ qđ diuidit̄ in q̄tuor ptes. q2 p̄mo punitio populi nūciat̄. ſcđo cā punitōis aſſignat̄ ibi. Oīs calūnia tercio remediuꝫ p ſacerdotes euacuat̄. ibi. A minore. q̄rto denūciatio punitōis iterat̄. ibi. Propter ea. Circa primū dic ꝓpheta. a Cōfortami filij ben. in me hieru. ad defendēdū eā. h̄ aūt dic. q2 hieruſalē pro b Et in thecua clāgi. (vna pte erat in ſorte beniamin. ⁊c. Thecua eīn̄ et bethacharē erāt duo fortalicia i iudea in pte aq̄lonari reſpectu hieruſalē ⁊ ideo i illis fuerūt po ſite armatoꝝ cuſtodie ad īpediēdū iter exercit⁹ chaldeoꝝ venietis ex illa pte verſus hierl̄m, vt dictū ē ſ. ca. i.
c Specioſe et delicate. ſ. mulieri que nō pōt ſuſtinere aliq̄d laboris. d Aſſimilaui filiā ſyon. i. hieruſalem que dr̄ ſyon filia. eo ꝙ templū ⁊ regis palatiū erāt i mō te ſyon. et p hierl̄m hic intelligit̄ ppl's habitās in ea. ⁊ iō qđ dictū ē. Confortami ⁊c. dr̄ ironice. q. d. ꝓpha. ſic fa cietis vos p̄parātes ad reſiſtendū ſꝫ non poteritis. vn̄ ſubdit̄. e Ad eā. ſ. hieruſalē. f Venient paſtores ⁊ greges eoꝝ. i. pricipes exercit⁹ regis babylōis cuꝫ acieb⁹ ſuis. g Fixerūt in ea tentoria in circuitu ſic eā obſi dēdo vt nulli⁹ poſſit egredi ad fugiēdū nec ingredi ad p̄ bendū obſeſſis auxiliū. h Paſcet vnuſquiſq̄ꝫ pricipū dictoꝝ. i Eos q̄ ſub manu ſua ſunt. de p̄dis terre. k Sāctificate ſup eā bellū. i. ɔfirmate. q2 ſanctū i vna ſanctificatōe idē ē qđ firmū. l Conſurgite. verbuꝫ eſt bellantiū cōtra hieruſalē, et mutuo ſe exhortantiuꝫ. m Et aſcēdam⁹. muros ei⁹. n In meridie. in q̄ de ſignat̄ deſideriū eoꝝ ad bellandū ɔ ciuitatē q̄ſi nō retra cti p̄ feruore ſolis ab actu bellādi. o Ve nobis quia declinauit dies, et ſic nō poterim⁹ eā capere ante noctē.
p Surgite ⁊ aſcen dam⁹ in nocte. totuꝫ iſtud dr̄ ad exprimen dum dictū deſideriū chaldeoꝝ. q̄ſi non re trahentur a bello pro pter tenebras noct. et quādo homīes ſo lent q̄eſcere a labore diurno.
q Cedite lignū ei⁹ id ē ligna regiōis in r Et fun (circūfun dite. i. effundite.)
s Circa hieruſaleꝫ aggerē. i. congeriē de lignis terra et lapidi bus adimplēdū foſſa ta. t Hec ē ci. vi. id ē punitionis a deo. v Oīs. Hic ɔſr̄ di cte punitōis aſſigna tur cā cū dr̄. Oīs calū nia in medio eius. q2 potētiores oībus mo dis querebāt occaſio nes cōtra miores ad rapiendū bona eoꝝ.
x Sicut frigidā fac ciſterna aquā ſuā ⁊c. Hoc ē dictū ꝙ chari tas in populo erat to taliter refrigidata et p ɔñs malicia augmentata. ſm ꝙ dicit ſaluatoꝛ Mat. xxiiij. et q̄m abūdabit iniq̄tas refri geſcet charitas multoꝝ. In hebr̄. habet̄. Sicut pute⁹ ef fluit aquā ſuā. ſ. continue. ſic pplus cōtinuat maliciam ſuam. y Iniquitas et vaſtitas audiet̄ in ea. i. deſtru ctio et plaga. z Erudire hieruſalē. verbū ē dn̄i q̄ſi cō patiētis. ʒ Ne forte recedat aīa mea ad te. i. dilectio mea. a Ne forte ⁊c. Vſq̄ꝫ ad racemū colligēt. ly vſq̄ꝫ tenet̄ hic excluſiue. ⁊ ē ſenſus. ꝙ ſicut pauci racemi eua dunt man⁹ vindemiatoꝝ. ſic pauci iudei euadent ma nus chaldeorum. ideo ſubditur.
b Conuertere ⁊c. ad cartallum quod eſt inſtrumentū quo portātur vue ad preſſorium. et eſt verbū domini di rectum ad exercitum chaldeoꝝ qui partim occiderunt et partim captiuauerunt populū. ip̄m ducentes ad p̄ſ ſorium mortis et anguſtie. In hebreo habetur. Ad itera tas ſcrutationes. p hoc deſignatur captiuatio iudeorū qui remanſerant cum Godolia. quo interfecto fugerunt in egyptum contra conſilium Hieremie. vt habetur in fra. xlij. et ibi cum egyptijs perierunt per chaldeos. vt habet̄ infra. xliij. c Cui loquar. verbū eſt Hieremie deſperātis de iudeoꝝ correctiōe. ideo ſubditur.
d Ecce incircūciſe aures eoꝝ. In hebreo habet̄ obtura te. e Ecce verbū domini factū ē eis in obprobriuꝫ. qđ eſt peſſimū q2 peius eſt ipſum vituperare q̄ꝫ nō audire. ꝓpter quod ſubdit propheta. f Jccirco furore domi ni. id eſt eius vindicta. g Plenus ſum. quia plene reuelata eſt mihi ſuper populū futura.
h Laboraui ſuſtines. i. poplo meo cōpatiens. Effunde

ſup paruulū fortis, ⁊ ſup
ꝯciliū iuuenū ſil. Uir ei cū
mł'iere capieť. ſenex cū ple-
no dierū. ᵇEt trāſibūt dom⁹
eoꝝ ad alteros. ᶜagri ⁊ vxo
res piter. q2 extēdā manū
meā ſup hitātes terrā dicͭ
dn̄s. ᵈA minore q̄ppe ᵉvſqȝ
ad maiorē ᶠoēs auaricie ſtu
dēt. ⁊ a ꝓpħa vſqȝ ad ſacer-
dotē cūcti faciūt dolū. ᵍEt
curabāt ꝯtritōȝ filie popl'i
mei ʰcū ignominia ⁱdicētes
pax pax. ⁊ nō erat pax. ᵏCō-
fuſi ſunt. q2 aboīatiōȝ fece-
rūt. ˡq̄npotius ꝯfuſiōe nō
ſunt ꝯfuſi. ⁊ erubeſcere ne-
ſciūt. ᵐQuobrē cadent inter
ruētes, ī tpe viſitatōis ſue
corruēt dicit dn̄s. Hec dicͭ
dn̄s ⁿState ſup vias ᵒet vi-
dete ᵖet interrogate ᵠd̄ ſemi
tis antiq̄s que ſit via bona,
ʳet ambulate ī ea ˢ⁊ īuenie-
tis ꝛfrigeriū aīab9 vr̄is ᵗEt
dixerūt. ᵛNō ābulabim⁹ ˣEt
cōſtitui ſup vos ſpeculato-
res, Et dixi ʸAudite vocē
tube. ᶻEt dixerūt. Non au
diem⁹. Jō audite gētes et
cogſcite cōgregatio quāta

ego faciā eis. Audi terra.
ecce ego adducā mala ſup
popl'm iſtū ᶻfructū cogitati
onū ei⁹. q2 verba mea nō au
dierūt, et legē meā ꝓiecerūt
ᵃUt q̄d mihi thus de ſaba
affertis ᵇ⁊ calamū ſuaue olē-
tē d̄ t'ra lōginq̄. ᶜHolocau-
ſtomata v'ra n̄ ſūt accepta
⁊ victime vr̄e ᵈnō placuerūt
mihi ᵉPropterea hec dicͭ dn̄s.
ᶠEcce ego dabo ī ꝓp'lm iſtū
ruinas, et ruēt in eis p̄res
et filij ſil. vicin⁹ ⁊ ꝓxim⁹ ꝑ-
ibūt. Hec dicit dn̄s ᶠEcce
ꝓp'ls veīt d̄ terra aq̄lōis, ᵍ⁊
gēs magna ꝯſurget a fini-
b⁹ terre, Sagittā ⁊ ſcutū
arripiet ʰcrudel' ē ⁊ nō miſe
rebiť. ⁱVox ei⁹ q̄ſi mare ſo-
nabit, et ſup eq̄s aſcēdēt p̄-
parati q̄ſi vir ad p̄liū ad-
uerſū te filia ſyon ᵏAudiui
m⁹ famā ei⁹, ˡdiſſolute ſunt
man⁹ nr̄e. Tribulatō app̄-
hēdit nos, dolores vt ꝑtu-
riētē. Nolite exire ad agros
et in vineā ne ābuletis q̄m
gladi⁹ īimici pauor ī circū
itu. ᵐFilia ꝓp'li mei ⁿaccin-
gere cilitio ⁊ ꝯſpgere cinere

id ē effundes dictā vīdictā. et loq̄tur hieremias ad do-
minū. a Sup puulū fortis ⁊c. q. d. nō parces alicui ra
tōe etatis. ſexus aūt ꝯditōis. b Et trāſibūt dom⁹ eo
c Agri. i. bo(rū ad alteros. i. bona de domib⁹ eoꝝ.
na agroꝝ. chaldei enī nō remāſerūt in terra ad poſſidēdū
domos et agros in iu
d A miore. (dea.
Hic ꝯſīr excludiť rme
diū q̄d poſſet haberi
ꝑ ſacerdotiū. ⁊ primo
ꝓpter maliciā eoꝝ. ſe-
cūdo ꝓpter diſplicēti-
am ſacrificioꝝ. ibi Et
quid. Circa primum
dr̄. d A miore q̄p
pe. i. a leuita q̄ miſtra
bat ſacerdoti.
e Uſqȝ ad maiorē. i.
ſummū ſacerdotem
f Oēs auaricie ſtu.
dent. varijs cautelis
et dolis ſubtrahendo
g Et (bona laicoꝝ.
cura. cōtri. fi. po. mei.
id ē deſtructiōȝ hieru-
ſalē per ꝓphetas dn̄i
h Cū ig (nūciatā.
minia. i. cū falſitate.
i Dicētes. pax pax.
ſcȝ ꝓp'lo et ciuitati.
k Confuſi ſunt. id
ē ꝯfundent in d̄ſtru-
ctione ciuitatis. quia
tunc eorū falſitas ap-
parebit ⁊ ipi ignomi
nioſe occidētur ⁊ ca-
l Quin (ptiuabūť.
potius ꝯfuſiōe nō ſūt
ꝯfuſi q2 etiā añ deſtru
ctōȝ ciuitaťs apparu-
it eoꝝ falſitas in mul
tis. de quo nō erube-
ſcebāt ſȝ magis erro-
rē ſuū mēdacijs palli
m Quobrem (abāt.
ca. inter. q2 in captōe
hierl'm fuerūt cū alijs
partim occiſi et ꝑtim
n State ſup (capti
vias. i. varios viuēdi modos. o Et videte. inſpiciē-
do ſcripturas. p Et interrogate a ꝓphetis dn̄i q̄ ſci-
q De (unt intellectū ſcripturaꝝ ꝑ reuelatōȝ ſpūſſancti.
ſemi. anti. i. antiq̄ꝝ. ſ. abrahā. yſaac ⁊ iacob et alioꝝ ſctōꝝ
patꝝ. r Et am. in ea. aliter etiā eius cognitio nō pro
ficeret. s Et inueni refri. aīa. ve. in ſinu abrahe cū
v Nō ābulabi(pribus ſctīs. t Et dixerūt. facto.
m⁹. q2 viuebāt inō ꝯtrario. x Et ꝯſti. ſup vos ſpe. ſcȝ
ꝓphetas ſctōs ſm q̄ dr̄ Ezechi. iij. Fili hois ſpeculatorē
dedi te domui iſrael. y Audi. vo. tu. i. ſancti ꝓphete
q̄ dr̄ tuba. eo q̄ ſicut tuba materialis nō pōt emittere ſo
nū niſi inſufflata. ſic ꝓphete ſancti loq̄baňť a d̄o inſpira
ti. ij. Pe. i. Non voluntate hūana allata ē aliq̄n ꝓphetia.
ſȝ ſpūſancto inſpirati locuti ſūt ſancti dei homies.
z Et dixerūt. Nō audiem⁹. q2 ꝓphetis n̄ credebāt. ſȝ ma-
gis eis calūniā inferebāt. vt hr̄. infra. xx. ꝓpter q̄d ſubdiť
pēa eoꝝ cū dr̄ ecce ego adducā mala ⁊c. z Fructū cogi

tationū ei⁹. fruct⁹ ē vltimū q̄d d̄ arbore expectať. et ſiľr pe
na et premiū ē illud q̄d ꝑ ope malo vel bono vltimo re
cipiť. a Ut q̄d. Hic excludiť remediū per ſacerdotes
q̄ſitum ad ſacrificia ꝑ ipos oblata q̄ nō erāt ire dei pla-
catiua, ꝓpter q̄d diciť in ꝑſona dei. Ut q̄d mihi thus de
ſaba affertis. in illa
enī terra īueniť thus
lucidiſſimū q̄d pone
batur ī thymiamate
cremādo in altari in-
cenſi. Exo. xxx.
b Et ca. ſuaue olen
tē de ter. lōginq̄. i. in-
dia. ē aūt calamus ar
boꝝ aromatica graci-
liſ et nodoſa ad mo-
dū canne vel arundi-
nis ⁊ ponebať in ſa
cra vnctione q̄ vnge-
banť vaſa diuino cul
tui ꝯſecrata. Exo. xxx.
c Holocauſtomata
vr̄a. i. ſacrificia totali
ter incenſa.
d Nō ſunt accepta
q2 ſacrificia veteris le
gis nō erant accepta
et ſeipis ſicut eucharī
ſtia q̄ ē ſacrū noue le-
gis ſȝ erāt tm̄mō acce
pta ex fide ⁊ deuotōe
offerētiū. ſacerdotes
aūt iſti erāt īfideles
et indeuoti vt ꝑ p̄di
ctis et iō ſacrificia et
victime eoꝝ nō pla-
cebūt deo.
e Proptea. Hic cō-
ſeq̄nter excluſo reme
dio et pte ſacerdotū,
iterať denūciatio pu-
nitionis. ⁊ primo po
niť hec iteratio. ſcd̄o
inferť quedā ꝯcluſio
ibi. Probatorē. Circa
primū dr̄
e Propterea. i. ꝓpter
mala ſupradicta.
f Ecce dabo ī popu
lum iſtū ruinas. ſ. famis, gladij ⁊ captiuitatis.
f Ecce populus venit de terra aquilonis. i. exercitus
Nabucho. qui intrauit iudeam ex illa parte.
g Gens magna ⁊c. id eſt fortis et ad prelium docta.
h Crudelis eſt. et ſic non parcet alicui pietate ducta.
i Vox eius quaſi mare ſonabit. id eſt terribiliter. ſicut
ſonus maris ex vndarum colliſione eſt terribilis.
k Audiuimus famā eius. et loquitur Hieremias ex
perſona populi iude.
l Diſſolute ſunt manus noſtre. pre timore. Timor enī
cordis cauſat tremorem in exterioribus membris. Ce-
tera patent vſqȝ. ibi.
m Filia. po. mei. i. hierl'm que dr̄ populi filia eo q̄ fuit
ab eo edificata. vel ad lr̄ā. Filia. i. filie accipiēdo ſingu-
lare ꝑ plurali. ſicut Exo. viij. Uenit muſca grauiſſima. i.
multitudo muſcaꝝ. accingere cilitio ⁊c. in ſignum triſti-
cie et doloris. mulieres enī in talibus tribulationibus

[o]Luctum vnigeniti fac tibi
plāctū amaꝝ: qꝛ repēte vēit
vastator sup vos. [p]Proba/
torē dedi te [q]in ppl'o meo ro
bustū: ꝛ scies ꝛ ꝓbabis vias
eoꝝ. [r]Oēs isti pricipes decli
nātes [s]ābulātes fraudulen
ter [t]Es ꝛ ferrū vniūsi corru
pti sūt [v]Defecit sufflatoriū
in igne. [x]ꝯsūptū ē plumbū.
[y]Frustra conflauit ꝯflator.
malicie. n. eoꝝ ñ sūt ꝯsūpte
Argētū repbū vocate eos.
qꝛ dñs piecit illos. VII.
V Verbū qđ factū est
ad hieremiā a dño
dicēs. [b]Sta i porta
dom⁹ dñi. ꝛ pdica ibi vbū
istud ꝛ dic. Audite vbū dñi
oīs iuda q̇ ingredimī p por
tas has vt adoretis dñm.
Hec dic dñs exercituū de⁹
isrl'. [c]Bonas facite vias ve/
stras [d]ꝛ studia vr̄a. [e]ꝛ habita
bo vobiscū in loco isto. [f]No
lite confidere in vbis [g]men/
dacij. dicētes templū dñi.
templū dñi [g]tēplū dñi est.
[h]Qm̄ si bn̄dixeritis [i]vias
vr̄as ꝛ studia vr̄a [k]si feceritꝭ
[l]iudiciū inter virū ꝛ primū
ei⁹. aduene [l]ꝛ pupillo: et vi/
due nō feceritꝭ calumniam
[m]nec sanguinē innocentem
effuderitꝭ in loco hͦ. [n]ꝛ post
deos alienos nō ambulaue
ritis in malū vobismetipis
[o]hītabo vobiscū in loco isto
in terra quā dedi prīb⁹ ve/
stris a seculo ꝛ vsqꝫ in sclm.
[p]Ecce vos cōfiditis vob in
sermonib⁹ mendacij [q]q̇ non
proderūt vob: [r]furari: [s]oc/
cidere: [t]adulterari: [v]iurare
mēdaciter: libare baalim. ꝛ
ire post deos alienos q̄s ig/
noratis. [x]Et venistis ꝛ steti
stis corā me i domo hac i q̄
inuocatū est nomē meū. [y]et
dixistꝭ [z]liberati sumus: [a]eo

ostendunt maiora signa tristicie ꝛ doloris q̄z viri.
o Luctū vnigeniti fac tibi. i. silem luctui quē facit ma/
ter p morte vnigeniti filij sui q̇ ē marum⁹ ꝛ amarissim⁹.
p Probatorem. Hic ex p̄dictꝭ infert ꝯclusio. s. q̄ labor
hieremie ad reuocandum sacerdotes ꝛ ppl'm de malo ad
bonū non habuit al/
quē effectū. sicut labor
examinatoris seu pro
batoris alicui⁹ metal
li qñ metallū illud ñ
purgat. s͞z mag̃ in sco
riā ꝛ cineres ꝯsumit.
ꝛ hoc est qđ dicit do/
minus hieremie.
p Probatorē. i. exa/
minatorē q Dedi
ꝛc. Robustū. qꝛ ꝓpter
quascūqꝫ minas ꝛ pse
cutiones non dimisit
arguere ei⁹ malū. sed
qꝛ correctio nō fuit se
cuta. ideo seq̇tur.
r Omēs illi principes
pes declinātes. a cul/
tu dñi p ydolatriā.
s Ambulātes frau
dulēter. dolo ꝛ calum
nia alios bonis suis
defraudantes.
t Es ꝛ ferrū vniuer
si. i. incorrigibiles. iđ
subdit. Corrupti sūt.
ꝛ nō emendati.
v Defecit sufflatori
uꝫ i igne. i. nō habuit
effectū verbū tuum.
x Consumptū ē plū
bum. loq̇tur de hiere/
mia ad modū aurifa/
bri q̇ fundēs aurū vel
argentū in igne appo
nit simul plūbū vel stannū. vt calor ignis auꝝ vel argētū
nō ꝯsumat. sed mag̃ stannū vel plūbū. ꝛ iđ qñ stānū est
totaliter ꝯsūptū ignis ꝯsumit auꝝ vel argentū positū in
fornace. ꝛ sic eo ꝯsumpto labor aurifabri non habet effe/
ctū optatū sed mag̃ ꝯtrariū. ꝛ sic hieremias in correctio
y Frustra ꝯflauit ꝯflator ꝛc. ꝛ (ne iudeoꝝ. iđ subdit.
patet sententia ex dictis.

In. vi. ca. vbi đ in postilla. Ideo subditur. Ecce incir
cūcise aures eoꝝ. Additio.

I In hebreo in hͦ loco nō dicit aures obdurate. sed
ꝓprie dicit incircūcise aures. sed qꝛ aures incircūci
se intelligitur hꝭe p̄putiū qđ aures videt obtu/
rare. ideo p incircūcisionem aurium intelligitur eoꝝ ob/
turatio.

Capitulum. VII.

V Verbū. Hic ꝯsir excludit tertiū remediū in q̄ cōfi/
debāt iudei. s. sanctitas tēpli ꝓpter quā credebāt
ab aduersarijs defensari. ꝛ diuidit in duas ptes.
qꝛ primo ponit exclusio. scđo dicti ꝯfirmatio. ibi. Tu ḡ.
Pria in duas. qꝛ p̄io ponit exclusio remedij. scđo destru
ctio tēpli. ibi. Ite ad locū. Pria in duas. qꝛ p̄io excludit
fiducia in tēplo ex omissiōe boni impositi. scđo ex cōmis
sione mali phibiti. ibi. Ecce vos. Circa primū đ hiere/
b Sta in porta dom⁹ dñi. vt oēs ingredientes (mie.
ꝛ egredientes possint te audire. Cetera patēt vsqꝫ ibi.
c Bonas facite vi. ve. i. opa. d Et studia vr̄a. i. cogi
tationes. e Et habitabo vobiscū in loco isto. vestras
p̄ces exaudiendo. q. d. si ista omiseritis facere nō exaudi
am. iđ subditur. f Nolite ꝯfidere in vbis mendacij
que dicebant a sacerdotib⁹ ꝓpter tpale lucrū. ꝛ que sunt
illa subditur. g Templū dñi ꝛc. Sic enī dicebant sa
cerdotes q̄ omīa p̄ma/
la remitterent eis si
facerent multas obla
tiones. ꝛ replicat ter
vt sacerdotes ostēde/
rent dictū suū magis
firmū. qđ tñ erat fal/
sum. qꝛ primo requi/
ritur, pnia de p̄teritꝭ
ꝛ cautela de futurꝭ. iđ
subditur.
h Qm̄ si benedixe/
ritis. i. benedictiōe di
gnas feceritis.
i Vias vr̄as ꝛc. id
est opatiōes ꝛ cogita/
tiōes vr̄as. ꝛ explicat
mag̃ i speciali dicēs.
k Si feceritis. vos
iudices.
l Iudiciū. s. rectum
q̄tū ad intraneos. et
ēt q̄tū ad extraneos
iđ đ. Aduene. ꝛ q̄ntū
ad impotentes se de/
fendere. ideo subdit.
l Et pup. ꝛ vidue nō
fece. calū. ꝛ istud tan/
git iudices vt i fauorē
ptis opposite ñ ꝯdem
nēt eos. ꝛ etiā alios i/
feriores vt ñ moueāt
ꝯ eos. cās iniustas.
m Nec sanguinē in
nocentē effuderi. vos
iudices innocētes cō
demnando. ꝛ vos inferiores falso accusando. ꝛ in hͦ mo/
net eos q̄ se habeant iuste erga proximum.
n Et post deos alienos nō ambulaueritꝭ. colēdo solū
deū veꝝ vos bñ hñtes erga deū. ista imponit hoīb⁹ fa
cienda. s. bñ se hr̄e in hīs q̄ sunt ad deū. ꝛ in hīs q̄ ad p/
ximū. o Habitabo vo. exponat vīs. p Ecce vos.
Hic ꝯsiter excludit dicta fiducia ex cōmissiōe mali phibi
ti cū đ. Ecce vos ꝯfi. vo. in ser. mē. pseudo ꝓphaꝝ ꝛ sacer
q Qui nō ꝓderūt vo. sed mag̃ nocebūt. min⁹ (dotū.
enī dicendo plus signat. r Furari. p qđ nocet proxi/
mo in reb⁹ possessis. s Occidere. nocēdo ei in psona
ꝓpria. t Adulterari. in psona sibi coniuncta.
v Iurare mēdaciter ꝛc. ista sunt pctā ꝯtra deū directe.
ꝛ p hͦ designat q̄ sacerdotes ꝛ ꝓphē falsi informabāt po/
pulū q̄ oīe pctm̄ cōmissuꝫ ꝯtra deū vel ꝓximū remitte
bat eis p solas oblatiōes in tēplo q̄ cedebāt in vsuꝫ sa/
cerdotū in toto. cuiusmodi erāt oblatiōes p pctō. de ob/
lationib⁹ aūt pacificꝭ vna pars cedebat i vsum offerētiū
to subdit. x Et venistꝭ ꝯfidēter. scḋm informationē p̄di
ctam. y Et dixistꝭ. factis oblatiōib⁹ vr̄is. z Libe/
a Eo q̄ fecerim⁹ abomi. ꝛc. (rati sum⁹. ab oīb⁹ pctīs.
qđ pōt exponi dupl'r. Uno mō sic. eo q̄ fecerim⁹ ꝛc. i. ab
oīni malo qđ fecim⁹ absqꝫ alia satisfactione. Alio mō sic
Eo q̄ fecerim⁹ abomiatiōes istas. i. eo q̄ fecim⁹ oblatio
nes in tēplo que scḋm veritatē erāt abomiationes ipi deo

q̄ fecerim⁹ oēs abomīatōes
iſtas. [a]Nūq̇d ḡ ſpelunca la-
tronū facta ē dom⁹ iſta in q̄
inuocatū eſt nomē meū in
ocul' vr̄is. Ego ego ſuз: ego
vidi dicit dn̄s. [b]Ite ad locū
meū [c]in ſylo [d]vbi hītauit no-
mē meū a pricipio: [e]⁊ vide-
te q̄ fecerim ei ꝑpter mali-
cia ppl'i mei iſrl'. [f]Et nūc q̄ɀ
feciſtis oīa opa hec dic̄ dn̄s
[g]⁊ locutus ſum ad vos [h]ma
ne ɔſurgēs ⁊ loq̄ns ⁊ nō au
diſtis: ⁊ vocaui vos [i]et nō re-
ſpōdiſtis: [k]faciā domui huic in
qua inuocatū ē nomē meū:
⁊ in q̄ vos hētis fiduciaз: ⁊
loco quē dedi vob ⁊ pr̄ibus
vr̄is [l]ſicut feci ſylo [m]⁊ ꝓijciā
vos a facie mea [n]ſicut ꝓieci
omēs fratres vr̄os [o]vniuer
ſum ſemē ephraim. [p]Tu ḡ
noli orare pro pp'lo hoc: nec
aſſumas ꝓ eis laudē ⁊ ora-
tionē [q]⁊ nō obſiſtas mihi [r]q̄ɀ
nō exaudiā te [s]Nōne vides
q̇d iſti faciūt in ciuitatibus
iuda: ⁊ in plateis hieruſalē
[t]Filij colligunt ligna [u]et pa-
tres ſuccēdunt ignē [x]⁊ mu-
lieres ɔſpergūt adipem [y]vt
faciāt placētas [z]regine celi:
[a]⁊ libent dijs alienis: [b]⁊ me
ad iracūdiā ꝓuocēt. Nūq̇d
me ad iracūdiaз ꝓuocāt di-
cit dn̄s? [c]Nōne ſemetipos
[d]in ɔfuſionem vultus ſui?
Ideo hoc dicit dn̄s deus.
[e]Ecce furor me⁹ et indigna-
tio mea [f]cōflat̄ ſup locū iſtū
[g]ſup viros: [h]⁊ ſup iumenta
⁊ ſup lignū regiōis: ⁊ ſuper
fruges terre: ⁊ ſuccendetur
⁊ nō extinguet̄ [i]Hec dic̄ do
min⁹ exercituū de⁹ iſrl' [k]Ho
locauſtomata vr̄a [l]addite vi
ctimis vr̄is [m]⁊ comedite car
nes [n]q̄ɀ nō ſuз locut⁹ cū pr̄i-
bus vr̄is: ⁊ nō p̄cepi eis [o]in
die q̄ eduxi eos d̄ terra egy-
pti d̄ vbo holocauſtomatū
⁊ victimaꝝ [p]ſed h̄ vbuз p̄ce-
pi eis dicens. Audite vocē
meaз ⁊ ero vobis de⁹ ⁊ vos
eritis mihi popul⁹. ⁊ ambu
late in om̄i via quā manda
ui vobis: vt bene ſit vobis.
[q]Et nō audierunt nec incli-
nauerunt aurē ſuā [r]ſed abie
runt in voluptatib⁹ [s]⁊ pra-
uitate cordis ſui mali. Facti
q̄ȝ ſunt retrorſum ⁊ nō i an

q̄ɀ de alieno erant facte ⁊ mala intentione. iō ſubditur.
a Nūq̇d ḡ ſpelūca la. ⁊c̄. q. d. ſic. Spelūca enī latronuз
eſt eis ad refugiū ⁊ ad repoſitionē ſuoruз furtoꝝ. ⁊ ſic ad
tēplū recurrebāt ꝓ ſalute ɔſeq̄ncia. ⁊ ibi offerebāt p̄das
⁊ latrocinia b Ite. Hic ex p̄dictiз nūciat̄ tēpli deſtru
ctio cū d̄r. Ite ad lo-
cū meuз. i. cultui meo
c In ſy- (deputatū
lo. q̄ eſt ciuitas in ſor
te ephraim.
d Ubi habita. (no-
men me. a pri. q̄ɀ ta-
bernaculū moyſi ⁊ ar-
cha teſtamēti prio ha
buerūt ibi ſtabilē mā-
ſionē. vt habetur Io-
e Et vi- (ſue. xviij.
dete q̄ feceri ei. q̄ɀ lo-
cus iā erat deſtruct⁹.
⁊ cult⁹ dn̄i inde ſubla
f Et nunc q̄ɀ (tus.
fe. oīa opa hec. i. ma-
la p̄dicta. q̄ ſunt tāta
vel maiora q̄ȝ illa pro
pter que deſtructa fu
it ſylo. g Et locu-
tus ſum ad vos p ꝓ-
phetas. vos reuocan
h Mane ɔſur (do.
gens. i. diligēter h̄ fa-
i Et nō au- (ciens.
diſtiз. vos corrigēdo.
k Faciā domui hu-
ic. i. templo p ſalomo-
nem edificato.
l Sicut feci ſylo. q̄ḋ
ſuppletū fuit p nabu-
cho. q̄ deſtruxit hieru
ſalē ⁊ tēplū. vt h̄r. 4.
m Et ꝓijciaз vos a
facie mea. eijciēdo de
terra veſtra in baby-
lonicam captiuitatē.
n Sicut ꝓieci om̄s
frēs vr̄os. i. decē trib⁹
que iā erāt in captiui
tate inter aſſyrios.
o Uniuerſuз ſemen
ephraim. h̄ d̄r q̄ɀ illa trib⁹ fuit pricipalior inter deceз. et
q̄ɀ hieroboam primus rex eoꝝ fuit de tribu ephraim.
p Tu ḡ. excluſo p̄dicto remedio. h̄ ɔſir poīt dicte exclu
ſiōis ɔfirmatio. ⁊ h̄ ex trib⁹ q̄ h̄ excludūt̄. ſ. hieremie orō.
⁊ holocauſtoꝝ oblatio. ibi. hec dic̄. ⁊ adheſio ppl'i cū deo.
ibi. Tonde capillū Circa primū dic̄ dn̄s hieremie. Tu ḡ
noli orare ꝓ pplo. ⁊ ſubdit̄ poſt. q Et nō obſiſtas mi
hi. rogādo q̄ nō inferā ei p̄dicta mala. r Quia nō ex
s Nōne vides q̇d iſti faciūt (audiā te. cui⁹ cā ſubdit̄.
id eſt q̄ȝ horribile. q. d. dignū eſt q̄ puniant̄. ⁊ q̇d ſit iſtō
oſtenditur. t Filij colligūt ligna. ad coquēdū ydola-
trie ſacrificia. ad h̄ enī pueri inducebant̄ a parentib⁹ vt
nutriti in talib⁹ in ſenectute nō recederent ab eis. ſm̄ q̄
d̄r Prouer. xxij. Adoleſcēs iuxta viā ſuā. etiā cū ſenuerit
v Et p̄res ſuccendūt igne. dantes fi (nō recedet ab ea.
lijs exemplū ſic faciēdi cū venerit ad etatē adultam.
x Et mulieres ɔſpergūt adipē. i. farinā tritici delicatiſ
ſimā. ſm̄ illud Pſalmi. cxlvij. Ex adipe frumēti ſatiat te.

in qua miſcebant aquā faciendo inde paſtam.
y Ut faciāt placētas. i. panes rotūdos ⁊ tenues.
z Regine celi. i. lune. ⁊ ſic p̄ʒ q̄ oēs ꝑſone dom⁹ intitū
ſece. ſ. vir. vxor ⁊ ꝓles erāt in illa idolatria occupate.
a Et libent dijs alienis. libamīa ſunt oblatiōes de liq̄-
dis vt de vino. oleo ⁊
b Et me (ſimilib⁹.
ad iracūdiā ꝓuocēt. i.
ad īferēdū vindictaз.
q̄ɀ ira ⁊ alie paſſiones
nō ſunt in deo. ſed e⁹
punitio dicit̄ ira eo q̄
ad moduз hoīs irati
ſe habet q̄ñ punit.
c Nōne ſemetipos
ſupple ꝓuocant.
d In ɔfuſionē vul-
tus ſui. q. d. ſic. eo q̄
ꝓcurant p mala ſua p
me ɔfuſibiliter puni-
ri. ꝓpter q̄ḋ ſubditur.
e Ecce furor me⁹. i.
vindicta mea.
f Conflat̄ ſup locū
iſtū. ad deſtruendū ci
uitatem ⁊ templū.
g Sup viros puni-
endo eos i ꝑſonis ꝓ-
h Et ſup iu (prijs.
mēta ⁊c̄. puniēdo eos
in bonis poſſeſſis.
i Hec dicit. Coſeq̄n
ter hic ɔfirmat̄ ꝓpoſi
tū p excluſionē holo-
cauſti do. oblati. ita q̄
nō valeat pp'lo ad ali
q̄ḋ remediū cū dicit̄.
k Holocauſtomata
vr̄a. iſta erāt ſacrificia
digniora eo q̄ totali-
ter incēdebant̄ ad di-
uinū honorem.
l Addite victimis
vr̄is. i. hoſtijs pacifi-
cis quaꝝ vna ps cede
bat in vſum offerētiū
ideo ſubditur.
m Et comedite car-
nes. ſ. holocauſtoꝝ. q. d. non incendite p me. q̄ɀ in nullo
placēt mihi. iō ſubdit̄. n Quia nō ſum locut⁹. d̄ ipis
o In die q̄ eduxi eos de ter. egy. ſic (mihi offerēdis.
patet Exo. xx. vbi dedit p̄cepta decalogi pp'lo. ⁊ de holo-
cauſtis nō fit ibi ſermo. p Sed hoc verbū p̄cepi eis
dicens. Audite vocē ⁊c̄. Et hoc p̄ʒ Exo. xix. vbi dicit. Si
audieritis vocem meā. ⁊ cuſtodieritis pactū meū eritis
mihi in peculiuз. Melior eſt enī obedientia q̄ȝ victime.
primo Regū. xv. Sciendū tamen q̄ poſtea dn̄s per moy-
ſen precepit holocauſta ⁊ victimas ſibi offerri a populo.
ne talia offerrent ydolis ad quod erant proni. ⁊ ad expe
riendum obedientiā populi. ⁊ ad p̄figurandū futurā im
molationem chriſti. ⁊ propter hoc dictum eſt hic. Non
precepi eis in die qua eduxi ⁊c̄. p quod non excluditur
preceptū poſtea datū. q Et nō audi ⁊c̄. obediendo.
r Sed abierūt in voluptatib⁹. q̄ɀtū ad delitias carnis.
s Et in prauitate cordis ſui mali. ſeruiendo ydolis.
t Factiq̄ȝ ſunt retrorſum. a me recedentes.

v A die q̄ egreſſi ſunt ꝛc. i. a tpe illi⁹ egreſſionis, q: tūc fecerūt ꝛ adorauerūt vitulū ꝯflatilē. Exo. xxxij. x Uſq3 ad diē hāc, nō q: ꝯtinue fuerit ydolatre, ſ3 p maioꝝ parte tpis, vt pꝫ ex libris Judicū, Regū ꝛ Paralypo.

y Et miſi ad vos. ſ. reuocādos, ſic eſt in hebreo ꝛ mutatur mod⁹ loquēdi de tertia pſona in ſecundā, cetera patēt ex ſupradictis vſq3 ibi.

z Et vocabis eos. ad penitentiam.

a Et nō rñdebūt tibi. p correctionē. propter qd poſt ſequit.

b Periit fides. i. fidelitas ppli erga deū

c Ablata (ꝛ primū. ta eſt de ore coꝝ. q: tm̄mō loquūt dolos ꝛ mendacium.

d Tonde. Hic tertio ꝯfirmat ppoſitum excludēdo ꝯiūctionē ꝛ amiciciā ppli cū dō Ad cui⁹ intellectum ſciendū ꝙ pphē dñi nō ſolū pphetabāt vbis, ſ3 etiā aliqñ ſenſibilib⁹ ſignis. ſic Hieremias poſuit in collo ſuo cathenas ad ſignificandū ꝙ ſic ducerent cōcatenati in captiuitatē. j. xxvij. ꝛ ſic in ppoſito dñs precepit hieremie vt tonderet capillos ſuos capiti ſuo adherentes ꝛ ei valde amabiles, eo ꝙ erat nazareus ex vtero mr̄is ſue, vt dictū eſt ſ. ca. i. ꝛ ſic nouacula nō debebat ſuper caput ſuū aſcēdere, vt dr̄ de ſamſone Judic. xiij. ꝛ h̄ fuit ad ſignificandū ꝙ dñs pplm regni iuda ſibi pri⁹ adherentē ꝛ amicabilē ſepararet ꝛ pijceret a ſe, ꝛ h̄ eſt qd dicit.

d Tonde capillū tuū. i. capillos, accipiēdo ſinglare p plurali. e Et pijce a te. f Et ſume in directū. i. directe accipiēs capillos. g Planctū. cui⁹ ſignificatio ſubdit. h Quia pijcit dñs ꝛ reli. gene. fu. ſui. i. pplm iuda quē dilexit pri⁹. q: p mala ſua puocauit ꝯ ſe irā dei ꝛ iō dr̄ hic generatio furoris dei, ſicut hō dign⁹ morte dr̄ fili⁹ mortꝭ. ij. Reg. xij. Conſequēter ponit duplex cā hui⁹ pijectiōis. pria cū dr̄. i Poſuerūt offen. ſua. i. ydola. k In domo in q̄ ꝛc. ſ. in tēplo diuino cultui deputato, vt hr̄. iiij. Reg. xxi. ꝛ h̄ fuit valde deteſtādū, ſicut cū mlr introducit adulteꝝ in eodē lecto cū marito ſuo. ſcd̄a ponit ibi. l Et edificauerūt excelſa. i. altaria alta. q: loc⁹ m Tophet. i. (ille erat in valle, vt pꝫ ex lr̄a ſequēti. ydolo moloch. ꝛ ſm ꝙ dicit hic Ra. ſa. ſonat tympanū ſeu tympanizationē, eo ꝙ i ritu illi⁹ ydoli fiebat tympanizatio. Erat eni illud ydolū ereū ꝛ interi⁹ ꝯcauū. ꝛ itra ꝯcauitatē illā fiebat ignis fortis. ꝛ qñ ydolū erat ignitū ponebat puer q̄ offerebat in manib⁹ ei⁹. ꝛ tūc ſacerdotes pcutiebāt fortiter tympana ne parentes pueri audirent clamorē pueri ꝛ copaterēt. ꝛ vt crederēt ſine dolore corporis aīam euolaſſe. ꝛ iſtud erat valde horribile. ſ. innocentē ad venerationē ydoli ſic interficere. n Filij ennon. nomē erat ppriū hōis cui⁹ fili⁹ erat dñs loci illi⁹.

o Ut incenderet filios ſuos modo predicto.

[v]a die q̄ egreſſi ſūt pr̄es eoꝝ de tr̄a egypti[x] vſq3 ad diem hanc.[y] Et miſi ad vos omēs ſuos meos pphas p diem ꝯſurgēs diluculo, ꝛ mittēs ꝛ nō audierūt me, nec inclinauerūt aurē ſuā: ſ3 indurauerūt ceruicē ſuā, ꝛ pei⁹ operati ſunt q̄3 pr̄es eoꝝ. Et loqueris ad eos oīa vba hec: ꝛ nō audiēt te:[z] ꝛ vocab eos [a]ꝛ nō rñdebunt tibi. Et dices ad eos. Hec eſt gens q̄ nō audiuit vocē dñi dei ſui nec recepit diſciplinā.[b] Periit fides[c] ꝛ ablata eſt de ore eoꝝ.[d] Tonde capillū tuū[e] et pijce:[f] ꝛ ſume i directū[g] planctū:[h] q: pijcit dñs ꝛ reliqt generationē furoꝝ ſui. q: fecerūt filij iuda malū in oculis meis dicit dñs.[i] Poſuerūt offendicula ſua[k] in domo in q̄ iuocatū ē nomē meum: vt pollueret ea.[l] ꝛ edificauerūt excelſa[m] tophet q̄ ē in valle[n] filij ennon:[o] vt icenderet filios ſuos ꝛ filias ſuas igni:[p] q̄ n̄ pcepi nec cogitaui i corde meo. Jō ecce dies veniēt dic dñs:[q] ꝛ nō dicet ampli⁹ tophet: ꝛ vall' filij ennon: ſ3 vall' interfectionis.[r] ꝛ ſepelient i tophet: eo ꝙ nō ſit locus. Et erit morticinū ppli huius in cibos volucribus celi ꝛ beſtijs terre: ꝛ non erit qui abigat. Et quieſcere faciam de vrbib⁹ iuda et de plateis hieruſalem vocem gaudij ꝛ vocem leticie, vocem ſponſi et vo-

p Que n̄ pcepi ꝛc. h̄ dr̄ q: ſacerdotes illi⁹ ydoli aſſerebant talē oblationē eſſe dō valde acceptā, eo ꝙ dñs dixit abrae. Tolle filiū tuū vnigenitū quē diligis iſaac ꝛ offer illū in holocauſtū ꝛc. Gen. xxij. qd eſt falſum, q: illud non fuit dictū abrae vt iſaac moreret, ſ3 vt obediētia pbaret ppter qd ibidē ſubdit Ne extēdas manū tuam ſup pueꝝ, neq3 facias illi q̄cq3, nunc cognoui ꝙ timeas dñm ꝛc.

q Et nō dicet ampli⁹ tophet ꝛ val. fi. ennon. licet eī ennon ſit nomē ppriū vt dictū eſt. tñ alio mō ē appellatiuū ꝛ ſignat ꝯſolationē. q. d. n̄ vocabit ampli⁹ locus ꝯſolatiōis ſ3 magꝭ ꝯtrariū. ſ. vallis interfectiōis, q: multi iudei ibi fuerūt poſtea interfecti a chaldeis.

r Et ſepelient in tophet. ſ. ſepultura aſini. ſicut dr̄ infra. xxij. cap. de iechonia. Sepultura aſini ſepeliet ꝛ hoc pꝫ p h̄ qd ſubdit. Et erit morticinū ppli hui⁹ in cibū volucrib⁹ ꝛc.

In. vij. ca. vbi dr̄ i poſtil. Et replicat ter. Additio. i.

Secundū trāſlationē chaldaicā replicat hic ter. templū dñi, eo ꝙ ter in āno debebāt apparere in tēplo corā dño, vt pꝫ Deute. xvi. ca. p quā trinā apparitionē credebāt expiari a ſuis delictꝭ. qd tñ erat falſum, niſi corrigerēt vias ſuas vt cōmuniter dicit.

In eodē ca. vbi dr̄ in poſtilla. Regine celi. i. lune. Additio. ij.

Ubi nos habem⁹. Regine celi. in hebreo hr̄ q̄dā dictio q̄ vno mō ſignificat reginā. ꝛ alio mō ſignificat op⁹. ꝛ ſic nō deſignat vnū certū planetā ſed totū opus celeſte qd obſeruat ab aſtronomia ſm certas ꝯſtellatiōes. ꝛ quocūq3 ſit irrationabile videt dici ꝙ luna ſit regina celi, cū ſol ſit maioris efficacie luminis ꝛ virtutꝭ.

In eo. ca. vbi dr̄ in poſtil. Quia nō ſum locut⁹ de ipis mihi offerendis. Additio. iij.

Licet in pceptꝭ decalogi nō fiat mētio de holocauſtꝭ, nec de ſacrificijs, tñ antea, ꝛ ſpecialr qñ de⁹ eduxit pplm de egypto pcepit eis de agno paſcali imolādo, qd fuit celebratum in die pria ſeu tpe eductiōis de egypto, vt hr̄ Exo. xij. qd q̄dē ſacrificiū vt habet ibidē vocat victima. ꝛ h̄ fuit primū pceptū ꝛ de principalib⁹ datꝭ filijs iſrl' a deo p moyſen. Ut tn̄ poſtill'. q̄ dicit ꝙ in h̄ qd dr̄ hic. Nō pcepi eis in die qua eduxi ꝛc. nō excludit pceptū poſtea datū. ſ. de ſacrificijs, ſed pceptū antea nō videt ſufficere vt pꝫ. ꝛ iō aliter videtur hic dicēdū. Pro q̄ ſciēdū eſt ꝙ in pcedēti ca. iā dixerat pphā ꝙ holocauſtomata ꝛ victime nō placebāt deo, eo ꝙ legē nō ſuabāt. nūc aūt arguit eos ex h̄ ꝙ imolationes ſuas ſeu ſacrificia nō p cultu dei. ſed magꝭ p voracitate ſua faciebāt. Unde gloſa interlinearis ſ[illegible] iſtud verbum, Et comedite carnes, ſic dicit, quia nō v[illegible]neratione

ſui ſed epulaꝝ deſiderio ĩmolauerūt. hec in glo. vñ cū dr̄ hic. holocauſtomata vr̄a addite victimis vr̄is ꝛc. ſenſus eſt. Et quo ad appetitū vr̄m ſatiandū immolatis ↄuenientius eſt vt nō offeratis holocauſta q̄ totaliter incendunt ꝛ ſic oı̄a vident ↄſumi totaliter in honore meū. ſꝫ addatis ea victimis vr̄is vt ſaturemini carnibꝰ. nā victime p maiori pte cedebāt in vſum offerentiū. ꝛ ſeqtur. Quia nō ſum locutꝰ cū prībus vr̄is. ꝛ non precepi eis in die q̄ eduxi eos de terra egypti d̄ vbo holocauſtomatū ꝛ victimaꝝ. qꝛ tūc nō p̄cepit eis facere holocauſta et victimas. ſed ſolū victimā. naꝫ agnꝰ paſchalis victima erit vt ptꝫ in p̄dicto ca. Exo. xij. nō aūt holocauſtū. poſtea vo cū lapſi fuerūt in ydolatriā deꝰ precepit eis holocauſta et victiās

cem ſpōſe. In deſolatiōe enim erit terra. VIII.

In tpe illo ait dn̄s eijciēt oſſa regū iuda. ꝛ oſſa principū eiꝰ ꝛ oſſa ſacerdotū ꝛ oſſa pphāꝝ et oſſa eoꝝ q̄ hitauerūt hierl'm de ſepulcris ſuis: ꝛ expandēt ea ad ſolē ꝛ lunā ꝛ omnē militiā celi q̄ dilexerūt. ꝛ q̄bus ſuierunt: et poſt q̄ ambulauerūt. ꝛ que queſierūt ꝛ adorauerunt. Non colligenꝰ ꝛ nō ſepelient i ſterq̄liniū ſup faciē terre erūt. Et eligent magis mortē q̄ vitā omnes q̄ reſidui fuerint de cognatione hac peſſima in vniuerſis locis que derelicta ſunt. ad que eieci eos dicit dn̄s exercituum. Et dices ad eos. Hec dicit dominus. Nunqd q̄ cadit nō reſurget. ꝛ qui auerſus eſt nō reuertet? Quare ḡ auſus eſt populus iſte i hieruſalez

ſibi offerri a pplo ne talia offerēt ydolis. put ĩ poſtilla. Et ſequit. Sed h̄ vbū p̄cepi eis. Audite vocē meā. q. d. h̄ mandatū de obediendo deo in q̄ verꝰ dei cultꝰ ↄſiſtit ip fuit p ſe intentū a deo. nō aūt holocauſta ꝛ victime ꝛc.

In eodem ca. vbi dr̄ in poſtilla. Perijt fides. i. fidelitas populi. Additio. iiij.

Hec qđ dr̄ hic. Perijt fides. ꝓprie pōt intelligi de fide iuſtificante. qꝛ qui ydola colunt. ſicut verū deū manifeſte defecerūt in fide credentes ydoluz hr̄e potentiā ſeu auctoritatē diuinaꝫ. Et qꝛ duplex ē actꝰ fidei. ſ. intrinſecus in corde quo credit ad iuſticiaꝫ. et extrinſecus in ore quo fit ↄfeſſio ad ſalutē. ad Roin. x. ideo de primo dicit. Perijt fides. ſ. in corde. de ſecūdo vo. Et ablata eſt de corde eoꝝ. ꝛ iſtū ſenſum videt tenere glo.

In eodē cap. vbi dicit in poſtilla. Tonde. Hic tertio ↄfirmatur ꝓpoſitum ꝛc. Additio. v.

Hec qđ dicit hic. Tonde capilluꝫ ꝛ ꝓijce ꝛ ſume. nō ſunt vba dn̄i directa ad hieremiam. qꝛ vt dictum fuit Eſa. xl. ca. ſup illud vbū. Sup montem excelſum aſcende. vba hebraica ꝛ ꝓnoīa diſtinguunt ſm ſexū. qꝛ aliqua ſunt maſculina et aliqua feminina. ꝛ q̄ dr̄ hic. Tonde ꝛ ꝓijce ꝛ ſume. ſūt feminini generꝫ in hebraico in hoc loco ſic q̄ dirigunt ad feminā. ꝛ ideo hec verba intelligenda ſunt tanq̄ dicta p ꝓphetaꝫ in pſona domini ad ciuitatē hieruſalē. vt ſcꝫ in ſignū meroris tonderēt capillos. qꝛ vt dicit in gloſa. apud veteres conſuetudo fuit lugentiū tondere ceſariē. ſicut nūc econtra comā dimittere luctus iudicium eſt. hec in glo. ꝛc.

In eodē cap. vbi dr̄ in poſtilla. Et non dicet amplius tophet ꝛ vallis filij ennon. Additio. vi.

Ubi nos habemꝰ. vallis filij ennon. in hebreo hr̄. Gehen hynnon. vñ ex h̄ noīe fuit aſſumptuꝫ in hebreo gehenna. ad ſignificandū locū infernalez vbi cruciant dānati. ꝛ ſic hr̄ in catholicon. et rō eſt. qꝛ in hoc loco crudeliſſime ꝛ irremediabilr̄ cruciabant hoīes p demonū adminiſtrationē q̄dammodo ſicut in inferno. Aliter ꝛ tophet nomē eſt inferni. iuxta illud Eſa. xxx. ca. Preparata eſt ab heri tophet ꝛc. Replica.

In capitulo. vij. extraneū videt Burg. q̄ poſtilla. regina celi vocat lunā. eo q̄ ſol ſit maioris efficacie. qđ argumētū Burg. modicū ↄcludit. ſed vſu loq̄ntiū phoꝝ ꝛ poetaꝝ ↄcludit illa rō p poſtillatore. nā ſol dicit pr̄. qꝛ generat hoīem. ꝛ nō hoīm tm̄ ſed ꝛ deoꝝ. i. aliorū planetaꝝ. ꝛ a multis poetis dr̄ ſol rex rōne maioris efficacie. luna dr̄ regina ꝛ mr̄ ꝛ bona ↄgruētia. qꝛ ſol et luna ſūt duo magna luminaria. ſol tm̄ maiꝰ ꝛ luna minꝰ. vt ptꝫ Gen. i. ita in regno magne pſone ſunt rex ꝛ regina. maior tm̄ rex q̄ regina ꝛc. In eodem ca. vbi dr̄. Nō precepi eis in die q̄ eduxi ꝛc. dicit poſtil. p h̄ nō excludunt p̄cepta pꝰ data. Ubi Burg. accipit occaſionē ↄ poſtilla. cū tm̄ ꝛ hic ꝛ ille volunt idē. vt ptꝫ. In eodē ca. vbi dr̄. Tonde capillū. Burg. h̄ et ſupra Eſa. iiij. fantaſiatur de generibꝰ vborū. q̄ videlicet verba ſunt maſculini generꝫ ꝛ feminini generis in grāmatica hebraica. ſicut noīa in grāmatica latina. Ego ſi ita eſt puto beatum Hiero. ꝛ alios no latuiſſe. ſed glo. quā adducit nō facit p eo. ſed ſtat cū expoſitiōe poſtil. q̄ tonſio capitis hieremie hic p̄cep̄ ptꝫ p̄noſtice deſignauit merorē ciuitatis ꝛ ppl̄i. ſicut in ipſius collo cathena fuit p̄noſticū ſignū captiuitatis. de quo infra. xxvij. Capitulū. VIII.

In tpe illo. Hic excludit quartū remediū. ſ. ſapientia doctoꝝ ſi ineſſet. p quā ppl̄s poſſet ab errore ꝛ ydolatria reduci ꝛ a punitione diuia liberari. ſed hoc excludit in hoc cap. qđ diuidit in duas ptes. qꝛ primo p̄dicit ppl̄i exterminiū. ſcđo excludit dictum remediū. ibi. Miluus in celo. Prima adhuc ĩ duas. qꝛ primo ponit ppl̄i exterminatio. ſcđo exterminatiōis ratio. ibi. Et dices. Circa primū primo ponitur exterminatio q̄ntū ad defunctos. q̄rū inter hoīes nō remanēt niſi oſſa ſepulta. ꝛ q̄ntū ad h̄ dr̄.

a In tpe illo. ſ. deſtructionis hieruſalē p chaldeos. b Eijcient oſſa reguꝫ ꝛc. mos enī fuit apud iudeos ſepelire mortuos ſumptuoſe. vt habet Ioh. xix. ꝛ maxime pſonas regū ꝛ pontificū ꝛ alioꝝ notabiliū. ita q̄ in capitibꝰ regū ponebāt coronas aureas cuꝫ lapidibꝰ p̄cioſis ꝛ anulos in digitꝫ. ꝛ circa alias pſonas ponebant alia p̄cioſa ſm ↄueniētiā ſui ſtatus. ꝓpter qđ chaldei in deſtructiōe hierl'm ſepulchra taliū effoderunt oſſa ꝓijciētes. ꝛ iocalia accipiētes. c Et expandent ea ad ſolē ꝛ lunā ꝛc. q. d. ſicut ſacrificauerūt ſoli ꝛ lune ꝛ ceteris ſtellis. ſic iuſtū eſt q̄ oſſa eoꝝ ꝓijciant ad ſolē ꝛ lunā extracta de ſepulcris. ideo ſubdit. d Non colligent. ſ. nō ſepe. de cetero. qꝛ habitatores terre in captiuitatem ducent. e In ſterquiliniū erūt. i. putreſcent ſup terram p pluuiā ꝛ niuē deſup cadentē. Conſequēter ponit exterminatio q̄ntū ad viuos cū dr̄. f Eligēt magis mortē. p nimia anxietate ꝛ miſeria. quā ſuſtinebunt. g In vniuer. lo. que dere. ſunt ad q̄ eieci eos in captiuitatē ductos. vbi dicent mortuos fuiſſe beatos. h Et dices. Hic ↄſūr ponit huius exterminij rō que eſt obſtinatio ppl̄i in peccato cū dr̄. i Nūqd q̄ cadit nō reſurget ꝛc. q. d. ille q̄ cadit ad terrā libenter reſurgit. ꝛ q̄ auerſus eſt a recta via libēter reuertit ad eā. k Quare ergo auerſus eſt ppl̄s iſte in hieruſalē a via morū.

ᷝauerſiõe ɔ̃tẽtioſa.ᵐApphẽ
derũt mẽdaciũ:ⁿ⁊ noluerũt
reuerti.ᵒAttẽdi ⁊ auſculta-
ui, nemo qḋ bonũ eſt loquit᷑
ᵖNull⁹ eſt q̃ agat pniã ſup
pctõ ſuo dicẽs. Quid feci?
ᑫOĩs ɔuerſi ſunt ad curſuꝫ
ſuũ, q̃ſi equ⁹ impetu vadẽs
in p̃liũ. ʳMiluus in celo co-
gnouit tp̃s ſuum. ˢturtur ⁊
hyrundo ⁊ ciconia cuſto ᵗie
rũt tp̃s aduent⁹ ſui. ᵗpplus
aũt me⁹ nõ cognouit iudici-
um dñi. ᵛQuõ dicitꝭ ˣſapi-
entes nos ſumus ʸ⁊ lex dñi
nobiſcũ ẽ? ᶻUere mendaciũ
opatus eſt ſtil⁹ mendax ſcri
bar. ᵃConfuſi ſũt ſapiẽtes
pterriti ⁊ capti ſunt. ᵇUer-
bũ eñi dñi ᶜpiecerũt: ᵈ⁊ ſapi
entia ᵉnulla ẽ ĩ eis. ᶠPropte
rea dabo mulieres eoꝝ ex-
teris ᶠagros eoꝝ ᵍheredib⁹.
ᵇQuia a mĩmo vſq̃ ad ma
ximũ oẽs auariciã ſequunt᷑
a ppha vſq̃ ad ſacerdotem
cũcti faciũt mẽdaciũ. Et ſa-
nabãt ɔ̃tritiones filie ppli
mei ad ignominiã dicẽtes.
par, par, cũ nõ eſſet par. Cõ
fuſi ſũt q̃ abomiatione fe-
cerũt, q̃nimo ɔfuſiõe ñ ſunt
ɔfui: ⁊ erubeſcere neſcierũt
ⁱIdcirco cadent inter corru
entes: in tp̃e viſitatiõis ſue
corruẽt dic̃ dñs ⁱCõgregãs
ɔgregabo eos, ait dñs ᵏNõ
eſt vua ĩ vitib⁹. ⁊ nõ ſũt fic⁹
in ficulnea, foliũ defluxit. ⁊
ˡdedi eis ᵐq̃ p̃tergreſſa ſunt.
ⁿQuare ſedem⁹? Cõuenite
⁊ ingrediamur ciuitatẽ mu
nitã: ᵒ⁊ ſileam⁹ ibi. ᵖq̃ dñs
de⁹ nr̃ ſilere nos fec̃ ᑫ⁊ potũ
dedit nob̃ aquã fellis ʳPec
cauim⁹ eñi dño ˢExpectaui
mus pacẽ ᵗ⁊ nõ erat bonuꝫ:
ᵛtp̃s medele: ⁊ ecce formido
ˣA dan audit⁹ eſt fremitus
equoꝝ ei⁹: a voce hinnituũ
pugnatoꝝ ei⁹ cõmota ẽ oĩs
t̃ra. Et venerũt ⁊ deuorauerũt
terrã ⁊ plenitudinẽ ei⁹.
vrbem ⁊ habitatores eius.
Quia ecce ego mittaꝫ ʸvob̃
ſpentes regulos ᶻq̃b⁹ ñ eſt
incãtatio: ⁊ mordebũt vos
ait dñs. ᶻDoloꝛ me⁹ ſuper
dolorẽ, in me coꝛ meuꝫ me-
rens. ᵃEcce vox clamoris fi
lie ppli mei: ᵇde t̃ra longin-
qua ᶜNũq̃d dñs ñ ẽ in ſyon:

l Auerſione ɔ̃tentioſa.i. obſtinata nolẽs reuerti. ⁊ ſub-
ditur hui⁹ cã. m Apphenderũt mẽdaciũ. pſeudo p-
phetaꝝ. n Et noluerũt reuerti. ad meũ obſequiũ.
o Attendi ⁊ auſcultaui ⁊c̃. loq̃tur de⁹ ad modũ homĩs
emẽdationẽ ſui filiꝫ deſiderantꝭ. ⁊ q̃ ñ fuit ſecuta ſubdit᷑.
p Nullus ẽ q̃ agat pniam. de peccatꝭ pteritis. ſꝫ ſunt obſtinati ad futura ppetranda ideo ſequitur.
q Oẽs ɔuerſi ſunt ad curſuꝫ ſuũ ⁊c̃. in q̃ notat᷑ libido peccãdi ⁊ obſtinatio maxima
r Milu⁹. Hic ɔ̃ſiter excludit᷑ remediuꝫ qḋ poſſet hñi p ſapiaꝫ doctoruꝫ. ⁊ p̃io h̃ remediũ excludit᷑. ſcḋo exterminiũ ppli futurũ repetit᷑ ibi. Cõgregãs Circa primũ p̃mittit᷑ ignorantia ppli p exemplũ auium intellectu carentiũ cũ dr̃.
r Miluus in ce. co. tp̃s ſuũ. ſ. nidificandi ⁊ pullificandi.
s Turtur ⁊ hyrũdo ⁊ cico. cuſto. tẽ. aduentus ſui. q̃ tẽpe determinato recedũt et re-
t Ppl̃s (uertunt᷑. aũt me⁹ nõ cognouit iudiciũ dñi. i. ei⁹ mãdata, p q̃rũ trãſgreſſione dñs iudicabit populũ ⁊ ɔdẽnabit. ⁊ q̃ ignorãtia ppli pueit ex defectu doctoꝝ. ideo ɔ̃ſiter arguit inſipientiã eoꝝ dicens.
v Quõ dicitis. vos ſcribe ⁊ doctores.
x Sapiẽtes nos ſumus. cognoſcẽtes diuina. de q̃b⁹ p̃prie eſt ſapientia.
y Et lex dñi nobiſcũ eſt. i. apud nos eſt ei⁹ intellectus. qḋ excludit᷑ cũ ſubdit᷑. z Uere mẽda. opa. eſt ſti. mẽ. ſcribaꝝ. q̃ falſe ⁊ erroꝛe legẽ interp̃tabant᷑. ſicut dictuꝫ ẽ ca. p̃cedenti. de relaxatione rapinarũ p oblationes.
a Confuſi ſunt ſapiẽtes ⁊c̃. i. ɔfundent᷑ q̃ñ cũ ciuitate capient᷑. ſcꝫ cui⁹ ɔ̃trariũ aſſerebãt. cui⁹ cauſa ſubditur.
b Uerbũ eñi dñi. i. p pphas dictuꝫ. c Proiecerunt. tanq̃ falſum. d Et ſapia ei⁹. ſ. dñi. e Nulla ẽ in eis. ſed tñ ſapia q̃ terrena eſt aĩalis ⁊ diabolica. Jaco. iiij. ppter qḋ ſubdit᷑ pena cũ dr̃. f Propterea ⁊c̃. exteris. i. chaldeis q̃ eas violabũt ⁊ poſtea ducẽt captiuas.
f Agros eoꝝ. i. bona agroꝝ. g Heredib⁹. i. extraneis. nõ ad modicũ tp̃s ſed ad longũ q̃ſi hereditario iure. Dimiſit eĩ ibi rex babylõis de paupib⁹ terre q̃ colerẽt terram nõ ſicut dñi ſed mag̃ ſerui reddendo tributũ regi. ⁊ poſt reditum de babylone iudea fuit ſub ſuitute. primo perſarũ. ſcḋo grecoꝝ. ⁊ tertio romanoꝝ. vt patet ex libris Eſdre, neemie, machabeoꝝ. ⁊ etiã ex euangeliis ɔ̃tꝫ ad ſeruitutẽ ſub romanis. b Quia a minimo ⁊c̃. vſq̃ ad locũ illũ. Congregans. Expoſitũ eſt ſupra. vi. ca. circa
i Congregans. Poſtq̃ excluſum eſt doctoꝝ (mediũ. remediũ. hic ɔ̃ſequẽter repetit populi exterminiũ cũ dr̃. Congregans ɔgregabo eos. q̃ timoꝛe exercit⁹ chaldeoꝝ de villis campeſtrib⁹ fugerũt hieruſalem.
k Nõ eſt vua ĩ vitibus ⁊c̃. i. nõ erit aduenientibus chaldeis q̃ totũ comedent. ideo ſubditur.
l Et dedi eis. ſ. iudeis terrenaſcentia in abundantia.
m Que p̃tergreſſa ſunt. ſ. ab eis et occupata a chaldeis.
n Quare ſedemus. vbũ eſt habitãtiũ extra hierl̃m. q. d. ſi tardem⁹ fugere in hierusalẽ, q̃ eſt ciuitas fortꝭ ⁊ munita a chaldeis capiemur.
o Et ſileam⁹ ibi. modus eſt eñi obſeſſorũ ſilere de die vt audiant ſonũ tube et currant ad locuꝫ vbi fit inſultus hoſtiũ.
p Quia dñs nr̃ ſilere nos fecit. i. ad hanc neceſſitatẽ nos adduxit.
q Et potũ de⁹ (xit. dit nobis aquam fellis. id eſt anxietatem amaram dedit nobis cuius cauſa ſubditur
r Peccauimus eñ dño. hoc dicebant illi qui peccatũ ſuum recognoſcebant.
s Expectauim⁹ pacem. ſm dicta pſeudo prophetarum.
t Et nõ erat bonuꝫ. ſcꝫ pacis qḋ eſt ſũmũ bonũ in vita. ſicut dicit priſcianus in minori volumine ſi querat᷑ q̃d ſit ſummũ bonũ in vita bñ r̃ndetur par.
v Tempus medele. a rege egypti qui p̃miſerat auxilium ſedechie ⁊ defecit. ideo ſubdit᷑. Et ecce formido. cuius
x A dan au. eſt fremit⁹ ⁊c̃. ab illa enim (cauſa ſubdit᷑. parte intrauit iudeã exercit⁹ chaldeoꝝ cũ maxima poteſtate. ⁊ p̃rꝫ lr̃a vſq̃ ibi. y Mittã vobis ſerpentes regulos. i. chaldeos. z Quib⁹ nõ eſt incantatio. i. dep̃cationib⁹ vr̃is nõ flectent᷑ ad parcendũ vobis.
z Doloꝛ meus ſup dolorẽ. verbũ eſt hieremie dolentis de populi ſui culpa ⁊ de ſupueniente pena.
a Ecce vox clamoris filie ppli mei. i. ſynagoge vel congregationis iudeorũ. b De terra longinqua. ſ. de babylone vbi ducta in captiuitatẽ lamentabatur hieruſalẽ
c Nunquid nõ eſt domin⁹ in (deſtructionẽ dicendo ſyon ⁊c̃. quaſi diceret non. quia templum eſt deſtructuꝫ ⁊ rex ſedechias captiuatus. ⁊ ſubditur reſponſio domini ad hanc querimoniam.

b Quare ꝗ me ad iracũdiã ⁊c̃.q.d. iſta eſt dicte deſtru
ctionis cã. Cõſeq̃nter ponunt̃ vba hieremie lamẽtantis
e Tranſijt meſſis ⁊c̃.i.tps q̃ rex egypti debebat nobis
auxiliari.q2 guerre fiũt in eſtate. f Et nos ſaluati nõ
ſum⁹.i.deſtructi ſum⁹.min⁹ ei dicẽdo plus ſignificat.ex
ↄfidẽtia enĩ regis egy
pti rebellauit ſedechi
as regi babylonis. et
ex h ſecuta eſt deſtru
ctio ciuitatis ⁊ ꝑpli.vt
habet̃ infra ca.xxxvij.
⁊ iõ ſubdit hieremias
g Sup ↄtritione fi.
po.mei ↄtri.ſum.i.af
flictus corpore.
h Et ↄtriſtat⁹.mẽte
i Stupor.i.ſtupefa
ctio membrorũ.
k Obtinuit me pre
horrore tanti mali.
l Nũq̃d reſina nõ ẽ
in galaad. p reſinã in
telligit̃ gutta aromati
ca ⁊ medicinal' p quã
vt dicit Ra.ſa. hic in
telligit̃ ſapĩa.et p me
dicũ ſapiẽs q̃ curat
vulnera pctõrũ. ⁊ tal'
erat hieremias ⁊ etiã
baruth. et alij ꝓphete
ſancti.ideo ſubdit̃.
m Quare igit̃ ñ eſt
obducta .i. pfecte cu
n Cicatrix (rata.
id eſt vulnus.
o Filie ꝑpli mei.et
q̃ hẽ medic⁹ ⁊ medici
na ⁊ tacet̃ rñſio.q2 lo
q̃tur ad moduz hoĩs
turbati q̃ trũcat vbuz
⁊ nõ cõplet. Rñſio tñ
eſt ꝙ ꝑpl's nolebat au
dire medicũ nec eius
recipe medicinam.vt
patet ex ſupradictis.

aut rex ei⁹ nõ ẽ in ea? [d]Qua
re ꝗ me ad iracundiã ↄcita
uerũt i ſculptilib⁹ ſuis ⁊ i va
nitatib⁹ alienis. [e]Tranſijt
meſſis.finita ẽ eſtas [f]⁊ nos
ſaluati nõ ſum⁹. [g]Sup cõtri
tione filie ꝑpli mei ↄtrit⁹ ſũ
[h]⁊ ↄtriſtat⁹: [i]ſtupor [k]obtinu
it me. [l]Nũq̃d reſina nõ eſt i
galaad: aut medic⁹ nõ ẽ ibi.
[m]Quare igit̃ nõ ẽ obducta
[n]cicatrix [o]filie populi mei.

Q Uis dabit .IX.
capiti meo aquã.⁊
oculis meis fontez
lachrymar? [b]Et plorabo die
ac nocte [c]interfectos filie ꝑpli
mei. [d]Quis dabit mei ſoli
tudine diuſorũ viator?. [e]Et
derelĩquã ꝑplm meuz ⁊ re
cedã ab eis. [f]q2 oẽs adulteri
ſunt.⁊ cet⁹ puaricator?. [g]⁊ ex
tenderũt linguã ſuã q̃ſi arcũ
mendacij et non veritatis.
[h]Cõfortati ſunt i terra.q2 d
malo ad malũ egreſſi ſunt.
⁊ me nõ cognouerunt dicit
dñs. [h]Unuſq̃ſq3 ſe a ꝓximo

Cn ca.xiij.vbi d2 in poſtil. Nũq̃d reſina nõ ẽ i galaad
Et nos habem⁹. Reſina.in hebreo Additio.
V bi Tori q̃d ſignificat in hebreo vbicunq3 ponit̃
tyriacã q̃ eſt medicina ad ſalutẽ hoĩm ordinata
ſpecialiter ↄtra venena ⁊ toxicatiões.⁊ eſt ſignificatio li
teremagis ꝓpria in ꝓpoſito. Capitulũ.IX.
Q Uis dabit. Poſtq̃ hieremias deſcripſit maliciã
ꝑpli ⁊ exclusionẽ remedij.hic ↄſiter p̃ dolore inci
pit lamentari.⁊ diuidit̃ in duas ptes.q2 p̃io po
nit̃ hieremie lamẽtatio.ſcdo ꝑpli iude reuocatio.ſic pi⁹
p̃ poſt increpationẽ filij ⁊ abiectionẽ ſtudet eũ reuocare
ad bonũ.ſcda incipit ſequẽti ca. Prima adhuc in duas.
q2 p̃mo hieremias lamentat̃.ſcdo ceteros ad idẽ horta
tur.ibi. Hec dicit. Prima adhuc in duas. q2 p̃io ponit̃
lamẽtatio.ſcdo lamẽtatiõis rõ.ibi.q2 oẽs. Circa p̃mũ3
a Quis dabit ⁊c̃.q.d.vellẽ tot⁹ re (dicit hieremias.
ſolui in lachrymas. b Et plo.die ac no.i.cõtinue q̃ñ
c Interfec.fi.po.mei.i.huiuſmõi dictũ ẽ s. (tũ põt fieri
c Quis da.⁊c̃.lugẽtes eĩ q̃rũt loca ſolitaria d Et de
re.po.meũ.h ei deſiderabat ꝓpter mala culpe q̃ videbat
ineſſe ꝑplo de pñti,et mala pene de futuro.vt d2 poſtea.

ſ3 d p̃ceptodñi cogebat̃ ibidẽ remanere ad arguẽdũ ꝑplm
e Quia omẽs. Hic ↄſiter ponit̃ ratio lamẽtatiõis.⁊ ẽ
duplex.prima ꝓpter malũ culpe pñtis.ſcda ꝓpter maluz
pene imminẽtis.ſcda ibi. Propterea. Circa p̃mũ d2.
e Quia omẽs adulteri ſunt.q.d.ex hoc habeo cãm la
mentãdi ⁊ fugiendi.
f Et extenderũt lin
guã ſuã q̃ſi arcũ men
dacij.vba enĩ menda
cia ſunt q̃ſi q̃dã ſagit
te emiſſe.et ſic lingua
ex q̃ emittunt̃ arc⁹ d2
g Confortati ſunt.
in malicia ſua pcedẽ
tes de malo ad pei⁹.
h Unuſq̃ſq3 ſe a p.
ſuo ⁊c̃.q.d. vicinitas
⁊ ↄſanguinitas nõ ha
bent aliquã fidelitatẽ
ſibi adiunctã.q2 vici
ni ⁊ ↄſanguinei nitun
tur ꝑdere ſe ad inui
cem.ideo ſubdit̃.
i Quia omis frater
ſup.ſupplãtabit. Du
plic.t aũt ſupplanta
tionis vbũ.q2 multũ
ſtudebãt ad h ꝙ vn⁹
aliũ deciperet ⁊ ſupplã
taret.
k Docuerũt enĩ lin
guã ⁊c̃.p vba pulchra
⁊ deceptoria ſua men
dacia colorando.ideo
ſubditur.
l Habitatio tua in
me.doli.q2 deſcẽtes i
ſuis domibus dolos
ↄtra alios cogitabãt.
m In dolo renuert
ſcire me .i. mandata
mea.vt licentius pec
carent.
n Propterea. Hic

ſuo cuſtodiat: et in oĩ fratri
ſuo nõ heat fiduciã. [i]q2 oĩs
frater ſupplãtãs ſupplanta
bit.⁊ oĩs amic⁹ fraudulẽter
incedet.⁊ vir frẽm ſuũ deri
debit: ⁊ veritatẽ nõ loquẽtur
[k]Docuerũt enĩ linguã ſuaz
loq̃ mẽdaciũ: vt inique age
rent laborauerũt. [l]Habita
tio tua i medio doli: [m]i dolo
renuerũt ſcire me: dic̃ dñs.
[n]Propterea hec dic̃ dñs ex
ercituũ: [o]Ecce ego ↄflabo ⁊
ꝓbabo eos. [p]Quid ei aliud
faciã a facie ꝑpli mei. [q]Sa
gitta vulnerãs linguã eo?:
dolũ locuta eſt. [r]In ore ſuo
pacez cũ amico ſuo loquit̃.
et occulte ponit ei inſidias.
[s]Nũq̃d ſup his ñ viſitabo:
dicit dñs: aut in gẽte huiu
ſcemodi ñ vlciſcet̃ aĩa mea.
[t]Sup mõtes aſſumã fletũ
ac lamentum [v]⁊ ſup ſpecioſa
deſerti plãctuz: q̃m incenſa
ſunt [x]eo ꝙ nõ ſit vir ptranſi
ens. [y]⁊ ñ audiet̃ vocẽ poſſi
dentis. [z]A volucre celi vſq3

ponit̃ ſecũda ratio lamẽtationis.⁊ diuidit̃ in duas ptes
q2 p̃mo ponit̃ hec ratio.ſcdo querit̃ hui⁹ rõnis ↄſide
ratio ibi. Quis eſt. Circa p̃mũ dicitur.
n Propterea.i.ꝓpter peccata populi predicta.
o Ecce ei cõfla.i.puniã eos debita pena. p Quid
enĩ aliud faciã ⁊c̃.q.d.tantũ dedec⁹ culpe nõ debz dimit
ti ſine decore iuſticie. q Sagitta vulnerãs lingua eo
rũ.q2 habebãt verba nociua valde.ideo ſubditur.
r In ore ſuo pacẽ ⁊c̃.nulla enĩ peſtis grauior ad nocẽ
dũ q̃ familiaris inimic⁹. Et iſte eſt amicus fictus.
s Nunquid ſup his non viſitabo. debitam penaz in
ferendo.quaſi diceret ſic.
t Super montes aſſumam fletum.id eſt aſſumi faciaz.
⁊ p montẽ intelligit̃ iudea que eſt terra montuoſa.
v Et ſup ſpecioſa deſerti planctũ.q̃m incenſa ſunt.loq̃
tur de futuro p modũ p̃teriti ꝓpter certitudinẽ.
x Eo ꝙ nõ ſit vir ptranſiens.q2 ſunt occiſi vel captiua
ti. y Et non audierunt vocem poſſidentis.id eſt ipi
us dei qui eſt dominus totius terre.et ſpecialiter terre
promiſſionis. z A volucre celi vſq3 ad pecora.
id eſt a maioribus vſq3 ad minores. a Tranſmi
grauerunt.in babylonem.vel a volucre celi ⁊c̃.qua cum

hominibꝰ capta sunt pecora ⁊ ad recessum aīaliū ⁊ peco-
rū remanet terra deserta. ⁊ sic inde fugiūt aues nutrimē
b Et dabo hierl'm in acer- (tū ibi ꝯueniens nō hītes.
uos harene ꝑ destructionē muroꝝ ⁊ domoꝝ. c Et cu
bilia draconū. aīalia enī venenosa habitant in ruinis.
d Quis ē. Hic ꝯfir
q̄rit hui' destructōis
ꝯsideratio cum dicit.
Quis est vir sapiens
q̄ intelligat h̄. i. ꝯside-
ret dictā destructionē
e Et annūciet istō
q̄redo. q̄re pierit ter-
ra. ⁊ subdit' missio dñi.
f Quia dereliq̄runt
legē meā ⁊c̄. ⁊ patet li
tera ex supradictis.
g Ecce ego ciba. ⁊c̄.
id est mittā eis tribu-
lationes amaras.
h Et dispgaꝫ eos in
gentibꝰ extraneis.
i Et mittā post eos
gladiū. q̄ȝ multi de iu
deis in via captiuita
tis babylonice ⁊ i ter-
mino fuerūt mortui.
⁊ fiūt de illis q̄ ꝯ hie-
remie ꝯsiliū p' destru
ctionē ciuitatis fuge-
runt in egyptū.
k Hec dic̄ dñs Hic
ꝯsiter hieremias ali-
os inducit ad lamen-
tum dicens.
l Contēplamini. id
est ꝯsiderate mala su-
pra dicta.
m Et vocate lamen
tatrices. Antiq̄t' enī
in lamētatiōibꝰ voca
bant mulieres carmē
lugubre precinuētes
ad cōmouēdum alios
ad fletū. eo q̄ mu̇lieres
magis sunt cōpassiue
q̄ȝ viri. ⁊ adhuc fit in
aliquibꝰ terris.
n Et ad eas q̄ sapi.
sunt in hac arte.
o Mittite ⁊ ꝑperēt
q. d. temp' lamētatio
nis instat. cetera pa-
tent in l'ra vsq̄ȝ ibi. p Quia ascēdit mors ⁊c̄. q. d. ni-
hil valebit cōcludere ostia vel portas cōtra chaldeos. q̄ȝ
ascendēt ⁊ intrabunt ꝑ fenestras ad interficiendū iuue-
q Et cadet morticinū hoīs. q. d. nō (nes ⁊ paruulos.
erit q̄ sepeliat. iō subdit'. r Nō gloriet' sapiēs ⁊c̄. h̄ di-
citur q̄ȝ illi de regno iude iactabāt se posse chaldeis resi-
stere. partim ꝑ sapientiā doctorū. partim ꝑ fortitudinem
bellatoꝝ. partim ꝑ munitiōes [illegible] tias in hierl'm ꝯgre-
gatas. q. d. ista non valebunt vobis.
s Sed in h̄ glo. ⁊c̄. vere. t Scire ⁊ nosse me. cauen
do offensam meā ⁊ recurrēdo auxiliū meū. ⁊ nō hūanū.
t Ecce dies veniūt. de ꝓpinquo. v Et visitabo. per
punitionē. x Sup om. q̄ incircum. habet preputium

ad pecora ᵃ trāsmigrauerūt
⁊ recesserūt. ᵇ Et dabo hi'rl'm
in aceruos harene ⁊ cubilia
draconuꝫ: ᶜ ⁊ ciuitates iuda
dabo i desolationē. eo q̄ nō
sit hītator. ᵈ Quis est vir sa
piēs q̄ intelligat h̄: ⁊ ad quē
vbū oris dñi fiat: ᵉ vt annū-
ciat istud q̄re pierit t'ra: ⁊ ex
usta sit q̄i desertū. eo q̄ nō sit
qui ꝑtrāseat. Et dixit dñs.
Quia dereliq̄rūt legē meā
quā dedi eis: ⁊ nō audierūt
vocē meā: ⁊ nō ambulauerūt
in ea: ⁊ abierūt p' prauitatē
cordis sui ⁊ post baalim q̄s
didicerūt a patribꝰ suis. id-
circo hec dic̄ dñs exercituū
deus isr'l. ᵍ Ecce ego cibabo
ppl'm istū absinthio: ⁊ potū
dabo eis aquā fell': ʰ ⁊ disp-
gā eos i gētibꝰ q̄s nō noue-
rūt ipi ⁊ p̄res eoꝝ ⁱ ⁊ mittaꝫ
p' eoꝝ gladiū donec ꝯsūmā
tur. ᵏ Hec dic̄ dñs exercitu
um. ˡ Cōtēplamini ᵐ ⁊ voca-
te lamētatrices vt veniāt: ⁿ ⁊
ad eas q̄ sapiētes sūt ᵒ mitti-
te: ⁊ ꝑperēt: festinent ⁊ assu
mant sup nos lamētuꝫ. De
ducāt oculi nr̄i lachrymas
⁊ palpebre nr̄e defluāt aq̄s
q̄ȝ vox lamētatōis audita ē
de syon. Quō vastati sum'
⁊ ꝯfusi vehemēt': Quia de
reliq̄m' terrā. q̄m deiecta s̄t
tabernacula nr̄a. Audite ḡ
mu̇lieres vbū dñi: ⁊ assumāt
aures vr̄e s'monē oris eius
⁊ docete filias vr̄as lamētū
⁊ vnaq̄q̄ȝ primā suam plan
ctū: ᵖ ⁊ ascendit mors ꝑ fene
stras nr̄as: igressa ē domos
nr̄as disperdere puulos de
foris: iuuenes de plateis.
Loq̄re. hec dic̄ dñs. ᑫ Et ca
det morticinū hoīs q̄i sterc'
sup faciē regiōis: ⁊ q̄i fenuꝫ
post tergū metentiū: ⁊ nō ē q̄
colligat. Hec dic̄ dñs. ʳ Nō
glariet' sapiēs i sapia sua: ⁊ nō
gloriet' fortis i fortitudie sua
⁊ nō glariet' diues in diuitijs
suis. ˢ sꝫ in h̄ gl'iet' q̄ gloriat'
ᵗ scire ⁊ nosse me. q̄ȝ ego suꝫ
dñs q̄ facio misc'diaꝫ ⁊ iudi
ciū ⁊ iusticiā in t'ra. Hec. n.
placent mihi ait dñs ᵗ Ecce
dies veniūt dic̄ dñs: ᵛ ⁊ visi
tabo ˣ sup oēm q̄ incircūcisū
habꝫ ꝑpuciū: ʸ sup egyptū ⁊
sup iudā ⁊ sup edō: ⁊ sup fi
lios ammon: ⁊ sup moab: ᶻ ⁊
sup oēs q̄ attōsi sūt in comā
habitātes in deserto. ³ quia
omēs gētes hn̄t ꝑpuciū.
oīs autē dom' isr'l incircūci
si sunt corde. .X.
Audite vbūꝫ quod
locut' est dñs sup

siue sit ꝑpuciū carnis siue preputium cordis.
y Sup egyptū ⁊ sup iudā. cū punitione ppl'i iude expri-
mit hic punitionē aliquoꝝ populoꝝ q̄ erant eis ꝓpinqui
⁊ in q̄bus habuerāt fiduciā de adiutorio. ⁊ ipi mag' fue-
runt eis in nocumentū ꝓpter q̄d hic exprimitur punitio
eorum.
z Et sup omēs q̄ ⁊c̄
isti erant agareni de-
scendentes de ysmael
filio abrae q̄ habebāt
capillos recisos vsq̄ȝ
ad aurē ad modū pu-
gilū. in hebreo habet'
⁊ sup om. angulatuꝫ
angulo. ⁊ dic̄ Ra. sa.
q̄ p hoc intelligit' po-
pulus habitās in de-
serto iuxta angulū iu
dee.
³ Quia omēs gētes
habēt preputiū. s. car
nis. ⁊ iudei preputiū
cordis. Sciendū autē
q̄ vbi habem' supra.
Sup oēm q̄ incircūci
sum hꝫ ꝑpuciū. i heb.
h̄r. sup oēm incircūci-
sum habentē preputi
um. q̄ȝ aliq̄ de popul'
circūstantibꝰ iudeam
erant circūcisi i carne
scꝫ ysmaelite. ⁊ q̄ȝ aga
reni seu saraceni dicū
tur. et fiūt idumei. sic̄
ysmael filius abrae. ⁊
esau fili' isaac a q̄bus
descenderūt. fuerunt
circumcisi. ⁊ sic q̄ntuꝫ
ad circūcisionem car-
nis filij israel nō pre-
cellebant istos popu-
los. est ergo sententia
q̄ sicut circūcisio car-
nis nō valebat extra-
neis. eo q̄ erāt incir-
cumcisi mēte ꝑ idola-
triam. sicut non vale-
bat filijs israel qui h̄
modo erant incircūci
si corde. ⁊ sm̄ hoc litera que sequitur exponitur.
³ Quia omnes gentes habent preputium. sic est expo
nenda q̄ habēt preputiū cordis q̄ntū ad incircumcisos
carne. vel preputiū carnis ⁊ cordis q̄ntū ad alios.

Capitulum .X.

Audite verbū. Postq̄ȝ hieremias deplorauit ppl'i
maliciā. hic ꝯsiter reuocat eos ad pn̄iaꝫ. ⁊ primo
reuocat eos a futura idolatrie. sc̄do a trāsgressio
ne legis diuine. ca. sequēti. Prima i duas. q̄ȝ primo po-
nit' dicta reuocatio. sc̄do obstinatoꝝ punitio. ibi. Congre-
ga. Prima adhuc in duas. q̄ȝ primo ponitur reuocatio
populi. sc̄do declaratio dicti. ibi. Quis ligiū. Ad intelli-

vos dom⁹ iſrl. Hec dic̄ dñs ᵇIuxta vias gentiū ᶜnolite diſcere, ᵈ⁊ a ſignis celi ᵉnolite metuere q̄ timēt gentes: ᶠqꝛ leges ppl'oꝝ vane ſunt. ᵍQuia lignū d̄ ſaltu p̄cidit op⁹ man⁹ artific̄ꝫ i aſcia. Argēto ⁊ auro decorauit illud clauis ⁊ malleis cōpegit vt nō diſſoluat. ʰIn ſilitudīeꝫ palme fabricata ſūt: ⁊ nō loquent: portata tollent̄ qꝛ incedere nō valēt. Nolite g̃ timere ea, qꝛ nec male pñt facere nec bñ. ⁱNō eſt ſilis tui dñe: magn⁹ es tu ⁊ magnū nomē tuum in fortitudine. ᵏQuis non timebit te o rex gentiū. ˡTuū eſt eñi decus ᵐInt̄ cūctos ſapientes gentiū: ⁊ in vniūſis regnis eoꝝ nullus ē ſimil' tui ⁿPariter inſipiētes ⁊ fatui ꝓbabunt̄ ᵒDoctrina vanitatꝫ eoꝝ ᵖlignū ē. ᵠArgētū inuolutū de tharſis affert̄: ʳ⁊ aurum de ophaꝫ ˢop⁹ artificis ⁊ man⁹ erarij: ᵗhyacith⁹ ⁊ purpura indumētū eoꝝ. Opus artificū vniūſa hec: ᵛdñs āt ˣde⁹ ver⁹ eſt. ʸIp̄e de⁹ viuens ᶻ⁊ rex ſempitern⁹. ᵃAb idignatione ei⁹ cōmouebit̄ t̄ra ᵇ⁊ nō ſuſtinebūt gētes cōminationē ei⁹. ᶜSic g̃ dicetis eis. ᵈDij q̄ celos ⁊ terrā nō fecerūt pereāt de t̄ra: et d̄ his q̄ ſub celo ſunt. ᵉQui facit terrā in fortitudīe ſua: p̄parat orbē in ſapīa ſua ⁊ prudētia ſua extēdit celos: ᵉad vocꝫ ſuā dat multitudinē aq̄ꝝ in celo ᶠ⁊ eleuat nebulas ab extremitatib⁹ t̄re. ᵍFulgura i

gentiū prime partis ſciēdū ꝙ gētiles crediderūt corpora celeſtia eſſe aīata, ⁊ nō ſolū aīata ſed hr̄e aliq̄d diuinitatis, ⁊ ſic ex libero arbitrio influere i iſta inferiora ad cauſandū effect⁹ pſperos vel aduerſos hoīb⁹, ⁊ iō ſtatuerūt ea placare ſacrificijs ⁊ oblationib⁹, ⁊ iſtud eſt falſum, qꝛ vt dicit Damaſce. celi inanimati ſūt ⁊ inſenſibiles. ſꝫ ſic agunt in hec inferiora ex neceſſitate nature. ⁊ ſic offerre eis munera ad placationē ex timore effectuū eſt erroneū ⁊ ſupſtitioſum, ad ydolatriā ptinēs. ⁊ qꝛ iudei in hūc errorē inciderāt, vt ptꝫ ex ſupradictis. vij. ca. ꝙ faciebāt placentas regine celi, iō ab h̄ errore reuocat eos hieremias di. b Iuxta vias gentiū. i. leges ⁊ ſtatuta earum.
c Nolite diſcere. ſcꝫ ydolatriam.
d Et a ſignis celi. i. a planetis ⁊ ꝯſtellationibus diuerſis.
e Nolite metuere. ſ. metu ſupſtitioſo modo predicto.
f Quia leges po. vane ſunt. q̄b⁹ ſtatuerūt ſigna celi placare munerib⁹ vt dictuꝫ eſt. p h̄ tñ nō excludit̄ met⁹ rōnabilis, licet eñi corpa celeſtia ſint agētia de neceſſitate. hñt tñ virtutē immutandi elementa ⁊ cōpoſita ex eis ad diuerſas q̄litates, ex q̄b⁹ diſponunt̄ hūana corpora ad varias infirmitates, ſicut ex dominio martis colera accendit̄, ex q̄ acceſſione non ſolūmō corpa diſponūtur ad infirmitatē aliquā. ſꝫ etiā appetit⁹ ſenſitiu⁹ ad iraꝫ, ex q̄ ſequunt̄ vlteri⁹ lites ⁊ diſſenſiōes, eo ꝙ hoīes in plurib⁹ ſequunt̄ ſuas paſſiōes. ſoli aūt ſapiētes eas dn̄ant̄ p rōnē. timor aūt hoīes ꝯſiliatiuos efficit, vt dicit phs. ij. rhetorice. ad p̄caueīdū de malis futuriꝫ, et iō timere a celi ꝯſtellationib⁹ ad h̄ ꝙ hō ꝯſulat de hūido remedio contra diſpoſitiōes ad infirmitates corpoꝝ ⁊ malas paſſiones ⁊ alia hmōi q̄ pñt ex influentia celi cauſari. nō eſt maluꝫ ſed licitū ⁊ bonū, ⁊ ſm̄ h̄ dicit ptolome⁹ in centilogio ſuo ꝙ ſapiēs dn̄abit̄ aſtris. in q̄ntū puidebit ſibi d̄ remedio
g Quia lignū. Hic ponit̄ declaratio ꝯtra effect⁹ eoꝝ. dicti, ⁊ diuidit̄ in duas ptes, qꝛ primo ponit̄ iſta declaratio, ſcdo infert̄ q̄dā ꝯcluſio, ibi. Sic g̃. Dixit eī hieremias parte p̄cedēti ꝙ leges pploꝝ vane ſūt q̄ ſunt de ydolatria ⁊ h̄ declarat hic diffuſe oſidens ꝙ ydola nullā hñt v̄tutē iuuādi vel nocendi hoīb⁹, ſꝫ magis econuerſo, qꝛ hoīes faciūt ydola p artē ⁊ pñt ea diſſipare, ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. Quia lignū de ſaltu p̄cidit, ⁊ ptꝫ l'ra vſqꝫ ibi. h In ſilitudinē palme fabricata ſunt. qd̄ exponit̄ vno mō. qꝛ ſicut arbor palme celata p artē nō habet aliquā v̄tutē faciendi fructū. ſic nec ydola hñt aliquā v̄tutē faciendi bonū vl' malū Alio modo ꝙ ſicut palma creſcit in altū virtute nature. ſic ydolū metallicū erigit̄ in altū v̄tute artis ⁊ non ꝓpria v̄tute, iō ſubdit̄. i Nō eſt ſilis tui dñe, qꝛ omia agis propria v̄tute a nullo dependens, ⁊ ideo ſubditur.
k Quis nō timebit te. q. d. nullus eſt q̄ nō debeat te timere. l Tuū eſt. n. dec⁹. i. honor tibi debet̄ ab hoīb⁹ In hebreo hr̄. Quia tibi veniet, ⁊ ſubintelligit̄. q̄cūqꝫ ſapiens ad te honorādū. Et ſic eſt eadē ſnīa. ſꝫ trāſlator poſuit clari⁹ ſenſū ex ſenſu ⁊ nō v̄bū de v̄bo.
m Inter cūctos ſa. gen. ⁊c. apud eñi oēs gentes ſapientes ſeu phī poſuerūt vnā cauſam pmā hoīb⁹ p̄ſidentē ⁊ illaꝫ dixerunt eſſe deū deoꝝ. ⁊ illū p ceterꝭ honorauerunt. Verūtñ cū vulgarib⁹ hoīb⁹ vt cōiter adorabāt ydola in templis ideo ſubditur.
n Pariter inſi. ⁊ fatui ꝓbabunt̄. dicūtur aūt hic īſipiētes ydoloꝝ factores. ⁊ fatui eoꝝ cultores. ⁊ vtriqꝫ ꝓbabūtur. i. reprobuntur.
o Doctrina va. eoꝝ id eſt doctrina q̄ aſſerūt ydolū eſſe deū vana eſt. iō ſubdit̄.
p Lignū eſt. ſ. ydolū interi⁹. ſed ornatū auro ⁊ argēto exterius. ideo ſubditur.
q Argentū inuolutū. In hebreo hr̄. Argentū ductile d̄ tharſis affert̄. quia ibi inuenitur argentum ductilius.
r Et aurū de ophaꝫ. iij. Reg. ix. noīat̄ loc⁹ iſte ophir. et ibi inuenit̄ aurū valde bonū. s Opus artificis. ſuple eſt ydolū ex iſtis factū. t Hyacinthus ⁊ purpura indumētū eoꝝ. ydolis eñi aliq̄ faciebāt veſtes de tali materia. v Dñs aūt. celi ⁊ terre x Deus ver⁹ eſt. iſti aūt falſi. y Ipe de⁹ viuēs. iſti aūt carētes vita.
z Et rex ſempiternus. iſti temporaliter facti.
a Ab indignatiōe ei⁹ cōmouebit̄ terra. aliq̄n inducit̄ a deo terremot⁹ ꝑpter hoīm pctā. b Et nō ſuſtinebunt gentes. que in terremotu aliq̄n ſubito moriuntur.
c Sic ergo. Hic ex p̄dictis infert̄ ꝯcluſio. ſ. ꝙ ydola nō ſunt venerāda. ſed mag' vituperāda. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. Sic g̃ dicetis ⁊c. Ra. ſa. dicit ꝙ h̄ eſt principiū l're miſſe a hieremia ioachim regi iuda. ⁊ illis q̄ cū eo iā erāt i babylone. qꝛ de ꝯſilio hieremie ſe tradiderāt regi babylonis. vt habet̄. iiij. Regū. xxiiij. vn̄ chaldaice ſcribit̄ ab h̄ loco. Sic g̃ dicetis ⁊c. vſqꝫ ibi. q̄ ſub celo ſunt incluſiue. Et ē ſenſus ſm̄ Ra. ſa. cū babylonij inducēt vos ad ydolatriā ſic dicetis. d Dij qui celos ⁊c. et patet litera vſqꝫ ibi.
e Ad vocē ſuā dat multitudinē aq̄rū i celo. ſ. aereo vbi vapores humidi ꝯdenſant̄ in nubes. ⁊ nubes i pluuias (reſoluunt̄.
f Et eleuat nebulas ab extremitatib⁹ terre. i. a mari occeano qd̄ terminat terrā habitabileꝫ. inde eñi eleuant̄ nebule p maiori pte. g Fulgura in pluuiā facit. qꝛ reſolutis in pluuiaꝫ nubib⁹ fulgura ceſſent que p̄cedebant ex eis. h Et educit ventū de theſauris ſuis. id eſt de locis occultis. i Stultus factus eſt ⁊c. a ſcientia faciendi ydola ⁊ colendi.

h Uana ſunt.ⷭ opus eoꝝ riſu dignū.i.deriſione.
l In tp̄e viſitatiõis ſue.a deo. m Peribūt.ydola ⁊ ydolatre. n Nõ eſt his ſcʒ ydolis. o Filiis ps iacob.ſ.ip̄e deᵒ quē ſolū coluit. p Qui enim formauit oīa ip̄e eſt.ſ.deᵒ iacob. q Et iſrael.i.pp̄lus iſrael.

fuerint executores diuine iuſticie. tñ hoc fecerunt mala voluntate.ſ.ex odio ⁊ ſue vtuti pſumptuoſe attribuendo quod fiebat a deo.ideo dicitur. s Effunde indignationem.id eſt punitionem.
t Sup gentes que nõ cognouerunt te.p fidē verā.

r Uirga hereditatꝪ eiᵒ.i.pars velꝫ menſura inq̄tū elegit eum ſpecialr̄ ad cultū ſuū.
s Dñs exercituū.i.angelorum.
t Nomē illi.⁊ nõ alteri.hoīes ei bñ dñantur hoībꝫ.ſʒ nõ angel.
v Cõgreg. Hic ɔſequēter deſcribiᵗ obſtinatoꝝ punitio.⁊ p̄io q̄ntū ad iudeos.ſc̄do q̄ntum ad extraneos. ibi.Effūde. Circa p̄mū dicitur.
v Congrega d terra ɔfuſionē tuā.q.d. veniet tibi ɔfuſio ex vniuerſis partibꝫ.
x Que habitas ī obſidione.i. tu hıꝛl'm q̄ obſideberꝪ a chaldeis ⁊ loq̄tur de futuro p modū pñtꝪ ꝓpter certitudinē ꝓphetie.
y Ecce ego longe pꝛoiciā.⁊c.ante enī captiuitatē babylonis aliq̄ de regno iude fuerūt captiuati in ꝓpinq̄s regionibꝫ.vt ī egypto ⁊ ſyria ⁊ ſilibꝫ.ſed babylonia valde lõge diſtat a iudea.

pluuiā faciᵗ ⁊ educit vētuʒ de theſaurꝪ ſuis. [i] Stultus factᵘ ē oīs hõ a ſcia ſua: ɔfuſus eſt artifex oīs in ſculptili.qm̄ falſuʒ ē qd̄ ɔflauit.et nõ eſt ſpūs ī eis. [k] Uana ſūt ⁊ opus riſu dignū. [l] In tp̄e viſitatiõis ſue [m] pibūt. [n] Nõ eſt his ſiliis [o] ps iacob [p] Qui enī formauit oīa:ip̄e ē: [q] ⁊ iſrael [r] virga hereditatꝪ eius. [s] Dñs exercituū [t] nomē illi. [v] Cõgrega de t̄ra ɔfuſionē tuā [x] q̄ hītas ī obſidiõe. qꝛ h̄ dicit dñs. [y] Ecce ego longe pꝛoiciā hītatores t̄re ī hac vice:⁊ tribulabo eos [z] ita vt ñ īueniant. [a] Ue mihi ſup cõtritione mea peſſima plaga mea. [b] Ego āt dixi. [c] Plane hec īfirmitas mea ē: [d] ⁊ portabo illā [e] Tabernaculū meum vaſtatū ē:oñs funiculi mei dirupti ſunt [f] Filij mei

exierūt a me:⁊ ñ ſubſiſtunt. Nõ eſt q̄ extēdat vltra tentoriū meū:⁊ erigat pelles meas [g] qꝛ ſtulte egerūt paſtores [h] ⁊ dñm nõ q̄ſierūt: [i] ꝓpterea nõ intellexerūt [k] ⁊ omis grex eoꝝ [l] diſpſus eſt. [m] Uox audītionis ecce venit ⁊ cõmotio magna de terra aq̄lonis.vt ponat ciuitates iuda ſolitudinē habitacula draconuʒ. [n] Scio dñe qꝛ nõ eſt hoīs via eiᵒ.nec viri eſt vt ambulet et dirigat greſſus ſuos. [o] Corripe me dñe. [p] veruntñ in iudicio [q] ⁊ nõ ī furore tuo [r] ne forte ad nihiluʒ redigas me [s] Effunde indigñtionem tuā [t] ſup gentes q̄ nõ cognouerūt te:⁊ ſup ꝓuincias [v] q̄ nomē tuū ñ īuocauerūt. [x] qꝛ comederūt iacob ⁊ deuorauerūt eū ⁊ ɔſūpſerūt illum [y] ⁊ decus eiᵒ diſſipauerūt.

v Que nomē tu.nõ īuocauerūt. ſed magis noīa ydoloꝝ.
x Quia comederūt iacob.pp̄l'm iſrl' crudeliter occidendo.
y Et decᵒ eius diſſipauerūt.i. tēplū in q̄ iudei maxīe gl'iabant.

In ca.x.vbi dr̄ ī poſtilla. Ad intelligentiā prime partis ſciēdū q̄ gentiles.
Additio.
Non ſolū gentiles vt platonici poſuerūt corpa celeſtia eſſe animata.ſed etiaʒ doctores nr̄i aliq̄ h̄ ſentire videnᵗ. vt Origenes ⁊ hieronymᵘ. Auguſtinᵘ vero ſup Geñ. ad lr̄am h̄ relinq̄t ſub dubio. nõ declinans ad aliquā partē. Dicit etiaʒ in enchiridion.q̄ ſi corpora celeſtia ſunt aīata. aīe eoꝝ ad angeloꝝ ſocietatē ꝑtinēt. Sanctus Thomas vō in parte prima.q.lxx.articu.iij in deciſiõe queſtiõis in fine dicit q̄ inter ponētes corpa celeſtia aīata.⁊ ponētes ea nõ aīata.parua vel nulla differētia inueniᵗ ī re.ſed in voce tm̄.vñ nõ debet cenſeri erroneū dicere q̄ corpa celeſtia ſint aīata. Itē ſupſtitio ydolatraꝝ nõ ſolū ſe extēdit ad colendū res aīatas.ſed etiā res inaīatas ⁊ corruptibiles.vt pʒ Eſa.xliiij.⁊ in multis aliis locis. Et ideo motiuū ydolatrandi cū planetis nõ pendet ex h̄ q̄ credanᵗ eſſe aīata ſeu inaīata.pſertim cū ſm̄ vtrāq3 opi.moueantur a ſubſtantia apprehendente ⁊c.

z Ita vt nõ inueniantᵗ.ſ.ab amicꝪ ſuis. In hebreo hr̄. Ita vt inueniāt.ſ.penā debitā p peccatꝪ ſuis.vt dic glo.
a Ue mihi ſup ɔtritiõe mea.lo (hebraica.iõ ſubdiᵗ. quiᵗ ſub pſona hıꝛl'm ſeu pp̄li habitantꝪ in ea b Ego aūt dixi.vexatione mihi intellectum dante. c Plane hec infirmitas mea eſt.i.pena iſta pceſſit ex culpa mea.
d Et porta.illā.mihi a deo iuſte inflictā. e Tabernaculū meū vaſtatū eſt.i. templū de q̄ loq̄tur ad moduʒ tabernaculi moyſi qd̄ funibꝫ extendebaᵗ et pellibꝫ coo (periebaᵗ.
f Filij mei exierūt a me.i.habitatores mei in captiuitatē ducti. g Quia ſtulte egerunt paſtores id eſt principes ⁊ ſacerdotes. h Et dñm nõ q̄ſierūt. p debitū cultū. i Propterea nõ intellexerūt.vba prophetaꝝ. k Et.oīs grex eoꝝ.i.pp̄l's. l Diſpſus eſt. partim occiſione.partim captiuitate. m Uox auditionis ⁊c.qꝛ a pte aq̄lonis intrauit exercitᵘ chaldeoꝝ in
n Scio dñe qꝛ nõ eſt hoīs via (deā ad deuaſtādū eā. eiᵒ ⁊c.i.nõ eſt in ptāte hoīs recte ambulare in via iuſticie niſi p te dirigaᵗ.qꝛ tñ deᵒ nõ deficit alicui directioneʒ iſtā debite petenti.ſʒ multi p ſua pctā demerenᵗ a dō dimitti.⁊ ſic errāt iudei.iõ ſubdiᵗ. o Corripe me dñe. de meo errore. p Uerūtñ in iudicio. tua miſcõia tēporato. q Et nõ in furore.i.in rigore iuſticie.
r Ne for.ad nihilū redigas me.ita q̄ nullus de populo meo remaneat. s Effunde. Hic ɔſiter petiᵗ punitio q̄ntū ad extraneos q̄ iudeā vaſtauerūt. qꝛ licet ī hoc

In ca.x.vbi in principio poſtil.ponit notabile vbū.ſ.q̄ gentiles crediderūt corpa celeſtia aīata.⁊ nõ ſolū aīata.ſed hr̄e aliq̄d diuinitatis.⁊ ſic ex libero arbitrio influere in iſta iferiora ad cauſandū.in hoībꝫ pſperitatē ⁊ aduerſitatē.⁊ iõ ſtatuerūt ea placare ſacrificiis ⁊ oblatiõibꝫ.h̄ aūt eſt erroneū ⁊ ſuperſtitioſum ad ydolatriā ꝑtinēs. Et q̄uis Burgeñ.inq̄tū vult eſſe catholicᵘ h̄ totū notabile nõ audet negare truncatim tñ poſtillatoris factū interpꝛtatus.dicit q̄ poſtillator nõ bñ dicit eſſe errorē q̄ corpa celeſtia ſint aīata qꝛ vt inq̄t Burgē.h̄ dicūt Origenes ⁊ hiero.⁊ beatᵘ Auguſti.relinq̄t ſub opinione. Allegat etiā ſanctū Thomā in p̄ia pte q̄ſtiõis.lxx.dicentē q̄ inter ponētes corpa celeſtia fore eſſe aīata.⁊ ponētes ɔtrariū parua vel nulla differētia eſt in re.ſed in voce tm̄. Quicq̄d ſit de opinione ſctoꝝ circa illas ꝓpoſitiões.tñ vt plato ⁊ alij pħi poſuerūt ex hmōi aīatiõe mūdū fore aīal.h̄ dicit beatus

Replica.

Aug. primo retrac. c. x. nec haberi poſſe ex rōne. nec ſcri pture auctoritate Unde p̄z q̄ etſi opinabile ſit ſic dici celū vel mūdū aīatum nō eſt tn̄ p̄babile. q̄ ergo ſit ani mal. q̄r talis aīa celi ſi ponatur. non tn̄ ē vt ps eēntialis cum celo ꝯſtituens vnū p ſe. hoc dictū cōiter doctores moderni exponētes. dicūt illas corpoꝝ ce leſtiū aīas ꝯiungi lo lū vt motores. ꝛ con iunguntur illis corpi bus ſ̄m opari nō ſ̄m eē. Ideo dic̄ btūs Au guſtinꝰ in enchiridō. Si corpa celeſtia ſūt animata anime eo rum ad angelorum ſocietatem pertinent Unde patet eſſe falſū q̄ modica ſit ꝯ̄rietas tn̄ vocis et nō rei in ter tales poſitōes. q̄r poſitio gentiliuz vult tales aīas coniungi corpibus vt conſtitu ant vnū p ſe tanq̄ p tes eētiales. poſitō autem chriſtianoruz ē ſ̄m rē ꝯtraria. quia tales aīe ſi ſunt. non ꝯſtituūt vnuz. niſi ſic̄ motor et mobile. q̄d nō ē vnū p ſe ſed per accidens. Inter mo dernos aūt fortaſſis veꝝ ē. q̄ nō ſit ꝯ̄rietas in re inter poſitionē affirmatiuā vel nega tiuā. qui em̄ negāt ce lū aīatum intelligūt ſ̄m eē et p̄prie. q̄ autē ponūt intelligūt ſ̄m opari tm̄ et īproprie. Scd̄m em̄ p̄priā rōez aīe, quā ponit ariſtot. ij. de aīa. ipa ē actus corpis organici habē tis vitā in potētia. q̄ rō nō ꝯuenit motori bus celi p̄prie. igit̄ nō dicūt aīe corpm cele ſtiū que nō ſūt orga nizata. q̄r nō mixta ſed ſimplicia. nec habētia vitā in po tētia. q̄r ſunt īgenerabilia ꝛ incorruptibilia. patz ex his q̄uis breuiter burgē. mouet̄ ꝯ poſtillatorē.

he Gen. xij. ꝛ yſaac. xxvi. et iacob. xxviij. h Daturuz me eis. ter. fluen. lac. ꝛ melle. in q̄ notat̄ bonitas terre. i Sicut ē dies h̄. i. ſicut hec dies oſtēdit q̄ filij iſrl' erant in terra p̄miſſiōis quā obtinuerāt a t̄pe ioſue. k Rn̄di ꝛc̄. verbū ē hieremie. l Amē dn̄e. i. ſit ma ledictus q̄ legē nō ob

Verbū q̄d factū. XI. ē a dn̄o ad hieremiā dicēs. [b] Audite ṽba pacti hꝰ ꝛ loq̄mi ad viros iuda ꝛ ad hītatores hierl'z ꝛ dices ad eos. Hec dic̄ do minꝰ deꝰ iſrl'. [c] Maledictꝰ vir q̄ n̄ audierit ṽba pacti hꝰ [d] q̄d p̄cepi p̄ribꝰ vr̄is in die q̄ eduxi eos d̄ t̄ra egy pti [e] d̄ fornace ferrea dicēs. Audite vocē meā et facite oīa ea q̄ p̄cepi vob. ꝛ eritis mihi ī p̄plm. ꝛ ego ero vob ī deū. [f] vt ſuſcitē iuramētū. [g] q̄d iuraui p̄ribꝰ vr̄is [h] da turū me eis t̄rā fluētē lacte ꝛ melle. [i] ſic̄ ē dies h̄. [k] Et rn̄ di ꝛ dixi. [l] Amē dn̄e. [m] Et di xit dn̄s ad me. Vociferate oīa verba hec in ciuitatibꝫ iuda et foris irl'm dicens. Audite ṽba pacti hꝰ ꝛ faci te illa. q̄r ꝯteſtās ꝯteſtatus ſuz p̄res vr̄os ī die q̄ edu xi eos d̄ terra egypti vſq̄ ad diē hāc. Mane ꝯſurgēs ꝯteſtatꝰ ſum. ꝛ dixi. audite vocē meā. ꝛ nō audierūt nec inclinauerūt aurē ſuā. ſz abi erūt vnuſq̄ſq̄ in prauitate cordis ſui mali. Et induxi ſup eos oīa ṽba pacti huiꝰ quod p̄cepi vt facerēt ꝛ nō fecerūt. Et dixit dn̄s ad me [n] Inuēta ē ꝯiuratō in viris iuda ꝛ in hītatoribꝫ irl'm. Reuerſi ſunt ad iniq̄tates patrū ſuoꝝ priores q̄ nolu erūt audire ṽba mea. Et hi ergo abierūt pꝰ deos alie nos vt ſeruirēt eis. Irritū fecerūt domꝰ iſrl' ꝛ domꝰ iu da pactū meum q̄d pepegi cū p̄ribꝫ eoꝝ. [o] Quobrē h̄ dic̄ dn̄s. [p] Ecce ego īducaz ſup eos mala [q] de q̄bꝫ exire nō poterūt. [r] ꝛ clamabūt ad me [s] ꝛ nō exaudiā eos. Et ibūt ciuitates iuda ꝛ hītatores irl'm. [t] et clamabūt ad eos q̄bꝰ libant. [v] et nō ſaluabunt eos in t̄pe afflictiōis eorū. [x] Scd̄m numerū em̄ ciuita tū tuaꝝ erant dij tui iuda. [y] et ſ̄m numerū viaꝝ tuaꝝ hieruſalē poſuiſti aras ꝯfu ſiōis, aras ad libādū baali. [z] Tu ergo [a] noli orare p po pulo hoc. ꝛ ne aſſumas pro eis laudē et oratiōnē. q̄r nō exaudiā in t̄pe clamoris eo rū ad me. in t̄pe afflictiōis eoruz. [b] Quid eſt q̄ dilectꝰ meus [c] in domo mea [d] fec̄ ſce lera multa. [e] Nunquid car

(ſeruauerit.

m Et dixit. Hic ꝯn̄r ponit populi rebellio. q̄r mandato dn̄i de obſeruatōe legis nō obediuerūt q̄uis ſemp admoniti fuerit ad h̄ p prophetas p moyſē. ioſue. ſamuelē ꝛ alios ſeq̄ntes vſq̄ ad captiuitatē babylōicā. et patet līa huiꝰ p̄t h̄ excepto.

n Inuēta ē ꝯiuratō in viris iuda ꝛc̄. Ī hebre. h̄r. Inuēta ē colligatio. et ē eadē ſn̄ia. illi em̄ q̄ colligunt ſe ad aliq̄d malū agēdū ſolēt ſe aſtringere ad h̄ p iuramētū. ꝛ in h̄ deſignat obſtīatō populi ī malo q̄d videbatur vnanimit opari ac ſi eſſet iuramento (ꝯſtrictꝰ.

o Quobrē. Hic ꝯn̄r ponit inflictō ſupplicij cū dr̄.

p Ecce ego ī. ſup eos mala. ſ. famis. gladij et captiuitatis.

q De q̄bꝰ exire non poterūt p ſe nec p adiutores, d̄ q̄bꝰ ꝯfidūt.

r Et clamabūt ad me. neceſſitate cōpulſi.

s Et nō exaudiā eos. q̄r nō p̄meru(erūt.

t Et clamabūt ad eos q̄bꝰ li. offerēdo ſacrificia liḃ

v Et n̄ (da. ſ. idolis. ſal. eos. q̄r nullam habent virtutē ſaluādi.

x Scd̄m numerū em̄ ciui. tuarū ꝛc̄. ex quo p̄z multiplicatō ydolatrie in terra iuda.

Capitulū. XI.

Verbū. Hic ꝯn̄r reuocat̄ p̄pl's a legis trāſgreſſione et diuidit̄ ī tres ptes. q̄r p̄io ponit̄ reuocatō domini. ſcd̄o rebellio p̄pli. ibi. Et dixit dn̄s. tertio inflictio ſupplicij. ibi. Quobrē. Circa primū dicit̄.

b Audite ṽba pa. hu. i. leg. que fuit q̄ſi quoddā pactū inter deū ꝛ p̄plm.

c Maledi. vir q̄ nō au. nō ſolū au

d Q̄d p̄cepi (re corpis ſ̄z etiā cordis ꝛ ipletiōe opis. ꝛc̄. in die ꝛc̄. i. in t̄pe eductiōis de egypto. q̄r q̄nq̄geſima die a p̄cipio egreſſiōis data fuit lex in monte ſynai.

e De for. fer. i. valde dura. eo q̄ afflicti fuerūt ibi filij iſrael laboribꝰ duris in cōpoſitiōe lateꝝ ꝛ decoctione.

f Ut ſuſci. iu. effectu adiplēdo.

g Q̄d iu. pa. ve. abra

y Et ſ̄m numerū viaꝝ tuaꝝ hieruſalē ꝛc̄. q̄r ī ſingulis vicis et plateis erāt altaria ꝯſtructa ydolis. ꝛ maxime t̄pe manaſſes regis q̄ ydolatriaz ꝛ alia mala ſupra modū multiplicauit in hieruſalē. vt habet̄. iiij. Regum. xxi. Et ſubditur.

z Tu ergo. hieremia.

a Noli orare pro populo h̄. quaſi diceret non eſt dignꝰ vt preces tue pro eis exaudiantur. et ſpecialis ratio ad hoc ſubditur.

b Quid eſt q̄ dilec. meus. id eſt popu(lus iſrael a me ſpecialiter electus.

c In domo mea. id eſt in templo meo nomini ꝯſecrato.

d Fecit ſcelera multa. ponendo ibi ydola tēpore manaſſe regis. iiij. Regū. xxi. capi. et in hoc fuit maximꝰ dei contemptus. quia ſimile eſt ac ſi vxor introducat adulterū in eodē lecto cū marito.

e Nunquid carnes ſan

cte.i.ſacrificioꝝ mihi oblatoꝝ. f Auferent a te malicias tuas.q.d.q꞉ talia non placēt niſi ex deuotōe ⁊ bonitate offerētur.ꝓpt hoc dr̄ Gen.iiij.ca. Reſpexit dn̄s ad abel et ad munera eius.principaliter reſpexit ad bonitatē offerētis.et ex ꝯñti ad ei⁹ oblatōz.ra ſa.exponit. Nunquid carnes ſancte ⁊c. id ē circumciſio.q.d. circūciſio non liberabit te niſi cum ea aſſint opa iuſticie.

arguebat.ꝓpter qḋ magis odiebāt eū.et q꞉ ꝓpter donum ꝓphetie ſibi magis inuidebāt ꝙ̄ alij.eo ꝙ inuidia magˀ eſt inter cōpatriotas et ſimul habitantes ꝙ̄ inter extraneos et longinq̄s.ſm ꝙ dicit phs.ij.rhetorice. cuiˀ rō ē. q꞉ inuidia ē triſticia de bono alteriˀ inq̄ntū eſtimaꝶ ꝓprij boni diminutiuū. bonū aūt ſeu excellētia aliˀ multū lōginqui nō appḣendit ſic diminutiuū boni ꝓprij ſicut excellentia propinq̄.iō ſubdiꝶ.

g Oliuam vberē ⁊c. in principio eñi exiuˀ de egypto vſq; ad cōflationē vituli aurei fuit gratioſus ſtatus populi.vel iſtud pōt referri ad ſtatū ipſius tpe dauid ⁊ ſalomōis eo ꝙ dauid augmentauit cultū diuinū ⁊ de p̄cepto eiˀ ſalomō edificauit teplū vt hr̄ .i. Paralypo.et ſubditur deterioratio cum

h Ad vocē (dicitur. loq̄le grandis.i. ipiˀ dei cuiˀ magnitudīs nō ē finis.vel ipiˀ nabucho.q̄ fuit iſtrumētū dei in deſtructōne

i Exarſit (templi. ig.in ea.nabuchodo. eñi precepit incēdi ciuitatez ⁊ templū ⁊ h̄ ꝯtigit ꝓpter popli peccata. Cetera patēt in litera.

k Tu āt dn̄e. Cupi a pricipio tractatˀ hˀ libri hieremias incrrepauit ppli inde maliciā.hic ꝯñter plāgit imminetē ex hoc ſibi iniuriā.q̄a ſicut dicit Johannes os aureū.

nes ſancte[f] auferēt a te malicias tuas ī q̄bꝫ gl̄iata es. [g] Oliuā vberē pulcrā. fructiferā.ſpecioſam vocauit dn̄s nomē tuū. [h] Ad vocem loq̄le grādis[i] exarſit ignis in ea.⁊ ꝯbuſta ſūt frutecta eiˀ. Et dn̄s exercituū q̄ plātauit te locutˀ eſt ſup te malū.ꝓ malˀ domˀ iſrlˀ ⁊ domˀ iuda q̄ fecerꝶ ſibi ad irritādū me.libātes balaim.[k] Tu aūt dn̄e d̄mōſtraſti mihi ⁊ cognoui.[l] tu oſtēdiſti mihi ſtudia eoꝝ.et ego q̄ſi agnˀ māſuetˀ q̄ portaꝶ ad victimā.[m] Et n̄ cognoui.q꞉ cogitauerūt ſup me ꝯſilia[n] dicētes.[o] Mittamˀ lignū ī panē eiˀ.⁊ eradamˀ eū d̄ terra viuētiū.⁊ nomē eiˀ nō memoreꝶ āpliˀ.[p] Tu āt dn̄e ſabaoth q̄ iudicas iuſte ⁊ ꝓbas renes et corda.[q] videā vltionē tuā ex eis. Tibi eñi reuelaui cām meā.[r] Propterea hec dicit dn̄s ad viros anathot q̄ querūt aīam tuā[s] et

dicūt.[t] Nō ꝓphetab in noīe dn̄i.⁊ n̄ morieris ī manibꝫ nr̄is.[v] Propterea hec dicit dn̄s exercituū. Ecce ego viſitabo ſup eos. Juuenes morienꝶ ī gladio filij eoꝝ et filie eoꝝ morieꝶ ī fame.et reliq̄ nō erꝶ ex eis Inducā eñi malū ſuper viros anathot ānū viſitationis eoꝝ. .XII.

Iuſtˀ[a] q̄dē tu es dn̄e ſi diſputē tecū[b] verūtñ iuſta loq̄r ad te.[c] Quare via īpioꝝ[d] ꝓſpaꝶ bñ ē oībꝫ q̄ p̄uaricāꝶ ⁊ iniq̄ agūt.[e] Plātaſti eos ⁊ radicē miſerꝶ.[f] ꝓficiūt[g] ⁊ faciūt fructū[h] Prope es tu ori eorum[i] et longe a renibꝫ eoꝝ.[k] Et tu dn̄e noſti me.vidiſti me ⁊ probaſti cor meū tecum.[l] Cōgrega eos q̄ſi gregē ad victimaz[m] ⁊ ſanctifica eos ī die occiſiōis.[n] Vſq; q̄ lugebit terra. et herba omnis regiōis ſiccabitur propter maliciam habitantium in ea.[o] Con

s Et dicūt. ex inuiꝶ t Nō ꝓp (dia moriꝓpherabis in noīe dn̄i ⁊c.i.ſi tu ceſſes a ꝓphetia ſicut et nos nō interficiemus te.

v Proptea ⁊c. ego viſitabo ſup eos. penā debitā inferēdo ꝓ malicia ſua. et patet litera.

Capitulū. XII.

Iuſtus quidē. Hic ꝯñt hieremias plangit ſibi aduerſantiuz ꝓſperitatē aliq̄ tamē expoſitores dicunt ꝙ plangit hic ꝓſperitatē chaldeoꝝ q̄ erāt infideles.ſꝫ lr̄a p̄cedēs et ſubſeq̄ns magˀ cōſonat ꝙ loquaꝶ de viris anathot ꝓſequētibus hieremiaz. vt dictū ē.⁊ diuidiꝶ in duas. q꞉ p̄io ꝑ modū q̄rimonie ponꝶ hieremie q̄ſtio.ſcḋo dn̄i reſpōſio.ibi. Si cuz peditibˀ. Circa primum dic. a Iuſtˀ q̄dē tu es dn̄e.hoc eñi premittit hieremias ne videaꝶ loq̄ temere d̄ diuīs iudicijs hoībꝫ occultis. b Verūtñ iu.lo.ad te.nō ꝑ modū cōtētiōis ſeu diſputatōis.ſꝫ ꝑ modū hūilis q̄ōis ſicut diſcipulus q̄rit a magiſtro volēs doceri ab eo.

Incurrit odiū qui arguit crimīnoſos.et diuidiꝶ ī duas. q꞉ primo plangit ſuā aduerſitatē.et ſcḋo aduerſantium

k Tu aūt do(ſibi ꝓſperitatē ca.ſe. Circa primū dicit. mine d̄mōſtrat mihi ⁊ cogno.certitudinaliter ꝑ tuā reuelationē et q̄d ſit illud ſubdiꝶ.

l Tu oſtendi.mi.(

hi ſtudia eoꝝ q꞉ ꝑ vias occultas q̄rebāt interficere eūz. iō ſubdiꝶ. Et ego q̄ſi agnˀ manſuetˀ. m Et nō cognoui.añ reuelatōem tuā factā mihi. Quia cogitauerūt ſup me ꝯſilia.qḋ ſubdiꝶ. n Dicētes.nō ē de textu ſꝫ ſubintelligiꝶ. o Mittamˀ lignū in panē eius ⁊c.eſt eñi in terra illa arbor noīe taxus venenata ⁊ inde dicꝶ toxicū.i.venenū.et toxico toxicas.i. venenare .a mutata in o.et d̄ ligno illiˀ arboris minutatim inciſo volebant ponere in cibo hieremie.qui cibus noīe panis ītelligitur. vt ſic moreꝶ ⁊ amplius eos non argueret.

p Tu aūt dn̄e ſaba.i.exercituū ꝑ qḋ angeli d̄ſignanꝶ.

q Videā vltionē tuā ex eis.h̄ nō dicebat zelo vidicte ſꝫ amore iuſticie.et maxime q꞉ volebāt verbū diuinū impedire. r Proptea hec dic dn̄s . ad viros anathot. iſti eñi erāt q̄ principaliter eū occidere volebant.erat eñi hieremias de eadē ciuitate. et ſic freq̄ntiˀ et acriˀ eos

c Quare via (ſcipulus q̄rit a magiſtro volēs doceri ab eo. im.i.viroꝝ anathot.me ꝓſeq̄ntiū. d Proſpa.i. ꝓſpa

e Plātaſti eos (lia bona venīūt eis ad votū iō ſubdiꝶ. et radicē miſerūt.i.firmati ſunt in terra filijs ⁊ amicis.

f Proficiūt.in bonis tpalibus. g Et faciūt fructū. prolem multiplicādo. h Prope es tu ori eoꝝ . erant eñi ſacerdotes.vt habeꝶ ſupra.i.ca.erat.n. anathot vna de ciuitatibus ſacerdotū.et ſic diuinis laudibus laudabant deū. i Et longe a renibˀ eoꝝ. q꞉ erant adulteri ſm ꝙ dicꝶ ſupra. v.ca.vnuſq̄ſq; ad vxorē ꝓximi ſui hinniebat. k Et tu dn̄e no.me. q꞉ nihil eis nocui . ſed magis ꝓficere volui. l Con.eos ⁊c.h̄ dic zelo diuine iuſticie. m Et ſan.eos. In hebreo hr̄ . Et p̄para eos in die occiſiōis.vt tua iuſticia īpleaꝶ ⁊ ne ꝓpt eoꝝ malicia terra vlteriˀ ſterilis reddaꝶ.iḋo ſubdiꝶ.

n Vſq; quo (

lugebit terra ⁊c.iam eñi vt videꝶ dn̄s induxerat ſiccitatem de qua habeꝶ infra. xiiij. capitulo.

o Conſumptū eſt animal ⁊ volucre. victū in campis

nō inuenientia.⁊ cauſa hu9 ſiccitatis ſubdit cū dicit.
p Qm̄ dixerūt.viri anathot ⁊ alij mali. q Nō vide
r Nouiſſima nr̄a.ad puniendū.Ex q̄ videt (bit.ſ.dn̄s.
ꝙ ceciderāt in errorē quo negat aīe humane imortali⸗
tas.⁊ ſic poſt mortē nō remanet punitio aliq̄.vel in illū
errorē qui negat diui
nā puidentiā ſe exten
dere ad act9 hūanos
eo ꝙ pcedūt ex libero
arbitrio.⁊ ſic non pu
niūtur a deo.
s Si cū peditibus.
Hic ↄ̄ſir ponit dn̄i re
ſpōſio q̄rum ad duo.
ſcd̄a ponit ibi.Reliq̄.
Conq̄rebat aūt hiere
mias d̄ viris anathot
eū pſequētib9.et dn̄s
rn̄det ſibi ꝙ ſit graui
ora paſſurus dicens.
s Si cū peditibus
currens laboraſti ⁊c̄.
metaphorica eſt locu
tio.⁊ ē ſenſus. Si cū
difficultate ſuſtīes p⸗
ſecutionē virorū ana⸗
thot q̄ ſunt q̄ſi pedi⸗
tes ⁊ paruī momenti
quō ſuſtinebis pſecu⸗
tionē regis ⁊ pricipū
q̄ ſunt q̄ſi eq̄tes reſpe
ctu eorū.⁊ tn̄ oporte
bit te illā ſuſtinere.vt
habet infra.xxxvi.
t Cū aūt in ter.pa.
ſecu.fu.i.in ciuitate
anathot in q̄ natus ⁊
nutrit9 fuiſti.⁊ ſic ha
bes ibi parētes ⁊ ami
cos q̄ aliquā ſecurita
tē pn̄t dare tibi ⁊ ta⸗
men ibi times.
v Quid facies in ſu
perbia iordanis.i.in

ſumptū eſt aīal ⁊ volucre:
qm̄ dixerunt: nō videbit
nouiſſima nr̄a. Si cū pe⸗
ditib9 currēs laboraſti: quō
ↄ̄tendere poteris cū eq̄s? Cū
aūt in terra pacis ſecura fu
eris: q̄d facies in ſuperbia
iordanis? Nā ⁊ frēs tui ⁊
domus pr̄is tui: etiam ipi
pugnauerunt adūſum te ⁊
clamauerūt poſt te plēa vo⸗
ce. Ne credas eis cum locu
ti fuerint tibi bona. Reliq̄
domū meā: dimiſi heredi⸗
tatē meā. Dedi dilectā ani
mā meā in manu inimicoꝝ
eius. facta eſt mihi heredi⸗
tas mea quaſi leo in ſilua.
Dedit ↄ̄tra me vocē: ideo
odiui eā. Nunq̄d auis diſ⸗
color hereditas mea mihi.
Nunquid auis tincta per
totum. Venite ↄ̄gregami⸗
ni omēs beſtie terre, ppera⸗
te ad deuorādū. Paſtores
multi demoliti ſunt vineā
meā, ↄ̄culcauerunt partem
meā. Dederunt portionē

hier̄lm vbi oportebit te ſuſtinere pſecutionē vt hr̄.j.xxvi.
Vocat aūt hier̄lm hic ſupbia iordanis. q2 iordanis flu⸗
ui9 freq̄nter intumeſcit intātū ꝙ exit ripas ſuas.ſic hie⸗
ruſalē ppter potētiā ⁊ diuitias ſupbierat ⁊ metas ſuas cir
ca diuinū cultū ſupra modū exierat ad ydolatriā decli⸗
nādo.vt p3 ex dictis pcedētis ca. x Nā ⁊ frēs tui.i.vi
ri anathot q̄ ſūt ſacerdotes ſic̄ ⁊ tu. y Et dom9 patris
a Etiā ipi pug.aduer.te. (tui.i.alij tibi cōſanguinei.
cū alijs q̄rentes te intoxicare. b Clamauerūt p9 te.
dicētes tibi v̄ba pungitiua vel potius v̄ba detractiua q̄
nō dicunt ante faciē ſed poſt.i.occulte. c Ne credas
eis cū locuti tibi fue.bo.aliq̄ſi enī loq̄bantur ei pacifice
fingētes amiciciā vt magis eū deciperent d Reliq̄.Hic
ponit ſcd̄m de q̄ rn̄det dn̄s hieremie.ſ.de ppl̄i iude de⸗
ſtructione.Et p̄io denūciat hec deſtructio.⁊ ſcd̄o ipi9 re
paratio.ibi.Et cū euulſero. Et ex iſtis duob9 apparebit
q̄ſtiōis hieremie ſolutio.Circa primū dicit dn̄s.
d Reliq̄ domū meā.i.tēplū meo nomī dedicatum.
e Dimiſi here.meā.i.hier̄lm ⁊ iudeā. f Dedi dile.
aīam meā.i.ita mihi dilectā ſicut eſt aīa mea. ⁊ dr̄ h̄ ad
exprimēdū amiciciā dei erga locū ⁊ gentē.ſicut aliq̄s de
amico ſpeciali dicit,tal' eſt cor meū ⁊ aīa mea. g In

manu inimicoꝝ ei9.i.nabuch.⁊ exercituum eius.
h Facta eſt mihi heredi.mea.i.gens iudaica. ſm ꝙ d̄
Eſa.xix.Hereditas mea iſrl̄. i Quaſi leo in ſilua.i.a
me extranea p ydolatriā. k Dedit ↄ̄ me vocē.dicēdo
de me blaſphemiā. l Jō odi.eā.dimittēdo eā in ma⸗
nib9 inimicoꝝ ſuorū.
ideo ſubditur.
m Nūq̄d auis diſco
lor.i.rubricata ſangui
ne in diuerſis ptib9.
q.d.ſic.q2 regnū iuda
fuerat afflictū partia
liter ab egyptijs ⁊ aſ⸗
n Nunq̄d auis (ſyrijs.
tincta p totū.i.to
ta ſanguinolēta.q.d.
ſic.p nabuch.q̄ totā
terrā deſtruxit.occidē
do ⁊ captiuādo.iō ſub
dit. n Venite ⁊c̄.
ppērate ad deuorādū
carnes occiſorum.
o Paſtores multi.i.
principes exercit9 na
buch. ſm ꝙ expoſitū
eſt ſ.ca.vi.i pricipio.
ad eam venient paſto⸗
res ⁊c̄.
p Demoliti ſūt vi⸗
neā meā.i.pplm̄ iſrl̄.
ſicut dr̄ Eſa.v.Vinea
dn̄i exercituū domus
iſrl̄ eſt. q Luxitq̄
ſup me.afflictiōe dāte
eis intellectū.Cetera
patent vſq̄ ibi.
r Semina.tri.⁊ ſpi.
meſſuerūt.qd̄ ex poſt
ra.ſa.dicēs ꝙ imminē
te deſtructiōe ciuitatis
iudei fecerūt aliq̄ bo⸗
na.ſ3 nō valuerūt eis
eo ꝙ nō fecerāt debi⸗
tā pn̄iam de mal' pre⸗

meā deſiderabilē in deſertū
ſolitudinis: poſuerūt eā in
diſſipationē: luxitq̄ ſuper
me. Deſolatione deſolata
eſt omis terra.q2 nullus eſt
q̄ recogitet corde. Sup oēs
vias deſerti venerūt omēs
vaſtatores t̄re. q2 gladius
dn̄i deuorauit ab extremo
terre vſq̄ ad extremū eius.
Non eſt pax vniuerſe carni
Seminauerunt triticū et
ſpinas meſſuerūt: heredita
tē acceperūt ⁊ nō eis prode
rit. Confundemini a fru⸗
ctibus vr̄is.ppter iram fu
roris dn̄i. Hec dicit domi⸗
nus adūſum oēs vicinos
meos peſſimos qui tangūt
hereditatē quam diſtribui
populo meo iſrl̄. Ecce ego
euellā eos de t̄ra ſua. ⁊ do
mum iuda euellē de medio
eoꝝ. Et cū euulſero eos.cō
uertar ⁊ miſerebor eoꝝ ⁊ re
ducā eos virū ad heredita
tē ſuā.⁊ virū in terrā ſuam.
Et erit, ſi eruditi didicerit

ritis ſm monitionē hieremie ſupra poſitā.iiij.ca.No
nate vobis nouale ⁊ nolite ſerere ſup ſpinas. Pōt etiā h̄
expon i q2 dn̄s añ aduētū nabuch.immiſerat ſterilitatē p
quā nō fuit reuerſus ppl's ad pn̄iā s Cōfundemi.
in captiuitatē ducti. s A fructi.ve.ppter demerita
t Hec dicit.Hic ↄ̄ſir ponit ppl̄i iude reparatio.⁊ (vr̄a.
h̄ ad ↄ̄ſolationē bonoꝝ.ſic̄ pmiſſa eſt deſtructio ad ↄ̄fuſi⸗
onē maloꝝ.pmittit tn̄ deſtructio aduerſarioꝝ cū dicit.
t Hec dicit dn̄s aduerſū oēs vicinos meos peſſimos.
iſti erāt idumei deſcēdētes ab eſau fratre iacob.⁊ moabi
te ⁊ āmonite q̄ deſcēderāt de loth nepote abrae.ppter qd̄
debebāt iudeos diligere.⁊ ecōtrario aduerſabant eis et
incitauerūt nabuch.ↄ̄ eos.⁊ in ei9 exercitu venerūt ↄ̄ iu⸗
deā.iō ſubdit. v Qui tan.here.⁊c̄. Ecce ego euellā
eos de terra ſua.q2 p9 captiuitatē iudeoꝝ.ipi fuerūt ſatis
x Et domū iu.euel.de medio eoꝝ.q2 (cito captiuati.
ipi hitabāt circa terrā iuda. y Et cū euul.eos.i.iude
os. z Cōuertar ⁊ miſe.eoꝝ ⁊c̄.⁊ h̄ fuit impletum tpe
Cyri reg' perſaꝝ q̄ remiſit captiuitatem iudeoꝝ.vt hr̄.i.
Eſdre primo.Et q2 plures de babylonijs conuerſi ad iu⸗
daiſmū venerūt cū eis.iō ſubdit a Et erit ſi eruditi.
a iudeis,aliq̄ libri hn̄t, Eruditi,⁊ male b Didicerūt.

vias populi mei. ydolatriā dimittēdo ꝛ vnū deū colēdo.
c Et iurēt in noīe meo. iuramētū eñ tale q̄si hꝫ circū
stātias debitas fit in reuerētia dei. d Sicut docu-
po. meū iurare ī baal. q: āte ꝯuersionē īducebāt iudeos
ad ritū gentilē. e Edificabunt in medio ppl'i mei.
fide ꝛ morib' ꝛ tēpo-
ralib' bonis.
Capitulū. XIII.
Hec dicit dn̄s.
b Supi' a prin-
cipio tractat'
hui' libri descripta ē
circa popl'm regni iu
de malicie grauitas.
hic ꝯn̄r describit ipi'
icorrigibilitas seu ir-
repabilitas. Et diui-
dit in septē ptes fm
septē modos ondēdi
ꝓpositū partes pate-
būt pseq̄ndo. Prim'
āt mod' cōtinet in h
ca. vicꝫ p pabolā lum
baris putrefacti ad ni
hilū vltra valētis. et
diuidit in duas ptes.
q: primo pabola po-
nit ad ꝓpositum. scdo
ad h adducit exēplū
ibi. Si mutare potest
Prima ī duas. q: pri-
mo pabola ponit. et
secundo exponit. ibi.
Et factū ē. Circa pri-
b Posside (mū dr.
tibi lūbare lineū. id
ē de lino ꝯtextū.
c Et pones il. super
lum. tuos. te accingē
d In aquā (do.
nō inferes illud ne ex
madefactiōe cit' pu
trefiat sed magis ali
unde. Cetera patent
in litera.
e Et factū ē. Hic cō
seq̄nter exponit pabo
la. et primo q̄tūꝫ ad
populi iude culpam.
scdo q̄tū ad penā. ibi
Dices ḡ. Circa pmū
f Sic putre- (dicit.
scere faciā supbiā iuda ꝛc. eā anihilādo. et p h insinuat
q nabuch. nō anihilauit gloriā regni iuda virtute ꝓpria
sed diuina sicut lūbare nō fuerat putrefactū ex madefa
ctione aque. nec ex loci ꝯditione. q: erat absconditū ī fo-
ramine petre. sed diuine volūtate. g Populū istuꝫ
pessimū. primo ꝓpter ei' inobediētiā io subditur. E ma
nolūt audire verba mea. scdo ꝓpter neq̄tiā in ꝓximū. cū
dicitur. i Et ambulāt in prauitate cordis sui. ex cer-
ta sciā nocumētū inferētes ꝓximis suis in rebus suis p
auariciā sicut dictū est supra. vi. ca. A minore vsq̄ ad ma
iorē oēs auaricie studēt ꝛc. ꝛ in vxoribus p luxuriā su-
pra. v. ca. vnusq̄sq; ad vxorē ꝓximi sui hinniebat.
k Abierūtq; post deos alienos. p ydolatriam.
l Et erunt sicut lūbare istud. destructi ꝛ anihilati.

vias popl'i mei ᶜvt iurēt in
noīe meo. viuit dn̄s. ᵈsic do
cuerūt ppl'm meū iurare in
baal. ᵉedificabunt ī medio
ppl'i mei. Q si nō audierint:
euellā gentē illā euulsione
ꝛ pditiōe ait dn̄s. XIII.

Hec dic dn̄s ad me. ᵇVade ꝛ posside tibi
lūbare lineū. ᶜꝛ pōes
illd sup lumbos tuos. ᵈꝛ in
aquā nō īferes illd. Et pos
sedi lūbare iuxta vbū dn̄i ꝛ
posui circa lūbos meos. et
fcūs ē smo dn̄i ad me scdo
dicēs. Tolle lūbare qd pos
sedisti qd ē circa lūbos tu-
os. ꝛ surge ꝛ vade ad euphra
tē. ꝛ abscōde ibi illd ī fora-
mīe petre. Et abij ꝛ abscon
di illd ī euphratem. sic pce
perat mihi dn̄s. Et fctm̄ ē
p' dies plurios dixit dn̄s
ad me. Surge ꝛ vade ad eu
phratē. ꝛ tolle īde lumbare
qd pcepi tibi vt absconde-
res illd tibi. Et abij ad eu-
phratē ꝛ fodi. ꝛ tuli lūbare
d loco vbi abscōderā illud
Et ecce ꝯputruerat lūbare
ita vt nlli vsui aptū eēt. ᵉEt
fctm̄ ē vbū dn̄i ad me dicēs
Hec dic dn̄s. ᶠSic putre-
scere faciā supbiā iuda ꝛ su
pbiā ir'l'm mltā. ᵍppl'm istū
pessimū. q nolūt audire ver
ba mea. ᶦꝛ ābulāt ī prauita-
te cordis sui. ᵏabierūtq; post
deos alienos vt seruirēt eis
vt adorarēt eos ˡEt erūt sic
lūbare istud qd nulli vsui
aptū est. ᵐSic enī adheret
lūbare ad lūbos viri sic ag-
glutinaui mihi oēꝫ domū is
rael. ᵒet oēꝫ domū iuda dic
dn̄s. ᵖvt eēnt mihi in ppl'm.
ᑫꝛ ī nom̄ ʳꝛ ī laudē ꝛ ī gl'iaꝫ.
ˢet n̄ audierūt. ᵗDices ḡ ad
eos smonē istū. h dic dn̄s
de' isr'l. ᵛOis lagūcula im
plebit vino et dicent ad te.
Nūqd ignoram'. q: oīs la-
gūcula īplebit vino. Et di-
ces ad eos. ˣHec dic dn̄s.
Ecce ego īplebo oēs hita-
tores t're h' et reges q sedēt
d stirpe dauid sup tronum
ei' et sacerdotes ꝛ ꝓphas ꝛ
oēs hitatores ir'l'm ebrieta-
te. ʸet dispgaꝫ eos viꝫ a fr'e
suo et p'res et filios pit ait
dn̄s ᶻNō parcā ꝛ nō ꝯcedā.
neq; miserebor vt n̄ disper
gā eos ᵃAudite et aurib' p
cipite ᵇnolite eleuari. q: do
min' locut' ē. ᶜDate dn̄o
d vr̄o gl'iaꝫ ᵈanteq; ꝯtenebre
scat. ꝛ anteq; offēdāt pedes

m Sicut enī adheret ꝛc. sic agglutinaui mihi. i. adiun-
xi mihi. n Domū israel. q̄ntū ad. x. tribus.
o Et omnē domū iuda q̄ntū ad duas.
p Ut eē. mihi in populū. dando eis legē ī mōte synai
p ceteris populis. q Et in nomē. vt noīarent speci-
aliter populus dei.
r In laudē ꝛ gloriā.
id ē vt essent famosi
p totū orbem supple
si audirēt verba mea
debite obediendo.
s Et nō audierunt
in ꝯtrariū reuelando.
t Dices ḡ. hic conse
quenter subdit debi-
ta pena ꝛ diuidit in
duas ptes. q: primo
ponit denūciatio pe-
ne q̄ntū ad oēs gene-
raliter. scdo q̄tūꝫ ad
pricipes spāliter. ibi.
Dic regi. Circa pmū
pmittitur pabola cuꝫ
dicitur.
v Omnis lagūcu-
la īplebit vino. Est ta
mē lagūcula vas ter-
reū ad reponendū vi
nū et quia acceperūt
verba ꝓphete ad l'raꝫ.
ideo exponit parabo
x Hec dic do (lā di-
minus. ecce ego īple-
bo ꝛc. i. sicut lagūcu-
la materialis implet
vino. sic tot' pplus re
gni iude q̄tū ad ma
iores ꝛ minores ꝛ mediocres replebit spūali ebrietate. i.
defectu mētis et corpis ad resistēdum aduersarijs. sicut
ebrietas aufert sensum ꝛ mēbrorū vsum.
y Et dispgaꝫ eos. in captiuitatē ad diuersas ciuitates
et loca. z Neq; miserebor. vt nō dispergaꝫ eos. q. d.
bene tñ miserebor in alio. scilicet postea reuocādo ipos
sicut dictum est capitulo precedenti.
a Audite et aurib' pcipite verba sunt hieremie reuo-
cantis ppl'm ab errore. b Nolite eleuari. contemnē
do verbū domini. c Date domino do vestro gloriā.
confitendo humiliter culpam vestram et eius iusticiaꝫ.
sicut iosue dixit achor. Josue. vij. fili da gloriā deo ꝛc.
d Anteq; tenebrescat. id est anteq; tribulatio impor-
tabilis super vos veniat.

a Expectabit' lucē.i.ɔſolationē a rege egypti a q̄ tpe ſe decbie ſperauerūt ɔ̄ nabuch.auxiliari. b Et po.eā i vm. mortis.qr illa fiducia fuit eis occaſio deſtructiōis. vt dictū eſt ſ. frequēter. c Q ſi h̄ nō audieritꝭ.ī ma lo pſeuerādo. d In abſcōdito plo.aīa mea.vobis cō patiens.

e A facie ſupbie.i.ꝺ mal' vobiſ ſupueniē tibꝰ ꝓpter ſupbiā vrāꝫ f Dic regi.poſtq̄ po ſita eſt pena. ſup totū pp'lm general'r.hic ɔſe quēter ponit' q̄ſtū ad principes ſpecialiter cū ꝺr. Dic regi ꝛ dn̄a trici humiliamini ꝛc. qꝺ exponit' re.ſa.ꝺ io achim filio ie[illegible] ma tre eiꝰ. q̄ reddiderunt ſe nabu.h.ꝛ duxit eoſ in babylonē.vt hꝫ.ı. xxix.ca.lr̄a tn̄ ſequens magis ɔcordat q̄ itel ligit' de ſedechia rege ꝛ eiꝰ vxore.q̄ captꝰ fu it a nabuch.ꝛ excecata g Ciui.au. (tus. clauſe ſunt.p̄ timore nabucho.venientꝭ cō tra ſedechiā.ꝛ dicunt' hic ciuitates regni iu de ciuitates auſtri.qr regnū iuda reſpectu regni iſrl' eſt in parte auſtrali.

h Et nō eſt q̄ aperi at.i.exire audeat.

i Trāſlata ē oīs iu da.quod fuit ſub ſede chia.trāſlatio eni que fuit ſub ioachim fuit tn̄ partialis. k Leuate ꝛc.ab aq̄lone.exercitꝰ eni na bucho.venit ab illa pte l Vbi eſt grex.i.pp'ls.q.d.nō cōparebit in terra tua.ſed transferetur ad alienam.

m Quid dices cū viſitauerit te.ſ.nabucho.te captiuā do.q.d.nō hēbis excuſationē.qr dediſti ei occaſionē.īdo ſubdit'. n Tu eni docuiſti eos.i.babylonios.

o Aduerſum te.ꝛ h̄ prīo fuit qn̄ ezechias oīa q̄ in do mo ſua erāt nūcijs regis babylonis oſidit.ꝓpter qꝺ eſa ias eū rephendēs dixit q̄ de filijs eiꝰ ducēdi eſſent eunu chi in babylonē.ꝛ q̄ ibi tranſportarent' bona hieruſalem Eſa.xxix.ca. Scđo h̄ fuit qn̄ illi de regno iude miſerūt nū cios in babylonē ad aſportādū inde ydola. ſicut hꝫ Eze chiel.xxiij.ꝛ ſic babylonij ɔtraxerūt cū eis familiaritatē.ꝛ ɔſiderauerūt infirma terre p q̄ poſſent eā obtinere ꝛ hr̄e pcioſa que ibi viderāt tpe ezechie.ꝛ poſtea alijs tpibus.

p Nūq̄d nō dolores apphēdēt te.q.d. ſic nabucho.te captiuante.ꝛ ſubdit' cā cū ꝺr. q Propter multitudi nē iniq̄tatis tue.in primū.ꝛ in deū. r Reuelata ſunt verecūdiora tua.i.ſpoliata es bonis tuis.ꝛ loq̄tur ꝺ hie ruſalē ad modū meretricꝭ.q̄ cū ſpoliat' ad vituperiū inci

s Pollute ſunt plāte tue.i.greſ (pit a pte inferiori. ſus tui p q̄s opa deſignantur.in hebreo hꝫ. Preciſe ſunt plante tue.q.d.nō poterꝭ vltra in malis tuis ꝓcedere.

t Si mutare. Hic adducit' exēplū ad ꝓpoſitū.ꝛ diuidit' in duas.qr prīo ad ꝓpoſitū ponunt' duo exempla.ſcđo

vrī ad mōtes caliginoſos. [a]Expectabitꝭ lucē [b]ꝛ ponet eā in vmbrā mortꝭ ꝛ ī caligi nē. [c]Q ſi h̄ nō audieritꝭ: [d]in abſcōdito plorabit aīa mea [e]a facie ſupbie. Plorās plo rabit ꝛ deducet oculus me us lachrymā. qr captus eſt grex dn̄i. [f]Dic regi ꝛ dn̄atri ci. Humiliamini ſedere in t̄ra. qm̄ deſcēdet de capite vr̄o corona gl'e vr̄e [g]Ciuita tes auſtri clauſe ſūt: [h]ꝛ nō ē q̄ aperiat. [i]Trāſlata eſt oīs iuda trāſmigratiōe pfecta. [k]Leuate oculos vr̄os ꝛ vide te q̄ venitis ab aq̄lone [l]Vbi eſt grex q̄ datꝰ ē tibi: pecꝰ in clytū tuū: [m]Quid dices cū viſitauerit te. [n]Tu eni do cuiſti eos [o]aduſum te: ꝛ eru diſti in caput tuū. [p]Nūq̄d n̄ dolores apphendent te q̄ſi mulierē parturientē. Q ſi dixeris in corde tuo q̄re ve nerūt mihi hec: [q]Propter multitudinē iniq̄tatis tue [r]reuelata ſūt verecundiora tua: [s]pollute ſūt plāte tue. [t]Si mutare pt ethiops pel lē ſuā.aut pardꝰ varietates ſuas.ꝛ vos poteritꝭ bn̄face re cū didiceritis malū. [u]Et diſſeminabo eos q̄ſi ſtipulā q̄ vento raptat' in deſerto. [x]Hec ſors tua pſq̄ mēſure tue a me dic dn̄s: [y]qr oblita es mei [z]ꝛ ɔfiſa es ī mēdacio [a]Vn̄ et ego nudaui femora tua ɔ̄ faciē tuā ꝛ apparuit ignominia tua. [b]adulteria tua. [c]ꝛ hinnitꝰ tuꝰ ſcelus for nicatiōis tue. [d]Sup colles in agro vidi abominatiōes tuas. Ve tibi hierl'm. [e]Nō [f]mūdaberis poſt me: [g]vſq̄ quo adhuc. XIIII.

[a]Quod factū eſt vbū dn̄i ad hieremiā ꝺ ſermonibꝰ ſiccitatꝭ

ſubdit' debita pena.ibi. Et diſſeminabo. Primū exemplū eſt de ethiope q̄ non pōt ſuā nigredinē imutare. ſcđm de pardo q̄ nō pōt mutare varietates pellis ſue. qr vtrūq̄ iſtoꝝ eſt a natura.ꝛ ſic dicit de iudeis q̄ nō poterant re uerti ad bonū ꝓpter ɔſuetudinē ad malū. qr ɔſuetudo eſt q̄dam natura vt dicit phs li. de mēoria ꝛ re miniſcētia.ꝛ ſm̄ h̄ pꝫ lr̄a Sciendū tn̄ q̄ hec ſilitudo nō tenet ſim pliciter ſꝫ tn̄ ſm̄ q̄d. Illa eni natura que ē cā nigredinis ethio pis in nullo ſubiacet impio rōnis.ꝛ iō ethi ops nō pōt illā imu tare q̄ntūcunq̄ conet' ad h̄.ſed habitꝰ ex cō ſuetudine peccādi ge neratus.ꝛ p modū na ture inclinās ad ma lū.cauſat' ex inclinati one appetitꝰ ſenſitiui q̄ nat' eſt obedire rō ni.ꝛ iō p conatū libe ri arbitrij ad oppoſi tū pōt reuerti ad bo nū tn̄ cū difficultate ꝓpter habitū inclinan tē ad oppoſitum.Et h̄ ꝺr impoſſibile ſm̄ q̄d putꝺr.v.metaphiſice vno mō ꝺr impoſſibi le.qꝺ vix pōt fieri aut cū difficultate. ī exem plis aūt de ethiope ꝛ pardo eſt impoſſibile ſimplr' ſm̄ naturā tn̄. qr deo nō eſt impoſſi bile.

u Et diſſeminabo. Hic ɔ̄ſir ponit' debita pena cū ꝺr. Et diſſeminabo eos ꝛc. eſſiciendo in captiuitate ad diuerſa loca. x Hec ſors tua parſq̄ menſure tue.i.pena correſpōdens peccatꝭ tuis.

y Quia oblita es mei.dimittendo cultū diuinum.

z Et ɔfiſa es in mēdacio.i.in ydolo. a Vnde ꝛ ego nudaui femora tua ꝛc.i.inferēdo tibi penā debitā oſidi peccatorū tuoꝝ turpitudinē.iō ſubdit'. b Adulteria tua ꝛc.i.adulteriū ſpūale p ydolatriā.ꝛ corpale p luxuriā

c Et hinnitꝰ tuꝰ.i.vtriuſq̄ adulterij patēs libido.

d Sup col.ꝛc.ibi eni colebāt ydola.iō cōcludit'. Ve tibi hierl'm.ꝛ cā ſubdit'. e Nō mūda pꝰ me.i.mihi obediē f Vſq̄q̄ adhuc.i.ita cito.ꝛ ſic legit' depſſiue.alij (do. aūt legūt interrogatiue.q.d.nō.ꝛ eſt eadē ſententia.

In ca.xiij.vbi ꝺr. In abſcondito plorabit aīa mea.

Dixit in abſcōdito ſe plorare vt oſtē Additio.i. dat q̄ tanta eſſet ſupbia inimicoꝝ q̄ nō auderet libere plorare ſeu gemere.ne offenderent' inimi ci qui erāt maxime ſupbi.ideo ſubdit. A facie ſupbi.

Quod factū eſt vbū dn̄i. Hic ponit' Cap.XIIII ſcđm p qꝺ oſidit' peccati iude irrepabilitas.ſ.per ſiccitatē inductā ad deſignandū q̄ humor grē ꝛ deuotionis totaliter defecerat in eis ſicut terra naſcētia totaliter deſiccata vltra nō vireſcūt.circa qꝺ prīo ponit' ſiccitatis reuelatio.ſcđo ꝓphete depcatio.ibi. Si iniqui tates.tertio dn̄i reſpōſio.ibi. Hec dicit.et q̄rto depcationis

Luxit iuda et porte eiꝰ corruerūt et obſcurate ſunt in terra. et clamor ierl'm aſcēdit. Maiores miſerūt minores ſuos ad aquā venerunt ad hauriendū. Nō inuenerūt aquā. reportauerūt vaſa ſua vacua. Cōfuſi ſūt ⁊ afflicti, ⁊ operuerūt capita ſua ꝓpter vaſtitatē terre. qꝛ nō venit pluuia in terrā. Cōfuſi ſūt agricole, operuerūt capita ſua. Nā et ceruа in agro peperit ⁊ reliquit, qꝛ nō erat herba. Et onagri ſteterūt ī rupibꝰ, traxerūt ventū q̄ſi dracones, defecerūt oculi eorū qꝛ nō erat herba. Si iniq̄tates nr̄e rñderint nobis dn̄e fac ꝓpter nomē tuū, q̄m multe ſūt auerſiōes nr̄e. Tibi peccauimꝰ expectatō iſrl'. ſaluator nr̄ ī tpe tribulationis. Quare q̄ſi colonus futurꝰ es in terra, ⁊ q̄ſi viator dclinās ad manēdū. Quare futurꝰ es velut vir vagus ⁊ fortis. qui non poteſt ſaluare. Tu autem in nobis es dn̄e. et nomen tuū inuocatū eſt ſup nos. ne derelinquas nos. Hec dicit dn̄s ppl'o huic q̄ dilexit mouere pedes ſuos ⁊ nō quieuit et dn̄o nō placuit. Nūc recordabit̄ iniq̄tatū eorū. ⁊ viſitabit pctā eorū. Et dixit dn̄s ad me. Noli orare ꝓ popl'o iſto in bonū. Cū ieiunauerit nō exaudiam p̄ces eorū et ſi obtulerit holocauſtomata ⁊ victimas nō ſuſcipiā ea. q̄m gladio et fame et peſte ego cōſumā eos et dixi A a a domine deꝰ. Prophete dicūt eis. Nō videbit̄ gladiū. et fames nō erit ī vobis. ſꝫ pacē verā dabit vobis ī loco iſto. Et dixit dn̄s ad me. Falſo ꝓphete vaticinātur in noīe meo. Non miſi eos ⁊ nō p̄cepi eis. neq̄ locutꝰ ſum ad eos. Viſionē mēdacē diuinatōꝫ fraudulētā ⁊ ſeductōnē cordis ſui prophetant vob. Idcirco h̄ dicit domibus de ꝓphetis q̄

iteratio. ibi. Et vndiq̄. Circa primū p̄mittit̄ dſtructō hieruſalē. cū dr̄. b Luxit iudea. i. lucet ꝓpt mala ſibi futura. Loq̄tur eni de futuro p modū p̄teriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie. c Et porte eius corruerūt. i. corruēt per chaldeos deiecte. d Et obſcurate ſūt ī terra. i. obſcurabunt̄ terra et luto. eo q non reuelabunt̄ ſꝫ putreſcient. Neemias eni ciuitatē reedificās fecit ibi portas nouas. quia priores erāt totaliter putrefacte p longitudinē tpis. et ſubdit̄ de ſiccitate preuia detē deſtructioni eū dr̄. e Maiores miſerūt ⁊c. ⁊ ptꝫ lr̄a vſq̄ ibi. f Nā ⁊ ceruа ī agro pepit et reliq̄t. vt iret ad q̄rendū paſtū vt poſſet nutrire fetū. Et qꝛ nō inuenit mortua eſt fame ex parte vna et fetꝰ ex altera. g Et onagri ſteterūt in rupibus. in hebreo habet̄ In ripis. ſ. fluuioꝝ et torrentiū deſiccatoꝝ. Et traxerunt ventū. i. attraxerūt aerem ad ſui refrigerationē. eo q nō inueniebant aquam. h Quaſi dracones. hꝫ eni draco multum de calore intriſeco. et iō ad eius refrigeriū nō ſolū vtit̄ potu aq̄ ſꝫ etiā aeris attractōe. i Defecerūt oculi eorū. i. onagroꝝ. k Quia nō erat herba. et ſic moriebāt̄ ex defectu potus ⁊ paſtꝰ. l Si iniq̄tates. Hic ꝯſequenter ponit ꝓphete depcatō. eo q cōpatiebat̄ ppl'o. l Si iniq̄ta(ſuo. et primo ꝯfitet̄ peccata ppl'i dicēs. tes noſtre reſpōderit no. et pōit hic ſi p qꝛ. q. d. ex pctīs nr̄is ſumꝰ cōſcij q meruimꝰ a te puniri. ⁊ q̄uis eēt iuſtꝰ cōnumerat ſe tamē peccatoribꝰ eo q erat de eodē ppl'o. m Dn̄e fac ꝓpt no. tu. i. p tuā miſericordiā nō ꝓpter noſtram iuſticiā. n Quare q̄ſi co. futu. es in terra. Dicit̄ aūt colonus qui nō ē de terra natus. ⁊ iō de facili recedet inde ⁊ p talē modū loq̄tur de deo q̄ erat receſſurus a iudea p ſubtractionē auxilij ſui cōtra chaldeos. o Et quaſi via. ded. ad manendū. i. quare ita parū ſtabis nobiſcū q̄ſi viator q̄ tm̄ p vnā noctē manet ī domo in qua hoſpitat̄. p Quare futurus es velut vir vagus. nos dimittēs ⁊ ad alios tranſiēs. In hebreo habetur. Velut vir pauidus ⁊ fortis ⁊c. q. d. q̄uis ſis potēs ad nos ſaluandum. tamē chaldei dicēt te pauidū ⁊ īpotentem nos ſaluare. et ita dixerunt chaldei poſtea attribuētes victoriā ſue vtuti proprie ꝓpter qḋ p pſas fuerūt deſtructi. q Tu āt in nobis es dn̄e. hoc dicit. qꝛ ī tēplo erat ꝓpiciatoriū q̄ſi ſedes ipſius dei. vt dictū fuit ple

nius Exo. xxv. r Et no. tu. inuoca. ē ſup nos. qꝛ licꝫ ſit deus oīm tn̄ vocabat̄ ſpālīter deꝰ hebreoꝝ. ydola vero s Ne derelin(dicebant̄ dij gētiū et iō ſubdit ꝓpheta. quas nos in manibꝰ aduerſarioꝝ noſtroꝝ. Alio mō exponit̄ hec lr̄a. Quare quaſi colonus ⁊c. de xp̄o q̄ habitauit inter homies q̄ſi alienus. Johan. i. In ꝓpria venit. et ſui eū nō receperūt. Et quaſi viator declinās ⁊c. q̄a xp̄s nō habuit ꝓpriū domiciliū. Mathei. viij. Filiꝰ homīs nō hꝫ vbi caput ſuū reclinet. et iō declinabat ad domū marthe et alioꝝ deuotoꝝ ad hoſpitādū. Et velut vir vagus. quia diſcurrebat p iudeā ad predicādū. Et vir fortis q̄ nō pōt ſaluare. in paſſiōe eni ſua non fuit vſus ſua fortitudine ꝓpter quod dridebāt eū dicētes. Alios ſaluos fecit ſeipm non pt ſaluū facere. Mathei. xxvij. ⁊ hec expoſitio magis cōſonat huic litere p̄ciſe. ⁊ ſm h̄ dicit̄ ab aliq̄bus expoſitō literalis. ⁊ p̄cedēs figuratiua. quia prophete nūciando populi captiuitatem futurā. p xp̄m redemptionē intermiſcebāt vt patet in pluribus locis. Conſiderando do literā p̄cedentē et ſubſequētem dicit̄ ab alijs prior expoſitio literal' ⁊ iſta miſtica. t Hec dicit. Hic cōſequēter ponit̄ dn̄i reſpōſio. ⁊ ſcdo circa h̄ ꝓphete admiratio. ibi. ⁊ dixi. Circa t Hec dicit(primū dic̄ hieremias explicās dn̄i rn̄ſiōē. do. po. huic. hieremias eni rogauerat ꝓ ppl'o et iō ppl'o fit rn̄ſio. v Qui dilexit mouere pe. ſuos. ad q̄rendū x Et non(aliūde ydola. ſic dictū fuit ſupra ca. p̄cedēti. q̄euit. in cultu diuino. y Et do. nō pla. i. diſplicuit. z Nunc recordabit̄ iniq̄ta. eoꝝ. inferēdo penā abſq̄ retractione. et ideo prohibetur propheta p eis orare cū dr̄. Et dixit ⁊c. a Cū ieiunauerint ⁊c. q. d. p afflictōe ſua corpali et p precibꝰ ⁊ ſacrificijs nō dimittā punitōē. iō ſubdit̄. Qm̄ gladio ⁊c. b Et dixi. hic ponit̄ ꝓphete c A a a(admiratio d tāta ppl'i ſui deſtructōe cū ſubdit̄. dn̄e deꝰ. dicūt aliq̄ q hic ponit̄ ter a. cōtra tria de poſita Ezech. xxiij. in ſimili materia. ſed hoc ꝓcedit ex ignorantia hebraici ſermōis. ſic dictū fuit pleuꝰ ſ. ca. i. qꝛ hic et ibi ē vna dictio q̄ ſic ſonat aha. ⁊ ē aduerbiū admirādi. cuiꝰ cā ſubdit̄. d Prophete dicūt eis. Nō videbitis gladiū ⁊c. Et ſubdit̄ rn̄ſio dn̄i cū dr̄. Et dixit dn̄s ad me. Et primo q̄tum ad ꝓphetas ppl'm decipiētes. cum dicitur. Falſo ꝓphete vaticinantur ⁊c. et ptꝫ litera. ſcdo q̄n

tum ad pplm a falſis ꝓphetis deceptū cū dr. a Et po. ⁊c. erunt ꝓiecti mortui. ⁊ pꝫ lr̃a. tercio q̄ſtū ad hieremi am pro pplo orāte cū dr. b Et di. ad eos verbū iſtd. Deducāt oculi mei lachrymā. q. d. ꝓpheta. ex quo nō poſ ſum ꝑ vobis exaudiri. nō reſtat mihi niſi lachrymari. Ce tera patēt in litera.

c Nunqd ꝓijciens. Hic ponit ipſius hie remie deꝑcatio itera ta. q̄ſiuis ei dictū eſſet ſibi q̄ nō exaudiretur qn popul⁹ captiuare tur. tamē in aliq̄ ſpe rabat penā differri vel diminui. et hr̃ ſimile ij. Reg. de dauid q̄ li cet audiuiſſꝫ a nathā ꝓpheta q̄ puer nat⁹ d berſabee moreretur ta mē ipo egrotāte leiu nabat et orabat ꝑ ei⁹ ſanatione. Similr ſa muel p⁹q̄ cognouit ſaulē abiectū eē a do mino. tamen lugebat eū. i. Reg. xv. Dic igr̄ hieremias lamētan do. c Nunqd ꝓij ciēs abiecisti iudā et duplicatur vbū abijci endi ad deſignādum abiectōis magnitudi nē. d Expectaui m⁹ pacē. ꝑ auxiliū re e Et nō (gis egypti. ē bonū. qꝛ magis fuit in nocumētū, vt fre quēter dictū ē ſupra.

f Cognoui. dn̄e im pie. noſtras ⁊c. hoc di xit hieremias in ꝑſo na ſua et alioꝝ bono rum peccata popli cō g Ne des (fitētū. nos in obprobriū ꝓpt nomē tuū qd inuoca tū ē ſup nos, vt ꝑdi ctū ē. q. d. quodāmō redūdaret in te.

h Solij glorie tue. id ē tēpli vbi ē ꝓpici atorium tanq̄ ſedile

i Recordare (tuū. tēpando rigorē iuſti cie tue. k Ne irritū facias fedus tuum nobiſcū. quo in monte ſynai elegiſti nos in ſpecialē pplm. Et vt im petret aliquā miſericordiā cōfitetur dei magnificentiaꝫ dicēs. l Nunqd ſunt in ſculptili. gen. q̄ pluāt. q. d. ſi. ſed tu das pluuiā. m Aut celi poſſūt dare ymbres. q. d. nullo mō ſine te. n Nonne tu es dn̄s noſter. q. d. ſic. o Quē expectauim⁹ ſaluatorē in nr̄is tribu latiōib⁹. p Tu ēm feciſti oīa hec. ſ. celos ⁊ ymbres. et oīa alia q̄ ſunt in celo et in terra. Capitlm. XV

Et dixit dn̄s. Hic ponit tertiū ad oſtendenduꝫ pec catū iude irremediabile q̄ſtum ad penā tēporalem. ſeꝫ ꝑ excluſionē orōnis moyſi et ſamuelis, quoꝝ

ꝓphetāt in noīe meo quos ego nō miſi, dicētes. gladi⁹ ⁊ fames nō erit i tra hac. i gladio ⁊ fame ꝯſumentur ꝓ phete illi. ⁊ ppli qb⁹ ꝓphe tāt erūt ꝓiecti ī vijs ierlm p fame ⁊ gladio: et non erit q̄ ſepeliat eos. ipi ⁊ vxores eo rū. filij ⁊ filie eoꝝ ⁊ effundā ſup eos malū ſuū. [b]Et dices ad eos vbū iſtd. Deducāt ocli mei lachrymā ꝑ noctē et diē ⁊ nō taceāt. qm ꝯtri tione magna ꝯtrita ē virgo filia ppli mei, plaga peſſi ma vehemēter. Si egreſſ⁹ fuero ad agros ecce occiſi gladio, et ſi introiero ī ciui tateꝫ ecce attenuati fame. Propheta q̄ꝫ et ſacerdos abierūt in trā quā ignora bant. [c]Nunqd ꝓijciens ab iecisti iudā, aut ſyō abomi nata ē aīa tua. Quare ḡ ꝑ cuſſiſti nos ita vt nlla ſit ſa nitas. [d]Expectauim⁹ pacē [e]⁊ nō ē bonū. et tps curatō nis et ecce turbatio. [f]Cog uimus dn̄e īpietates nr̄as iniq̄tates patꝝ nr̄oꝝ qꝛ pec cauim⁹ tibi. [g]Ne des nos in obprobriū ꝓpt nomē tuuꝫ neq̄ facias nob ꝯtumeliā. [h]Solij glorie tue rcordare [k]ne irritū facias fedus tuū nobiſcū. [l]Nunqd ſunt ī ſcul ptilib⁹ gētiuꝫ q̄ pluāt: [m]aut celi poſſūt dare hymbres niſi tu volueris. [n]Nonne tu es dn̄s de⁹ nr̄ [o]quē expectaui m⁹. [p]Tu ēm feciſti oīa hec.

Et dixit dn̄s XV. ad me. [a]Si ſteterit moyſes ⁊ ſamuel [c]co rā me, nō ē aīa mea ad po pulū iſtuꝫ. Eijce illos a fa cie mea ⁊ egrediātur. Q ſi di xerint ad te, q̄ egrediemur. Dices ad eos. Hec dic do min⁹. [f]Qui ad mortem ad mortē, ⁊ q̄ ad gladiū ad gla diū. ⁊ q̄ ad famē ad famē. ⁊ q̄ ad captiuitatē ad capti uitatē. [g]Et viſitabo ſup eos q̄tuor ſpēs dic dn̄s. Gladi um ad occiſiōꝫ ⁊ canes ad lacerandū, ⁊ volatilia celi ⁊ beſtias terre ad deuorādū ⁊ diſſipāduꝫ. [h]et dabo eos in feruorē vniuerſis rgnis te re [i]ꝓpt manaſſen filiū ezer chie regis iuda ſup oībus que fecit in hierlm. [k]Quis ēm miſerebitur tui hieruſalē, [l]aut quis ꝯtriſtabitur ꝑ te. [m]Aut q̄s ibit ad rogādū pro pace tua. Tu reliq̄ſti me di cit dn̄s, retrorſuꝫ abiſti. Et extēdaꝫ manū meā ſup te. ⁊ interficiaꝫ te. [o]Laboraui rogans. [p]Et diſpgam eos ventilabro [q]in portis terre.

tamē orōnes fuerāt valde efficaces. Et diuiditur in tres ptes. qꝛ primo ponitur populi reprobatio. ſcdo reprobati onis rō. ibi. Tu reliq̄ſti. tercio hieremie lamētatio. ibi. ve b Si ſteterint (mihi. Circa primū dr̄ in ꝑſona dn̄i. moyſes et ſamuel. q̄ ſunt valde amici mei. c Coram me. id ē ad me depre candū ꝑ populo iſto. d Non eſt aīa mea. id eſt voluntas mea ad parcendum ei. ido ſubditur. e Eijce illos ⁊c. i. tu hieremia dn̄ūcia eos. diſcedēdos d terra ſua. ⁊ q̄ iſta eiectio ſit du ra ſubditur. f Qui ad mortē ⁊c. quia in obſidiōe hie ruſaleꝫ aliqui fuerūt mortui infirmitate ⁊ peſte. aliqui gladio ⁊ aliqui fame ⁊ reliqui in captiuitatē ducti. g Et viſitabo ſuper eos quatuor ſpecies. id ē q̄tuor modos cō ſumendi eos qui pa tent in litera. h Et da eos. in fer uorem vniuerſis re gnis. in hebreo habe tur. In commotionē quiā vbicunq̄ audie batur eorum⁹ deſtru ctio fiebat in homini bus cordium commo tio ſiue concuſſio que vocatur hic feruor. i Propt manaſſen. qui ſupra modum ir ritauit dominuꝫ ydo latriam multiplican do. et ſanguinem in nocium effundendo iiij. Reg. xxi. k Quis enim miſe rebitur tui hieruſalē. quaſi diceret. nullus poſt tanta mala in te ꝑpetrata. l Aut q̄s ꝯtriſta. ꝑ te. q. d. q̄libet iuſt⁹ ma gis letabitur d ipleti tōe diuine iuſticie. m Aut quis ibit ad rogandū ꝑ pace tua. q. d. null⁹. ex q̄ oratio moyſi et ſamu elis ē excluſa. n

n Tu reliquiſti. Hic conſequenter ponitur dicte rꝓ bationis ratio cum dicit. Tu reliquiſti me ⁊c. Et patet li tera vſq̄ ibi.

o Laboraui rogans. In hebreo habetur. Laboraui recogi tans. pluries punitionē differēdo tuā emendationē ex pectando. et ad eunſdem ſenſuꝫ ꝑtinet lr̃a iſta.

o Laboraui rogans. i. laborare feci ꝓphetas reuocādo pplm dulciter per dꝑcatōis modū.

p Et diſpergam eos ventilabro. iuſticie mee. q In por. terre. eijciendo eos ad diuerſas ptes ⁊ longinquas.

ʳInterfeci ⁊ ꝑdidi ꝑplm̄ me
um: ⁊ tñ a vijs suis nō sunt
reuſi. ˢMultiplicate sūt mi
hi vidue ei⁹ ᵗsup harenā ma
ris. ᵛInduxi eis sup mr̄em
adoleſcentis ˣvaſtatorē me
ridie ʸmiſi sup ciuitates ᶻre
pente terrorē ˢInfirmata ē
q̄ pepit septē: defecit aīa ei⁹
ᵃOccidit ei sol cū adhuc eēt
dies. confuſa est ⁊ erubuit.
ᵇEt residuos ei⁹ ᶜin gladiū
dabo in ɔſpectu inimicorū
eoꝝ: ait dn̄s. ᵈVe mihi mr̄
mea. ᵉQuare genuiſti me
virū rixe: virū discordie ᶠin
vniūſa terra? ᵍNō feneraui
nec fenerauit mihi quiſq̄.
ʰOēs maledicūt mihi ⁱdicit
dn̄s. ᵏSi nō reliq̄e tue ī bo
nū: ˡsi nō occurri tibi ᵐin tp̄e
afflictionis: ⁿ⁊ in tp̄e tribu
latiōis aduersum inimicū.
ⁿNunq̄d federabit̄ ferrum
ferro ab aq̄lone ⁊ es? ᵒDiui
tias tuas ⁊ theſauros tuos
in direptionē dabo grat̄ ᵖin
oīb⁹ pctīs tuis: ᑫ⁊ in omib⁹
terminis tuis. Et adducā
inimicos tuos ꝺ terra quā
neſcis: ʳq̄ꝛ ignis ſuccēſus ē
in furore meo ˢ⁊ sup vos ar
debit. ᵗTu ſcis dn̄e: ᵘrecor
dare mei ⁊ viſita me: ⁊ tue
re me ab his q̄ ꝑſequuntur
me. ˣNoli in patiētia tua ſu
ſcipere me. ʸScito quoniā
ſuſtinui pro te obprobrium
ᶻInuenti ſunt ſmones tui
ᵃ⁊ comedi eos. ᵇEt factū eſt
mihi verbum tuum in gau
dium ⁊ leticiā cordis mei.

r Interfeci ⁊ diſꝑdidi ꝑplm̄. ꝑ flagella multiplicia eos caſtigādo. ⁊ tñ nō ſunt emēdati. s Multiplicati ſūt mihi vidue. marit̄ eaꝝ interfectis. t Sup harenam mari. hyꝑbole eſt ad denotādū magnā multitudinē virorū interfectoꝝ. v Induxi eis ſup mr̄em adoleſcētis id eſt adoleſcētū. accipiendo ſingulare pro plurali. ⁊ hec mr̄ dicitur hierl̄m q̄ erat mater toti⁹ terre. x Vaſtatorē meri. i. palā ⁊ manifeſte. y Miſi ſup ci. alias. z Repente terrorē. audita deſtructōe hieruſalem. ſ Infir. ē (ru ſalē. q̄ pe. ſeptē. aliq̄ libri h̄nt additū. Filios. ſ; nō eſt in hebreo nec ī libris correctis. ꝑ iſtā infirmatam intelligit̄ terra decē tribuum q̄ iā erat captiuata ꝑ regē aſſyrioꝝ. ⁊ ꝑ ſeptē q̄s pepat intelligunt̄ ſepte cognatōes regū maloꝝ q̄ ibi regnauerāt. vt dicit hic ra. ſa. ſ; hieroboā ⁊ dom⁹ ſua. baaſa ⁊ dom⁹ ſua amri. iehu. manahen. phacee ⁊ oſee cum domibus ſuis. a Occidit ei ſol cū adhuc eēt dies. q̄ꝛ regnū iſrl̄ fuit captiuatū cū adhuc regnū iude ſtabat in ꝓſperitate ſub ezechia b Et reſiduos ei⁹. i. illos de regno iuda q̄ dicūtur reſidui. q̄ꝛ vtrūq̄ regnū erat ps eiuſdē ꝑpl̄i. ſ. hebraici. c In gladiū dabo. ꝑ chaldeos. d Ve mihi. Hic ɔſeq̄nt̄ ponit̄ hieremie lamētatio. ⁊ diuidit̄ in duas ꝑtes. q̄ꝛ p̄io ponit̄ ei⁹ lamētatio. ſcd̄o dn̄i cōſolatio. ibi. dicit dn̄s. Circa p̄mū dicit hieremias. d Ve mihi mr̄ mea. h̄ dic̄ ꝓpter ꝑſecutionē viroꝝ anathot. ɔ̄ ip̄m. vt dictū eſt ſ. ca. xi. iō ſubdit̄. e Quare ge. me vi. rixe. q̄ꝛ ip̄m ꝑſeq̄bant̄ v̄bis ⁊ fact̄. f In vni. terra. ſ. illa. q̄ꝛ ſi intelligit̄ generalr̄. ⁊ ɔ̄ſeq̄t̄ oſtēdit q̄ nō erat ex culpa ſua di. g No feneraui. i. nō cōmodaui. q. d. nullū tractatū de re tꝑali cū eis habui vñ poſſent me odire ⁊ ꝑſequi. h Oēs maledicūt mihi. ⁊ h̄ erat. q̄ꝛ vicia eoꝝ arguebat incurrit enī odiū q̄ arguit criminoſos vt dic̄ Iob. os aureū. i Dicit do. hic ponit̄ p̄io dn̄i ɔſolatio. ⁊ ſcd̄o ꝓphe petitio. ibi. Tu ſcis. ⁊ tertio dn̄i miſſio. ibi. Propter hoc. Circa p̄mū dicit̄ in ꝑſona dn̄i ɔſolant̄ hieremiā. k Si nō reli. tue in bo. i. niſi finis h⁹ negocij vēiat ad bonū tuū. ſupple nō credat̄ mihi. ⁊ eſt mod⁹ loquēdi qui apud hebreos d̄r truncat⁹ vbi oportet aliq̄d ſuppleri. ⁊ eodē mō etiā cū d̄r. l Si nō occurri tibi. i. occurrā m In tp̄e afflictiōis. in hebreo h̄r. Si non feci tibi occurrere ⁊c. ⁊ eſt eadē ſn̄ia. q̄ꝛ dn̄s pōt occurrere ꝑ ſe vl̄ ꝑ aliū. Et exponit iſtud Ra. ſa. dupl̄r. vno mō de ſedechia rege iuda q̄ tp̄e ſue afflictiōis miſit nūcios ad hieremiā rogās vt oraret deū ꝑ ip̄o ⁊ ꝑplo ſuo. vt h̄r. ī. xxi. ca. q̄ ſedechias d̄r hic inimic⁹ chaldeoꝝ ip̄m obſidentiū. vl̄ hieremie. q̄ꝛ ip̄m ꝑmiſit incarcerari. vt habet̄ infra. cū tñ ex officio regis debuiſſet eū defendere. Alio mō ꝺ nabuzardan. qui deſtructa ciuitate ⁊ ꝑpl̄o captiuato occurrit hieremie dando ei munera ⁊ libertatē eundi vel manendi vbi vellet. vt h̄r infra. xl. q̄ñ ſedechias. ſacerdotes ⁊ falſi ꝓphete inimici hieremie in anguſtia ⁊ afflictione erāt. n Nunq̄d fe. ferrū ⁊c. ferrū hic accipit̄ p̄mo pro rege egypti ⁊ iterū pro rege babylonis. q̄ꝛ vterq̄ rex erat fortis. Es vero ꝑ ſedechia rege q̄ erat debilior. Eſt igit̄ ſenſus. nūq̄d rex egypti ⁊ ſedechias faciēt pacē cū nabucho. qui d̄r ferrū ab aquilone. eo q̄ venit ɔtra hieruſalē ex illa ꝑte. q. d. nō pacificabunt̄. q̄ꝛ ſic ꝓphetia tua inueniret̄ falſa ⁊ magis te ꝑſeq̄rent̄ tanq̄ ꝓphetā falſum conuictū. Ra. ſa. dicit q̄ hec eſt l̄ra vera. Nunq̄d ɔteret ferrū. ferrū ab aquilone ⁊ es. Ratio huius diuerſitatis eſt. q̄ꝛ v̄bū hebraicū hic poſitum a hieronymo equocū eſt ⁊ ſignat aſſociationē ⁊ ɔfractionem. p̄mā ſignificationē ſeq̄tur tranſlatio noſtra. ſcd̄am vero Ra. ſa. et ſm̄ eū ꝑ ferrū p̄io poſitū intelligit̄ rex egypti. de cui⁹ auxilio cōfidebat ſedechias. ꝑ ferrū ſcd̄o poſitū rex babylonis. ⁊ ꝑ es ip̄e hieremias qui in fine hui⁹ capituli vocat̄ murus ereus. ⁊ ſic eſt ſenſus. Nunq̄d rex egypti ꝑ ſuā fortitudinem conteret regē babylonis. ⁊ te q̄ ꝓphetizas pro rege babylonis ɔtra ſedechiā ⁊ regē egypti. q. d. nō. imo accidit ɔtrarium. ideo ſubditur conuertendo ſermonē ad re o Diuitias tu. ⁊ the. tu. in di. da. gra. i. pro (gnū iuda. nullo. Sedechias enī vnā ꝑtē miſit regi egypti vt auxiliaret̄ ſibi ⁊ nihil ei valuit. vt habebit̄ infra. aliā vero partē rapuerūt chaldei. p In om. pec. tu. i. ꝑ pctīs tuis accident tibi hec. q Et in om. ter. tu. ſicut in oīb⁹ terminis tuis ſtatuiſti ydola. vt h̄r ſ. c. xi. r Ignis ſuc. eſt in fu. meo. i. zel⁹ vindicte mee. s Et ſup vos arde bit. i. vindictā meā nō euadetis. t Tu ſcis. Hic ɔ̄ſeq̄ter ponit̄ ꝓphe petitio. q̄ꝛ dixerat ſibi dn̄s q̄ finis ſuus eſſet bon⁹ ip̄m ɔſolando. iō petit hui⁹ cōſolatiōis acceleratione di. t Tu ſcis dn̄e. innocentiā meā. ſupple. v Recorda. mei. me cito cōſolando ⁊ de aduerſarijs liberando. x Noli in pati. tua. i. diu ſupportādo aduerſarios meos. vñ in hebreo h̄r. Noli in ꝓlongatiōe tua ſuſcipere me. i. meā petitionē exaudire in longinquū. y Scito q̄ñ ꝓpter te ſu. ob. q. d. cito debes adhibere remediū. z Inuenti ſunt ſermōes tui. ſ. veritate pleni. a Et comedi eos. i. ſuſcepi tanq̄ cibū ſuauem. b Et factū eſt mi. ver. tu. in gau. ſ. a p̄ncipio q̄ñ miſiſti me ad arguēdū ꝑplm̄. cui⁹ correctionē ſꝑabā eo q̄ dixiſti ſ. iij. Tu aūt fornicata es cū amatoribus multis tñ reuertere ad me. ⁊ ſic exponit ra. ſa. aliter exponit̄ ſic. ⁊ fa. ē mi. ⁊c. q̄ꝛ mā gaudiū d; eē hoī q̄ñ illuſtrat̄ reuelatōe diuina ⁊ maxie in iuuētute ſua. ſic fuit de hieremia. vt h̄r ſ. i. ca. et huic

"qm̃ inuocatū ē nomen tuū ſup me: dn̄s de⁹ exercituū. [b]Nō ſedi in ꝯcilio ludentiū ⁊ gliat⁹ ſuz: [c]a facie manus tue. [d]Sol⁹ ſedebā [e]qm̄ amaritudine repleſti me [f]Quare fact⁹ eſt dolor me⁹ ꝑpetuus: ⁊ plaga mea deſperabilis: renuit curari. [g]Facta ē mihi qſi mēdaciū aqrū infideliū. [h]Propter h̄ hec dicit dn̄s. [i]Si ꝯuerteris ꝯuertā te. [k]⁊ an̄ faciē meam ſtabis: [k]⁊ ſi ſepauerꝭ p̄cioſum a vili: [l]qſi os meū eris. [m]Conuertent̄ ipi ad te: ⁊ tu nō ꝯuerteris ad eos [n]Et dabo te ppl'o huic in murū ereū fortē et bellabūt adūſum te: ⁊ nō ꝑualebūt: [o]q᷑ ego tecū ſuz vt ſaluē te ⁊ eruā te dic̄ dn̄s. [p]Et liberabo te d̄ māu peſſimorū: [q]⁊ redimam te de manu fortium.

.XVI.

E[a]T factū ē v̄bū dn̄i ad me dicēs. [b]Nō accipies vxorē: ⁊ nō erūt tibi filij ⁊ filie [c]i loco iſto [d]Quia hec dic̄ dn̄s ſup filios: ⁊ filias q̄ generant̄ i loco iſto. ⁊ ſup matres eoꝝ q̄ genuerūt eos: et ſup p̄res eoꝝ de q̄ꝝ ſtirpe ſ̄t nati i terra hac. E Mortibus egrotationū morient̄. Non plangent̄ ⁊ nō ſepelient̄. in ſterq̄liniū ſup faciē t̄re erūt Et gladio⁊ fame cōſument̄ ⁊ erit cadauer eoꝝ i eſcā volatilib⁹ celi ⁊ beſtijs t̄re. hec eni dicit dn̄s. [d]Ne ingrediaris domū conuiuij [e]neq̧ vadas ad plangendū neq̧ ꝯſoleris eos. q᷑ abſtuli pacem meā a ppl'o iſto dic̄ dn̄s: miſericordiaz et miſerationes Et morient̄ grandes ⁊ parui in terra iſta nō ſepelient̄ neq̧ plangent̄: [f]⁊ nō ſe incident: [g]neq̧ caluiciuz fiet p eis. [h]Et nō frāgēt inter eos

expoſitionī ſcōdat l'ra ſequēs cū ſubdit̄. a Qm̄ inuocatū ē nomē ⁊c. eo q̧ ſuz inſtitut⁹ ⁊ vocor ꝓpha dn̄i. Et q᷑ ꝓphe ſe abſtrahebāt a vanitatib⁹ mūdi vt eēnt magis apti ad ꝑcipiendū illuminatiōes diuīas. iō ſubditur. b Nō ſedi ⁊c. ⁊ gloriat⁹ ſum. in te nō in mūdana vanitate. verūtñ q᷑ ꝑceſſu tpis reuelata eſt hieremie deſtructio ciuitatis ⁊ tēpli diſſiniue. ita q̧ ſciuit illaz ꝓpheciā eſſe p̄deſtinationis. de q̄ tñ in principio neſciebat vtruz eſſet p̄deſtinatōis vel tm̄ cominatiōis. q᷑ ſicut in cognitiōe naturali eſt ꝑceſſus de cognitione min⁹ determinata ad magis determīatā. vt h̄r .i. phiſico⁊. ſic frequēter fit in cognitiōe ſupnaturali. q̄ ꝑceſſus eſt p reuelationē diuinā. idō c A facie (ſequit̄. manus tue. i. ꝓpter cognitionē vindicte tue future.

d Solus ſedebā tāq̄ triſtis ⁊ merens.

e Qm̄ amaritudīe repleſti me. reuelādo deſtructionē ciuitatꝭ et templi diffinitiue. ⁊ ſubdit̄ f Quare fac. ē do. me. ꝑpetu⁹. i. abſq̧ cōſolatiōe tpib⁹ meis. q᷑ videbat q̧ ciuitas ⁊ templū nō reedificarent̄ tpe ſuo.

g Facta eſt mihi q̄ſi mendaciū aquaꝝ infideliū. dicunt̄ aque infideles torrentes q̄ ad tp̄s fluūt aq̄s q̄ adueniēte ſiccitate deficiūt. ⁊ p hanc ſilitudinē inſinuat ꝓpha q̧ ꝯſolatio tpalis ſibi deficiebat qñ ea indigebat. ſicut aq̄ torrētis mag̃ eſſet neceſſaria in eſtate q̧ in hyeme. h Propter h̄. Hic ꝯſr po nit̄ dn̄i ꝯſio in q̄ ꝓmittit̄ ꝓphe ſupna ꝯſolatio q̄ ē ſūme appetenda cū d᷑. i Si conuerteris. ſ. aliq̄s de malo ad bonū p tuā exhortationē k Conuertā te. ſ. ad me dando tibi internā ꝯſolationē. i Et ante faciez meā ſtabis. eternaliter vidēdo clare faciē meā cū angelis.

k Et ſi ſepa. p̄ci. a vili. i. p̄deſtinatos a p̄ſcitꝭ l Quaſi os meū eris. q. d. in h̄ loq̄ris p me q̄ p̄deſtinatos ab eterno ad gr̃am voco in tpe. ille eni q̄ loquit̄ p rege d᷑ os m Conuertent̄ ipi ad te. malū dimittēdo ⁊ te (regis. imitando. n Et tu nō ꝯuerterꝭ ad eos. i. ad eoꝝ maliciā p̄cedentē. q. d. dn̄s. nō debes dimittere p̄dicatōnē ex h̄ q̧ pauci tibi credūt. ⁊ m̄l'ti ꝓpter h̄ te odiūt. ⁊ q᷑ ero tecū ꝯtra eos. iō ſubdit̄. o Et dabo te ppl'o huic ⁊c. in tantū q̧ nō habebis eos timere. cui⁹ cauſa ſubditur.

o Quia ego tecū ſum. q̄ ſum v̄tutis infinite. p Et liberabo te de manu peſſimoꝝ. i. ſacerdotū ⁊ pſeudo prophetarū q̄ ſub ſpecie ſanctitatꝭ decipiebāt ppl'm. ⁊ dicebant hieremiā eſſe ꝓphetā falſum. ⁊ h̄ eſt peſſimū. ſcꝫ ſub ſpecie ſanctitatis agere malū. Vñ dicit hieronym⁹. Simulata ſanctitas duplex ē iniq̄tas q Et redimā te de manu fortiū. i. regis ⁊ principū q̄ ꝑſeq̄bant̄ hieremiā ad inſtinctum ſacerdotum ⁊ falſoꝝ prophetarꝭ.

In ca. xv. vbi d᷑ in poſtilla. Propter manaſſen ⁊c.

H[b]Oc q̄d d᷑ hic. Propter manaſſen ⁊c. Additio. videt̄ eſſe ꝯ̄ illud q̄d h̄r Deute. xxiiij. ca. Nō occidentur filij p patrib⁹ ad q̄d dicēdū ſm gloſam q̧ quō ſc̄toꝝ merita ad poſteros deſcendūt. ſicut dauid ⁊ ceteroꝝ. ⁊ ſic pc̄torum flagicia ſi liberi nepoteſq̧ ſimilia agerent ad poſteros ꝑueniēt.

Capitulū .XVI.

ET factum eſt. Hic ponit̄ q̄rtū p q̄d oſidit̄ peccatū iuda irremediabile q̄tū ad euaſionem pene. ſ. mortalitas hoīm futura ſine retractione. et diuidit̄ in duas ptes. q᷑ p̄io ponit̄ hui⁹ mortalitatis denūciatio. ſecundo ipi⁹ cā vel rō. ibi. Et cū annūciaueris. Circa p̄mū dicit dominus hieremie.

b Nō accipies vxorem ⁊c. et hoc loco dicunt doctores q̧ hieremias mortuus fuit virgo. q᷑ non eſt aliq̄mō veriſile q̧ cognouerit mulierē fornicarie cū fuit ſanctificatus in vtero matrꝭ. vt habet̄ ſupra primo capitulo. ⁊ illuſtratus dono ꝓphetie a iuuentute vſq̧ ad mortē. Sed ꝯtra hoc poſſet obijci quod ſubditur.

c In loco iſto. ex quo videt̄ q̧ alibi accepit vxorez. Ad quod dicendum. q̧ argumentum eſt magis ad oppoſituz q̧ ad propoſitum. quia cum dicit̄. In loco iſto intelligitur tota iudea q̄ p nabuchodonoſor fuit vaſtata. ⁊ multo magis excludūdunt̄ ab eo nuptie in terra aliena ſcilicet in egypto vbi deſcēdit cū ppl'o iude fugitiuo. vt habetur infra xliij. capi. nec habuit ibi materiā leticie ſeu nuptiarum ſed magis triſticie ⁊ miſeriaruz pro culpa populi quā arguebat. ⁊ p pena ſequente quā preuidebat. Cetera patent vſq̧ ibi. d Ne ingrediaris domū conuiuij. ſ. gaudioſi. q. d. nō imminet tp̄s gaudij ſed doloris.

e Neq̧ vades ad plangendū. ſcꝫ mortuos. tum q᷑ non vacabat alicui plangere amicum mortuū ꝓpter ꝯtinuuz inſultum chaldeorū. tum quia p̄ nimia anguſtia melioris conditionis reputabant̄ mortui q̧ viuentes. Cetera patent vſq̧ ibi.

f Et non ſe incident. in hebreo habetur. Lacerabunt vnguibus.

g Neq̧ caluiciū fiet p eis. i. eradicatio ſeu tonſio capilloꝝ. talia eni fiebāt tūc in luctu mortuoꝝ. h Et non frangēt inter eos lugēti panē ⁊c. ꝯueniebāt eni amici defuncti ad mādūcandū ⁊ bibēdū cū filio ei⁹ vel alio repreſentante pſonā defuncti ad conſolationez p morte eius

lugenti panē ad ↄſolandū ſup mortuo: ⁊ nō dabūt eis potū calicꝭ ad ↄſolādū ſup patre ſuo ⁊ mrē. Et domū ↄuiuij nō ingrediarꝭ. vt ſedeas cū eis ⁊ comedas ⁊ bibas. qꝛ hec dicit dn̄s exercituū deꝰ iſrl̄. Ecce ego auferā de loco iſto in oculꝭ vr̄is ⁊ in diebꝰ vr̄is vocē gaudij ⁊ vocē leticie. vocē ſponſi ⁊ vocē ſponſe. [h]Et cū annūciaueris pplo huic oīa verba hec ⁊ dixerint tibi. q̄re locutus ē dn̄s ſup nos oēm malū grāde iſtō? Que nr̄a iniq̄tas. aut qđ pctm̄ nr̄m qđ peccauimꝰ dn̄o deo nr̄o? dices ad eos, [i]Quia dereliq̄rūt me pr̄es vr̄i ait dn̄s. [k]et abierunt pꝰ deos alienos ⁊ ſuierūt eis: ⁊ adorauerunt eos ⁊ me dereliq̄rūt. ⁊ legē meā nō cuſtodierūt. [l]Sed ⁊ vos peius opati eſtꝭ q̄ꝫ pr̄es veſtri. [m]Ecce enī ambulat vnuſq̄ſqꝫ poſt prauitatē cordis ſui mali. vt me nō audiat [m]Et eijciā vos de t̄ra hac in t̄rā quā ignoratis vos et pr̄es vr̄i. [n]⁊ ſuietis ibi dijs alienis die ac nocte [o]qui nō dabūt vobis requiē. Propterea [p]ecce dies veniēt dicit dn̄s. ⁊ nō dicet̄ vltra: viuit dn̄s qui eduxit filios iſrl̄ de t̄ra egypti: ſꝫ viuit dn̄s q̄ eduxit filios iſrl̄ de t̄ra aq̄lonis et de vniūſis terris ad q̄s eieci eos ⁊ reducā eos in terrā ſuā quā dedi pr̄ibꝰ eorū. [q]Ecce ego mittā piſcatores mltos dicit dn̄s: ⁊ piſcabunt̄ eos. [r]Et pꝰ hec mittā eis mltos venatores: [s]⁊ venabunt̄ eos de oī mōte ⁊ de oī colle ⁊ de cauernis petrarū: [t]qꝛ oculi mei ſup oēs vias eorꝫ. Nō ſūt abſcōdite a facie mea. ⁊ nō fuit occultata iniq̄tas eorꝫ ab oculꝭ meis. [v]Et reddā primū duplices iniquitates ⁊ pctā eorꝫ qꝛ ↄtāinauerūt t̄rā meā [x]in morticinis ydolorꝫ ſuorū ⁊ abominatiōibꝰ ſuis īpleuerūt hereditatē meā. [y]Dn̄e fortitudo mea [a]⁊ robur meū [b]et refugiū meū in die tribulationis. [c]Ad te gētes [d]veniēt [e]ab extremis terre [f]⁊ dicent [g]Vere mendaciū [h]poſſederunt patres nr̄i: vanitatem que eis nō pfuit. [i]Nūq̄d faciet ſibi hō deos: ⁊ ipi non ſunt dij? [k]Idcirco ecce ego oſtendā eis [l]p vicem hanc [m]oſtendā eis manū meā et virtutem meā: [n]⁊ ſcient qꝛ nomen mihi dominus.

⁊ adhuc ēt in pluribꝰ terris. p̄ h̄ aūt qđ hic dr̄ ꝙ talia nō fient. dꝫ ſignatur ꝙ nō vacabit alicui flere mortuos. nec flentes ↄſolari rōnibus p̄dictis. h Et cū annūciaueris. Hic ↄſ̄ter ponit̄ dicte mortalitatis rō. ⁊ diuiditur ī duas. qꝛ primo explicat̄ cauſa. ſcđo replicatur pena. ibi. Eijciā. Prima pars patet vſqꝫ ibi.

i Quia dereliq̄runt me pr̄es vr̄i. negligendo diuinū cultū.

k Et abierūt pꝰ deos alienos. p ydolatriā. h̄ ptꝫ Exo. xxxij. in adoratiōe vituli ↄflatilis ⁊ in libro Judic. quaſi p totū.

l Sed ⁊ vos peius opati eſtis. q̄ nō ſolū coluiſtis ydola. ſꝫ etiā ea poſuiſtis in tēplo dn̄i. vt h̄r. iiij. Reg. xxi qđ nō fecerūt patres vr̄i. ⁊ in h̄ etiam eſtis obſtinati. iō ſubditur Ecce enī vnuſq̄ſqꝫ ⁊c.

m Et eijciā ⁊c. Hic ↄſ̄ter replicat̄ pena. ⁊ diuidit̄ in duas ptes qꝛ primo ponit̄ iudeorū reprobatio. ſcđo gentium vocatio. ibi. Dn̄e fortitudo. Circa primum dicitur.

m Et eijciā vos de terra hac ⁊c. h̄ fuit impletū qn̄ nabucho. in babyloniā tranſtulit pplm. vt habet̄. ī. liij.

n Et ſuietꝭ ibi dijs alienis. qꝛ multi iudeorū adheſerunt ydolatrie babyloniorū.

o Qui nō da. vo. requiem. q. d. ibi affligemini valde dura ſuitute. ideo ſequitur.

p Ecce dies veniēt ⁊c. p hoc innuit ſeruitute babylonicā fore duriorē egyptiaca. qꝛ faciet obliuiſci ſuitutis egyptiace. ⁊ liberatio de babylone liberationē de egypto. motus enī maiores depellunt minores. lib. de ſomno ⁊ vigi.

q Ecce ego mittā piſcatores multos. i. chaldeos q̄ ceperūt habitatores hierl̄m tanq̄ꝫ piſces ↄcluſos intra rhete.

r Et poſt hec eis mittā mul. v. qꝛ rex ſedechias et viri bellatores ⁊ plures alij de hierl̄m fugerūt p vias occultā. ſed chaldei ad modū venatorꝫ inſecuti ſunt eos et ceperūt. vt habet̄. iiij. Reg. vlti.

s Et ve. eos de oīm monte ⁊c. i. de oībꝰ latibulis vbi refugient.

t Quia ocl̄i mei ſup oēs vias eorꝫ. i. ſup oīa mala opa ſua ad puniendū.

v Et reddā primum dupli. iniq. ⁊ pec. eorꝫ. i. pctā cordis ⁊ opis ipoꝝ. vel pctā ↄtra deū ⁊ ↄ primū punīā debite anteq̄ꝫ reuocē eos de babylone.

x Quia ↄtaminauerūt terrā meā. ſ. iudeā q̄ erat diuino cultui deputata rōne tēpli qđ erat in ea.

y In morticinis ydolorꝫ. i. in aīalibꝰ ydolis immolatis.

z Dn̄e. Hic iuxta deiectionē iudeorꝫ ponit̄ vocatio gentiliū ad fidē. ſicut fit in pluribꝰ locꝭ in ꝓphetis. ⁊ qꝛ iſtud fuit ex maxima dī miſeratione ⁊ potētia. iō ꝓpħa dei potentiā ↄfitetur dī.

z Domie fortitudo mea. id ē aggrediēdo magna ↄfidēs de virtute tua.

a Et robur meū. ſ. me roborans in ſuſtinendo aduerſa.

b Et refugiū meū. ↄ imminētia picula.

c Ad te gētes. i. gen

d Uenient. tiles p fidē ad apoſtolorū p̄dicationem.

e Ab extremis terre. qꝛ in oēm terrā exiuit ſonꝰ eorꝫ. pſ̄. xviij.

f Et dicēt tuā veritatem ↄfitendo.

g Uere mēdaciū. in cultu ydolorum.

h Poſſederūt pr̄es nr̄i. ſic enī dicebāt gētiles ↄuerſi p aplorū p̄dicationē de ydolis que patres eorꝫ coluerant. ideo ſubditur.

i Nunq̄d faciet ſibi hō deos. q. d. non. ſed magꝭ ecōuerſo deꝰ facit homīes. iō ↄcludit̄ de ydolis. Et ipi non ſunt dij. ⁊ ſubdit̄ in pſona dn̄i

k Jdcirco ecce ego oſ̄dā eis. id eſt gentilibꝰ ad fidem venientibꝰ.

l Per vicem hāc. i. aplos. ⁊ q̄d oſ̄dit̄ ſubditur.

m Oſtēdā eis manū meā. i. potētiā in opibꝰ miraculoſis ad ↄfirmationē veritatis p̄dicate p apoſtolos. ſm̄ ꝙ dr̄ Marci vlti. ca. At illi pfecti p̄dicauerūt vbiq̄ꝫ dn̄o coopante ⁊ ſermonem ↄfirmante ſequentibus ſignis.

n Et ſciēt qꝛ nomē mihi dn̄s. in hebreo h̄r hic. Nomē dn̄i tetragrāmaton. qđ eſt appropriatū ſummo creatori. Gentiles enī vidētes miracula q̄ nō poterant fieri niſi v̄tute diuina. ſtatim ↄfitebant̄ diuinitatē chriſti. in cuiꝰ noīe hec fiebāt. Totū aūt iſtud ab illo loco. Ad te gētes exponit̄ ab aliq̄bꝰ cōiter ad lr̄am p̄cedentē de iudeis reuertentibꝰ de babylone cū q̄bꝰ plures gentiles ↄuerſi ad iudaiſmū redierūt. ⁊ vtriq̄ꝫ ↄfitebant̄ pr̄es ſuos ī ydolatria erraſſe. ⁊ ptꝫ applicatio lr̄e ad hanc ſententiā.

In capitulo. xvi. vbi dicitur in poſtilla. Non ingredians domū conuiuij.

Additio. i.

V. Ei lra nr̄a h̄z. Conuiuii. in hebreo h̄r q̄dā dictio q̄ ſignificat ↄuiuiū nō ſimpl'r ſed ↄuiuiū lugētiū tm̄. vn̄ glo. in h̄ loco. Mos eſt lugentib⁹ ferre cibos ⁊ parare ↄuiuiū. vn̄ alibi. Date vinū his q̄ ſunt in luctu vt obliuiſcantur doloris. hec in glo.

In eo. ca. vbi d̄r in poſtilla. Ecce dies veniunt dicit dn̄s.

Additio. ij.

Liberatō ab egyptiaca captiuitate qua ſi incōpabiliter excedit liberatōnē a captiuitate babylonica. illa eni fuit cū maximis miracul' et portentis ⁊ cū vera libertate et triūpho ſine aliq̄ iugo gentiū. cui⁹ oppoſitū ↄtigit in babylonica captiuitate. vnde in tēplo ſcd̄o celebrabaṫ feſtū paſce in memoriā liberatiōis egyptiace. vn̄ Lu. xxij. ca. Appropinq̄bat āt paſca dies feſt⁹ iudeoꝝ. vn̄ de illo tēplo nō verificareṫ illud q̄d h̄ d̄r nō dicetur vltra viuit dn̄s q̄ eduxit filios iſrael d̄ terra egypti. cū in illo tp̄e vigebat memoria liberatiōis egyptiace ſicut in primo templo. ⁊ idō hec ꝓphetia de tp̄e redēptōis xp̄i intelligēda eſt. q̄ q̄dē redēptio incōpabil'r excedit redēptionē egyptiacā. vn̄ ī gloſa. h̄ q̄d d̄r nō ſub cyro ſed ſub chriſto cōpletū eſt.

In ca. xvi. vbi d̄r. Nō ingrediariſ domū ↄuiuij. poſtil. dicit gaudioſi. Burg. lugentiū tm̄. q̄ mos eſt inq̄t ferre cibos ⁊ parare ↄuiuiū lugētib⁹. q̄ alibi d̄r. date vinū his q̄ ſunt in luctu vt obliuiſcanṫ doloꝝ. hec Burg. ſꝫ hec expoſitio videṫ ↄtra lrām q̄ dicit. nō ingrediariſ ad ↄuiuiū. Burg. aūt p̄cipit ī ſuo ſenſu parari ↄuiuiū. ⁊ ſic glo. Burg. p̄cipit q̄d lrā ꝓhibet ⁊ interdicit. In eodē ca. vbi d̄r. Ecce dies veniēt ⁊c. expōit poſtil. put lrā ſonat q̄ fuit⁹ babylōica fuit durior egyptiaca. ⁊ liberatō ab illa fuit g'ioſior ⁊ cōpēdioſior q̄ȝ ab iſta. h̄ ſane intelligēdo de liberatiōe cōpleta. q̄ p xp̄m tp̄e ſcd̄i tēpli fuit ↄſūmata. Iſtā ſuppletionē ponit poſtilla. j. xxiij. ca. ⁊ p eā tolliṫ obiectio Burgē. in h̄ loco. Ea que ab h̄ loco vſq̄ ad. xli. ca. Burgen. facit ſunt modice ſpeculationis. Replica.

Capitulū. XVII.

Peccatū iuda. Hic poniṫ q̄ntū ad oſidendū pctm̄ ppl'i iude inſanabile p h̄ q̄ d̄r. Scriptū ſtilo ferreo in adamāte q̄ ſcriptura eſt indelibil'. ⁊ diuiditur h̄ ca. in duas ptes. q̄ prio poniṫ ppl'i iude reprobatio. ſcd̄o hieremie dep̄catio. ibi. Sana me dn̄e. Prima in duas. q̄ primo poniṫ reprobatio ppl'i ꝓpter eius ydolatriā. ſcd̄o ꝓpter ipi⁹ falſaȝ ↄfidentiaȝ. ibi. hec dicit. Circa a Pecca. iu. ſcri. eſt ſtilo ferreo. id eſt p ſculpturā. b In vngue adamantino. i. in lapide adamantino ad modū vnguis polito. ⁊ in h̄ deſignaṫ indelibilitas hui⁹ pcti ⁊ ei⁹ manifeſtatio coraȝ deo. c Exaratū. i. ſcriptū. d Sup latitudinē. in hebreo h̄r. Super tabulā cordis eoꝝ. ex h̄ ptꝫ q̄ in vngue adamantino (primū diciṫ.

^a Peccatū iu XVII da ſcriptuȝ eſt ſtilo ferreo^b ī vngue adamātino:^c exaratū^d ſup latitudinē cordis eoꝝ:^e ⁊ ī cornibus araꝝ eoꝝ.^f Cū recordati fuerint filij eoꝝ araꝝ ſuarū: ⁊ lucorū ſuoꝝ. lignorūq̄ frondētiū in montib⁹ excelſis. ſacrificātes ī agro:^g fortitudinē tuā^h ⁊ oēs theſauros tuos^i in direptionē dabo: excelſa tua^k ꝓpter pctā in vniuerſis finib⁹ tuis.^l Et relinqueris ſola^m ab hereditate tua quā dedi tibi ⁊ ſeruire te faciā inimicis tuis ī t'ra quā ignoras.^n Qm̄ ignē ſuccēdiſti ī furore meo^o vſq̄ ī etnuȝ ardebit.^p Hec dic dn̄s^q Maledict⁹ hō q̄ ↄfidit in hoīe: ⁊ ponit carnē brachiū ſuū:^r et a dn̄o recedit cor ei⁹.^s Erit eni q̄ſi myrice in deſerto.^t ⁊ nō videbit cū venerit bonū ſed hitabit in ſiccitate ī deſerto^v in terra ſalſuginis et inhabitabili. Bn̄dictus vir q̄ ↄfidit ī domio dn̄i: ⁊ erit dn̄s fiducia ei⁹. Et erit q̄ſi lignū q̄d trāſplantaṫ ſuper aq̄s. q̄d ad humoreȝ mittit radices ſuas:^x ⁊ nō timebit cū venerit eſt⁹. Et erit foliū ei⁹ viride: ⁊ ī tp̄e ſiccitatis nō erit ſollicitū. nec aliq̄n deſinet facere fructū.^y Prauuȝ eſt cor hominis^z ⁊ inſcrutabile. Quis cognoſcet illd̄? Ego dominus ſcrutās cor

ſignificant cor ppl'i iude. q̄d ſic notaṫ ꝓpter obſtinationē in peccato. In hebreo habeṫ. In vngue ſamir. ⁊ dicūt hebrei q̄ ſamir eſt nomē vermis. cui⁹ ſanguis h̄z vim cauandi ⁊ incidendi lapidē. ⁊ ſm̄ hoc vnguis non accipiṫ hic p politione ſꝫ p v'tute illi⁹ ſanguinis. ⁊ ſm̄ eos ſic fuerunt ſculſi lapides q̄ ponebaṫ in tēplo ſalomonis ſicut dictuȝ fuit. iij. Reg. vi. ſup illud. Malleus ⁊ ſecuris nō ſunt audita in domo dn̄i cū edificareṫ.

e Et in cornib⁹ araꝝ eoꝝ. q̄ ibi erāt ſculpta nōia ydoloꝝ.

f Cū recordati fuerint filij eoꝝ ⁊c. imitātes ydolatriā patrū ī omib⁹ locis vbi p̄res eoꝝ ſacrificabāt ydol'.

g Fortitudinē tuā. id eſt bellatores tuos.

h Et oēs theſauros tuos. i. oēs diuitias.

i In direptionē dabo. ipis chaldeis q̄ diripient ſibi omia.

k Propter pctā in vni. fi. tuis. q̄ nō ſolū in hierl'm ſꝫ in oibus ciuitatib⁹ iudee vigebat ydolatria vt habetur ſupra. xi.

l Et relinq̄ris ſola. id eſt priuata. m Ab hereditate tua. i. a terra iudee. n Qm̄ ignē ſuccēdiſti. i. occaſionē te puniēdi mihi p̄buiſti. o Vſq̄ in eternū ardebit. h̄ d̄r q̄ītū ad illos q̄ in peccatis ſuis mortui ſūt ⁊ ſic nō tm̄ tpaliter ſed eternaliter puniti ſunt. p Hec dicit. Hic ↄſequēter poniṫ reprobatio populi iude ꝓpter falſam ↄfidentiā. ⁊ p̄io propter ↄfidentiā in egyptijs. ſcd̄o ꝓpter ↄfidentiaȝ in diuitijs ꝓprijs. ibi. Prauū eſt. Circa primū d̄r. q Maledictus homo qui confidit in homine. ſicut fuit ſedechias cū populo ſibi aſſentiente qui contra nabuchodonoſor confidebat de auxilio regis egypti ⁊ de dei auxilio diffidebat. ideo ſubditur. r Et a domino recedit cor ei⁹. quia confidere de homine. dum tamē confidentia principaliter ſit in deo non eſt malū. s Erit eni quaſi myrice in deſerto. i. ſine fructu bono ſicut myrica que alio nomine vocaṫ geneſta. eſt eni fruſtectum inutile ad edificationē. nec facit fructū qui eſt cōueniens ad nutritionem. t Et non videbit cum venerit bonū. quia ſedechias fuit excecat⁹ ⁊ in babylonē ductus. ⁊ ibi in amaritudine mortuus. ideo ſubditur. v In terra ſalſuginis. i. amaritudinis. Et q̄ in ꝑplo iudē erant aliq̄ boni. vt hieremias. baruch. et adramelech in dn̄o ↄfidentes. iō de talib⁹ ſubdiṫ. Benedictus vir ⁊c. ⁊ patet ſententia vſq̄ ibi. x Et nō timebit cum venerit eſtus. ſcilicet tribulationis. ſicut enim lignum ſuper aquas plantatum nō perdit viriditatē adueniente eſtu. ſic homo bonus non relinquit iuſticiaȝ adueniente tribulationis tempore. y Prauum. Hic conſequenter ponitur reprobatio populi propter confidentiam in ſuis diuitijs cum dicitur. y Prauum eſt cor hominis id eſt pronum ad auariciaȝ. z Et inſcrutabile. ab homine qui tm̄ videt ea que patent. primo Regū. xvi. cap.

nō tñ a deo. iō ſeqtur. a Ego dñs ſcru. cor. i. cogitati/ones.
b Et pbans renes. i. examinans affectiones.
c Qui do vnicuiqꝫ iux. vi. ſu. priuās eū diuitijs male acqſitꝫ. iō ſequit. d Perdix fouit. ſ. oua q̄ nō peperit furatꝫ enī aliena oua ⁊ fouet ea. ſ; pulli inde nati audien tes vocē ꝓprie matrꝫ quadā industria na/turali currūt ad eam alienā dimittentes. ⁊ tunc pcipit ſe fatue egiſſe ī furto ⁊ fotu alienoꝝ ouorū. ⁊ hec parabola applicatꝫ ad populū iude q̄ bona aliena male aggregaue/rat cum ſubdit.
e Fecit diuitias ⁊ nō in iudi. i. nō mō licito ſed illicito.
f In dimidio di. ſu. derelin. eas. male gratis ſuis chaldeis eas rapientibꝫ. g Et i nouiſſimo ſuo erit inſipiens. i. tūc pcipiet inſipientiā ſuā aliena bōa illicite ſibi aggregando. Sed qꝛ ī ꝑplo illo erāt aliq̄ boni vt ꝑdictū eſt q̄ nō pone/bāt ſpem ſuā in bōis tpalibꝫ ſꝫ in ſpūalibꝫ ⁊ eternis. ideo ſubdit quantū ad eos.
h Soliū glo. altitu. a princi. i. celū empyreū qđ eſt altiſſimū. qđ dr ſoliū glie. qꝛ deus ꝑſidens oī creature ibi clare videtur et laudatꝫ a beatꝫ a principio ꝯfirmatōis ſanctoꝝ angeloꝝ et deiectiōis maloꝝ. nec pōt hoc ꝯueniēter intelligi de tēplo ſalomōis. qꝛ nō fuit factū a principio tpis. ſed extunc celū empyreū fuit factū angelis repletū.
i Locus ſanctifica/tionis nře. qꝛ nullus pōt ingredi niſi ſctūs
k Expectatio iſrael ſupple eſt iſte locꝰ glo rie. ⁊ accipitꝫ hic iſrael ꝓ bonis de ꝑplo iſrł. ⁊ iſte locus fuit ꝓmiſſus abrae ⁊ ſemini eius. Geñ. xv. vt plenꝰ dictū fuit ibidē. ⁊ ex h̄ ꝑ oppoſitū ꝯcludit hieremias dānationē maloꝝ dicēs. l Dñe oēs q̄ te derelin/quūt. ꝑ ydolatriā ⁊ alia opa mala. m Confundātur. qꝛ ꝯfuſibiliter punientꝫ. ⁊ modus punitionis ſubdit.
n Recedentes a te in terra ſcribentꝫ. i. in inferno. qui a doctoribꝫ eſſe ſub terra dr. o Qm̄ dere. ve. aq̄ꝝ vi. dñm. a q̄ fluunt oēs grē. q̄ dicuntꝫ aque viue. eo ꝙ deducūt ad vitā eternā. Ioh. iiij. Qui biberit ex aqua quam

ᵇ⁊ pbās renes: ᶜq̄ do vnicuiqꝫ iuxta viā ſuā: ⁊ iuxta fructū adinuētionū ſuaꝝ. ᵈPerdix fouit q̄ nō pepit. ᵉFecit diuitias ⁊ nō ī iudicio ᶠIn dimidio dieꝝ ſuoꝝ derelinquet eas: ᵍ⁊ ī nouiſſimo ſuo erit inſipiēs. ʰSoliū glīe altitudinis a principio ⁱlocus ſctificatiōis nře ᵏexpectatio iſrł. ˡDñe oēs q̄ te derelin/quūt ᵐꝯfundentꝫ: ⁿrecedētes a te in tra ſcribentꝫ: ᵒqm̄ dereliqrūt venā aqrū viuēriū dñm. ᵖSana me dñe ᵠet ſanabor: ʳſaluū me fac ˢ⁊ ſaluꝰ ero ᵗqm̄ laus mea tu es ᵛEcce ipi dicūt ad me. ˣUbi eſt vbū dñi: ʸUeniat. ᶻEt ego nō ſum turbatꝰ ᵃte paſtoreꝫ ſequēs: ᵇ⁊ diē hoīs ᶜnō deſideraui. tu ſcis. ᵈQđ egreſſum eſt de labijs meis: ᵉrectū in ꝯſpectu tuo fuit. ᶠNō ſis mihi tu formidini: ᵍſpes mea tu in die afflictionis. ʰCōfundātꝫ qui me ꝑſequūtur ⁊ nō ꝯfundar ego. paueant illi ⁊ nō paueā ego. ⁱInduc ſup eos diē afflictōnis ⁱ⁊ duplici ꝯtritiōe ᵏcontere eos. ˡHec dicit dñs ad me. Uade ⁊ ſta in porta filioꝝ ꝑpli mei ꝑ quā ingrediūtur reges iuda et egrediuntꝫ. et in cūctis portꝫ hierłm: ⁊ dices ad eos. Audite vbū dñi reges iuda: ⁊ oīs iuda: cunctiqꝫ hitatores hierłm q̄ ingredimi ꝑ portas iſtas. Hec dicit dñs. Cuſtodite aīas vřas: ⁊ nolite portare pondera in die ſabbati. nec inferatis ꝑ portas hierłm: ⁊ nolite eijcere onera de domibꝰ vřis in die ſabbati: ᵐ⁊ oīne opus nō facietis. Sanctificate diē ſabbati ſicut precepi patribꝫ vřis. Et nō audierunt nec inclinauerūt aurē ſuā, ſed indurauerūt ceruicē ſuā ne audirēt me ⁊ ne acciperent diſciplinā. Et erit ſi audieritꝫ me dicit dñs vt nō inferatꝫ onera ꝑ portas ciuitatꝫ huiꝰ in die ſabbati ⁊ ſi ſctificaueritꝫ diē ſabbati ne faciatis in eo oīne opꝰ ingredientꝫ ꝑ portas ciuitatꝫ huiꝰ: reges ⁊ pricipes ſedētes ſup ſoliū dđ: ⁊ aſcēdētes in curribꝫ ⁊ equis ipi ⁊ principes eoꝝ viri iuda ⁊ hitatores hierłm: ⁊ habitabitꝫ ciuitas hec in ſempiternum. Et venient de ciuitatibꝫ iuda ī circuitu hierłm: ⁊ de tra beniamin ⁊ de cāpeſtribꝫ ⁊ de mōtoſis ⁊ ab auſtro portantes holocauſtū et victimā ⁊ ſacrificiū ⁊ thus: ⁊ inferent oblationē in domum domini. Si autem nō audieritis me vt ſctificetꝫ diem ſabbati ⁊ ne portetꝫ onꝰ ⁊ ne inferatis ꝑ portas hierłm:

ego dabo ei fiet in eo fons aq̄ ſalientis in vitā eternam.
p Sana me. Hic ꝯſr ponitꝫ ipius hieremie depcatio. ⁊ ſcđo dñi rñſio. ibi. Hec dic. Circa primū dic hieremias.
p Sana me dñe ab infirmitate culpe. q Et ſanabor. q. d. de hac infirmitate nō poſſum ſanari niſi ꝑ te. licet enī eſſet iuſtus, tñ nō fuit imunis ab oī culpa ſaltē veniali.
r Saluū me fac. ab inſidiantibꝫ mihi iuſ. s Et ſaluus (deis. ero. qꝛ nihil pōt ꝯ te.
t Qm̄ laus mea tu es. ſ. abiectiue ⁊ finaliter.
v Ecce ipi (liter. dicūt ad me deriſione
x Ubi eſt vbū dñi. id eſt vbi eſt pena captiuitatis quā in nomine dei denunciaſti nobis. y Ueniat. q. d. certi ſumꝰ ꝙ non veniet. qꝛ tu es falſus propheta.
z Et ego nō ſū turbatꝰ. turbatiōe rōnē ſubuertentē. ꝓpterea
a Te paſto (ba eoꝝ rē ſequens. mandata tua exequendo.
b Et diē hoīs. i. vitā carnalē ⁊ delitioſā
c Nō deſideraui. tu ſcis qui ſecreta cordium cognoſcis.
d Qđ egreſſum ē de labijs meis. peccatores arguendo. e Rectū in ꝯſpectu tuo fuit. h̄ enī feci de mādato
f Non ſis (to tuo. mihi tu formidini. id eſt pena. quā ſup populū inducere diſpoſuiſti. nō veniat ſuper me. ideo ſubditur.
g Spes mea tu in die afflict. future per chaldeos quā ꝑ te ſpero euadere. ſꝫ ſup malos veniet. iō ſubdit.
h Cōfundantꝫ ⁊c. i. ꝯfūdentꝫ. ita ꝙ ñ loqtur optatiue ſꝫ magꝭ dnūciatiue đ malo futuro. pōt etiā dici ꝙ loqꝭ optatiue ñ ſities ꝑplī penā ſꝫ approbās diuinā iuſticiā. ſm̄ illđ pš. lvij. Letabitꝫ iuſtꝰ cū viderit vindictā. i Et du. ꝯtri. i. morꝭ ⁊ captiuitatis. qꝛ aliq̄ fuerūt īterfecti ⁊ aliq̄ captiuati. k Co. eos. i. ꝯteres. vł optādo diuinā iuſticiā vt dcm̄ ē. l Hec dic. h̄ ponitꝫ dñi rñſio in q̄ ꝑcepit hieremie ꝙ tiore hoīm nō dimittat mala arguere. ⁊ ſpālr đ ſabbati violatōe. ⁊ h̄ ꝑcipiendo aſſecurat eū. ꝑtꝫ lrāꝫ vſqꝫ ibi. m Et oē o. ⁊cꝗđ itelligitꝫ đ ope ſuili ſeu corꝑali impediēte reuerētiā ſabbati. nā opa corꝑalia nō ꝓhibeantꝫ q̄ ñ poterāt bono mō differri.

nec anticipari. ſicut anīalia adaquare. ⁊ pabulū e's pbere. ⁊ in caſualib⁹ remediū adhibere qñ piculū erat in mora. ſicut bouē lapſuꝫ in foueā inde leuare. ⁊ ſilia poterāt fieri licite. ſm ꝙ dicit ſaluator Lu. xiij. ⁊ xiiij. ⁊ h' mō machabei pugnauerūt ꝯ inuadētes eos die ſabbati. i. Machabe. ij. Cetera patent in littera vſqꝫ ibi.

n Succendā ignēꝫ ī portis ei⁹. h' fuit īpletū qñ nabuzardā incēdit domum dñi. ⁊ domum regis ⁊ domos hierl'm per circuitum iiij. Regum vltimo.

o Et non extinguet̃ ſcꝫ p hūanū officiū. ſꝫ tm̄ p materie cōbuſtionis defectū. chaldei enī q eā accēderāt nō extinxerūt. nec ꝓplus iude. q parti erat mortuus. ptim captiuat⁹.

in die ſabbati [n]ſuccēdā ignē in portꝫ ei⁹: ⁊ deuorabit domos hierl'm: [o]⁊ nō extinguet̃.

Capitulum XVIII.

[a]Uerbū qđ XVIII factū ē ad hieremiā a dño dicēs. [b]Surge ⁊ dſcēde ī domū figuli. ⁊ ibi audies vba mea. Et deſcēdi in domū figuli. ⁊ ecce ipe faciebat opus ſup rotā: ⁊ diſſipatū eſt vas qđ ipe faciebat e luto manibus ſuis Conuśuſqꝫ fecit illud vas alterꝫ. ſicē placuerat ī oculis ei⁹ vt faceret. Et factuꝫ eſt vbū dñi ad me dicēs. [c]Nūqd ſicut figul⁹ iſte: nō potero vob facere dom⁹ iſrl' ait dñs? Ecce ſicut lutū ī manu figuli. ſic vos dom⁹ iſrael ī manu mea. [d]Repente loqr aduśum gentē ⁊ aduśus regnū: vt eradicē ⁊ deſtruā et diſpdā illud. [e]Si pniāꝫ egerit gens illa a malo ſuo qđ locut⁹ ſuꝫ aduśus eā: [f]agā ⁊ ego pniam ſup malo qđ cogitaui vt facerē ei: ⁊ ſubito loqr de gēte ⁊ regno vt edificē ⁊ plantē illud. Si fecerit malū in ocul' meis vt nō audiat vocē meā pniam' agaꝫ ſup bono qđ locut⁹ ſū vt facerē ei. Nūc ģ dic viro iuda ⁊ habitatori hierl'm dicēs Hec dicit dñs. [g]Ecce ego fingo ꝯ vos malū [h]⁊ cogito ꝯ vos cogitationē. [i]Reuertat̃ vnuſqſqꝫ a via ſua mala: [k]⁊ dirigite vias vr̃as [l]⁊ ſtudia veſtra. [m]Qui dixerūt [n]Deſperauim⁹. [o]Poſt cogitatiōes enī nr̃as ibim⁹. et vnuſqſqꝫ prauitatē cordis ſui mali faciemus. Ideo hec dicit dominus. [p]Interrogate gentes [q]Quis audiuit talia horribilia [r]q fecit nimis [s]vgo iſrael? [t]Nunquid deficiet de petra agri nix libani? [v]aut euelli poſſunt aque erumpentes frigide ⁊ defluētes

a Verbum qđ factū ē. Hic ponit̃ ſextus modus oſtēdēdi pctm̄ iude irremediabile p ſimilitudinē figuli vas diſſipatū reformātis eo ꝙ lutū non reſiſtebat ei. ſꝫ ppl's iude in pctō obſtinat⁹ reſiſtebat diuine grē. ꝓpter qđ iuſto dei iudicio permiſſus ē pire. et ſm h' pñs capi. in duas ptes diuidit̃. qꝛ primo ponit̃ miſeratio di benigna. ſcđo obſtīatio populi maligna. ibi. Qui dixerunt. Circa primū exemplū de figulo ⁊ luto prio ponitur cū dr̄. b Surge ⁊ deſcēde in domū figuli. ⁊ ptꝫ littera. ſcđo ad ꝓpoſitū applicat̃ cū dr̄. c Nūqd ſic ſi ⁊c. qcqd placuerit mihi. q. d. ſic. tñ ex pte materie eſt diſſimilitudo. qꝛ lutū nō habet aliqd vnde poſſit ſe ſubtrahere a figuli ordinatiōe. ſed hō habet liberꝫ arbitriū p qđ pōt declinare a diuina lege p pctm̄. Verūtñ h' mō exiēs dei ordinationē ex pte vna. reincidit in eā ex pte altera. ſcꝫ in ordinē diuine iuſticie punient̃ dedec⁹ culpe. Verūtñ qꝛ de⁹ ſemp parat⁹ eſt miſereri ⁊ parcere penitentib⁹. ideo
d Repente loqr aduerſus gentē ⁊c. cōminan (ſubdit̃. do ei penā ꝓpter culpā ſuā. e Si pniam egerit gens illa. de pctīs ſuis vere penitēdo. f Agam ⁊ ego penitentiā. nō inferēdo penā cōminatā. ⁊ io inducit populū iude ad penitentiā p hieremiā dicens. Nunc ergo ⁊c.
g Ecce ego fingo. i. inferre diſpono. dicit tñ fingo proſequēdo parabolā de figulo. h Cōtra vos malū. ſ. pene vobis inferēdo. i Reuertat̃ vnuſqſqꝫ. mala relinquēdo. k Et dirigite vias vr̃as. in bonis vos exercē l Et ſtudia vr̃a. de talib⁹ meditando. ⁊ ſupplen (do. dū eſt. ⁊ ego penā cōminatā retractabo. Circa pdicta ſciendū' ꝙ pnia in deo nō hꝫ locum. ita ꝙ velit aliqd. ⁊ poſtea nolit illud. qꝛ volūtas ei⁹ eſt īmutabilis. ſꝫ ſicut nr̄ intellectus īmaterialiter intelligit materialia. ita voluntas diuina īmutabiliter vult mutabilia. Sciēdū tñ ꝙ cōminationes penarꝫ ⁊ ꝓmiſſiōes bonorꝫ aliqñ denūciant̃ put ſunt in diſpoſitiōe ment̃ diuine. ⁊ ſic veniūt in effectū īmutabiliter. ⁊ h' mō dixit ſamuel de abiectiōe ſaulis i. Reg. xv. Porro triūphator in iſrl' nō parcet ⁊ penitudine nō flectet̃. neqꝫ enī hō eſt q agat pniam. Aliqñ vo denunciant̃ ⁊ cōmuni⁹ put ſunt ī cauſis ſcđis videlicet ī hoīm meritis vel demerit̃ ꝓpter q ſm legeꝫ diuinā aliq meruerunt pmiari vel puniri. ⁊ talia nō ſemp eueniunt ſicut ſūt nunciata. qꝛ cauſe iſte ſūt mutabiles. poſſit enī hoīes mutari de malo in bonū ⁊ ecōuerſo. ⁊ ſic dr̄ Jone. iij. Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuertetur. ſic enim demeruerāt pctā niniue. ſꝫ qꝛ niniuite egerūt pniaꝫ ſubuerſio nō fuit ſecuta. vt dr̄ ibidē. ſic ģ dicit̃ hic ⁊ in aliis loc̃ ſcripture dñs penitere. eo ꝙ ad moduꝫ hoīs penitentis ſe hꝫ in qn̄tuꝫ nō facit qđ pdixit ſicut hō penitēs. de h' qđ ꝓpoſuit illud non facit. volūtas tñ hoīs in h' mutat̃. non vero diuina.
m Qui dixerūt. Hic ꝯſequēter ponit̃ iudeorꝫ obſtinatio maligna. Et primo contra dñm. ſcđo contra ei⁹ nunciū. ibi Et dixerūt Circa primū dicitur.
m Qui dixerūt. ſ. iudei in malo obſtinati n Deſperauimus. ſ. de dei auxilio ⁊ eius ꝓmiſſionib⁹. ꝓpter h' enī recurrebant ad hūanū remediū. vt dictū eſt ca. pcedēti.
o Poſt cogitationes enī noſtras ibimus. abſqꝫ freno ⁊ retinaculo. ideo admiratiue ſequitur.
p Interrogate gentes. id eſt gentiles legem a deo nō habentes.
q Quis audiuit talia horribilia. a gentibus facta.
r Que fecit nimis. reiterando ⁊ continuando.
s Uirgo iſrael. id eſt populus iuda. quaſi diceret. inter gentiles nō inuenient̃ talia. qꝛ ſicut habet̃ ſupra. ij. capi. quelibet alia gens coluit pro dō illud qđ primo recepit ⁊ nō mutauit. populus aūt iſrael frequēter mutauit. ⁊ in ydola multa. ⁊ in admiratione huius ſubditur.
t Nunquid de petra agri deficiet nix lybani. In monte lybani deſcendebāt niues. vt dicūt aliqui expoſitores in tanta abundantia. ꝙ ex earum reſolutione cōtinuabatur riuus deſcendens ad agros petroſos.
v Aut euelli poſſunt aque erumpentes frigide ⁊ defluentes. de fontibus abundantibus. Per iſtas ſimilitudines arguitur malicia iudeorꝫ. quia cū nis aque riuales et fontales cognitionem non habeant. tamen curſum ſuum debitū tenent. Iudei autēꝫ ad imaginem dei ⁊ lege

diuina directi a deo totalr̄ retrocedebāt ꝑ ydolatriaꝫ.iō ſeq̄tur. x Quia oblit⁹ eſt mei po.me.dimittēdo cul y Fruſtra libātes.ydol' impotētib⁹ ad ecs (tum meū. adiuuādū. z Et impingētes in vijs ſuis.cadendo de peccatꝭ in pctā. a Et in ſemitꝭ ſe.i.in ydolatrijs q̄b⁹ tūc ſeclm erat īfectuꝫ.

Et hoc eſt qḋ dr. i Et dixerūt adinuicē ꝯferendo. k Venite ꝛ cogite.cō.hiere.cogi.i.vias ꝯuenientes ad eū occidendū tanq̄ ꝓpham falſum.Cui⁹ cauſa ſubdit. l Nō eni ꝑibit lex a ſacerdote,q̄n poſſit de ea ꝓplm do/ cere. m Nec ꝯſiliū a ſapiente.i.a ſapiētib⁹.ponēdo ſingulare ꝓ plurali.ſi cut Exodi.viij.Venit muſca grauiſſima.id eſt multitudo muſca/ rū.ꝛ dicunt̄ h̄ ſapien/ tes.lxx.ſenes ꝑdicti.

b In itinere nō tri/ to.via eni regia dr̄ tri ta.ꝛ illa eſt ꝑ decalogi ꝑcepta quaꝫ iudei di/ miſerāt ꝛ ꝑ aliā ince/ debāt.In hebreo aūt ſic h̄r.Nūq̄d derelin/ quet de petra agri ni uē libani qḋ ſic expo/ nit̄.Nūq̄d derelinquet hō ſitiens niueꝫ liba/ ni.i.aquā frigidaꝫ ad moduꝫ niuis de liba/ no.ꝛ ꝯſtr̄ De petra a/ gri.i.de agro petroſo. q: in alueo aq̄ruꝫ cur/ rentiū ſolēt eſſe lapil/ li.q.d.nō derelinquet īmo cū magno deſide rio accipiet eā ad po/ tandū.Aut auelli poſ ſunt.ſ.de facili ab ho mine ſitiente. Aque erūpentes de libano Frigide effluētes.q̄ſi di.nō.ꝛ ſunt eedeꝫ aq̄ que primo deſignant̄ ſub noīe niuis cuꝫ dr̄ nix libani. De monte eni libani fluūt aque abundātes ꝛ optime De q̄b⁹ dr̄ Canticoꝝ

[x]Quia oblit⁹ ē mei ꝓpl's me us [y]fruſtra libātes [z]ꝛ īpingē tes ī vijs ſuis: [a]ꝛ ī ſemitꝭ ſe/ culi.vt āmbularēt ꝑ eas [b]ī iti/ nere non trito: [c]vt fieret t̄ra eoꝝ ī deſolatōem [d]ꝛ ī ſibilū ſempit̄nū [e]Oīs q̄ ꝑterierit ꝑ eā obſtupeſcet: [f]et mouebit caput ſuū [g]Sic vēt⁹ vrēs di ſpergā eos corā īimico [h]dorſuꝫ ꝛ n̄ faciē oñdā eis in die ꝑditōis eoꝝ [i]Et dixerūt [k]Ve nite ꝛ cogitem⁹ ꝯ hieremiā cogitatiōes. [l]Non.n.ꝑibit lex a ſacerdote: [m]neq̄ ꝯſiliū a ſapiēte: [n]nec ſ̄mo a ꝓpha [o]Venite ꝛ ꝑcutiam⁹ eū lin/ gua [p]ꝛ nō attēdam⁹ ad vniū ſos ſ̄mones eius [q]Attende dn̄e ad me [r]ꝛ audi vocē ad/ uerſarioꝝ meoꝝ. [s]Nūquid reddet̄ ꝓ [t]bono maluꝫ [v]q: fo/ derūt foueā aīe mee [x]Recor dare q̄ ſteteri ī ꝯſpectu tuo vt loq̄rer ꝓ eis bonū ꝛ auer terē indignationē tuam ab eis. [y]Propterea [z]da filios eoꝝ ī famē:et deduc eos in man⁹ gladij Fiāt vxores eo rū abſq̄ liberꝭ ꝛ vidue ꝛ viri eaꝝ interficiant̄ morte.Iuue nes eoꝝ ꝯfodiant̄ gladio ī ꝑ lio: [a]audiat̄ clamor d' domi bus eoꝝ. [b]Adduces eni ſuꝑ eos latronē repēte.q: fode/ rūt foueā vt caperēt me:et laqueos abſcōderūt pedib⁹ meis.Tu āt dn̄e ſcis oē ꝯſi liū eoꝝ aduſuꝫ me ī mortē. [c]Ne ꝓpicieris iniq̄tati eoꝝ:ꝛ pctm̄ eoꝝ a facie tua nō de/ leat̄.Fiāt corruētes ī cōſpe ctu tuo: [d]in t̄pe furoris tui [e]abutere eis. .XIX. H [h]Ec dic dn̄s. Vade et accipe lagūculā figuli

n Nec ſ̄mo a ꝓpha q: dn̄s inſtituit iſta.ꝛ iſti male arguebāt.q: ſicut deus dat b̄ficia ꝑſeuerantib⁹ in bono ita data ſubtrahit ob ſtinatis in malo. o Percutiam⁹ eum lingua .accuſando eū eſſe ꝓpham falſum.ꝛ ſic moriatur. p Et ſi attē.ad vni. ſer.ei⁹. hec lr̄a ē traſ/ poſita ꝛ ſic ē ꝯſtruēda Et vniuerſos ſ̄mōes ei⁹ nō attēdam⁹.ſ.vt ſic negatio ſequat̄ ſi/ gnū vniuerſale q̄ facit ſuo ꝯtrario eq̄pollere q: oīs non ꝛ null⁹ eq̄/ pollēt.ꝛ ſic eſt ſenſus Ad nullos ſ̄mōes ei⁹ attendamus cū ſint friuoli ꝛ null⁹ momē q Attende dn̄e.(ti. Hic ꝯſtr̄ ponit̄ hiere/ mie deꝑcatio dicētis.

iij.Fons hortoꝝ puteus aq̄rū viuentiū q̄ fluūt impetu de libano.Igit̄ ſenſus hui⁹ lr̄e eſt q̄ hō ſitiēs nō dimit tit aq̄s iſtas volūtate ꝓpria.ꝛ ſi aliq̄s velit eas ab eo au ferre reſiſtit q̄ꝫtū pōt violentie.ꝛ ꝑ h̄ deſignatur malicia ꝓpli iude q̄ volūtarie reliquerat dn̄m q̄ eſt vena aq̄ꝝ vi/ uentiū.vt dictū eſt ca.ꝑcedēti.iō ſubdit̄. Quia oblit⁹ es mei ꝓpl's me⁹.ꝛ exponatur vt prius vſq̄ ibi. c Vt fieret terra eoꝝ in deſola.vbi ponit̄ pena ſequēs maliciā ꝑdictā.ꝓpter quā terra iude fuit ꝑ chaldeos va/ ſtata. d Et in ſibilū.i.in deriſionē. e Omnis qui ꝑterierit ꝑ eā obſtupeſcet.de tanta deſtructiōe. f Et mouebit caput ſuū.notādo q̄ h̄ ꝯtigerit ꝓpter magnam maliciā habitatoꝝ.iō ſubdit̄. g Sicut vent⁹ vrens.q̄ h Dorſum ꝛ nō faciē oñdā eis.i.nō ꝯdiſꝑgit ꝛ ꝯſumit. inualeſco eos.ſicut hō vertit dorſum illi cui nō vult ꝑſtare auxiliū i Et dixerūt.Hic ꝯſtr̄ ponit̄ obſtinatio iudeo rū ꝯtra dn̄i nunciū.ꝛ diuidit̄ in duas.q: primo hec obſti natio ponit̄.ꝛ ſc̄do hieremie deꝑcatio.ibi. Attende dn̄e. Circa primū ſciendū q̄ dn̄s in filijs iſrl' inſtituit ſacer/ dotiū.vt h̄r Exo.xxix.ꝛ h̄ ad colendū dn̄m ꝛ docenduꝫ de lege dn̄i ꝓplm.Siſr̄ inſtituit.lxx.viros de ſeniorib⁹ iſra/ el q̄ cū moyſe ſuſtinerēt onus regiminis ꝓpli.Nume.xi. ꝛ extūc vſq̄ ad deſtructionē ciuitatꝭ ꝛ tēpli fuerūt ſic ſta tuti.lxx.viri q̄ cū rege ꝛ ſummo ſacerdote determinabāt cauſas arduas.Siſr̄ ꝓmiſit ꝓplo dare ꝓphas ꝑ ſucceſſio nē t̄pis.Et q: iſta tria a deo fuerāt inſtituta credebāt ali q̄ ꝛ maxime illi de anathot q̄ ſemꝑ durarēt.ꝓpter qḋ ver ba hieremie ꝯtrariū aſſerentꝭ ꝯdēnabāt ꝛ eū ꝑſeq̄bātur.

Attende dn̄e ad me.liberandū de meis inimicis. r Et audi vo.aduer.meoꝝ.ad eā puniēdā. s Nun q̄d reddit̄.ſ.mihi. t Pro bono malū.q.d.ſic. v Quia foderūt foueā aīe mee.q̄rentes eā educere de corꝑe malicioſe x Recordare ꝛc.q̄ laborauerim ꝓ bo no eoꝝ. y Propterea da filios eoꝝ ī famē ꝛc.qḋ du/ pliciter exponit̄.Vno mō denunciatiue tm̄ ſic. z Da .i.dabis.Alio mō deꝑcatiue nō ſitiēdo ꝓpli penā.ſꝫ ma gis diuinā iuſticiā.ſicut dictū eſt ca.ꝑcedēti. a Audiat̄ clamor de domib⁹ eoꝝ.familie ibidē fame et gladio morientꝭ. b Adduces eni ſuꝑ eos latronē.id eſt nabuchoḋ.cū ſuo exercitu ꝓplm deꝑcantē occidenteꝫ et captiuantem.Cetera patēt vſq̄ ibi. c Ne ꝓpicieris iniq̄tati eoꝝ.i.nō dimittas tātū dedec⁹ culpe ſine deco/ re iuſticie. d In t̄pe furoris tui.i.vindicte a te inferē e Abutere eis.Circa qḋ ſciendū q̄ abuſus ꝓprie (de. eſt vti aliq̄ re ad aliud q̄ ſit ordinata . natura v̄o hūana eo q̄ eſt ad imaginē dei facta ē ad gl'aꝫ dei ordinata.iſta tm̄ ordinatio eſt longinq̄.q: diſponit̄ de ꝓpinq̄ ꝑ gratiā. ꝛ ad penā diſponit̄ ꝑ culpā.ꝛ ſic in dānationē hoīm ma loꝝ ſi ꝯſideret̄ natura tm̄ eſt abuſus in h̄ q̄ natura appli catur ad penā q̄ erat ordinata ad gl'am.ſi tm̄ ꝯſiderat̄ na tura obſtinatiōe in malo depoſita.nō eſt abuſus.ſꝫ debi tus vſus iuſticie.Sciendū tm̄ q̄ in hebreo ſic h̄r.In t̄pe furoris tui fac eis.ſ.qḋ debet fieri ſ̄m ordinē tue iuſticie ꝛ ſic eſt littera plana.

Capitulū.XIX.

H [h]Ec dicit dn̄s.Hic ponit̄ ſeptimū ad oñdēduꝫ ir/ remediabile ꝓpli pctm̄.ſ.ꝑ factionē lagene ter/

rec cui' fractura ē irrepabil'. Et diuidit in duas ptes. q2 primo ponit dn̄i ꝑceptū. ſcd̄o oſ̄dit ipm̄ adimpletū. ibi. Venit aūt. Sententia prīe ptis pꝫ in lr̄a exceptis aliq̄b
b A ſeniorib po. ⁊ a ſenio. ſacer. q2 illi p̄ (q̄ exponent. ceteris tenebant vba dei recipe ⁊ ad h̄ ꝓpl'm inducere.

est ſoli ⁊ lune ⁊ ceter' planetis ī aſpectu coꝝ. p Venit aūt. Hic oſ̄dit mādatū dn̄i adimpletū ꝑ h̄ qd̄ hieremias expleto mādato dn̄i in tophet. venit inde ad atriū templi dn̄i ad ꝓphetanduꝫ illud qd̄ tophet ꝓphetauerat. vt qd̄ dixerat corā paucis. reiteraret corā multis in atrio templi dn̄i. vbi ꝯueniebat ꝓpl's ad orandū ⁊ vbū legis audiēduꝫ ⁊ pꝫ lr̄a ex dictis.

c Porte fictilis. ſic noīabat. q2 ibi manebāt figuli faciētes vaſa fictilia. vt dicūt aliq̄. Ra. ſa. dicit q̄ extra ciuitatē ꝓpe portā illā ꝓijciebant fragmenta vaſoꝝ fictiliuꝫ. ꝓpter qd̄ ſic nominabat.
d Et alienū fece. lo. iſtū. ſ. a me cui' cā ſub
e Et libaue. (dic. rūt in eo dijs alienis idē eni loc' nō ꝯuenit cultui demonū ī ydol' ⁊ cultui diuino. ſicut nec idem lectus marito ⁊ adultero.
f Et reges iu. reple. lo. iſtū ſan. innocētū. qd̄ pꝫ de manaſſe rege. iiij. Reg. xxi. ⁊ de ioas q̄ interfecit zachariam in tēplo. ij. Paralypo. xxiiij.
f Ad cōbu. fi. ſuos igni in holo. baalim. dicētes ſe imitari i h̄ abraam. ſed h̄ eſt falſum. q2 dn̄s ꝓhibuit interfectione innocētū. vn̄ ⁊ abrae volenti yſaac imolare dictum fuit a dn̄o. Ne extendas manū tuā ſup puerū ⁊c̄. Gen̄. xxij. ꝯ illd̄ eni ꝑceptū fuit datū abrae ad declaratonē ſue obediētie tm̄. ideo ibidē dr̄. Nūc cognoui q̄ timeas dn̄m ⁊c̄. id eſt cognoſcere feci.
g Sꝫ vallis occiſionis dr̄ ab occiſiōe iudeoꝝ ibi futura.
h Et diſſipabo ꝯſiliuꝫ iude q̄ rebellauit regi babylonis ꝯ̄ ꝯſilium hieremie.
i Et ponā ciui. hāc in ſtup. ⁊ in ſibulū exponat ſic ca. ꝑcedēti.
k Et ciba. eos car. filiuo ruꝫ. q2 ꝑualuit nimis fames i hiɼlm obſeſſa a chaldeis. iiij. Reg. vlt.

teſteā[b] a ſeniorib ꝓplī ⁊ a ſeniorib ſacerdotū: ⁊ egredere ad vallē filij ennon que ē iuxta introitū [c] porte fictil' ⁊ ꝑdicab ibi vba q̄ ego loq̄r ad te: ⁊ dices. Audite vbuꝫ dn̄i reges iuda: ⁊ hītatores hierl'm. Hec dic dn̄s exercituū de' iſrl' Ecce ego iducā afflictiōez ſup locū iſtū. ita vt oīs q̄ audierit illā: tinniant aures ei' eo q̄ dereliq̄rint me: [d] ⁊ alienū fecerit locū iſtū: [e] ⁊ libauerit i eo dijs alienis q̄s neſcierīt ipi ⁊ patres eoꝝ: [f] ⁊ reges iuda: ⁊ repleuerūt locū iſtū ſanguine innocētuꝫ: ⁊ edificauerūt excelſa baalim [f] ad cōburēdos filios ſuos igni in holocauſtū baalim q̄ n̄ ꝑcepi. nec locut' ſuꝫ nec aſcēderūt in coꝛ meū. Propterea ecce dies veniēt dic dn̄s. ⁊ n̄ vocabit āpli' loc' iſte thophet ⁊ vall' filij ennon: [g] ſꝫ vall' occaſiōis [h] Et diſſipabo ꝯſiliū iuda ⁊ hierl'm i loco iſto ⁊ ſubūtaꝫ eos gladio i ꝯſpectu inimicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ in māu q̄rentiū aīas eoꝝ. ⁊ dabo cadauera eoꝝ eſcā volatilib celi ⁊ beſtijs terre. [i] ⁊ ponā ciuitateꝫ hāc in ſtuporē et i ſibulum. Oīs q̄ ꝑterierit ꝑ eaꝫ obſtupeſcet ⁊ ſibilabit ſup vniūſa plaga ei'. [k] Et cibabo eos carnib filioꝝ ſuoꝝ ⁊ carnibus filiaꝝ ſuaꝝ. ⁊ vnuſq̄ſq carnes amici ſui comedet i obſidione ⁊ in anguſtia in q̄ ꝯcludēt eos inimici eoꝝ. et q̄ q̄rūt aīas eoꝝ. [l] Et ꝯteres lagūculā in ocul' viroꝝ qui ibūt tecum. ⁊ dices ad eos. Hec dic dn̄s exercituū Sic ꝯterā ꝓpl'm iſtū ⁊ ciuitatem iſtā ſic ꝯterit vas figuli qd̄ nō pōt vltra iſtaurari. Et i tophet ſepelient eo q̄ n̄ ſit ali' loc' ad ſepeliendū. Sic faciā loco huic ait dn̄s: ⁊ habitatorib ei' [m] vt ponā ciuitatē iſtā ſic tophet. Et erūt dom' hierl'm ⁊ dom' reguꝫ iuda ſic loc' tophet imūde. oēs dom' [n] in q̄ꝝ domatib [o] ſacrificauerūt oī militie celi. ⁊ libauerūt libamīa dijs alienis [p] Venit aūt hieremias de tophet q̄ miſerat euꝫ dn̄s ad ꝓpherāduꝫ ⁊ ſtetit i atrio domus dn̄i ⁊ dixit ad oēm ꝓpl'm. Hec dic dn̄s exercituū de' iſrl' Ecce ego inducā ſup ciuitatē hāc ⁊ ſup oēs vrbes ei' vniūſa mala que locut' ſum adūſuꝫ eā: q̄m indurauerūt ceruicē ſuam vt nō audirēt ſermones meos.

XX.

[a] Et audiuit phaſſur filius emmer ſacerdos q̄ ꝯſtitut' erat pūceps in domo dn̄i [b] hieremiaꝫ ꝓphetātē ſmōes iſtos. [c] Et ꝑcuſſit phaſſur hieremiā ꝓphetā [d] ⁊ miſit eū i neruum [e] qd̄ erat in porta beniamin ſupiori [f] in domo dn̄i [g] Cūq̄

Capitulū. XX.

Et audiuit. ſuperius hieremias repħendit ꝓpl'i maliciā. hoc ſequēter ex h̄ patit iniuriā. q2 ſicut dic Iohānes os aureū. Ꝯ diuꝫ incurrit q̄ arguit criminoſos. Et diuidit i duas partes. q2 prio patit iniuriā a pontifice. ſcd̄o a multitudine. ca. xxi. Prima in duas. q2 prio patitur iniuriaꝫ. ſcd̄o reſumit ꝓphetiaꝫ. ca. ſequenti. Prima adhuc i duas q2 primo hieremias iniuriā patit. ſcd̄o de hoc ꝯquerit. ibi. Seduxiſti. Prima adhuc in duas. q2 prio infertur hieremie iniuria ſcd̄o declarat ei' ꝯſtātia. ibi. Cunq̄. Circa primum dicitur.
a Et audiuit phaſſur ⁊c̄. princeps i domo dn̄i. i. ſummus ſacerdos ſiue pontifex.
b Hieremiā ꝓpha. ſer. iſtos. de deſtructione ciuitatis ⁊ tēpli. cui' ꝯtrariū iſte phaſſur et alij ſacerdotes aſſerebant.
c Et ꝑcuſſit phaſſur hieremiā. a. tū loquētē in nomie dn̄i. ꝑ q̄ grauior fuit iniuria.
d Et miſit eū i neruum. i. in cippum ne poſſit exire ad prophetandum.
e Quod erat in porta beniamin ſuperiori. erat ei duplex porta ſic nomiata. ſꝫ vna erat in loco ſuperiori

l Et ꝯteres la. i ocu. viroꝝ. vt oſ̄das ſenſibili ſigno qd̄ dixiſti verbo.
m Et ponā ciuitatē iſtaꝫ ſicut tophet. ſ. abſq̄ domib' ⁊ habitoꝛibus. n In quaꝝ domatib. i. tectis.
o Sacrifi. oī militie celi. erāt aūt tecta domoꝝ plana. ⁊ ibi ꝯſtituerūt hoīes altaria ad ſacrificādū militie celi. id

in qua erat cippus ille.
f In domo domini. i. intra ſepta ad templū ꝑtinētia.
g Cunq̄ illuxiſſet. Hic ꝯſequēter oſ̄ditur hieremie cōſtantia. q2 timore carceris non dimiſit arguere maliciaꝫ pontificis. ⁊ etiā eius patientia. q2 ꝑcuſſus ⁊ incarcerat' tacuit. liberat' aūt pontificē ꝯſtanter arguit. vt oſ̄deret

ſe loqui nō ex impetu paſſionis. ſed ex inſtinctu diuīe re(uelationis.
g Non phaſſur vocauit dñs nomē tuū. phaſſur eni in hebreo ſonat os nigri vel os nigrū. ⁊ ꝑ os intelligitˀ auctoritas ꝑcipiendi rōne pontificatꝰ. ⁊ ꝑ nigredinē illiꝰ poteſtatis abuſus. eſt ergo ſenſus.

g Nō phaſſur vocauit dñs nomen tuū. i. ex ordinatiōe dei cito priuaberis poteſtate qua abuteris.

h Sꝫ pauorē. in hebreo habetˀ. Sꝫ magur ⁊ ſic eſt q̄dā alluſio ad aliud nomen in ſono. Signat tñ magur pauorē ſeu pauidū in q̄ deſignatˀ ꝙ erat capiendus a chaldeis et ī captiuitatē ducēdus ꝙ autē ſubditur.

i Undiq. deſignat ꝙ nō ſolus ipſe ſꝫ etiā oēs eiꝰ amici erūt occidendi. vel captiuandi ſm ꝗ hieremias exponit cōiter. ⁊ patꝫ lr̄a vſq ibi.

k Quibus ꝓphetaſti mendaciū. i. ꝙ ciuitas nō ſit tradēda in manibꝰ chaldeorū.

l Seduxiſti. Hic cōſequenter hieremias ꝑ illata iniuria cōq̄ritˀ. ⁊ primo dirigēdo ſermonē ad deū. ſcdo ad ortum ſuū. ibi. Maledicta. Prima adhuc ī duas partes. q2 prio ponitˀ hieremie querulatio. ſcdo eius conſolatio. ibi. Dñs autem
Circa primū dicit.

illuxiſſet in craſtinū: eduxit phaſſur hieremiā de neruo: ⁊ dixit ad eum hieremias. [g] Non phaſſur vocauit dñs nomē tuū: [h] ſꝫ pauorē vndiq: q2 hec dicit dñs Ecce ego dabo te ī pauorē ⁊ oēs amicos tuos ⁊ corruēt gladio inimicorū ſuoꝝ: ⁊ oculi tui videbūt. Et oēs iudā dabo ī manu regis babylonis: ⁊ trāſducet eos in babylonē: ⁊ ꝑcutiet eos gladio. Et dabo vniuerſam ſubam ciuitatis hꝰ: ⁊ oēm laborē eiꝰ omneq ꝑciū ⁊ cūctos theſauros regū iuda dabo in manu inimicoꝝ eoꝝ ⁊ diripiēt eos ⁊ tollent ⁊ ducēt ī babylonē. Tu aūt phaſſur ⁊ oēs hitatores domus tue ibitis ī captiuitatē ⁊ in babylonē venies ⁊ ibi morieris: ibiq ſepelieris tu ⁊ oēs amici tui [k] quibus ꝓphetaſti mendaciū. [l] Seduxiſti me dñe ⁊ ſeductus ſum. [m] fortior me fuiſti ⁊ inualuiſti. [n] Factꝰ ſū ī deriſū tota die [o] Oēs ſubſannāt me. [p] q2 iā olī loquor voci ferās: iniq̄tatē [q] ⁊ vaſtitatē clamito [r] Et factꝰ ē mihi ſermo dñi ī obprobriū ⁊ in deriſū tota die. [s] ⁊ dixi. [t] Nō recordabor eiꝰ: neq loquar vltra ī noīe illiꝰ [v] Et factꝰ ē [x] in corde meo q̄ſi ignis eſtuās: clauſuſq in oſſibꝰ meis [y] ⁊ defeci [z] ferre nō ſuſtinēs. [a] Audiui. n. cōtumelias [b] multoꝝ et terrorē ī circūitu. [c] Pſequimini ⁊ pſeq̄mur eū [d] ab oībꝰ viris q̄ erāt pacifici mei: [e] ⁊ cuſtodiētes latus meū: [f] ſi q̄ mō decipiatˀ. [g] ⁊ ꝑualeamꝰ aduſus eū [h] ⁊ cōſeq̄mur vltōē ex eo. [i] Dñs aūt mecū ē tanq̄ bellator fortis. idcirco q̄ pſequūtˀ me cadēt ⁊ īfirmi erūt ⁊ cōfūdentˀ vehemēt. [k] q2 nō intellexerūt obprobriū ſempiternū qd̄ nūq̄ delebitˀ. [l] Et tu dñe exercituū [m] ꝓbator iuſti [n] q̄ vides renes ⁊ cor: [o] videā queſo vltiōē tuā ex eis

l Seduxiſti me dñe. Circa qd̄ ſciendū ꝙ cū deus ſit veritas ꝑ eſſentiā nō poteſt aliquē ſeducere vel fallere ſm veritatē. ſed tm̄ ſm eſtimationē falſam. ⁊ iō hec lr̄a pōt dupliciter exponi. Uno mō vt ſit verbū hieremie exprimentis horrorē ſenſualitatis reſpectu pſecutionis q̄ ſibi īferebatˀ ī vbis ⁊ factis. licet illā pſecutionē acceptauerit ſm deliberationē rōnis quā acceptabat penā tꝑalē ꝓ domino ſuſtinere. ſicut chriſtꝰ dicebat Lu. xxij. Pater ſi vis transfer a me calicē iſtū. indicās ſenſualitatis horrorē. et ꝑ hoc ſe oſtendens verā hoīem naturā ſenſitiuā hn̄tem. tn̄ ſm rationē deliberatiuā acceptabat paſſionis calicē. ideo ſubdebat. Ueruntamen nō mea volūtas fiat ſꝫ tua ⁊ ſic loquitur hieremias dicens.

l Seduxiſti me dñe ⁊ ſeductus ſum. i. per hoc ꝙ miſiſti me ad ꝓphetandū incurri tantū malū ꝙ ſm partē ſenſitiuā horreo ſupra modū. Alio mō pōt exponi vt ſit verbū hieremie exprimētis illud qd̄ de ipſo dicebāt ſacerdotes ⁊ falſi ꝓphe. q̄ reputabāt eū ꝓphetā falſum. ⁊ ſic ē ſenſus. Si ſum ſeductꝰ vt dicūt ſacerdotes ⁊ pſeudo ꝓphete. ſum ſeductꝰ a te qd̄ tm̄ eſt impoſſibile. aliq̄ eni ꝓpoſitio cōditionalꝭ bene eſt vera cuiꝰ vtraq pars eſt falſa. ſcꝫ iſta. Si homo volat homo habet alas.

m Fortior me fuiſti. q2 me horrentē ꝓphetare propter malū imminens. ꝓphetare me feciſti. nō ꝑ violentiam q̄ libero arbitrio nō pōt inferri. ſed ꝑ eiꝰ inclinationē que vertitur ad voluntatē diuinā. Prouer. xxi. Cor regis in manu dñi q̄cunq voluerit inclinabit illud.

n Factus ſum in deriſum tota die. id eſt continue.

o Oēs ſubſannāt me. eſt aūt ſubſannatio q̄dā ſpecialis deriſio ſic nominata a naſo rugato.

p Quia iam olim lo. voci. iniqui. ꝑpli.

q Et vaſtitatem clamito. i. deſtructionem terre ꝓpter pctā ſeq̄ntem. ꝓpter hꝰ eni deridebāt hieremiā tanq̄ falſum ꝓphetam. q2 diu ante iſta ꝑdixerat ⁊ nō euenerat.

r Et factꝰ eſt ſermo dñi mihi in obprobrium. q. d. nō dixi iſta de capite meo. ſed de precepto diuino.

s Et dixi. i. cogitando decreui ſm impulſum ſenſualitatis.

t Nō recordabor eiꝰ ⁊c̄. i. nō ꝓphetabo amplius. v Et factꝰ eſt. ſcꝫ ſermo dñi.

x In corde meo q̄ſi ignis eſtuās q̄ nō pōt retinere quin exteriꝰ prodeat. y Et defeci. a ꝓpoſito q̄ tacere ꝓpoſueram.

z Ferre nō ſuſtinēs. ſcꝫ impulſum dñi ad ꝓphetādū q̄n exeq̄rer. Quis viderē inde pſecutionem mihi imminentē. ideo ſubditˀ. a Audiui eni cōtumelias. in vbis b Et terrorē in factis. c Perſeq̄mini ⁊ pſeq̄mur. vba erant aduerſarioꝝ hieremie mutuo ſe exhortātiū ad eiꝰ pſecutionē. d Ab oībꝰ viris q̄ erant pacifici mei. et hꝰ erat grauiſſimū. q2 nulla peſtis grauior ad nocendū q̄ fa
e Et cuſtodientes latꝰ meū. i. mihi (miliaris inimicꝰ. inſidiantes ex omī latere ad me ſubuertendū ꝑ vba deceptoria. ideo ſubditˀ. f Si quo mō decipiatˀ. i. ad nr̄am ſententiā ptrahatˀ. vt dicit Ra. ſa. g Et ꝑualeamꝰ aduerſus eū. ita ꝙ dictū nr̄m approbetˀ ⁊ ſuū reprobetur.
h Et cōſeq̄mur vltionē ex eo. ꝑ eius mortē. q2 ſi primā ꝓphetiā retractaſſet dicēdo cōtrariū. reputaretˀ conuictus de falſitate ꝓphetie. ⁊ ſic interficeretˀ ſm legē. i Dñs aūt. Hic cōſeq̄nter ponitˀ hieremie cōſolatio. q2 ſentiebat diuinū adiutoriū ſibi aſſiſtēs. iō dicit. Dñs aūt mecū eſt ⁊c̄. ⁊ patet lr̄a vſq ibi. k Quia nō intellexerūt obprobriū ſempiternū. i. penā gehenne q̄ eterna eſt ꝓ oculis nō habuerūt. l Et tu dñe exer. i. angeloꝝ. m Proba. iuſti. i. eius approbator.

n Qui vides renes ⁊ cor. i. corpus. ⁊ animā. vel affectiones ⁊ cogitationes.

o Uideam queſo vltionem tuā ex eis. hoc enim dicit non ſitiens penam ſed dei iuſticiam.

p Tibi enī reuelaui cauſam meaȝ.nō tibi aliquid m
nifeſtādo qđ ignores.qꝛ h̄ ē ipoſſibile ſȝ.auxiliū a te po
ſtulādo. et qꝛ intellexit ſe exauditū.ideo inuitat alios ad
q Male (laudandū deū ſecū dicēs. Cantate dn̄o ꝛc.
dicta. Hic hieremias q̄rulat̄ dirigēs ſermonē ad ortū ſu
um.et primo ad tēp⁹
ſui ort⁹ dicēs. Male
dicta dies ꝛc.nō ſunt
impatiētis et deſpe
rātis ṽba. ſed in h̄ ex
primit horrorē ſenſu
alitatis reſpectu ma
li iminētis.qđ tn̄ pa
tienter tolerabat ſicͦ
ſctūs Job exemplar
patiētie dixit. Pereat
dies in qua natus ſū
ꝛc.ꝛ ſic eſt ſenſus.
q Maledicta dies
ꝛc.i.n̄ ſequeret ſenſu
alitatis horrorē tpē
natiuitatis mee ma
ledicerē ſicut etiā ali
qui ſe interficiūt pre
horrore mali p̄ntis vl̄
imminētis. Pōt etiaȝ
hec ſīra expoi vt ſit ṽ
bū hieremie recitan
tis verba aduerſario
rū ſuorum natiuitati
hieremie maledicen
tiū. Secundo dirigit
verbū ad pricipia ſui
ortus. ſcȝ ad patrē et
matrē dicēs.
s Maledict⁹ vir ꝛc
et exponat̄ dupliciter
ſicut ſīra p̄cedes. Uno
mō referēdo ad ſenſu
alitatem. Alio mō ad
aduerſarios hieremie
s Sit hō ille vt ſūt
ciuitates.ſ.ſodoma ꝛ
gomorra ꝛ alie de q̄
bus h̄r Geñ.xix.
t Et nō peni.eum.
qꝛ illas nō reparauit.ꝛ
ſic ad modū penitētis ſi ſe habuit. v Audiat cla.ꝛc.
id ē ꝯtinue audiat terrorē fremit⁹ belli.ꝛ aduerſarioꝝ.
x Qui nō me inter.a vulua. i. qꝛ me nō interficit āte
natiuitatem. y Et vulua eius con.ſem.ita ꝙ nūq̄ꝫ p
ceſſiſſet ad ortū. Cetera patēt. Et illa q̄ dicunt̄ hic ex pte
matris p̄nt exponi dupliciter ſicut p̄dicta ex pte p̄ris. Ali
qui aūt verba p̄dicta hieremie exponūt tanq̄ꝫ dicta ab
eo ex ſubita mētis turbatōe.ſcripſit tn̄ ea ex deliberatōe.
vt nō de venia deſperem⁹ ſi aliq̄n ex mētis turbatōe ṽ
ba indebita pferam⁹. Alij vero dicūt ꝙ hieremias hic lo
quit̄ in pſona ppl̄i in deſtructiōe ciuitatis ſic affligēdi ꝙ
maledicit natiuitati ſue ꝛ ꝯceptui. Sȝ due expoſitiones
prime vident̄ magis rōnabiliter. et magis ꝯſone alijs
locis ſimilibus ſacre ſcripture. Caplm .XXI.
v Uerbum ꝛc. Hic hieremias p⁹ ſibi iniuriā illatam
reſumit ſuā ꝓphetiā.et diuidit̄ ī duas.qꝛ p̄io re
ſumit̄ ꝓphetia.ſecūdo q̄ntū ad ptem oñdit̄ īpleta
caplo.xxiij. Prima adhuc diuidit̄ ī duas ptes.qꝛ primo
ꝓphetat ꝯtra hītatores hierl̄m generaliter. ſecūdo cōtra

[p] Tibi.n.reuelaui cāȝ meā. Cantate dn̄o laudate dn̄ȝ qꝛ liberauit aiāȝ paupis d̄ manu maloꝝ. [q] Maledicta dies ī q̄ nat⁹ ſū.dies ī q̄ pe
pit me mr̄ mea. n̄ ſit bn̄di
cta. [r] Maledict⁹ vir q̄ annū
ciauit p̄ri meo dicēs.nat⁹ ē
tibi puer maſcul⁹.ꝛ q̄ſi gau
dio letificauit eū. [s] Sit hō
ille vt ſunt ciuitates q̄s ſb
uertit dn̄s [t] ꝛ n̄ penituit euȝ
[v] Audiat clamorē mane et
vlulatū in tēpe meridiano
[x] qꝛ nō me īterfecit a vulua
vt fieret mihi mr̄ mea ſepl
chrū. [y] et vulua ei⁹ ꝯceptus
eternus. Quare de vulua
egreſſ⁹ ſū vt viderē laboreȝ
et dolorē.ꝛ ꝯſumerent̄ ī cō
fuſione dies mei. .XXI.
[v] Uerbū qđ factū ē ad
hieremiā a dn̄o: qn̄
miſit ad eū rex [a] ſede
chie. [b] phaſſur filiū helchie
ꝛ ſophoniā filiū maaſie ſa
cerdotē dicēs [c] Interroga p
nob dn̄m qꝛ nabuchodono
ſor rex babylōis preliat̄ ad
uerſum nos ſi forte faciat
dn̄s nobiſcū ſm oīa mira
bilia ſua.ꝛ r̄cedat a nobis [d]
Et dixit hieremias ad eos
Sic dicetis ſedechie Hec
dicͭ dn̄s de⁹ iſrl̄ [e] Ecce ego
ꝯuertā vaſa belli q̄ ī maīb⁹
vr̄is ſūt q̄b⁹ vos pugnatis
aduerſū r̄gē babylōis ꝛ chal
deos q̄ obſidēt vos ī circui
tu muroꝝ [f] ꝛ ꝯgregabo ea [g] ī
medio ciuitatꝭ h⁹. [h] ꝛ debel
labo ego vos ī māu extēta ꝛ
ī brachio forti ꝛ ī furore ꝛ ī
indignatōe et ī ira grādi.ꝛ
pcutiā hītatores ciuitatis
h⁹. Hoīes ꝛ beſtie peſtilen
tia magna morient̄ [i] Et p⁹ h̄
ait dn̄s.dabo ſedechiā r̄gē
iuda et ſuos ei⁹ ꝛ ppl̄m ei⁹
ꝛ q̄ derelicti ſūt ī ciuitate hac
a peſte ꝛ gladio ꝛ fame ī ma
nu nabuchodonoſor regis
babylonis ꝛ ī manu inimi
coꝝ eoꝝ et in manu querē
tiū aīaȝ eoꝝ et pcutiet eos
in ore gladij.et n̄ flectit̄ ne
q̄ꝫ pcet nec miſerebit̄. [k] Et
ad ppl̄ȝ hūc dices. Hec di
cit dn̄s de⁹ Ecce ego do co
ram vobis viā vite et viaȝ

maiores ſpecialiter.capitulo ſequēti. Prima ī duas. qꝛ
p̄io ponit̄ ſedechie regis petitō.ſecūdo hieremie rn̄ſio.
a Uerbū ꝛc.qn̄ miſit (ibi. Et dixit. Circa primū dr̄.
ad eū rex ſedechias. Et h̄ patet ꝙ liber iſte n̄ pcedit ſm
ordinē tpis.qꝛ ſeq̄nti caplo.et pluribꝰ alijs ſcribunt̄ plu
ra que anteq̄ꝫ regna
ret ſedechias fuerūt
facta.vt videbit̄ ſīra.
b Phaſſur filiū hel
chie.ex h̄ ptȝ ꝙ iſte eſt
alius ab illo phaſſur
qui ponit̄ caplo p̄ce
denti.qꝛ ille dicit̄ fili
us emmer.
c Interroga p no
bis dn̄m.in obſidiōe
et anguſtia poſiti re
currerūt ad hieremiā
c⁹ aſſi ꝯ te pſerāt ꝓphe
tiā.ſicut dn̄s predixe
rat ſibi ſupra cap.xv.
Conuertent̄ ipi ad te
ꝛc. d Et dixit.hic
pōit̄ hieremie rn̄ſio.
et diuidit̄ in duas p
tes.qꝛ primo denun
ciat futuꝝ exterminiū.
ſcđo dat ꝯſiliū.ibi. Et
ad populū. Circa pri
muȝ dicit.
e Ecce ego cōuertā
va.belli.i.inſtrā belli
ca. qꝛ modo loquēdi
hebraico inſtrumēta
cuiuſlibet artis dicit̄
eius vaſa ꝛ dicit. Cō
uertā.ſ.in nocumētuȝ
veſtrū. et h̄ enī ꝙ iu
dei reſtiterūt q̄ntum
potuerūt chaldei fue
rūt eis magis duri.ꝛ
idē ſignificatur p hoc
qđ ſequit̄.
f Et cōgregabo ea.
id ē inſtrā bellica.
g In medio ciuita
tis hui⁹.i.in nocumē
tū eius mō dicto. h Et debellabo vos. ex quo ptȝ ꝙ
nabucho.nō debellauit iudeos virtute ꝓpria ſȝ diuina.
qꝛ in hoc erat inſtrumētū dei.ſicut athila rex hunorum
dixit ſancto lupo trecēſi ſe eē flagellū dei. Cetera patēt
vſq̄ꝫ ibi. i Et poſt hec ait dn̄s.dabo ſedechiam.qꝛ ca
pta ciuitate fugit cū viris bellatoribus ſed captus fuit
a chaldeis eum inſeq̄ntibus.et ad regē babylonis ad
ductus.q̄ ī ꝯſpectu eius interfecit filios eius ꝛ nobiles.
et poſt hec eū exoculatū duxit in babylonē captum.iiij.
Reg.vlti.ꝛ.ij.Paral.vlti.ideo in fine ꝯcludit̄. Et nō fle
k Et ad pplm.Hic (ctet̄ neq̄ꝫ parcet neq̄ꝫ miſerebit̄.
ꝯſequenter hieremias dat ꝯſiliū et primo oībus genera
liter dicens. l Qui habitauerint in vrbe hac.cōmu
m Morient̄ (ando rebellionē contra regē babylonis.
gladio et fame et peſte.qꝛ aliqui fuerunt occiſi.et aliqui
fame ꝯſumpti.et aliqui corruptione aeris mortui.
n Qui aūt egreſſus fuerit.de ciuitate voluntarie.
o Et trāſfugerit ad chaldeos.ſe eis reddendo.
p Uiuet.quia recipient eum ſalua vita.

q Et erit ei aīa sua q̄ſi ſpoliū.q.d.ſufficiat ei vitā ſuā ſaluare cetera patēt vſq; ibi. r Et domui regis ⁊c. vbi dat ɔſiliū dn̄i regie ſpālit̄ dicens.
s Judicate mane iudiciū.i.celeriter exeq̄ml q̄d iuſtū eſt nō differēdo ꝓpter fauorē vel potētiā ꝑtis iniuſte. iō ſubditur. Et eruite vi oppreſſū ⁊c.

gio. h Q ſi nō audieritis verbum hoc.ſ. dimittēdo iuſticiā. i In memetipō iuraui dicit dominꝰ. homīes eīn ꝑ maiorē ſui iurant.ad Hebreos.vi. Deus autem nō habet maiorem ſe.ideo ꝑ ſemetipſū iurauit.
k Quia in ſolitudine erit domus hec.ĩ. eſt domus regia.ad illam eīn venerat hieremias.vt patet in principio hꝰ capituli.

t Propter maliciā ſtudioꝝ veſtroꝝ peccabāt eīn ex certa ſciā.
v Ecce ego ad te.ſcꝫ deſtruendā.
x Habi. vallis ſolide atq; campeſtris.i. ad te gētē iudaicā q̄ habitas in hieruſalē. que dicitur hic vallis ſolida et cāpeſtris qꝛ ꝑtim erat ſita in valle et ꝑtim in mōte et erat clauſa tribꝰ muris y Qui dicitis q̄s ꝑcutiet nos ɔfidētes de fortitudine et pluralitate muroꝝ.ſꝫ qꝛ hoc nihil valet cōtra dn̄m.iō ſubdit̄.
z Et viſita.ſuꝑ vos. ſcꝫ ad malū vr̄m.
a Juxta fru.i.opꝰ.
b Studioꝝ veſtroꝝ. qꝛ ſtudioſe et ſcienter opati eſtis malum.
c Et ſuccendā ignē in ſal. eius. in domo ſaltus libani quā edificauit ſalomon ad reponēdū arma et q̄cūq; ꝓcioſa.
d Et deuo.oīa ī circuitu eius quia nabuzardan incendit domū reg̃ domū domini ⁊ domos hieruſalē.iiij.Reg.

mortis.[l] Qua habitauerit in vrbe hac:[m] morieẗ gladio ⁊ fame ⁊ peſte[n] qui aūt egreſſꝰ fuerit[o] et transfugerit ad chaldeos q̄ obſidēt vos[p] viuet[q] ⁊ erit ei aīa ſua q̄ſi ſpoliū. Poſui.n.faciē meā ſuper ciuitatē hāc ī malū ⁊ nō ī bonū ait dn̄s. In manu regꝭ babylōis dabiẗ.⁊ exuret eā igni.[r] Et domui regis iuda. Audite v̄bū dn̄i domꝰ dd. Hec dic̄ dn̄s.[s] Judicate mane iudiciū. ⁊ eruite vi oppſſū d̄ manu calūniant̄. ne forte egrediaẗ vt ignis īdignatō mea. ⁊ ſuccēdat̄. et nō ſit q̄ extinguat ꝓpẗ maliciā ſtudioꝝ vr̄oꝝ.[t] Ecce ego ad te[x] habitatricē vall' ſolide atq; cāpeſtris ait dn̄s[y] q̄ dicitis.q̄s ꝑcutiet nos. ⁊ q̄s īgredieẗ domꝰ nr̄as[z] Et viſitabo ſuꝑ vos[a] iuxta fructū[b] ſtudioꝝ vr̄oꝝ dic̄ dn̄s.[c] et ſuccēdā ignē ī ſaltu eiꝰ[d] ⁊ deuorabit oīa in circuitu eiꝰ.

Capitulū.XXII.

Hec dic̄ do XXII. h minꝰ. Deſcēde ī domū reg̃ iuda ⁊ loq̄ris ibi v̄bū h̄.⁊ dices.[b] Audi v̄buꝫ dn̄i[c] rex iuda q̄ ſedes ſuꝑ ſoliū dd tu ⁊ ſui tui et ꝑꝑl's tuꝰ q̄ īgredimī per portas iſtas. Hec dic̄ dn̄s[d] Facite iudiciū ⁊ iuſticiā[e] ⁊ liberate vi oppſſū d̄ manu calūniatoris.et aduenā ⁊ pupillū ⁊ viduā nolite ɔtriſtare neq; opprimat̄ iniq̄ ⁊ ſanguinē īnocētē ne effūdat̄ ī loco iſto[f] Si.n.facientes feceritꝭ v̄bū iſtd[g] īgredienẗ ꝑ portas domꝰ hꝰ reges ſedētes d̄ genere dd ſuꝑ thronū eiꝰ ⁊ aſcēdētes currꝰ ⁊ eq̄s ipi ⁊ ſui ꝑꝑl's ⁊ eoꝝ[h] Q ſi nō audieritis v̄ba h̄[i] ī memetipō iuraui dic̄ dn̄s.[k] qꝛ in ſolitudinē erit domꝰ h̄. Quia h̄ dic̄ dn̄s ſuꝑ domū regis iuda[l] Galaad tu mihi caput libani[m] Si nō poſuero te ſolitudinē[n] vrbes īhitabiles[o] et ſanctificabo ſuꝑ te[p] interficiētē viꝝ ⁊ arma eiꝰ[q] et ſuccidēt electas cedros tuas[r] ⁊ ꝓcipitabūt in ignē.[s] et ꝑtrāſibūt gētes multe ꝑ ciuitatē hāc.[t] et dicet vnuſq̄ſq; ꝓxio ſuo q̄re fecit dn̄s ſic ciuitati huic grādi.[v] Et rn̄debunt[x] Eo q̄ d̄reliq̄rit pactū dn̄i di ſui. et adorauerint deos alienos et ſuierit eis.[x] Nolite

l Galaad tu mihi caput libani galaad ē monticulus in ſūmitate montis libani exiſtens ⁊ ſic ad modū capitis ibidem ſe habens.⁊ per hoc intelligitur domus regia vel ſolium ꝑ modum capitis ſe habens ad alias regni partes.et non accipiẗ hic galaad ꝓ illa terra q̄ ē vltra iordanem.
m Si non poſuero te ſolitudinem. ⁊ ſubintelligitur nō credatur mihi.
n Vrbes inhabitabiles.hoc eīn impleuit deus per chaldeos.hierl'ꝫ que erat caput regni ſuccēdētes et vrbes ī circuitu,deſtruentes.
o Et ſanctifica. hebrei dicunt. Et prepabo.verbum enim hebraicum hic poſitum eſt equiuocū ad ſanctificare et ꝑparare. hebrei tamen videntur meliꝰ hic dicere. quia chaldei qui hoc fecerunt non fuerūt ſancti ſed infideles. tn̄ ſm tranſlationem nr̄aꝫ poſſunt dici ſcī vel ſcīficati. non formaliter ſed effectiue eīn inq̄ntuꝫ erant inſtrumēta diuine iuſticie q̄ eſt ſancta.

Hec dicit dn̄s. h Hic hieremias ꝓphetat cōtra maiores ſpālit̄er. et primo cōtra reges. ſecūdo ɔtra pſeudo ꝓphetas et ſacerdotes caplo ſequēti. Prima adhuc in duas.quia primo ꝓphetat cōtra domū regiā in generali.ſcd̄o cōtra aliquos reges in ſpāli. ibi. Nolite flere. Circa primū dicit de mādato dn̄i.
b Audi verbū dn̄i.nō ſolum aure corporis.ſed etiam mentis et cum effectu opis. c Rex iuda ⁊c. q.d. ſic tu es ſucceſſor dauid in honore ita debes eſſe ī valore.
d Facite iuſticiam et iudiciū. iuſticia eſt ſententia iuſta.iudicium vero execut̄o illius iuſticie q̄ debet celeriter fieri.ideo ſubditur. e Et liberate vi oppreſſum ⁊c.et aduenam et pupillum ⁊c.nolite contriſtare ⁊c. ꝑ hoc innuit q̄ ibi fiebant talia mala.
f Si eīn facientes feceritis verbum iſtud.ſ. iuſticiam
g Jngredientur (exequendo ⁊ ī iuſticiā declinādo. per por.do.huius regis ⁊c.i.pſeuerabunt in honore re

p Interficiētem viꝝ et arma eius. id ē caldheos ad interficiendū paratos ⁊ arma eoꝝ.
q Et ſuccidēt electas cedros tuas.i.principes ⁊ nobiles q̄ vocanẗ hic cedri ꝓpter q̄ndo ſimilitudinē.qꝛ regnū iuda ſignatū eſt noīe libani in quo creſcūt cedri.
r Et ꝓcipitabūt in ig.qꝛ chaldei ſuccēderūt ciuitatē.
s Et ꝑtrāſibūt gētes multe.ꝑꝰ deſtructiōꝫ ciuitat̄.
t Et dicet vnuſq̄ſq;.admirās d̄ ciuitat̄ tā fortis d̄ſtructiōe. v Et rn̄debūt.attribuētes h̄ virtuti ⁊ iuſticie
x Nolite fle. Hic (diuine ꝓpter peccatum ydolatrie. ɔſir hieremias ꝓphetat ɔtra aliq̄s reges in ſpāli. Ad cuius intellectū ſciendū q̄ mortuo ioſia rege iude ſucceſſit ei filius eius ioachaꝫ quē rex egypti cepit ⁊ vinctū duxit in egyptū.vbi et mortuus eſt.et ſubſtituit rex egypti fratrē eius heliachim.⁊ vertit nomen eius in ioachim

ſlere mortuum: neqꝫ lugeatꝭ ſup eū fletu. Plagite eū q̇ egredieť, q2 nō reuerteť vltra nec videbit ťrā natiuitatis ſue. Quia hec dič dn̄s ad ſellū filiū ioſie regē iuda q̇ regnuit ꝓ ioſia pr̄e ſuo: q̇ egreſſus ē de loco iſto. Non reuerteť huc ampli⁹: ſꝫ i loco iſto ad quē trāſtuli eū ibi morietur ⁊ ťrā iſtā nō videbit ampli⁹. Ve q̇ edificat domuꝫ ſuā in iniuſticia ⁊ cenacula ſua nō i iudicio. Amicū ſuum opprimet fruſtra: ⁊ mercedē nō reddet ei. Qui dič edificabo mihi domū latā: ⁊ cenacula ſpacioſa: q̇ apit ſibi feneſtras: ⁊ facit laquearia cedrina: pingitqꝫ ſinopide. Nunqd regnab: qm̄ cōfers te cedro. Pr̄ tu⁹ nunqd nō comedit ⁊ bibit ⁊ fecit iudiciū ⁊ iuſticiā: tūc cū bene erat ei. Iudicauit cāꝫ pauperis ⁊ egenī in bonū ſuū. Nunqd non ideo q2 cognouit me dicit dn̄s. Tui vero oculi ⁊ cor ad auariciā ⁊ ad ſanguinē innocentē fundendū ⁊ ad calūniā: ⁊ ad curſū mali opis. Propterea h̄ dič dn̄s ad ioachī filiū ioſie regē iuda. Nō plāgēt eum ve frater ⁊ ve ſoror: nō ꝯcrepabunt ei ve dn̄e ⁊ ve inclyte. Sepultura aſini ſepelieť: putrefact⁹ ⁊ ꝓiectus extra portas hierl'm. Aſcende libanū ⁊ clama: ⁊ in baſan da vocē tuā ⁊ clama ad tranſeuntes: q2 ꝯtriti ſunt omēs amatores tui. Locut⁹ ſuꝫ ad te in abundātia tua: dixiſti nō audiam. Hec ē via tua ab adoleſcētia tua, q2 n̄ audiſti vocē meā. Omnes paſtores tuos paſcet ventus:

ſcriptū ꝑ in in fine. iiij. Reg. xxiiij. ꝯtra iſtū venit nabuch. cū exercitib⁹ ſuis ⁊ fecit eū ſibi tributariū trib⁹ ānis. q̄rto vo anno ꝑcipiens ei⁹ rebellionē in fauorē reg. egypti q̇ fecerat eū regē fecit eū capi ⁊ interfectum extra portas hierl'm inhumatū ꝓijci, ꝯſtituēs ꝓ eo ei⁹ filiū ioachin ſcriptū ꝑ n i fine. ſed poſt tres mēſes cogitās q̄ nō fideli̇r ei fuiret ꝓ interfectiōe patris ſ̄miuli. venit ꝯtra eū q̇ ꝯſilio hieremie tradidit ſe regi babylonis a q̄ cuꝫ matre ſua ⁊ multis nobilib⁹ regni iude duct⁹ ē in babylonē. vbi fuit vſqꝫ ad diē mortis ſue. ⁊ ꝓ eo ei⁹ ꝯſtituit regē ſedechiā eius patruū ⁊ filiū ioſie. q̇ poſtea rebellans regi babylōis capt⁹ a chaldeis excecat⁹ fuit ⁊ in babylonē duct⁹. iiij. Regū. vlti. igiť de iſtis q̄tuor loquiť hic hieremias. ⁊ primo ď ioachaꝫ ſcdo de ſedechia. ibi. Plangite. tertio de ioachim filio ioſie. ibi. Ve q̇ edificat. q̄rto ď ioachin nepote ioſie. ibi. viuo ego. Circa ꝑmū dicit hieremias. p Nolite flere mortuū. i. ioachaꝫ filiū ioſie mortuū in egypto vt dictū ē. q. d. mors eius. nō eſt ſic lamētabilis vobis ſicut aliorū tuū ſequentiū. q2 rex egypti non legiť aliud malū feciſſe ꝑplo iude niſi q̄ duxit eū vinctuꝫ ⁊ impoſuit regno iude tributū. peiora aūt ſatis ꝯtigerūt in tꝑib⁹ alior vt videbiť. y Plangite. Hic ꝯſir loquťur de ſedechia q̇ inter iſtos vltimo regnauit. nō enī in ſcribēdo tenet ordinem tꝑis vt dictū eſt ca. ꝑcedēti. vi ii g. y Plāgite eum q̇ egrediť. i. egredieť. Loqťur enī de futuro ꝑ modū pñtis de ſedechia. q̇ excecat⁹ duct⁹ fuit poſtea in babylonem. ibiqꝫ mortuus. ⁊ tꝑe ſue captiōis fuit tēplū cōbuſtū ⁊ ciuitas. ⁊ ꝑpl's partim occiſus ⁊ partim captiuat⁹. q̇ erant occaſio magni luct⁹. ꝫ Quia hec dicit dn̄s ad ſellū. i. ad ſedechiā q̇ noiať ſellū. i. Paral. iij. vt dictū fuit ibidē q̇ regnauit ꝓ ioſia pr̄e ſuo nō īmediate ſed in q̄rto loco. q2 añ eū regnauerūt duo frēs ſui ⁊ ei⁹ nepos. vt dictū ē. a Qui egreſſus eſt de loco iſto, loqťur de futuro ꝑ modū pteriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie. Cetera patent. b Ve q̇ edificat. Hic loquiť de ioachim filio ioſie. cui⁹ primo deſcribit maliciā. ſcdo debitā penā. ibi. Propterea Circa primū dicit. b Ve q̇ edificat domū ſuā in iniuſticia. erat enī iſte ioachim cupidus ⁊ ſupb⁹. ꝓpter qđ ad faciendū ſibi edificia exceſſiua in magnitudine ⁊ curioſitate rapiebat bona aliena. c Amicū ſuum opprimet fruſtra. i. ſine cauſa legitima. ⁊ ſi faciebat h̄ ioachim amicis multo fort⁹ alijs. d Qui dicit edifi. mi. do. latā id eſt exceſſiuā in latitudine. e Et cenacula. i. ſolaria in q̇ notať exceſſus in latitudie. f Et facit laquearia cedrina. ⁊ ſic eſt exceſſus in materia. g Pingitqꝫ ſinopide. in q̇ notať exceſſus in curioſitate. h Nunqd regnabis. ſ. perſeuerāter. i Qm̄ ꝯfers te cedro. i. te eleuas vltra debitū. vel ꝯfers te cedro. i. ſalomoni potētiſſimo ad edificandū. k Pater tu⁹. i. ioſias q̇ deuotus ⁊ ſanctus fuit. l Nunqd nō comedit et bibit. i. pacifice. m Et fecit (virt. iudi. ⁊ iuſti. tūc cū bene erat ei. q. d. ex ſtatu proſpero potuiſſet aliter feciſſe. io ſeqťur n Nūqd nō io. ſupple vixit bene iuſte. o Quia cognuit me dicit dn̄s. q. d. ſic. p Tui vero oculi ⁊ cor ad auariciā. ⁊ ideo degeneras a patre. q Et ad ſanguinem innocentem ⁊c. ad hoc eni q̄ bona innocētū ſibi acq̇reret crimen dignū morte eis imponebat. r Et ad curſum mali opis. cupiditas ei impellit ad oia mala ꝓpter qđ dicit aplus ad Thimo. vi. Radix oīm malor eſt cupiditas. s Propterea. hic cōſequēter ꝓpha denūciat debitā penā. ⁊ primo reſpectu regis dicēs. t Nō plangēt eū ve frater ⁊c. i. frēs eius ⁊ ſorores non plangent eū mortuū dicētes. ve nobis de morte frīs. v Nō ꝯcrepabūt ei. i. frēs nō dicēt carmen lugubre. ſicut tūc fiebat in ſolēnib⁹ ſepulturis. ꝓpter qđ ſubdiť. x Sepultura aſini. cui⁹ cadauer ꝓijciť in campū vel foſſatū. y Sepelieť. putrefact⁹ ⁊c. Cōtra h̄ videtur illud qđ dr̄ iiij. Reg. xxiiij. De iſto ioachim. Et dormiuit ioachim cuꝫ pr̄ib⁹ ſuis. Ad h̄ dicūt aliq̇ q̄ q2 cadauer reg. ſic ꝓiectuꝫ redūdabat nimis in verecūdiā iudeorū. impetrauerūt a nabucho. q̄ ſepeliret. Vel pōt dici q̄ q̄rto regū nō dr̄ q̄ ſepult⁹ fuerit. ſed q2 dormiuit cū pr̄ib⁹ ſuis. q̄ dormitatio nō importat niſi mortē. Cōſequenter poniť pena populi iude cū dr̄ ꝫ Aſcēde libanū ⁊ clama ⁊ i baſan ⁊c. id eſt denūcia vſqꝫ ad extremitates regni. q2 liban⁹ eſt in extrema parte verſus aq̇lonē. ⁊ baſan verſus orientem. a Et clama ad trāſeuntes. ita q̄ oēs etiā extranei ꝑ terrā tuā trāſeuntes ꝑcipiāt dolorē tuū. b Quia ꝯtriti ſunt oēs amatores tui. i. egyptij de q̄r auxilio cōfidebas q̄s nabuch. debellauit. iiij. Reg. xxiiij. c Locutus ſuꝫ ad te. ꝑ ꝓphas meos. d In abūdātia tua. i. tꝑe ꝓſperitatis. in hebreo hr̄. In pace tua. ſine qua nō poteſt eſſe ꝓſperitas. e Dixiſti nō audiā. q2 rebellis fuiſti vbis ꝓphetar. f Hec eſt via tua. i. ꝯſuetudo tua. g Ab adoleſ. tua. i. ab exitu de egypto. ex tūc enī fuerūt frequēter rebelles moyſi ⁊ deo. h Oēs paſto. tuos. id eſt reges ⁊ ſacerdotes. i Paſcet vent⁹. i. inanis fiducia quā habent de egyptijs. de q̄bus ſubditur.

k Et amatores tui in captiuitatē ibunt.p nabuch. ca
ptiuādi. l Et tūc ɔfunderis.ꝓpter frustrationez tue
spei. m Que sedes in libano.i.in hierl'm de lignis li
bani edificata. n Et nidificas diuitias male ɔgregā
do. o Quō cōgemuisti.i.ɔgemisces.qꝛ loquiť de fu
turo p modū ꝑteriti.
p Cū venissent tibi
dolores ꝛc̃.i. cū veni
ent in destructiōe tē
pli et ciuitatis.
q Viuo ego. Hic vl
timo loqͥtur ď ioachī
nepote iosie dicēs in
ꝑsona domini.
r Si fuerit iechoni
as in hebreo hꝫ cho
nias est tñ idē nomē
ioachin iechonias et
chonias variatū3 tñ ī
hebreo sicut in latino
idē nomē ē nicolaus
colet⁹ et colinus.
s Anulus ī manu
dextra mea ꝛc̃. antiq̃
t⁹ eñ anul⁹ erat signū
dilectiōis et etiā fir
mitatis.littere eñ si
gnabanť anulo regis
vt habeť in libro he
ster et in plurib⁹ aliꝭs
locis. Est igiť sensus.
Si apparuerit signa
dilectōnis mee erga
iechoniaz et sue stabi
litas in regno nihilo
min⁹ eijciam eum.
t Et dabo te.muta
tur modus loquēdi de tercia ꝑsona ad secūdā. Cetera
patēt ex dictis supra vsq3 ibi. v Et in terrā ad quaz
ipi leuāt aiaz suā.i.ī iudeā ad quā cū magno desiderio
anhelabāt reuerti. x Non reuerteť.in hoc ptꝫ qđ di
ctū ē supra de ioacham ꝙ erat minus lugendus q3 iste.
qꝛ cū isto nobiles fuerūt captiuati absq3 reuersione.
y Nunqd vas fictile atq3 ɔtritū.i.nulli⁹ momēti.
z Vir iste chonias.q.d.sic. a Nunqd vas absq3 om
ni bonitate.i.nullā bonitatē hñs in se.iō sequiť.
b Quare abiecti sunt ꝛc̃.q.d. p malicia sua.
c Terra terra terra.ter replicať ad maiorē ei⁹ assertio
nē.qđ subditur. d Scribe virū istū sterilē. p sniam
dei diffinitiuā.cui⁹ sterilitas explicať cū dicit.
e Virū q̃ in die.suis nō ꝓspe.in regimine regni nec eti
am in posteris.iō sequiť. f Nec eñ erit de semie ei⁹
ꝛc̃.qꝛ sibi successit sedechias ei⁹ patruus. vt dictū ē s.

Capitulum .XXIII.

Ve pastoribus. Hic consequēter hieremias ꝓphe
tat ɔtra sacerdotes ꝛ falso sprophetas q̃s vocat
pastores eo ꝙ tenebanť pascere populū exemplo
bone vite et verbo sane doctrine.ipi aūt faciebāt cōtra
riū.et iō pñs capitulū in tres ptes diuidiť.qꝛ primo hie
remias maliciā eoꝝ breuiter arguit.secūdo aduētū bo
ni pastoris.s.xp̄i ꝑdicit.ibi. Et ego.tercio nequitiā malo
rum pastoꝝ diffusius resumit.ibi. Ad ꝓphetas. vt sic op
posita.iuxta se posita magis elucescāt. Circa primū dicit.
a Ve pastoribus.i.ꝓphetis falsis et sacerdotib⁹
b Qui dispergūt ꝛ dilacerāt gregē.exēplo male vite ꝛ
verbo false doctrine.iō subdiť pena cū dicit.

[k]ꝛ amatores tui in captiui
tatē ibūt[l] Et tūc ɔfūderis
et erubesces ab oī malicia
tua.[m] q̃ sedes ī libano[n] ꝛ ni
dificas ī cedris[o] Quō ɔge
muisti[p] cū venissent tibi do
lores q̃si doloris ꝑturiētis.
[q] Viuo ego dic̃ dñs.qꝛ si fu
erit iechonias fili⁹ ioachī
regis iuda[s] anul⁹ ī manu de
xtra mea.iñ euellā eū.[t] Et
dabo te in māu q̃rētiū aiā3
tuā.ꝛ ī manu3 q̃ꝝ tu formi
das faciē ꝛ in manu nabu
chodonosoꝛ regis babylo
nis.et ī meā chaldeoꝝ. Et
mittā te et mrēm tuā q̃ ge
nuit te ī ťrā alienā ī q̃ nati
nō estis.ibiq3 moriemi[v] Et
ī ťrā ad quā ipi leuāt aīam
suā vt reuertanť illuc[x] non
reuertenť.[y] Nunqd vas fi
ctile atq3 ɔtritū[z] vir iste ie
chonias[a] Nūqd vas absq3
oī voluptate[b] Quare abie
cti sūt ipe ꝛ semē ei⁹ et ꝓie
cti ī terrā quā ignorauerūt.
[c] Terra ťra ťra audi ꝭmo
nē dñi. Hec dic̃ dñs[d] Scri
be virū istū sterilē.[e] virū q̃ in
dieb⁹ suis ñ ꝓsꝑabiť.[f] Nec
eñ erit de semie ei⁹ vir q̃ se
deat sr̄ soliū dđ ꝛ ptātē ha
beat vltra ī iuda. XXIII.

[a] Ve pastorib⁹[b] q̃ disp
gūt ꝛ dilacerāt gre
gē pascue mee dicit
dñs. Jō h̃ dic̃ dñs de⁹ isrl'
ad pastores q̃ pascūt ppl'm
meū. Vos dispsistis gregē
meū ꝛ eiecistis eos.ꝛ nō vi
sitastis eos.[c] Ecce ego visi
tabo sr̄ vos[d] maliciā studio
rum vroꝝ ait dñs. Et ego

c Ecce ego visitabo sup vos.acriter puniendo.
d Maliciā studioꝝ vroꝝ ex q̃ ptꝫ ꝙ ex certa scia facie
bāt talia. e Ecce ego. Hic ɔñr nunciať aduent⁹ boni
pastoris.s.xp̄i de q̃ ē pricipalis intētō h⁹ ꝓphete et alio
rū sicut dictū fuit in pricipio h⁹ libri.tñ aliq̃ expositores
nři totā līrā ptē vsq3
ibi. Ad ꝓphetas expo
nūt ď reditu captiui
tatis babylōice. ꝛ qđ
subdiť. Et suscitabo su
per eos pastores ꝛc̃.
exponunt de ihu filio
iosedech.esdra. nee
mia.aggeo et zacha
ria.ꝛ qđ postea subdiť
Suscitabo dauid ger
mē iustū exponūt de
zorobabel q̃ fuit de se
mie dauid.vtꝫ Mat.
i.et fuit dux popli de
captiuitate redeūtis.
Qđ aūt postea subdi
tur. Et h̃ ē nomē qđ
vocabūt eū dñs iust⁹
nř.qꝛ sic dicūt isti ex
positores iudei impo
nebāt āntq̃⁹ filꝭs su
is nomīa dei. Sꝫ ista
expositō nō videť va
lere.qꝛ dicit hic. Non
formidabūt vltra ꝛ ñ
pauebūť. reuersi aūt
ď captiuitate babylo
nica fuerūt freq̃nter ī
afflictōe magna ꝛ ab
iectiōe.vt dicit Nee
mie.i.et in magno ti
more a gētibus circūstātib⁹.itatū ꝙ vna manu faciebāt
opa et altera tenebāt gladiū. Scđo qꝛ subdiť.et null⁹ q̃
reť ex numero.i.deficiet. quia nō omēs iudei reuersi fu
erūt de babylone.sꝫ multi remāserūt amore vxoꝝ q̃s ibi
ceperāt et ꝓlis quā genuerāt.vt dictū fuit esdre ꝑimo.
Jtē qđ exponūt de zorababel. Suscitabo dauid germen
iustū ꝛc̃.nō ē veꝝ qꝛ ibi subdiť.et regnabit rex ꝛc̃. qꝛ zo
robabel nō fuit rex. Jtē qꝛ de illo eodē rege subdiť. Et h̃
ē nomē qđ vocabūt eū dñs iust⁹ nř.vbi eñ trāslatio nřa
hꝫ dñs.ī hebreo hꝫ nomē dñi tetragrāmaton.qđ ꝭm do
ctores hebreoꝝ ē appropriatū sūmo creatori.ꝛ iō nō pōt
ɔuenire alicui puro homi.qđ aūt dicūt vlteri⁹ ꝙ iudei
noīa dei imponebāt filꝭs suis est ficticiū.ꝛ maxie ď no
mie dñi tetragrāmaton.qđ ꝓpter sui sanctitatē null⁹ au
debat noīare nisi soli sacerdotes nec tamē vbiq3 sꝫ tm̄ ī
tēplo. Propterea expositores isti magꝭ iudaizāt q3 iudei
q̃ passu3 istū intelligēdū dicūt ad literā de xp̄o. Vñ ē trās
latio chaldaica que apđ hebreos ē autētica. ꝛ dř targu3
apđ eos.vbi nos hēm⁹. Suscitabo dauid germē iustu3
hꝫ. Statuā dauid messiā iustū.ꝓpť qđ litera ista ď xp̄o ē
exponēda.et diuidiť in tres ptes.qꝛ prio ꝑdiciť fideliu3
ɔgregatio.secūdo subdiť ɔgregātis ɔditio.ibi. Ecce dies.
Tercio tāti beneficꝭ recognitio.ibi. Propter. Circa pri
mū diciť in ꝑsona dñi. e Ecce ego ɔgregabo reliq̃as
gregis mei.que cōgregatō nō ē intelligēda p localē mo
tum.sed p vnitatē fidei ꝛ charitatis nexū ꝭm qđ dř Jo.
xi.ꝙ xp̄s moriturus erat p gēte ꝛ vt filios dei q̃ dispersi
erant congregaret in vnū.i.in vnū ritū fidei xp̄iane de
varꝭs sectis gentiū.et iudeoꝝ in q̃bus erāt dispersi.

cōgregabo reliq̄s gregis
mei ď oībꝰ ťris ad q̄s eiece
ro eos illuc [f] ⁊ ꝯuertā eos
ad rura ſua [g] et creſcēt ⁊ mľ
tiplicabunť. [h] ⁊ ſuſcitabo ſu
per eos paſtores ⁊ paſcent
eos. [i] Nō formidabūt vltra.
⁊ nō pauebūt. [k] ⁊ nullꝰ que-
reť ex nūero dič dñs. [l] Ecce
dies veniūt dič dñs. [m] ⁊ ſu
ſcitabo dď germē iuſtū. [n] et
regnabit rex [o] et ſapiēs erit
[p] ⁊ faciet iudiciū [q] et iuſticiā
i ťra. [r] i diebꝰ illꝰ ſaluabiť iu
da. [s] et iſrael habitabit ꝯfi
dēter. [t] Et h̄ ē nomē qď vo
cabūt eū dñs [v] iuſtꝰ noſter.
[x] Propter h̄ ecce dies veni
unt dič dñs [y] ⁊ ñ dicent vl
tra, viuit dñs q̄ eduxit fili
os iſrľ ď terra egypti. ſʒ vi
uit dñs q̄ eduxit ⁊ adduxit
ſemē domꝰ iſrľ ď ťra aqui
lonis ⁊ ď cūctis terris ad

f Et ꝯuertā eos ad rura ſua. ager aūt vilicus ē eccleſia
et ſicut dr̄ ager vnꝰ ꝓpter vnitatē vniuerſal' eccleſie. ita
pōt dici plures agri ꝓpter diuerſas ꝓuincias in q̄bꝰ vi-
get cultꝰ xp̄i. ⁊ ꝓpter diuerſa loca huic cultui ꝯſecrata ad
q̄ ꝯueniūt fideles. et dicunť hic rura. in hebreo aūt ha-
beť. Ad maneria ſua.
p qď clarius ſignātur
loca deo dicata.
g Et creſcēt et mul
tiplicabunť. ſicut pʒ
ꝯpletū p multiplicatōʒ
h Et ſu. (fideliū.
ſcitabo ſup eos paſto
res. ſcʒ xp̄m q̄ ē prin-
ceps paſtor et aplōs
et ſucceſſores eoꝶ.
i Nō for. vl. iſtud re
ferť ad ſtatū triūphā
tis eccľie q̄ ſiľ currit
cū ſtatu eccľie militā
tis a tp̄e paſſiōis xp̄i
p quam apta fuit ia-
nua celeſtis. i illo vo
ſtatu formido nō hʒ
locū. ſʒ firma ſecuritas et eterna. k Et nul. quere.
ex nu. i. p̄deſtinatoꝶ de q̄ nullus deficiet ab aſſecutōe
celeſtiʒ p̄rie. l Ecce di. Hic ꝯñr deſcribiť ꝯditio cōgre-
gatōis. i. xp̄i dei vi et hoīs. cuiꝰ vera hūanitas oñdiť ibi.
m Suſcitabo dauid germē iuſtū. qꝛ factꝰ ē rex ex ſemi
ne dauid ſm carnē. ad Ro. i. n Et regnabit rex. ꝓpť
qď dicit Mat. vlti. Data ē mihi oīs ptās i celo et in ter
ra. o Et ſa. erit. ſapiā icerta ⁊ creata. p Et fa. iu
diciū diſcretōis in pñti diſcernēdo fideles ab infideli-
bus vocādo aliq̄s ad fidē et alios dimittēdo ſuo iuſto
iudicio. licet nobis occulto. et iudiciū diſcuſſiōis i fine
mūdi. q Et iuſticiā. dādo legē euāgelicā q̄ cōtineť p
fectā iuſticiā. et in fine mūdi ꝓferēdo iuſtā ſniām de re
tributione bonoꝶ. et punitōe maloꝶ. vt hr̄ Mat. xxv.
r In diebus illis ſaluabiť iuda. i. q̄cūq; vere cōfitēs
corde et ore nomē dñi. et ꝙ iſte ſit intellectꝰ pʒ non ſo
lum p expoſitores latinos ſʒ etiā hebreos. qꝛ Geneſ. xli.
dicit quedā gloſa hebraica. Poterit ne dici ꝙ redēptor
ſit leuās facies. i. acceptor pſonaꝶ. ⁊ ſubditur ibi. abſit.
ſed oēs cōfitētes ei corde ſuo et ore et opibus ſaluabit.
ſicut ſcriptū ē hieremie. xxiij. In diebꝰ illis ſaluabiť iu-
da. ac ſi dicat ꝯfitētes ei. hec glo. s Et iſrael habita
bit cō. iſtud referť ad ſtatū eccleſie triūphātis vbi ē ſum
ma ſecuritas. t Et hoc ē no. qď vo. eū do. In hebreo
habeť nomē dñi tetragrāmaton. qď nō pōt dici niſi de
deo vero. Dicit eñi Ra. moy. li. directiōis ꝑplexoꝶ ꝙ hoc
eſt nomē impoſitū a deo ad ſignificādū eēntiā diuinā
ſm ſe abſq; aliq̄ reſpectu ad creaturā. ꝓpter h̄ eſt oīno in
ꝯmunicabile. Alia vo noīa aliq̄ mō comunicabilia ſūt.
ſicut h̄ nomē dñs cōicať magnis pſōis hñtibꝰ ſubiectos
et q̄ ꝓmouit aliquē dr̄ eiꝰ creator. ſicut cōiter dr̄ ꝙ ꝓmo-
tus ē creatura eius. ſimiliter h̄ nomē deꝰ. qꝛ iudices di
cunť dij. Exo. xxij. Vtriuſq; eñi cā ad deos ꝑueniet. Et p h̄
patʒ diuinitas vero ipſius xp̄i. hoc aūt nomē apud he-
breos dicitur ineffabile. et iō tranſlator loco ipſius poſuit
nomē cōmune. et hoc modo trāſfertur dictū nomē vbi-
cūq; in veteri teſtamēto inueniť. Aliq̄ dicūt ꝙ h̄ nomē
dñi tetragrāmatō nō dr̄ de deo tm̄mō. ſʒ etiā ď alijs. vt
bi grā Ezech. vlt. dr̄. Et nomē ciuitatis dñs ⁊ vbi habe
mus dñs. in hebreo hr̄ tetragrāmaton. ꝗ̄ h̄ nomē tetra
grāmaton qď ſtat hic p ciuitate. nō dicitur de deo. Item
Geñ. xxij. vocauit abraā nomē loci illiꝰ dñs videt. ⁊ vbi
habemus dñs. in hebreo habeť nomē dñi tetragrāma-
ton. Item Iudi. vi. legitur. Edificauit ꝗ̄ altare dño voca
uitq; illud dñi pax. vbi in hebreo hr̄ nomē dñi tetragrā-
maton. Itē Exo. xvij. edificauit moyſes altare dño et vo
cauit nomē eius dñs exaltatio mea vbi habemꝰ dñs. in
hebreo habeť nomē
dñi tetragrāmatō. ſʒ
iſta nō ꝯrogāt dictis
Ra. moy. qꝛ nullū p-
dicatoꝶ noīať noīe dī
ꝓprio et abſolute ſʒ a
q̄dam effectu dei. er-
go nullꝰ hō ꝓprie ⁊ ab
ſolute vocatur deus.
ſed cū quadā ꝯnotati-
ōe ⁊ ab aliq̄ effectu
dei. ſicut multi ſūt vo
cati deodatꝰ dñs de-
dit ⁊ ſiľ de pluribus
tam hoībꝰ q̄ʒ locis. ſi
cut ē in locis allega-
tis ſupra. vt pʒ intuē
ti. Verūtñ in pña au-
ctoritate dicente. Et
nomē ciuitatis. dñs debet addi ibidē. vñ trāſlatio chal-
daica hʒ nomē ciuitatis. exponēt a die a qua faciet do-
minꝰ deſcēdere diuinitatē ſuā ibidē. et ſic pʒ ad alia. q̄d
ſit dicēdū. qꝛ ſemp cū aliq̄ cōnotatōe poniť dictū nomē
q̄ñ poniť p alio q̄ʒ p vero deo. v Iuſtus nr̄. i. iuſtifi
cans nos. p qď etiā oñdiť eius diuinitas cuiꝰ ꝓprium ē
iuſtificare impiū. Sciēdū aūt ꝙ hebrei ne ex hac aucto-
ritate cogerenť xp̄i diuinitatē confiteri quē expectāt fu-
turꝶ hoīem purꝶ. moyſen tamē ſanctiorē. dicunt ꝙ litera
hebraica talis ē. Et h̄ ē nomē eiꝰ qui vocabit eū dñs iu-
ſtus nr̄. ita ꝙ nomē dñi tetragrāmatō quod ſoli deo cō-
uenit. nō dr̄ hic de meſſia ſm eos. ſʒ de deo q̄ vocabit eū
ad redēptionē iudeoꝶ. et ipi pñt ſic mutare literā de fa
cili. qꝛ dictio hebraica que hic poniť. ſ. eſſet indifferenter
accipitur p q̄ et p qď. Itē vocabūt eū et vocabit eū eiſ-
dem literis hebraicis penitꝰ ſcribunť. ſʒ varie punctāť.
que pūctatio pōt valde de facili fieri. et ꝙ iudei talē fal
ſitatē fecerint in hoc loco patet per lxx. interpretes qui
fuerūt iudei valde literati. et in hoc loco ſic trāſtulerūt.
Et h̄ ē nomē qď vocabunt eū dñs Iuſtꝰ nr̄. nec tñ p hoc
reuelauerūt diuinitatē xp̄i ptolomeo regi quā itēdebāt
e. celare ſm ꝙ dicit hiero. i pluribꝰ locis. qꝛ p noīe dñi
tetragrāmaton trāſtulerūt nomē grecū ſignās dñm. ſic
h̄ nomē dominꝰ poniť i trāſlatiōe latina. quod nomē
nō ſolū dr̄ de deo ſʒ de q̄libet homine magno. Falſitas
etiā p̄dicta pʒ p trāſlationē chaldaicā que ſic habeť in
x Propt h̄. (hoc loco. Et h̄ ē nomē qď vocabūt ei ⁊c.
Hic conſequēter ponitur tanti beneficij recognitio cum
dicit. y Et nō dicent vltra viuit dñs ⁊c. qꝛ ſicut ad p̄
ſentiam maioris luminis minus obfuſcatur. ſic aduēni
ente beneficio incarnationis ieſu xp̄i et redemptionis
noſtre per eum facte obfuſcata ſunt omnia beneficia et
quaſi obliuioni data que fuerunt in veteri lege tāq; mo
dica aut nulla reſpectiue.
z Sed viuit dominus qui eduxit et adduxit ⁊c. quod
non poteſt intelligi de reditu captiuitatis babylōice. quia
illud beneficium quaſi incompabiliter minꝰ fuit q̄ʒ edu
ctio filiorum iſrael de egypto in tot ſignis et mirabilibꝰ
diuinis. et in tanta multitudine ꝙ erant ſexcenta milia
abſq; mulieribus et paruulis. et ideo iſta adductio intel
ligitur de vocatione ad fidem xp̄i. quia de omnibꝰ ter-
re partibus ſunt aliqui vocati. et iſta vocatio maior eſt

⁊ excellentioꝛ q̄ſi incōpabiliter oīb⁹ beneficijs veterꝫ te
a Et habitabūt in terra ſua.i.in eccl'ia mili (ſtamenti
tante.⁊ poſtea in triumphante que eſt terra viuentium
ꝓmiſſa fidelib⁹ in premiū vt frequēter ſupius declaraui
b Ad ꝓphetas. Hic ↄ̄ſiter nequiciā maloꝝ paſtoꝝ dif
fuſius reſumit.⁊ pꝛio
arguit eoꝝ vitā.ſecun
do doctrinā.ibi. Hec
dicit. Prima adhuc i
duas.qꝛ primo argui
tur eoꝝ mala vita.ſe
cūdo ſubdit̄ pena.ibi
Idcirco. Circa primū
dicit hieremias.
c Contritum eſt coꝛ
meū ⁊c̄.qꝛ dolebat de
mala vita ſacerdotuꝫ
⁊ falſoꝝ ꝓphetaꝝ.com
patiebat̄ etiā eoꝝ na
ture ꝓpter mala q̄ vi
debat eis imminere.
licet eoꝝ culpā odiret
d Fact⁹ ſum q̄ſi vir
ebrius.i.attonit⁹ pre
eoꝝ malicia ⁊ ſequēti
pena.ideo ſubditur.
e A facie dn̄i.vindi
ctam ꝓparātis.
f Quia adulterijs
repleta eſt terra.ſicut
dictum eſt ſ.v. Unuſ
quiſq3 ad vxorē proxi
mi ſui hinniebat.
g Quia a facie ma
ledictionis.i.propter
blaſphemias ↄ̄tra de
um ⁊ alia mala.
h Luxit terra.p̄ ſic
citate nimia.ſicut dif
fuſius explicat̄ ſupra
xiiij. Sicut eni pratuꝫ
dicit̄ ridere metapho
rice q̄ſi viret.ſic terra
lugere q̄ſi aret.
i Factus eſt curſus
eoꝝ mal⁹.ad mala ei
currebant ſine freno
rationis et diuine le
gis.

q̄s eiecerā eos illuc:[a] ⁊ hita
būt i terra ſua[b] Ad ꝓphas.
[c] Cōtritū ē coꝛ meū i medio
mei ↄ̄tremuerūt oīa oſſa mea
[d] Fact⁹ ſuꝫ q̄ſi vir ebrius:⁊ q̄ſi
hō madidus a vino[e] a facie
dn̄i:⁊ a facie vboꝝ ſcōꝝ ei⁹:
[f] qꝛ adulterijs repleta ē t̄ra
[g] qꝛ a facie maledictiōis[h] lu
xit terra:areſacta ſunt arua
deſerti.[i] Fact⁹ eſt curſus eoꝝ
mal⁹:[k] ⁊ fortitudo eoꝝ diſſi
milis.[l] ꝓpha nanq3 ⁊ ſacer
dos polluti ſūt:[m] ⁊ in domo
mea[n] inueni malū eoꝝ ait do
min⁹.[o] Idcirco via eoꝝ erit
q̄ſi lubricū i tenebris.ipellent̄
eni ⁊ coꝛruent in ea. Afferā
eni ſup eos mala.ānū viſita
tiōis eoꝝ ait dn̄s[p] Et in pro
phetiſ ſamarie vidi fatuita
tē[q] ⁊ ꝓphabāt i baali: ⁊ deci
piebāt ꝑplm meū iſrl'.[r] Et i
ꝓphis hiel'm vidi ſilitudi
nē adulterātiū[s] ⁊ iter mēda
cij[t] Et ↄ̄foꝛtauerūt[v] man⁹ peſ
ſimoꝝ: vt n̄ cōuterent̄ vnuſ
q̄ſq3 a malicia ſua.[x] Facti ſt̄
mihi oēſ vt ſodoma ⁊ hītato
res ei⁹ q̄ſi gomoꝛra. Propte
rea h̄ dic̄ dn̄s exercituū ad
ꝓphetas:[y] ecce ego cibabo

k Et fortitudo eoꝝ diſſimilis.patribus antiquis.
l Propha nanq3 ⁊ ſacerdos polluti ſunt.luxuria ⁊ aua
ricia. m Et i domo mea.i.in templo meo nomini de
n Inueni malū eoꝝ.i.ydola que colebant. (dicato.
iiij.Regū.xxi. Idcirco. Hic ſubiungitur pena cū dicit̄.
o Idcirco via eoꝝ erit q̄ſi lu.⁊c̄.hoc eſt dictū. inferam
eis plura mala ſup aliud. p Et in ꝓphetis ſamarie.
qui iā erant in captiuitatem ducti a ſexto anno ezechie.
iiij.Reg.xviij.vbi habem⁹ fatuitatē.i.hebreo habet̄ blaſ
phemiā.ideo ſubdit̄. q Et ꝓphetabāt in baal.queren
do riſum ab ydolo vel potius a demone in ipo.et non a
deo.⁊ ſic erat quedā blaſphemia.qꝛ p.hoc oſtendebant ꝙ
reputabant baal pluſq3 deum.
r Et in ꝓphetis hieruſalē vidi ſilitudinē.ad ꝓphetas ſa
marie.adulterium.i.ydolatriam.
s Et iter mendacij.qꝛ decipiebant ꝑplm iude.ſicut ille
populū ſamarie. In hebreo habet̄ ſic. Vidi turpitudinē

adulterij ⁊ iter mendacij.turpitudo eni adulterij eſt q̄ſi
adultera in eodē lecto recipit adulterū cum marito.⁊ ſic
iſti fecerunt.qꝛ in templo dn̄i ydolū poſuerūt.
t Et confoꝛtauerūt ſuo malo exemplo ⁊ verbo falſo.
v Manus peſſimoꝝ.ad ꝑmanendū in peccato.

eos abſinthio:⁊ potabo eoſ
felle[z] A ꝓphis.n. hieruſalē
egreſſa ē pollutio[a] ſup oēm
terrā.[b] Hec dicit dn̄s exer
cituū.[c] Nolite audire verba
ꝓpharū q̄ ꝓphetāt vobis.⁊
decipiūt vos[d] viſiōeꝫ coꝛdis
ſui loquunt̄:nō de oꝛe dn̄i.
[e] Dicūt his q̄ blaſphemant
me.locut⁹ eſt dn̄s:[f] pax erit
vob:⁊ oīb⁹ q̄ ambulāt i pra
uitate coꝛdis ſui dixerūt non
vēiet ſup vos malū[g] Quis
eni affuit in ↄ̄ſilio dn̄i:⁊ vi
dit ⁊ audiuit ſmonem eius
Quis ↄ̄ſiderauit vbū illi⁹
⁊ audiuit:[h] Ecce turbo dn̄i
ce indignatiōis egredient̄:⁊
tēpeſtas erumpēs[i] ſup ca
put impioꝝ vēiet[k] Nō reuer
tetur furoꝛ dn̄i vſq3dū faci
at:⁊ vſq3dū cōpleat cogita
tionē coꝛdis ſui[l] In nouiſſi
mis dieb⁹[m] intelligetis cōſi
liū ei⁹. Nō mittebā ꝓphas
⁊ ipi currebant:non loq̄bar
ad eos:⁊ ipi ꝓphabāt.[n] Si
ſtetiſſet i ↄ̄ſilio meo[o] et nota
feciſſent vba mea ꝑplo meo
[p] aūtiſſeꝫ vtiq3 eos a via ſua
mala ⁊ cogitatōib⁹ ſuis peſ
ſimis[q] Putaſne de⁹ e vicio

x Facti ſūt mihi oēs
ſodoma.i.abominabi
les.vt ſodomite.ideo
ſubdit̄ inflictio pene.
y Ecce ego cibabo e
os abſinthio ⁊c̄.i. re
plebo eos penis ama
riſſima.
z A ꝓphetis eni hie
ruſalē egreſſa eſt pol
lutio ydolatrie ⁊ alio
rum maloꝝ.
a Sup oēm terram.
ſcꝫ iudee.qꝛ populus
eos imitabatur.
b Hec dicit dn̄s. H
ↄ̄ſiter arguit̄ ꝓphetaꝝ
falſoꝝ ⁊ ſacerdotū do
ctrina.⁊ primo q̄ntuꝫ
ad denunciationē fal
ſitatis.ſcd̄o q̄ntuꝫ ad
deriſionē veritat̄.ibi
Si igit̄. Prima adhuc
i duas.qꝛ pꝛio arguit̄
in eis denūciatio fal
ſi.ſcd̄o coloratio dicti
ibi. Audiui. Circa pri
mum dicitur.
c Nolite audire v
ba ꝓphetaꝝ.q̄ prophe
tant mēdaciū ad vos
decipiendū.
d Viſionē coꝛ.ſui.
id eſt fictam ab eis.
e Dicunt eis q̄ blaſ
phemabant me.oꝛe ⁊
opere.
f Pax erit vobis.aſ
ſecurando ⁊ nutrien
do eos in malis.
g Quis eni affuit i
ↄ̄ſilio dn̄i.de ꝓphetis
ſic loquētib⁹.q.d. nul
lus.qꝛ eueniet ↄ̄trari
um.ideo ſeq̄tur. h Ecce turbo dn̄ice indignatiōis.i.
imper⁹ diuine vindicte.
i Sup caput impioꝝ.ſiue ſint ſacerdotes ſiue popula
res. k Nō reuertet̄.i.nō impedietur ſꝫ abſq3 dubio ve
niet. l In nouiſſimis dieb⁹.i.tp̄e deſtructionis ciui
tatis qd̄ dicit̄ hic vltimū.qꝛ tūc terminatū fuit regnum
m Intelligentis conſiliū meū.i.penam quā (iudeoꝝ
diſpoſui inferre videbitis p effectū. n Si ſtetiſſent i
conſilio meo.vbis ꝓphetarū meoꝝ credendo.
o Et nota feciſſent ver. mea po.meo. ſicut tenebant̄ ex
officio. p Auertiſſent eos vtiq3 a via mala. ſpirituꝫ
vere penitentie eis ↄ̄ferendo.
q Putaſne de⁹ e vicino ego ſum.i.cognoſcēs tm̄ illa q̄
ſunt ꝑpe me ⁊ nō ea que ſunt longe. h̄ nō inducit̄ ad ex
cludendū doctrinā falſam aliquoꝝ ſacerdotū q̄ dicebant
dei ꝓuidentiā attingere tm̄ ad ſupioꝛa ⁊ nō ad iſta infe
rioꝛa.q̄ erroꝛ incepit a tempoꝛe ſancti Iob. In pſona ſic

ego ſum dic̄ dn̄s. ⁊ nō de⁹
ð lōge. Si occultabit̄ vir
ī abſcōdit̄. ⁊ ego ñ videbo
eū dic̄ dn̄s. Nūq̄d ñ celū
et trā ego īpleo dicit dn̄s.
Audiui q̄ dixerūt ꝓphete
ꝓphetātes ī noīe meo mē
daciū atq̨ dicētes. Sōni
aui ſōniaui. Uſq̨ q̄ iſtō ē ī
corde ꝓphetaꝝ vaticinātiū
mēdaciū ⁊ ꝓphetātiū ſedu
ctōes cordis ſui. Qui vo
lūt facē vt obliuiſcat̄ ꝑpl's
me⁹ noīs mei ꝓpt ſōnia eo
rū q̄ narrāt vnuſq̄ſq̨ ad ꝓ
ximū ſuū. ſic obliti ſūt pres
eoꝝ noīs mei ꝓpter baal.
Propheta q̄ hꝫ ſōniū nar
ret ſōniū. ⁊ q̄ hꝫ ſmonē me
um. loq̄t ſmōeꝫ meū vere
Quid paleis ad triticū di
cit dn̄s. Nūq̄d ñ v̄ba mea
ſt q̄ſi ignis dic̄ dn̄s. ⁊ q̄ſi
malle⁹ ꝯterēs petrā. Pro
pterea ecce ego ad ꝓphas
ait dn̄s q̄ furant̄ v̄ba mea
vnuſq̄ſq̨ a ꝓxīo ſuo. Ecce
ego ad ꝓphas ait dn̄s q̄ aſ
ſumūt līguas ſuas. ⁊ aiūt
dic̄ dn̄s. Ecce ego ad pro

phetas ſōniātes mēdaciū
dic̄ dn̄s. q̄ narrauert̄ ea ⁊
ſeduxert̄ ꝑpl'm meū ī mēda
cio ſuo. ⁊ in miraclis ſuis
cū ego nō miſiſſeꝫ eos. nec
mādaſſē eis. q̄ nihil ꝓfuert̄
ꝑplo huic dic̄ dn̄s. Si igr̄
īterrogauerit te ꝑpl'us iſte
vel ꝓpha aut ſacerdos di
cēs. qđ ē on⁹ dn̄i. dices ad
eos. Uos eſtis on⁹. Proiī
ciā q̄ppe vos dic̄ dn̄s. Et
ꝓpha ⁊ ſacerdos ⁊ ꝑpl's q̄
dic̄ on⁹ dn̄i. viſitabo ſr̄ vi
rū illū ⁊ ſr̄ domū ei⁹. Hec
dicetꝭ vnuſq̄ſq̨ ad ꝓximū
et ad frēꝫ ſuū. Quid rn̄dit
dn̄s. ⁊ q̄d locut⁹ ē dn̄s. Et
on⁹ dn̄i vltra nō memora
bit̄. q2 on⁹ erit vnicuiq̨ ſer
mo ſu⁹. Et ꝑuertiſtꝭ verba
dei viuētis. dn̄i exercituū
dei nr̄i. Hec dices ad pro
phetā. Quid rn̄. tibi dn̄s
et q̄d locut⁹ ē dn̄s. Si aūt
on⁹ dn̄i dixeritꝭ ꝓpt h̄. hec
dic̄ dn̄s. Quia dixiſtis ſer
mōꝫ iſtū on⁹ dn̄i. ⁊ miſi ad
vos dicens. nolite dicere
on⁹ dn̄i. ꝓptea ecce ego

errantiū vr̄ Job. xxij. Circa cardines celi ꝑambulat nec
noſtra ꝯſiderat. Sꝫ q2 dei ꝓuidētia attigit ad oīa q̄ntū
cūq̨ occulta. ideo ſequit̄. r Si occultabit̄ ⁊c. i. nō oc
cultabit̄. qđ ꝓbatur ex ei⁹ ꝓſn̄ti vbiq̨ cū dicit̄.
s Nunqd nō celū ⁊ terrā ego impleo. q. d. ſic.
t Audiui. Hic ꝯtr̄
arguitur in falſis pro
phetis coloratio ſui
dicti. ad h̄ eñi q̄ ma
gis ſibi crederet̄ vte
bant̄ mō loq̄ndi ꝓphe
taꝝ. et hoc ē qđ dicit̄.
t Audiui que dixe
rūt ꝓphete. ſ. falſi. q2
verba coꝝ nota ſunt
v Prophtā. (mihi.
tes in noīe meo men
dacium. ꝑmittentes
ſue falſe ꝓphetie. hec
dicit dn̄s. ſicut ꝓphe
te veri.
x Somnia. i. viſiōꝫ
a deo accepi ī ſomno.
et q2 hoc faciebāt ad
facilius decipiendūꝫ
populū. vt dictū eſt.
y Uſq̨ (iō ſequit̄.
volunt fa. vt obli. po.
meus no. mei. ꝑ ſuaꝫ
falſam doctrinā. iō ſe
z Prophe. (quit̄.
ta q̄ hꝫ ſomniū. i. va
z Narret ſom. (niū.
niū. i. ꝓferat tāq̨ ſom
niuꝫ et ꝑmittat. hec
dicit dominus.
a Et q̄ hꝫ ſermoneꝫ
meū. ſicut hieremias
et alij veri ꝓphete.
b Loquat̄ ſermonē
meū vere. i. ꝑmitten
do hec dicit domin⁹.
c Quid paleis ad
triticū. i. ſicut palee ñ
ſunt tritico cōmiſcen
de vl' ecōuerſo. ſic nec
nomē dn̄i eſt adiūgē
dū falſe doctrīe ꝓphetaꝝ d Nūq̄d nō verba mea ſūt
q̄ſi ignis. q. d. ſic. ꝓpter qđ dixit hieremias ſupra. xx. cap.
Fact⁹ ē ſermo dei q̄ſi ignis exeſtuās ī corde meo. q. d. ſic
ignis ꝯſumit paleas ⁊ malle⁹ ꝯterit petras. ſic v̄r⁹ noīs
mei q̄ colorāt falſitates ſuas erit occaſio attritiōis ⁊ cō
ſumptiōis coꝝ. iō ſequit̄. e Ecce ego. ſupple paratus
ſuꝫ. f Ad ꝓphetas. i. ad puniēdū ꝓphetas falſos.
g Qui furant̄ v̄ba mea. a veris ꝓphetis. ꝯſiderabant
eñi attente modū loq̄ndi ipoꝝ et illo vtebant̄ in ſuis fal
ſis ꝓphetijs. ſicut ananias audiuit ī pricipio regni ſe
dechie hieremiā dicētē. Hec dic̄ dn̄s exercituū. Ecce ego
ꝯfringā arcū helam infra. xlix. et ad ſimilitudinē h⁹ dixit
q̄rto anno ſedechie. Hec dicit dn̄s. Sic ꝯfringā iugum
h Qui aſſumunt (nabuch. ⁊c. infra. xxviij. iō ſequit̄.
lin. ſuas. i. modos loq̄ndi prophetaꝝ dn̄i. i Et aiunt
di. do. in ſuis falſis ꝓphetijs. k Ecce ego ad pro. ex
ponat̄ vt ſupra. l Sōniantes mēdaciū. dicētes ſe ha
buiſſe a deo viſionē in ſomno. m Et ſeduxerūt po.
meū in mēdacio ſuo qđ ſinxerūt. n Et miraclis ſuis.

in hebreo habet̄. Et ī extaſibus ſuis. aliq̄ñ. n. fingebāt ſe
eſſe raptos a ſenſib⁹ ad fingēdū magnitudinē reuelati
onis ſibi facte. et talia ꝑñt quodāmō dici miracl'a. q2 in
o Si igitur. (ducunt ſimplices hoīes in admiratōꝫ.
Hic arguit̄ malicia coꝝ in deriſione veritatis. Circa qđ
ſciendū q̄ ſacerdotes
et mali ꝓphete deriſo
rie noīabant on⁹ pro
phetiā hieremie ⁊ ali
orum prophetaꝝ dn̄i.
et populū inducebāt
ad talē modū loquē
di duplici rōe. Una ē
q2 prophete dn̄i argu
endo eoꝝ vicia cōmi
nabant̄ eis pēas gra
ues. q̄s prophete fal
ſi vocabāt onera. Alia
eſt. quia iſte pene diu
ante euētū fuerūt per
ꝓphetas dn̄i nūciate.
⁊ iō ðriſone dicebāt.
on⁹ on⁹ ꝑ hoc inſinu
ando q̄ ille ꝓphetie
eſſent deriſibiles tan
q̄ friuole et effectum
nō hn̄tes. et ꝓpter ta
lem deriſionem dn̄s
cōminat̄ deriſoribus
penā ⁊ ponit̄ iſta ſen
tentia hic diffuſe ⁊ in
tricate cum vr̄ in pſo
na dn̄i hieremie.
o Si igit̄ interro. te
⁊c. qđ eſt onus dn̄i. ꝓ
phetiā tuā en⁹ nomi
nās deriſone.
p Di. ad eos. Uos
eſtis onus. i. importa
bile propter peccato
rū. vl' roꝝ pondus. ideo
q Proīciaꝫ (ſubdit̄.
quippe vos. in captiui
r Dicit do. (tatē.
minus. ſicut proīcit̄
importabile onus.
s Et propheta ⁊ ſa
cer. et po. q̄ dicit onus dn̄i. deridendo propheciaꝫ verā.
t Uiſitabo ⁊c. i. puniā eum in ꝑſona ſua grauiter et in
pſonis ſibi cōiunctis. Conſequente docet eos loq̄ reue
renter de prophetia domini cum dicitur.
v Hec dicetis. i. ſic loquimini de prophetia dn̄i.
x Quid rn̄dit dn̄s. prophete inq̄rēti ab eo.
y Et quid lo. ē domin⁹. prophetas inſpirando.
y Et onus dn̄i vltra nō memorabit̄. i. prophetia domi
amplius nō noīabit̄ a vobis de noīe oneris.
a Quia onus vni. erit ſer. ſuus. i. ſi loquat̄ de prophe
tia dn̄i noīando eā onus. puniet̄ grauiter pro tali ſmo
ne. b Et ꝑuer. ver. dei vi. i. ꝑuerſe noīaſtis noīando
ea onera deriſone. in hebreo autēꝫ habet̄. Et ꝑuertiſtis
verba deoꝝ viuentiū. ꝑ quod in diuinis oſtenditur plu
ralitas perſonaꝝ et vnitas eſſentie cū ſubditur in ſingu
lari. Dn̄i exercituū dei noſtri.
c Hec dices. Docet modū loquendi reuerent̄ cum pro
pheta dn̄i et ptꝫ ſnīa ex dictis. q2 ē replicatō eiuſdē ad
maiorē aſſertiōꝫ. et q2 hanc dei monitionem contempſe

rũt.nõ ſeqtur pena ibi. d Propterea ecce ego tollam vos portãs.ſ.ad alienam.qḋ impletum fuit in tranſ/migratione ioachim regis iude inchoatiue.⁊ cõſũmatiue in captiuitate babylonica tempore ſedechie.

In ca.xxiij.vbi dr̃ in poſtil.Sciendũ aũt q̃ hebrei ⁊c̃.

Additio.i.

Hebrei nõ ſolũ ſubterfugere nituntᷣ a veritate huiꝰ auctoritatꝭ q̃ diuinitatem chriſti ſatis manifeſtat ꝑ varietatẽ lr̃e ,put poſtillator dicit.quã varietatẽ recte ↄfutat ,put ĩ poſtilla.ſed etiã dicũt q̃ licet nomen dñi tetragrãmaton nõ conueniat eſſentialr̃ alicui creature.tñ q̃nq; iſcriptura creatura denominatᷣ ꝑ eo nomie ad effectũ ipſius dei. Ad qḋ inducũt illud Exo.xvij.vbi dr̃.Edificauit moyſes altare.⁊ vocauit nomẽ ei dñs exaltatio mea. Et vbi nos habemꝰ dñs.in hebreo ponitur tetragrãmaton qḋ nõ ↄuenit ipi altari ſcḋm eſſentiã.ſed denoiatᷣ ſic ab effectu ipiꝰ dñi exaltãtis ꝓplm iſrl̃.vt ibidẽ exponitur in poſtilla. vnḋ in ꝓpoſito dicunt q̃ h̃ nomẽ ꝓprium dei ſcꝫ dñs iuſtus noſter. dr̃ de illo germine ſuſcitando de dauid nõ eſſentialiter.ſed ab effectu ipiꝰ dei iuſtificantis.Sed illa cauillatio nõ valet.nã ,put habetᷣ in thalmud in libro q̃ dicitᷣ bababatra al's babalbatra in diſtinctione q̃ incipit.q̃ vidit nauẽ.habetᷣ expꝛ̃ſſe q̃ meſſias vocatᷣ noie dei tetragrãmaton.ad qḋ allegatᷣ iſta auctoritas hieremie.Hoc eſt nomẽ qḋ vocabũt eũ dñs iuſtus nr̃.Et ſic pꝫ q̃ nomen dei eſſentialiter intelligitur ĩ hac auctoritate.ibi enim de eſſentiali nomĩatiõe loquitur vt ibidem patet ⁊c̃.

In eo.ca.vbi dr̃ ĩ poſtil. Circa qḋ ſciẽḋ q̃ ſacerdotes ⁊ falſi ꝓphe deriſiõe noĩabãt onus ꝓphetiã. Additio.ij.

Ubi nos habemꝰ in h̃ loco onus.in hebreo hr̃ hec dictio maſſa.que vno mõ ſignificat idẽ qḋ onꝰ. alio mõ ſignificat aſſumptionẽ.ſ.v̓buꝫ aſſũptũ a ꝓpha.vñ Nũi.xxiij.⁊.xxiiij.vbi dr̃ ꝙ balaam aſſũpta parabola dixit.in hebreo habetᷣ ratio iſtiꝰ dictiõis.ſ.maſſa. ,put ſignat aſſumptionẽ v̓bi vel parabole dei.⁊ ſic ĩ aliis locis ſiĩlibꝫ.vbi ergo graue erat ſeu ponderoſum qḋ ꝓphetizabatᷣ irriſores vocabãt illã ꝓphetiã onus intelligẽdo in prima ſignificatiõe.Quia igitᷣ ꝓphe ſolebãt peccãtibus triſtia enũciare.vt ad penitentiã eos reuocarent. que tñ deus ſepe miſericorditer differebat.ideo populꝰ pſeudo ꝓphetaꝝ fraude deceptus putabat nõ ventura que dñs minabatᷣ.vñ ⁊ ꝓphetiã verã ⁊ ſerioſam in ludũ vertebat.⁊ veris ꝓphetis irridẽdo dicebat.Hi viri pondus ſeu onus dñi annunciant.Unde iam vltra ꝓphetia

tollã vos portãs.et derelinquã vos ⁊ ciuitatẽ quã dedi vobis ⁊ pr̃ibus vr̃is a facie mea:et dabo vos in obprobriũ ſempiternũ:⁊ ignominiã eternã q̃ nũq̃ obliuiõe delebitᷣ. XXIIII

O[o]Stẽdit mihi dñs: [b]⁊ ecce duo calathi pleni ficis poſiti añ tẽplum dñi:[c]poſtq̃ trãſtulit nabuꝯ ho.rex babylonis iechoniã filiũ ioachim regem iuda ⁊ principes eiꝰ [d]⁊ fabrũ:[e]⁊ incluſorẽ de hierl'm ⁊ adduxit eos ĩ babylonẽ.Calathus vnꝰ ficus bonas hẽbat nimis:vt ſolent ficꝰ eſſe primi tpis.Et calathus vnꝰ ficus habebat malas nimis.q̃ comedi nõ poterant eo q̃ eẽnt male.Et dixit dñs ad me. Quid tu vides hieremia. Et dixi.Ficꝰ bonas:bonas valde.⁊ malas:malas valde:que comedi nõ pñt eo q̃ ſint mali[f]Et factũ eſt v̓buꝫ dñi ad me dicẽs.Hec dicit dñs deꝰ iſrl̃.[g]Sicut ficꝰ he bone:ſic cognoſcam trãſmigratiõnẽ iuda quã emiſi de loco iſto in t̃rã chaldeorũ in bonũ:⁊ ponã oculos meos ſuꝑ eos ad placãdũ.[h]Et reducã eos in t̃rã hãc:[i]⁊ edificabo eos ⁊ nõ deſtruã ⁊ plãtabo eos ⁊ nõ euellã:[k]⁊ dabo eis coꝛ vt ſciant me quia ego ſum dominꝰ.Et erunt mihi in ppl'm:⁊ ego ero eis in deũ.q: reuertentᷣ ad me in toto corde ſuo.[l]Et ſicut ficus peſſime q̃ comedi nõ poſſũt eo q̃ ſint male.Hec dicit dñs.[m]ſic dabo ſedechiam regem iuda ⁊ principes eiꝰ ⁊ reliq̃s de hieruſalẽ q̃ remanſerũt ĩ vrbe hac

nõ viſio ſed onus vel pondus dñi apud eos dicebatᷣ.et ideo dominus ad hieremiam dicebat.Si interrogauerit te ppl's ⁊c̃.⁊ hec ſñia plenꝰ habetᷣ in gloſa.

Capitulũ.XXIIII.

O Stendit.Superius poſita eſt hieremie ꝓphetia. Hic ↄſiter oſtenditur in pte impleta.⁊ diuiditᷣ in duas.q: primo oñditᷣ hec impletio.ſecundo ponitᷣ ꝓphetie hieremie repetitio capitulo ſequenti.Prĩa in duas.q: pꝛio ponitur q̃dam imaginaria viſio.⁊ ſcḋo ponitᷣ eiꝰ expoſitio.ibi Et factuꝫ eſt.aliter ei nõ fuiſſet vera ꝓphetia niſi hieremias intellexiſſet viſionẽ ſicut pharao videns ſpicas nõ fuit ꝓpheta.q: non intellexit ſignificationẽ.propter qḋ dr̃ Dañ.x.Intelligentia opus eſt ĩ viſione.Circa primuꝫ dicitur

b Ecce duo calathi ⁊c̃.h̃ vidit hieremias primo viſione imaginaria.Et ſubditᷣ huiꝰ viſionis tempꝰ cũ dr̃

c Poſtq̃ tranſtulit nabuch.⁊c̃.de q̃ tranſlatione plenꝰ dictuꝫ eſt ſupra.xxij.

d Et fabrũ.i.artificem ſubtilem.

e Incluſorem.i.aurifabrũ q̃ gemmas p̃cioſas ponit in auro vel argento.⁊ in hoc patet ꝓphetiam hieremie impletã eſſe in parte.q̃ frequenter p̃dixerat regem populũ in babylonẽ ducendũ.Cetera patẽt in littera quantũ ad viſionem imaginariam.

f Et factũ eſt.Hic ↄſiter ponitᷣ expoſitio ſiue intellectꝰ dicte viſionis cũ dicitur. g Sicut ficus he bone ſic cogno.tranſmi.iuda ⁊c̃.i.trãſmigratis dabo gratiã meã. ⁊ erit eis multo melius q̃ꝫ illis q̃ remanſerunt in iudea q: ioachim rex iuda ꝑ filiũ nabuch.fuit repoſitus in magno ſtatu valde.ſcḋm q̃ habetᷣ.iiij.Reg.vlt.⁊ daniel ⁊ ſocij eius ⁊ mardocheus qui fuerũt de tranſmigratis cũ ioachin.fuerunt multũ honorati a regibꝫ.vt patet in libris Heſter ⁊ Daniel.Hec aũt viſio facta fuit hieremie.quia illi q̃ erant in hieruſalẽ cũ ſedechia rege reputabant miſeros ioachin regem ⁊ alios q̃ cũ eo educti fuerãt in babylone.

h Et redu.eos in ter.hanc.licet enĩ ioachin daniel ⁊ ſocij eius ⁊ mardocheus nõ redierint in perſonis ꝓpriis.redierũt tñ in poſteris ſuis.plures etiã illoꝝ q̃ cũ eis tranſmigrauerũt completis.lxx.annis etiam in

i Et edificabo eos ⁊c̃.i.multiplicabo iudeã redierũt. eos in prole ⁊ bonis tempalibus. k Et dabo eis coꝛ vt ſciant me.multiplicabo eos in bonis ſpũalibꝫ.

l Et ſicut ficus peſſime que ſunt abominabiles.

m Sic dabo ſedechiam regẽ.mihi ⁊ hominibꝫ abominabilẽ.quia poſtea fuit captus ⁊ exoculatus.⁊ filij eiꝰ et nobiles occiſi.⁊ ppl's partim occiſus.et ꝑtim captiuatꝰ

ꝛ ciuitas cōbuſta. ꝛ ex hoc p3 hui⁹ lr̄e ſententia vſq; ibi.
n Et in maledictiōe. q2 poſt iſtā miſeriā q̄cūq; maledi-
cebat alteri. ſic dicebat. ſic accidat tibi ſicut ſedechie regi
o Et mittā in eis gla. ꝛ fa. ꝛ peſtē. q2 aliq̄ (ꝛ pplo eius.
coꝝ fuerūt gladio mortui. ꝛ aliq̄ fame. ꝛ aliq̄ corruptione
aeris ſeu mortalitate.

de. vt dictū eſt ſupra. xvij. Circa primū dr̄. k Pro eo
q̄ nō au. ver. mea. ſed obſtinati eſtis in malicia veſtra.
l Ecce ego mittā ꝛ aſſumā ꝛc. Ex inſtinctu eni diuino
nabucho. ꝛ bellatores ſui acceperūt audaciā ꝛ ɔſtantiā
impugnādi iudeā ꝛ eius habitatores de ſuis malis mul
tiplicib⁹. vt mag̃ ſm ordinem diuine iuſti
cie puniretur.

Caplm. XXV.

V Erbū. Hic po
nit̄ replicatio
ꝓphetie hiere
mie. ꝛ p2io q̄tū ad h̄
q̄ rep̄hendcrat popu-
li maliciā. ſc̄do q̄tum
ad h̄ q̄ p̄nunciauerat
penā. ibi. Propterea.
Circa primū p2io no
tatur tempus cū dr̄.
b In anno. iiij. ioa-
chim filij ioſie. ex hoc
p3 q̄ hec reuelatio fa
cta hieremie fuit an̄
trāſmigrationē p̄cedē
ti ca. dictā. q2 iechoni
as ſiue ioachim ſub q̄
facta ē illa trāſmigra-
tio fuit fili⁹ iſtius ioa
chim ſicut dictū eſt ſu
pra. xiij. Et io ſubdit̄.
Poſtq̄. i. poſt iſtā re
uelationē factā hiere
mie trāſlat⁹ eſt iecho
nias. q2 certo anno
poſt includēdo hunc
q̄rtū annum ioachim
p̄ris ei⁹ trāſlatus fuit
b Ipe eſt prim⁹ an
nus nabucho. qd p3
ex h̄ q̄. xix. āno nabu-
cho. deſtructa fuit hie
ruſalē. iiij. Reg. vlti. ꝛ
a q̄rto āno iſti ioachi
icluſiue vſq; ad. xi. an
nū ſedechie in q̄ de-
ſtructa fuit ciuitas flu
xerūt. xix. anni. ſ. viij.
de regno ioachim q̄
xi. ānis regnauit. ꝛ xi.
de regno ſedechie. Ce
tera patēt vſq; ibi.
c A. xiij. āno. vbi in-
cipit iſta replicatio.
q2 a. xiij. anno ioſie ce
pit hieremias ꝓphe-

ꝛ q̄ hitāt i tra egypti Et da
bo eos i vexatiōeꝫ afflictio-
nēq; oib⁹ regnis terre: i ob-
probriū ꝛ i pabolā ꝛ i puer-
biū ꝛ i maledictiōeꝫ i vniū-
ſis locis ad q̄ eieci eos: ꝛ mit
tā in eis gladiū ꝛ famē ꝛ pe
ſtē donec cōſumāt de terra
quā dedi eis ꝛ p̄rib⁹ eorū.

V Erbū qd XXV
factū ē ad hieremi
am d oī pplo iude i
āno q̄rto ioachī filij ioſie re
gis iuda. ipe ē ān⁹ prim⁹ na
bucho. reg babylōis. Et lo
cut⁹ eſt hieremias pph̄a ad
oēm pplm iuda ꝛ ad vniuer
ſos hitatores hierlm dicēs
A tertiodecimo anno ioſie
filij āmon reg iuda vſq; ad
diē hāc. ipe eſt terti⁹ ꝛ viceſi
mus ānus factū ē vbū dñi
ad me ꝛ locut⁹ ſum ad vos
de nocte ɔſurgēs ꝛ loquēs
ꝛ non audiſtis ꝛ miſit dñs
ad vos oēs ſuos ſuos pro-
phetas ɔſurgens diluculo
mittēſq; ꝛ nō audiſtis neq;
inclinaſtis aures vr̄as vt au
dieretis cū diceret. Reūtimi-
ni vnuſq̄ſq; a via ſua mala.
ꝛ a peſſimis cogitatiōibus
vr̄is. ꝛ hitabitis i terra quā
dedit dñs vob ꝛ p̄rib⁹ vr̄is
a ſeclo ꝛ vſq; i ſeclm. Et no

lite ire poſt deos alienos vt
ſuiatis eis adoretiſq; eos:
neq; me ad iracūdiā ꝓuoce
tis in opib⁹ manuū vr̄aꝝ
ꝛ nō affligā vos. Et nō au-
diſtis me dic dñs. vt me ad
iracūdiā ꝓuocaretis in opi-
bus manuū vr̄aꝝ in malū
vr̄m. Propterea hec dicit
dñs exercituū Pro eo q̄ n̄
audiſtis vba mea. ecce ego
mittā ꝛ aſſumā vniūſas co
gnatiōes aqlonis ait dñs ꝛ
nabucho. regem babylōis.
ſuū meū ꝛ adducā eos ſu
per terrā iſtā ꝛ ſup hitato-
res ei⁹ ꝛ ſup oēs natiōes q̄ i
circūitu illi⁹ ſūt ꝛ iterficiā
eos ꝛ ponā eos i ſtuporē et i
ſibulū ꝛ i ſolitudies ſempi-
ternas. Perdāq; ex eis vo
cē gaudij ꝛ vocē leticie. vo-
cē ſponſi ꝛ vocē ſponſe vo-
cē mole ꝛ lumē lucerne. Et
erit vniūſa terra ei⁹ in ſoli-
tudinē ꝛ in ſtuporē: et ſuiēt
oēs gētes iſte regi babylo-
nis ſeptuaginta ānis. Cū
q; impleti fuerit ſeptuagin
ta anni viſitabo ſup regem
babylonis ꝛ ſup gentē illā
dic dñs iniq̄tatē eoꝝ ꝛ ſup
terram chaldeorum: ꝛ po-
nam illā in ſolitudines ſem
piternas. Et adducam ſup

m Seruū meū. inq̄
tū exequebat̄ diuinā
iuſticiam.
n Et adducā eos ſu
per ter. iſtā ꝛ ſup oēs
na. q̄ in circū. illi⁹ ſūt
q2 idumei. phyliſtei ꝛ
alij circa iudeā habi-
tantes fuerūt p nabu
cho. dep̄dati et capti-
uati. ꝛ eoꝝ captiuitas
hic denunciat̄ cū pe-
na iudeoꝝ. q̄ ſperabāt
eoꝝ adiutorio ꝛſiſte-
re regi babylonis. Ce
tera patent vſq; ibi.
o Vocē mo. ꝛ lumē
lu. p h̄ deſignat̄ capti
uitas habitatoꝝ. ꝛ ſic
nō erit opus mole ne
q; lucerne ꝓpter defe-
ctum habitatorū.
p Cunq;. Hic cōſe-
quēter p̄dicatur pena
aduerſantium iudeis
ad bonoꝝ ɔſolationē
vt p̄dictū eſt. ꝛ diuidi
tur i duas ptes. q2 pri
mo p̄dicit̄ deſtructio
babyloniꝝ ſingulari
ter. ſc̄do multoꝝ gene
raliter. ibi. Quia ſic.
Circa primū notatur
temp⁹ deſtructionis
babylonie cū dicit̄.
p Cūq; impleti fue
rint. lxx. anni viſitabo
ſup regem babylōnis
ꝛ regnū eius deſtruē-
do. qd fuit impletum
in occiſione Baltha-
ſar regis babylonis.

tare q̄ tpe fluxerūt anni. xxiij. vſq; ad q̄rtū annū ioachim
ideo ſubdit̄. iſte ann⁹. xxiij. d Et locut⁹ ſum ad vos
de nocte ɔſurgēs. i. vigilāter ꝛ pſeuerāter. e Et nō au
f Et miſit dñs ad vos oēs ſer (diſtis. vos emēdādo.
uos ſuos ꝓphas. ex q̄ p3 q̄ illo tpe fuerūt alij ſancti p-
phete q̄ mouebāt pplm ad bonū. g Conſurgēs dilu.
mittēſq;. i. valde diligēter vos admonēs. h Et nō au
diſtis. q. d. p ſeuerātia vr̄a in malo nō puenit ex defectu
diuine miſcd̄ie. ſed ex parte malicie vr̄e. Cetera patēt in
i Propterea. Hic ɔſiter ponit̄ replicatio pro- (littera.
phetie q̄ntū ad penā. ꝛ primo exprimit̄ pena iudeorum.
ſc̄do pena ſuoꝝ aduerſarioꝝ. ibi. Cūq; impleti. ꝛ hoc fi-
it ad conſolationē aliquoꝝ bonoꝝ q̄ erant in populo iu

q2 tunc regnū ſuum datū eſt medis ꝛ perſis. vt habetur
Dan. v. numeratio tn̄ iſtoꝝ ſeptuaginta annorum varie
inchoatur a diuerſis. Expoſitores eni noſtri cōmuniter
incipiunt eā a deſtructione hieruſalē vndecimo āno ſe-
dechie. Ra. ſa. inchoat eam a q̄rto anno regni ioachī fi-
lij ioſie. q̄ fuit annus prim⁹ nabuchodo. reg. vt dicit̄ in
principio hui⁹ capituli. Ab iſto vero anno excluſiue vſ-
q; ad vndecimū annū ſedechie fluxerūt. xviij. āni. ſ. ſept3
de regno ioachim q̄ regnauit vndecim annis. ꝛ xi. de re-
gno ſedechie. tps aūt iechonie q̄ regnauit inter iſtos du
os includit̄ in iſt̄. xviij. ānis. ꝛ nō cōputat̄ p ſe. q2 regna
uit tm̄ tribus menſibus. ꝛ iſta patent ex quarto Regum
xxiiij. q Et ponam illam in ſolitudies ſempiternas.

terrã illã ⁊ oĩa ṽba mea q̃ locutꝰ ſuꝫ ↄ̃ eã: oẽ qḋ ſcriptũ eſt ĩ libro iſto q̃cũq̃ ꝓphetauit hieremias aduſum oẽs gentes. [a] q2 ſuierunt eis [b] cũ eẽnt gẽtes mlte [c] ⁊ reges magni. Et reddã eis ꝫm opera eoꝝ: ⁊ ꝫm facta manuũ ſuarũ. [d] Quia ſic dic dñs exercituũ deꝰ iſrl [e] Sume calicẽ vini furoꝛ̃ hꝰ de mãu mea: [f] ⁊ ꝓpinabis de illo cũctꝭ gẽtibꝰ ad q̃s ego mittã te ⁊ bibent: [g] ⁊ turbabunt ⁊ inſanient [h] a facie gladij quem ego mittã int̃ eos [i] Et accepi calicẽ de mãu dñi: ⁊ ꝓpinaui cũctꝭ gẽtibꝰ ad q̃s miſit me dñs. [k] Hierl'm et ciuitatibꝰ iuda ⁊ regibꝰ eiꝰ ⁊ principibus eiꝰ vt darẽ eos in ſolitudinẽ ⁊ in ſtuporẽ ⁊ in ſibilũ ⁊ in maledictionẽ ſicẽ eſt dies iſta: [l] pharaõi regi egypti ⁊ ſeruis eiꝰ ⁊ principibꝰ eiꝰ ⁊ oĩ ꝓplo eiꝰ ⁊ vniũſis generalr̃ [m] cũctis regibꝰ terre auſiditis: [n] et cũctꝭ regibus terre phyliſtijm ⁊ aſcalonis ⁊ gaze ⁊ accaroni azoti: [o] ⁊ reliq̃s idumee ⁊ moab ⁊ filijs ãmon [p] ⁊ cunctis regibꝰ tyri ⁊ vniuerſis regibꝰ ſidonis [q] ⁊ regibus terre inſularuꝫ q̃ ſunt trans mare: ⁊ dedan ⁊ themã ⁊ buz et vniuerſis q̃ attonſi ſũt in comã ⁊ cũctis regibꝰ arabie: ⁊ cũctis regibus occidentis q̃ habitãt in deſerto: ⁊ cũctis regibꝰ zambri: ⁊ cũctis regibꝰ elaꝫ ⁊ cũctis regibꝰ medoꝝ. cũctꝭ q̃z regibꝰ aq̃lonis de ꝓpe ⁊ de longe vnicuiq̃ ↄtra fratreꝫ ſuũ. [s] ⁊ omnibꝰ regnis terre que ſuper faciem eius ſunt [t] Et rex ſeſach bibet pꝰ eos. Et dices ad eos. Hec dicit

q2 babylon nõ fuit reedificata ⁊ inhabitabil' facta ẽ ꝫm ꝙ hr̃ Eſa.xiij. Nõ habitabit vſq3 in finẽ ⁊c. Licet aũt babylonij in deſtructiõe iudeoꝝ fuerint executores diuine iuſticie vt ꝑdictũ eſt. tñ fecerũt h̃ iniqua voluntate ⁊ attribuẽtes victoriã illã ⁊ alias arrogãter ſue ꝑtãti. ⁊ nõ diuine virtuti. ꝓpter qḋ meruerũt a dõ puniri.

a Quia ſeruierunt eis.ſ.chaldeis.

b Cũ eſſent gentes multe.ſ. iudei et alie nationes ſubiugate chaldeis.

c Et reges magni erant in iſtis gẽtibꝰ.q.d. nõ fuerũt ſubiugati ꝟtute chaldeoꝝ ſ3 diuina. iõ debuerũt puniri ꝑ ſua ſupbia propter qḋ ſubdit Et reddam eis ⁊c.

d Quia ſic dicit. h̃ ponit punitio multorũ generalr̃. ⁊ diuidit in tres ptes. q2 pmo ꝑdicit hec punitio. ſecũdo dicti ↄfirmatio. ibi. Cũq3 voluerint. tertio reſumit iudeorũ deſtructio ibi. Vlulate. Circa primũ d2. Hieremie a dño.

e Sume calicem. ꝑ quẽ itelligit afflictio ſeu punitio mittenda a deo.

f Et ꝓpinabis de illo cũctis gẽtibꝰ ⁊c.i. ꝓphetabis hanc punitionẽ ſup eas venturã. ⁊ dicit ꝓpinabis. ꝓſequẽdo metaphorã de calice.

g Et turbabunt ⁊ inſaniẽt.i.fugiet ab eis mens ⁊ ↄſiliũ.

h A facie gladij.i.ꝓ timore gladioꝝ ſup eos veniẽtiũ.

i Et accipe calicẽ de mãu dñi id eſt auctoritatẽ ꝓphetãdi punitionẽ venturã. Et dicũt aliq̃ ꝙ videbat imaginaria viſiõe calicẽ a deo ſibi tradi. ⁊ ꝑ ipm ꝓpinari regibꝰ ⁊ gentibꝰ infra ſcriptis. ⁊ intelligebat viſiõis ſignificationẽ. ⁊ pmo ponit punitio iudeorũ cum d2.

k Hieruſalẽ ⁊c. ſicut eſt dies iſta. loq̃tur de futuro ꝑ modũ ꝑſitis ꝓpter certitudinẽ euentꝰ. q2 dies accipit hic ꝑ die deſtructõis ciuitatꝭ ⁊ templi futura ſub ſedechia. Secũdo ponit punitio egyptioꝝ cum d2.

l Pharaoni regi egypti ⁊c. q2 dedit occaſionẽ ſedechie rebellandi nabuch. ꝓmittẽs ei ſubſidiuꝫ. et q̃ rebellione ſecuta eſt dicta deſtructio.

m Cũctis regi.ter.auſiditis. in heb. hr̃. Terre hus de q̃ fuit iob ẽ illa ⁊ vicina iudee a pte orientꝭ.

n Et cũctis regi.ter.phyliſtijm. iſti erãt vicini iudeoꝝ a pte occidentis.

o Et reliq̃s idumee ⁊ moab. q̃ ſilr̃ erãt ꝓpinq̃ iudeis.

p Et cũctis regibꝰ tyri ⁊c. tyrus enĩ ⁊ ſydon erãt vicine iudee a pte aq̃lonis.

q Et regi.ter.inſulaꝝ. que ſũt trãs mare.i.vltra aliquã partẽ maris reſpectu ꝓmiſſiõis. ſicut ſunt cyprus rhodus ⁊ ſiſes. ſi enĩ eſſent totalr̃ trans mare iam nõ eſſent inſule.

r Et vniuerſi q̃ attonſi ſũt in comã. id eſt agarenis q̃ habebãt capillos reciſos ad modũ pugillũ. In hebreo habet. Et vniuerſis angulatis. ꝑ q̃s intelligunt illi q̃ habitabãt circa angulos terre ꝓmiſſiõis vt dicũt aliqui. ⁊ ſubdunt multa nõia regũ ⁊ terraꝝ. ⁊ poſtea ſubditur.

s Et omnibꝰ regnis terre. eſt hyꝑbole ad deſignandũ multitudinẽ terraꝝ ⁊ regnoꝝ que chaldei ſubiecerũt ſibi. ſicut Eſdre.i. dixit cyrus rex perſarũ. Oĩa regna terre dedit mihi dñs. ⁊ tñ medietas terre habitabilis nõ erat ſibi ſubiecta. ⁊ ꝑ talem modum loquẽdi d2 cõmũiter. tota ciuitas vadit ad tale ſpectaculum. licet maior pars remaneat. Punitio autẽ illoꝝ h̃ ponitur cũ nabuchodonoſor. q2 fuerũt cũ nabuchodonoſor ĩ deſtructione iudeoruꝫ. ⁊ tamen multi eoꝝ debuiſſent magis iuuiſſe iudeos rõne vicinitatis ſicut phyliſtei ⁊ tyrij ⁊ ſydonij ⁊ conſimiles. vel rõne cõſanguinitatis. ſicut idumei qui deſcenderũt ab eſau fratre iacob ⁊ moabite ⁊ ammonite qui deſcẽderũt a loth nepote abrae.

t Et rex ſeſach bibꝫ poſt eos.i. punietur. ꝑ ſeſach intelligit rex babylonis vt dicunt hieronymus ⁊ hebrei. Ratio huiꝰ eſt. q2 ſeſach et babel ꝑ qḋ intelligit rex babylonis in hebreo ſcribunt litteris ſibi corriſpondentibus. Ad cuiꝰ intellectũ ſciendũ ꝙ pueri apud hebre. ⁊ latinos addiſcunt alphabetũ pmo ordine recto ꝓcedẽdo de prima lr̃a ad vltimã. ſcḋo ordine retrogrado incipiendo ab vltima lr̃a ad primã redeũdo. ⁊ ſi iſti duo ordines iuxta ſe ſcribant vltima lr̃a ordinis primi.ſ. thau. eſt pria in ordĩe aleph q̃ eſt pria in ordine pmo ⁊ penultia lr̃a.ſ. ſin corriſpondet ipſi ſcḋo ⁊ corriſpondet ipſi beth q̃ eſt ſcḋa. ⁊ ſic ↄſiter ꝓcedẽdo ex vtraq3 pte ꝟſus mediũ alphabeti vbi kaph ⁊ lamech ſibi corriſpondẽt dicto mõ. Nũc aũt ſic eſt ꝙ h̃ nomẽ babel in hebreo ſcribit ꝑ tres lr̃as tm̃.ſ.ꝑ duplicẽ beth ⁊ vnam lamech. ⁊ ſilr̃ hoc nomẽ ſeſach ꝑ tres.ſ.ꝑ duplicẽ ſin. ⁊ per vnaꝫ kaph. Ex q̃ ptꝫ ꝙ ſcribunt ꝑ lr̃as ſibi corriſpondentes mõ ꝑdicto. Cũ vero iudei volunt aliquid velare ſcribere hñ faciũt talẽ commutationẽ lr̃aꝝ. ⁊ h̃ mõ ſcripſit h̃ hieremias deiectionẽ chaldeoꝝ velate. ⁊ huic dicto ↄcordat ꝙ infra ly babylon noĩat ſeſach vt dicit Hiero. ne forte ꝓuocaret inſaniã chaldeoꝝ ↄtra iudeos q̃ redigẽdi erãt ſub ſeruitute eoꝝ. Sed q̃cq̃d ſit de veritate iſta tamẽ ratio nõ videt valere. q2 hieremias in h̃ capitulo ⁊ in pluribꝰ alijs locꝭ ſcribit deiectionẽ regis ⁊ regni chaldeoꝝ valde lucide ⁊ apte. ⁊ iõ poſſet breuius dici ꝙ ſeſach eſt hic nomen egypti regꝭ. ſicut enĩ ĩpatores romani oẽs noĩabãtur ceſares. ⁊ cũ hoc ꝓpriũ nomen habentes. vt iulius auguſtus ⁊ huiuſmodi. ſic omẽs reges egypti vocabãtur pharaones. ⁊ ꝑter hoc habebant nomen ꝓpꝛiũ vt ſeſach iij. Regũ.xi. Fugit ad ſeſach regem egypti ⁊ nechao.iiij. Reg.xxiij. ⁊ ſic de alijs. ⁊ ſic ꝓbabiliter pot dici ꝙ ille rex

egypti ſub q̃ vaſtatũ fuit regnũ. in quo cap̃lo ſupra expri mit noĩe cõi cũ dr̃. Pharaoni regi egypti ⁊c. ⁊ hic pprio noĩe cũ dr̃. Et rex ſeſach bibet ⁊c. a Bibite ⁊ inebria mini ⁊c. i. ſicut hõ multũ ebri⁹ nõ h̃z ſenſuz nec v̄tutẽ re ſiſtendi. ſic nec vos potentꝫ reſiſtere vindicte dei.

phorice cãtare. ⁊ e cõtrario ↄ̃ticere q̃ſi ſũt deſtructa ab ad uerſarijs. ſic pratũ dr̃ ridere q̃ſi viret. ⁊ plorare q̃ſi aret.
z A facie ire furoris dñi. i. ꝓpter vindictã ipſius.
a Dereliq̃t q̃ſi leo tabernaculũ ſuũ. i. templũ qḋ a chal deis fuit inceſum. b A facie ire colũbe. i. nabuch. eo ꝙ habebat in aliq̃ ve xillo ſui exercit⁹ ima ginẽ colũbe vt dicunt aliq̃. ſed h̃ nõ videtur multũ ꝓbabil̃e dictũ. q2 ſupra q̃rto ca. dictũ fit ꝙ hẽbat in vexillo ſignuz leonis. Ra. ſa. dicit ꝙ eſt lr̃a A facie ire violẽte. i. a facie vindicte dei inebriantis. et ſic ꝓſeq̃tur metaphorã ſupra poſitã de calice vini furoris. ⁊ de potatiõe ei⁹ ⁊ inebriatione. rõ h⁹ diuerſitatis ẽ. q2 dictio hebraica hic poſita. ſ. iona ẽ eq̃uoca ad colũbam ⁊ vinoſitatem.
c Et a facie ire furoris dñi. in hebreo h̃r. Ire furoris ſui. et ſic refert̃ ad eundeꝫ de q̊ ꝓdicit̃ A facie ire columbe.
In cap. xv. vbi dr̃ i poſtilla. numeratio tñ iſtoꝝ. lxx. annoꝝ.

b Cũq5. Hic ↄ̃ſir ponit̃ ↄ̃firmatio dicti cũ dr̃. Cũq5 noluerit acci pere calicẽ. repellẽdo ꝓphetiã tuã tanq5 falſã.
c Dices ad illum. cos. ↄ̃firmãdo eam.
d Hec dicit dñs exercituũ. cui⁹ v̄buz nõ poteſt eſſe falſum.
e Bibẽtes bibetis. id eſt ſuſtinebitis penã velitis nolitis. cuius ratio ſubdit̃.
f Quia ecce i ciuita te ⁊c. i. in hierl̃m que ad cultũ dei erat electa.
g Ego incipio (cta. affligere ſ. pctõres.
h Et vos q̃i innocẽ tes. ⁊ imunes eritis. q. d. nullo mõ. Cetera patent vſq5 ibi.
i Dñs de excelſo ru giet ⁊c. loq̃tur de deo ad modũ leonis q̃ ru giẽtes facit ſtare oẽs beſtias ⁊ deuorat illã quã vult. ſic de⁹ ꝓ vo lũtate punit pctõres abſq5 reſiſtentia.
k Rugiet ſup decorẽ ſuũ. i. ſup hierulalẽ ⁊ templũ.
l Celeuma q̃i calcan tiũ cõcinnet̃. celeuma eſt cant⁹ vindemiato ruz in fine vindemĩe qñ habet̃ abũdãter vi nũ. ⁊ in h̃ deſignat̃ ex ultatio bellatoꝝ in effuſiõe ſanguis de victoria ⁊ multi

dñs exercituũ de⁹ iſrl̃. [a]Bibite ⁊ inebriamini ⁊ vomite ⁊ cadite: nec5 ſurgatis a facie gladij quẽ ego mittã inter vos. [b]Cũq5 noluerit accipe calicẽ de manu tua vt bibat [c]dices ad eos. [d]hec dic̃ dñs exercituũ. [e]Bibentes bibetis. [f]Quia ecce in ciuitate in q̃ inuocatũ eſt nomẽ meũ [g]ego icipio affligere: [h]⁊ vos q̃i innocẽtes ⁊ imunes eritꝫ Nõ eritis imunes. Gladiũ enĩ ego voco ſup oẽs hitatores terre: dic̃ dñs exercituũ Et tu ꝓphab̃ ad eos oĩa verba h̃: ⁊ dices ad illos [i]Dñs de excelſo rugiet: ⁊ de habitaculo ſcõ ſuo dabit vocẽ ſuam. [k]Rugiẽs rugiet ſup decorẽ ſuũ [l]Celeuma q̃i calcãtiũ ↄ̃cinnet̃ adũſ⁹ oẽs hitatores t̃re. Peruenit ſonit⁹ vſq5 ad extrema t̃re. q2 iudiciũ dño cũ gẽtibꝫ [m]Judicat̃ ipe cũ oĩ carne Impios tradidi gladio dicit dñs. Hec dicit dñs exercituuꝫ. [n]Ecce

afflictio egredietur de gẽte in gẽtẽ: ⁊ turbo magn⁹ egredietur a ſũmitatibꝫ t̃re [o]⁊ erũt iterfecti dñi i die illa [p]a ſummo t̃re vſq5 ad ſũmũ ei⁹ [q]Nõ plãgent̃: ⁊ nõ colligent̃ nec5 ſepeliẽt̃: i ſterq̃liniũ ſup faciem terre iacebũt. [q]Ululate paſtores ⁊ clamate: [r]⁊ aſpgite vos cinere [s]optiates gregis [t]q2 cõpleti ſũt dies vr̃i vt interficiami et diſſipatiões vr̃e [v]⁊ cadetꝫ q̃ſi vaſa p̃cioſa Et pibit fuga a paſtoribꝫ et ſaluatio ab optiatibꝫ gregꝫ. Vox clamorꝫ paſtoꝝ ⁊ vlulatus optiatũ gregꝫ. q2 [x]vaſtauit dñs paſcua eoꝝ [y]⁊ ↄ̃ticuerũt arua pacꝫ [z]a facie ire furoris dñi [a]Dereliq̃t q̃ſi leo tabculũ ſuũ. q2 fcã eſt terra eoꝝ i deſolatiõeꝫ [b]a facie ire colũbe [c]et a facie ire furoris domini. XXVI.

[a]In pricipio regni ioachi filij ioſie regis iuda factũ eſt v̄bum iſtud a dño dicens. Hec dicit dñs

Additio. i.
Inchoatio ſeptuaginta annoꝝ captiuitatꝫ babylonice q̃renda eſt i nono cap̃. Dañ. vbi d ſeptuaginta hebdomadibus danieli reuelatis agitur. ibi enĩ large de iſtis habetur in poſtilla ⁊ i additiõe.

tudine ſpolioꝝ m Judicat̃ ipe. i. oñdit̃ iuſt⁹ in pctõꝝ punitione. in hebreo h̃r. Judiciũ h̃. i. iuſta dei punitio. Et ad q̃s ſe extendat ſubdit̃. Impios tradidit gladio. ſe q̃tur n Ecce afflic. egre. de gente in gẽtẽ. q2 babylonij afflixerũt iudeos ⁊ multa regna ſupra noiata. ⁊ iterũ medi ⁊ perſe deſtruxerũt babylonios. o Et erũt interfecti dñi. i. a dño vel v̄tute ei⁹. p A ſũmo terre vſq5 ad ſummũ ei⁹. hypbole eſt ad ſignãdũ multitudinẽ interfectoꝝ. ⁊ ad idẽ facit qḋ ſubdit̃. q Nõ plãgent̃ nec5 col q Ululate. Hic reſumit̃ vaſtatio iudeoruꝫ (ligent̃ ⁊c. cũ dr̃. Ululate paſtores. vlulat⁹ eſt vox ↄ̃fuſa. ⁊ eſt ſignuꝫ magni doloris. r Et aſpergite vos cinere. in ſignum hũiliatiõis. s Optimates greg̃. i. maiores de pplo. t Quia cõpleti ſunt dies vr̃i. q. d. termin⁹ vr̃e dſtructionis inſtat. v Et cadetis q̃ſi vaſa p̃cioſa. i. irrecupabiliter. vilia enĩ que cadũt bñ recupant̃. q2 inueniẽtes parũ aut nihil curãt de eis. x Vaſtauit dñs paſcua eoꝝ id eſt bona vñ ſolebãt nutriri. y Et ↄ̃ticuerunt arua pacis. in hebreo h̃r. Specioſa pacꝫ. tpe enĩ pacꝫ arua ſunt ſpecioſa. q2 ſũt bñ culta ⁊ fructificãtia. ⁊ ſic dicunt̃ meta

In eodẽ ca. vbi dr̃ in poſtilla A facie ire columbe.
Additio. ij.
d Dictio hebraica hic poſita. ſcꝫ iona nõ eſt eq̃uoca. nihil enĩ ſignat in hebreo niſi colũbã. ꝙ autẽ dicit Ra. ſa. ꝙ ſignat vinoſaꝫ nõ eſt veꝝ. niſi forte ſcḋm ethymologiã qḋ non ptinet ad ſenſum lr̃alem. Vñ ſcḋm glo. ⁊ eſt gregorij p h̃ qḋ dr̃. A facie ire colũbe. intelligit̃ ira dei. dicit enĩ ſic. q2 i illa nulla furoris inequalitas reperit̃ furore dñi iram colũbe nominat. de quo latius in gloſa.

Capitulum .XXVI.

In principio. Superius hieremias ꝓpter veritatem ſue ꝓphetie paſſus eſt iniuriã a pſona ſingulari. ſ. a ſummo pontifice. hic eadẽ de cauſa patitur iniuriã a multitudine. ⁊ primo a pſeudo prophetis ⁊ ſacerdotibꝫ. ſcḋa a rege ⁊ principibꝫ. xxvij. capi. Prima in duas. q2 primo patit̃ iniuriam. ſcḋo conſtãter reſumit ſuã ꝓphetiã ca. ſe. Prima in duas. q2 primo ponit̃ hieremie pſecutio. ſcḋo eiuſdẽ liberatio. ibi. Et audierũt. Circa primũ primo ponit̃ temp⁹ hui⁹ pſecutionis cũ dicit̃.
a In principio regni ioachim ⁊c. ſecũdo cauſa ei⁹ que fuit pdicatio hieremie cum dicit̃ ei. a domino.

b Sta in atrio domꝰ dñi. vbi erã orõnis ꝯueniebant iu-
dei. c Et loq̄ris ad oẽs ciuita. iuda. i. ad oẽs homies
veniẽtes de oĩbꝫ ciuitatibꝫ. d Noli ſubtrahere vbũ
aliq̃d omittẽdo. e Si forte audiãt. h̃ dr̃ ꝑpter liber-
tatẽ arbitrij qua põt hõ penitere ⁊ obſtinari.

ter ponitur hieremie accuſatio.
q Et locuti ſunt ſacerdotes ⁊c. Tertio hieremie reſpõ-
ſio cũ dicitur.
r Et ait hieremias. Dominꝰ miſit me. q. d. non feci de
proprio capite.

f Et peñteat me ma-
li. nõ inferẽdo eis pe-
nã cõminatã. talia vo
nõ arguũt in deo ali-
quã mutationẽ. ſꝫ tm̃
in creatura. ſicẽ dictuꝫ
eſt diffuſiꝰ ſ. xviij. ce-
tera patent vſqꝫ ibi.
g Dabo domũ iſtã.
id eſt tẽplũ a ſalomo-
ne edificatũ.
h Sicut ſylo. in q̃ ci-
uitate. p̃io fuit ſitũ
tabernaculuꝫ moyſi.
Joſue. xviij. et illa ci-
uitas erat deſtructa
diu ante ⁊ cultꝰ diui-
nus diu ablatus.
i Et vrbẽ hãc. ſ. hie-
k Dabo in (ruſalẽ
maledictõeꝫ ⁊c. i. oẽs
maledicẽtes alicui ci-
uitati dicẽt. ſic contin-
gat ei ſicut hiłm. ter-
tio ponit̃ ꝑſecutionis
modus cũ dicit̃.
l Et audierũt ſacer-
dotes et ꝓphe. ſ. falſi.
Cetera patent.
m Et audierũt. Hic
ꝯſñr deſcribitur hiere-
mie liberatio. Circa
quã p̃io ponit̃ cauſe
examĩatio. ſcd̃o eius
determinatio. ibi. Et
dixerũt. Circa primuꝫ
primo ponũtur iudi-
ces cum dicit̃.
m Et audierũt prĩ-
cipes iuda vba hec. ſ. vi-
delicet cõmotionẽ ſa-
cerdotũ ⁊ populi con-
tra hieremiã.
n Et aſcenderũt de
domo regis. qꝛ tẽplũ
erat in ſũmitate mon-
tis ſyon. ⁊ domꝰ regis
in decliui montis.
o Et ſederũt. vt ma-
turius examinarẽt ne-
gocium.
p In introitu por-
te domus dñi noue.
illa erat porta de qua
dicit̃ iiij. Reg. xv. q̃ io-
athan edificauit por-
tam domus dñi ſubli-
miſſimã que dicit̃ hic
noua. i. quia longe poſt
tempꝰ ſalomonis fu-
it edificata. Cõſequẽ-

[b] Sta ĩ atrio domꝰ dñi: [c] ⁊ lo-
q̄ris ad oẽs ciuitates iuda:
de q̃bꝫ veniũt vt adorent in
domo dñi: vniũſos ſmões
q̃s ego mãdaui tibi vt loq̄-
ris ad eos. [d] Noli ſubtrahe-
re vbũ [e] ſi forte audiãt et cõ-
uertant̃ vnuſq̇ſqꝫ a via ſua
mala: [f] et peniteat me mali
qḋ cogitaui facere eis ꝓpt̃
maliciã ſtudioꝝ eoꝝ. Et di-
ces ad eos. Hec dicit dñs
Si nõ audieritꝭ me vt ãbu-
letis ĩ lege mea quã dedi vo-
bis vt audiatꝭ ſmões ſuoꝝ
meoꝝ ꝓphaꝝ q̃s ego miſi
ad vos de nocte ꝯſurgẽs et
dirigẽs. et nõ audiſtꝭ [g] dabo
domũ iſtã [h] ſicẽ ſylo: [i] ⁊ vrbem
hãc [k] dabo ĩ maledictõeꝫ cũ-
ctis gẽtibꝫ terre. [l] Et audie-
rũt ſacerdotes ⁊ ꝓphe ⁊ oĩs
ppl̃s hieremiã loq̄ntẽ verba
hec in domo dñi. Cũqꝫ cõ-
pleſſet hieremias loquens
oĩa que p̃cepat ei dñs vt lo-
queret̃ ad vniũſũ ppl̃m. ap-
phenderũt eũ ſacerdotes ⁊
ꝓphe ⁊ oĩs ppl̃s dicẽs. Mor-
te moriat̃. Quare ꝓpheta-
uit in noĩe dñi dicẽs. ſicẽ ſy-
lo erit domꝰ hec: ⁊ vrbs iſta
deſolabit̃ eo ꝙ non ſit habi-
tatoꝝ. Et ꝯgregatꝰ eſt omis
ppl̃s adũſus hieremiã ĩ do-
mo dñi. [m] Et audierũt princi-
pes iuda vba hec. [n] ⁊ aſcen-
derũt ḋ domo regꝭ ĩ domuꝫ
dñi [o] et ſederunt [p] in introitu
porte domus dñi noue [q] Et
locuti ſunt ſacerdotes ⁊ ꝓ-
phete ad pricipes ⁊ ad oẽm
ppl̃m dicentes. Judicium
mortis eſt viro huic. qꝛ pro-
phetauit aduerſus ciuitatẽ
iſtã ſicut audiſtis auribꝫ ve-
ſtris. [r] Et ait hieremias ad

omẽs pricipes ⁊ ad vniũſũ
ppl̃m dicẽs. Dñs miſit me
vt ꝓphetarẽ ad domũ iſtaꝫ
⁊ ad ciuitateꝫ hãc oĩa vba q̄
audiſtis [s] Nũc ḡ [t] bonas faci-
te vias vr̃as: [t] et ſtudia vr̃a
⁊ audite vocẽ dñi dei vr̃i: ⁊
penitebit dñm mali qḋ lo-
cutus eſt adũſuꝫ vos. Ego
aũt ecce in manibꝫ vr̃is iuꝫ
facite mihi qḋ bonũ ⁊ rectũ
eſt in oculꝭ vr̃is. Verũtñ ſci-
tote et cognoſcite. qꝛ ſi occi-
deritis me. ſanguinẽ inocẽ-
tẽ tradetꝭ ꝯ voſmetipos ⁊ ꝯ
ciuitatẽ iſtã ⁊ hitatores eiꝰ.
In vitate eĩ miſit me dñs
ad vos. vt loquerer in auri-
bus vr̃is oĩa vba hec. [v] Et
dixerũt pricipes ⁊ oĩs ppl̃s
ad ſacerdotes ⁊ ad ꝓphas.
[x] Nõ eſt viro huic iudicium
mortis. qꝛ in nomie dei nr̃i
locutꝰ eſt ad nos. Surrexe-
runt ergo viri de ſeniorıbꝰ
terre: ⁊ dixerunt ad oẽm ce-
tũ ppl̃i loquẽtes. Micheas
de moraſchi fuit ꝓpha ĩ die-
bus ezechie regis iuda ⁊ ait
ad oẽm ppl̃m iude dicens.
Hec dicit dñs exercituum
Syon q̃i ager arabit̃: ⁊ hie-
ruſalẽ in aceruũ lapidũ erit
⁊ mons domꝰ in excelſa ſil-
uaꝝ. Nũq̇d morte ꝯdemna-
uit eũ ezechias rex iuda et
oĩs iuda. Nunq̇d nõ timue-
runt dñm ⁊ deprecati ſunt
faciem domini: [y] ⁊ penituit
dominum mali quod locu-
tus fuerat aduerſum eos.
[z] Jtaqꝫ nos facimus malũ
grande contra animas no-
ſtras. [a] Fuit quoqꝫ vir pro-
phetans in noĩe dñi Vrias
filius Semei de cariathia-
rim: ⁊ ꝓphetauit aduerſus

s Bonas facite vi-
as veſtras. id eſt ope-
rationes.
t Et ſtudia vr̃a. i. co-
gitatiões. Cetera pa-
tent. Et dixerũt. Hic
ponit̃ cauſe determi-
natio cuꝫ dicit̃. Dixe-
runt pricipes. vbi pri-
mo ponit̃ ratio ꝓ eiꝰ
liberatione cũ dicit̃.
x Non eſt viro huic
iudiciũ mortis. qꝛ in
noĩe dñi dei noſtri lo-
cutꝰ eſt. q. d. interfici-
endo ipm̃ fieret cõtra
deũ cuiꝰ eſt nuncius.
Et inducit̃ ad hoc ex-
emplũ michee ꝓphe-
te qui ante. ſ. tpe eze-
chie regis ꝓphetaue-
rat deſtructionẽ ciui-
tatis hieruſm̃ templi
dicens. Syon q̃i ager
arabit̃ ⁊c. nec tñ eze-
chias ꝓpter h̃ euꝫ oc-
cidit. ſed magis ipſe ⁊
ppl̃s ad dictũ eiꝰ ege-
rũt priiaꝫ ⁊ dñs diſtu-
lit penã cõminatã. et
ſcḋm hoc dicit̃.

y Et penituit domi-
nũ. nõ ꝑ aliquã muta-
tionẽ in deo factã ſed
in effectu ſicut dictuꝫ
eſt ſupra.
z Jtaqꝫ nos facimꝰ
grande maluꝫ. ſuppl̃e
ſi occidimus hieremi-
am.
a Fuit quoqꝫ. hic cõ-
ſequẽter ponit̃ aliud
exemplũ ad eandẽ cõ-
cluſionẽ. vt dicũt ex-
poſitores noſtri com-
muniter de vria ꝓphe-
ta q̇ ꝓphetauit deſtru-
ctionẽ ciuitatis ⁊ tem-
pli. ſicut ⁊ hieremias
tpe regis ioachim. et
ꝓpter hoc fuit occiſꝰ
ab eo vt h̃ dr̃. ⁊ ponit̃
iſtud exemplũ ad hãc
concluſionem. ac ſi di-
catur ezechias qui fu-
it bonꝰ rex nõ interfe-
cit micheã ſꝫ ſaluauit

ioachim vero malus rex interfecit vriam. ⁊ nos non de
bemꝰ imitari facta maloꝝ ſed bonoꝝ. ꝓpter qđ debemus
ſaluare vitā hieremie. iđ ꝯcludit in fine. b Igit̃ ma
nus aichan ⁊c̃. iſte eñ erat principal' in allegatiōe ⁊ de
terminatiōe iſta. Ra. ſa. h̃ exponit ad ꝯtrariū dicēs ꝙ inter
illos principes erant
aliq̄ boni q̄ ſtabant ꝓ
hieremia. ⁊ illi allega
uerūt primū exēpluꝫ
de ezechia rege et mi
chea ꝓpha. Aliq̄ autē
erant mali. ⁊ illi erāt
hieremie ꝯtrarij. ſicut
ſacerdotes ⁊ ꝓphe fal
ſi. ⁊ iſti ad h̃ allegaue
rūt ſecundū exemplū
de ioachim q̄ occidit
vriaꝫ. q. d. ſic debemꝰ
occidere hieremiam.
ſꝫ alia ps fuit maioꝛ
⁊ ꝓualuit. et ſic finali
ter aichan ſniam de
dit ꝓ hiere. et ipm̄ li
berauit. Et hec expoſi
tio ſecūda videt̃ rona
bilioꝛ. q2 nō eſt veriſi
mile ꝙ principes re
gis actu regnantis et
eiꝰ malicia facerēt ar
gumētū ad liberatio
nē hieremie.

ciuitatē iſtā: et adūſus terraꝫ
hāc iuxta oīa vba hieremie
Et audiuit rex ioachī ⁊ oēs
potētes ⁊ pĩcipes eiꝰ verba
hec: ⁊ q̄ſiuit rex interficere
eū. Et audiuit vrias ⁊ timu
it fugitq; ⁊ ingreſſus ē egy
ptuꝫ: ⁊ miſit rex ioachin vi
ros ī egyptū helchanā filiū
achobor ⁊ viros cū eo ī egy
ptū Et eduxerūt vriā đ egy
pto: ⁊ adduxerūt eū ad regeꝫ
ioachī: ⁊ ꝑcuſſit eū gladio:
⁊ ꝓiecit cadauer eiꝰ ī ſepul
crꝫ vulgi ignobil'. b Igit̃ ma
nꝰ aichan filij ſaphā fuit cū
hieremia vt nō traderet̃ in
manꝰ ꝑpli et iterficerēt euꝫ.

Ca. XXVII.

In principio regni ioachim
filij ioſie regꝫ iuda
factū ē vbūꝫ iſtud ad hiere
miā a dño dicēs. b Hec dic̃
dñs ad me: c Fac tibi vincl'a
⁊ cathenas ⁊ pones eas in
collo tuo: d ⁊ mittes eaſ ad re
gē edom ⁊ regē moab et ad
regē filioꝝ āmon ⁊ ad regeꝫ
tyri ⁊ ad regē ſydonis e ī ma
nu f nūcioꝝ q̄ venerūt hierl'm
ad ſedechiam regeꝫ iuda: g et
ꝑcipies eis vt ad dños ſu
os loquant̃. Hec dicit dñs
exercituū deus iſrl' Hec di
cetꝫ ad dños vr̃os. h Ego fe
ci terram ⁊ hoīes ⁊ iumēta
q̄ ſunt ſup faciē terre in foꝛ
titudine mea magna: et in
brachio meo extento: i ⁊ de
di eā ei q̄ placuit in oculis
meis Et nūc itaq; ego dedi
oīnēs terras iſtas in manu

Caplm. XXVII.

In principio. Hic ꝯñr hie
remias liberatus reſumit ſuā ꝓphe
tiam. ⁊ p̄io ꝓphetat ꝓꝑlo aduerſa. ſcđo ꝓſpera. xxx. capi.
Prima adhuc in tres ptes. q2 p̄io ꝓphetat ꝯtra ſedechi
am. ſcđo ꝯtra ananiā ca. ſequenti. tertio ꝯ iechoniā. cap.
xxix. Prima adhuc in duas. q2 p̄io ꝓphetat ꝯ reges ad
ſedechiā nūcios mittētes. ſcđo ꝯtra ipm̄ ſedechiam. ibi.
Et ad ſedechiā. Circa primū ſciendū ꝙ illud qđ ponitur
hic. In pĩcipio ⁊c̃. vſq; ibi. Hec dicit dñs. excluſiue ē fi
nis ca. ꝓcedentis ſm expoſitores latinos cōiter. q2 illa q̄
dicta ſunt ca. xxvi. ꝯtigerūt in principio regni ioachim fi
lij ioſie. vt pꝫ ī pĩcipio ca. illa aūt q̄ ſequunt̃ in iſto ca.
fuerūt tp̄e ſedechie. A pĩcipio aūt regni dicti ioachim
vſq; ad principiū regni ſedechie fluxerūt. xi. anni. et tres
mēſes. vt pꝫ. iiij. Reg. xxiij. ⁊ iđ ſic exponūt qđ đr hic.
a In principio regni ioachim ⁊c̃. dicēs. ſ. ea que dicta
ſunt in principio capituli ꝑcedentis. ita ꝙ hoc eſt q̄daꝫ
recapitulatio ca. xxvi. ⁊ qđ ſeq̄tur b Hec dicit dñs ⁊c̃
eſt principiū. xxvij. ca. ⁊ eſt alia ſnīa q̄ ꝯtigit tp̄e ſedechie.
Hebrei vero dicūt ꝙ h̃ eſt de ca. xxvij. Et dicit Ra. ſa. ꝙ a
principio regni ioachim filij ioſie dñs dixit hieremie il
c Fac tibi vin. ⁊ ca. ⁊ po. eas in lud qđ ſeq̄tur in h̃ ca.
collo tuo. ⁊ ꝙ portauit eas a principio regni ioachim fi
lij ioſie vſq; ad q̄rtū annū ſedechie in q̄ ananias abſtulit
eas de collo hieremie ⁊ fregit. vt habet̃ cap. ſequenti. Si
aūt dicat̃ ꝙ hoc videt̃ deriſibile ꝙ hieremias portaret ca
thenas in collo ſuo tanto tp̄e. ſ. q̄ndecim annis. pōt dici
ꝙ ꝓphete dñi talia grauia ⁊ alīq; deriſibilia legūtur fe
ciſſe de mādato dñi. ſicut ezechiel dormiuit ſup latus ſu
um ſiniſtrū. cccxc. dieb;. ⁊ iterꝝ. xl. dieb; ſup latꝰ dexterum
abſq; ꝯuerſione de latere in latꝰ. vt habet̃ Ezech. iiij. ⁊ ſi
militer eſaias iuit nudus ⁊ diſcalciatus trib; annis ſm
hebreos. ſm alios vo trib; dieb; vt dictuꝫ fuit eſaie. xx.
qđ erat ſatis graue ⁊ deriſibile tanto viro q̄ erat đ regio
genere. Igit̃ ſm iſtā ſententiā p̃ns capitulū ſic diuidit̃.
q2 primo ponit̃ dei preceptuꝫ de cathenis fiendis. ſcđo
de ipſis mittendis. ibi. Et mittes eas. Circa primū po
nitur tempus ꝑcepti
cū dicit̃ In principio
regni ioachim. qui re
gnauit vndecim ānis
iiij. Reg. xxiij. Fac ti
bi vincula ⁊ cathenas
iſte cathene erant li
gnee. ſm ꝙ habet̃ ca.
ſequēti. ⁊ ideo partes
eaꝝ q̄buſdā vinculis
adinuicē adiūgebāt̃.
d Et mittes. Hic po
nitur ꝑceptū de miſſi
one cathenarū. ⁊ p̄i
mo ꝑcipit̃ hec miſſio.
ſecūdo ſubdit̃ miſſio
nis ratio. ibi. Et ꝑci
pies. Circa primū di
citur. Et mittes eas
ad regem edom. ⁊c̃. ⁊
ſequitur.
e In manu. i. ꝑ ma
num.
f Nunciorū q̄ vene
runt hieruſaleꝫ ad ſe
dechiam. De cauſa huiꝰ aduentꝰ dicunt expoſitores no
ſtri ꝙ venerūt ad ſedechiā ad tractanduꝫ cū eo qualiter
poſſent rebellare regi babylonis et de eius tributo ſe ex
pedire. ⁊ littera ſequēs ad hoc concordat. in qua hieremi
as monet iſtos reges ⁊ ſedechiā vt nō rebellent regi ba
bylonis ſed magis ei ſubſint ſub tributo. Ra. ſa. cū h̃ ad
dit aliā cauſam dicens ꝙ ſedechias quarto anno regni
ſui iuit in babylonē. vt habet̃ infra. li. ad portanduꝫ re
nia regi babylonis qui fecerat eum regē. vt habetur. iiij.
Regū. xxiiij. Et tūc rex babylonis prefecit eum q̄nq; re
gibus hic noīatis. vt ab illis acciperet tributū in babylo
nem cū ſuo mittendum. ⁊ ideo quādo rediijt ſedechias in
hieruſalē miſerunt iſti quinq; reges nuncios ad eum. eo
ꝙ erat inſtitutus de nouo ad recipiendū eoꝝ tributum.
⁊ tūc vt dicunt expoſitores noſtri habuerūt inuiceꝫ tra
ctatum de rebellione ⁊ tributi negatione. eo ꝙ iſti q̄nq;
reges ⁊ etiā ſedechias libertatē deſiderabāt. verūtamen
ſedechias nō rebellauit aperte vſq; ad octauū annuꝫ re
gni ſui vt dicit ioſephus. in talib; enī negocijs ponitur
magnus temporis tractꝰ. ſed tunc confidens de auxilio
regis egypti. ⁊ forte iſtorū quinq; regum aperte rebella
uit ⁊ tributum regi babylonis negauit.
g Et ꝑcipies. Hic ꝯſequēter ponit̃ dicte miſſionis ra
tio. que eſt vt ꝓpheta nō ſolū verbo. ſed etiaꝫ ſenſibili ſi
gno ſignificaret eis ꝙ ſi rebellarēt male ꝯtingeret ipſis. ⁊
patet lr̃a exceptis aliq̄bus que exponentur.
h Ego feci terrā ⁊ hoīes ⁊c̃. in fortitudine mea magna
q2 ad opus creationis req̄ritur virtus infinita.
i Et dedi eam ei qui placuit in oculis meis. nō eſt per
hoc intelligendum ꝙ nabuchoꝺ. haberet gratiam gratum

facientē ſiue ſanctificantē cū eſſet infidel' ⁊ ydolatra. ſʒ h̄
dr̄ q2 de⁹ indifferenter bonis ⁊ mal' dat bona tpalia. put
a Seruū mei. erat eni executor diuie iuſti (ſibi placet.
cie. vt ſupra dictū eſt. xxv. b Inſup ⁊ beſtijs agri de-
di ei. dicit Ra. ſa. φ h̄ dr̄ eo φ nabucho. leo dr̄ ſup. iiij. ca.
qui eſt rex aialiū.
c Et ſuiēt ei oēs gē-
tes. hyꝑbole ē ad de-
ſignandū multitudi-
nem ſui imperij.
d Et filio ei⁹. ſ. euil-
merodach.
e Et filio filij ei⁹. ſcʒ
balthaſar in q̄ defecit
regnū babylonie. Da
niel. v. ideo ſubditur.
f Donec veniat tps
ſcʒ puniciois terre ei⁹
⁊ ipius. Cetera patēt
g Vos ḡ (vſqʒ ibi.
nolite audire pphās
vr̄os. q̄ fingebāt ſe ha
bere viſiones a deo ī
h Et diui (vigilia.
nos. qui coiecturabāt
p aſtra.
i Et ſomniatores. q̄
dicebant ſe habere vi
ſiones in ſomno.
k Et augures q̄ di-
uinabāt p garritum ⁊
volatum auiū.
l Et maleficos. q̄ di
uinabāt in hoſtijs de
monibus imolatis.
m Vt longe faciāt
vos ⁊c. iſtud vt dr̄ cō
ſecutiue ⁊ non cauſali
ter. ex h̄ ei φ credebāt
talib⁹ mēdacijs rebel
labāt. ad qd̄ ſequebaᷣ
eoꝝ deſtructio ⁊ capti
uitas. Cetera patēt vſ
qʒ ibi.
n Dimittā eā in ter
ra ſua. tn̄ ſub tributo
regis babylonis.
o Et ad ſedechiam.
Hic ꝯſiter ponitᷣ pro-
phetia ꝯtra ſedechiā
⁊ ei⁹ ppl'm quā ꝑdure
rat hieremias. vt pa-
tet ſuperi⁹ in plurib⁹
locis. ſed hic eā repe
tit loquendo nuncijs
regum ꝑdictoꝝ. ſm̄ φ
dicit hic Ra. ſa. ⁊ pa-
tet ſententia vſqʒ ibi.
p Nolite audire v-
ba pphetaꝝ. ſ. falſoꝝ.
vt ptʒ ex ſequētib⁹.
q Vt eijciant vos. ly vt teneᷣ hic ꝯſecutiue ⁊ nō cauſa-
liter. vt ſupra dictū eſt. ⁊ patet lr̄a vſqʒ ibi.
r Et ſi prophete ſunt. ſ. dei s Occurrant dn̄o. ꝑces
efficaces ei porrigendo. vn̄ in hebreo habeᷣ. Deꝑcentur
dn̄m exercituū vt nō veniāt ⁊c. i. vt vaſa q̄ remanſerunt

nabuchodonoſor regis baby
lonis: ᵃſui mei ᵇInſup ⁊ be
ſtias agri dedi ei: vt ſuiant
illi. ᶜEt ſuiēt ei oēs gentes:
ᵈ⁊ filio ei⁹ ᵉ⁊ filio filij ei⁹ ᶠdo-
nec veniat tps tre ei⁹ ⁊ ipi⁹.
Et ſuiēt ei gētes mlt̄e ⁊ re-
ges magni. Gens autē ⁊ re
gnū qd̄ nō ſuierit nabu. re-
gi babylōis ⁊ q̄cūqʒ nō cur-
uauerit collū ſuū ſub iugo
regis babylonis. in gladio
⁊ in fame et ī peſte viſitabo
ſup gētē illā ait dn̄s donec
ꝯſumam eos in māu eius.
ᵍVos ḡ nolite audire pphe
tas vr̄os ʰ⁊ diuinos ⁱ⁊ ſomni
atores. ᵏ⁊ augures ˡ⁊ malefi
cos q̄ dicūt vob̄ nō ſuietis
regi babylonis. q2 mēdaciū
pphetāt vob̄. ᵐvt lōge faci-
ant vos de tr̄a vr̄a ⁊ eijciāt
vos ⁊ pereat⁹. Porro gens
q̄ ſubiecerit ceruicē ſuā ſub
iugo regis babylonis ⁊ ſui-
erit ei. ⁿdimittā eā in terra
ſua dicit dn̄s. ⁊ colet eam ⁊
habitabit in ea. ᵒEt ad ſede
chiā regē iuda locutus ſū
ſm̄ omia verba hec dicēs.
Subijcite colla vr̄a ſub iu
go regis babylonis ⁊ ſuite
ei ⁊ pplo ei⁹: ⁊ viuet⁹. Qua
re moriemi tu ⁊ ppl's tuus
gladio ⁊ fame ⁊ peſte. ſiclo-
cut⁹ eſt dn̄s ad gentē q̄ ſui-
re noluerit regi babylonis.
ᵖNolite audire vba pphāꝝ
dicentiū vob̄. nō ſuietis re
gi babylonis. q2 mendaciū
ipi loquunᷣ vob̄. Quia nō
miſi eos ait dn̄s: et ipi pro-
phetāt in noie meo mēdaci
ter: ᵍvt eijciāt vos ⁊ peat⁹ tā
vos q̄ꝫ pphete q̄ vaticinan-
tur vob̄. Et ad ſacerdotes ⁊
ad ppl'm iſtū locut⁹ ſū dicēs
Hec dicit dn̄s. Nolite au-
dire vba pphāꝝ vr̄orū q̄ p-
phetāt vob̄ dicētes. ecce va
ſa dn̄i reuteᷣ de babylone
nūc cito. Mēdaciū ei pphe-
tant vobis. Nolite ḡ audire
eos ſʒ ſuite regi babylonis
vt viuatis. Quare datur
hec ciuitas in ſolitudinem.
ʳEt ſi pphe ſūt ⁊ ē vbū dn̄i
in eis ˢoccurrāt dn̄o exerci-
tuū: vt n̄ veniāt vaſa q̄ dere
licta fuerūt ī domo dn̄i ⁊ in
domo reg' iuda ⁊ ī hirl'm in
babylonē. ᵗQuia hec dicit
dn̄s exercituū ad colūnas.
ᵘ⁊ ad mare ˣ⁊ ad baſes et ad
reliq̄ vaſoꝝ q̄ remāſerūt ī ci
uitate hac: q̄ nō tulit nabu-
cho. rex babylōis cū tranſ-
ferret iechoniā filiū ioachī
regē iuda de hieruſalem in
babylonē ⁊ omnes optima-
tes iuda ⁊ hieruſalē. Quia
hec dicit dn̄s exercituū de
us iſrael. ad vaſa que dere
licta ſunt ī domo dn̄i ⁊ ī do
mo regis iuda ⁊ hirl'm ʸIn
babylonē tranſfereᷣ: ᶻ⁊ ibi
erūt vſqʒ ad diē viſitatiōis
ſue dicit domin⁹. Et affer-
ri faciam ea et reſtitui in lo
co iſto. XXVIII
Et factū ē in āno illo ī
pricipio r̄gni ſedechie

in domo dn̄i nō portenᷣ in babylonē. ſicut illa q̄ fuerunt
portata in tranſmigratione iechonie. que tn̄ portabūtur
t Quia hec dicit dn̄s exercituū ad colū- (ideo ſubdiᷣ.
nas. ſcʒ duas magnas ⁊ valde notabiles q̄ erant in por-
ticu templi. v Et ad mare. ſ. eneum in quo lauabanᷣ
ſacerdotes.
x Et ad baſes. ſ. lute
rū q̄ erāt valde curio-
ſe. vt ptʒ. iij. Reg. ideo
vero iſta hic exprimū
tur in ſpeciali. q2 erāt
valde notabilia. cete-
ra aūt dicta ſunt ī ge-
nerali cū ſubditur. Et
reliqua vaſorū ⁊c. de
oib⁹ in fine ꝯcludiᷣ.
y In babylonē trāſ-
ferenᷣ. qd̄ fuit imple-
tū capto ſedechia re-
ge. vt hʒ. iiij. Reg. vlt.
z Et ibi erūt vſqʒ ad
diē vi. ſue. ſ. ad tps cy
ri qui in principio re
gni ſui dedit licentiā
iudeis redeūdi ⁊ ree-
dificandi templum. ⁊
vaſa q̄ fuerūt in baby
lonē portata. fecit in
hieruſalem reportari
vt habeᷣ Eſdre. i.

Capl'm. XXVIII

Et factum eſt.
Hic ꝯñr hiere
mias ꝓphetat
ꝯtra ananiā falſū p-
phetā. ⁊ diuiditur in
duas. q2 primo ꝓphe-
tia ananie ponitᷣ ſcd̄o
a dn̄o reprobatur. ibi.
Et factū eſt. Prima ī
duas. q2 p̄io anani-
as ꝓphetat vbo. ſcd̄o
ſenſibili ſigno. ibi. Et
tulit. Prima adhuc ī
duas. q2 primo ponī
tur prophetia ananie
ſcd̄o viſio hieremie.
ibi. ⁊ dixit. Circa pri-
mum notatur temp⁹
cum dicitur.
a Et factū eſt in an-
no illo. ſcilicet quarto
anno ſedechie q̄ vene
runt nuncij regū ad
ipm̄ ſm̄ φ ſubdiᷣ p⁹.
In anno quarto ⁊c.
Sed contra hoc vide
tur illud quod inter-
ponitur. in principio
regni ſedechie. q̄rtus enim annus ſui regni nō poteſt di
ci ꝯuenienter principium eius. ꝓpter qd̄ Rabi Salomon
dicit φ principiū regni hic accipitur pro illo tempore q̄
Nabuchodonoſor prefecit eum quinqʒ regibus. vt ꝑdi-
ctum eſt capitulo precedenti. Et hoc fuit quarto āno re-

regis iuda in anno q̄rto. in mense q̄nto: [b] dixit ad me ananias fili⁹ azur ꝓpheta d̄ gabaon ī domo dn̄i corā sacerdotib⁹ ⁊ oī ꝓplo dicēs. [c] Hec dicit dn̄s exercituū de⁹ isr̄l. ꝯtriui iugū reg̃ babylonis. Adhuc duo ãni dierū ⁊ ego referri faciā ad locū istū oīa vasa dn̄i q̄ tulit nabuch. rex babylōis de loco isto: ⁊ trāstulit ea in babylonē. Et iechoniā filiū ioachin regem iuda ⁊ oēm trāsmigrationē iude q̄ ingressi sūt in babylonē ego ꝯuertā ad locū istū ait dn̄s. Conterā .n. iugum reg̃ babylōis. [d] Et dixit hieremias ꝓpheta ad ananiā ꝓphetā in ocul̃ sacerdotū ⁊ oculis oīs ppl̃i q̄ stabat ī domo dn̄i: ⁊ ait hieremias ꝓpheta. [e] Amē. Sic faciat dominus. Suscitet dn̄s vba tua q̄ ꝓpetasti, vt referant̃ vasa in domo dn̄i: et oīs trāsmigratio de babylone ad locū istū. [f] Verūtñ audi vbum h̄ qđ ego loq̄r in aurib⁹ tuis: ⁊ ī aurib⁹ vniu̾si ppl̃i. [g] Prophete q̄ fuerūt añ me ⁊ añ te ab initio ⁊ ꝓphauerūt sup t̃ras m̃ltas ⁊ sup reg̃ mag̃ d̄ ꝓlio ⁊ d̄ afflictōe ⁊ d̄ fame ꝓpheta q̄ vaticinat⁹ est pacē cū venerit vbū ei⁹ tūc [h] scief ꝓpheta quē misit dn̄s ī veritate. [i] Et tulit ananias ꝓpheta cathenā de collo hieremie ꝓphe: ⁊ ꝯfregit eam. Et ait ananias ī ꝯspectu oīs ppl̃i dicens. Hec dic̃ dn̄s. Sic ꝯfringā iugū nabuchodonosor regis babylonis p⁹ duos annos dier̃ de collo oīm gētium. [k] Et abijt hieremias ꝓpheta ī viā suā. [l] Et factū est vbū dn̄i ad hieremiā postq̄̃ confregit ananias ꝓpheta cathenam de collo Hieremie ꝓphe dicēs. Uade et dices ananie. Hec dicit dn̄s [m] Cathenas ligneas ꝯtriuisti [n] et facies ꝓ eis cathenas ferreas qr̄ hec dic̃ dn̄s exercituū de⁹ isr̄l. Iugū ferreū posui sup collū cūctar̃ gētiū istar̃ vt s̃uiāt nabuch. regi babylōis. ⁊ seruiēt ei: īsup ⁊ bestias t̃re dedi ei. [o] Et dixit hieremias ꝓpheta ad ananiam ꝓphetā. Audi anania. Nō misit te dn̄s: ⁊ tu ꝯfidere fecisti populū istū in mēdacio. Idcirco hec dicit domin⁹. [p] Ecce ego mittam te a facie terre. Hoc anno morieris. Aduersum eni dn̄m locut⁹ es. [q] Et mortu⁹ est ananias ꝓpheta in ãno illo: [r] mēse. vij.

gni sedechie. b Dixit ad me ananias. i. dirigēdo s̃mo (nē ꝯtrariū asserentē.
c Hec dicit dn̄s exerci. deus is-rael. Contriui iugū regis babylōis. audiuerat. i. iste ananias primo anno regni sedechie hieremiā dicētē. Hec dicit dn̄s exercituū. Ecce ꝯfringā arcū helā. ⁊ ad similitudinē hui⁹ dixit postea q̄rto anno sedechie illđ quod dicit̃ hic.
c Hec dicit dn̄s ⁊c. qr̄ falsi ꝓphe accipiebāt modū loquēdi ꝓphetar̃ dn̄i. sic dictuꝫ est supra. xxiij. Cetera patent in l̃ra.
d Et dixit hieremias. Hic ꝯsēr ponit̃ rn̄sio hieremie dicent̃.
e Amen. Sic faciet dn̄s. desiderabat eni hieremias reditū trās migratiōis ⁊ vasor̃ q̄ cū iechonia transmigrāte fuerūt deportata. supposita tñ sr̄ hvoluntate diuīa. sꝫ qr̄ sciebat hoc non euenturum. ideo subdit.
f Uerūtñ audi vbū h̄. ꝑ qđ apparebit si ꝓphetia tua sit vavl̃ nō.
g Propheta q̄ vaticinatus est paceꝫ. sup ꝓplo futurā cū venerit vbū ei⁹ in effectu.
h Scief ꝓpheta. i. cognoscef de ipo q̄ ē ꝓpheta ver⁹ a deo missus. Ex h̄ loco acceperūt iudei occasionem errādi dicētes q̄ promissiones dei de bono futuro sūt absolute nec retractant̃. sed cōminatiōes de malo sunt sub ꝯditione. s. si nō egerint pn̄iam illi q̄b⁹ fiūt. ⁊ io accedēte pn̄ia retractant̃. sicut ꝓphetia ione de niniue subuersione ꝓpter pn̄iam niniuitaruꝫ. ⁊ sic exponunt qđ dicit̃ hic. Propterea q̄ vaticinatus est pacē ⁊c. q. d. hieremias ananie. tu ꝓphetas ꝓplo bonū ⁊ ego ꝓpheto ei pene malū. ⁊ tunc scief q̄ tu sis ꝓpheta dn̄i si impleta fuerit tua ꝓphetia. qr̄ talis promissio nō mutat̃. sed si nō eueniet malū pene qđ ꝓphetizo nō propter h̄ argui potero de falsitate. qr̄ talis ꝓphetia aliq̄n nō implet̃ ꝓpter pn̄iam ppl̃i supueniente. sed istud dictū apparet falsum ex dict̃ hieremie supra. xviij. vbi promissio de bono ita dr̄ retractabil̃ ꝓpter pctm̄ superueniens. sicut ⁊ cōminatio de malo ꝓpter pn̄iam superuenientē. Uñ ibidē dr̄ in ꝑsona dn̄i. Repente loq̄r aduersū gentē ⁊ aduersus regnū vt eradicē destruā ⁊ dispdam illud. Si penitentiā egerit gens illa a malo suo. agam et ego penitentiā sup malo qđ cogitaui vt facereꝫ ei. Et statim subditur ibidē de promissiōe boni. Et subito loquar de gente ⁊ de regno vt edificem ⁊ plantē illud. Si fecerit malū in oculis meis penitentiā agā sup bono qđ locut⁹ sum vt facerē ei. Ex quo patet q̄ sicut malū cōminatuꝫ a deo ꝓpter penitentiā nō infertur. sic bonū ꝓmissum ꝓpter pctm̄ supueniēs aufertur. Possent aūt ad h̄ adduci plura alia de sacra scriptura veteris testamēti. sed ꝓpter prolixitatem omitto. Sciendū tñ q̄ de⁹ pronior ē ad miserādū q̄̃ ad ꝯdēnandū. ⁊ ꝑ ꝯñs ad nō inferenduꝫ malū cōminatū. q̄̃ ad auferēduꝫ bonū ꝓmissuꝫ. licꝫ tā ꝓmissio q̄̃ cōminatio sint sub ꝯditiōe. et s̃m h̄ intelligit̃ vbū hieremie q̄ scief v̾itas prophete denūciant̃ bonū cū venerit in effectu. inq̄ntū de⁹ nō habet pronitatē ad auferendum.
i Et tulit. Hic ꝯsēr ananias ꝯfirmat dictū suū sensibili signo auferendo cathenam de collo hieremie et frāgendo vt ostēderet ⁊ verbo ⁊ sensibili signo dominiū reg̃ babylonis totaliter auferendum.
k Et abijt hieremias ꝓpheta in viā suā nolens cōtendere cōtra ananiam.
l Et factum est. Hic consequēter ponit̃ reꝓbatio ananie. ⁊ p̄io q̄ntum ad suam prophetiam falsam cum dicitur in persona domini.
m Cathenas ligneas contriuisti. falsum presumptuose signādo.
n Et facies pro eis cathenas ferreas. quasi diceret. ex mendacijs tuis facies illos rebellare regi babylonis ex quo incurrent maius malum quasi incomparabiliter q̄̃ ante. ⁊ patet littera vsq̄ ibi.
o Et dixit hieremias. vbi ponitur reprobatio ananie q̄ntum ad personam cum dicitur.
p Ecce ego mittā te a facie terre. ꝑ mortē in qua hoīes tollunt̃ de supficie terre ⁊ intra terrā sepeliuntur.
q Et mortu⁹ est ananias propheta in illo anno. vt hieremie veritas probaretur.
r Mense septimo. ⁊ sic a dicto hieremie vsq̄ ad mortē eius fluxerūt tñ duo menses. quoniaꝫ hec ꝓdixit mense quinto. vt patet in principio huius capituli.

Et hec ſūt. XXIX. vba libri que miſit hieremias ꝓpheta d' hierl'z ad reliquas ſenioꝝ trāſmigratiōis ⁊ ad ſacerdotes ⁊ ꝓphetas ⁊ ad oēm pplm quē tranſduxerat nabuchodonoſor d' hirl'm in babylonē. poſtq̄ egreſſꝰ eſt iechōias rex ⁊ dn̄a ⁊ eunuchi ⁊ pricipes iuda ⁊ irl'm. ⁊ faber ⁊ icluſor d' irl'm in manu elaſa filij ſaphā ⁊ gamalie filij helchie q̄s miſit ſedechias rex iuda ad nabuchodonoſor rgē babylonis i babylonē dicēs. Hec dīc dn̄s exercituū deꝰ iſrl' oī trāſmigratōi quā trāſtuli d' irl'm i babylonē. Edificate domos ⁊ hītate ⁊ plātate hortos ⁊ comedite fructū eoꝝ. Accipite vxores ⁊ generate filios ⁊ filias. et date filijs vr̄is vxores ⁊ filias vr̄as date viris ⁊ pariant filios ⁊ filias. ⁊ mltiplicamini ibi ⁊ nolite eē pauci nūero ⁊ q̄rite pacē ciuitatꝭ ad quā trāſmigrare vos feci ⁊ orate ꝓ ea ad dn̄m q2 i pace illiꝰ erit pax vob. Hec dīc dn̄s exercituū deꝰ iſrl'. Nō vos ſeducāt ꝓphe vr̄i q̄ ſūt i medio vr̄m ⁊ diuini vr̄i. ⁊ ne attēdatꝭ ad ſōnia vr̄a que vos ſomniatis q2 falſo ipi ꝓphetāt vobis in noīe meo. ⁊ nō miſi eos dīc dn̄s. Quia hec dīc dn̄s. Cū ceperint ipleri i babylone ſeptuaginta anni. viſitabo vos et ſuſcitabo ſup vos vbū meū bonū vt reducā vos ad locū iſtū. ego eīn ſcio cogitatōes q̄s cogito ſr vos dīc dn̄s. cogitationes pacꝭ ⁊ nō afflictōis vt dem vob finē et patiaꝫ ⁊ iuocabitis me et viuetis. ⁊ orabitis me ⁊ ego exaudiā vos. q̄retis me ⁊ iuenietis. Cū q̄ſieritis me i toto corde vr̄o iueniar a vob ait dominꝰ. Et reducā captiuitatē vr̄aꝫ et ꝯgregabo vos d' vniuerſ gētib ⁊ de cūctis locis ad q̄ expuli vos dīc dn̄s. Et reuerti vos faciaꝫ de loco ad quē trāſmigrare vos feci. q2 dixiſtꝭ. Suſcitabit nob dn̄s ꝓphetas i babylone. Quia hec dicit dominus ad regem qui ſedet ſuper ſolium dd ⁊ ad oēꝫ pplm hītatorē vrb hꝰ. ad frēs vr̄os q̄ nō ſūt egreſſi vobiſcū in trāſmigratōꝫ. Hec dīc dn̄s exercituūꝫ. Ecce mittā in eos gladiuꝫ et famē et peſtē et ponam eos q̄ſi ficus malas que comedi nō pn̄t eo q̄ peſſime ſint ⁊ perſequar eos in gladio et in fame et in peſtilentia. Et dabo eos i vexatio

Et hec ſunt verba libri. Hic ꝯſr Cap. xxix. prophetat ꝯ iechoniā q̄ iam cū matre et nobilibus regni ⁊ ſacerdotibꝰ ⁊ prophetis pluribꝫ ductus fuerat in babylonē. ſꝫ ſperabat ⁊ habebat ſpem redire in iudeā et illi q̄ cum eo traſlati fuerāt decepti a falſis prophetis exiſtibꝫ inter eos ſed hieremias ſcribēdo eis nitit auferre iſtam ꝯfidentiam falſaꝫ. Et diuiditur in duas ptes. q2 p̄io eple hieremie p̄ponit pfacio. ſecūdo narratō ibi. hec dicit dn̄s. In pfatione exprimit p̄mo perſona mittens epiſtolaꝫ cū dr̄. Que miſit hieremias propheta. et locus vnde miſit cuꝫ ſubditur. De hieruſalem ſecūdo pſone ad quas miſit cū ſubdit

d Ad reliquas ſenioꝝ ⁊c. et patꝫ litera vſq̄ ibi.

e Et dn̄a. i. mat regie.

f Et eunuchi. i. regꝭ ⁊ regine miniſtri qui ſic noīantur nō a mēbroꝝ lectōne ſꝫ a caſtitatis honeſtate. tales eīn ponebant antiq̄ꝰ in regiis domibus et maxime circa obſequium dominaꝝ ⁊ ſm talem modū loq̄ndi dicit ſaluator Mathei xix. Sūt eunuchi qui ſe caſtrauerunt ꝓpt regnum celorum.

g Et faber et incluſor. hec noia exponūt ſupra. xxiiij. tercio exprimunt pſone portantes eplaꝫ cum dr̄.

h In manu elaſa filij ſaphan ⁊c. q̄s miſit ſedechias rex iuda ad portandū tributū qd debebat regi babylonis vel aliq̄d reni

i Hec dicit. ⁊c. Hic conſeq̄nter ponitur epiſtole narratio in qua hieremias aufert primo trāſmigratis falſam confidentiā. ſecundo ſubiungit decipientium penam. ibi. Hec dicit dominus. Prima in duas. quia primo aufert confidentiam falſam. ſecundo denunciat veram. ibi. Quia hec. Circa primū dicit in perſona domini.

k Edificate domos ⁊c. id ē diſponite vos ad manendū diu in babylone prouidēdo vobis de domibus. terre fructibus. et multiplicatione prolis. et cito redire ta ſo nō ſperetis. iō ſubdit.

l Non ſeducant vos prophete vr̄i. ſ. falſi reditū propinquū denūciādo.

m Quia hec dicit. Hic ꝯſr denunciat eis verā fiduciam. et p̄io denūciat eā trāſlatis in babylonē. ſecūdo contrariū nūciat habitātibꝰ in hieruſalē. ibi. Quia hec. Circa primū dicit.

n Quia hec dicit dn̄s. q. d. nolite credere falſis prophetis. q2 hec ē ſententia dn̄i de vr̄o reditu.

n Cū ceperint ipleri in babylone. lxx. anni. tot eīn anni fluxerūt ſm hebreos a trāſmigratiōe ioachin vſq̄ ad primū annū cyri. ſm alios vo computatio iſtoꝝ annoꝝ icipit tardiꝰ. ſ. a deſtructiōe ciuitatꝭ ſub ſedechia vt dictuꝫ ē ſupra. xxv.

o Viſitabo vos. ſicut miſericors pr̄ filios. cetera patēt vſq̄ ibi.

p Et reducam vos ad locū iſtū. i. hieruſalē nō q̄ oēs redierīt in pſonis ꝓprijs. q2 i tanto tempore multi fuerūt mortui maxime illi q̄ erāt iam prouecte

q Et dē vo(cetatis bis finē. captiuitatis

r Et patien(veſtre. tiam interim vſq̄ ad terminū p̄dictū.

s Et inuocabitis me et ibitis ad terrā vr̄am. Cetera patent vſq̄ ibi.

t De vniuerſis gentibus. ⁊c. q2 in regno babylonis erant gentes varie ad quas iudei fuerunt tranſlati tempore ioachin ⁊ ſedechie. et inde redierunt cū zorobabel duce.

v Quia dixiſtis ſuſcitabit nobis dn̄s ꝓphetas. i. quia credidiſtis ꝓphetis falſis vos decipientibꝫ ⁊ dicētibꝫ ſe loq̄ i nomie dn̄i. iō annūciaui vobis terminuꝫ vr̄e reuerſiōis in iudeā. vt nō credatis eis dicētibꝰ vobis q̄ cito debeatis reuerti.

x Quia hec dīc. Hic ꝯſr hanc fiduciā remouet a ſedechia rege et eius populo q̄ nō trāſmigrauerāt i babylōeꝫ. denūciādo q̄ paſſuri ſint multo grauiora. iō ſubdit.

y Hec di. do. exer. i. āgeloꝝ.

z Ecce mit. in eos g'a. et fa. et pe. oīa eīn iſta venerūt ſup eos

a Et poſt obſeſſos in hieruſalē. vt hꝫ. iiij. Reg. vlti.

nā eos q̄ſi fi. ma. i. abomiābiles deo. ⁊ hoibꝰ. ſic dictuꝫ ē ſ. xxiiij. in parabola d' ficubꝫ.

b Et dabo eos in vexa

tionē ꝑ ſeruilia opa ⁊ grauia. a Uniuerſis rex terre
hoc ꝺꝛ qꝛ ſub rege babylonis erāt plura regna. b In
maledictionē. q̇ꝛ ad v̄ba dura que eis inferebant.
c Et in ſtuporē. ꝑ admiratiōe coꝝ miſerie. d Et in
ſibilū. i. in deriſum. Cetera patēt in lr̄a. e Hec dicit.
Hic ɔ̄ſir ponit̄ pena
falſoꝝ ꝓpharū q̄ deci-
piebāt ꝓp̄lm de baby-
lone tranſmigratū. et
primo ponitur pena
duoꝝ ſimul q̄ nō ſolū
erāt ꝓphe falſi. ſ ētiā
adulteri. ſecūdo pena
tertij q̄ nō ſolum erat
aſſertoꝛ falſitatis. ſed
etiā ꝑſecutoꝛ v̄itatis
ibi. Et ad ſemeiam.
Nomina autē duorū
ponuntur cum ꝺꝛ.
f Ad achab filium
cholie ⁊ ad ſedechiam
filiū maaſie. ⁊ ſubdit̄
coꝝ pena cū ꝺꝛ. Ecce
tradā eos in māu na-
buchodonoſoꝛ. dicūt
expoſitores nr̄i cōmu
niter q̄ iſti fuerūt duo
ſenes q̄s cōuicit daniel
de falſo teſtimonio
ɔ̄tra ſuſannam ꝓpter
qḋ fuerūt ɔ̄dēnati ad
mortē. vt habet̄ Dan.
xiij. Uerumtn̄ qꝛ iudei
in babylone erāt ſerui
nō habebāt aliquā iu
ſticiā nec ꝑ ɔ̄ſis pote-
ſtatē ɔ̄dēnādi aliquē
ad mortē. iō ſubditur
hic q̄ fuerūt traditi in
manu nabucho. qꝛ de
ſua falſitate fuerūt ac
cuſati ꝑ iudeos coram
rege vt locū eī tenen-
te. q̄ ſententiā mortis
in eos dedit. ⁊ executi
onē iudeis cōmiſit. ⁊
iō cū ꝺꝛ Dan. xiij. po-
pulos eos interfeciſſe
intelligendum eſt tm̄
executiue. cetera pa-
tent vſq̄ ibi.
g Quos frixit rex
babylonis in igne. Sed ɔ̄ Dan. xiij. ꝺꝛ q̄ fuerūt lapidati
Ad qḋ dicendū q̄ q̄libet pena mortis aliqn̄ in ſcriptura
ſignificat̄ noīe ignis. Uel qꝛ primo fuerūt lapidati po-
ſtea cōbuſti. ſicut de achoꝛ dictū fuit Ioſue. vij. Et hic ex
primit̄ pena ignis. in Dan. vero pena lapidatiōis. illud
tn̄ qḋ de eis ꝺꝛ in Daniele nō eſt autenticū. qꝛ non eſt de
ſcriptura canonica. cetera patēt vſq̄ ibi. h Ego ſum
iudex ⁊ teſtis dicit dn̄s. q. d. nullus pōt effugere iuſticiā
i Et ſemeiā. Hic ɔ̄ſiter ponit̄ pena tertij q̄ non (meā.
ſolū erat ꝓpheta falſus illis q̄ erant in babylone ſ ētiā
ꝑſecutoꝛ hieremie ſcribens de babylone ſummo pontifi
ci q̄ erat in hierl̄m vt incarceraret hieremiā. eo q̄ ſcripſe
rat tranſmigratis. ne falſo ſperarent cito reuerti. et h̄ eſt
qḋ dicit̄. k Pro eo q̄ miſiſti libros. id eſt lr̄as.

onē [a] vniuͤſis regnis terre [b] in
maledictiōē [c] ⁊ i ſtuporē [d] et i
ſibilū ⁊ i obꝓbriū cūctis gē
tib' ad q̄s ego eieci eos: eo
q̄ nō audierit v̄ba mea dic̄
dn̄s: q̄ miſi ad eos ꝑ ſeruos
meos ꝓphas de nocte ɔ̄ſur
gēs ⁊ mittēs: ⁊ nō audiſtis
dic̄ dn̄s. Uos ḡ audite v̄bū
dn̄i omis trāſmigr̄ació quā
emiſit d̄ hierl̄m i babylonē.
[e] Hec dic̄ dn̄s exercituū d̄s
iſrl̄ [f] ad achab filiū cholie ⁊
ad ſedechiā filiū maaſie q̄
ꝓphetāt vob in nomie meo
mēdaciter. Ecce ego tradā
eos i manu nabuchodono-
ſoꝛ regis babylonis. ⁊ pcuti
et eos in ocul' vr̄is. Et aſſū
met ex eis maledictō oī trāſ
migr̄ioi iude q̄ ē i babylōe
dicentiū. Ponat te dn̄s ſic̄
ſedechiā ⁊ ſic̄ achab [g] q̄s fri-
xit rex babylōis i igne. ꝑ eo
q̄ fecerit ſtulticiā i iſrl̄ ⁊ me
chati ſūt i vxores amicoꝝ
ſuoꝝ. ⁊ locuti ſūt v̄bū i noīe
meo mēdacit̄. qḋ nō māda-
ui eis [h] Ego ſum iudex ⁊ te-
ſtis dic̄ dn̄s [i] Et ad ſemeiā
neelamitē dices. Hec dicit
dn̄s exercituū de' iſrl̄ [k] Pro
eo q̄ miſiſti in [l] noīe meo li-
bros ad oēs ꝓp̄lm q̄ ē i hieru

ſalē ⁊ ad ſophoniā filiū ma-
aſie ſacerdotē ⁊ ad vniuͤſos
ſacerdotes dicens [m] dn̄s de
dit te ſacerdotē [n] ꝓ ioiade ſa
cerdote [o] vt ſis dux in domo
dn̄i [p] ſup oēm viꝝ arrepticiū
⁊ ꝓphetantē [q] vt mittas eū i
neruū ⁊ i carcerē [r] Et nūc q̄-
re n̄ increpaſti hieremiam
anathotidē q̄ ꝓphat vobis
[s] Qꝛ ſup h̄ miſit i babylōē
ad nos [t] dicēs [v] Longū ē [x] edi
ficate domos ⁊ habitate et
plantate hortos ⁊ comedite
fruct' eoꝝ [y] Legit ḡ ſophoni
as ſacerdos librū iſtū i auri-
b' hieremie ꝓphe. Et factū
eſt v̄bū dn̄i ad hieremiā di-
cēs. Mitte ad oēm trāſmigr̄
tionē dicēs. Hec dicit dn̄s
ad ſemeiā neelamitē. Pro
eo q̄ ꝓphauit vob ſemeias
⁊ ego n̄ miſi eū: ⁊ fecit vos ɔ̄fi
dere i mēdacio. idcirco hec
dic̄ dn̄s [z] Ecce ego [a] viſitabo
ſup ſemeiā neelamitē [b] ⁊ ſup
ſemen ei' [c] Nō erit ei vir ſe-
dens [d] in medio ppl̄i hui' [e] et
nō videbit bonū qḋ ego fa-
ciā ppl̄o meo ait dn̄s: [f] qꝛ ꝑ
uaricationē locut' eſt aduer
ſus dn̄m. XXX.

H [a] Oc v̄bū qḋ factū ē
ad hieremiā a dn̄o

l Noīe tuo. tanq̄ noīe veri ꝓphete dicens ſophonie.
m Dn̄s dedit te ſacerdotē. i. ſummū. n Pro ioia-
da ſacerdote. licet iſte ioiada fuiſſet diu ante. tn̄ ipm̄ no-
minat eo q̄ fuerat hō ſanctitatis magne ⁊ auctoritatis ꝑ
hoc adulando iſti ſophonie. q. d. tu es tante ſanctitatis
ſicut ille.
o Ut ſis dux. i. prin
ceps ſacerdotū.
p Sup oēm virū ar
repticiū ⁊ ꝓphetantē
id ē q̄ ꝓphetat ex v̄tu
te demonis eius fan
taſiam cōmouentis.
q Ut mittas eū in
neruū. i. in cippū. ita
q̄ nō poſſit talia ſemi
nare in populo.
r Et nūc q̄re nō in-
crepas hieremiā. tali
ter ꝓphetantē in hie-
ruſalē. ⁊ nō ſolū i hie-
ruſalē verbis. ſed ētiā
in babylone ſcriptis.
ideo ſubditur.
s Quia ſup h̄ miſit
ad nos ſcꝫ ep̄lam. vt
dictū eſt in principio
huius capituli.
t Dicēs. ſ. eadē ep̄la
v Longū eſt. ſ. tpͤs
moꝛe vr̄e in babyloē.
x Edificate ⁊c̄. i. di-
ſponite vos ad diuti
nā manſionē. ſicut ex
poſitū eſt ſupra.
y Legit ḡ ſophoni-
as ſacerdos. ad argu-
endū hieremiā de epi
ſtola quā miſerat. ce-
tera patent vſq̄ ibi.
z Ecce ego. vbi poni
tur pena ſemeie cū di
citur.
a Uiſitabo ſup ſe-
meiā neelamitē. in ꝑ-
ſona eius.
b Et ſup ſemen ei'.
id in ꝑſonis ſibi con-
iunctis.
c Non erit ei vir ſe-
dens. i. habitans.
d In medio populi
huius. ſ. reuertentis in hierl̄m. e Et nō videbo. qḋ
ego faciā ppl̄o meo. ipm̄ de captiuitate liberando.
f Quia ꝑuaricatiōes locut' eſt aduerſus dn̄m. notan-
do hieremiā de falſitate q̄ ex oꝛe dn̄i loquebat̄.

Capitulum. XXX.

H Ec verbum. Superi' hieremias ꝓphetauit po-
pulo aſpera. Hic conſequēter ꝓphetat proſpera.
iſtud autē qḋ erat ſumme proſperū erat aduen-
tus chriſti ad ſalutē mundi. cui' figura fuerat ſaluatio
populi de captiuitate babylonica de qua fecerat menti
onem capi. ꝑcedenti. inter aſpera que nunciauerat. vt op
poſita iuxta ſe poſita magis eluceſcerent. ⁊ iō ɔ̄uenienter
poſt figurā hic ɔ̄ſequēter denunciat rem figuratā. ſcꝫ per
xp̄m ſalutem generalē qḋ facit in hoc ca. ⁊ ſequenti. nec

poſſunt ꝯuenienter aliter exponi niſi referēdo ad tp̄s xp̄i. vt in pſeq̄ndo magis apparebit. Ad intellectū tn̄ ſeq̄ntium ſciendū ꝙ ꝓphete ſcribēdo nō ſeruāt ſemꝑ ordinē tēporis. ſed freq̄nter prius facta ſcribūt poſteri⁹ ⁊ ecōuerſo. vñ dicūt doctores hebrei nō ē pri⁹ et poſteri⁹ in lege

ꝑ quā itelligūt ve. te. in quo nō ē attēdendus ordo tp̄is ſm ordinē ſcriptōis ⁊ idē dicūt docto. latini. ꝙ freq̄nter ſacra ſcriptura loq̄tur ꝑ anticipationē. ſ. poſteriora ꝓponēdo. et ꝑ recapitulationē priora poſtponēdo. et hoc mō ꝓcedit hiere. in hoc li. in pluribus locis vꝫ in ꝓcedētib⁹. ⁊ in ſeq̄ntibus appebit. et ī h̄ loco ſic ꝓcedit. q: p̄io denūciat xp̄i regnū. ſcd̄o ei⁹ aduētū ca. ſequēti. Circa primum ſciendū ꝙ lꝫ hō xp̄us ab inſtanti īcarnationis habuerit dominium ſuꝑ oīa creata auctoritate nō tn̄ execu tiue. ſꝫ h̄ nō accepit ī ſua reſurrectōe ſm ꝙ dicit Mat. vl. Data ē mihi oīs ptās in celo et in terra. et ꝑfectius habebit in iudicio finali tūc em̄ oīa erūt ei ſimpl'r ſubiecta. vñ dicit apo. ad Heb. ij. Nūc āt necdū videm⁹ omia ſubiecta ei. iudiciū aūt finale ꝓcedit antixp̄i ꝑſecutō. Et iō primo nūciat̄ hic ꝑſecutio antixp̄i. ſcd̄o r̄gnū xp̄i. ibi. Et erit. tertio r̄ndet̄ tacite q̄ſtiōi. ibi. Te aūt. Circa primū dr̄ hieremie. b Scribe ti. ⁊c. q. d. iſta futura ſūt in longinquū ⁊ ſunt digna memoria. iō ſunt ſcribenda. c Ecce di. ve. di. dñs et ꝯuer. ꝯuer. ppl'i mei iſr'l et iuda. Iſtud nō p̄ōt intelligi de reditione captiuitatis babylonice. nec de aliq̄ alio ſeq̄nti ſaluatōe tp̄ali. q: ſm docto. heb. et ſm v͛itatē ppl's iſrael ꝑut diuidit̄ ꝯ ppl'm iuda. ſicut ē hic nō ē reuerſus de captiuitate nec a iudeis exſpectat̄ reuerſur⁹ vſq; ad tp̄s meſſie quē iudei expectant vēturū. ⁊ iō ſm nos q̄ cōfitemur ei⁹ aduētū p̄teriſſe. oportet ꝙ l'ra iſta aliter intelligat̄. et dicūt aliq̄ ꝙ itelligit̄ de ꝯuerſiōe ſpūali iudeoꝝ ad p̄dicatōꝫ xp̄i et apl'oꝝ. quorū aliq̄ fuerūt de regno iſr'l q: ſalmanaſar captiuāte illō regnū aliq̄ fugitiui euaſerūt q̄ poſtea habitauerūt in regno iude tp̄e Ezechie ⁊ cū illis de regno iuda in babylonem ducti fuerūt. ⁊ cū redeūtibus r̄diuerūt. ſicut dictū fuit plenius. iiij. Reg. qd̄ aūt ſubdit̄. d Et ꝯuer. eos ad ter. ⁊c. intelligit̄ de t̄ra viuētiū que ſub ꝓmiſſiōe facta abrae fuit principaliter intellecta. ſicut dictū fuit plen⁹ Gen. xv. Et in pluribus alijs locis. ſꝫ q: iudei q̄ crediderūt ad p̄dicationē xp̄i et apl'oꝝ fuerūt pauci reſpectiue. iō melius intelligit̄ qd̄ dr̄ hic. Et ꝯuertā ꝯuerſionē ppl'i mei ⁊c. de generali ꝯuerſione iudeoꝝ ad xp̄m detecta fallacia antixp̄i ꝑ helyā et enoch. iō de ꝑſecutione antixp̄i ſubdit̄. e Qm̄ hec dicit dñs. Vocē terroris audiuim⁹ ⁊c. et ꝯnumerat ſe dñs xp̄s fidelibus ſuis tūc paſſuris. eo mō q̄ dixit Act. ix. Saule ſaule qd̄ me ꝑſeq̄ris.

dicēs. Hec dic̄ dñs de⁹ iſr'l dicēs.[a] Scribe tibi oīa verba q̄ locut⁹ ſuꝫ ad te ī libro.[c] Ecce em̄ dies veniūt dic̄ dñs ⁊ ꝯuertā ꝯuerſiōꝫ populi mei iſr'l ⁊ iuda ait dñs.[d] ⁊ ꝯuertā eos ad terrā quā dedi p̄rib⁹ eoꝝ ⁊ poſſidebūt eā. Et h̄ v͛ba q̄ locut⁹ ē dominus ad iſr'l ⁊ ad iudā.[e] Qm̄ h̄ dic̄ dñs. Vocē terroris audiuim⁹. formido ⁊ ñ ē pax.[f] Interrogate ⁊ videte ſi generat maſculus.[g] Quare ḡ vidi oīs[h] viri manū ſuꝑ lūbū ſuū q̄ſi parturientis.[i] ⁊ ꝯuerſe ſūt vniuerſe facies ī auruginē.[k] Ve q: magna dies illa.[l] nec ē ſilis e⁹ tp̄ſq; tribl'atōiſ ē iacob.[m] ⁊ ex ipō ſaluabit̄.[n] Et erit ī die illa ait dñs exercituū[o] ꝯterā iugū ei⁹ d̄ collo tuo[p] et vīcula ei⁹ dirūpā.[q] Et ñ dñabūt̄ ei āpli⁹ alieni.[r] ſꝫ ſuiēt dño d̄o ſuo.[s] ⁊ dd̄ rgi ſuo[t] quē ſuſcitabo eis.[v] Tu ḡ ne timeas ſue me⁹ iacob ait dñs. neq; paueas iſr'l.[x] quia ecce ego ſaluabo te d̄ terra lōginq. ⁊ ſemē tuū de terra captiuitatis eoꝝ.[y] Et reuertet̄ iacob[z] ⁊ q̄ſcet[a] et cūctis affluet bonis ⁊ non erit quē formidet. qm̄ ego tecū ſū ait dñs vt ſaluē te.[b] Faciā ei ꝯſūmatōꝫ in cunctis gētib⁹ in q̄b⁹ diſpſi te.[c] te aūt nō faciā in ꝯſūmatiōeꝫ. ſed caſtigabo te in iu

f Interrogate et videte ſi generat maſculꝰ. hic accipit̄ generare ꝑ parere vñ in heb. Si parit maſcul⁹. et ꝑ h̄ innuit̄ āxietas et āguſtia tūc futura xp̄ifidelib⁹. iō ſubdit̄. g Qua. ḡ vi. oīs vi. i. cuiuſlibꝫ xp̄iani q̄ſtūcūq; fortis ⁊ firmi. h Manū ſuꝑ lūbū ſuū q̄ſi parturientis. mod⁹ em̄ mulieris parturientis ē imponere man⁹ ſuas ad lūbos ſuos. i Et ꝯuerſe ſunt vniuerſe facies in auruginē. i. in colorē deformem ꝑ anguſtia ⁊ timo. e. k Ve q: magna dies illa. i. tp̄s illud erit magnū q̄ntū ad intenſiōꝫ tribulatōis. l Nec ē ſimilis e⁹. ꝓpter qd̄ dicit̄ Mat. xxiiij. erit ei tribulatō magna qualis nūq; fuit ab initio mundi vſq; mō neq; fiet. m Et ex ipō ſaluabit̄. oīs p̄deſtinat⁹ ad vitā beatā q̄ noīe iacob intelligitur. eo ꝙ ſupplātator iterp̄tat̄ n Et erit hic. ſi ꝑ ponit̄ dominiū xp̄i q̄ ſpiritu oris ſui interficiet āntixp̄m. vt dr̄. ij. ad Theſſa. ij. ⁊ magnā ꝑtē adherētiū ſibi. ideo ſubdit̄. o Conterā iugū ei⁹ de collo tuo. ſ. militātis eccleſie. p Et vincula ei⁹ dirūpam. i. machinatōes ei⁹ et deceptōes. q Et nō dñabunt̄ ei āpli⁹ alie. ſ. a deo. r Sꝫ ſeruiēt dño deo ſuo. ſ. deo patri. s Et dauid regi ſuo. i. dei filio incarnato. vñ in trāſlatione chaldaica q̄ apud hebreos ē autētica vt frequēter dictū eſt. ſic habetur. Et obediēt meſſie filio dauid regi ſuo. vñ ſm oēs doctores heb. iſtud intelligit̄ d̄ xp̄o ad literā. t Quē ſuſcitabo eis. i. faciā apparere ad eoꝝ ſalutē. et etiā q: ad l'ram de⁹ pater ſuſcitauit ieſuꝫ a morte. v Tu ergo ne timeas. ꝯfortatio ē contra tribulatōeꝫ antixp̄i futuram. x Saluabo te de terra longinq̄ ⁊c̄ iudei em̄ tūc ſaluādi diſpſi ſunt in longinq̄s ptib⁹ mundi et ibi captiui. y Reuertet̄ iacob. ſ. ad xp̄m qd̄ nō ſolū intelligitur de iudeis tunc ꝯuertendis ſed etiam de xp̄ianis ab āticriſto ꝺceptis qui poſtea penitebūt. z Et quieſcet. a tribulatione antichriſto interfecto. a Et cunctis affluet bonis ⁊c. h̄ refert̄ ad ſtatuꝫ eccl'ie triumphantis. vt ibi bonū infinitū et ſecuritas ꝑfecta. b Faciam em̄ ꝯſum. in cunctis gen. q: oēs gentes ſectas ſuas varias dimittent pro fide xp̄i. c Te aūt. Hic r̄ndetur qōni tacite duplici. ſcd̄a ponit̄. ibi. Propterea. Circa primū poſſet fieri qō quare dñs ꝑmittet fideles ſuos ſic tribulari tp̄e antichriſti. et r̄ndet̄ hic ꝙ hoc fiet vt purgētur a peccatꝭ q̄ circa tp̄a illa abūdabūt. ſm qd̄ dr̄ Mat. xxiiij. Et qm̄ abundabit iniquitas ⁊c. et hoc eſt qd̄ dicit̄. c Te autem nō faciā in ꝯſum. q. d. q̄ſtumcunq; futura ſit acerba ꝑſecutio antixp̄i. non tn̄ deficiet eccleſia ſꝫ purgabitur. ideo ſubditur. Sed caſtigabo te in iudicio. vt nō ibi videaris innoxius.

o Inſanabilis fractura tua. quia pſecutio antixpi erit irremediabilis via humana. e Nõ ē q̃ iudicet iudiciū tuū. q2 tūc nullus audebit ſtare p iuſtis ad eos liberandū. f Oēs amatores tui obliti ſū tui. q2 pricipes terreni qui mō deſcēdūt eccleſia nō audebunt ei oñdere niſi amicitiā.

g Plaga ei inimici pcuſſi te. q. d. tūc videbor aduerſari eccleſie ſicut pater dure caſtigās filiū videt ei inimicari iudicio exteriori. h Propter mltitudiez iniq̃tatis tue q̃ tūc abūdabit ſupra modū vt dictū eſt.

h Dura facta ſunt pctā tua. i. dura correctione indigentia. i Quid clamas ſup ɔtritōe tua. q. d. iuſte tibi infert.

k Inſanabilis ē dolor tu⁹. ſ. via hūana. ppt q̄d xp̄us apponet remediū interficiēdo antixp̄z vt p̄dictū ē. l Propterea. hic ſoluit ſcđa q̄d q2 poſſet aliq̄s q̄rere q̄d faciet xp̄s d̄ antixp̄o pſecutore ⁊ ſibi adherētib⁹ ⁊ r̄ndet ꝙ ñ euadent diuiāz vīdictā. et h̄ ē l Proptea (q̄d dr̄. om. q̄ come. te deuo. nō ſoluz morte tpali ſꝫ eterna.

m Et vniuer. hoſt. tui. in ca. du. a demo n Obducā ei (inb⁹. cicatricē tibi. dando ſpm̄ pnīe decepti ab antixp̄o et ei⁹ ſatellitib⁹. o Quia eiectā (tib⁹.

dicio. vt non tibi videaris inoxi⁹. q2 hec dic̄ dn̄s. Inſanabil' fractura tua. peſſima plaga tua. Nō ē q̃ iudicet iudiciū tuū. ad alligandā curatōz tuā. vtilitas nō ē tibi. Oēs amatores tui obliti ſt̄ tui. teq3 ñ q̄rerēt. Plaga ei inimici pcuſſi te caſtigatōe crudeli. ppt mltitudinē iniq̃tatis tue dura facta ſt̄ pctā tua. Quid clamas ſr̄ ɔtritōe tua. Inſanabil' ē dolor tu⁹. Propt mltitudiez iniq̃tatis tue ⁊ ppt dura pctā tua feci h̄ tibi. pptea oēs q̃ comedūt te deuorabunt ⁊ vniuerſi hoſtes tui i captiuitatē ducētur. Et oēs q̃ te vaſtāt vaſtabūt cūctoſq3 p̄datores tuos dabo i p̄dā. Obducā n. cicatricē tibi. ⁊ a vulneribus tuis ſanabo te dicit dn̄s. Q2 eiectā vocauert te ſyō. h̄ ē q̃ ñ hēbat req̄rētē. Hec dic̄ dn̄s. Ecce ego ɔuertā ɔuerſiōz tabnacloꝝ iacob,

vocauerūt te ſyon. i. o tu eccleſia noīe ſyō vocata Eſa. ij. c. ⁊ heb. xij. Que vocabit eiecta durāte ātixp̄i pſecutōe. p Conuertā ɔuer. tabernacloꝝ iacob. i. ſocietates fidelium ab ātixp̄o deceptoꝝ. q2 dabit eis tp̄s pnīe. q Et ciui. ecclia q̃ ē ciuiū xp̄i vnitas. r In excelſo ſuo. id ē in honore magno. q2 tūc oēs ɔfugiēt ad eam. s Et tē. iuxta or. ſu. fundabit. i. cult⁹ xp̄i ab antixp̄o deiect⁹ in ſtatū ſuū reformabit. t Et egre. de eis laus. ſ. diuina. v Voxq3 ludētiū. nō p diſſolutōz ſed p deuotionē. ſicut dicebat dd̄ de ſeipſo. ij. Reg. vi. Ludā añ dominū. x Et erūt filij eius ſicut a pricipio. i. ſicut añ pſecutōz antixp̄i. y Et erit dux eius ex eo. i. xp̄s ver⁹ homo. z Et applicabo eū et accedet ad me. q2 xp̄us a Quis (hō p̄ oībus h3 acceſſuz ad patrē. iō ſubdit. eni iſte ē. i. q̃nte excellētie. b Cui appli. cor ſuū. quia volūtas xp̄i hoīs in oīb⁹ ɔformis ē volūtati diuine. c Vt appropinquet mi. p ſua volūta. ſicut fili⁹ patri. d Et eri. mi. in pplm. ſ. deo patri p filiū. et ſubdit d̄ pena impioꝝ. e Ecce turbo dn̄i. ſ. in die iudicij. f In capite impioꝝ ɔq̄. i. in antixp̄o q̃ erit caput impiorū q̄ fulminabit. vel in capite ipioꝝ generaliter p ſinalē ſnīaz cū dicet eis. Jte maledicti i ignez eternū ⁊c. Mat. xxv. g In nouiſſimo dieꝝ in. ea. p h̄ ſatis innuit ꝙ hieremias loq̄t de futuris in nouiſſimo tp̄is. Et quia tūc oēs ɔuertent ad vnuz deū. vt p̄dictū ē. iō ſubdit. h In tē. illo di. dn̄s ero de⁹ vniuer. cognatōib⁹ iſrael.

⁊ tecti ei⁹ miſerebor. Et edificabit ciuitas i excelſo ſuo et tēplū iuxta ordinē ſuuz fūdabit. Et egredietur d̄ eis laus vox q3 ludētiū ⁊ mltiplicabo eos et ñ minuent. ⁊ glificabo eos ⁊ ñ attenuabūt ⁊ erūt filij ei⁹ ſic a pricipio ⁊ cet⁹ ei⁹ corā me pmanebit. Et viſitabo aduerſū oēs q̃ tribulāt eū. ⁊ erit dux e⁹ ex eo. ⁊ pricceps d̄ medio e⁹ pducet. Et applicabo eū. et accedꝫ ad me. Quis ei iſte ē. q̃ applicet cor ſuū vt appropinq̄t mihi ait dn̄s. Et eritis m̄i i pplz. ⁊ ego ero vob i deū. Ecce turbo dn̄i furor egrediēs pcella ruēs i capite ipioꝝ ɔq̄ſcꝫ. Nō auertet irā idignatōis dn̄s donec faciat ⁊ ɔpleat cogitatōz cordis ſui. In nouiſſimo dieꝝ itelligetis ea. In tpe illo dic̄ dn̄s. ero de⁹ vniuerſ cognatōib⁹ iſrl'. ⁊ ipi erūt m̄i i pplz. XXXI

Hec dicit dominus

q̄d ē ver. ſiue accipiat iſrael ſm carnē. q2 tūc oēs iudei ɔuertent ad xp̄m vt dictū ē. ſiue accipiat ſm ſpm̄. ſcꝫ p oībus fidelibus q̃ noīe iſrael noiant Eſa. xliiij.

In ca. xx. vbi dicit in poſtilla. Et applicabo eum et accedet ad me. Additio.

h Hec q̄d dr̄ h̄. Applicabo eū ei accedet ad me. proprie intelligit de xp̄o hoīe q̃ ad deū habet duplicē applicatōz ſeu acceſſū. vnū ſcꝫ p grām ⁊ aliū per vnionē pſonalē. et q2 nullus ali⁹ h3 ſimilē acceſſuz duplicē. ido ſubdit. Quis eñ iſte ē q̃ applicet cor ſuuz. vt appropinquet mihi q. d. nullus. ſ. q̃ habeat duplicē acceſſū. ſeu adherentiā ad deuz mō p̄dicto. Q̄ aūt dr̄ in poſtil. ꝙ voluntas xp̄i hoīs in oīb⁹ ɔformis eſt volūtati diuine verū eſt ſꝫ etiā hoc poſſet verificari de volūtate beatoꝝ. et iō reſpectu h⁹ nō pprie diceret. Quis eñ iſte ē. vñ p̄dicta expoſitio videt mag̃ ppria ⁊c.

Capitulum. XXXI.

h Hec dicit dn̄s. Hic incipit capl'm in hebreo per ſpacium vacuū inter literam iſtam et precedētem immediate que coniūgitur litere p̄cedētis capituli. et ppter hoc ſic eam ordinaui. In hoc autē capitulo agitur de ptinentibus ad aduētū xp̄i. et diuidit in tres ptes. quia primo agit de pertinentib⁹ ad xp̄i p̄dicationē. ſecundo de ptinentibus ad eius incarnationez. ibi. Hec dicit dominus. tercio de ptinentibus ad legis euangelice lationem. ibi. Ecce dies venient. Pria adhuc in duas. quia primo ponitur figura et ſecundo res figurata. ibi. Longe. Circa primū ſciendum ꝙ ſaluatio ppli iſrael de egipto fuit figura ſaluationis fiende p xp̄z qui deduxit fideles ad terram viuentium per penitētie deſertum. ſicut moyſes filios iſrael tranſeundo per deſertum materiale ad poſſeſſionem terre pmiſſe. et quantum ad hoc dicitur.

b Inuenit gratiam in deſerto populus qui remanſerat gladio. omnes enī qui exierunt de egypto numerati a. xx. annis et ſupra mortui fuerunt in deſerto. vt habetur Nume. xiiij. Et pro magna parte mortui fuerūt gla

[b]Inueńit grām ī deſerto ppl's q̄ remāſerat gladio[c] Uadet ad req̄eʒ ſuā iſrl'.[d] Lōge dn̄s appꝛuit mihi[e] ⁊ in charitate ꝑpetua dilexi te:[f] iō attraxi te miſerās.[g] Rurſūq; edificabo te:[h] ⁊ edificaberis ꝟgo iſrl'.[i] Adhuc oꝛnaberis tympanis tuis[k] et egredieris in choꝛo ludentium.[l] Adhuc plātabis vineas in mōtibꝫ ſamarie. Plātabūt plātantes:[m] ⁊ donec tp̄s veniat nō vindemiabūt:[n] q2 erit dies in q̄ clamabūt cuſtodes[o] in mōte ephꝛaim.[p] Surgite ⁊ aſcēdamꝰ[q] in ſyon ad dn̄m deū nr̄ʒ. q2 h̄ dic̄ dn̄s[r] Exultate ī leticia iacob:[s] ⁊ hinnite ꝯ̄ caput gētiū: pſonate et canite ⁊ dicite[t] Salua dn̄e pplm tuū reliq̄as iſrl'[v] Ecce ego adducā eos de t̄ra aq̄lonis ⁊ ꝯgregabo eos ab extremis t̄re:[x] inter q̄s erūt cecꝰ ⁊ claudus ⁊ p̄gnās et pariēs ſimul, cetꝰ magnꝰ reuētēriuʒ huc.[y] In fletu venientꝰ ⁊ in miſc̄dia reducā eos.[z] Et adducā eos ꝑ toꝛrētes aq̄r̄[b] in via recta: ⁊ nō īpingēt in ea[c] q2 factus ſum iſraeli pr̄.[d] et ephꝛaim pꝛiogenitꝰ meꝰ eſt[e] Audite ꝟbum dn̄i gētes ⁊ annūciate ī inſul' q̄ ꝓcul ſūt ⁊ dicite Qui diſpſit iſrl'[f] cōgregabit eū: ⁊ cuſtodiet euʒ ſicut paſtoꝛ gregē ſuū.[g] Redimet eī dn̄s iacob[h] ⁊ liberabit eū de māu potētioꝛis[i] ⁊

dio. vt ptʒ in li. Exo. ⁊ Nūm. q̄ ppl's q̄ inuenit gratiaʒ fuerūt, coꝝ filij q̄ ingreſſi fuerūt terrā ꝓmiſſionis. iō ſubdit̄.
c Uadet ad requiē ſuā iſrl'. ⁊ dicit hieremias vadet de futuro, ad deſignandū q̄ ille ingreſſus terre ꝓmiſſionis q̄ p̄terierat erat figura ingreſſus in requiē celeſtē, q̄ erat futurus ſcd̄m q̄ diffuſe declarat apl's ad Hebre. iij. ⁊ iiij. ca.
d Longe. Hic ꝯſiter declarat̄ res figurata. ſcʒ ſalus ꝑ xp̄m ꝓtunc fienda q̄ facta eſt ꝑ eccleſie edificatiōem, et q2 illud tp̄s adhuc erat longinquū, iō dic̄ hieremias.
d Longe dn̄s apparuit mi. ⁊ ſubdit in pſona dei r̄ndētis ꝑ modū dyalogi.
e In charitate ꝑpetua dilexi te. licet ab eterno dilexerit oēs electos eos p̄deſtinādo tn̄ ſpeciali mō dilexit electos de pplo iſrl'. in q̄tuʒ erat de eo carnē aſſumpturus ꝓpter q̄d iſti pplo ſpecialia ꝯtulit dona. ideo ſubditur.
f Iō attraxi te. bn̄ficijs ſpecialibꝫ in datione legis ⁊ ꝯſimilibꝫ. ꝓpter q̄d d2 pſ. cxlvij. Nō fecit taliter oī natiōi ⁊ iudicia ſua nō manifeſtauit eis. verū tn̄ q2 illis beneficijs abuſus fuit. ⁊ ſic ab honoꝛe excidit. ideo ſubditur.
g Rurſumq; edificabo te. q̄d exponēs ra. ſa. dicit q̄ edificatiōes ciuitatꝭ hierl'm ⁊ tēpli ꝑ ſalomonē zoꝛobabel et neemiā. iō corruerūt q2 fuerūt facte ꝑ hoiem. ſʒ iſta de q̄ loquit̄ hic hiere. fiet ꝑ manū diuinā. iō ſtabit ineternuʒ. ⁊ in h̄ dicit verū. ſed q̄d ſubdit eſt falſum. ſ. q̄ in aduentu meſſie quē iudei expectāt deꝰ edificabit hierl'm nouam. q̄ſi incōpabilr̄ nobilioꝛē q̄̄ fuerit p̄cedēs in qua meſſias tp̄aliter regnabit. ⁊ oēs gētes erūt ſubdite dn̄io iudeoꝝ. ſed q̄ falſo dicit implēdū iā ē impletū. q2 xp̄s verus deꝰ edificauit eccl'iaʒ q̄ hierl'm d2 Eſa. ij. ⁊ ad Heb. xij. ⁊ Apoca. xxi. Uidi ciuitatē ſctām hierl'm ⁊c. in q̄ regnat xp̄s. cuiꝰ (regnuʒ ſtabit ineternū.
h Et edificaberꝭ ꝟgo iſrael. i. plebs fideliū q̄ iſrl' noiat̄. Eſa. xliiij. Et noīe iſrl' ꝓnoiabitur. ſic eſt in hebreo. ſed trāſlatio nr̄a habet aſſimilabit̄.
i Adhuc oꝛnaberis tympanis tuis. q2 ad lr̄am ī eccl'ia ꝯueniūt fideles ad ſonitū cāpanaꝝ ad deū laudandū. iō ſubdit̄. k Et egredieris in choꝛo ludentiū. nō diſſolute ſed deuote. ſicut cū vnꝰ choꝛus cātat alacriter ꝯ̄ aliū
l Adhuc plan. vi. in mōte ſamarie. q̄d nō pōt intelligi de redeuntibꝫ a babylonica captiuitate. q2 nūq̄ recuperauerūt terrā illā. ſed illā occupabāt gentes aliūde adducte q̄ dicebant̄ ſamaritani. ⁊ iō intelligit̄ de ſamaritanis credentibꝫ ad p̄dicationē xp̄i vt h̄r̄ Ioh. iiij. Et ad p̄dicationē apl'oꝝ vt h̄r̄ Act. viij. Fideles aūt noīe vineaꝝ deſignant̄ vt ptʒ in plibꝫ loc' ſacre ſcripture. ⁊ licet tota eccleſia dicat̄ vna vinea ꝓpter fidei vnitatē. d2 etiam aliq̄ñ plures ꝓpter gentiū ⁊ locoꝝ ⁊ pſonarū diuerſitatem.
m Et donec tp̄s ve. nō vinde. vindemiare eſt fructum vinee colligere. fructus aūt vltimꝰ huius vinee eſt beatitudo pfecta, q̄ nō habet̄ in p̄ſnti vita ſed futura.
n Quia erit dies in q̄ clama. cuſtodes. i. p̄dicatores.
o In monte ephꝛaim. i. in eccl'ia. ephꝛaim eni creſcēs vel frugifer interp̄tat̄. ⁊ etiā ad lr̄am in ptibꝫ illis p̄dicauit chꝛiſtus ⁊ etiam apoſtoli.
Surgite aſcēdāꝰ. ꝓficiendo de bono in (meliꝰ
q In ſyon. id eſt in eccl'iaʒ militātem ⁊ triūphantē que ſyon nomīat̄. Eſa. ij. ⁊ ad Hebre. xij.
r Exultate in leticia iacob. i. ppli xp̄iani ſic noīati. q2 xp̄s et apl'i ⁊ q̄ſi oēs fideles primi deſcēderūt d' iacob.
s Et hinnite ꝯ̄ caput gentiū. i. ꝯ̄ dyabolū q̄ tenebat gētes ſibi ſubditas ꝑ ydolatriā quā apl'i pro magna pte deſtruxerūt ꝑ ſuā p̄dicationē. verū tn̄ q2 nō oēs adhuc credunt xp̄o. iō ſubdit̄.
t Salua do. po. tu. reliq̄. iſrl'. ⁊ dicunt̄ hic reliquie iſrl' oēs credituri generalr̄. et iudei circa fineʒ mundi ꝯuertendi ſpecialiter ⁊ ſeq̄tur riſio dei.
v Ecce ego adducaʒ eos ⁊c. q2 de oībus mūdi partibꝫ aliq̄ adducti ſunt ad fidem chꝛiſti ⁊ plenius adducent̄ circa finem mundi.
x Inter q̄s erūt cecꝰ ⁊ claudꝰ ⁊c. i. hn̄tes impedimēta veniēdi ad fidē xp̄i q̄ tollent̄. pōt etiā dici ad lr̄aʒ q̄ multi ꝑ xp̄m ⁊ apl'os ⁊ eoꝝ ſucceſſoꝛes fuerūt illuminati coꝛpe ⁊ mente ⁊ erecti ⁊ ſanati ab infirmitatibꝫ ꝯſil'ibꝫ, nō ſolū coꝛpalibꝫ ſed etiā ſpūalibꝫ. y In fletu veniēt. ſ. vere ꝯtritiōis. z Et in miſc̄dia reducā eos. q̄ nō negat̄ vere ꝯtritis.
a Et addu. eos ꝑ toꝛ. aq̄. i. ꝑ ſacramēta eccleſie in q̄bꝫ dant̄ aque gr̄e Ioh. iiij. Qui biberit ex aqua quam ego dabo ei nō ſitiet ineternum ⁊c.
b In via recta. i. in fide catholica. c Quia factus ſum iſraeli pr̄. i. pplo catholico generalr̄. ⁊ conuerſis a iudaiſmo ſpecialiter
d Et ephꝛaim pꝛiogenitꝰ meꝰ eſt. q2 primo vocati ad fidē catholicā. vt andreas. petrꝰ. philippus ⁊ nathanael. vt h̄r̄ Ioh. i. fuerūt de regno. x. tribuum. q̄d noīe ephꝛaim frequēter in ſcriptura noiat̄. eo q̄ primus rex. ſ. hieroboam fuit de tribu ephꝛaim. iij. Reg. xi. Et q2 poſt iudeos primo credētes q̄̄uis pauci fuerit ꝯpatiue vocati ſunt gentiles. ideo ſubditur.
e Audite ⁊c. Qui diſpſit iſrael. i. diſpgi ꝑmiſit ꝑ varias ſectas ⁊ erroꝛes. f Et ꝯgregabit eum. in vnitate fidei catholice. ⁊ nomine iſrael intelligit̄ quecūq; gens ad fidem p̄deſtinata. vt dictū eſt ſupra.
g Redimet enim dominꝰ iacob. ſanguine ꝓpꝛio.
h Et liberabit eū de māu potentioꝛ. i. demōis. de quo ſcribit̄ Iob. xli. Nō eſt ſup terrā ptās q̄ cōparetur ei.
i Et veniet ⁊ laudabunt in monte ſyon. i. in eccl'ia militante ⁊ triumphante ſic noiata. vt dictū eſt ſupra.
k Sup frumento vino ⁊ oleo. ꝑ que parabolice intelliguntur bona ſpūalia que nō capiunt̄ ab hominibꝫ niſi ſub ſimilitudine coꝛpaliū. ꝓpter q̄d ſcriptura ve. ac no. teſta.

venient ⁊ laudabūt in mōte ſyon ⁊ ꝯfluēt ad bona dn̄i [k] ſup frumēto vino et oleo [l] ⁊ fetu pecorū ⁊ armentoꝝ. [m] eritqȝ aīa eoꝝ q̄ſi hortꝰ irriguꝰ [n] ⁊ vltra n̄ eſuriēt. [o] Tūc letabit̄ vgo [p] in choro iuuenes et ſenes ſil̄. [q] Et cōuertā luctū eoꝝ in gaudiū ⁊ cōſolabor eos, et letificabo a dolore ſuo. [r] Et inebriabo [s] aīaȝ ſacerdotū pinguedīe. et ppl̄s meꝰ bonis adimplebit̄ ait dn̄s. [t] Hec dic̄ dn̄s. [v] Vox [x] in excelſo audita eſt lamētatōis luctꝰ ⁊ fletꝰ. [y] rachel plorātꝭ filios ſuos, [z] et noluit ꝯſolari ſup eis, [?] q̄ nō ſt̄. Hec dic̄ dn̄s [a] Quieſcat vox tua a ploratu ⁊ oculi tui a lachrymis. q̄ ē merces operi tuo ait dn̄s. [b] Et reuertent̄ de terra inimici [c] ⁊ eſt ſpes [d] nouiſſimis tuis ait dn̄s. [e] ⁊ reuertēt̄ filij tui [f] ad termīos ſuos [g] Audiēs audiui ephraiȝ trāſmigrātē [h] Caſtigaſti me domīe, ⁊ eruditꝰ ſuȝ q̄ſi [i] iuuēculꝰ indomitꝰ [k] Conuerte me. ⁊ cōuertar. q̄ tu dn̄s deꝰ meꝰ [l] Poſtq̄ eī ꝯuertiſti me [m] egi pn̄iaȝ, [n] et poſtq̄ oſ̄ndiſti mihi [o] percuſſi femur meum.

freq̄nter parabolice loq̄t̄. ⁊ ē ibi ſenſus l̄ralis nō ille q̄ p voces īmediate ſignificat̄ ſed q̄ p res ſignificatas intelligit̄ ſicut cū dr̄ Iudic.ix. Ierūt ligna ad ramū ⁊c. Senſus l̄ralis nō ē de arborib' ſȝ de abimelech ⁊ ſichimitꝭ homi nibus. et ſic in ꝓpoſito p frumētū et vinū intelligit̄ eucharistie ſacrm̄ quod ſub ſpecie panis et vini conficit̄. ⁊ p oleum grā q̄ in h̄ ſacramēto et alijs confert.

l Et fetu pecoꝝ ⁊ armētoꝝ. i. multiplicatiōe fideliū ſm̄ ꝙ dicitur pſal. xciiij. Et nos ppl̄s paſcue eius. et oues manꝰ eiꝰ. et dicunt̄ h̄ pecora minores et armēta maiores.
m Eritqȝ aīa (res. eoꝝ q̄ſi hortus irriguus. ex ſacramētis noue legis ex q̄bꝰ aque grē effluūt in aīam.
n Et vltra nō eſurient. iſtud ꝓprie refert̄ ad ſtatū eccleſie triūphātis. vbi appetitꝰ totaliter ſatiat̄.
o Tūc letabit̄ vir. i. virgines.
p In choro. ſ. angeloꝝ ad q̄ꝝ ſocietates hoīes aſſumūt̄
q Et cōuertā luctū eoꝝ ī gaudiū. pfectū et eternum.
r Et inebriabo. i. ī plebo. s Animā ſacer. pin. i. glorie plenitudīe q̄ nō gloriātur tm̄ de gloria ꝓpria, ſȝ etiā illoꝝ q̄ ſaluati ſūt eoꝝ doctrina. ꝓpter qd̄ vltra cōes ſctōs dicit̄ habere aureolā. t Hec dic̄. Hic ꝯſ̄r ponūt̄ aliq̄ ad icarnatōȝ xp̄i ptinētia. et p̄io ponit̄ illd̄ qd̄ reſpicit eiꝰ ortū. ſcd̄o ꝯceptū. ibi. Statuet tibi. Tertio paſſiōis effectū. ibi. In diebꝰ illis. Pria in duas. in ptē p̄ncipalē ⁊ incident. ſ̄e. ibi. Et eſt ſpes. Circa p̄mū ſciēdū. ꝙ audita xp̄i natiuitate herodes voluit eū interficere. vt habetur Mat. ij. et q̄ nō cognoſcebat eū determiate. iterfec̄ oēs pueros a bimatu et infra. q̄ erāt in bethleē et finibꝰ eiꝰ vt dr̄ ibidē. et tūc impleta fuit et ſcriptura ſm̄ ꝙ expſſe dicit ſan. Mathēꝰ ſpūſancto illūinatos ꝓpter qd̄ catholici eā aliter expōnētes nimis iudaizāt extorte expōnētes. q̄s expoſitiōes ꝓpter pluritatē et inutilitatē omitto. Eſt igit̄ ſenſus. v Vox i ex. audi. ē. In heb. h̄r. Vox in rama audita ē. ſic allegat Mathēꝰ. ſȝ ſciēdū ꝙ rama eſt nomē equocū q̄ vno mō ē ꝓpriū nomē loci q̄ ē iuxta gabaa. et ē alio mō nomē appellatiuū. et ſic ſignat excelſuȝ. nō pōt aūt hic accipi put ē nomē ꝓpriū loci. q̄ rama nō ē ꝓpe bethleē. ſȝ bene diſtās. et p ītrm̄ intermediū. et
x In excelſo. (iō hiero. trāſtulit nomē appellatiuū d. ad deſignādū magnitudinē clamoris mulieꝝ quaꝝ filij interficiebant̄. y Rachel plorātis filios ſuos. rachel eīn ſepulta fuit iuxta bethleē. vt h̄r Gen. xxxv. ⁊ iō dicebat̄ mater ciuitatis bethleē et totiꝰ territorij. ſicut apud nos ſancti. quoꝝ corpa requieſcūt ī eccleſijs dicūt̄ patroni nō ſolū filiaꝝ eccleſiaꝝ ſed etiā ciuitatū et territorij adiacētis. et ſic dicit̄ plorare in filiabꝰ ſuis. id ē in matribus pueroꝝ. ſicut ⁊ ſancti dicūt̄ cōpati afflictis quoꝝ ſunt patroni. Iudei aūt aliq̄ dicūt ꝙ cū iudei ducerent̄ captiui in babylonē et trāſirēt iuxta ſepulcrū rachel vox d̄ ſepulcro miraculoſe pcedens fuit audita implorando dei pietatem p illis qui captiui ducebant̄ et hoc dictuȝ poſuit ſup Gen. xlviij. nō aſſerēdo ſȝ tm̄ referēdo quia fictitiū videtur q̄ diſſonat a dicto euāgeliſte. tū q̄ nō ē veriſimile q̄n tantū miraculū fuiſſet expſſuȝ. iiij. Reg. vl. ij. Paral. vel in fine huiꝰ li. in. quibus locis deſcribit̄ eductio illoꝝ captiuoꝝ q̄ iudei fuerūt valde ſoliciti ſcribē ea q̄ erāt ad honorem ipſoruȝ.
ȝ Et nolentis ꝯſolari. v. conſolatiōe humana
? Quia non (na. ſunt. ſ. viuentes pn̄ti vita. ꝓpter qd̄ ſubdit̄ conſolatio diuina.
a Quieſcat vox tua ⁊c. q̄ eſt merces operi tuo. i. filijs tuis q̄ dicunt̄ et ſunt opa parentū. p morte eīn illā reportauerū martyrij premiū. q̄ tn̄ morientes q̄ntumcunqȝ iuſti deſcendebāt ad lymbum inferni. iōo ſubdit̄.
b Et reuertent̄ de terra inimici. iſta reuerſio fuit in xp̄i reſurrectiōe. q̄ tūc ſanctos de inferno eduxit ⁊ ī eius aſcenſione q̄ſi eos ad celeſtia duxit. c Et eſt ſpes. hic incipit vſus ī hebreo. et eſt pars incidentalis. occaſiōe eīn conſolatiōis rachelis de pueris occiſis qui dicebant̄ eius filij ratione ſepulture. vt dictum eſt. hic conſequēter huius occaſione datur ſibi conſolatio de filijs ſuis ſic dictis rōne geniture. ephraim eīn per quem intelligit̄ regnū. x. tribuum vt p̄dictum eſt. deſcendit de rachel p ioſeph filium ſuum. et de conuerſione illorum ad deum fit hic mentio cū d̄r.
c Et eſt ſpes. ſ. future beatitudinis.
d Nouiſſimis tuis. i. filijs tuis reſiduis.
e Et reuertentur filij. ſ. tui. f Ad terminos ſuos. i. ad eccleſiā militantē q̄ eſt terminus in pn̄ti vita. ⁊ triūphantē q̄ eſt terminus in futuro. ⁊ hoc fuit impletū partim in apl̄is alijſqȝ credentibꝰ ad p̄dicatōȝ xp̄i et apoſtolorum qui fuerūt de regno. x. tribuum. et pfectiꝰ implebitur circa finē mūdi in ꝯuerſione eoꝝ in generali.
g Audiens audiui ephraim tranſmigrātem. q. d. et tūc diſpoſui eum reuocare ad fidem ꝯpetenti tp̄e. et ſubdit̄ in perſona iam conuerſorum ⁊ in fine mundi conuertēdorum. h Caſtiga. me per flagellationem in captiuitatem. i Quaſi iuuenculus indomitꝰ. In hebreo habetur. Quaſi vitulus indomitus. et nominat̄ ſic ille populus. quia adorabat vitulos aureos. ſm̄ illud pſal. cxiij. Similes illis fiant qui faciunt ea et omnes qui cōfidunt in eis. quos ad hoc fecit hieroboam. iij. Reg. xij.
k Conuerte me domine et conuertar. non eīn poteſt aliquis ad fidem xp̄i venire. niſi gratia dei ipſum p̄ueniente. ſm̄ ꝙ dicit Ioh. vi. Nemo poteſt vēire ad me niſi pater qui miſit me traxerit eum. iō ſubdit̄.
l Poſtq̄ eīn conuer. me. tua gratia p̄ueniendo.
m Egi pe. ad te fructuoſe reuertendo.
n Et poſtq̄ oſtendiſti mihi. illuminando tenebras erroris mei.
o Percuſſi femur meum paſſiones meas refrenādo.

[p] Cōfuſus ſuz ⁊ erubui qm̄ ſuſtinui obprobriuz adoleſcētie mee. [q] Si fili⁹ honorabilis mihi ephraim. [r] ſi puer dlicat⁹. [s] q2 ex q̄ locutus ſum de eo, abhuc recordabor ei⁹. [v] Idcirco cōturbata ſunt viſcera mea ſup eum, miſerans miſerabor ei⁹ ait dn̄s. [x] Statue tibi ſpeculā. [y] pone tibi amaritudines. [z] Dirige cor tuū in viā rectā [a] in q̄ ābulaſti. [b] Reūtere virgo iſrl' [c] ruertere ad ciuitates tuas iſtas. [d] Uſq3 q̄ delicijs diſſolueris [e] filia vaga. [f] Quia creauit dn̄s nouuz ſr̄ trā. [g] femīa circūdabit virū. [h] Hec dic̄ dn̄s exercituū de⁹ iſrl'. [i] Ahuc dicēt vbuz iſtd i terra iuda et ī vrbib ei⁹. [k] cū ꝯūtero captiuitatē eoꝝ. [l] Bn̄dicat tibi dn̄s pulcritudo iuſticie, mōs ſctūs. [m] Et hītabūt in eo [n] iudas [o] ⁊ oēs ciuitates ei⁹ ſil' [p] agricole ⁊ minātotes greges, q2 [q] inebriaui [r] aīaz laſſaz, ⁊ omnez aīaz eſurientē ſaturaui. [s] iō q̄ſi de ſomno ſuſcitat⁹ ſuz et vidi. [t] ⁊ ſomn⁹ me⁹ dulcis mihi. [v] Ecce dies veniūt dicit dn̄s. [x] ⁊ ſemiābo domuz iſrl' ⁊ domū iuda [y] ſemīe hominū ⁊ ſemīe iumētoꝝ. [z] Et ſic̄ vigilaui ſr̄ eos vt euellerē ⁊ dmolirer ⁊ diſſiparē ⁊ diſpderē ⁊ affligerē. [a] ſic vigilabo ſr̄ eoſ vt edificē ⁊ plātē ait dn̄s. [b] In dieb ill' nō

p Cōfuſus ſuz. d h̄ ꝙ tādiu te puocaui. et ſubdit̄ mīa dei recipiētis eū d̄r. q Si fili⁹ ho. mi. ephraim. ⁊ ponit̄ hic ſi p q2. q2 q̄libet reuertēs ad deū veraciter efficit̄ honorabilis in ꝯſpectu ei⁹. r Si puer delicat⁹. i. hebre. h̄r. Solatioſus. i. materia ſolacij ſm̄ illud Luce. xv. Gaudiū ē in celis ſuper vno peccatore penitentiā agēte.
s Quia ex q̄ locut⁹ ſum de eo. reuocādo ad meritū.
t Adhuc recordabor ei⁹. dando ſibi p̄mium.
v Idcirco ꝯtur. ſūt. id ē pietate cōmota. Uiſcera mea ſup euz.
x Statue tibi. hic cōſeq̄nter agit̄ d xp̄i cōceptu. et diuidit̄ ī duas. q2 primo deſcribitur hec ꝯceptio. ſcd̄o ſubdit̄ fidei dilatatō, ibi. Hec dicit. Circa primū p̄mittit̄ diſpoſitio ppl'i ad xp̄m q̄ ē vera pn̄ia ſm̄ ꝙ Iohānes ei⁹ p̄curſor dicit Math. iij. Pn̄iam agite. appropinq̄bit eni regnu celoꝝ. et q̄ ñ tū ad h̄ dicit̄.
x Statue tibi ſpeculā. i. explorādo ꝓpriaz ꝯſciētiā. y Pone tibi amaritudiues. i. cōtritōis dolorē. z Dirige cor tuū in viā rectā. ſ. iuſticie.
a In q̄ ambulaſti in patrib⁹ āntiq̄s q̄ fuerūt iuſti. Ra. ſa. dicit ꝙ h̄ eſt vera lr̄a hebraica. Statue tibi ſpeculaz. Pone tibi palmas. Dirige cor tuū tibi in viaz rectā. in qua ābulaui. qd̄ ſic pōt exponi. Statue tibi ſpeculā. ſpecula ē locus altus vn̄ pōt alonge q̄s videre. ē g̃ ſenſus. Statue tibi ſpeculā. q. d. myſteriū incarnatōnis adhuc longe diſtat. ſicut d̄r in prin. huius ca. Longe dn̄s apparuit mihi. Pone tibi palmas cōſiderādo īnocētū victorias q̄ palmā martyrij obtinuerūt titulo xp̄i nati. vt dicoū ē pte p̄cedēti. q. d. iſte palme erūt ſignū natiuitatis xp̄i implete. Dirige cor tuū in viā rectā. i. legē euāgelicā q̄ nullā patit̄ diſtorſionē. ſicut lex moſaica patiebat̄. q̄ pmittebat libellū repudij et vſuras cū extraneis. Deut. xxij ⁊ xxiij. In qua ābulaui. ī natura hūana aſſumpta. ſm̄ ꝙ d̄r Act. i. Cepit ieſus facere et docere.
b Reuertere virgo iſrael. i. ples p̄deſtinata ad fidē.
c Ad ciuitates tuas iſtas. i. ad eccl'iaz militantē et triumphantē q̄ ciuitates dicunt̄ in veteri et nouo teſta. vt dictū ē ſupra. d Uſq3 quo delicijs diſſolueris. i. carnaliter viuendo. e Filia vaga. p diuerſa vicia.
f Quia creauit dn̄s nouū. i. incarnatōis myſteriū ⁊ loquit̄ d futuro p modū p̄teriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie et pōit̄ ibi q2 tanq3 redditiuū cauſe reſpectu p̄cedentis ſententie. q. d. debet dimitti vita carnalis aduēiēte xp̄i
g Femina circūda(bit) incarnatōe. et inchoari ſpūalis. bit vir. qd̄ fuit impletū in maria q̄ xp̄m virū pfectū ſcientijs et virtutibus ab inſtāti icarnatōnis in vtero ſuo circūdedit. h Hec dicit. hic ꝯñ t ponit̄ dilatatio fidei xp̄iane q̄ ſecuta ē ad xp̄i ꝯceptū et ortū cum d̄r.
i Adhuc ⁊c̄. iuda. noīe iude intelligit̄ ōis vere ꝯfitens

deū ad lr̄am. etiā ſm̄ diſpoſitōes hebreoꝝ vt declaratū eſt s. xxiij. et ſic terra iuda ē terra credentiū xp̄m et confitentiū. k Cū couertero captiuitatē eoꝝ. de ſeruitute peccati ad grē libertatē. l Bn̄dicat ti. do. pulcritudo iuſticie ⁊c̄. ſic eni orāt fideles vt eccleſia q̄ ē pulcritudo iuſticie et mons ſanct⁹ mltiplicet̄ etiā bonis ſpūalib⁹ ⁊ temporalib. q̄ multiplicatio in ſacra ſcriptura freq̄nter d̄r dei benedictio.
m Et ha(bitabūt). ī. in eccleſia q̄ d̄r mōs ſanctus vt h̄r̄ s. ca. ij.
n Iudas. i. q̄lib3 fidelis ꝯfitēs xp̄3 vt di.
o Et oēs ciui(tates) ei⁹. ciuitateſ. i. fideles. q2 pōit̄ hic ꝯtinēs p ꝯtēto. ſic̄ frequēt accipit̄ ciuitas p pplo in ea cōtento. ſic̄ cuz d̄r tal' ciuitas fecit hoc.
p Agricole et minātes greges. i. paſtores eccl'ie maiores ⁊ minores laborantes in agro dn̄ico et greges dn̄i paſcentes.
q Quia inebriaui. i. grā repleui.
r Animā laſſam. i. pri⁹ ſub pctō afflictā.
s Iō q̄ſi de ſomno ſuſcitat⁹ ſum. vbū ē hieremie q̄ de tribulatōib q̄s viderat vēturas ſup pplm ſuū fuerat q̄ſi ſomno depreſſus. ſ3 audita redēptōe fienda p chriſtuz fuit q̄ſi excitat⁹. ſicut de iacob d̄r Gen̄. xlv. Quaſi de graui ſomno euigilās ⁊c̄. audito ꝙ ioſeph fili⁹ ſuus adhuc viueret. t Et ſomn⁹ me⁹ dul. mi. i. viſus in dulcedinē ꝓpt̄ ꝯſolatiōz ſupuēiētē. v Ecce di. ve. i. tp̄s no. teſt. qd̄ d̄r dies ad Ro. xiij. Nox p̄ceſſit dies āt appropinq̄bit. x Et ſemina. do. iſrael ⁊c̄. i. eccl'iam q̄ ē dom⁹ credentium et ꝯfitētiū chriſtū. y Semie ho. et ſe. iu. i. ſapiētū et ſimpliciū. et hoc mō etiā expōit Ra. ſa. ⁊ ī eccl'ia videm⁹ ſimplices ſapiētib⁹ pmixtos et multiplicatos. pōt etiā hoc intelligi ſpāliter de credētib et iudeis. quoꝝ aliqui fuerūt ſapiētes et lr̄ati etiā a pricipio. ſicut nathanael et paulus et plures alij. et alij ſimplices. vt petr⁹ andreas et matheus ⁊ circa finē mūdi adhuc magis multiplicabunt̄ credētes de iudeis ſimplices et lr̄ati.
z Et ſicut vigi. ſup eos ⁊c̄. i. captiuitate babylōica ⁊ romanoꝝ. a Sic vigilabo ſup eos vt edificē ⁊ plantem qd̄ impletum eſt in his qui iam crediderunt in chriſtū. et amplius implebitur in credituris an̄ iudicium.
b In diebus illis. Hic ponit̄ effectus paſſiōis chriſti. Currebat eni tpe hieremie iſtud puerbiū apud iudeos de filijs p peccato parentū punit̄. Patres comederunt vuam acerbam ⁊c̄. ⁊ iſtud durauit a principio mundi vſq3 ad paſſionē xp̄i. q2 p peccato primoꝝ parentū oēs deſcēdebant ad infernū. ſed in paſſiōe chriſti qua apta ē ianua celi. illa punitio eſt amota. ⁊ iō puerbium iſtud nō h3 locū in illis qui facti ſunt mēbra xp̄i p baptiſmū ante vero paſſionē chriſti p circumciſionē liberati a pctō originali. ibi deſcendebant et oēs q̄ntūcunq3 iuſti. iō d̄r.
b In diebus illis non dicent ⁊c̄. ſed vnuſq̄ſq3 in ini(quitate)

ciuitate ſua morieť.i.ꝑ iniq̄tate ſua dānabiť pena eterna. ſʒ pena tꝑali aliq̄ñ puniunť filij ꝑ parētibꝰ ſm ordinē iu ſticie inq̄ntū ſunt q̄dā reo vl' ꝑs parētū. b Ecce dies Hic ꝯñr ponunť q̄dā ꝑtinētia ad legē euāgelice datiōeʒ ⁊ q: leges ciuitatibꝰ ponunť.iō ponit̄ ꝑmo huius legis latio.ſcḋo ciuitatis ſi delium edificatio.ibi. Ecce dies. Circa pri mū dicitur.

b Ecce dies venient, id eſt tꝑa no.teſta.

c Et feriā do. iſrael ⁊ domui iuda.i.fideli bus xp̄m ꝯfitētibꝰ ge neraliter.et credētibꝰ de iudeis ſpecialr' ſm ꝙ dr̄ Act.xiij.de iude is. Uobis oportebit ꝑmū loq̄ vbū dei ⁊c̄.

d Fedus nouū.i.le gē nouā.lex enī freq̄n ter in vet.teſta.vocať fedus ⁊ pactum.

e Nō ſm pactuʒ qḋ pepigi cū pr̄ibꝰ vr̄is. q: illa lex fuit timoris iſta autē amoris.

f In die q̄ apphen di ⁊c̄.i.in tꝑe.q̄nq̄ge ſima enī die ab exitu ḋ egypto data fuit lex in monte ſynai.vt pa tet in Exodo.

g Pactū qḋ irrituʒ fecerūt.ip̄m multipli citer trāſgrediēdo.vt patet in libris Iudicū Regū ⁊ Paraľ. h Et ego dña tus ſum eoꝝ.ꝑ trāſgreſſionibꝰ eos puniēdo.⁊ ſubdiť cō ditio noue legis cum dicitur. Sed hoc erit ⁊c̄.

i Poſt dies illos.i.poſt curſum vete.teſtamenti.

k Dabo legē meā in viſceribꝰ eoꝝ ⁊c̄.q: xp̄s legē euan gelicā nō ſcripſit i pellibꝰ vel tabulis materialibꝰ.ſed in humanis cordibus ⁊ potiſſime q̄ñ ſup credentes miſit ſpiritūſanctū in die penthecoſtes.iō ſubdiť. l Et nō do.vltra vir pri.ſuū ⁊c̄.q: illi oēs īmediate a deo fuerūt edocti de ptinētibꝰ ad legē nouā.⁊ poſtea multi alij ſan cti habuerūt ſciam a deo infuſaʒ.⁊ ſi iſtud generalr' intel ligať.ad ſtatū triūphantꝭ eccl'ie referť.vbi oēs īmediate m Hec dicit do.q̄ dat ſolē in lumine diei ⁊c̄.ordinate diſponēs oīa. (videt̄ diuinā eſſentiā. n Si defece rint leges iſte.rebꝰ naturalibꝰ a me impoſite.q.d.ſic ſūt ſtabiles ita fideles ſtabunt corā me.qḋ ꝑfecte impleť in eccl'ia triūphante. o Si menſurari poterūt ⁊c̄.i.ſicut nō pñt menſurari.ſic nō abijciā vniuerſum ſemē iſrael.q: aliq̄ iā ſunt vocati ad fidē a tꝑe xp̄i.⁊ plenꝰ vocabuntur p Ecce dies ⁊c̄. Hic ꝯñr agiť de (alij circa finē mūdi. ciuitatꝭ edificatiōe.⁊ ſm ꝙ dicit hic Ra.ſa.⁊ bñ q̄ntuʒ ad hoc.nō pōt intelligi de edificatiōibꝰ factis ꝑ ſalomoneʒ ⁊ neemiā.q: nō fuerūt tante amplitudinis ſicut iſta de ſcribiť. Itē q: i fine dr̄. Sanctū dn̄i nō euelleť.⁊ nō deſtru etur vltra imꝑpetuū. Ciuitas aūt edificata ꝑ ſalomoneʒ fuit deſtructa ꝑ chaldeos ⁊ tēplū in ea exiſtēs.⁊ ciuitatē reedificatā ꝑ neemiā ⁊ tēplū deſtruxerūt romani. ⁊ ideo dicit ꝙ hieremias loq̄tur de reedificatiōe hier'lm ⁊ tem pli in aduētu meſſie.q̄ tꝑe expectāt iudei hier'lm ⁊ tēplū a deo reedificari materialr' multo ꝑcioſiꝰ ⁊ latiꝰ q̄ȝ vnq̄ȝ

dicēt vltra: pr̄es comederūt vuā acerbā, ⁊ dentes filioꝝ obſtupuerūt: ſʒ vnuſq̄ſq; in iniq̄tate ſua morieť. Omis hō q̄ comederit vuā acerbā obſtupeſcēt dentes eiꝰ. [b] Ecce dies veniēt dic dn̄s: [c] ⁊ feriā domui iſrl' ⁊ domui iuda [d] fedꝰ nouū [e] Nō ſm pactū qḋ pepigi cū pr̄ibꝰ vr̄is [f] in die q̄ apphendi manū eorū vt educerē eos ḋ t̄ra egypti [g] pactū qḋ irritū fecerūt: [h] ⁊ ego dñatꝰ ſum eoꝝ dic dn̄s ſed hͦ erit pactū qḋ feriā cū domo iſrl'. [i] Poſt dies illos dicit dn̄s: [k] dabo legē meaʒ in viſceribꝰ eoꝝ ⁊ i corde eo rū ſcribā eā: ⁊ ero eis i deū ⁊ ip̄i erūt mihi i ꝑplm. [l] ⁊ nō docebit vltra vir ꝑximum ſuū, ⁊ vir fratrē ſuū dicens cognoſce dn̄m. Oēs enīʒ co gnoſcent me a minimo eoꝝ vſq; ad maximū ait dn̄s, q: ꝑpiciabor iniq̄tati eorum ⁊ pcti eoꝝ nō memorabor am plius. [m] Hec dicit dn̄s qui dat ſolē in lumīe diei: ordi nē lune ⁊ ſtellarū in lumine noctis: q̄ turbat mare ⁊ ſo nāt fluctꝰ eius: dn̄s exerci tuū nomen illi. [n] Si defece rint leges iſte corā me dicit dn̄s, tūc ⁊ ſemē iſrl' deficiet vt nō ſit gens corā me cūctꝭ diebꝰ. Hec dicit dn̄s. [o] Si menſurari poterūt celi ſur ſum ⁊ inueſtigari fundamē ta terre deorſum: ⁊ ego ab ijciā vniuſum ſemē iſrl' pro pter oīa q̄ fecerūt dic dn̄s.

fuerit.ſed hͦ dictū fundať ſup erroneū fundamētū.ſ.ꝙ ad uentꝰ xp̄i ſit futurꝰ.q̄ iā trāſijt in ꝑteritū.ꝑpter qḋ hebre o.⁊ alij expoſitores nr̄i dicūt ꝙ nō pōt intelligi ad lr̄am de edificatiōe hier'lm materialr'.ſed ſpūalis q̄ edificata ē a xp̄o ex viuis lapidibꝰ.ſ.xp̄ifidelibꝰ.ſm ꝙ dr̄ Apoc.xxi. Uidi ciuitatē ſanctaʒ hier'lm ⁊c̄. cuiꝰ edifica tio hic parabolice de p Ecce di (ſcribiť. es ve.i. tꝑe no.teſta. Et edificabiť ciuitas. id eſt eccl'ia.de qua dr̄ pſ.lxxxvi. Glorioſa di cta ſunt de te ciuitas dei. A turre ananeel. ananeel interꝑtať igi tur gr̄a dei. ꝑ turrem ananeel metaphorice deſignanť apli et alij credentes ꝑmi.q̄ ad modū turris fuerunt ſolidati ꝑ gr̄aʒ ſpūſſci deſcēdentꝭ ſup eos in die penthecoſtes i ſi gno viſibili.⁊ iſti lapi des primarij fuerūt in dei. ſʒ q: poſtea fuerūt gentiles ad fidē deuo te venientes eis i hoc edificio ꝯiuncti. ideo ſubdiť. Uſq; ad portā anguli.ſicut.n.due li nee ꝯiunguntur i angu lo.ſic iudei ⁊ gentiles in xp̄o.ꝑpter qḋ dr̄ la pis angularꝭ. Et q: ec cleſia militās nō ſolū habet i ſe iuſtos ſʒ etiam pctōres q̄tū ad numeꝝ.licet nō q̄tū ad meritū.iō ſubdiť. Et ex ibit vltra normā mēſure.ſ.ad recipiendū pctōres qḋ ex ꝑmiť magis in ſpeciali cū ſubdiť. Sup collē gareb pcs qḋ intelligunť ſupbi deo abomiabiles.gareb enī interꝑ tatur ſcabies. Et circuībit goatha q̄ḋ interꝑtať gens pec catrix. Et oēm vallē cadauez.ꝑ quā intelligunť carnales. Et cineres.i.pctōres penitētes ſm illud Iob vlti.capi. Ago penitentiā in fauilla ⁊ cinere. Et vniuerſaʒ regionē mortis.i.generalr' oēs pctōres in regione vmbre mortis habitātes. Uſq; ad torrentē cedron.q̄ interꝑtať tenebre q: pctm̄ mentē obtenebrat.⁊ q: multi de pctōribꝰ ad lu cē gr̄e reuertūtur ⁊ ardētiores in dei obediētia efficiūtur iō ſubdiť. Et vſq; ad angulū porte equoꝝ orientalis.⁊ di cuntur hic equi q̄ aguntur inſtinctu ſpūſſancti.ſm ꝙ dr̄ ad Roma.viij. Qui ſpū dei agūtur hi filij dei ſūt. ⁊ ad illos ſe habet ſpūſſctūs.ſicut ſeſſor ad equū. Sanctū dn̄i non euelletur ⁊c̄.q: cultꝰ dei ab eccl'ia nō tolleť. ſʒ ꝑmanebit vſq; ad finē mundi.⁊ tūc nō deſtrueť ſʒ magis ꝑficietur in patria vbi erat laus iugis ⁊ ꝑpetua ſm illud pſ.lxxxiij. Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e in ſecula ſeculorū lau dabūt te. Licet aūt hͦ ſit bene dictuʒ.videtur tn̄ mihi ſal uo iudicio meliori ꝙ locus iſte poſſit exponi de reedifi catione hier'lm ꝑ hadrianū imꝑatorē.poſt deſtructioneʒ factā ſub Tyto ⁊ veſpaſiano.in q̄ edificatiōe murus hie ruſalē fuit dilataťꝰ intantū ꝙ loca dn̄ice paſſiōis ⁊ ſepul ture ſunt ibi incluſa.vt dicit Hugo floriacēſ.⁊ alij hyſto riographi.q̄ tn̄ erant extra hier'lm ꝑ romanos deſtructa. vt ptʒ Ioh.xix.⁊ ad Hebre.xiij. Et illā tradidit hadrianꝰ chriſtianis habitādā.ꝓhibens ne aliq̄s iudeus habitar

ret ibidem. Hic ergo potest exponi littera.
p Ecce dies &c. et edificabitur ciuitas. s. hierl'm q̄ dn̄o i. ad honorē dn̄i. q2 soli xp̄iani ibi habitare fuerūt pmissi, vt dictū est. r A turre ananeel vsq; ad portā anguli. ab antiq̄ fuit in hierl'm q̄dā turris et q̄dam porta sic noīate, vt hr̄ Neemie. iij. et. iiij. Reg. xiiij et inter illa duo loca erat q̄i longitudo ciuitatis et q2 in latere aq̄lonari fuit dilatatus murus vt dictum est ideo sequitur.
s Et exibit vltra. s. antiquā clausuram.
t Normā mēsure. s. hierl'm ad includēdū loca p̄dicta. iō subdit
v Sup collē gareb. i. montē caluarie vbi xp̄s fuit passus. vn̄ enī et idē locus aliq̄n noiat̄ pl'ibus noibus. sicut mons synai noiatur etiā mons
x Et circuibit goatha. iste vi' ille (oreb. et mons dei. locus q̄ Ioh. xix. dr̄ golgatha. sic. n. frequenter variant̄ nomina locorū p longitudinē tp̄m. sic Ioh. iiij. noiat̄ sichar ille loc⁹ q̄ vocat̄ sichen Gen. xxxiij. y Et oēm vallem cadauerū sic noīatā. q2 ibi puniebant̄ ad mortē iudicati. q̄rū cadauera ibi remanebāt. et eadē rōne dr̄ regio mortis et cineres. q2 ibi fiebāt diuerse punitiōes. et ibi aliq̄ cōburebātur q̄rū cineres remanebāt. z Vsq; ad torrentem cedron. s. exclusiue. dilatatio muri p̄dicta ptingit ppe torrē tē cedron. s̄m descriptionē ciuitatis factā ab illis q̄ viderūt eā.
a Et vsq; ad angulū por. eq̄rū sic noiate. q2 eq̄ p illā adducebātur p adaquatiōe in torrēte cedron. et dr̄ orientalis ad dr̄am alteri⁹ porte q̄ dicebat̄ porta eq̄rū q̄ erat ppe templū sic noiata. eo q̄ hoīes eq̄tare poterāt vsq; ad locū illū. sed inde dimissis eq̄s pcedebāt peditādo vsq; ad templū sicut dictū fuit Neemie. iij. Et ista erat ī pte occidētali ciuitatis sicut et tēplū. illa vo magis ī pte orientali.
b Sanctū dn̄i nō euel. &c. i. sepulchri edificiū qd̄ saraceni capiētes ciuitatē nō destruxerūt s3 magis honorifice refuauert̄ vsq; hodie. sic dicūt illi q̄ viderūt et
In ca. xxxi. vbi dr̄ in postil. Et in scriptis reliquerūt. sic in pposito p frumentū et vinum. Additio. i.

Sicut p frumentū et vinū intelligitur hic eucharistie sacramentū. sic p oleum in h' loco debet intelligi oleū qd̄ est materia sacramētorū cōfirmatiōis et vnctionis extreme. Vel aūt p oleū intelligat̄ gr̄a. h' magis videtur ptinere ad sensum mysticum.
In eo. ca. vbi dr̄ in postil. Tūc letabit̄ vgo. i. vgines.
Additio. ij.

Quod hic dr̄. Tunc letabitur vgo. nō est necessarium q̄ exponatur p plurale. s. dicēdo vgines. pōt enī pprie exponi de btā vgine q̄ antonomatice dr̄ virgo. illa enī excellentiori modo q̄3 ceteri beati letatur ī choro nō solū angelorū sed etiā sanctorū hominū de q̄bus subdit. Iuuenes et senes simul. vt p iuuenes intelligant̄ sancti noui testa. q̄ nouiter venūt. et p senes sancti ve. testa. q̄ simul letātur in eccl'ia triūphanti de q̄ agitur vt ī postil. dicit. Et q2 tam vgo p̄dicta q̄3 dicti sancti iuuenes et senes anteq̄3 ad statū beatitudinis puenissent fuerunt in luctu huius seculi et dolore. ideo subdit. Conuertā luctum eorum in gaudium.
In eodem capitulo dicitur in postil. Quia ficticiū videtur, tum q2 dissonat a dicto euāgeliste. Additio. iij.

"Ecce dies veniēt dic̄ dn̄s et edificabit̄ ciuitas dn̄o a turre ananeel vsq; ad portā anguli. Et exibit vltra normā mēsure in cōspectu eius sup collē gareb et circuibit goatha et oēm vallē cadauerū et cineres et vniuersā regionem mortis vsq; ad torrentē cedron et vsq; ad angulum porte equorū orientalis Sanctū dn̄i nō euellet̄: et nō destruet̄ vltra in perpetuū.

XXXII.

Verbū qd̄ factū est ad hieremiā a dn̄o in anno decimo sedechie regis iuda ipe ē ann⁹ octauusdecimus nabuchodonosor Tūc exercit⁹ regis babylōis

Rationes quas postil. allegat cōtra expositionem ficticiā iudeorū de hac pphetia. vox in rama audita est &c. vere sunt sed nō accipiunt̄ ab eis. De prima patet. nā ipi nō accipiūt veritatē euāgelij. De scd̄a vero nā dicūt q̄ h' miraculū satis exprimit̄. in isto loco p hiere. qd̄ dicūt sufficere ad publicationē hui⁹ miraculi. presertim cū3 hieremias fuit post captiuitatē decē tribuū. et videtur narrare hic istd̄ factū de ploratu rachel tanq̄3 pteritū. Sed ē alia ro valida cōtra eos. s. ex h' qd̄ sequitur. Hec dic dn̄s. Quiescat vox tua a ploratu &c. Qualis ei erat cōsolatio matri seu mulieri ploranti de cede pñti seu de captiuitate tāte multitudinis filiorū etiā3 si certificaret̄ de hoc q̄ post multa curricula annorū reuerteret̄ de terra inimici posteritas illorū captiuorū seu occisorū ad ppriā patriā seu ad terminos suos. put ipi exponūt hoc qd̄ seq̄tur. Est merces opi tuo et reuertent̄ &c. qd̄ intelligūt implendū in aduētu messie p eos inaniter spectati. q̄ tpe s̄m eos descēdentes a p̄dictis captiuatis seu occisis reuertent̄ ad terrā pmissiōis. Ridiculū ei videt̄ et dicatmini rōis oino incōsonū q̄ aliqua mulier flens et dolēs de nece seu strage filiorū pñtialiter facta. cōsolet̄ et q̄escat a fletu p h' q̄ certificat̄ de restitutione descendētiū ab illis post decursum duorū miliū annorū vel circiter. nā s̄m phm̄ in. i. ethi. xv. ca. Ex fortuniis vel infortuniis viuorū si aliq̄d redūdat ad mortuos. fragile et paruū est. qd̄ q̄dē incōueniēs nō seq̄tur ad verā expositionē catholicorū s̄m quam illi filij in ppria psona q̄ fuerunt occisi sunt reuersi de terra inimici. s. herodis. ad terminos suos. s. ad regna celi que sunt vera spes nouissima. de qua subdit. Et est spes nouissimis tuis.
In eodem ca. vbi dr̄ in postil. Dabo legem meā in visceribus eorum. Additio. iiij.

Cum lex noua sit ipm̄ euāgelium de q̄ Ioh. xx. dr̄. Hec aūt scripta sunt vt credatis. videt̄ q̄ lex noua sit scripta nō indita. Sed ad h' dicēdū3 put in prima secūde. q. cvi. arti. i. in cor. q. q̄ lex noua principaliter est ipa gr̄a spūssancti q̄ datur fidelibus. de q̄ ad Rom. viij. Lex spūs vite in xp̄o iesu liberauit me a lege pcti et mortis. habet tn̄ lex noua q̄dā. sicut dispositiua ad gr̄am spūssancti p̄dictā q̄ ptinent̄ in euāgelio. sicut ea q̄ ptinēt ad manifestandū diuinitatē vel humanitatē xp̄i vel ea que ptinent ad cōtemptum mundi. et ista sunt secūdaria in lege noua. de q̄bus oportuit instrui fideles xp̄i et verbis et scriptis. Idem dicendū est de his q̄ ad vsum spūalis gr̄e p̄dicte ptinent. que sunt opa virtutū ad que multipliciter scriptura noui testamēti homines exhortatur. vnde dicendū est q̄ lex noua principaliter est lex indita. secundario aūt est lex scripta &c.

Capitulum. XXXII.

Verbū. Superi⁹ hieremias passus ē iniuriā a falsis pphetis et sacerdotibus. hic iterū patit̄ iniuriam a regibus et principibus. et p'io a regibus. scd̄o a principibus ca. xxxvij. prima in duas. q2 primo patit̄ iniuriam a sedechia rege. scd̄o a ioachim ei⁹ fratre ca. xxxv. Iste tn̄ ioachim regnauit an̄ sedechiā vt dictū est s̄. c. xxij. q2 iste liber nō pcedit s̄m ordinē tp̄s vt dictum est s̄. Prima

in duas. q2 hieremias p̄mo patitur iniuriā. ſcḋo reſumit ſuā ꝓphetiā. ibi. Et dixit. In p̄ma parte ponitur hieremie incarceratio. ſcḋo incarcerationis rō. i. q2 ꝓphetabat ciuitatē obſeſſaз a chaldeis capiēdā. ⁊ ꝑplm captiuādū. ꝓpter qḋ ſedechias recluſit eū ne talia corā ꝑplo loq̄ret̄. ne cor ꝑpli formidine diſſolueret̄ peccauit tn̄ ſedechias h' faciēdo. q2 hieremias loq̄bat̄ de mādato dei. ⁊ impellebat̄ ad h' ex eius inſtinctu. ita q' nō poterat nō loq̄. vt dictū eſt ſ. xx. Cetera patēt in lr̄a vſq3 ibi.

b Et ibi erit donec viſitē eū. ſ. in morte q̄ eſt vltima viſitatio dei q̄tū ad p̄ſentē vitā.

c Et dixit. Hic ꝯñr hieremias reſumit ſuam ꝓphetiā. ⁊ diuidit̄ in duas. q2 p̄mo ꝓphetizat ꝑpli iude liberationē. ſcḋo ſedechie finem. ca. xxxiiij. Circa p̄mū ſciendū q' liberatio ꝑpli ꝑ cyrū fuit ſignū ⁊ figura liberationis fiēde ꝑ xp̄m. iō p̄mo nūciat̄ p̄ma. ſcḋo ſcḋa. ca. ſequenti. Prima i duas. q2 p̄mo nunciat̄ liberatio ꝑpli. ſcḋo ponit̄ cōfirmatio dicti ibi. Et oraui. Primū oſndit̄ ꝑ h' q' ex ordinatione diuina patruelis hieremie venit ad eū offerens ei venalē agrum ſuū ⁊ ex diuina monitione hieremias emit. vt ſic nō ſolū v̄bo ſed etiā facto oſtēderet q' poſſeſſiōes deſtructe a chaldeis. iterū emerentur ⁊ poſſiderent̄ a iudeis poſt redditū3 de babylone. ⁊ ſm̄ hoc ptз lr̄a aliq̄b9 exceptз q̄ exponent̄. Et dixit hieremias. h' nō refertur ad lr̄az imediate p̄cedentē tanq̄3 ſit reſpōſio hieremie facta ſedechie. ſed refert̄ ad principiū ca. vbi dr̄. Verbū qḋ factū eſt ad hieremiam a dn̄o. ſ. de liberatione ꝑpli. Sed q2 reuelatio fuit ſibi facta in carcere. iō interpoſita fuit eius incarceratio. ⁊ incarcerationis rō. q̄ facto hic reuertit̄ hieremias ad narrādū reuelationē ſibi factā cū dr̄. Et dixit hieremias. ſ. illis q̄ cū eo erant in carcere ad ſuam ⁊ eorū conſolationē.

d Ecce ananeel. in heb. hr̄ ananeel patruelis tuus. i. filius patrui tui. e Et appen. ei ar. ſeptē ſta. ſtater ē medietas vncie ſm̄ q' dicit Iſido. xvi. Ethymo.

f Et ſcripſi in li. i. in charta que ſolet fieri de talib9 emptionib9. g Et ſignaui. ſcз ſigillis debitis.

h Et adhibui teſtes. ad maiorem certitudinem.

i Et accepi librū poſſeſſiōis. i. emptiōis ꝑ quaз hr̄ ius poſſidendi. k Signatū. i. ſigillis debitз. l Et ſtipulatiōes. i. interrogatiōes ⁊ rñſiones vendētis ⁊ ementis. vt emis emo. vendis vendo.

obſidebat hierlm̄: ⁊ hieremias ꝓpha erat clauſus i atrio carceris q̄ erat i domo regis iuda. Clauſerat ei eū ſedechias rex iuda dicēs. Quare vaticinaris dicēs hec dicit dn̄s. ecce ego dabo ciuitatē iſtā in manus regis babylōis ⁊ capiet eā. ⁊ ſedechias rex iuda non effugiet de manu chaldeorum ſз tradet̄ in manus regis babylōis: ⁊ loquetur os eius cū ore illius ⁊ oculi eius oculos illius videbūt: ⁊ i babylonē ducet ſedechiam: [b] ⁊ ibi erit donec viſitē eū ait dn̄s ſi aūt dimicaueritis aduſum chaldeos: nihil p̄ſperū habebitis. [c] ⁊ dixit hieremias. Factū eſt v̄bū dn̄i ad me dicens. [d] Ecce ananeel filius ſellū patruelis tuus veniet ad te dicens. Eme tibi agrum meū q̄ ē i anathot. Tibi enī cōpetit ex ꝓpinquitate vt emas. Et veīt ad me ananeel filius patrui mei ſm̄ v̄buз dn̄i ad veſtibulū carceris: ⁊ ait ad me Poſſide agrū meuз q̄ ē i anathot i t̄ra beniamin. q2 tibi cōpetit hereditas ⁊ tu ꝓpinquus es vt poſſideas. Intellexi aūt q' v̄bū dn̄i eſſet. Et emi agrum ab ananeel filio patrui mei q̄ eſt in anathot. [e] Et appendi ei argentū ſeptē ſtateres et decē argēteos: [f] ⁊ ſcripſi i libro [g] ⁊ ſignaui [h] ⁊ adhibui teſtes. Et appēdi argētū i ſtatera [i] ⁊ accepi librū poſſeſſionis [k] ſignatū [l] ⁊ ſtipulationes [m] ⁊ rata [n] ⁊ ſigna forinſecus. Et dedi librum poſſeſſiōis baruch filio Neri filij maaſie in oculis ananeel patruelis mei ⁊ in oculis teſtiuз qui ſcripti erāt in libro emptionis: ⁊ in oculis oīm iudeorum q̄ ſedebāt in atrio carceris. Et p̄cepi baruch corā eis dicēs. Hec dicit dn̄s exercituum deus iſrl̄. Sume libros iſtos: librum emptionis hūc ſignatū: ⁊ librū hunc q̄ apertus eſt: [o] ⁊ pones illos in vaſe fictili vt p̄manere poſſint diebus multis. Hec eī dicit dn̄s exercituū deus iſrael Adhuc poſſidebunt̄ domus ⁊ agri ⁊ vinee in t̄ra iſta. [p] Et oraui ad dn̄m poſtq̄3 tradidi librū3 poſſeſſiōis baruch filio neri dicens. [q] Heu heu dn̄e deus. Ecce tu feciſti celū ⁊ terraз [r] in fortitudine tua magna: ⁊ i brachio tuo extento. [s] Non erit tibi difficile omne v̄bum: [t] q̄ facis miſcḋiaз i milib9: ⁊ reddis iniq̄tatē patrum i ſinū filiorū3 eorum p9 eos. Fortiſſime magne ⁊ potēs: dn̄s exercituū nomē tibi: [v] magnus ꝯſilio: [x] ⁊

m Et rata. i. verba vtriuſq3 conſenſuз exp̄mentia.

n Et ſigna forinſecus. i. chartā aptā ꝯſimilē clauſe ⁊ ſigillate qḋ fiebat antiquitus vt de facili poſſet hō videre v̄tutē charte clauſe. vn̄ in heb. hic hr̄. Et diſcoop̄tū. i. ſcriptū aptū.

o Et pones eos in vaſe fict. vt p̄manere poſ. die. multis. ſ. vſq3 ad ſolutōēз babylonice captiuitat̄. ſi ei poſite eēnt ille lr̄e in vaſe p̄cioſo citius rapent̄ ⁊ ſi in lapideo vaſe vel aliq̄ hmōi citius putrefierēt ꝓpter lapideum humorē. vas aūt fictile ſiccū eſt ꝓpter decoctionem.

p Et oraui. hic ꝯñr ponit̄ ꝯfirmatio dicti ꝑ h' q' hieremias petit a dn̄o p̄fecti9 inſtrui de rōne emptiōis dicte. cū ciuitas eſſet de p̄mo capiēda ⁊ ꝑplus captiuādus. ⁊ dn̄s reſpōdit q' p9 captiuitatē ad loca ſua populus reuertet̄. Sic ergo p̄cedet̄. quia p̄mo ponitur hieremie petitio. ſcḋo dn̄i reſpōſio ibi. Et factū eſt. Sententia prime partis patet exceptis aliquib9 que diſcurrentur.

q Heu heu heu. ter ponit̄ ad exp̄mendū dolorē ꝓphete de deſtructiōe templi ciuitatis ⁊ populi.

r In fortitudīe tua magna ⁊ in brachio. repetio ē eiuſdem ad maiorē expreſſionem. in deo eni q̄ ſpūs eſt. brachium dicit̄ eius potentia. ſicut oculus eius notitia.

s Non erit tibi difficile omne verbum. id eſt quodcūq3 fieri poſſibile.

t Qui facis miſericordiā in milibus ⁊c. id eſt promior es ad miſerendū q̄3 ad condemnandū.

v Magn9 ꝯſilio. q2 nullus pōt ſcire dei ꝯſiliū niſi q̄tū reuelauerit. x Et incomprehenſibilis cogitatu. quia quantūcūq3 deū cognouerit intellectus creatus. tamē

net tñ ab eo incõprehenſus. y Qui poſuiſti ſigna et
portenta in ter. egy. ſigna ꝓprie dicunt̃ q̄ ſignant aliq̄d de
pñti ſicut ſubita ꝯuerſio v̄ge moyſi i ſerpentē fuit ſignū
diuine v̄tutis ħ faci-
entis. portēta q̄ dicunt̃
q̄ſi porro tenſa .i. lon
ginquū ſignant de fu
turo. ⁊ ſic virga moyſi
deuorauit virgas ma
gorū in portētu deuo
rationis egyptioꝝ i ma
ri rubro p̄ ꝯtenſionē
virge moyſi ſupra ma
re. Exodi. xiiij.
s Uſqꝫ ad diē hanc.
eſt memoria huius.
a In iſrael ⁊ in hoī
bus. aliaꝝ gentiū.
b Et tibi feciſti no-
men oſtēdendo ꝙ tu
ſis deus iſrael.
c Sicut ē dies hec.
id eſt ſicut apparet in
pñti. cetera patēt vſqꝫ
d Ecce muni- (tibi.
tiões extructe ſūt ad-
uerſum ciuitatē. i. arie
tes ad frangēdū mu-
ros. ⁊ pterie ad p̄ijci-
endū lapides ītra ci-
uitatē. ⁊ turres lignee
ad pugnādū deſup̄ cū
illꝭ q̄ defendūt murū.
e A facie gladij ⁊ fa
mis et peſti. q2 multi
de illis q̄ erāt in hie-
ruſalē iā erāt mortui
gladio. ⁊ multi fame ⁊
multi aeris corruptōe.
f Et tu di. mi. do. de
us eme agrū. q. d. hoc
eſt mihi mirabile pro
pter iſta.
g Et factū eſt. Hic
ꝯñr ponit̃ diui rñſio. ⁊
primo de ciuitatis de
ſtructione et ppl'i ca-
ptiuatiōe. ſc̄do de po
puli reductiōe. ibi. Et
nūc. ſnīa prime partꝭ
ptꝫ in lr̄a vſqꝫ ibi.
h Et do. i quaꝝ do-
matibus. i. tectis.
i Sacrificabāt baal
tecta enī domoꝝ illiꝰ
terre ſunt plana. ⁊ ibi
edificabāt altaria ido
loꝝ ad maiorem reue
rentiam ipſorū.
k Facientes ma. in
oculis meis ab adole
ſcentia ſua. Adoleſcen
tia populi iſrl' dr̄ i ex-
itu d̄ egypto vt dictū
eſt ſupra ca. ij. ⁊ extūc
fuerūt idolatre. vt pa

incõprehenſibilis cogitatu
cuiꝰ oculi apti ſūt ſup oēs
vias filioꝝ adā vt reddas
vnicuiqꝫ ſm vias ſuas ⁊ ſm
fructū adinuentionū eius.
[r] Qui poſuiſti ſigna ⁊ portē
ta in t̃ra egypti [s] vſqꝫ ad diē
hanc: [a] ⁊ in iſrl' ⁊ in hoīb9: [b] ⁊
tibi feciſti nomē [c] ſic eſt dies
hec. Et eduxiſti ppl'm tuū
iſrl' de terra egypti i ſignis
⁊ portētis et in manu robu
ſta ⁊ i brachio extēto ⁊ i ter-
rore mag̃: ⁊ dediſti eis t̃raꝫ
hanc quā iuraſti p̄trib9 eoꝝ
vt dares eis terrā fluentē
lacte ⁊ melle: ⁊ ingreſſi ſunt
⁊ poſſederūt eā. Et nō obe-
dierūt voci tue. ⁊ i lege tua
nō ambulauerūt oīa q̄ man
daſti eis vt facerēt nō fece-
rūt. ⁊ euenerūt eis oīa ma-
la hec. [d] Ecce munitiões ex-
tructe ſunt adūſum ciuita-
tē vt capiat̃. ⁊ vrbs data eſt
in manꝰ chaldeoꝝ ⁊ i manꝰ
regis babylonis q̄ p̄liantur
adūſus eā [e] a facie gladij et
famis ⁊ peſtilētie. ⁊ q̄cūqꝫ
locutꝰ es acciderūt vt tu ipſe
cernis. [f] Et tu dicꝭ mihi do
mine deꝰ. eme agrū argēto
⁊ adhibe teſtes: cū vrbs da
ta ſit in manꝰ chaldeoꝝ. [g] Et
factū eſt verbū dñi ad hiere
miā dicens. Ecce ego dñs
deꝰ vniūſe carnis. Nūquid
mihi difficile erit oēe ver
bum? Propterea hec dicit
dñs. Ecce ego tradā ciuita
tē iſtā in manꝰ chaldeoꝝ et
in manꝰ regis babylonis et
capient eā. ⁊ venient chaldei
p̄liantes adūſum vrbē hāc
⁊ ſuccendent eam igni ⁊ cō
burent eā. [h] ⁊ domos in q̄-
rum domatibus [i] ſacrifica-
bant baal et libabant dijs

alienis libamina [k] ad irritā-
dum me. Erāt enim filij iſ-
rael ⁊ filij iuda iugiter [k] faci
entes malū in oculis meis
ab adoleſcētia ſua. filij iſra-
el qui vſqꝫ nunc exacerba-
bant in opere manuū ſuaꝝ
dicit dominꝰ: [l] quia in furo
re ⁊ in indignatiōe mea fa-
cta eſt mihi ciuitas hec [m] a
die [n] qua edificauerūt eā vſ-
qꝫ ad diē iſtā [o] qua auferet̃
de ꝯſpectu meo ꝓpter ma-
liciā filioꝝ iſrael ⁊ filioꝝ iu-
da quā fecerūt ad iracūdiā
me ꝓuocātes ipi ⁊ reges eo-
rū ⁊ principes eorū ⁊ ſacer-
dotes ⁊ ꝓphete eoꝝ viri iu
da ⁊ habitatores hieruſalē
Et verterunt ad me terga ⁊
non facies. [p] cū docerē eos
⁊ erudirem [q] diluculo. ⁊ nol
lent audire vt acciperēt di-
ſciplinā. [r] Et poſuerūt ydo
la ſua in domo in qua inuo
catum eſt nomen meum vt
polluerent eā [s] ⁊ edificaue
runt excelſa baal que ſunt i
valle filij ennon [t] vt initia-
rent filios ſuos ⁊ filias ſu-
as moloch [a] quod non man-
daui eis. nec aſcendit in coꝛ
meum vt facerēt abomina-
tionem hanc: ⁊ in peccatū
deducerent iudam [v] Et nūc
propter iſta. [x] hec dicit do-
minus deus iſrael ad ciui-
tatē hanc: [y] de qua vos di
citis: [z] ꝙ tradatur in manꝰ
regis babylonis in gladio
⁊ i fame et i peſte [a] Ecce ego
congregabo eos de vniuer
ſis terris ad quas eieci eos
in furore meo et in ira mea
et in indignatione grandi:
et reducam eos ad locum
iſtum [b] ⁊ habitare eos faci-
am confidēter: ⁊ erūt mihi

tet in vituli adoratione. Exo. xxxij. l Quia in furore
⁊ in indignatione mea fa. eſt mihi ciuitas hec. id eſt di-
gna vindicte ⁊ punitionis mee.
m A die. i. a tempe.
n Qua edificauerūt
eā. ⁊ hoc fuit tp̄e ſalo-
monis q̄ hierl'm prꝰ
edificatā a melchiſe-
dech ampliauit. ⁊ tri-
plici muro clauſit. et
ipſe ydolatra fuit. iij.
Reg. xi. et occaſiōe eiꝰ
multi de populo.
o Auferet̃ de cōſpe-
ctu meo. p eius deſtru
ctionē. Cetera patēt
vſqꝫ ibi.
p Cū doc. eos. per
ꝓphetas meos.
q Diluculo. i. valde
ſolicite ⁊ diligenter.
r Et poſuerūt ydola
ſua ⁊c. hoc potiſſime
fuit tp̄e Manaſſe. iiij.
Regum. xxi.
s Et edifi. excel. ba-
al q̄ ſunt in valle filij
ennon. videt̃ cōtradi-
ctio excelſa ⁊ in valle.
Dicendū ꝙ licet eēnt
altaria in valle tñ coꝛ
pus altarꝭ ydoli erat.
excelſiꝰ qꝫ altare dñi.
t Ut initiarēt. i. ꝯſe
crarēt. de modo autē
huiꝰ ꝯſecrationis di-
ctū eſt ſ. frequēter.
v Et nūc. Hic pont̃
tur rñſio dñi de redu-
ctione ppl'i. ⁊ p̄io ꝯti
nuat̃ hec lr̄a p̄cedenti
bus cum dicit̃.
v Et nūc ꝓpter iſta.
ſcꝫ peccata p̄dicta.
x Hec dicit dñs deꝰ
iſrael ad ciuitatē hāc
illud qd̄ poſtea ſequi
tur.
y De qua vos dicitꝭ
tu hieremia ⁊ alij pro
phete.
z Q. tradat̃ ⁊c. ⁊ in
veritate erit ita. ſꝫ q̄d
dicit deꝰ iſrael. ad hāc
ciuitatē vltra. ⁊ ſubdi
tur rñſio dñi.
a Ecce ego ꝯgre. eos
de vni. ter. ⁊c. ⁊ loqui
tur de reductione ca-
ptiuitatis babiloni-
ce. q2 captiuitas p ſal
manaſar regem aſſy-
rioꝝ facta d̄ regno
iſrael vltra mōtes ca-
ſpios non ē adhuc re-

ducta. b Et habi. eos fa. ꝯfidēter. nō eſt h̄ intelligendū ꝑ oī tꝑe generalr̄. q̄ꝛ aliqñ ꝑp̄ls de babylone reduct⁹ fuit in magno timore aduerſarioꝝ poſit⁹. vt p̄tʒ ī Neemia ⁊ in li. Machabeoꝝ. c Et dabo eis coꝛ vnū ⁊ viā vnā. q̄ꝛ a tꝑe illo nō legit̄ ꝑp̄ls ille ad ydolatriā declīaſſe

d Ut timeāt me vniuer. die. qḋ impletū ē in credētib⁹ ꝺ iudeis.
e Et feriā eis pactū ſem. qḋ aliq̄ exponūt de lege noua cui non ſuccedit alia. ī heb. tñ hr̄ Pactū feci. ꝓpter qḋ pōt exponi de promiſſione reductionis captiuitatꝫ babyloniſ ce ⁊ ꝯſuatōe ꝑp̄li ī tra.
f Et non deſinā eis benefacere. q̄ꝫdiu ſtabūt in obedietia mea tales ei ꝓmiſſiōes ſūt ſub ꝯditiōe vt dictū ē ſupra. xviij. ⁊. xvij.
g Et leta. ſu. eis cūʒ bene eis fe. deus enī nō delectat̄ ī penis ſʒ in bñficijs largiēdis.
h Et plā. eos in terra iſta in veritate ⁊c. id eſt firmiter. ita q̄ ſi euellent̄ ꝑ captiuitatē q̄ꝫdiu adherebunt mihi. ſed poſtq̄ʒ negauerūt eū coraꝫ pylato di. Nō habem⁹ regem niſi ceſarē. expulſi ſūt de terra illa ꝑ tytuʒ et veſpaſianū. ⁊ ꝑ orbeꝫ diſperſi ſunt.
i Sicut adduxi ſup ꝑp̄lm iſtū oē maluꝫ h̄ grande. ſ. deſtructionē templi ciuitatis ⁊ populi.
k Sic adducaꝫ ſup

in ꝑp̄lm ⁊ ego ero eis ī deū. [c]Et dabo eis coꝛ vnū ⁊ viā vnā [d]vt timeant me vniuſis diebꝰ ⁊ bñ ſit eis ⁊ filijs eoꝝ poſt eos [e]Et feriā eis pactū ſempit̄nū: [f]⁊ nō deſinaꝫ eis benefacere: ⁊ timorē meuꝫ dabo in corde eoꝝ vt nō recedāt a me: [g]⁊ letaboꝛ ſuper eis cū bñ eis fecero [h]Et plātabo eos in terra iſta in veritate in toto corde meo ⁊ ī tota aīa mea. q̄ꝛ h̄ dicit dñs [i]Sic adduxi ſuꝑ ꝑp̄lm iſtū oē malū h̄ grande: [k]ſic adducā ſuꝑ eos oē bonū [l]qḋ ego loquoꝛ ad eos. [m]Et poſſidebunt̄ agri ī terra iſta de q̄ vos dicitꝭ q̄ deſerta ſit: eo q̄ nō remāſerit hō ⁊ iumentū ⁊ data ſit in manus chaldeoꝝ. Agri ement̄ pecunia [n]⁊ ſcribent̄ [o]in libro [p]⁊ imprimet̄ ſignū: [q]⁊ teſtis adhibebit̄: [r]in terra beniamin [s]et in circūitu hierl̄m ī ciuitatibꝰ iuda [t]⁊ ī ciuitatibꝰ mōtanis ⁊ ī ciuitatibꝰ cāpeſtribꝰ ⁊ in

eos oē bonū. nō ſimplr̄ ⁊ abſolute. ſʒ ſub determīatiōe iō ſubdit̄. l Qḋ ego loq̄r ad eos. ſ. reductiōem de captiuitate ad terrā ꝓpriā. iō ſubdit̄ m Et poſſidebunt̄ n Et ſcribent̄. ſ. emptiones. (agri ⁊c. ⁊ p̄tʒ lr̄a vſq̄ ibi. o In libro. i. in chartis. ⁊ ponit̄ hic ſingulare ꝑ plurali. ſicut Exo. viij. Uenit muſca grauiſ. ⁊c. p Et imprimet̄ ſignū. i. ſigillū. q Et teſtis adhibebit̄. i. teſtes. r In terra beniamin ⁊c. loq̄tur enī tm̄ de regno duarū tribuū. ſ. iude et beniamin. reuertentes enī de babylone nō recupauerūt regnū ſamarie ſʒ manebāt ibi gētiles q̄ dicebant̄ ſamaritani etiaꝫ tꝑe xp̄i. s Et in ciuitatibꝰ q̄ ad auſtꝛū ſunt. ille erant de ſorte iude q̄ erat in p̄te auſtrali terre ꝓmiſſionis. ſicut habet̄ Joſue. xv. capi.

¶ In capitulo. xxij. vbi dr̄ in poſtil. Heu heu heu.

Additio.

Ubi nos habem⁹. A. a. a. in hebreo non ponit̄ hic aliq̄ dictio ter. ſed vnica dictio ex tribꝰ lr̄is cōpoſita. ſicut dictū fuit ſ. in additōe ſuꝑ ca. iiij. ⁊ hec dictio eſt quedā interiectio ⁊ exprimens dolorē.

¶ Capitulū. XXXIII.

Et factū eſt. Hic ꝯſiter deſcribit̄ redemptio facta ꝑ chriſtū. ⁊ q̄ꝛ talis reuelatio eſt ardua. iō primo p̄mittit̄ quedaꝫ p̄fatio. ſcḋo ſubdit̄ narratio. ibi. Quia hec dicit. Circa primū ponit̄ ordo huiꝰ reuelationis reſpectu p̄cedentis cum dr̄. Scḋo ⁊ locus. In atrio carceris. ⁊ actoꝛ. Hec dicit dñs q̄ factur⁹ eſt ⁊c. in ꝯceptione enī xp̄i aliq̄d factū eſt a deo ꝑ creationē. ſ. aīa ⁊ coꝛpus formatū eſt vꝛtute ſpūs ſcti. ⁊ aīa parata eſt plenitudine grē.

ciuitatibꝰ q̄ ad auſtrū ſunt: q̄ꝛ ꝯuertā captiuitatē eoꝝ ait dñs XXXIII

[a]Et factū ē vbū dñi ad hieremiaꝫ ſcḋo: cū adhuc clauſ⁹ eēt in atrio carcerꝭ dicēs. Hec dic̄ dñs q̄ factur⁹ ē ⁊ formatur⁹ illḋ ⁊ patur⁹: dñs nomē eꝰ [b]Clama ad me [c]⁊ exaudiam te [d]⁊ annunciabo tibi [e]grandia ⁊ firma [f]q̄ neſcis. [g]Quia hec dicit dñs ꝺs iſrl̄ ad domoſ vrbis huiꝰ ⁊ ad domos regꝭ iuda [h]q̄ deſtructe ſunt [i]⁊ ad munitōes [k]⁊ ad gladiū venientiū vt dimicēt cū chaldeis [l]⁊ impleāt eas [m]cadaueribus hoīm q̄s pcuſſi in furore meo ⁊ ī indignatōe mea. abſcondēs faciē meā a ciuitate hac ꝓpter oēꝫ maliciaꝫ eoꝝ. [n]Ecce ego obducaꝫ eis cicatricē ⁊ ſanitatem ⁊ curabo eos: [o]⁊ reuelabo eis dep̄cationē pacis ⁊ veritatis [p]⁊ ꝯuertam ꝯuerſionem iuda ⁊ ꝯuerſionem hieruſalē: [q]⁊

b Clama ad me. ſic ſancti p̄deceſſoreſ tui orauerūt ad me de ꝓmiſſione chriſti.
c Et exaudiaꝫ te. debito tm̄ tempe.
d Et annunciabo tibi. et nunc.
e Grandia ⁊ firma. ſcꝫ myſteriū redēptionis fiende ꝑ xp̄m. qḋ eſt quid maximū ⁊ ſtabiliſſimū.
f Que neſ. q̄ꝛ iſtud myſteriū nō eſt cōprehēſibile a mortali homine.
g Quia hec dicit. h̄ ꝯſiter ponit̄ narratio vbi p̄o deſcribit̄ modus redēptiōis. ſcḋo pſona redēptoris. ibi Ecce dies. Prima adhuc in duas. q̄ꝛ p̄o breuiter repetit̄ ꝑp̄li captiuatio. ſcḋo chriſti redēptio. ibi. Ecce ego. vt ſic oppoſita iuxta ſe poſita mag̃ eluceſcāt Circa primū dicit. Hec dicit dñs deꝰ iſrael ad domos ⁊c. et ſubditur.
h Que deſtru. ſunt. tunc enī ciuitas erat obſeſſa a chaldeis vt dictū eſt capi. p̄cedenti. et ꝑ machinas ꝓijciētes lapides intra ciuitatē domꝰ iā in parte erant deſtructe. i Et ad muni. ſ. bladi vini ⁊ victualiū q̄ iā fere erāt ꝯſumpte ī ciuitate. k Et ad gla. ve. vt dimi. cū chaldeis. ꝯ̄ ciuitatē. exercit⁹ enī chaldeoꝝ ſꝑ augmentabat̄ l Et impleant eas. ſ. domos hieruſalē m Cadaueribꝰ ho. quos pcuſſi. chaldei enī (⁊ plateas. in illis interfectiōibꝰ fuerunt q̄ſi inſtrumēta dei ⁊ executores iuſticie eius vt frequēter dictum eſt ſupra.
n Ecce ego. Hic ꝯſequēter ponitur medicia ſiue redemptio. Circa quod ſciendū q̄ totum reſiduū huiꝰ ca. exponit Ra. ſa. de tempe meſſie dicens illud adimplendū qḋ tam eſt impletum. dicit̄ ergo in pſona redemptoris.
n Ecce ego obducam eis cicatricem. cum enim cicatrix vulneris eſt obducta. tunc eſt vulnus pfecte ſanatum. ⁊ ſanitas pfecta data eſt ꝑ chriſtum ⁊ nō ꝑ alium.
o Et reuelabo illis deprecationem pacis ⁊ veritatis. ſ. pacem ⁊ veritatem pro qua deprecati ſunt partes veteris teſtamenti. ideo chriſto nato clamauerunt angeli Luce. ij. Gloria in altiſſimis deo. et in terra pax hominibꝰ bone voluntatis. p Et conuertam conuerſionem

iuda ⁊ ꝯuerſionē hiɫrm .i. ꝯfitētiū pctā ſua ⁊ venientiū
ad eccl'iam q̄ noīat hierl'm Eſa. ij. ad Heb. xij. ⁊ Apoc. xxi.
q Et edificabo eos ſicut a prin. principiū edificatiōis
fuit in exitu de egypto. q̄ edificatio fuit p ſigna ⁊ miracu
la diuine virtutis. vt ptꝫ in Exo. ⁊ in li. Nu. ⁊ in plꝛib loc
⁊ h mō edificata eſt ec
cleſia in aduētu ſalua
toꝝ. vt ptꝫ i euāgelijs
r Et emūdabo illos
ab oī iniq̄tate ſua ⁊c.
h nō pñt exponere iu
dei de aliq̄ tpali ſalua
tione ꝑli pterita. qꝛ
dicūt ꝙ in oī punitio
ne vel afflictiōe quas
ſuſtinuerūt vſqꝫ nunc
⁊ ſuſtinebunt vſqꝫ ad
aduētū meſſie ſꝑ expi
atur aliq̄ ps pene de
bite p vituli adoratio
ne. ⁊ iō iſta emūdatio
ꝓprie intelligit de xp̄o
q p ſuū ſanguinē la
uit nos a pctīs nr̄is.
q̄ eſt pfecta mūdatio.
ꝓpter qḋ illis q̄ lauan
tur p baptiſmum nō
imponit aliq̄ pnīa ſa
tiſfactoria ꝓ pctīs p
teritis. qꝛ baptiſmus
delet penā ⁊ culpā.
s Et erit mi. in no.
⁊c. ſeq̄tur. Cūctis gen
tib terre. qꝛ i oīb gē
tib ſunt aliq̄ creden
tes xp̄o in q̄b noīat ⁊
laudat. ⁊ an̄ finē mun
di pfectius implebit.
t Que audi. oīa bo.
ſcꝫ aſſumptiōis huma
ne nature. opationis
miraculoꝝ. eductiōis
de inferno ⁊ trāſlatio
nis ad celū. v Et pauebūt ⁊ turbabunt. iſte pauor et
iſta turbatio nō ſunt ire vel impatiētie. ſed admiratiōis
p magnitudine diuine miſc̄die in pdictis.
x Adhuc audiet in loco iſto ⁊c. ſm ꝙ dicit Ra. ſa. hic ē
metaphorica locutio. ita ꝙ p hoīes ⁊ paſtores intelligū
tur ꝑli rectores. ⁊ p pecora iumēta ⁊ greges intelligunt
ſubditi eoꝝ. vñ qḋ in fine dr̄. Adhuc trāſibunt greges ad
manū numerantis. ſic exponit. i. ꝑli ſub manu regis in
capite eoꝝ pcedētis. p quē regē intelligit meſſiā venturꝝ
quē nos ꝯfitemur veniſſe. ⁊ ſm hoc exponēda eſt ſic lr̄a.
y Adhuc audiet in loco iſto. in eccl'ia noīe hierl'm ſigni
ficata. eo ꝙ ibi fuit inchoata p xp̄i pdicationē paſſionē ⁊
reſurrectionē ⁊ ſpūſſancti miſſionē. z Que vos dici
tis eſſe deſertū p chaldeos in tpalib ⁊ p demōes in ſpi
ritualib. ⁊ q̄d ibi audiat ſubdit. ꝫ Vox gaudij et vox
leticie. qḋ fuit impletū in xp̄i natiuitate angel deū iocun
de laudātib Lu. ij. ⁊ in ſpūſſancti miſſiōe qñ apl'i alijqꝫ
credētes varijs linguis loquebant magnalia dei. Act. ij.
a Vox ſponſi. i. xp̄i pdicant. b Et vox ſponſe. i. ec
cleſie deū laudantis. vt iam dictum eſt de apl'is.
c Et portantium vota in domo dñi. qḋ videm implē
tum in credentib cū diuinis laudib ad eccleſiā portan
tibus vota ſua.

edificabo eos ſic a pricipio
r ⁊ emūdabo illos ab oī iniq
tate ſua in q̄ peccauert mi
hi: ⁊ ꝓpici ero cūctꝫ iniq̄ta
tib eoꝝ in q̄b deliq̄rūt mi
hi ⁊ ſpreuerūt me. s Et erit
mihi in nomē ⁊ i gaudiū ⁊ i
laudē ⁊ in exultatōeꝫ cūctis
gētib tre t q̄ audierit oīa bo
na q̄ ego factur ſum eis: v ⁊
pauebūt ⁊ turbabūt in vni
uerſis locꝫ ⁊ i oī pace quam
ego faciā eis. Hec dic dñs.
x Adhuc audiet in loco iſto:
y quē vos dicitꝫ eē deſtū. eo
ꝙ nō ſit hō nec iumētū in ci
uitatib iuda ⁊ forꝫ hierl'm
q̄ deſolate ſunt abſqꝫ hoīe ⁊
abſqꝫ hitatore ⁊ abſqꝫ peco
re: z vox gaudij ⁊ vox leticie
a vox ſponſi b et vox ſponſe:
vox dicētiū. ꝯfitemini dño
exercituū qm̄ bon dñs qm̄
ineťnū miſc̄dia ei: c ⁊ portā
tiū vota i domo dñi d Redu
cā enī ꝯuerſionē tre ſicut a
principio dicit dñs. Hec di
cit dñs exercituū. e Adhuc
erit in loco iſto deſto abſqꝫ
homie ⁊ abſqꝫ iumēto: ⁊ in
cūctꝫ ciuitatib ei hitaculū
paſtoꝝ ⁊ accubātiū gregū
f in ciuitatib montuoſis ⁊ i
ciuitatib cāpeſtrib: ⁊ in ci
uitatib q̄ ad auſtꝝ ſūt ⁊ in
terra beniamī ⁊ in circūitu
hiɫrm ⁊ i ciuitatib iuda g ad
huc trāſibūt greges ad ma
nū numerātꝫ ait dñs h Ecce
dies veniēt dic dñs ⁊ ſuſci
tabo vbū bonū qḋ locutus
ſum ad domū iſrl' ⁊ ad do
mū iuda. In dieb ill' et in
tpe illo i germiare faciaꝫ dd
germē iuſticie: ⁊ faciet iudi
ciū ⁊ iuſticiā i terra k In die
bus illis ſaluabitur iuda: ⁊
iſrl' habitabit cōfident. Et
h eſt nomē qḋ vocabūt eū:
dñs iuſt nr̄. Quia hec di
cit dominus. Nō interibit
de dauid vir qui ſedeat ſu
per thronum domus iſra
el ⁊ de ſacerdotib ⁊ de leui

d Reducā enī ꝯuerſionē terre ſicut a principio. i. p mi
racula reducā hoīes ad fidem ſicut ꝑlm iſrl' p miracu
la eduxi de egypto. e Adhuc erit ⁊c. habitaculum pa
ſtoꝝ ⁊c. i. aploꝝ ⁊ ſucceſſoꝝ eorundē in eccl'ia qui habēt
officium paſcendi fideles in eccleſia dei.
f In ciuitatib mō.
⁊c. i. in oīb mūdi ptī
bus. exprimunt tñ in
ſpeciali hiɫrm ⁊ iudea
⁊ loca illa ꝓpinq̄. quia
ibi incepit eccl'ia ꝓut
ꝯtra ſynagogā diſtin
guit. ⁊ h p pdicationē
xp̄i et aploꝝ ꝓpter qḋ
dixit eis Act. i. Eritꝫ
mihi teſtes in hierl'm
in oī iudea ⁊ ſamaria
⁊ vſqꝫ ad vltimū terre
qꝛ tñ paſtores ⁊ popu
lares ſunt ſub vno re
ge xp̄o. ideo ſubdit.
g Adhuc trāſibunt
greges ad ma. nume.
id eſt xp̄i regis cui co
gnit ē nūer electoꝝ.
h Ecce dies. hic ꝯſe
quenter deſcribit pſo
na redēptoris. et prio
quantū ad veram hu
manitatē cum dr̄.
i Germinare fa. da
uid germ. iuſti. qꝛ xp̄s
ſm carnē deſcēdit de
dauid Mat. i. ꝙ autē
de xp̄o intelligatur ad
lr̄am ptꝫ p trāſlatiōeꝫ
chaldaicā q̄ ſic habet
in loco iſto. In dieb
illis ⁊ i illo tpe ſtatu
am dauid meſſiam iu
ſtū. ſcḋo deſcribit q̄n
tū ad diuinitatē cum
ſubdit. Et hoc eſt qḋ
vocabūt euꝫ dñs iuſt nr̄. ⁊ vbi trāſlatio nr̄a habet. Dñs
in hebreo habet. Nomen dñi tetragrāmaton. qḋ de ſolo
deo vero dr̄. ſicut dictū fuit plenius ſupra. xxiij. vbi cōſi
milis auctoritas ponit. ꝓpter qḋ de expoſitiōe hic tran
ſeo breui. qꝛ illud pōt recurri p reſiduo hui auctoritatꝫ
qḋ nō eſt hic ad plenū expoſitū. Sciendū tñ ꝙ ſicut allaꝫ
auctoritatē falſificauerūt iudei ne cogerent diuinitatem
chriſti ꝯfiteri. ſic iſtam dicentes. ꝙ hec eſt lr̄a.
k In dieb illis ſal. iuda ⁊ hiɫrm habitabit ꝯfidēter. et
in hoc dicūt veꝝ. ſed illud qḋ ſequit falſificāt dicētes. Et
iſte q̄ vocabit eā dñs iuſt nr̄. ita ꝙ nomē dñi tetragram
maton loco cui habemus dñs. nō refert ad meſſiaꝫ ſed
ad deum q̄ mittet eū. ⁊ edificabit nouā hierl'm ſm eoꝝ
errorem. vt dictū eſt ſupra. xxi. ⁊ ſic dr̄ vocare eā inquā
tum ipſemet edificabit. ſed falſificatio iſta apparet p trāſ
lationem chaldaicam que vbi nos habemus. Et hoc eſt
quod vocabunt eum. ſic habet. Et hoc eſt nomen qḋ ipſi
dicent ei. ⁊ ideo aliq̄ correctores noſtri q̄ ſic correxerunt
Et hoc eſt quod vocabunt eum. vident in hoc aliquo mo
do ſequi falſificationem predictam. Nō interibit vir de
dauid ⁊c. hoc impletum eſt de xp̄o qui ſm carnem eſt de
tribu ſacerdotali ⁊ tribu regia q̄ erāt cōmixte. ⁊ ei regnū
⁊ ſacerdotiū ſūt eterna. ſm ꝙ deducit apl'us ad hebreos

ſatis diffuſe. a Qui offerat holocauſtomata. oblatio enī xp̄i in cruce ↄtinet in ſe pfecti⁹ vͥtutē oīm ſacrificiorū vete. legis. ⁊ iō deſignaꝶ hic ꝑ plura ⁊ varia ſacrificia vete. leg. Et iſtud ſacrificiū offerꝶ q̄tidie in eccl'ia in q̄ xp̄s eſt ſacerdos ⁊ hoſtia. b Si irritū pōt fi. pac. meū ⁊c.

iſtud pactū hꝫ Geñ. viij. Nox ⁊ dies nō requieſcēt. eſt ḡ ſenſus. ꝙ ſicut illud pactum fuit firmum. ita illud qḋ dicꝶ hic de regno ⁊ ſacerdotio.

c Sicut enumerari nō pñt ⁊c. iſtud impletū eſt in xp̄o deſcēdente de dauid. cui⁹ ſemē ſunt fideles ꝑ orbem multiplicati ſicut ſtelle celi.

d Nūq̄d nō vidiſti q̄d pp̄l'us hic ſcꝫ babylonicus.

e Locut⁹ ſit dicens due cognationes. ſ. iude ⁊ beniamin.

f Quas ele. dñs. aliḣs. r. captiuatis pri⁹ ꝑ reges aſſyrioꝝ.

g Abiecte ſūt. ſic loquebāꝶ chaldei poſtq̄ꝫ deſtruxerāt regnū duaꝝ tribuū eſtimantes ꝙ illud regnū nūq̄ꝫ deberet reſurgere. ⁊ ideo ſubdiꝶ.

h Si pactū meū inter diē ⁊ noctē. vt ſibi ↄtinue ſuccedāt q̄ꝫdiu durabit generatio hominū.

i Et leges celo ⁊ terre nō poſui. dicunꝶ hͦ celi leges mot⁹ celi ⁊ influxus ſtellaꝝ et leges terre ꝓductio terrenaſcentium.

k Equidē ⁊ ſemē iacob ⁊c. hoc eſt dictum ꝙ ſicut iſte leges ſūt firme ⁊ ſtabiles. ſic ſemē iacob ⁊ dauid erit ſemꝑ corā me ſtabile.

tis non interibit vir a facie mea [a]qui offerat holocauſtomata ⁊ incēdat ſacrificiū ⁊ cedat victimas oīb⁹ dieb⁹. Et factū eſt vͥbū dñi ad hieremiā dicēs. Hec dic dñs. [b]Si irritū pōt fieri pactū meū cū die: ⁊ pactū meum cū nocte vt nō ſit dies ⁊ nox in tꝑe ſuo: ⁊ pactū meū irritū eſſe poterit cum dd̄ ſuo meo vt nō ſit ex eo fili⁹ q̄ regnet ī throno ei⁹ ⁊ leuite et ſacerdotes miſtri mei [c]Sicˉ enumerari nō pñt ſtelle celi ⁊ metiri harene maris. ſic multiplicabo ſemē dd̄ ſui mei: ⁊ leuitas miſtros meos. Et factū eſt vͥbū dñi ad hieremiā dicēs [d]Nūq̄d non vidiſti q̄d pp̄l's [e]hic locutus ſit dicēs due cognationes [f]q̄s elegerat dñs [g]abiecte ſt̄ ⁊ pp̄l'm meum deſpexerūt. eo ꝙ nō ſit vltra gens corā eis. Hec dicit dñs. [h]Si pactū meū inter diē ⁊ noctē: [i]⁊ leges celo ⁊ terre ñ poſui [k]equidē ⁊ ſemen iacob ⁊ dauid ſerui mei ꝓiciā [l]vt non aſſumā de ſemīe ei⁹ principes ſeminis abraam iſaac ⁊ iacob. Reducā enī ↄuerſionē eoꝝ ⁊ miſerebor eis.

l Ut nō aſſumā de ſemine ei⁹ principes. qḋ potiſſime impletū eſt in xp̄o ⁊ ap̄l'is ⁊ eoꝝ ſucceſſorib⁹ p̄s. xlviij. Cōſtitues eos principes ⁊c.

In capi. xxxiij. vbi d̄r in poſtil. Ecce ego obducam eis cicatricem.

Additio. i.

Ubi nos habemus cicatricem. In hebreo habeꝶ quedā dictio que ſignificat ſanitatē acquiſitam poſt longū temp⁹. qḋ magis ↄſonat ꝓpoſito q̄ꝫ cicatrix. nam ſanitas data ꝑ chriſtū reſpectu antiquorū patrū data fuit poſt longū temp⁹. ſed reſpectu fideliū tempore xp̄i exiſtentium fuit data ſine magna mora tp̄is. ⁊ iō ponunꝶ hic due dictiones ſignificantes ſanitatē. quarū vna ſignificat poſt longam infirmitatē. alia non. Item vbi nos habemus. Et reuelabo eis deꝑcationem pacis ⁊ veritatis. In hebreo habetur. Abundantiam pacis ⁊ veritatis ⁊c.

In eodem capitulo vbi dicitur in poſtilla. Secundo deſcribiꝶ quantū ad diuinitatem.

Additio. ij.

Verbū XXXIIII qḋ factū ē ad hieremiā a dño: [b]qñ nabuchodo. rex babylōiſ ⁊ oīs exercit⁹ ei⁹ vniuſaq; regna terre q̄ erāt ſub ptāte man⁹ ei⁹: ⁊ oēs pp̄li bellabāt ↄtra hirl'm ⁊ ↄ oēs vrbes ei⁹ dicens Hec dicit dñs d̄s iſrl' Uade ⁊ loq̄re ad ſedechiā regem iuda: ⁊ dices ad eū. Hec dicit dñs. [c]Ecce ego tradam ciuitatē hanc ī manus regis babylonis: ⁊ ſuccendet eā igni. [d]Et tu nō effugies de manu ei⁹. ſed cōprehēſione capieris ⁊ ī manu ei⁹ traderis [e]⁊ oculi tui ocl'os regis babylonis videbūt: ⁊ os eius cū ore tuo loqueꝶ: ⁊ babylonem introibiſ. At tamen audi verbū dñi ſedechia rex iuda. Hec dicit dominus ad te. [f]Nō morieris in gladio [g]ſed ī pace morieris: [h]⁊ ſm̄ cōbuſtiōes patꝝ tuorū regum prioꝝ qui fuerunt ante te ſic cōburēt te: ⁊ ve dñe plangent te. q: verbum hoc ego locut⁹ ſum dicit domin⁹. Et locutus eſt hieremias ꝓpheta ad ſedechiam regem iuda vniuerſa verba hec in hieruſalē: ⁊

Supra in cap. xxxiij. habetur cōſimilis auctoritas ⁊ ibi eſt q̄das additio ad ↄfirmādū expoſitionē poſtillatoris. ↄtra falſificationem iudeoꝝ. vide ibi.

Ca. XXXIIII.

Verbum qḋ factum eſt. Hic hieremias p̄dicit finē ſedechie. et diuidiꝶ in duas ptes q: primo p̄dicit finē ſedechie regis. ſecūdo arguit ip̄m ⁊ pp̄l'm de tranſgreſſione diuine legis. ibi. Uerbū qḋ factum eſt. Circa primū primo poniꝶ tempus cū dicꝶ.

b Qñ nabucho. rex babylonis ⁊ cetera. et iſta obſidio icepit nono āno ſedechie. ⁊ anno. xi. ei⁹ capta fuit ciuitas. vt hꝫ. ij. xxix. et de iſta captione ſubditur.

c Ecce ego tradā ciuitatē hāc ⁊c. ⁊ ſubdiꝶ finis ſedechie. ⁊ primo q̄ntū ad malum pene cum dicꝶ.

d Et tu nō effugies de manu ei⁹ ⁊c. q: exercit⁹ chaldeorū cōprehēdit ſedechiā fugientē ⁊ adduxit eū ad regem babylonis in reblata. vt habeꝶ. ij. xxix. ideo ſubditur.

c Et oculi tui oculos regis babylonis videbunt. ⁊ os eius cum ore tuo loquetur. ſicut d̄r. ij. xxix. ꝙ locutus eſt ad eum iudicia eum arguendo de infidelitate et piurio. ꝓpter quod fecit occidi filios eius corā eo. ⁊ poſtea ip̄m exoculari ⁊ in babylonem duci. Secundo p̄dicꝶ finis ſedechie q̄ntum ad bonum. cum dicitur.

f Nō morieris in gladio. i. morte violenta.

g Sed in pace. id eſt naturali morte. ⁊ ſepelieris honorifice. ideo ſubditur.

h Et ſm̄ cōbuſtiōes patꝝ tuoꝝ ⁊c. in ſepulturis ei regū cōburebanꝶ aromatica nō ſolū ↄ cadauerū fetorē. ſed etiā

ad defuncti honorē. h Et ve. do. plangēt te. cantādo carmē lugubre. ſicut in ſepulturiſ ſolēnib⁹. cetera patent
i Hec enī ſupant. ſ. nondū capte. ſ. hierl'm la- (vſq; ibi. chis ⁊ azecha. aliis oībus iam captis a chaldeis.

o Ecce ego p̄dic. liber. ita q̄ nō ſitis ſerui mei nec ego domin⁹ veſter ad defendendū. ideo ſubditur.
p Ad gla. ad pe. ⁊ ad fa. a quib⁹ vos nō protegam.
q Et da. vos in cō. cū. re. ter. eiciendo vos ibi in captiuitatē. ⁊ eſt hyperbole ad denotandū magnā diſpſionē iudeoꝝ q̄ tūc nō fuerūt diſpſi p totū orbē ſed poſtea p romanos.

k Verbuꝫ. Hic oſtr hieremias arguit regē ⁊ ꝑpluꝫ de tranſgreſſione diuīe legis. ⁊ diuidit̄ ī duas ptes. q̄ p̄io ponitur trāſgreſſio. ſecūdo tranſgreſſiōis punitio. ibi. Propterea. Circa p̄mū ſciendū q̄ Exodi xxi. dr̄. ſi emeris ſuuꝫ hebreū ſex ānis ſuiet tibi. in anno. vij. egredief liber gratis. ita q̄ nō poterat vltra teneri. niſi vellet remanere. ꝑpe h̄o ſedechie regis ⁊ an̄ tenuerūt ſeruos ⁊ ancillas diuti⁹ p auariciā ſuā. ⁊ tn̄ ad monitionē hiere. ⁊ alioꝝ bonoꝝ rex ſedechias ⁊ ei⁹ ſubditi ſtatuerūt firmiter dimittere ſeruos ſuos hebreos ⁊ ancillas ſm̄ p̄ceptū legis. ⁊ vt hec ordinatio eēt firma. ſciderūt vitulū in duas ptes. ⁊ īter illas partes trāſierūt rex ⁊ pricipes. ad deſignandū q̄ ſic eſſet dign⁹ occidi ⁊ diuidi infringēs illā ordinationē. ⁊ tal' modus ꝯfirmādi aliq̄d tunc tp̄is erat poſſim⁹. verūtamē iſti poſtq̄ dimiſerant ſeruos et ancillas cupiditate ducti. retraxerūt eos ad ſe redigendo eos in ſuitutē. ⁊ ſic nō ſolū peccauerūt cōtra legē diuinā. ſed etiam ꝯtra ſtatutū ꝓpriū pena mortis firmatū vt dictum eſt. ⁊ ſm̄ h̄ ptꝫ l'ra paucis exceptis.
l Predicans. i. ſolēniter denuncians.
m Et cōmaculaſtis no. me. q̄ illud pactū ad maiorē ſolēnitateꝫ ⁊ firmitateꝫ fuerat factū in domo dñi ⁊ in noīe ip̄i⁹. et ſic tranſgreſſio ei⁹ erat q̄dāmō in iniuriā ⁊ ī irreuerētiā nomis diuini.

exercit⁹ regꝭ babylonis pugnabat ꝯ hierl'm ⁊ ꝯ oēs ciuitates iuda q̄ reliq̄ erāt ꝯ lachis ⁊ ꝯ azecha. [i] He eī ſuperant de ciuitatib⁹ iuda vrbes munite. [k] Verbū qđ factū eſt ad hieremiaꝫ a dño. poſtq̄ pcuſſit rex ſedechias fedus cū oī p̄p'o ī hierl'm: [l] p̄dicās vt dimitteret vnuſq̄ſq; ſuū ſuū ⁊ vnuſq̄ſq; ancillā ſuā. hebreū ⁊ hebream liberos ⁊ nequaq̄ dn̄arētur eis. i. in iudeo ⁊ frē ſuo. Audierūt g̊ oēs principes ⁊ vniuerſus pp'ls qui inierāt pactū vt dimitteret vnuſq̄ſq; ſuū ſuum ⁊ ancillā ſuā liberos ⁊ vltra nō dn̄arent̄ eis. Audierūt igit̄ ⁊ dimiſerūt. Et ꝯuerſi ſunt deinceps et retraxerūt ſuos ſuos ⁊ ancillas ſuas q̄s dimiſerūt liberos: ⁊ ſubiugauerūt in famulos ⁊ famulas. Et factū eſt vbū ad hieremiaꝫ a dño dicēs. Hec dicit dñs deus iſrael. Ego pcuſſi fedus cuꝫ p̄rib⁹ vr̄is: in die qua eduxi eos de terra egypti d' domo ſuitutis dicēs. Cū cōpleti fuerint ſeptē anni dimittat vnuſq̄ſq; frēm ſuū hebreuꝫ q̄ vendit⁹ eſt ei ⁊ ſeruiet tibi ſex annis ⁊ dimittes eum a te liberū. Et nō audierunt patres vr̄i me. nec inclinauerunt aurē ſuā. Et ꝯuerſi eſtis vos hodie ⁊ feciſtis qđ rectuꝫ eſt in oculis meis vt p̄dicaretis libertatem vnuſq̄ſq; ad amicū ſuuꝫ ⁊ iniſtis pactū ī ꝯſpectu meo in domo in q̄ īuocatū ē nomē meum ſup eā. Et reuerſi eſtis: [m] ⁊ cōmaculaſtis nomē meū: ⁊ reduxiſtis vnuſq̄ſq; ſuū ſuuꝫ ⁊ vnuſq̄ſq; ancillā ſuam q̄s dimiſeratis vt eēnt liberi ⁊ ſue p̄tatis: ⁊ ſubiugaſtis eos vt ſint vob̄ ſui ⁊ ācille. [n] Propterea h̄ dicit dñs Vos nō audiſtis me vt p̄dicaretis libertatē vnuſq̄ſq; fratri ſuo ⁊ vnuſq̄ſq; amico ſuo. [o] Ecce ego p̄dico libertatē ait dñs [p] ad gladiuꝫ. ad peſtem ⁊ ad famē [q] ⁊ dabo vos ī cōmotionē cūctis regnis t're. [r] Et dabo viros q̄ p̄uaricāt̄ fedus meū: [s] ⁊ nō obſuauerūt vba federis q̄b⁹ aſſenſi ſunt ī cōſpectu meo [t] vitulū quē ꝯciderūt in duas ptes: ⁊ trāſierūt int̄ diuiſiōes ei⁹ principes iuda ⁊ principes hierl'm eunuchi ⁊ ſacerdotes ⁊ omnis pp'ls terre q̄ tranſierūt int̄ diuiſiōes vituli ⁊ dabo eos in man⁹ inimicoꝝ ſuoꝝ ⁊ in man⁹ querentiū aīam eoꝝ: ⁊ erit morticinum eoꝝ in eſcam volatilib⁹ celi ⁊ beſtijs terre. Et ſedechiam regem iuda ⁊ principes ei⁹ dabo in man⁹ inimicoꝝ ſuorū ⁊ in man⁹ querentiū aīas eoꝝ: [v] ⁊ in man⁹ exercituum regis babylonis qui receſſerunt a vobis. [x] Ecce ego p̄cipio dicit domin⁹: [y] ⁊ reducā eos [z] in ciuitatem hanc ⁊ p̄liabunt̄ aduerſum eā ⁊ capient eam ⁊ incendēt igni. Et ciuitates iuda dabo in ſolitudinem: eo q̄ nō ſit habitator. XXXV

r Et da. viros q̄ p̄reua. fedus meū. i. legeꝫ in Exo. p̄dictam.
s Et n̄ obſer. v. fe. i. ſtatuti ſui p̄dicti. qđ exponendo ſubdit̄.
t Vitulū quem ꝯci. ⁊c. i. pactum ſectiōe vituli ꝯfirmatū mō p̄dicto. Cetera patēt vſq; ibi.
v Et in man⁹ exerci tuū re. ba. q̄ receſſerūt a vobis. Cū enī exercitus iſti obſediſſent hierl'm nono anno ſedechie. ip̄e et ſubditi ſui fecerūt pactum p̄dictū de dimiſſiōe ſeruoꝝ. ad impetrandū dei auxiliuꝫ. ⁊ poſtea exercitus egypti exijt ad leuanduꝫ obſidionē chaldeoꝝ de hieruſalē. qđ audiētes chaldei dimiſerūt obſidionē vt occurrerēt egyptijs. ⁊ tunc iudei credētes ſe eſſe liberatos a chaldeis retraxerūt ad ſe ſeruos ſuos q̄s dimiſerūt liberos. ſic multi in p̄iculo poſiti faciūt deo p̄miſſiones ⁊ vota ſed tranſeunte periculo nihil faciunt. ꝓpter qđ ex diuino iudicio egypti territi redierūt in egyptum ⁊ ſimiliter chaldei ad obſidionē hieruſaleꝫ quam dimiſerant. ideo ſubdit̄.
x Ecce ego p̄ci. ſ. reuerſionē egyptioꝝ.
y Et reducam eos. ſcꝫ chaldeos.
z In ciuitatē hanc. ſcꝫ hieruſalem ad deſtruendum ipſam.

n Propterea. Hic cōſequenter ponitur tranſgreſſiōis punitio cum dicitur.

v [a] Verbuꝫ qđ factum

Capitulū. XXXV.

Verbum quod factū eſt. Superi⁹ hieremias pa-

ſus eſt iniuriā a ſede-
chia rege. hic patitꝛ in-
iuriā a ioachim eius
fratre. iſta tñ iniuria
fuit prior p̄cedēti q̄n-
tū ad tp̄s vt dicū ē ſ.
xxij. Et diuiditꝛ in du-
as ptes. q2 p̄io hiere.
arguit regē ⁊ ppl'i in-
obedientiā. ſcd̄o ex h̄
patitꝛ iniuriā ca. ſeqn.
Primū declaratꝛ exem
plo rechabitaꝝ. iō pri
mo ponitꝛ exēplū. ſcd̄o
applicatꝛ ad ꝓpoſitum
ibi. Et factū eſt. Circa
primū ponitꝛ tp̄s cū dr
b In diebꝫ ioachim
filij ioſie. q̄ regnauit
an̄ ſedechiā vt dictuꝫ
eſt ſupra. xxi.
c Vade ... domum
rechabitaꝝ .i. ad do-
mū in q̄ ſūt hoſpitati
vt videbitꝛ .ſ.
d Et itroduces eos
in domus dñi. p h̄ nō
intelligitꝛ templū ſed
edificia ad eum perti
nentia. ideo ſubditꝛ.
e In vnā exedram.
id eſt cameram.
f Theſauroꝝ. erant
eñi plures theſaurarij
tēpli. q2 aliq̄ cuſtodie
bāt vaſa aurea. alij ar
gentea. alij veſtes ſa-
cerdotales ⁊ ɔſilia et
ꝓpe tēplū hēbāt edifi
cia p repoſitiōe taliū
⁊ p ſua habitatione.
g Et dabis eis bibe
re vinuꝫ. i. offeres. q2
ipi ñ biberūt. vt. ſ. hē.
nec iſtud p̄ceptuꝫ dñi
de executio eiꝰ p hiere-
miā fiebat ad h̄ ꝙ ipi
biberent. ſꝫ vt pbaretꝛ
eoꝝ obediētia ad Jo-
nadab prēm ſuū q̄ p-
hibuerat eis vini po-
h Et aſſum. ie- (tū
zoniā ⁊c. iſti oēs erāt
de rechabitis.
i Filij iezedelie ho.
dei. iſte fuit ꝓphā fm
ꝙ dicꝛ Ra. ſa. ꝓpter qd
hieremias cōfidentiꝰ
iuit ad locū illū cū re
k Qd (chabitis.
erat iux. gazo. prin. ſic
noīatū. eo ꝙ oblatōeſ
principū ibi ſuabāt.
l Sup theſau. i. ꝓpe
locū theſauri.
m Maaſie fi. ſel. q̄

eſt ad hieremiā a domino
[b] in diebꝫ ioachim filij ioſie
regis iuda dicēs [c] Vade ad
domū rechabitarū ⁊ loque
re eis: [d] ⁊ introduces eos in
domum dñi [e] in vnā exedrā
[f] theſaurorū [g] ⁊ dabis eis bi-
bere vinū. [h] ⁊ aſſumpſi iezo-
niam filium hieremie filij
abſame ⁊ fratres eiꝰ ⁊ oms
filios eius ⁊ vniuerſam do-
mū rechabitarū ⁊ introdu-
xi eos in domū dñi ad gazo
philatium filiorū anan [i] filij
Jezedelie hominis dei [k] qd
erat iuxta gazophilatium
principum [l] ſup theſaurum
[m] maaſie filij ſellū q̄ erat cu-
ſtos veſtibuli. Et poſui co-
ram filijs domus rechabi-
tarū cyphos plenos vino ⁊
calices. ⁊ dixi ad eos. Bibi
te vinū. Qui rñderūt. Non
bibemꝰ vinū. q2 ionadab fi
lius rechab pr̄ nr̄ p̄cepit no
bis dicens. Non bibetis vi
num vos et filij vr̄i vſq3 in
ſempiternū: ⁊ domū nō edi
ficabitꝫ ⁊ ſementē nō ſeretis
⁊ vineas nō plantabitꝫ nec
hēbitꝫ: ſꝫ in tabnaculꝫ habi-
tabitꝫ cūctis diebꝫ vr̄is: vt
viuatis diebꝫ multꝫ ſup fa-
ciem terre in q̄ vos pegrina
mini. [n] Obediuimꝰ g̃ voci io
nadab filij rechab prīs nr̄i
in oībꝫ q̄ p̄cepit nob ita vt
nō biberemꝰ vinū cūctꝫ die-
bus nr̄is nos ⁊ mlieres nr̄e
filij ⁊ filie nr̄e: ⁊ non edifica
remus domos ad habitan
dū. ⁊ vineā ⁊ agrū ⁊ ſemēteꝫ
nō habuimꝰ. ſꝫ hītauimꝰ in
tabernaculis ⁊ obedientes
fuimꝰ iuxta oīa q̄ p̄cepit no
bis ionadab pr̄ nr̄. [o] Cū aūt
aſcēdiſſet nabuchodonoſor
rex babylonis ad terrā nr̄aꝫ
diximꝰ. Venite ⁊ ingredia-
mur hieruſalē a facie exerci
tus chaldeoꝝ ⁊ a facie exer
citus ſyrie: ⁊ māſimꝰ in hie

ruſalēꝰ [p] ⁊ factū eſt vbum do
mini ad hieremiam dicens
Hec dicit dñs exercituum
deꝰ iſrael. Vade ⁊ dic viris
iuda ⁊ hitatoribꝫ hieruſalē
Nunq̄d nō recipietis diſci
plinam vt obediatꝫ verbis
meis dicit dñs. Preualue
rūt ſermones ionadab filij
rechab q̄s p̄cepit filijs ſuis
vt nō biberēt vinū: et nō bi
berunt vſq3 ad diē hanc. q2
obedierūt p̄cepto prīs ſui.
[q] Ego autē locutus ſum ad
vos [r] de mane ɔſurgens ⁊ lo
quens: et nō obediſtꝫ mihi.
Miſiq3 ad vos omēs ſuos
meos ꝓphetas conſurgens
diluculo mittenſq3 ⁊ dicēs
Conuertimini vnuſquiſq3
a via ſua peſſima: ⁊ bona fa
cite ſtudia veſtra: ⁊ nolite ſe
qui deos alienos neq3 cola
tis eos et habitabitꝫ in ter
ra quaꝫ dedi vob ⁊ patribꝫ
vr̄is Et nō inclinaſtis aurē
veſtrā neq3 audiſtꝫ me. Fir-
mauerūt igitꝛ filij ionadab
filij rechab p̄ceptū prīs ſui
qd p̄ceperat eis. ppl's auteꝫ
iſte nō obediuit mihi. Jd-
circo hec dicit dñs exercitu
um deꝰ iſrl'. Ecce ego addu
cam ſup iudā ⁊ ſup oms ha
bitatores hierl'm vniūſam
afflictionē quam locutꝰ ſuꝫ
aduerſum illos: eo ꝙ locu-
tus ſum ad illos ⁊ nō audi-
erūt. [s] vocaui illos [t] ⁊ nō rñ-
derūt mihi. Domui auteꝫ
rechabitaruꝫ dixit hieremi
as. Hec dicit dñs exercitu
um deꝰ iſrl'. Pro eo ꝙ obe-
diſtꝫ p̄cepto ionadab patrꝫ
vr̄i: ⁊ cuſtodiſtꝫ oīa mādata
eiꝰ ⁊ feciſtis vniūſa q̄ prece-
pit vobis. ꝓpterea hec dicꝛ
dominus exercituuꝫ deus
iſrael. Non deficiet vir de
ſtirpe Jonadab filij rechab
ſtans in conſpectu meo cū-
ctis diebus.

erat cu. veſtibuli. i. lo-
ci vbi reponebantꝛ ve
ſtes ſacerdotū. Cetera
patent vſq3 ibi.
n Obediuimꝰ g̃ io-
nadab. vñ ab iſto icē-
pit modus viuēdi re
ligioſus. p talē eñi mo-
duꝫ viuēdi ɔſidebant
ſe eſſe tm̄ pegrinos ī
pñti vita ⁊ tēdere ad
vitā manentē ⁊ dicūt
doctores hebrei ⁊ lati
ni ꝙ iſti deſcēderunt
d iethro ſocero moyſi
o Cū aūt aſcēdiſſet
nabuch. rex babylōis
ad terrā nrām ⁊c. hoc
dixerūt ad ſuā excuſa-
tionē de h̄ ꝙ ptūc ma
nebāt infra domuꝫ in
hierl'm. vt dr in prin.
huiꝰ ca. q. d. nos feci-
mus h̄ neceſſitate cō-
pulſi q̄ nō habet legē.
p Et factuꝫ eſt. Hic
applicatꝛ ad ꝓpoſitum
q2 rechabite firmiter
obediebant homini ⁊
rex ioachim cū popu-
lo ſuo nolebātꝛ obedi-
re deo oīm prī ⁊ crea-
tori. ex quo ɔcluditꝛ ꝙ
merito erāt arguendi
⁊ puniēdi. ⁊ patet lrā
paucis exceptis.

q Ego aūt lo. ſuꝫ ad
vos p ꝓphas meos.
r De ma. lo. i. ſolici
te ⁊ diligenter.
s Vocaui il. p pro-
phetaꝝ vba ⁊ attrahē
do eos p beneficia et
deterrendo p flagella
t Et nō rñderūt mi-
hi. verba ꝓphetaꝝ re-
uerentꝛ audiendo. ⁊ de
beneficijs meiſ regra
tiādo ⁊ timore flagel-
loꝝ de malis ſe retra
hendo. Cetera patēt
in littera.

Capl'm. XXXVI

Et factū ē. hic
ꝯſir infertur
hieremie iniu-
ria. ſcđo ab eo reſumi
tur ꝓphetia. ibi. Et fa
ctū eſt. Prima ī tres.
quia primo hieremi-
as recludit̄. ſcđo liber
ei⁹ cōburitur. ibi. Mi
ſit itaqꝫ. tertio ad mor
tē querit̄. ibi. Et pce-
pit. Prima in duas.
q꞉ primo ponit̄ iniu-
rie occaſio. ſcđo hiere
mie reclusio. ſcđa. ibi.
Et pcepit. Occaſio aūt
recluſionis fuit quia
arguebat vicia regis
et populi denuncians
ſuper eos ventura fla-
gella dei niſi a pecca-
tis reſilirent. Circa p
mum ponitur tēpus
cum dicitur. In an-
no quarto ioachī ⁊c.
et ſequitur.

b Et diebus ioſie.
tpe eñi ioſie cepit pro
phetare vt dictū eſt
ſupra in prin. li.

c Si forte audiente
domo iuda ⁊c. p hoc
non itelligitur in deo
aliqua ignorantia re
ſpectu futuri. ſed p hoc
deſignat̄ libertas ar-
bitrij p quā rex et po-
pulus poterāt a mal
ſuis reuerti. Cetera pa
tent.

d Et pcepit. hic cō-
ſequēter oñditur hie-
remie reclusio. ioachī
eñi recluſit eum ne p
phetiā ſuam publica
ret in pplo ſꝫ qđ non
potuit exeq̄ p ſeipſuꝫ
executus ē p baruch
amicum ſuum. q꞉ qđ
per amicos facimus
q̄dāmō p nosipos
facimus vt dicit phs
viij. ethy. Et patet lrā
vſqꝫ ibi.

e In die ieiunij di
cunt aliqui q̄ fuit in
feſto expiationis in q̄
tenebantur iudei af-
fligere animas ſuas
leui. xxiij. ſed textus
videtur cōtradicere.
quia infra dicitur q̄
iſtud ieiuniū de quo
eſt hic ſermo fuit mē-
ſe ix. feſtū vo ex-

Et fa- **XXXVI.**
ctū ē in āno q̄rto ioa
chim filij ioſie rḡis
iuda factū ē vbū hoc ad hie-
remiā a dño dicēs. Tolle
volumē libri ⁊ ſcribes ī eo
oīa vba q̄ locut⁹ ſū tibi ad
uerſuꝫ iſrł ⁊ iudā ⁊ aduer-
ſuꝫ oēs gētes a die q̄ locu-
t⁹ ſuꝫ ad te ex dieb⁹ ioſie vſ
q̄ ad diē hāc. Si forte audi-
ente domo iuda vniuerſa
mala q̄ ego cogito facē eis
reuertat̄ vnuſq̄ſqꝫ a via ſua
peſſima ⁊ ppici⁹ ero iniq̄ta
ti ⁊ pctō eoꝝ. Uocauit ḡ
hieremias baruch filiū ne
rie. ⁊ ſcripſit baruch ex ore
hieremie oēs ſmones dñi
q̄s locut⁹ ē ad eū ī volūine
libri. Et pcepit hieremias
baruch dicēs. Ego clauſ⁹
ſū nec valeo īgredi domuꝫ
dñi. Ingredere ḡ tu ⁊ lege
de volūine ī q̄ ſcripſiſti ex
ore meo vba dñi audiente
pplo ī domo dñi ī die ieiu
nij. īſup ⁊ audiēte vniuerſo
iuda q̄ veniūt de ciuitatib⁹
ſuis leges eis. ſi forte ca-
dat oro eoꝝ ī ꝯſpectu dñi.
⁊ reuertat̄ vnuſq̄ſqꝫ a via
ſua peſſima. qm̄ magn⁹ fu
ror ⁊ idignatio ē quā locu-
t⁹ ē dñs aduerſ⁹ pplm hūc.
Et fec baruch fili⁹ nerie
iuxta oīa q̄ pcepat ei hiere
mias ꝓpha. legēs ex volūi-
ne ſmōes dñi ī domo dñi.
Factū ē aūt in āno q̄nto ioa
chiꝫ filij ioſie rḡis iuda. in
mēſe nono. pdicauerūt ieiu
niū ī ꝯſpectu dñi oī pplo ī
hirlꝫ ⁊ vniuerſe mltitudi
q̄ ꝯfluxerat de ciuitatib⁹ iu
da ī irlm. Legitq̄ꝫ baruch
ex volūine ſmōes hieremie
ī domo dñi ī gazophilatō
gamarie filij ſaphan ſcri-
be ī veſtiblō ſupiori ī itroi
tu porte noue dom⁹ dñi au
diēte oī pplo. Cūq̄ꝫ audiſ-
ſet micheas fili⁹ gamarie
filij ſaphā oēs ſmōes dñi
ex libro deſcēdit ī domū rḡ
ad gazophilaciū ſcribe. Et
ecce ibi oēs pricipes ſede-
bāt. eliſama ſcriba ⁊ dala-
ias fili⁹ ſemei ⁊ helnathan
fili⁹ achobor ⁊ gamarias fi
li⁹ ſaphā ⁊ ſedechias fili⁹
ananie ⁊ vniuerſe pricipes
Et nūciauit micheas oīa
vba q̄ audiuit legētem ba
ruch ex volūine ī aurib⁹ po
pli. Miſerūt itaq̄ꝫ oēs prici
pes ad baruch iudi filiuꝫ
nathanie filij ſelemie filij
chuſi dicētes. Uolumē ex
q̄ legiſti audiēte pplo ſūe ī
manu tua. et veni. Tulit ḡ
baruch fili⁹ nerie volumē
ī māu ſua. ⁊ venit ad eos.
Et dixerūt ad eū. Sede et
lege hec ī aurib⁹ nřis. Et le-
git baruch ī aurib⁹ eorum.
Igit̄ cū audiſſent oīa vba
obſtupuerūt vnuſq̄ſqꝫ ad p
ximū ſuū. ⁊ dixerūt ad ba-
ruch. Nūciare debem⁹ regi
oēs ſmōes iſtos. Et intro
gauerūt eū dicētes Indica
nob. quō ſcripſiſti oēs ſmo
nes iſtos ex ore ei⁹. Dixit
aūt eis baruch. Ex ore ſuo
loq̄bat̄ q̄ſi legēs ad me om
nes ſmōes iſtos ⁊ ego ſcri
bebā ī volūine attramēto.
Et dixerūt pricipes ad ba-
ruch. Uade ⁊ abſcōdere tu
et hieremias. ⁊ nemo ſciat
vbi ſitis. Et īgreſſi ſūt ad re
gē in atriū. Porro volumē
ꝯmēdauerūt ī gazophilatō
eliſame ſcribe ⁊ nūciauerūt
audiēte rege oēs ſmōes.
Miſit itaq̄ꝫ rex iudi vt ſu-
meret volumē. q̄ tollēs illd
de gazophilatō eliꝫame ſcri
be legit audiēte rege. ⁊ vni
ūſis pricipib⁹ q̄ ſtabant cir
ca regē. Rex aūt ſedebat ī
domo hiemali ī mēſe. ix. ⁊
poſita erat arula coram eo

penitēcie fiebat. x. die
ſeptimi mēſis. et ido
alij dicunt q̄ iſtud ie
iuniū fuit tunc publi
ce pplo impoſitum
quia auditū fuerat ī
hieruſalē q̄ rex baby-
lonis ſe diſponebat
aduenienđum cōtra
iudeam et hieruſalē.
ſicut niniuite pdica-
uerūt ieiunium audi
to verbo ione ꝓphete
de futura ſubuerſiōe
niniue. ſed q꞉ talis af
flictio corpis non va
let coraꝫ deo niſi ho-
mines reſiliāt a pec-
catis. ideo hiere. mi-
ſit baruco ad legēdū
ꝓpheciam ſuam in p
ſentia omniū. Cete-
ra patent vſqꝫ ibi.

f In veſtibulo ſu-
periori. vt de loco al-
to baruch audiret̄ a
populo exiſte ī atrio
ad qđ cōueniebat po-
pulus ad orandum ⁊
verbū dei audiendū.

g In introitu noue
porte. iſta erat porta
quā ioathan edifica-
uerat vt dictū ē [illegible] xx-
vi. Cetera patent in
litera.

h Miſit itaqꝫ. hic
conſeq̄nter liber hie-
remie cōburitur cum
dicit̄. Miſit itaqꝫ rex
iudi. in hebreo habe
tur. iehudi ⁊ in lati-
no ſignat iudeum. q꞉
lꝫ iude⁹ ſit nomē ap-
pellatiuū. iſti tū erat
appropriatuꝫ. ſic apđ
nos aliqs ꝓprio no-
mie vocatur xpian⁹
q̄uis ſit nomen cō-
mūe alijs. cetera pa-
tent vſqꝫ ibi.

i Et poſita erat aru
la. eſt autē arula iſtru
mentū ferreū in quo
ponitur carbones ar
dentes p calefactōne
magnoꝝ.

k Cūqꝫ legiſſet iu-
di tres pagellas vel
quatuor. Ra. ſa. dicit
tres verſus vł quatu
or. i. q̄ legebat lamē
tationes hieremie. ⁊
legerat quatuor ver-
ſus complete. ſ. Quō

ſedet ⁊c. Plorans plorauit ⁊c. Migrãs migrauit iudas ⁊c
Uie ſyon lugẽt ⁊c. et cũ incepit q̃rtũ. ſ. Facti ſunt hoſtes
ei⁹ in capite. tũc rex impatiẽs, noluit plus audire. ſʒ fe-
a Scidit illud (cultellũ incidi et cõburi iõ cum dr.
ſcalpello ſcribe. i. pro cultello ſcriptoris. intelligendum
q̃ hoc fecit d̃ precepto
regis. vñ poſtea ſub-
b Uerũtñ (dr.
helnathã et dalaias
⁊ gamarias contradi
xerũt regi. non cõten
tioſe ſed verbis dep̃-
catorijs. vñ i heb. hẽ.
Depcati ſunt regem
c Et p̃cepit. Hic eõ
ſequẽter hieremias
ad mortẽ querit̃ cuʒ
dr. Et p̃cepit rex ⁊c.
vt cõprehẽderent ba
ruch ſcribaʒ et hiere-
miã ꝓphetã. hieremi-
as autẽ iã erat reclu-
ſus i carcere vt dictũ
ẽ ſ. et ideo nõ quere-
bat̃ ad incarcerãduʒ
ſʒ ad occidendum.
d Abſcõdit ãt eos
dñs. q2 vbi defecit re
mediũ hũanuʒ affuit
diuinũ et pʒ in h̃ ma
gna obſtinatio ioa-
chĩ regis i malo q̃ nõ
ſolũ ꝓphetã dñi ꝓpt̃
veritatẽ in carcere re
cluſit. ſed etiã cuʒ in-
terficere q̃ſiuit.
f
e Et factũ ẽ. hic oñdit̃
hieremias reſumit ſu-
am ꝓpheciam nõ ſolũ
loq̃ndo ſed etiã ſcri
bendo. et hoc de dñi
mãdato ad ꝯfirmati-
onẽ veritatis libri com
buſti et primo ponit̃
h̃ mãdatũ ⁊ pʒ. ſcd̃o
ſubdit̃ ipſius ioachim
punitiõ d̃ libri ꝯbuſti
one cũ dr. Hec dic do
min⁹ ⁊c. et pʒ lr̃a vſ-
f Nõ erit ex eo q̃ ibi.

plena prunis. Cũq; legiſſʒ
iudi tres pagellas vl' qu-
or. ſcidit illud ſcalpello ſcri
be ⁊ p̃iecit in ignẽ q̃ erat ſ̃
arulaʒ donec ꝯſumeret oẽ
volumẽ igni q̃ erat i arula.
Et nõ timuerũt neq; ſcide
rũt veſtimẽta ſua rex ⁊ oẽs
ſui ei⁹. q̃ audierũt vniuſos
ſmões iſtos. Uerũtñ hel-
nathã ⁊ dalaias ⁊ gamari
as ꝯdixerũt regi ne ꝯbure-
ret librũ ⁊ nõ audiuit eos.
Et p̃cepit rex hieremiel
filio Amelech. ⁊ ſaraie fi-
lio ezrihel et ſelemie filio
abdeheel vt ꝯp̃hẽderet ba
ruch ſcribã et hieremiã ꝓ-
phetã. Abſcõdit ãt eos dñs
Et factũ ẽ vbũ dñi ad hie
remiã ꝓphetã. poſtq̃ cõbuſ-
ſerat rex volumẽ ⁊ ſmões
quos ſcripſerat baruch ex
ore hieremie dicẽs. Rurſu
tolle volumẽ aliud. ⁊ ſcribe
in eo oẽs ſmões priores q̃
erãt i prio volũine qd̃ ꝯbuſ
ſit ioachim rex iuda. Et ad
ioachim regẽ iuda dices.
Hec dic̃ dñs. Tu ꝯbuſſiſti
volumẽ iſtud dicẽs. Quare
ſcripſiſti i eo ãnũciãs. feſti
n⁹ veniet rex babylonis. ⁊

eo q̃ ſe. ſu. ſo. da. i. ſtabiliter. lʒ eĩ ioachim fili⁹ eius ꝓ eo
fuerit rex ſubſtitut⁹ tñ regnauit tm̃ trib⁹ mẽſibus. vt di
ctũ ẽ ſ. xxij. vt hr̃. iiij. Reg. xxiiij. et iõ regnuʒ ei⁹ ꝓ nihilo
ꝯputat̃. ſm̃ q̃ dicit phs. ij. phy. q̃ illud q̃ modicũ eſt q̃ſi
ꝓ nihilo hr̃. b Et ca. ei⁹. ſ. ioachim filij ioſie.
b Proijcief ⁊c. rex eñ babylõis veniẽs ꝯ iſtũ ioachim
cepit eum. et cũ ei reddidiſſet tributũ trib⁹ annis, audi
ens q̃ rebellare volebat et regi egypti adherere. miſſis
exercitib⁹ iterũ cepit eũ ⁊ interfectũ p̃iecerũt extra hirl̃m
i Hieremias (vt dictũ eſt ſ. xxij. Cetera patẽt vſq; ibi.
aũt. vbi ponit̃ reparatio libri ꝯbuſti. et cũ hoc ſupadditio.
ſicut dicitur in fine. k Et inſup addit ſunt ſermo-
nes ⁊c. dic̃ ãt h̃ Ra. ſa. q̃ in li. primo quẽ cõbuſſit ioachĩ
erãt ſcripta tm̃ tria capitula lamẽtationũ. ſ. primũ. ſcd̃m
et q̃rtũ. in quibus ẽ alphabetũ hebraicũ ſimplex. q2 ſin-

guli verſus a ſingulis literis incipiunt. ſʒ in iſto ſecun-
do fuit additũ. iij. ca. ſ. Ego vir videns ⁊c. in quo alpha-
betũ ẽ triplicatũ. quia ſub q̃libet lr̃a ſunt tres verſiculi.
Sed ꝯ iſtud dictũ videt̃. q2 in lamentatiõib⁹ hieremias
deplorat deſtructiõẽ ciuitatis factã. q̃ deſtructio fuit p⁹
tp̃s ioachim de libro
vero primo hieremie
dicit̃ in p̃nti. h⁹ ca.
Tolle volumẽ libri ⁊
ſcribes in eo omnia
verba que locut⁹ ſum
tibi ⁊c. et ſubditur. A
die q̃ locut⁹ ſuʒ ad te
ex dieb⁹ ioſie vſq; ad
hanc dieʒ que erat in
quarto ãno regni ioa
chim. vt ibidẽ p̃mitti-
tur. Ad qd̃ poteſt di-
ci q̃ non ſolũ tp̃e ioa
chim. ſed etiã ex prin
cipio quo iam hiere-
mias cepit ꝓpheta
re de deſtructione ci
uitat̃ ꝓphetauit ⁊ in
multis locis eam de
nunciauit p̃ modum
p̃teriti tanq; factam.
licet eſſet ventura. vt
patuit in p̃cedentib⁹
et hoc ꝓpter certitudi
nẽ ꝓphetie. quia in ꝓ
phetia hieremie ordo
temporis non ſeruat̃.

vaſtabit terrã hãc. ⁊ ceſſare
faciet ex illa hoieʒ ⁊ iumen
tũ. Propterea h̃ dic̃ dñs de
us ꝯ ioachĩ regẽ iuda. Non
erit ex eo q̃ ſedeat ſ̃ ſoliuʒ
dd̃. ⁊ cadauer eius ꝓijciet̃
ad eſtum p̃ diẽ ⁊ ad gelu p̃
noctẽ. ⁊ viſitabo ꝯ eũ ⁊ ꝯ
ſemẽ eius ⁊ ꝯ ſuos ei⁹ ini-
q̃tates ſuas. ⁊ adducã ſup
eos ⁊ ſup habitatores hirl̃m
⁊ ſup viros iuda oẽ maluʒ
qd̃ locut⁹ ſuʒ ad eos. ⁊ non
audierũt. Hieremias autẽ
tulit volumẽ aliud et dedit
illud baruch filio nerie ſcri-
be. q̃ ſcripſit i eo ex ore hie-
remie oẽs ſmões libri quẽ
ꝯbuſſerat ioachiʒ rex iuda
igni. ⁊ inſup additi ſunt ſ-
mões multo plures q̃ ãtea
fuerãt.

XXXVII.

Et regnauit rex ſe-
dechias filius ioſie
ꝓ iechonia filio ioa
chim quem ꝯſtituit regem
Nabuchodonoſor rex ba-
bylonis i terra iuda. ⁊ nõ
obediuit ipſe ⁊ ſerui eius ⁊
populus terre verbis dñi
q̃ locut⁹ eſt in manu hiere-
mie ꝓphe. ⁊ miſit rex ſede
chias iuchal filiũ ſelemie ⁊

Cap. XXXVII.

Et regnauit. ſu-
peri⁹ ſcriptuʒ
eſt q̃ hieremi
as paſſus ſit a regib⁹.
Hic conſequenter po
nitur quid paſſus ſit
a principibus. et diui
ditur i duas. q2 p̃i
mo ab eis incarcerat̃.
ſcd̃o mors ei⁹ p̃cura
tur ca. ſeq̃nti. Prĩa in
duas quia primo po-
nitur ſedechie poſtu
latio. ſcd̃o hieremie
incarnatio. ibi. Ergo.

Circa primum primo ponitur conditio poſtulantis cuʒ
dicit̃. a Et regnauit rex ſedechias. iſte vocatur ſelluʒ
ſupra. xxij. ⁊ mathathias. iiij. Reg. xxiiij. ſed rex babylonis
eum regem conſtituens ꝓ iechonia vertit nomen eius
in Sedechiam. quod ſonat iuſticiam dĩ. vt eſſet memor
regi babylonis fideliter ſeruire et egyptijs nõ fauere.
b Et non obediuit ipſe et ſerui eius et cetera. quia cõ-
tra monitionem hieremie ex ore domini fecit fedus
cum egyptijs et rebellauit regi babylonis. Secũdo po-
nitur modus ſue poſtulationis. ſ. per nuncios cum dici
tur. c Et miſit rex ſedechias ⁊c. ad hieremiam pro-
phetam di. Ora pro nobis do. dicit enim Ra. ſa. q̃ iſte
ſedechias erat de ſe manſuetus. ſed fuit per malorum cõ
ſilium deceptus. d Hieremias autem libere ambu
la. hoc dicitur ad oſtendendum regis reuerentiam erga

cum.q2 ipm venire ad ſe nō iuſſit ſed ad eū ſolēnes nun
e Nō enī miſerāt eū in cuſtodiā carcerꝫ. (cios miſit.
ſcꝫ principes ioachim.tñ rex eū incarcerauerat prius vt
dictū eſt in ca.pcedenti.tertio ponit̃ cauſa poſtulationis
ſedechie cū dr̄. f Igit̃ exercit⁹ pharaonis.chaldei eī

m Et diuideret ibi poſſeſſionē.i.agrū quem emerat.vt
habet̃ ſupra.xxxij.poſſeſſionē eius accipiēdo.ꝛ ſic ſepan
do ſeu diuidendo a venditore. n In ↄſpectu ciuiū.
videbat enī cito ꝓplm̄ in babylonē ducendum.ideo vole
bat ante in poſſeſſionē ſe ponere.

obſidentes hirl'm au
dientes egyptios ve
nire in auxiliū iudeo
rū dimittētes obſidi
onē occurrerunt egy
ptijs.ꝛ tūc ſedechias
ſperauit ſe liberandū
ſimpliciter a chalde
is.ꝓpter qd̓ queſiuit
a hieremia ſup h' do
mini rn̄ſum. ſed audi
uit ab eo ↄtrariū vñ
ſequit̃ reſponſuꝫ hie
remie.
g Ecce exercit⁹ pha.
q̄ egreſ.eſt vo.in auxi
li.ſup.vobis nō vale
bit.ideo ſubditur.
h Reuertet̃ in terſu
am. dicit aūt hic Ra.
ſa.ꝙ egyptij veniebāt
p mare in nauibus.ꝛ
domin⁹ fecit appare
re ſupra mare ſilitu
dines hoim ſūmerſo
rū.ꝛ tūc dixerunt egy
ptij.iſti ſunt pr̄es no
ſtri q̄ fuerunt ſūmerſi
p iudeis ad q̄ꝝ auxili
um pcedim⁹.et ſic in
dignati redierunt.ſed
iſtud videt̃ ficticium.
q2 ab exitu de egypto
qñ illi fuerūt ſūmerſi
vſq3 ad tp̄s ſedechie
fluxerūt anni nongen
ti vel circiter.ꝙ autē
egyptij q̄ erant homi
nes ſenſati crederent
corpa tanto tp̄e fuiſſe
ī mari abſq3 omnimo
da diſſolutione nō eſt
aliq̄liter veriſimile.ꝛ
ideo ſicut dictū eſt ſu
pra redierunt moti ti
more. q2 chaldei tā̄q3
potentiores iam occu

ſophoniā filiū maaſie ſacer
dotē ad hieremiā ꝓphā3 di
cēs. Ora p nob dn̄m deū no
ſtrū. Hieremias āt libere
ambulabat in medio ꝓpli.
ᶜ Nō eī miſerāt eū ī cuſtodiā
carcerꝫ. ᶠ Igit̃ exercit⁹ pha
raonis egreſſus ē d̓ egypto
ꝛ audiētes chaldei q̄ obſide
bant hierl'm huiuſcemodi
nunciū receſſerūt ab hirl'm
Et factū eſt vbū dn̄i ad hie
remiā ꝓphā dicēs. Hec
dicit dn̄s de⁹ iſrl̓. Sic dice
tis regi iuda q̄ miſit vos ad
me introgādū. ᵍ Ecce exerci
tus pharaōis q̄ egreſſus ē
vob ī auxiliū ʰ reuertet̃ in t̄rā
ſuā ī egyptū: ⁱ ꝛ redient chal
dei.ꝛ bellabūt ↄ ciuitatem
hāc: ꝛ capiēt eā ꝛ ſuccendēt
igni. Hec dicit dn̄s.nolite
decipe aīas v̄ras dicentes
euntes abibūt ꝛ recedent a
nobis chaldei.q2 nō abibūt
ᵏ Sꝫ ꝛ ſi pcuſſeritꝭ oēm exer
citū chaldeoꝝ q̄ pliant̃ adū
ſuꝫ vos ꝛ derelicti fuerit ex
eis aliq̄ vulnerati: ſingli de
tentorio ſuo ↄſurgēt ꝛ incē
dent ciuitatē hāc igni. ˡ Er
go cū receſſiſſꝫ exercit⁹ chal
deoꝝ ab hirl'm ꝓpter exerci
tuꝫ pharaonis egreſſus eſt

hieremias de hirl'm vt iret
in t̄rā bēiami: ᵐ ꝛ diuideret
ibi poſſeſſionē ⁿ ī ↄſpectu ci
uiū. ᵒ Cūq3 peuēiſſꝫ ad portā
bēiami ᵖ erat ibi cuſtos por
te p vices noīe hierias fili⁹
ſelemie filij ananie: et app̄
hendit hieremiā ꝓphā3 di
cens. Ad chaldeos pfugis
Et rn̄dit hieremias falſū ē
nō fugio ad chaldeos. Et n̄
audiuit eū ſꝫ cōp̄hēdit hie
rias hieremiam ᑫ ꝛ adduxit
eū ad pricipes. Quobrē irati
pricipes ↄ hieremiā. ʳ ceſuꝫ
eū miſerūt ī carcerē ˢ q̄ erat
in domo ionathan ſcribe.
Ipſe eī p̄poſit⁹ erat ſup car
cerē. ᵗ Itaq3 ingreſſus ē hie
remias ī domū laci ᵛ ꝛ in er
gaſtulū: ꝛ ſedit ibi hieremi
as dieb⁹ mult̄ꝭ. ˣ Mittēs āt
ſedechias rex tulit eū ʸ ꝛ int̃
rogauit eū in domo ſua ᵃ ab
ſcōdite.ꝛ dixit. ᵇ Putaſne ē
ſmo a dn̄o. Et dixit hiere
mias. Eſt. Et ait: in man⁹
regis babylōis tradeꝛꝭ. Et
dixit hieremias ad regē ſe
dechiā. ᵈ Quid peccaui tibi
ꝛ ſeruis tuis ꝛ ꝓplo tuo.q2
miſiſti me ī domū carceris.
Ubi ſunt ꝓphē vr̄i qui pro
phetabāt vobis ꝛ dicebāt.

o Cūq3 veniſſet ad
portam beniamin ſic
noīatā3. q2 ad ſortem
beniamin ducebat.
p Erat ibi cuſtos ꝛc̄
fili⁹ ſelemie filij ana
nie.dicit Ra.ſa.ꝙ iſte
cuſtos erat nepos a
nanie cui⁹ mortem fe
ſtinā nunciauit hie
remias ſupra.xxviij.p
pter qd̓ erat pron⁹ ad
inferendū calumniaꝫ
hieremie.ſ.ꝙ fugeret
ad chaldeos vt prodi
tor ciuitatis ꝓpter qd̓
nō audiuit ei⁹ excuſa
tionem.
q Et adduxit eū ad
principes q̄ erāt peio
res ipſo ſedechia rege
vt p̄dictū eſt.
r Ceſum eū miſerūt
in carcerē. tāq3 dignū
nō ſolū carcere.ſꝫ etiā
plagis ſiue morte.

s Qui erat ī domo
Jonathan.ille carcer
erat durior alijs.
t Itaq3 ingreſſus ē
hieremias in domuꝫ
laci.i.in carcerē iuxta
lacum in quo proijcie
bantur ad mortē con
demnati.vt habet̃ ca.
ſequenti.
v Et in ergaſtulū.i.
in laboris locum.ꝛ di
citur ab erge qd̓ eſt la
bor.ꝛ nomiat̃ ſic.q2 la
borioſum erat ibi eſſe
ꝛ q2 religati ibideꝫ co
gebantur laborioſa o
perari.

pauerant magnā3 partē terre regis egypti. vt habet̃.iiij.
i Et redient chaldei.ad obſidendum ꝛ de (Reg.xxiiij.
ſtruendū hieruſalē.cetera patent vſq3 ibi.
k Sed ꝛ ſi pcuſ.ꝛc.q.d.voluntas dei eſt ꝙ p̄ualeāt vo
bis finaliter.ꝛ ideo ſi nō remanerēt inter eos niſi valde
pauci.ꝛ cū hec vulnerati.tñ preualerent vobis finaliter
virtute dei cui non poteſt reſiſti.
l Ergo. Hic ↄſiter ponit̃ hieremie incarceratio.ꝛ ſubdi
tur ſedechie iterata interrogatio.ibi. Mittens aūt. Cir
ca primū ſciendū ꝙ exercitu chaldeoꝝ exiſtente circa hie
ruſalē hieremias nō poterat ire ad terrā ſuā.ꝓpter qd̓ di
miſſa obſidione ꝓpter egyptios.vt p̄dictū eſt.tūc hiere
mias voluit ire.ꝛ hoc eſt qd̓ dr̄.Ergo cum receſſiſſet.ꝛc̄.ꝛ
patet lr̄a vſq3 ibi.

x Mittens aūt.hic ponit̃ ſedechie iterata interrogatio
tum dicitur. y Interrogauit eū in domo ſua.ad quā
fecerat eum venire.
a Abſcondite.ne offenderet principes qui eum incar
cerauerant.
b Putaſne eſt ſermo a dn̄o.vt doceas me de futuro.
c Et ait. In manus regis babylonis traderis. non ce
lans veritatem timore mortis.
d Quid peccaui tibi.ꝛ ſeruis tu.ꝛc̄.q.d. nō merui erga
te vel ſeruos tuos incarcerari.q2 quicq̄d locut⁹ ſum dixi
de mandato dn̄i.qd̓ probat ↄſiter p falſitatem ꝓphetarū
contrarium aſſerentium dicens.
e Ubi ſunt ꝓphete vr̄i ꝛc̄.q.d.p effectum patet ꝙ dice
bant vobis falſum.ↄſir ponit ſupplicatiōem ſuā dicēs.

f Nunc ḡ ꝛc̄. ne me remittas in domū ionathe. q̄r ibi erat carcer nimis dur⁹. cui aſſenſit rex. nō de totali libe ratione ꝓpter pricipes. ſ; de mutatōe carceris ad locum mag̃ hūanū. ꝛ puidēs ei de victu. g Exce. pul. p hoc intelligit̃ q̄ cū pane daret̃ ei pulmētū. hebrei tñ dicūt q̄ hec ē vera lr̃a. De vico paniſicū ꝛ ſic non exprimit̃ h̄ datio pulmēti. ſ; loc⁹ vn̄ de pane puideret̃ ſibi.

Cap. XXXVIII.

Audiuit. hic cō ſequēter a principibus mors hieremie ꝓcurat̃. Et diuidit̃ i duas ptes. q̄r pⁱo ponit̃ huiꝰ ꝓcuratio. ſcd̄o hieremie ſubleuatio. ibi. Audiuit aūt. Circa primū ponit̃ occaſio ꝓcuratōis cū dr̄.

a Audiuit autē ſaphacias ꝛc̄. ſermōes q̄s hieremias loq̄bat̃ ad oēs ppl̄m. l; ei eēt recluſus in veſtibulo carceris tñ ad locū illū poterāt hoīes īgredi q̄b⁹ nō tacebat veritatē de futuris. ſicut patuit p effectū poſtea. ꝛ ſubdit̃ mortis ei⁹ ꝓcuratio cū dr̄ Rogam⁹ vt occidat̃ hō iſte.

b De idu. ei ꝛc̄. q. d. denūciat falſa tanq̄ hoſtis reipublice. ꝛ ſub

c Ecce. dr̄ cōceſſio. ipſe in ma. ve. ē ꝛc̄. l; aūt rex h̄ ꝯceſſerit ne incurret maliuolētiā pricipū. tñ nō excuſatur a pctō mortali cōſentiēdo in mortē innocētis ꝛ ꝓphete dī.

d Tulert ḡ hie. ꝛ p. eū in la. vt ibi moreret̃ fame ꝛ demerſiōe intra lutū. ꝛ ſic dura

e Audiuit. (morte. aūt. hic ꝯn̄r ponit̃ ipi⁹ hieremie ſubleuatio. ꝛ diuidit̃ in duas. q̄r pⁱo ponit̃ ſubleuatō hieremie. ſcd̄o ꝯſultatō ſedechie. ibi. Et miſit rex. Circa primū dr̄. e Audiuit aūt abde. ethi. h̄ exprimit̃ ad denotādū iudeoꝝ crudelitatē q̄ nō compatiebant̃ hieremie. et ſibi cōpatiebat̃ hō natiōis extranee. dicē tñ Ra. ſa. q̄ due ſūt dictōes tales. abdemelech. i. ſeruus regis. ꝛ ſic nō ē nomē alic⁹ hoīs determinati ſ; fuit regis indifferēter p q̄cunq;. et q̄d ſubdit̃. Ethiops dicit ē vox q̄ ē ibi i. chuſi q̄d ſignat ethiopē in q̄cunq; caſu i ſingulari. q̄r oīa noīa hebraica ſunt indeclinabilia. ſicut apd̄ nos cornu et genu. et ſic dicit q̄ chuſi ē genitiui caſus. i. ethiopis ꝛ refert̃ ad ſedechiā eo q̄ erat denigrat⁹ vita ꝛ fama. ꝛ ſic in alijs locis cōiter ſic ē intelligendū. ſ; in lr̄a hic et in ſeq̄ntib⁹ magis dr̄ q̄ abdemelech ſit nomē ꝓpriū ꝛ q̄ fuerit ethiops natione.

f Vir eunuch⁹. i. caſt⁹ ꝛ honeſt⁹. cetera patēt vſq; ibi.

g Pone ve. pan. ꝛc̄. ꝑ talē ei modū poterat leuari facili⁹ et extrahi de luto.

h Et mi. rex. hic ꝯn̄r ponit̃ ſedechie ꝯſultatio vbi pⁱo ꝯſiliū q̄rit̃. ſcd̄o datū renuit̃. ibi. Et dixit rex. tertio ſub ſecreto ponit̃. ibi Dixit ḡ. Circa primū ponit̃ ſedechie interrogatio cū dr̄.

i Et tu. ad ſe hiere. nolebat ei ad ipſū ire duplici d̄ cā. tū q̄r nō decebat regē ire ad carcerē tū q̄r volebat factū ſuū abſcōdere q̄ntū poterat. ſecret⁹ āt poterat hieremias ad regē adduci q̄ȝ q̄ rex iret ad eū. q̄r reges incedunt cum magna comitia hominū.

k Ad oſti. ter. erāt eīm in tēplū diu. tria atria. ſ. mulieꝝ viroꝝ ſacerdotū. vt dictum fuit. iiij. Re. Illud aūt ſacerdotū erat terciū. et ipſe fecit eū venire vſq; ad locum illū in eo quod ſubditur.

l Quod erat in domo domini. non acci pit̃ p domo tēpli ſpecialiſ. ſed etiam p edificijs alijs ad templū ꝑtinentibus.

a Et dixit rex peto a hieremia diui num oraculum et cōſilium. ſecundo ponitur hieremie reſpon-

nō veniet rex babylōis ſup vos ꝛ ſr̄ terrā hāc. Nūc ḡ audi obſecro dn̄e mi rex. Valeat dꝑcatio mea in cōſpectu tuo. ꝛ ne me r̄mittas in domū ionathe ſcribe ne moriar ibi. Precepit ḡ rex ſedechias vt traderet̃ hieremias ī veſtibulū carceris ꝛ daret̃ ei torta q̄tidie panis. excepto pulmēto. donec ꝯſumerent̃ omnes panes de ciuitate. Et manſit hieremias in veſtibulo carceris. XXXVIII.

Audiuit aūt ſaphacias fili⁹ madian et iedelias fili⁹ phaſſur iucha fili⁹ ſelemie ꝛ phaſſur fili⁹ melchie ſmōes q̄s hieremias loq̄bat̃ ad oēs ppl̄z dicēs. Hec dic̄ dn̄s. Quicūq; mānſerit ī ciuitate hac morietur gladio ꝛ fame ꝛ peſte. q̄ aūt ꝓfugerit ad chaldeos viuet ꝛ erit aīa ei⁹ ſoſpes ꝛ viuēs. Hec dic̄ dn̄s tradēdo tradet̃ ciuitas h̄ ī manu exercit⁹ r̄gis babylōis ꝛ capiet eā. Et dixerūt pricipes regi. Rogam⁹ vt occidat̃ hō iſte. De induſtria ei diſſoluit man⁹ viroꝝ bellātiū q̄ r̄māſerūt in ciuitate hac. ꝛ man⁹ vniuerſi ppl̄i loq̄ns ad eos vniuſa v̄ba hec. Siquidē homo iſte nō querit pacē populo huic ſed malū. Et dixit rex ſedechias. Ecce ipſe in manib⁹ vr̄is ē. Nec eīm fas eſt vobis q̄cq̄ negare. Tulerūt ḡ hieremiā ꝛ piecerūt eum in lacum helchie filij amalech. qui erat in veſtibulo carceris et ſummiſerunt

hieremiam in funibus in lacum in quo nō erat aqua ſed lutum. Deſcendit itaq; hieremias in ſcenum. Audiuit autem Abdemelech ethiops vir eunuchus qui erat in domo regis. q̄ miſiſſent hieremiam in lacum. Porro rex ſedebat in porta beniamin. Et egreſſus eſt abdemelech de domo regis et locutus eſt ad regem dicēs. Dn̄e mi rex. male fecerunt viri iſti omnia quecūq; ꝑpetrarūt cōtra hieremiam ꝓphetam. mittētes eum in lacum vt moriat̃ ibi fame. Non ſunt eīm panes vltra ī ciuitate. Precepit itaq; rex abdemelech ethiopi dicēs Tolle tecum hinc triginta viros et leua hieremiā ꝓphetā de lacu anteq̄ moriat̃. Aſſumptis ḡ abdemelech ſecū viris ingreſſus eſt domū regis q̄ erat ſub celario ꝛ tulit īde veteres pannos. ꝛ āntiqua veſtimēta q̄ ꝯputruerāt. ꝛ ſumiſit ea ad hieremiā in lacum p funiculos. Dixitq; abdemelech ethiops ad hieremiā ꝓphetam. Pone veteres pannos ꝛ h̄ ſciſſa ꝛ putrida ſub cubito manuum tuarū. ꝛ ſr̄ funes. Fecit ḡ hieremias ſic. Et extraxerunt hieremiā funibus. ꝛ eduxerunt eū de lacu. Manſit autem hieremias in veſtibulo carceris ꝛ miſit rex ſedechias. ꝛ tulit ad ſe hieremiam ꝓphetā ad oſtium tertium quod erat ī domo domi. Et dixit rex ad

ſio.ibi. b Dixit ãt.
premittit̃ tñ hieremie
aſſecuratio cũ d͛r.
c Si ãnũciauero ti-
bi ⁊c̃.et q̃rit̃ aſſenſus
ad diuinũ ↄſiliũ cum
d Et ſi ↄſiliũ(dicit.
dedero ⁊c̃.primũ autẽ
cõceſſit ſedechias. iõ
e Iurauit g͛(ſubdit̃.
ſedechias rex hiere-
mie clã.ne ꝓuocaren
tur principes ſi fecaſ-
ſet h͛ manifeſte.
f Uiuit dñs ⁊c̃.i.ſic
ẽ veruʒ ꝙ deus viuit
et aĩas noſtras crea
g Si occidero(uit.
te.accipitur hic ſi ꝓ-
non.q.d.ſicut verũ eſt
illud qđ dixi ita verũ
eſt qđ non occidaʒ te
ꝑ memetipſm̃.nec eti
am ꝑ aliuʒ.iõ ſubdit̃.
h Et ſi tradidero te
in ma.viroꝝ iſtorũ.ſ.
principuʒ qui poſue-
rant euʒ in lacum vt
dictũ eſt.cetera patẽt
vſq; ibi.
i Et ſuccendent eaʒ
igni.q.d.tu eris cauſa
huius incẽdij qđ re-
putabat̃ peccatuʒ gra
uiſſimum.
k Et dixit. hic con-
ſequenter cõſiliũ da-
tum renuit̃ cum d͛r.
l Solicit⁹ ſum pro
pter iudeos ⁊c̃.i quo
appet malignitas iu-
deoꝝ et crudelitas.qꝛ
ſedechias mag͛ time
bat eos q̃ʒ extraneos.
m Et illudant mi-
hi. inferendo morteʒ
obprobrioſam et vi-
leʒ. plus eñ timebat
moduʒ moriendi ob
probrioſum q̃ʒ ipſam
morteʒ.cetera patẽt
vſq; ibi.
n Et ipſe dicent ti-
bi improperando.
o Preualuerunt ad-
uer.te viri paci. tui.i.
ꝓphete falſi denunci
antes pacem tibi.
p Demerſerunt te
in ſceno.i.ad ſtatum
vilitatis.

hieremiaʒ. Interrogo ego
te ſermoneʒ ne abſcondas
a me aliquid. [d] Dixit autẽ
hieremias ad ſedechiam.
[c] Si annũciauero tibi.nun
q̇d nõ interficies me? [d] Et ſi
ↄſiliũ d͛dero tibi.nõ me au
dies. [e] Iurauit g͛ rex ſede-
chias hieremie claʒ dicẽs.
[f] Uiuit dñs q̇ fec̃ nob̃ aĩaʒ
hanc [g] ſi occidero te [h] et ſi
tradidero te in man⁹ viro-
rũ iſtoꝝ q̇ querũt aĩaʒ tuã.
Et dixit hieremias ad ſe-
dechiam. Hec dicit dñs ex
ercituũ deus iſrael. Si ꝓ
fect⁹ exieris ad pꝛĩcipes re
gis babylõis viuet aĩa tua
et ciuitas h͛ non ſuccẽdet̃
igni.⁊ ſalu⁹ eris tu ⁊ dom⁹
tua. Si ãt ñ exieris ad pꝛĩ
cipes r͛gis babylõis.trade
tur ciuitas h͛ ĩ man⁹ chal-
deoꝝ. [i] ⁊ ſuccẽdẽt eã igni ⁊
tu nõ effugies d͛ mãu eoꝝ. [k]
Et dixit rex ſedechias ad
hieremiã. [l] Solicit⁹ ſuʒ ꝓpt͛
iudeos q̇ trãſfugerunt ad
chaldeos.ne forte tradar ĩ
man⁹ eoꝝ [m] ⁊ illudãt mihi.
Rñdit ãt hieremias. ⁊ di-
xit ei. Nõ te tradent. Audi
q̃ſo vocẽ dñi quã ego loq̊r
ad te.⁊ bñ tibi erit. ⁊ viuet
aĩa tua. Q; ſi nolueris egredi
iſte ẽ ſmo quẽ oñdit mihi
dñs. Ecce oẽs mlĩeres que
remanſerũt in domo regis
iuda.educent̃ ad pꝛĩcipes
regis babylonis. [n] ⁊ ipe di-
cent. Seduxerũt te. [o] ⁊ ꝑua
luerũt aduerſum te viri pa
cifici tui. [p] demerſerũt te in
ſceno. [q] ⁊ ĩ lubrico pedes tu
os. [r] ⁊ receſſerũt a te. Et om-
nes vxores tue et filij tui
educẽt̃ ad chaldeos.⁊ ñ ef-
fugies man⁹ eoꝝ ſʒ ĩ manu
regis babylõis capieris. ⁊
ciuitatẽ hãc ↄburet igni. [s]
Dixit g͛ ſedechias ad hie-
remiã. Null⁹ ſciat v͛ba h͛.⁊
nõ morieris. Si ãt audie-
rint pꝛĩcipes qꝛ locut⁹ ſum
tecũ.⁊ venerĩt ad te.et di-
xerĩt tibi indica nob̃ quid
locutus ſis cũ rege.ne ce-
les.et nõ te interficiem⁹ et
q̇d locut⁹ ẽ tecũ rex. dices
ad eos. Proſtraui ego pre
ces meas corã rege.ne me
r͛duci iuberet ĩ domũ iona
thã.⁊ ibi morerer. Uenerũt
g͛ oẽs pꝛĩcipes ad hieremi
am.⁊ ĩterrogauerũt eum. Et
locutus ẽ eis iuxta oĩa v͛-
ba q̇ ꝑceperat ei rex. Et ceſſa
uerũt ab eo. Nihil eĩ fuerat
auditũ. Manſit v͛o hieremi
as in veſtibulo carceris vſ
q; ad diẽ q̇ capta ẽ hier͛lm.
Et factũ ẽ vt caperet̃ hie-
ruſalẽ.

XXXIX.

Anno nono ſedechie
regis iuda menſe.x.
vẽit Nabuchodonoſoꝛ rex
babylonis et omnis exerci
tus eius ad hieruſalem et
obſidebant eam. Undeci-
mo autem anno ſedechie
menſe quarto quinta men-
ſis [b] aperta eſt ciuitas et in
greſſi ſunt oẽs pꝛĩcipes re-
gis babylonis. [c] ⁊ ſederunt
ĩ porta media.neregel ſere
ſer ſemagar nabuzar ſachĩ
rabſaces neregel ſereſer
rebmag ⁊ oẽs reliqui pꝛĩci
pes regis babylõis. Cũq;
vidiſſet eos ſedechias rex
iuda ⁊ omnes viri bellato
res.fugerunt ⁊ egreſſi ſunt
nocte de ciuitatate. [d] ꝑ viaʒ
horti regis [e] ⁊ ꝑ portaʒ que

timebat eñ ſedechi-
as offenſam princi-
puʒ ſi ad eorum noti-
ciam perueniret tra-
ctatus inter ipſum et
hieremiam. et patet
litera vſq; ibi.
t Proſtraui ego pre
ces meas coram rege
ne me ⁊c̃. in hoc ve-
rũ dixit rex hieremi-
as alias nõ obediuiſ-
ſet ei mentiendo et h͛
patʒ ex hoc qđ ſupra
dictũ eſt ꝙ rex iurauit
ei ꝙ non interficeret
eum. nec traderet eũ
in mãibus principuʒ
qui miſerant eum in
tra lacum qui erat in
domo ionathan ſcri-
be.nec eſt veriſimile
ꝙ rex iuraſſet de aliq̇
ꝙ hieremias non pe
tiuiſſet. Cetera patẽt
in litera.

Cap. XXXIX.

Anno nono.ſu
perius deſcri
pta eſt dſtru-
ctio hieruſalem pro-
phetice.hic conſequẽ
ter d͛ſcribit̃ hiſtorice.
et diuiditur in duas
partes. qꝛ primo fit
ꝓpoſitum.ſecũdo po
nitur quoddam corre
larium ca.xlv. Prima
in duas. quia primo
deſcribitur ciuitatis
captio. ſecundo po-
puli remanentis ordi
natio. ibi. Et reliqui-
as. Circa primum pri-
mo ponitur tempus
obſidionis.cum d͛r.
a Anno nono ſede
chie. ſecũdo tempus
captionis cũ d͛r. Un-
decimo autem anno
⁊c̃.et patet litera.ter-
cio deſcribitur ipa ca
ptio.cum dicitur.
b Aperta eſt ciuit.
fractis muris exterio
ribus et portis. ideo
ſubditur.

q Et in lubrico pedes tuos.dando tibi occaſioneʒ rui-
ne r Et receſſerunt a te.quia imminente captione
ciuitatis tranſfugerunt ad chaldeos. Cetera patent.
s Dixit g͛.Hic conſeq̃nter negocium in ſecreto ponit̃

c Et ſede.in por.me.neregel et ceteri.diſpoſuerunt ſe
ad inuadendum portas ſecundi muri. Quod cum vidiſ
ſet ſedechias et viri ſui videntes ꝙ non poterant reſiſte
re territi fugerunt. d Per viam horti regis.id eſt q̇

ducebat verſus hortū. d Et p̄ portā q̄ erat inter duos muros. dicit Ra.ſa. q̄ ibi erat vna porta ad ingrediēdū viā ſubterraneā. cui⁹ exit⁹ erat longe a ciuitate p̄ quā fu
e Perſecut⁹ eſt aūt eos exer. chal. p̄ iudiciū iu (gerūt. deoꝝ q̄ trāſfugerāt ad chaldeos. vt dicit Joſeph⁹. Ra. ſa. aūt dicit q̄ deus fecit apparere vnā ceruam q̄ in ſup̄ficie terre cur rebat ſup viā ſubterra neā ⁊ chaldei eā ſequē tes viderūt ſedechiā ⁊ viros ei⁹ a lōge exiſtē tes ſup terrā. ⁊ ſic eos ceperūt. vt dictū fuit diffuſi⁹. iiij. Reg. cete ra patēt vſq; ibi.

f Et locut⁹ ē ad eū iudicia. p̄mo v̄bo ar guēdo eū de infideli tate ⁊ p̄iurio. ſcdo fcō filios ei⁹ occidēdo co rā eo ⁊ oēs nobiles q̄ dederāt ei p̄ſiliū rebel landi. Ra. ſal. dicit q̄ p̄ nobiles hic intelli gunt. lxx. ſenes iudi ces p̄p̄li cū rege ⁊ ſum mo ſacerdote. q̄d fue rat inſtitutū a tempe moyſi vt hē Nu. xi. q̄ lxx. ſenes ſuſtinerent on⁹ regiminis cū ipo. ⁊ dicit q̄ iſti relaxauerāt iuramētū ſedechie q̄d fecerat regi babylōis p̄pter q̄d fecit eos oc
g At domum (cidi. vulgi. i. domos. accipi enim ſingulare p̄ plu rali. q̄ chaldei incen derūt domos hierl'm p̄ circuitū. vt habetur iiij. Reg. xlv.

h Et reliquas. Hic p̄ſir ponit ordinatio p̄p̄li remanētis. ⁊ p̄mo q̄n tū ad eos qui p̄ſētes erāt. ſcdo q̄ntū ad eos q̄ fugerant. xl. cap. ibi. Cūq; audiſſent. Prīa diuidit in duas. quia p̄mo ponit ordinatio generał. ſcdo ſpeciał. ibi. Precepat. Circa p̄mū ſciēdū q̄ p̄p̄ls i ciuitate ⁊ ter ritorio reptus poſt deſtructōez ciuitatꝭ erat i duplici dr̄ia q̄ aliq̄ añ captionē fugerāt ad chaldeos. ⁊ aliq̄ inuēti fu erūt q̄ nō trāſfugerāt ⁊ iſti erāt in duplici dr̄ia. q̄ erāt ali q̄ alicui⁹ valoris ſeu reputatōis. ⁊ iſti cū p̄cedētib⁹ fuerūt trāſlati in babylonē. aliꝭ erāt paupes ⁊ nulli⁹ reputatōis in aliq̄ arte ſeu ſciā. ⁊ iſti fuerūt dimiſſi in terra ad colen dū terras ⁊ vineas reddēdo inde tributū regi babylonis p̄ godoliā quem p̄fecit eis. ⁊ ſm hoc patet lr̄a.
i Precepat aūt. hic p̄ſir ponit ordinatio ſpecial. ſ. d pſo na hieremie. interponit tñ ſaluatio abdemelech. ibi. Ad hieremiā. Circa p̄mū p̄z lr̄a vſq; ibi. k Tolle illū. de carcere in quo poſitus fuerat vt dictū eſt ca. p̄cedēti.

erat inter duos muros: ⁊ e greſſi ſūt ad viā deſerti.ᵉ Perſe cut⁹ ē aūt eos exercit⁹ chal deoꝝ ⁊ p̄phēderūt ſedechiā i campo ſolitudis hierichōtine ⁊ captū adduxerūt ad nabu cho. regē babylōis in rebla tha q̄ ē in terra emath ᶠ⁊ locu tus ē ad eū iudicia. Et occi dit rex babylōis filios ſede chie i reblatha in oculis ei⁹ ⁊ oēs nobiles iuda occidit rex babylōis. Oculos q̄z ſe dechie eruit ⁊ vinxit eū cō pedib⁹ vt duceret i babylo nē. Domū q̄z regꝭ ᵍ⁊ domū vulgi ſuccēderunt chaldei igni. ⁊ murū hierl'm ſbūterūt ʰEt reliquas p̄p̄li q̄ remanſe rāt in ciuitate: et p̄fugos q̄ trāſfugerāt ad eū. ⁊ ſupflu os vulgi q̄ remāſerāt trāſtu lit nabuzardan mgr̄ militū in babylonē: ⁊ d plebe pau perū q̄ nihil penit⁹ hēbāt: di miſit nabuzardan mgr̄ mi litie i terra iuda: ⁊ dedit eis vineas ⁊ ciſternas i die illa ⁱPrecepat aūt nabuchodo noſor rex babylonis de hie remia nabuzardā mgr̄o mi litū dicēs. ᵏTolle illū. ˡ⁊ po ne ſup eū oclos tuos nihil q̄z ei mali facias. ſz vt volu erit ſic facias ei. Miſit ergo na

l Et pone ſup eū oculos tuos. ei in oīb⁹ cōpatiēdo. ce
m Et tradiderūt eū godolie. vt ei (tera patēt vſq; ibi. p̄ueniēter de neceſſariis p̄uideret. n Ad hieremiā. hic ſaluatio abdemelech interponit. ⁊ ſcdo ordinatio cir ca hieremiā reſumit in p̄n. ſe. ca. Circa p̄mū ponitur tp̄s reuelatōis fcē hie remie de abdemelech ſalute cū dr̄. Cū clau ſus eſſet ⁊c̄. cetera pa tent vſq; ibi.
o Et erunt in cōſpe ctu tuo in die illa. i. vi debis ſmones meos p̄ hieremiam dictos impleri.
p Et nō tradideris in man⁹ viroꝝ. i. chal deoꝝ. modus tñ libe rationis nō plus hic exprimitur. cetera pa tent.

buzardan princeps militie ⁊ nabu ⁊ ſeſbam ⁊ rabſaces ⁊ neregel ⁊ ſereſer ⁊ rebmag ⁊ oēs optiātes regis baby lonis miſerūt ⁊ tulerūt hie remiā de veſtibulo carceris ᵐ⁊ tradiderūt eū godolie fi lio aichā filij ſaphan. vt in traret in domū ⁊ hītaret in p̄p̄lo. ⁿAd hieremiā aūt fa ct⁹ fuerat ſmo dn̄i cū clau ſus eſſet in veſtibulo carce ris dicēs. Uade ⁊ dic abde melech ethiopi dicēs. Hec dicit dn̄s exercituū de⁹ iſ rael. Ecce ego inducā ſmo nes meos ſup ciuitatē hāc in malū ⁊ nō i bonū: ᵒ⁊ erūt in p̄ſpectu tuo in die illa: ⁊ liberabo te in die illa ait do min⁹. ᵖEt nō tradideris i ma nus viroꝝ q̄s tu formidas: ſed eruens liberabo te ⁊ gla dio nō cades. ſz erit tibi aīa tua in ſalutē. q̄z in me habu iſti fiduciā ait dn̄s. XL.

ᵃSermo q̄ factus eſt ad hieremiā a dn̄o poſtq̄z dimiſſus eſt a nabuzardan mgr̄o militie ᵇde rama ᶜq̄n tulit eum vin ctū cathenis i medio oīum q̄ migrabāt de hierl'm ⁊ iu da ⁊ ducebant in babylonē ᵈTollens ergo p̄nceps militie

Capitulū. XL.

Sermo q̄ fact⁹ eſt ⁊c̄. hic ordi natō circa hie remiam reſumit circa quā ſciendū q̄ ſic di cit Ra. ſal. hieremias videns p̄p̄lm duci in babylonē in vincul' et cathenis iuit cum eo vſq; rama ⁊ ponebat ſe volūtarie inter liga tos ⁊ cathēatos ſuppo nens collū ſuū cathe nis eoꝝ ſm q̄ pote rat. p̄pter q̄d nabuzar dan cui rex eū recōmē dauerat noluit q̄ ſic modo iret cū populo. ſed poſuit in ei⁹ opti one q̄ iret cum eo in babylonē honorifice ⁊ nō ſicut captiu⁹. vel q̄ remaneret in terra iuda cū godolia. ⁊ tūc fuit ſibi reuelatū a dn̄o q̄ remaneret. q̄d ⁊ fe cit vt p̄ populo rema nente oraret. et circa ipm quereret dn̄i vo luntatem. ⁊ p̄pter hoc dicitur.

a Sermo q̄ factus eſt ad hieremiam a domino poſtq̄z dimiſſus eſt ⁊c̄. ⁊ iſtud refertur ad illud q̄d infra dr̄. ſ. cū autē completi eſſent decem dies factū eſt verbum dn̄i ad hieremiā ⁊c̄. ſed hic interponit hieremie remiſſio ⁊ fu gitiuoꝝ reuerſio. ⁊ etiam godolie occiſio.
b De rama. nomē eſt loci vnde redit hieremias ad go doliam ex cauſa predicta.
c Quando tulit eum vinctum cathenis. nō p̄p̄ris a q̄b⁹ iam ante ſolutus fuerat in hieruſalem ſed cathenis tranſmigrantium quib⁹ ſe ingerebat. ideo ſubditur. In medio omniū qui migrabāt ⁊c̄. d Tollens ergo p̄n ceps militie hieremiā. ne nabucho. contra eum offende retur ſi duceret hieremiā taliter in babylonem.

e Dñs de.tu.locu.eſt ma.ꝛc̃.q.d. non debes ei tantum cōpati ergo volūtas eſt dei tui. f Quia peccaſtis dño nō loquitur hic ꝑ hieremia.ſed pro populo ꝺ quo erat.

g Nunc ḡ ecce ſolui te ꝛc̃.nolēs ꝙ ſic i babylonē ducaris.

h Si placet tibi vt vēias mecū.honeſte ſm regis mādatū.

i Veni.aliter nō.

k Mecū noli venire ſꝫ habita apud godoliā.in hebreo habetur.Et adhuc nō ē reuerſus.et reuerſus ē ad godoliaꝫ.qꝺ ſic exponitur ab hebreis. Et adhuc nō ē reuerſus.ſcꝫ ꝑpter v̾ba nabuzardā.ſꝫ tūc facta ē ſibi reuelatio dñi ꝺ reuerſione rōne ꝑdicta.ꝫ ſeq̄tur. Et reuerſus ē ad godoliam.ſ.ꝑpter v̾ba dñi.iſte ei godolias tranſfugerat ad chaldeos añ captiōꝫ ciuitatis ꝺ ꝯſilio hieremie vt dicit Ra.ſa. ꝑpter qꝺ rex babylonis ꝑfecit eū ꝑplo remanēti in terra cetera patēt in lr̃a.

l Cunqꝫ audiſ. hic ponitur ordinatō ꝑpli q̄ntuꝫ ad eos q̄ fugerant.et diuiditur in duas ꝑtes q: ꝑrimo ponitur eoꝝ receptio benigna.ſcꝺo ꝯ godoliaꝫ conſpiratō maligna.ibi.Johannā āt.Sententia prime ꝑtis ꝑꝫ in lr̃a paucis exceptiſ.

m Qui diſperſi fuerāt ꝑ regiones.ſ.circa iudeā.q: diuerſi fugiebāt ad diuerſa loca ſperantes ibi habere latibl'a.ꝑpter aliquaꝫ amiciciā ſeu familiaritatē ibi prius contractam.

n Et iurauit eis godolias.ꝙ ſeruaret vi

o Ecce ego (tā eoꝝ. habito i maſphat ꝛc̃. q.d.poteſtꝭ ad me ſecure currere ſi in aliq̃ formidatis.

p Sꝫ oēs iudei qui erant i moab ꝛc̃.qui ad illa loca fugerant imminēte guerra.

q Audito ꝙ de. rex ba.reli. in iudea.l.q

hieremiā dixit ad eū.[c] Dominꝰ deꝰ tuus locutꝰ ē malum ſuꝑ locū iſtū.ꝛ adduxit et fecit dñs ſicut locutꝰ eſt.[f] quia peccaſtis dño ꝛ non audiſtis voceꝫ eius.ꝛ factꝰ ē vob̄ ſmo hic.[g] Nūc ḡ ecce ſolui te hodie ꝺ cathenis.que ſūt in manibꝰ tuis.[h] Si placet tibi vt venias mecū in babylonē.[i] veni ꝛ ponā oc'los meos ſuꝑ te. Si āt diſplicet tibi venire mecū i babylonē reſide. Ecce oīs terra in ꝯſpectu tuo ē. Qꝺ elegeris eꝫ q̄ placuerit tibi vt vadas illuc ꝑge.[k] ꝛ mecū noli venire.ſꝫ habita apꝺ godoliā ꝛ filiū aichā filij ſaphan quē ꝑpoſuit rex babylōis ciuitatibꝰ iude. Habita ḡ cū eo in medio ꝑpl'i vl' q̄cūqꝫ placuerit tibi vt vadas vade. Dedit q̄ꝫ ei mgr̄ militie cibaria ꝛ munuſcula.ꝛ dimiſit eū. Venit āt hieremias ad godoliā filiū aicham in maſphat.et habitauit cuꝫ eo in medio ꝑpl'i q̄ relictus fuerat i terra.[l] Cūqꝫ audiſſent oēs pncipes exercitꝰ[m] q̄ diſꝑſi fuerāt ꝑ regiones.ipi et ſocij eoꝝ ꝙ ꝑfeciſſet rex babylōis godoliā filiuꝫ aichā terre.et ꝙ ꝯmēdaſſꝫ ei viros ꝛ mlr̃es ꝛ puulos et de paupibꝰ terre q̄ nō fuerāt trāſlati i babylonē. venerūt ad godoliā i maſphat ꝛ iſmael filiꝰ nathanie ꝛ iohānā filiꝰ caree ꝛ ionathan ꝛ ſareas filiꝰ thenoemeth ꝛ filij offi q̄ erant ꝺ nethophati ꝛ iechōias filiꝰ maachati ipi ꝛ viri eoꝝ.[n] Et iurauit eis godolias filiꝰ aichā filij ſaphan ꝛ comitibꝰ eoꝝ dicēs Nolite timere ſui

re chaldeis Habitate i terra ꝛ ſuite regi babylōis et bñ erit vob̄.[o] Ecce ego habito i maſphat vt rñdeā ꝑcepto chaldeoꝝ q̄ mittūt ad nos. Vos āt colligite vindemiā ꝛ meſſeꝫ et oleū ꝛ cōdite i vaſis vr̄is ꝛ manete in vrbibꝰ vr̄is q̄s tenetis.[p] Sꝫ ꝛ oēs iudei q̄ erāt i moab ꝛ i finibꝫ āmō ꝛ i idumea ꝛ i vniuerſis regiōibꝫ[q] audito ꝙ dediſſet rex babylōis reliq̄as i iudea ꝛ ꝙ ꝑpoſuiſſet ſr̄ eos godoliā filiū aichaꝫ filij ſaphā.reuerſi ſūt inq̄ꝫ oēs iudei ꝺ vniuerſis locꝭ ad q̄ ꝑfugerāt.ꝛ venerūt i terrā iuda ad godoliam in maſpat[r] ꝛ collegerūt vinuꝫ et meſſē multū nimis.[s] Johannā aūt filiꝰ caree ꝛ oēs pncipes exercitus q̄ diſꝑſi fuerāt i regiōibꝫ.venerūt ad godoliā i maſphat ꝛ dixerūt ei.[t] Scito ꝙ bahal' rex filioꝝ ammō miſit iſmael filiū nathanie ꝑcutere animā tuā. Et nō credidit eis godolias filiꝰ aichā Johāna autē filiꝰ caree dixit ad godoliā ſeorſū in maſphat loquēs Ibo ꝛ ꝑcutiā iſmael filiū nathanie nullo ſciēte ne interficiat aīaꝫ tuam et diſſipent oēs iudei q̄ cōgregati ſūt ad te.et ꝑibūt reliquie iuda. Et ait godolias filius aichā ad iohannan filium caree. Noli facere verbum hoc.falſuꝫ eī tu loqueris de iſmael.

Et factū ē XLI.
in menſe ſeptimo.venit iſmael filius nathanie filij eliſama de ſemine regali et optimates regis et decem viri cuꝫ eo ad godoliam filium aichā

tordinaſſet aliq̄s ꝺ iudeis manere pacifice i terra ſua ne terra redigeret in ſolitudinē ꝑpter defectū cultoꝝ.et ſic redderet inutilis regi babylonis.

r Collegerūt vinuꝫ et meſſem multā nimis.reſpectu popl'i q̄ remāſerat.quia q̄uis chaldei vīeas ꝛ agros ꝑ magna ꝑte deſtruxiſſent.tñ illud qꝺ remanſit nō ſoluꝫ fuit ſufficiēs.ſꝫ abūdans ꝑ illis paucis iudeis q̄ in terra habitabāt

s Johannā.Hic cōſequenter ponitur maligna ꝯſpiratō ꝯ godoliam.et diuiditur in duas.quia primo cōſpiratio fideliter detegitur.ſcꝺo neq̄ter ꝑficitur ſe.cap. Prima ꝑs patet vſqꝫ ibi.

t Scito ꝙ ꝛc̃. percutere animaꝫ tuā.i. te occidere.frequenter eīm in ſcriptura aīa accipitur ꝑ toto homie eo modo loquēdi in quo totum denomīatur a digniori ꝑte.iſte autē iſmael eo ꝙ erat de ſanguine regio indignabatur ꝙ godolias ꝑerat populo.et ideo petijt a rege ammon ad quē cōfugerat auxilium ad ipm iugulandū occulte.ſꝫ illud innotuit Johannan filio caree et ſocijs eiꝰ qui reuelauerunt hoc godolie volētes remedium adhibere.ſꝫ ipe non credidit et occiſionem iſmaelis ꝑhibuit et patet litera.

Capit.XLI.

Et factum eſt. Hic conſeq̄nter conſpiratio iſmaelis nequiter perficitur.et diuiditur in tres partes.quia primo ponitur godolie occiſio.ſcꝺo occiſoris perſecutō.ibi.Audiuit autē.tertio popl'i trepidatō.ibi.Cu

lit ergo. Prima ps patet vſqȝ ibi. b Et comederunt ibi panes. noīe panis intelligit oīs cibꝰ. fecit enī eis godolias cōuiuiū credens ꝙ veiſſent amicabiliter ad ipm c Surrexerūt aūt iſmael filiꝰ nathanie ⁊ decēȝ viri ⁊c. erant enī multoplures aliter nō feciſſent talē ſtragem. ſȝ iſti decē q̄ exprimunt erant principales cū eo. cetera patent vſqȝ ibi.

d Et chaldeos q̄ reperti ſūt ibi. qꝛ aliq̄n mittebant de babylone ad godoliā. vt reſpōderet de officio ſibi impoſito. vt hꝫ ca. p̄cedēti. Ecce ego habito in maſphath vt rn̄deā p̄cepto chaldeorum.

e Et viros bellatores. q̄ erāt cū godolia ad munitionē loci.

f Percuſſit iſmael. qꝛ nō p̄cauebant ſibi. iſmael āt ⁊ q̄ erāt cū eo erūt occulte armati.

g Scdo aūt die. hic ꝯſ̄r ponit occiſio hominū veniētiū ad godoliā deuote cū dr.

h Venerunt viri de ſychem ⁊c. raſi barba ⁊ ſciſſis veſtibꝫ ⁊c. Dicit hic Ra. ſalo. ꝙ iſti ibant in hiꝛl'm ad offerendū munera in tēplo. qꝛ qn̄ receſſerunt de domibꝫ ſuis neſciebant tēplū eſſe cōbuſtū. ſed in via audierūt ⁊ tūc in ſignū triſticie fecerunt barbas ſuas radi ⁊ veſtes incidert fm̄ modū iudeoꝝ in afflictione exiſtentiū. Sed nō videt̄ veruȝ. qꝛ templuȝ fuit cōbuſtū quīto menſe q̄ntadecima die mēſis. vt habetur infra. lij. viri aūt iſti venerūt menſe ſeptimo. vt patȝ ex principio huiꝰ cap. ⁊ ſic ab incendio tēpli ⁊ ciuitatis vſqȝ ad aduentū eoꝝ fluxerūt duo menſes vel circiter. qḋ aūt factum ſic notabile tamdiu neſciret̄ in locis vn̄ venerūt nō habet aliquā apparentiā veritatis. qꝛ ſamaria q̄ plus diſtabat a hieꝛl'm nō diſtabat niſi p. xviij. miliaria que faciūt. iiij. leucas. ⁊ ſychem p. xij. miliaria. vt dr in deſcriptiōe terre ſancte. Propter qḋ dicendū ꝙ godolias poſt deſtructionē templi edificauit in maſphath altare dn̄i. qꝛ tpe ſamuel fuit ibi archa dn̄i ⁊ altare p aliqḋ tps. vt dictū fuit. i. Regū. vij. ⁊ ad illū locū ex deuotione veniebāt iſti viri raſis barbis ⁊ ſciſſis veſtibꝫ in ſignū triſticie p tēpli deſtructione vt offerrēt in domo dn̄i. ſic enī noīat̄ locus ille ratione altaris. ⁊ qꝛ erat ſtatutus locus orationis.

in maſphath: [b] ⁊ comederūt ibi panes ſil' in maſphath. [c] Surrexerūt aūt iſmael filius nathanie ⁊ decē viri q̄ cū eo erāt: ⁊ pcuſſerūt godoliā filiū aichan filij ſaphan gladio ⁊ interfecerūt eū quē pfecerat rex babylōis terre oēs q̄ȝ iudeos q̄ erāt cū godolia in maſphath [d] ⁊ chaldeos q̄ repti ſunt ibi [e] ⁊ viros bellatores [f] pcuſſit iſmael. [g] Scdo aūt die poſtq̄ occiderat godoliā nullo adhuc ſciēte: [h] venerūt viri de ſychē ⁊ de ſylo ⁊ de ſamaria octoginta viri raſi barba et ſciſſis veſtibꝫ ⁊ ſqualētes ⁊ munera ⁊ thus hēbāt in manu vt offerrēt ī domo domini. [i] Egreſſus ḡ iſmael filiꝰ nathanie in occurſum eoꝝ de maſphath: [k] incedens ⁊ plorans ibat. Cū aūt occurriſſet eis: [l] dixit ad eos. Venite ad godoliā filium aichā. [m] Qui cū veniſſent ad mediū ciuitatis interfecit eos iſmael filius nathanie circa mediū laci ipē ⁊ viri q̄ erāt cū eo. Decē aūt viri repti ſūt int̄ eos: q̄ dixerūt ad iſmael. [n] Noli occidere nos: qꝛ habemꝰ theſauros in agro frumēti ⁊ ordei ⁊ olei et mellis. Et ceſſauit ⁊ nō interfecit eos cum frībꝫ ſuis [o] Lacꝰ aūt in quē piecerat iſmael oīa cadauera viroꝝ q̄s pcuſſit ppt̄ godoliā: ipē eſt quē fecit rex aſa ppt̄ baaſa regē iſrl'. Ipm repleuit iſmael filiꝰ nathanie occiſis. [p] Et captiuas duxit iſmael oēs reliq̄s ppl'i q̄ erant in maſphath filias regꝭ ⁊ vniūſuȝ ppl'm q̄ remāſerant in maſphath q̄s cōmēdauerat nabuzardan princeps militie godolie filio aichan. Et cepit eos iſmael filiꝰ nathānie ⁊ abijt vt trāſiret ad filios āmon. [q] Audiuit āt iohānan filiꝰ caree ⁊ oēs pn̄cipes bellatoꝝ q̄ erāt cū eo oē malū qḋ fecerat iſmael filiꝰ nathanie ⁊ aſſūpt' vniūſis viris pfecti ſūt vt bellarēt aduerſū iſmaelē filiū nathānie [r] ⁊ inuenerūt eū ad aq̄s multas q̄ ſūt i gabaon. [s] Cūqȝ vidiſſet oīs ppl's q̄ erat cū iſmael iohānan filiū caree ⁊ vniūſos principes bellatorū q̄ erāt cū eo. [t] letati ſūt. Et reuſus ē oīs ppl's quē ceperat iſmael ī maſphath: reuſuſqȝ abijt ad iohānan filiū caree. Iſmael aūt filius nathanie [v] fugit cū octo viris a

i Egreſſus ḡ iſmael. vt eos deciperet. viderat enī eos de alto loco veniētes. k Incedēs plorās. in h̄ ſimulās ſe dolere de morte godolie. vt dicūt aliq̄. ſed huic ꝯtradicere videt̄ qḋ ſubdit̄. l Dixit ad eos. Venite ad godoliā. ſ. ſecure tanq̄ ad p̄fectū terre. nō enī eſt veriſile ꝙ loq̄retur ḋ cadauere ipiꝰ ⁊ alioꝝ interfectorum qḋ magꝭ volebat celare. ⁊ iō cū dr Incedēs ⁊ plorās. h̄ eſt intelligendū. qꝛ ꝯformabat ſe eis in luctu tēpli ⁊ ciuitatiȝ vt magis crederent ſibi.

m Qui cū ve. ad me. ci. interfec. eos. Ibi eñ dimiſerat homies armatos latēter ad h̄ faciendū ⁊ ipē ſolus. vel cū paucis occurrerat illis viris. Cetera patent vſqȝ ibi.

n Noli occidere nos qꝛ habemꝰ theſaurū. q. d. tibi erit neceſſarius ⁊ inuenire nō poteris niſi idicauerimꝰ.

o Lacus āt ⁊c. ipſe eſt quē fecit aſa rex p pter baaſa. ſicut hꝫ. iij. Reg. xv. baaſa rex iſrl' cepit edificare ramā vt nullus poſſet egredi ſecure de regno iude ppter qḋ aſa miſit mūera magna regi ſyrie vt iuaderet regnū baaſa qḋ ⁊ fecit ppter qḋ baaſa fuit compulſus dimittere edificare rama. ⁊ tūc aſa conuocato toto ppl'o ſuo ex lapidibus ⁊ lignis dicti edificij fecit fortalicia ad muniendū ſe de baaſa. ⁊ tūc etiā fecit iſtū lacū ad locū maſphath fortificans.

p Et capti. (dum. nas duxit ⁊c. h̄ videt̄ contradicere ei qḋ ſupra dictū eſt. ꝙ interfecerat iā ante oēs q̄ erant cū godolia in maſphath. ppter qḋ dicendū ꝙ ibi p maſphath intelligit̄ illud fortaliciū p̄ciſe vbi erat godolias filius aichan. hic aūt territoriuȝ qḋ erat circa iſtud fortaliciū vbi manebāt aliqui iudei qui nō fuerūt cū godolia interfecti. Cetera patent.

q Audiuit aūt. Hic ꝯſ̄r deſcribit̄ ipſius iſmaelis inſecutio. Et patet lr̄a vſqȝ ibi. r Et inue. eum ad aquas multas q̄ ſunt in gabaon. licet gabaon ſit in mōte q̄ non ſunt aque in abūdātia. tn̄ deſubꝰ erat vallis magna in qua erāt iſte aque. s Cūqȝ vidiſſet oīs ppl's ⁊c. letati ſunt. p ſua liberatiōe de manibꝫ iſmaelis ipo fugiente. ſm̄ ꝙ dr poſtea. v Fugit cū octo viris. duo enī de decem principalibꝫ quos ſecū adduxerat fuerāt interfecti.

p Tulit ergo. Hic ponit̄ ꝑplī trepidatio. ⁊ primo iſte timor deſcribit̄. ſcđo hieremie ꝯſiliū ſꝗuerit̄. q: timor ꝯſiliatiuos facit vt dicit phs. ij. rethorice. ſcđa pars incipit ī principio ſeqūtis cap. Circa primū ſciendū ꝙ iō timuit ꝑpl's remanere in terra iuda ne ꝓpter interfectionē godolie q̄ tenebat ibi locū regis babylonis venirent chaldei ⁊ interficerēt totum ꝑpl'm reſiduū. imponētes ei godolie homicidiū. ⁊ patet lr̄a pauc̄ exceptis

y Quas reduxerat ab iſmael filio nathanie. ⁊ hic eſt punctus ⁊ quod ſequitur.

y De maſphath nō ſignat locū vn̄ iohannan eas reduxit. q: ſi reduxit eas de maſphath ſed de gabaon vt dictū eſt. ⁊ iō ly de maſphath ſignat locū vn̄ erant ille reliquie. q: erant de territorio maſphath. vt p̄dictū eſt.

z Quos reduxerat. ſcʒ iohannan filiꝰ caree ⁊ ſocij eis.

z Ut pgerent et introirēt egyptū. rex enī egypti erat aduerſarius regis babylonis. ⁊ ideo credebāt ibi eſſe ſecuri.

In ca. xli. vbi dr̄ in poſtilla. Propter qđ dicendū ꝙ godolias. Additio.

Quod godolias poſt ꝺſtructionē templi edificaſſet maſphath altare dn̄i. nullo modo videt̄ dicēdū. tum q: de tali edificatione nulla fit hic mentio. nec iiij. Reg. nec in. ij. Paralyp. tum q: poſt edificationē tēpli ꝓhibitū erat ſacrificare ſeu edificare altare niſi in loco templi vt hr̄ Deute. xvi. c. ⁊ in alijs locis. ⁊ iō dicendū ꝙ h̄ qđ dicit̄ hic. vt offerrēt in domo dn̄i. intelligit̄ de domo dn̄i ī hieroſolyma. q: licet ſciret eā iā deſtructā. erat tn̄ apud eos celebris ⁊ veneranda ſicut domus dn̄i. ꝑut etiam hodie ad illū locū pegrinant̄. ⁊ libenter ibi offerrēt ſi ꝑmitterentur a ſarracenis.

licebat extra templū altare ꝯſtruere. tpe trāſmigrationis potuit licere nō ad ſacrificandū in illo. ſed ꝑ deuotione offerenda. Nec oportuit de hmōi ope indifferēti in ſcriptura multā fieri mentionē. ꝑ hec patet ad motiua Burgē. Circa reſiduū huiꝰ libri nihil facit Burg. ꝯtractatione dignū. ⁊ circa librū Trenorū Burgē. cōmendat dn̄m ⁊ fratrem aureoli. ꝯtra poſtil. tn̄ nihil tangit in ſingulari.

facie iohānan ⁊ abijt ad filios āmon. Tulit ḡ iohānā filius caree ⁊ oēs principes bellatoꝝ q̄ erāt cū eo vniūſas reliqas vulgi q̄s reduxerāt ab iſmael filio nathanie de maſphath: poſtq̄ ꝑcuſſit godoliā filium aichā fortes viros ad pliū: ⁊ mulieres ⁊ pueros et eunuchos q̄s reduxerat de gabaon ⁊ abierūt ⁊ ſederūt pegrinantes in chanaan q̄ eſt iuxta bethleē vt pgerent ⁊ introirent egyptū a facie chaldeoꝝ. Timebāt enī eos: q: ꝑcuſſerat iſmael filiꝰ nathanie godoliā filiū aichā quē ꝑpoſuerat rex babylōis in terra iuda. XLII.

Et acceſſerūt oīs principes bellatoꝝ ⁊ iohānan filiꝰ caree ⁊ iezonias filiꝰ oſie ⁊ reliquū vulgꝰ a paruo vſq ad magnū: dixerūtq ad hieremiā ꝓpham Cadat oro nr̄a in ꝯſpectu tuo: ⁊ ora ꝑ nobis ad dn̄m deū tuū ꝑ vniūſis reliqis iſtis: q: derelicti ſumꝰ pauci de pluribꝰ ſicut oculi tui nos intuent̄: ⁊ annūciet nobis dn̄s deꝰ tuꝰ viā ꝑ quā pgamꝰ: ⁊ verbū qđ faciamꝰ Dixit aūt ad eos hieremias ꝓpha. Audiui: ecce ego oro ad dn̄m deū vr̄m ſm̄ verba vr̄a: oīme vbū qđcūq rn̄derit mihi indicabo vobis: nec celabo vos q̄cq̄. Et illi dixerūt ad hieremiā. Sit dn̄s int̄ nos teſtis veritatꝭ ⁊ fidei: ſi nō iuxta oīme verbū in q̄ miſerit te dn̄s deus tuꝰ ad nos: ſic faciemꝰ ſiue bonū eſt ſiue malum. Voci dn̄i dei nr̄i ad quē mittimꝰ te obediemꝰ: vt bn̄ ſit nobꝭ cū audierimꝰ vocē dn̄i dei nr̄i. Cū autē cōpleti eſſent decē dies: factū eſt vbū dn̄i ad hieremiā. Vocauitq iohānan filiū caree ⁊ oēs principes bellatoꝝ q̄ erāt cū eo. ⁊ vniuerſum ꝑpl'm a minimo vſq ad magnum. et dixit ad eos. Hec dicit dn̄s deꝰ iſrael ad quem miſiſtis me.

Capl'm. XLII.

a Et acceſſerunt. Licet ꝑpl's vellet in egyptū fugere. tn̄ ꝑꝰ voluerūt conſiliū hieremie querere. ꝓpter qđ diuiditur in duas ptes. q: primo ponit̄ ꝑplī petitio. ſcđo hieremie rn̄ſio. ibi. Dixit aūt. Sententia prime partis patet vſq ibi.

b Cadat oro nr̄a in ꝯſpectu tuo. i. humiliter te ꝑcamur vſq ad pedū oſcula.

c Ora ꝑ nobis ⁊c. ⁊ ptʒ lr̄a ⁊c.

d Dixit aūt. Hic cōſequēter ponit̄ hieremie rn̄ſio. Et diuidit̄ in duas. q: p̄o querit eoꝝ aſſenſum. ſcđo explicat eis dn̄i rn̄ſum ibi. Cū aūt cōpleti eſſent. Queſiuit autem hieremias aſſenſū populi vt faceret promꝑte ſine rebellione aliqua dn̄i rn̄ſum ſibi fiendū. q: minus malū eſt conſiliū dn̄i nō querere q̄ queſitū ⁊ datum reſpuere. ꝓpter qđ dicit ſaluator Lu. xij. Seruus q̄ ſciuit voluntatē dn̄i ſui ⁊ non fecit vapulabit multis. ⁊ ꝑpl's nō ſolū aſſenſit ſed aſſenſum iuramento firmauit dicens.

e Sit dn̄s inter nos teſtis veritatis. iurare enī eſt deū teſtem inuocare. f Si nō iuxta oīme vbū ⁊c. ſubintelligit̄ puniat nos ſm̄ veritatē ſue iuſticie ſi non ſic fecerimus. g Siue bonū eſt. i. proſꝑꝫ. h Siue malū. i. aſperū. ita ꝙ nō accipit̄ hic ꝑ malo culpe ſed pene. ſicut medicina amara ſuſcipiēda eſt ꝓpter ſanitatē inde ſeq̄ntē

i Cū aūt cōpleti. Hic ꝯſñr hieremias explicat di (teminū rn̄ſum ſibi factū. ⁊ diuidit̄ in duas partes. q: prio ponit̄ huiꝰ rn̄ſi explicatio. ſcđo eiꝰ refutatio ca. ſe. Circa primū ſciendū ꝙ rn̄ſum dn̄i ſtat in h̄ ꝙ primo ꝑmittitur eis bonū ſi in terra iuda remanſerint. ſcđo p̄dicit̄ malū ſi exierint. ibi. Si aūt dixeritꝭ. Circa primū ꝑmittit̄ tps diuini rn̄ſi cū dr̄. l Cū aūt cōpleti eēnt. x. dies ⁊c. ſic eſt in hebreo. ⁊ iō aliq̄ libri male hn̄t. Septē. ex h̄ patet ꝙ hieremias querēdo diuinū rn̄ſum orauit decē dieb9. q: audita petitiōe ꝑplī reſpōdit ſupra. Ecce ego oro ⁊c. q. d.

Replica.

In capitulo. xli. ponit poſtil godoliā ī maſphath edificaſſe altare. vbi templo cōbuſto ipē ⁊ alij obtulerūt ſuas deuotiōes. Burg. dicit h̄ nullo modo dicendū. vtens argumento ſibi ⁊ vuicleff familiari. q: inquit in ſcripturis no fit mentio ⁊c. ſcđo arguit ex Deute. vbi poſt edificationē templi ꝓhibet̄ ſacrificari ī alio loco ꝑterq̄ hieroſolymis. Hic videt̄ dicendum ꝙ non oportet eūdē modū viuēdi ſeruare tpe pacis ⁊ ꝑſecutionis. tpe enī pacis dictū eſt apl'is. Nihil tuleritis in via. tempore ꝑſecutionis diſpenſatiue vt dictū eſt. Sed nūc qui habet tunicā tollat ſimul ⁊ palliū. Ita tpe pacis nō

et nunc incipiā3 orare pro vobis. Cetera patent vſq3 ibi.

h Ut pſternerē preces vr̄as.i. p̄ces meas p vobis. Cetera patēt

i Iā eni (vſq3 ibi. placat⁹ ſuz rc. loq̄tur de⁹ de ſeipō ad modū hoīs irati q̄ qn̄ vindictā intulit placat̄. Cetera patent in lr̄a.

m Si aūt dixeritis. Hic ɔſr ponit̄ cōminatio mali ſi receſſerint. et p̄io ponit̄ hec cōminatio. ſc̄do adducit̄ ad idē rō. ibi Nos enī. Sententia prime partis patet vſq3 ibi.

n Ubi nō videbim⁹ bellū. q2 egypt⁹ ē terra pacifica r ſecura.

o Et clangorē tube nō audiē. q̄ fit ad excitandū hoīes ad arma

p Et famē nō ſuſtinebim⁹. q2 terra ē fertilis Et ſubdit̄ poſtea cōminatio pene in cōtrariū cum dicit̄.

q Gladi⁹ quē vos formidatis.i. reḡ babylonis. r Ibi cōphēdit vos. q2 poſtea q̄ı p q̄nq3 ānos vl' circiter rex babylonis vaſtauit egyptum r ſibi ſubiugauit. iō ſubdit̄.

s Et fames p q̄ ſolliciti eſtis adherebit vobis. r aſtatis bonis egypti.

t Omeſq3 viri q̄ poſuerint faciē ſuā.i. poſuerit ſe ad ingrediēdū egyptum.

v Sicut ɔflat⁹ eſt furor meus.i. totaliter poſitus.

x Sup habitatores hirl'm ſic cōfla. indig. mea ſup vos.i. egypto

y Et eritis in iuſiurandū.i. execrationis dicēdo. ita male ɔtingat mihi ſicut iudeis ingredientib⁹ egyptū ſi nō fecero h' vl' illud

z Et in ſtuporē. pre magnitudine mali vobis futuri.

a Et in male. ita q̄ aliq̄s maledicens alicui ponet vos i exemplū dicendo. maledicat tibi de⁹ ſicut illis iudeis. Cetera patēt.

b Vos eni. hic ɔſr adducit̄ rō ad p̄dicta que aſſumit̄ ex h̄ q2 rogauerāt hieremiā3 de q̄renda dn̄i volūtate p̄mittētes r aſtringētes ſe iuramēto v̄bū dn̄i ſimpliciter facere vt p3 ex ſupradictis. r ideo grauī⁹ erat retrocedere q̄3 ſi nō permiſiſſent r ſe tal'r aſtrinxiſſent. r ex iſtis patet ſententia.

[k]vt pſterneret p̄ces vr̄as i cōſpectu ei⁹. Si q̄eſcētes māſeritis in t̄ra hac r edificabo vos r nō deſtruā: plātabo r nō euellā [l]Iam eni placatus ſuz ſuper malo q̄d feci vob. Nolite timere a facie regis babylonis quem vos pauidi formidatis. Nolite metuere eū dicit dn̄s. q2 vobiſcū ſuz ego vt ſaluos vos faciā r eruā de manu eius. r dabo vob miſcōias r miſerebor vr̄i r habitare vos faciā in terra vr̄a. [m]Si aūt dixeritis vos: nō hītabim⁹ in terra iſta nec audiem⁹ vocē dn̄i dei nr̄i dicentes: neq̄q̄3 ſz ad t̄rā egypti pgem⁹ [n]vbi nō videbim⁹ bellū: [o]r clāgorem tube nō audiem⁹: [p]r famē nō ſuſtinebim⁹: r ibi habitabim⁹. ppter h̄ nunc audite verbū dn̄i reliquie iuda. Hec dicit dn̄s de⁹ exercituū de⁹ iſrl̄. Si poſueritis faciē vr̄am vt ingrediamini egyptū r intraueritis vt ibi habitetis. [q]gladi⁹ quē vos formidatis ibi cōphēdet vos in terra egypti: [s]et fames p q̄ eſtis ſoliciti adherebit vobis in egypto r ibi moriemini. [t]omneſq3 viri q̄ poſuerint faciē ſuā vt ingrediant̄ egyptū vt habitēt ibi. morient̄ gladio r fame r peſte. Nullus de eis remanebit: nec effugiet a facie mali quod ego afferam ſup eos. q2 hec dicit dn̄s exercituū de⁹ iſrl̄ [v]Sicut ɔflat⁹ eſt furor meus r indignatio mea [x]ſuper habitatores hirl'm. ſic ɔflabit̄ indignatio mea ſup vos cū ingreſſi fueritis egyptū: [y]r eritis in iuſiurādū [z]et i ſtuporē [a]et i maledictū et in obprobriū: et neq̄q̄3 vltra videbitis locū iſtū. Verbū dn̄i ſuper vos reliq̄e iuda. Nolite intrare i egyptū. Scientes ſcietis q2 obteſtat⁹ ſū vob hodie. q2 decepiſtis aīas vr̄as. [b]Vos eī miſiſtis me ad dn̄m deū nr̄m dicētes. Ora p nobis ad dn̄m deū nr̄m: r iuxta omia q̄cūq3 dixerit tibi dn̄s de⁹ nr̄. ſic ānuncia nob r faciam⁹. Et ānūciaui vob hodie. r nō audiſtis vocē dn̄i dei vr̄i ſup vniūſis p q̄bus miſit me ad vos. Nūc ḡ ſcientes ſcietis. q2 gladio et fame r peſte moriemī in loco quē voluiſtis intrare vt habitaretis ibi.

XLIII

[a]Factū eſt aūt cū cōpleſſet Hieremias loquēs ad ppl'm vniuerſos ſmōes dn̄i dei eoꝝ p q̄bus miſerat eū dn̄s de⁹ eoꝝ ad illos oīa v̄ba hec. dixit azarias fili⁹ ozie r iohānan filius caree [b]r omēs viri ſupbi dicētes ad hieremiā. Mendaciū tu loq̄ris. Nō miſit te dn̄s de⁹ nr̄ dicēs: ne ingrediamini egyptū vt hitetis illic: [c]ſz baruch fili⁹ nerie incitat te aduſuz nos vt tradat nos i man⁹ chaldeoꝝ r interficiat nos r traduci faciat i babylonē. Et nō audiuit iohānan fili⁹ caree: r oēs principes bellatoꝝ r vniūſ⁹ popul⁹ vocē dn̄i vt manerēt i t̄ra iuda ſz tollēs iohānā filij caree r vniūſi principes bellatoꝝ: vniūſos reliq̄arū iuda q̄ reuſi fuerāt de cūctis gentib⁹ ad q̄s fuerātaū diſperſi vt hītarēt i t̄ra iuda: viros r mlieres r paruulos r filias reḡ r oēm aīaz quā reliq̄rat nabuzardan princeps militie cum godolia filio aichā filij ſaphan: [d]r hieremiā pphā3 r baruch filiū nerie: r ingreſſi ſūt i terrā egypti. q2 nō obedierūt voci dn̄i: et venerunt vſq3 ad taphnis [e]Et fact⁹ eſt ſermo dn̄i ad hieremiā i taphnis:

Capl'm. XLIII.

a Factū ē. Poſtq̄3 poſita ē diuini miſſi explicatio. Hic ɔſr ponit̄ eiuſdē refutatio. r diuidit̄ in duas p̄tes. q2 p̄io hec refutatio ponit̄. r ſc̄do pena ſeq̄ns ſubiūgit̄. ibi. Et fact⁹ eſt. Prima pars patet vſq3 ibi.

b Omēs viri ſupbi q2 rebellabāt v̄bo dn̄i

c Sed baruch⁹ fili⁹ nerie incitat te. hieremias enī erat magne fame r auctoritatis. r ideo dictuz hieremie q̄d dicebāt falſum retorquebāt in malicia3 baruch q̄ tn̄ erat innocens. cetera patēt vſq3 ibi.

d Et hieremiā prophetaz r baruch. Iſti enī nō ibant voluntarie. ſed coacti a principibus bellatoꝝ r populo r venerunt vſq3 ad taphnis. nomē eſt ciuitatis famoſe i egypto.

e Et factus eſt ſermo rc. Hic conſequēter pena debita ſub

iungit̄. ⁊ pmo ꝓpter pctm̄ inobedientie. ſcđo ꝓpter pctm̄ idolatrie. ca. ſe. Primū oñdit ſenſibili ſigno cū dicit.

f Sume ⁊c. ſub muro latericio ⁊c. in heb. hr̄. In luto latericio .i. in luto diſpoſito ad faciendū inde

g Latēt (lateres. tibus viris iudeis. et cū cōpletū fuerit ſint memores ꝙ pdictū ē

h Ecce ego (cis. mittā ⁊ aſſumā nabucho. inſtigādo eū ad veniendū ꝯ egyptū.

i Seruū meū. hoc dr̄. q2 erat executor diuine iuſticie.

k Et ponā thronū eiꝰ ſup lapides iſtos. .i. ſup locū vbi ſūt lapides iſti vel prope. q2 frequēter ī heb. ponit̄ ſup p iuxta. ſic dr̄ cōmuni ſmone ꝙ rothomagꝰ eſt ſup ſecanā. Dicūt aūt aliq̄ expoſitores catholici ꝙ iudei ꝯtra hieremiam ꝯcitati ꝓpter vba iſta cū illis lapidibꝫ interfecerūt eū ⁊ in hoc ſequunt̄ epiphanium q̄ h̄ ⁊ plura alia dixit d̄ hieremia. ſed h̄ nō hr̄ ex textu nec ex Ioſepho. Ra. ſa. etiā ſentit ꝯtrariū vt videbit̄ ca. ſequenti.

l Quos ī mortē ⁊c. q2 aliq̄s interficiet. aliq̄s captiuauit.

m Et ſuccēdet ignē in delubris .i. in templis. ⁊ dicunt̄ delubra a deleo les. q2 ibi delent̄ pctā ſm̄ errorem gentilium.

n Et captiuos ducet illos .i. egyptios.

o Et amiciet .i. inuoluetur.

p Terra egypti. mltitudine exercitus regis babylonis. ita ꝙ nō poterit reſiſtere. in hebreo habet̄. Et amiciet terrā egypti .i. inuoluet.

q Sicut amicitur .i. inuoluit.

r Paſtor pal. ſuo. paſtor eī trāfferēs greges de vno loco ad aliuū inuoluit palliū ſuum ⁊ portat ſup humerū. ⁊ p h̄ deſignat̄ ꝙ rex depredabit̄ bona egypti portans ea ad terrā ſuā. iō ſubdit̄.

s Et egredietur inde in pace .i. ſicut victor cui nō pōt reſiſti.

t Et cōteret ſtatuas domꝰ ſolis .i. tēplū in q̄ colebat̄ ſol. qđ erat in ciuitate eliopoleos. He nef. .i. ca. ſic nomīata ab elios qđ ē ſol ⁊ polis ciuitas. ⁊ de ea dr̄ Eſa. xix. ciuitas ſolꝭ vocabitur vna.

Cap. XLIIII.

Verbū. Hic ꝯſequēter ponit̄ cōmīatio pene p pctō idolatrie. ⁊ diuidit̄ in duas. q2 pmo ponit̄ dicta cōmīatio. ſcđo ꝓpli obſtinatio. ibi. Rñde. ūt aūt. pma adhuc ī duas. q2 pmo arguit̄ culpa. ſcđo ſubdit̄ pena. ibi. Ideo hec dicit. Circa pmū ponit̄ locus ecīj dr̄.

b Habitātes in magdalo ⁊c. nomina ſunt villarū in qbꝰ habitabant iudei qui trāſfugerāt in egyptū vt dictū ē ca. pcedēti.

c Vos vidiſtis oēe malū ⁊c. q. d. ex eo ꝙ vidiſtis ſenſibilit̄ penā quā intuli hierl'm ⁊ terre iuda ꝓpter peccatū idolatrie debere tis eſſe correcti.

d Et miſi ad vos omnes ſuos ⁊c. .i. ad vos plures nūcios frequēter ⁊ ſolicite ad retrahendū vos de idolatria. cetera patēt vſq3

e Sſm̄ diē (ibi. hanc .i. vſq3 ad hāc tēpus in apparet manifeſte vindicta quā intuli. cetera patēt vſq3 ibi.

f Nunqd obliti eſtis mala patrū vr̄oꝝ. q. d. bn̄ deberetꝭ eē mēores de pena quā eis intuli. vt ſic in peccatis eos nō imitaremini.

g No ſunt mū. vſq3 ad hāc diē q2 macula remanet in vobis q̄ eſtis coꝝ filij imitātes eos in malis.

h Iō hec dicit dñs. h̄ ponit̄ cōminatō pene. ⁊ ptꝫ lr̄a vſq3 ibi.

i Cui po. fa. ſu. vt ingre. ter. egypti. ſc. ad h̄ cōfirmando ⁊ alios inducendo.

k Et

dicēs. Sume tibi lapides grādes in manu tua ⁊ abſcōdes eos in cripta q̄ eſt ſub muro latericio in porta domus pharaonis ī taphnis cernētibꝫ viris iudeis ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū deus iſrl'. Ecce ego mittā ⁊ aſſumā nabuchodonoſor regē babylōis ſeruū meū: ⁊ ponā thronū eius ſuper lapides iſtos q̄s abſcondi ⁊ ſtatuet ſoliū ſuū ſup eos. Veniēſq3 pcutiet terrā egypti quos in mortem: in mortē. ⁊ q̄s in captiuitatem: in captiuitatem: ⁊ quos in gladiū: in gladiū. Et ſuccendet ignē in delubris deorum egypti ⁊ cōburet ea: ⁊ captiuos ducet illos. Et amiciet terra egypti ſicut amicit̄ paſtor pallio ſuo ⁊ egredietur inde ī pace. Et cōteret ſtatuas domꝰ ſolꝭ q̄ ſūt ī t̄ra egypti: ⁊ delubra deoꝝ egypti cōburet igni.

Verbū XLIIII.

Verbū qđ factū ē ad hieremiā ⁊ ad oēs iudeos q̄ habitabāt in terra egypti habitātes in magdalo ⁊ in taphnis ⁊ in mēphis ⁊ in terra phatures dicens. Hec dicit dñs exercituū deus iſrael. Vos vidiſtis omne malū iſtud qđ adduxi ſup hierl'm ⁊ ſup oēs vrbes iuda. ⁊ ecce deſerte ſunt hodie. ⁊ nō eſt in eis habitator. ꝓpter maliciā quā fecerūt vt me ad iracūdiā ꝓuocarent. et irent vt ſacrificarent ⁊ colerēt deos alienos q̄s neſciebāt illi ⁊ vos ⁊ patres veſtri. Et miſi ad vos oēs ſuos meos ꝓphas de nocte ꝯſurgens. mittenſq3 ⁊ dicens. Nolite facere verbū abomīatōis huiuſcemodi. Et nō audierūt nec inclinauerūt aurē ſuā vt cōuerterent̄ a malis ſuis ⁊ non ſacrificarent dijs alienis. Et ꝯflata eſt indignatio mea ⁊ furor meꝰ: ⁊ ſuccēſa eſt in ciuitatibꝫ iuda ⁊ ī plateis hieruſalē: ⁊ verſe ſunt ī ſolitudinē ⁊ vaſtitatē ſm̄ diem hanc. Et nūc hec dicit dñs exercituū deꝰ iſrl'. Quare vos facitꝭ malū grande hoc cōtra aīas vr̄as vt intereat ex vobꝭ vir et mulier paruulus ⁊ lactens de medio iude. nec relinquat̄ vobis quicq̄ reſiduū ꝓuocantes me in opibꝫ manuū vr̄aꝝ ſacrificādo dijs alienis in terra egypti in quā ingreſſi eſtis vt habitetis ibi. et diſpereatꝭ ⁊ ſitis ī maledictionē ⁊ in obprobriū cūctꝭ gentibus terre. Nunqd obliti eſtis mala patrū veſtroꝝ ⁊ mala regum iuda ⁊ mala vxorū eoꝝ: ⁊ mala veſtra ⁊ mala vxorū veſtraꝝ q̄ fecerunt in terra iuda ⁊ in regionibꝫ hierl'm: Nō ſūt mundati vſq3 ad diē hanc: et nō timuerūt ⁊ non ambulauerunt in lege dñi ⁊ in preceptis meis. q̄ dedi corā vobꝭ ⁊ corā pr̄ibus vr̄is. Ideo hec dicit dñs exercituū deus iſrl'. Ecce ego ponā faciē meā in vobis in malū ⁊ diſperdā oēm iudam. Et aſſumā reliquias iude qui poſuerūt facies ſuas vt ingrederent̄ terrā egypti et habitarent ibi ⁊ conſument̄ omnes in terra egypti ⁊ cadēt in gladio ⁊ in fame. Conſument̄ a minimo vſq3 ad ma-

conſumentᷣ oēs in ter
ra egypti. q: aliqui tñ
euaſerūt unde qui nō
uenerūt voluntarie ſed
magis ab aliis tracti.
vt videbitur poſtea.
l Ad quā ipi eleuāt
aīas ſuas. ſapiētes re
uerti aliqñ in terram
iuda.
m Nō reuertenᷣ ni
ſi q̄ fugerint. in heb.
hr̄. Niſi euadentes. ⁊
dicit hic Ra. ſa. ꝙ iſti
ſunt hieremias ⁊ ba-
ruch q̄ in deſtructiōe
hierl̄m habuerunt re
gē babylonis ꝓpiciū.
vt dictū eſt ſ. xxxvij. ⁊
xxxviij. ⁊ ſilr̄ qñ deſtru
xit egyptū inueniens
hieremiam ibi. et ba-
ruch fuit eis ꝓpicius
dimittens eos redire
pacifice in iudeā. ꝓba
bile tñ eſt ꝙ cū eis re
dierūt aliq̄ alii de iu-
deis. Et h̄ p3 q̄d dixi
in ca. pcedenti. ſ. ꝙ Ra.
ſa. negat hieremiā fu-
iſſe lapidatū i egypto
q̄d tñ circa hoc veri⁹
ſit iudicio alioꝝ relin
quo.
n Reſpōderūt autem.
Hic pñr deſcribitᷣ po-
puli obſtinatio. Circa
q̄d primū ponitᷣ irra-
tionabilis ppl'i reſpōſio.
ſcdo rōnabil' dicte re-
ſponſionis cōfutatio
ibi. Et dixit. Sentētia
prime partis p3 vſq3
ibi.
o Ser. quē lo. es ad
nos in no. dñi. nō au
die. ex te. q. d. reputa-
m⁹ te falſum dicere.
p Sed fa. faciemus
abſq3 retinaculo.
q Ut ſacrificem⁹ re
gine celi. i. lune.
r Et bñ no. erat. in h̄
falſum dicunt. vt po-
ſtea oſtenditur.
s Q. ſi nos ſacrifi-
camus. vbū eſt mulie
rū poſt viros ſuos lo
quentium.
t Nunq̄d ſine viris
nr̄is. i. ſine ſcitu ⁊ vo-
luntate eorum.
v Faciem⁹ ei placē
tas. q. d. non ſic expri
mitur in textu pceden
ti. ſcientes ꝙ ſacrifica

ximū: in fame ⁊ gladio mo-
rientᷣ ⁊ erūt i iuſiurādū ⁊ in
miraculū ⁊ in maledictōe3
⁊ in obprobriū. Et viſitabo
ſup habitatores terre egypti:
ſicvt viſitaui ſup hierl̄m in gla
dio ⁊ fame ⁊ peſte: ⁊ ñ erit q̄
effugiat. ⁊ ſit reſidu⁹ de re-
liquiis iudeoꝝ q̄ vadūt vt
pegrinentᷣ in terra egypti ⁊
reuertanᷣ in trā iuda ad quā
ipi eleuāt aīas ſuas vt re-
uertanᷣ ⁊ habitēt ibi. [m] Nō re-
uertenᷣ niſi q̄ fugerit. [n] Re-
ſpōderūt aūt hieremie oēs
viri ſciētes ꝙ ſacrificarent
vxores eoꝝ diis alienis: et
vniūſe mlieres q̄rū ſtabat
multitudo grādis: ⁊ oīs po
pulus habitantiū in tra egy-
pti in phatures dicentes.
[o] Sermonē quem locut⁹ es
ad nos in noīe dñi nō audi
emus ex te: [p] ſ3 facientes faci
em⁹ oē vbū q̄d egredietᷣ
de ore nr̄o [q] vt ſacrificemus
regine celi ⁊ libem⁹ ei liba-
mina. ſicut fecim⁹ nos ⁊ prēs
nr̄i. reges nr̄i ⁊ pricipes nr̄i
in vrbibꝫ iuda et in plateis
hierl̄m. ⁊ ſaturati ſum⁹ pani
bus: [r] ⁊ bñ nob erat. malūq3
nō vidim⁹. Ex eo aūt tpe q̄
ceſſauim⁹ ſacrificare regine
celi ⁊ libare ei libamīa: indi
guim⁹ oībꝫ: ⁊ gladio ⁊ fame
cōſumpti ſum⁹. [s] Q ſi nō ſa-
crificam⁹ regine celi: ⁊ liba-
mus ei libamīa: [t] nūq̄d ſine
viris nr̄is [v] faciem⁹ ei placē-
tas ad colendū eā ⁊ libami
na ad libādū? [x] Et dixit hie-
remias ad oēm ppl'm: adū-
ſum viros ⁊ adūſu3 mulie-
res ⁊ adūſum vniūſam ple
be3 q̄ reſpōderāt ei vbū dicēs.
[y] Nūq̄d nō ſacrificiū q̄d ſacri
ficaſtis in ciuitatibꝫ iuda ⁊
in plateis hierl̄m vos ⁊ prēs
vr̄i. reges vr̄i ⁊ pricipes vr̄i
⁊ ppl's tre: [y] hoꝝ recordat⁹ ē
dñs ⁊ aſcendit ſup cor ei⁹? [ʒ] ⁊

nō poterat dñs vltra porta
re ꝓpt maliciā ſtudioꝝ vr̄o
rū: ⁊ ꝓpt abomīatōes q̄s fe
ciſtis. ⁊ facta eſt tra vr̄a i deſo-
latōem ⁊ i ſtuporē ⁊ i male-
dictū eo ꝙ ñ ſit habitator: [a] ſicut
eſt dies h̄. Propterea ꝙ ſa
crificaueritis idol' ⁊ peccaue
ritis dño: ⁊ ñ audieritis vocē
dñi ⁊ i lege ⁊ i pceptis ⁊ i te
ſtimoniis ei⁹ nō ābulaueri-
tis. idcirco euenerūt vobis
mala h̄ ſicut dies hec. [b] Dixit
aūt hieremias ad oē3 ppl'm
⁊ ad vniūſas mlieres. Au-
dite vbū dñi oīs iuda q̄ eſtis
in tra egypti. Hec inq̄t dñs
exercituum de⁹ iſrl' dicēs.
Uos ⁊ vxores vr̄e locuti eſtis
ore vr̄o: ⁊ manibꝫ vr̄is imple
ſtis dicētes. Faciam⁹ vota
nr̄a q̄ vouimus vt ſacrifice
m⁹ regine celi ⁊ libem⁹ ei li-
bamina. Impleſtis vota vr̄a
⁊ ope ꝑpetraſtis ea. Ideo au
dite vbū dñi oīs iuda q̄ ha
bitatis in tra egypti. [c] Ecce
ego iuraui i noīe meo ma-
gno ait dñs. q: neq̄q̄3 vltra
vocabitᷣ nomen meū ex ore
oīs viri iudei dicētis. viuit
dñs de⁹ i oī tra egypti [d] Ec-
ce ego vigilabo ſuper eos i
malū ⁊ nō i bonū: ⁊ cōſumētᷣ
oēs viri iuda q̄ ſūt i tra egy
pti gladio ⁊ fame donec pe
nit⁹ cōſumanᷣ. Et q̄ fugerit
gladiū: reuertenᷣ d terra egy-
pti in trā iuda viri pauci. [e] ⁊
ſcient oēs reliq̄e iuda igredi
entiū trā egypti vt habitēt ibi
cui⁹ ſmo cōpleatᷣ me⁹ an il
loꝝ. Et h̄ vob ſignū ait dñs
ꝙ viſitē ego ſup vos i loco
iſto. vt ſciatis q: vere cōple
buntᷣ ſmones mei 𝔠 vos in
malū. Hec dicit dñs. Ecce
ego tradā pharaonē ephree
regē egypti i manu inimico
rū ei⁹ ⁊ i māu q̄rētiu3 aīam
illi⁹ ſicut tradidi ſedechia3 re
gē iuda i māu nabuchodo-

rent vxores eoꝝ. In
hebreo hr̄ hic. Fecim⁹
ei placētas ad facien
dū ei vultū. offerebāt
enī ei panes rotūdos
in q̄bꝫ erat impſſa ef-
figies lune.
x Et dixit hieremi-
as. hic cōſiter ponit di
cte reſpōſionis cōfutatio.
⁊ faciēdo inferᷣ debita
punitio. ibi. Dixit aūt
Prima pars patet vſ-
q3 ibi.
y Hoꝝ recordat⁹ eſt
dñs. ſ. ſacrificioꝝ que
prēs vr̄i ⁊ vos fecitis
in hierl̄m. dz ei inde
iuſte recordari de ma
lis impioꝝ. qñ infert
debitū ſuppliciū.
ʒ Et nō poterat dñs
vltra portare. i. mala
vr̄a diſſimulare abſq3
punitione.
a Sicut eſt dies hec
id eſt ita claꝝ eſt h̄ ſicut
hec dies. ⁊ ſic p3 cōfu-
tatio reſpōſionis pdicte
q: ex ſacrificiis idolo
rū nō habuerūt ꝓſpe
ritatē. ſed maximā ad
uerſitatem.
b Dixit aūt. Hic cō
ſequēter inferᷣ debi-
ta punitio. ⁊ patet lra
vſq3 ibi.
c Ecce ego iuraui in
noīe meo ma. ait dñs
q: nō habuit maiore3
ſe p quē iuraret. iō iu
rauit p nomen ſuū. ſi-
cut ⁊ Gene. xxij. Per
memetipm iuraui di
cit dñs ⁊c.
d Ecce ego vigilabo
ſup eos. in malu3. i. cito
inducā ſup eos ma
lum pene.
e Et ſcient oēs reli-
quie iuda p pene ex-
perientiā que hñt mō
oculos clauſos p cul-
pam. cetera patent.

Sup ca. xliiij. vbi dr̄ in poſtil. Ut ſacrificem⁹ regine celi. Uerſus habem⁹ in h̄ loco. Ut ſacri- Additio. ficemus regine celi. in hebreo h̄r. operi celeſti ſeu celoꝝ. qḋ nō eſt intelligēdū de luna tm̄ ſed de cō- ſtellatione ſyderꝝ. put dictū fuit ſ. ca. vij. in additōe ſcd̄a.

Caplm. XLV.

Uerbū qḋ locutus eſt. hic ponitur qḋdam correlariū. ⁊ refertur iſtud dictū ad tp̄s p̄cedens cū dicitur.

b Anno q̄rto Joachim ⁊c. ⁊ ſic patet ꝙ iſtud fuit añ deſtructionē hīrl'm p. xviij. annos. q2 ioachī regnauit. xi. annis ⁊ ſedechie. xi. anno. ij. menſe capta fuit hierl'm. vt dictū ē ſupra. xxxix.

c Hec dicit dn̄s de⁹ iſrael ad te baruch ⁊c. hic dicit Ra. ſa. ꝙ iſte baruch ferebat moleſte ꝙ ipſe nō erat aſſecutus ſpm̄ ꝓphetie. q2 diu fuerat hieremie ſicut ioſue miniſter moyſi ⁊ helyſeus miniſter helye ꝯſecuti fuerunt donū ꝓphetie. ⁊ ſic exponit qḋ ſubditur.

d Dixiſti. u baruch

e Ue mihi miſe. ⁊c. dolebat enī de incarceratiōe hieremie. qui tunc erat recluſus. vt dictū eſt ſ. xxxvi. et de h̄ ꝙ nō habebat ſpiritū prophetie.

f Laboraui i ge. meo

Uerbū qḋ locut⁹ eſt hieremias propheta ad baruch filiū nerie cū ſcripſiſſet vba h̄ in libro ex ore hieremie: ᵇānoq̄rto ioachim filij ioſie reg' iuda dicēs. ᶜHec dic̄ dn̄s de⁹ iſr'l ad te baruch. ᵈDixiſti. ᵉUe miſero mihi: qm̄ addidit dn̄s dolorē dolori meo. ᶠLaboraui i gemitu meo ᵍ⁊ req̄ez nō inueni. Sic dices ad eū. Hec dicit de⁹. ʰEcce q̄s edificaui ego deſtruo: et q̄s plātaui ego euello: ⁊ vniuerſaz terrā hãc. ⁱEt tu q̄ris tibi grādia. ᵏNoli q̄rere: ˡq2 ecce ego adducā malū ᵐſup oēm carnē ait dn̄s: ⁿ⁊ dabo tibi aīam tuā in ſalutē i oībus loca ad quecūq3 prexeris. noſor reg' babylōis inimici ſui ⁊ q̄rēt' aīaz ei⁹. XLV

.XLVI.

Quod factū eſt vbū dn̄i ad hieremiam

ꝓpter iſta duo. g Et requiē nō inueni. i. nō ſu3 expertus ſup me requieſcere ſpm̄ dn̄i. ⁊ ſubdit̄ rn̄ſio ſui dicti cu3

h Ecce q̄s ego edificaui deſtruo. i. (dr̄ in perſona dei. ſplm meū ⁊ tēplū nomī meo dedicatū deſtruā de ꝓpinq̄.

i Et tu queris tibi grādia. q̄ vis fieri ꝓpha. aliqui libri hn̄t gaudia. ⁊ male. q2 lr̄a eſt corrupta p ſcriptores ꝓpter ſilitudinē lr̄aꝝ. k Noli q̄rere. q. d. nīgr̄ tu⁹ non ꝯſunt ſed magis de ꝓphetia ſe excuſauit vt pz in prin. h⁹ libri.

l Quia ecce ego addu. malū. captiuitatis ⁊ deſtructōis

m Sup oēm carnē. i. ſup oēm hoīem de iudea. q2 de illa terra loquit̄ hic ſcriptura. ⁊ inducit̄ h̄ p rōne ex q̄ debeat ceſſare a ſua petitiōe. q2 ſpūs ꝓphetie dat̄ p cōi vtilitati ppl'i. ſm ꝙ dr̄. i. ad Cor. xij. ⁊ iō imminēte deſtructiōe ⁊ captiuitate ppl'i nō d3 ſpūs ꝓphetie poſtulari.

n Et dabo tibi aīam tuā. i. vitā. ⁊ h̄ ſufficiat tibi. Expoſitores vero nr̄i nō dicūt ꝙ baruch q̄reret ꝓphetie ſpiritū ſibi dari. ſed ꝙ impatiēter vel ſaltē min⁹ patiēter portabat tribulationē magr̄i ſui ⁊ ſuam. q2 hieremias erat recluſus. ⁊ liber quē ſcripſerat baruch cōbuſt⁹. ⁊ vterq3 ad mortē q̄rebat̄. vt h̄r ſ. xxxvi. ⁊ ꝓpter iſta dicebat. Ue mihi mi. qm̄ addi. dn̄s dolorē ⁊c. ideo ſubdit̄ in pſona dn̄i. Ecce q̄s edificaui ego deſtruo. q. d. debes portare patienter tribulationē tuā. ſm ꝙ dicit apl's. flere cū flentib⁹. Et tu q̄ris tibi grādia. i. vt ſis in q̄ete ⁊ pace tua. Noli q̄re-

re. q. d. nō eſt tp̄s īminēte ppl'i tui in tribulatiōe ⁊ captiuitate. cetera patent ex dictis. Caplm. XLVI.

Quod factū eſt. Sup⁹ hieremias ꝓphetizauit cōtra iudeos principalr̄. licet aliq̄ immiſcuerit contra gentiles. Hic ꝯſr̄ ꝓphetizat ꝯ extraneos. ⁊ diuidit̄ in duas partes q2 p̄io p̄mittit̄ q̄dã breuis p̄fatio. ſecūdo ſubditur narratio. ibi ad egyptū. Circa primum dicitur.

a Q. factū eſt vbu3 dn̄i ad hiere. ꝯ gentes. Iſta ꝓphetia erat ad ꝯſolationē iudeoꝝ. et iō facta eſt ꝯ illas gentes q̄ ſpeciali mō eis nocuerūt. ⁊ iſte gētes fuerūt babylonij. qui pplm captiuauerūt. ⁊ egyptij ex ꝙ ꝯfidētia iuecti nabuch. rebellauerūt vt pz ex ſupradictis. ⁊ amonite. ⁊ moabite. q̄ debuiſſēt eos iuuare rōne ꝯſanguinitatis. eo ꝙ deſcēderunt de loth nepote abrae ⁊ ſaraceni q̄ deſcēderūt ab iſmael filio abrae. et idumei. q̄ deſcenderunt ab eſau fratre iacob. et philiſtei ⁊ ſyri cōuicini ta'z ⁊ tm̄ magr̄ nocuerūt

b Ad egyptū ceis. Hic incipit narratio. ⁊ diuidit̄ in. v. ptes ſm quīq3 gētes ꝯ q̄s hieremias prophetizat. ptes ꝓſeq̄ndo patebūt icie't añ ab egyptijs

ꝓpha3 ꝯ gētes ᵇAd egyptū aduſum exercitū pharaōis nechao regis egypti. q̄ erat iuxta fluuiū euphraten in charchamis quē pcuſſit nabuchodo. rex babylonis in q̄rto anno Joachim filij ioſie regis iuda. ᶜPreparate ſcutum ᵈ⁊ clypeū ᵉ⁊ p̄cedite ad bellum. ᶠJungite equos et aſcendite equites. ſtate in galeis. ᵍpolite lanceas: induite vos loric. Quid igitur? ʰUidi ipſos pauidos ᵏ⁊ terga vertētes. fortes eorum ceſos. Fugerūt cōciti. ˡnec reſpexerūt. Terror vndiq3 ait dn̄s. ᵐNon fugiet velox: nec ſaluari ſe putet fortis. Ab aquilone iuxta flumē euphraten victi ſunt ⁊ ruerūt ⁿQuis eſt iſte ᵒqui quaſi flumen aſcendit: ⁊ velut fluuiorū intumeſcunt gurgites eius? ᵖEgyptus fluminis inſtar aſcendit: ᑫ⁊

⁊ diuidit̄ in duas ptes. q2 p̄io deſcribit̄ egyptioꝝ deſtructio. ſcd̄o iudeoꝝ ſaluatio. ibi. Et tu ne timeas. Prima in duas. q2 p̄io deſcribit̄ egyptioꝝ debellatio. ſcd̄o regni eorū deiectio. ibi. Uerbū qḋ locut⁹ ē. Pria adhuc i duas. q2 p̄io deſcribit̄ egyptioꝝ debellatōnis generalitas. ⁊ ſcd̄o eiuſdē gratuitas. ibi. Aſcēde i galaad. Pria adhuc i duaſ q2 p̄io deſcribit̄ debellatio q̄ñtū ad egyptios. ſcd̄o q̄ñtū ad eoꝝ auxiliarios. ibi. egypt⁹. Circa primū p̄io tāgit̄ locus belli cū dr̄. Juxta flumē euphratē i carchamis. ſcd̄o tp̄s. ibi. Quarto āno ioachī. tertio belli apparatus cum dr̄.

c Preparate ſcu. qḋ ꝓprie ē militū. d Et cly. ꝓprie eſt peditū. tñ frequēter vnū ponit̄ p alio e Et pce. ad bel. ordiate p acies diſtictas. f Jūgite e. in hebreo h̄r. ligate eq̄s. i. cingulate. qḋ fit añ aſcēſū eq̄tū. g Polite lan. i. forbite ferrea lāceaꝝ. vt meli⁹ penetrēt. Cōſequēter ponit̄ ꝯflict⁹. cū dr̄. h Uidi ip. pa. i. egyptiꝫ. k Et

l Nec re. retro ſe ex feſtinatōe fuge. ⁊ (ter. v. i. fugiētes. adhuc ſi valebit eis. iō ſubdit̄ m Nō fu. ⁊c. iō admiräda ſubdit ꝓpha n Quis ē iſte. i. rex egypti o Qui q̄ſi flu. aſcē. i. cū magna pōpa ⁊ apparatu ad pliū venit. et tñ ſic ē turpit̄ debellat⁹ p Egypt⁹. h̄ ꝯſr̄ deſcribit̄ debellatio q̄ñtū ad auxiliarios cū dr̄ q Et ve. flu. mo. flu. ei⁹. q2 plres alias gētes ſecū hēbat ⁊ fortes. vt poſtea ſubdit̄. de q̄ꝝ auxilio nimis ꝯfidebat. iō ſubdit̄. Et dicet aſcē. ⁊c.

r Exultate in curribꝫ. q2 antiq̄tus aliq̄ pugnabāt ī curribꝫ. s Et pcedāt fortes ethiopi. i. bellatores de illa terra. t Tenentes ſcutū. i. docti ad plīū. v Et lidij arripi. ⁊ iacientes ſagittas. q2 erant edocti in arte ſagittandi. x Dies aūt ille dn̄i ⁊c. q. d. totū iſtud nō valebit egyptijs. q2 dies ille belli ſtatutus eſt a deo. vt fiat vindicta de eis.

y Deuorabit gladi⁹ ſ. reg' babylonis egyptiorū exercitum.

z Et inebriabit̄ ſanguine eoꝝ. i. abſq3 mēſura effūdet ſanguiē.

a Aſcende. Hic deſcribit̄ debellationis grauitas. q2 mlti fuerunt interfecti. et alij vulnerati pro magna pte inſanabiliter. ideo ſubditur. a Aſcēde in galaad. vbi abūdabant medicinalia.

b Et tolle reſinā. i. medicinā. q2 tñ h̄ dicitur ironice. iō ſubdit̄. Fruſtra mltiplicas ⁊c.

c Audierūt gentes ignominiā. ex fuga ⁊ debellatione.

d Ululatus tuus. i. ſonus ɔfuſus fugientiū ⁊ morientiū. Repleuit terrā ⁊ ſubdit̄ cā.

e Quia for. impe. ī fortē. milites eni pharaonis q̄ adhuc non erant vulnerati ex feſtinatiōe fugiēdi vn⁹ impellebat aliū ad terram. ⁊ ſic mutuo ſibi nocebant.

f Uerbum. Hic ɔſit deſcribit̄ regni deiectio. ⁊ ſcd̄o ſubdit̄ eius reparatio. ibi. Et poſt hec. Prima adhuc in duas. q2 primo ponit̄ egyptioꝝ ruina. ſcd̄o chaldeoꝝ potentia. ibi. Uox eius. Circa primū dicit̄.

velut flumīa mouebūt̄ fluctus eius: ⁊ dicet. Aſcēdēs opiā t̄rā: pdā ciuitatē ⁊ hītatores ei⁹. Aſcēdite eq̄s [r] ⁊ exultate ī currib⁹: [s] ⁊ pcedant fortes ethiopie ⁊ lybie [t] tenētes ſcutū: [v] ⁊ lidij arripiētes ⁊ iacientes ſagittas. [x] Dies aūt ille dn̄i dī exercituū dies vltionis. vt ſumat vindictā de inimicis ſuis. [y] Deuorabit gladi⁹ ⁊ ſaturabit̄: [z] et inebriabit̄ ſanguie eoꝝ. Uictima eī dn̄i exercituū ī terra aq̄lonis. iuxta flumē eufrate. [a] Aſcēde in galaad: [b] ⁊ tolle reſinā vgo filia egypti. Fruſtra mltiplicas medicamīa: ſanitas ñ erit tibi [c] Audierūt gētes ignominiam tuā. [d] ⁊ vlulat⁹ tu⁹ repleuit terrā. [e] Quia fortis impegit ī fortē. ⁊ ābo pit̄er ɔciderūt [f] Uerbū qd̄ locut⁹ ē dn̄s ad hieremiā pphā ſup eo q ventur⁹ eſſet nabuch. rex babylonis ⁊ pcuſſur⁹ terrā egypti. [g] Annūciate egypto ⁊ auditū facite ī magdalo ⁊ reſonet in mēphis ⁊ ī taphnis dicite. [h] Sta ⁊ p̄para te q2 deuorabit gladi⁹ ea que p circūitū tuū ſunt. [i] Quare cōputruit fortis tu⁹. [k] Non ſtetit. qm̄ dn̄s ſubuertit eū Multiplicauit ruētes ceciditq3 vir ad pximū ſuū. Et dicet. [k] Surge ⁊ reuertamur ad pplm nr̄m ⁊ ad t̄rā natiuitatis nr̄e [l] a facie gladij colūbe [m] Uocate nomē pharaonis regis egypti [n] tumultū adduxit tp̄s. viuo ego inq̄t rex. dn̄s exercituū nomen ei⁹: [o] qm̄ ſicut thabor ī montib⁹ ⁊ ſic carmelus iu mari veniet. [p] Uaſa trāſmigrationis fac tibi habitatrix filia egypti. q2 mēphis: in ſolitudine erit. ⁊ deſeret̄ ⁊ inhītabil' erit [q] Uitula elegās atq3 formoſa egypt⁹ [r] ſtimulator ab aq̄lone veniet ei. [s] Mercēnarij q̄z ei⁹ q̄ vſabāt ī medio ei⁹ [t] q̄ſi vituli ſagiati [v] vſi ſūt ⁊ fugerūt ſil'. nec ſtare potuerūt [x] q2 dies īterfectiōis eoꝝ vēit ſup eos tp̄s viſitatiōis eoꝝ. [y] Uox ei⁹ q̄ſi [z] eris ſonabit. qm̄ cū exercitu pperabūt. [a] ⁊ cū ſecurib⁹ venient ei Quaſi cedētes ligna ſucciderūt ſaltū ei⁹ ait dn̄s q̄ ſupputari ñ pt [b] Multipli

ſic noīati eo q in aliq̄ eius vexillo erat ſignū columbe vt expoſitores nr̄i dicūt. in hebreo h̄r. A facie gladij vinoſi. id eſt inebriati ſanguīe occiſoꝝ. ſicut ſupra eo. ca. dr̄. Deuorabit gladius ⁊ inebriabit̄ ſanguie eoꝝ. Nō diuerſitas huius lr̄e eſt. q2 dictio hebraica hic poſita equoca eſt ad vinoſitatē ⁊ columbā vt dictū eſt ſ. xxv.

m Uocate nomen pharaonis. ironice dicitur hoc.

n Tumultū adduxit tp̄s. i. tp̄s a deo cōſtitutū adduxit multitudiēs chaldeoꝝ ad te deſtruēdū. in hebreo habet̄. Uocate ibi. ſ. ad bellū. pharao rex. ⁊ ēvocatiui caſus. Tumultus. ſ. belli. tranſit tp̄s ſtatutū. Dicit hic Ra. ſa. q die ſtatuta debebat egredi rex egypti in campū ɔtra regē babylonis ſ3 nō fuit auſus exire. et ſic ad deriſionē ei⁹ dicit̄ q temp⁹ ſtatutū belli tranſijt.

o Sicut thabor in montibꝫ ⁊c. i. ſic verū eſt q thabor eſt ſitus in monte ⁊ carmelus ppe mare. ſic vēiet deſtructio egypti. iō ſubditur.

p Uaſa trāſmigrationis fac tibi. i. p̄para te ad fugam de terra. Sciendum aūt q ſcriptura nō loq̄tur h̄ de carmelo vbi māſit nabal qui eſt ſatis longe a mari. ſed de carmelo in quo fuit manſio helie qui eſt ppinqui⁹ mari mediterraneo.

q Uitula elegās atq3 formoſa egypt⁹. h̄ dr̄. q2 ppl's egypti erat petulans ⁊ laſciuus.

f Uerbū ⁊c. q ventur⁹ eſſet nabucho. dicit Joſephus. x. li. antiq̄tatis iudaice. q nabucho. xxiij. anno regni ſui intrauit egyptū. ⁊ ſubiecit ſibi. debellatio aūt egypti predicta fuit q̄rto anno ioachim filij ioſie. vt dr̄ in principio hui⁹ ca. ⁊ ille fuit primus ann⁹ regni nabucho. vt habet̄ ſupra. xxv. ⁊ ſic ab illa debellatiōe egypti vſq3 ad iſtā deſtructionē regni ſui fluxerūt. xxij. anni. g Annūciate egypto ⁊c. i. in oībꝫ ciuitatibꝫ ⁊ locis pclamate. q omēs p̄parent ſe ad belluz. iō ſubdit̄. h Sta ⁊ p̄para te. q2 tñ hoc eis nō valuit. iō ſubditur. Quia deuorabit gladi⁹. i Quare cōpu. for. tuus. in hebreo dr̄. Quare ⁊c. cliuus ⁊c. inclinauit cadens ad terrā nō potēs ſe ſuſtinere ſic res putrida. reddit̄ cā. Qm̄ dn̄s ſubuertit eū. k Surge ⁊ reuer. ad pplm nr̄m. ſic dicebāt illi q̄ venerāt in auxiliuz egyptioꝝ. l A facie gladij colūbe. i. exercit⁹ chaldeoꝝ

r Stimulator ab aq̄lone veniet. i. nabuch. q̄ a parte aquilonis intrauit egyptū. et gladio ſuo ſtimulauit eū.

s Mercenarij q̄z ei⁹ ⁊c. terra egypti eſt ſupra mare mediterraneum. ppter qd̄ mercatores de extraneis regiōibꝫ veniētes ibi morabant̄ ad tp̄s.

t Quaſi vituli ſaginati. id eſt diuitijs pleni.

v Uerſi ſunt ⁊ fugerunt. vnuſquiſq3 ad terram ſuā propter guerrā imminentē. ideo ſubditur.

x Quia dies interfectionis eorum. ſ. quantū ad remanentes in egypto.

y Uox eius. Hic ɔſit ponitur babyloniorū potētia cū dicitur. Uox eius. i. fragor ⁊ ſtrepitus exercitus.

z Quaſi eris ſonabit. i. ſicut tuba eris.

a Et cum ſecuribus venient ei ⁊c. q. d. ſicut ligna non pſſit reſiſtere ſecuribus cedentium. ſic nec egyptus poterit reſiſtere exercitui babyloniorum. b Multiplicati

cati ſūt ſup locuſtas: ⁊ nō ē eis numer⁹. Cōfuſa ē filia egypti: ⁊ tradita in manus ꝑpli aqlonis dic dñs exercituū de⁹ iſrl. Ecce ego viſitabo ſup tumultū alexandrie ⁊ ſup egyptū ⁊ ſup deos ei⁹ ⁊ ſup reges ei⁹ ⁊ ſup pharaonē: ⁊ ſup oēs q̄ ɔfidūt in eo ⁊ dabo eos i man⁹ q̄rentiū aīam eoꝝ: et in man⁹ nabucho. regis babylōis: ⁊ i manus ſuoꝝ ei⁹. Et poſt hec habitabit ſicut diebꝫ priſtinis ait dñs. Et tu ne timeas ſue me⁹ iacob: ⁊ ne paueas iſrl. Quia ecce ego ſaluū te faciā de longinq̄: ⁊ ſemē tuū de t̄ra captiuitatis tue. Et reuertet iacob ⁊ reqeſcet ⁊ pſperabit ⁊ non erit q̄ exterreat eū. Et tu noli timere ſerue meus iacob ait dñs. q2 tecū ego ſuȝ. q2 ego ɔſumā cūctas gētes ad q̄s eieci te. Te vo nō ɔſumaȝ: ſed caſtigabo te in iudicio: nec q̄ſi innocēti parcā tibi.

ſunt ſup locuſtas ⁊c. in h̄ deſignat magna multitudo exercitus babylonis.
c Viſitabo ſup tu. al. ꝑ̄. nomē eſt ciuitatꝭ egypti famoſe. in q̄ erat ꝑpl's mult⁹. nō ſignat hic ꝑ tumultū. in heb. tñ h̄r. Sup tumultū mino. ſic eñ vocabat illa ciuitas tpe hieremie. ſed poſtea ꝑ magnū tps alexander magn⁹ egyptū ſibi ſubiecit ⁊ illā ciuitatē in ꝑtē deſtructā reedificauit ⁊ amplianit ⁊ ſuo noīe denoīauit. ꝓpter qđ tranſlator q̄ fuit poſt tēp⁹ alexādri trāſtulit nomē vltimū qđ erat et eſt famoſum.
d Et ſup de⁹ ei⁹. i. ſuper idola argentea et aurea que rapuerunt
e Et ſup chaldei reges eius. q2 plꝫs reguli erāt ſub rege egy.
f Et ſup eos ꝓpt. q̄ ɔfiſi. in eo. q̄ venerāt ad ei⁹ auxiliū ſperantes ab eo auxiliari in caſu conſimili.
g Et poſt hec. hic ɔſequēter ponit regni egypti reparatio. q2 licȝ tūc nabucho. egyptuȝ vaſtauerit. ⁊ nomē regni inde abſtulerit. tñ poſtea fuit ab egiptijs habitata. ſ. poſt fineȝ xl. annoꝝ ſm q͛ habet Ezech. xxix. fuerūt etiā ibi poſtea reges magni ⁊ potētes. vt ꝑꝫ in libris Dañ. ⁊ Macha. ⁊ hoc eſt qđ dicit Et poſt hec habitabit ⁊c. ⁊ patet lr̃a.
h Et tu. Hic ɔſeq̄nter deſcribit ɔſolatio iudeoꝝ q̄bus ꝓmittitur reuerſio a captiuitate babylonica cū dr̄. Et tu ne timeas ſerue meus iacob. cui⁹ cā ſubdit.
i Quia ecce ego ſaluū te faciā. ⁊ dr̄ hoc de iuſtis illius ꝑpli. q2 impij fuerūt deleti. cetera patēt vſq3 ibi.
k Te vero nō ɔſumā. totaliter delēdo. l Sed caſtigabo te in iudicio. penis tpalibꝫ ſm ordinē iuſticie mee te affligendo. m Nec q̄ſi innocēti parcā tibi. q. d. q2 nō es innocens ſm veritatē. vel ſic ne iudices te innocētem ſi tibi parcerem.

In ca. xlvi. vbi dr̄ in poſtil. Et ammon ⁊ moabite. Additio. i.
De iſtis ɔſanguinitatibꝫ tam antiq̄s ſeu bñficijs tā longo tpe ante receptis q̄ poſtillator allegat nō fit mētio in h̄ loco nec i alijs ſtibꝫ. q2 talia nō ɔſueuerūt in mēoriā reduci niſi apud eos q̄ ſcripturā ſacrā recipiūt. vñ natiōes hic expſſe repꝛehendunt ꝓpter vicinitatē. vel ſaltē humanitatē. q2 ſm legem nature homo nō debet alteꝝ ledere ⁊c.

In eodē ca. vbi dr̄ in poſtil. Et tolle reſinam. Additio. ij.
Ubi nos habem⁹ reſinā. in hebreo habetur tori qđ ſignat tyriacam. put dictuȝ fuit ſupra in additione ſup ca. viij.

In eodē ca. vbi dr̄ in poſtil. A facie gladij columbe. Additio. iij.
In hebreo in h̄ loco ꝓprie h̄r. A facie gladij colūbe ⁊c. nō aūt. A facie gladij dnoſi. q̄liter aūt intelligat gladi⁹ colūbe. vide ſupra ca. xxv. in additione vltima.

Capl'm. XLVII

Quod fa XLVII. ctū eſt vbū dñi ad hieremiaȝ pphaȝ ɔ̄ paleſtinos: anteq̄ȝ percuteret pharao gazā. Hec dic dñs. Ecce aq̄ aſcēdēt ab aq̄lone ⁊ erūt q̄ſi torrēs inūdans: ⁊ opient t̄rā ⁊ plēitudinē ei⁹. vrbē ⁊ hītatores eius. Clamabūt hoies et vlulabunt oēs hītatores t̄re a ſtrepitu pōpe armoꝝ ⁊ bellatoꝝ ei⁹ a cōmotiōe q̄drigaꝝ eius: ⁊ multitudie rotaꝝ illi⁹. Nō reſpexerūt p̄res filios manibꝫ diſſolutis ꝑ aduētu diei in q̄ vaſtabūt oēs phyliſtijm: ⁊ diſſipabit tyr⁹ ⁊ ſydon cū omibꝫ reliq̄s auxilijs ſuis. Depopulat⁹ ē eī dñs paleſtinos reliq̄as inſule capadocie. Venit caluiciū ſup gazā. ɔticuit aſcalon: ⁊ reliquie vall' eaꝝ. Uſq3 q̄ ɔcideris. O mucro dñi. vſq3 q̄ nō q̄eſces: Ingredere in vaginā tuam refrigerare ⁊ ſile. Quō q̄eſcet cū dñs p̄cepit

q Quod factū eſt. Hic ɔſr hieremias pphetizat contra philiſteos. et prio ponit hui⁹ reuelationis tps. cū dr̄. Q. factū eſt vbū dñi ⁊c. anteq̄ȝ pcuteret pharao gazā. ⁊ vt dicit Ra. ſa. hoc fuit tps q̄ nabucho. obſidebat hirlm. vt dictuȝ eſt s̄. xxxvij. ⁊ ab illa obſeſſione diſceſſerūt chaldei. vt obuiarēt egyptijs venientibꝫ in auxilium iudeoꝝ. q̄rū occurſuȝ timens rex egypti ſpoliauit gazā que ē ciuitas in extremitate terre philiſtinoꝝ verſus egyptū. vt ꝑꝫ i deſcriptione illi⁹ terre. ⁊ reuerſus eſt in terrā ſuam. Conſeq̄nter ponit vaſtatio philiſtinoꝝ ꝑ regē babylōis. cū dr̄.
b Ecce aque deſcendent ab aq̄lone ⁊c. q2 a parte aquilonis intrauit exercit⁹ babylonis terrā philiſtinoꝝ qui noīatur noīe aqꝝ inundantiuȝ ad deſignandū fortitudineȝ exercitus ⁊ ei⁹ impetum ſicut Eſa. viij. dr̄. Adducet dñs ſup eos aquas fluminis fortes ⁊ multas regem aſſyriorum ⁊c.
c Clamabūt hoies ⁊ vlulabūt. eſt eñ vlulat⁹ ſon⁹ ɔfuſus ꝓcedēs ex magno
d Nō reſpexerūt p̄res fili. ad ad- (timore ⁊ anxietate. iuuandū eos ex impotētia. e Et diſſipabitur tyrus ⁊ ſydon. iſte ciuitates erant ɔfederate philiſteis. ⁊ iō diſſipate fuerūt cū eis. f Reliquias inſule capadocie. capadoces ⁊ philiſtei exierūt de eadē gente. ſm q͛ dr̄ Gen. x. de quibꝫ egreſſi ſunt phyliſtīm ⁊ capturim. i. capadoces. vñ hic h̄r in hebreo. Inſule caphtur. ⁊ ꝓpter ꝓpinq̄tatē dictā in auxiliū philiſtinoꝝ venerūt ⁊ cū eis perierūt.
g Venit caluiciū ſup gazā. licet eñ fuiſſet primo ſpoliata ꝑ regē egypti vt dictū eſt. poſtea fuit ampli⁹ deſtructa ꝑ regem babylonis. h Conticuit aſcalon. i. ꝑpl's aſcalonis. nō potens reſiſtere. i Uſq3 quo cōcideris. hic ē finis v'ſus. ⁊ refert ad terrā philiſtinoꝝ. ⁊ qđ ſequitur
k O mucro dñi. dirigit ad gladium regis babylonis q̄ dicit mucro dñi. eo q͛ erat executor diuine iuſticie. vt freq̄nter dictū eſt ſupra. l Uſq3 quo nō q̄eſces ⁊c. ⁊ ſic dicebant phyliſtei ⁊ regiones ille gladio babylonis afflicte. ⁊ ridet ppha. m Quō quieſcet cuȝ dñs p̄cepit ei ⁊c. q. d. tales occiſiones ⁊ victorias nō facit v'tute propria. ſed diuina. ⁊ ſic n' ceſſabit ab occiſionibꝫ ⁊ victorijs q̄uſq3 ſm ordinē diuine iuſticie puniet⁹ ⁊ ipſe.

Capitulum .XLVIII.

Ad moab. Hic in tertio loco ꝓphetizat ꝯtra moabitas ⁊ diuiditur in duas ptes. qꝛ p̄io ponit̄ afflictio moabitaꝝ ab aſſyrijs. ſcđo a chaldeis. ibi. Hec dicit dñs. Et h̄ modo ꝓcedit eſaias ꝓpha ꝯtra eos ꝓphetizando. xv. ca. ⁊ ſextodecimo ca. ⁊ i pluribus verꝰ ibi vbis hic poſitis ex q̄ mag̃ apparet eſaiā ⁊ hieremiā eodē ſpū ꝓphetaſſe. Primū diuidit̄ in tres. qꝛ primo ponit̄ moabitaꝝ vaſtatio. ſcđo vaſtationis rō. ibi. Pro eo eñ. tertio ꝓphē cōpaſſio. ibi. Ideo ſuper moab eiulabo. Circa primū noiant̄ plures ciuitates terre moab p̄ q̄s intelligitur ꝓꝑius ibi habitās eo mō loquēdi quo dr̄ aliqua ciuitas affligi vel vaſtari qñ ꝑſe ciuitatis affligitur vel vaſtatur. Dicit igitur.

b Ve ſup nabo. nomē eſt ciuitatis notabilis i terra moab.

c Confuſa eſt fortis. id eſt cariathiarim q̄ erat valde fortis ciuitas inter alias.

d Cōtra eſebon cogi. malū. ſ. chaldei dicentes adinuicē. Venite diſpdam̄ eas ⁊c.

e Sequet̄ te gladiꝰ. q̄tū ad fugiētes ex te

f Vox clamoris de oronaim. i. d̄ tali loco exiens a morientibus ⁊ fugientibꝫ.

g Per aſcenſum eñ luith ⁊c. nomē ē montis in moab ad quez multi flentes refugerūt.

h Hoſtes vlulatū cōtritionis audierūt. ſ. chaldei a longe ꝑceperūt clamorē fugien

i Et eritis q̄ſi myrice in deſerto. i. ſteriles ab oī (tiū. bono. in hebreo ſic hr̄. Eritis q̄ſi vaſtitas in deſerto.

k Pro eo eñ. Hic ꝯñr ponit̄ dicte vaſtationis rō. q̄ eſt duplex. vna ex eiꝰ faſtu. alia ex dei ꝯtemptu. ſcđa ibi. Abſciſum eſt. Prima adhuc duplex. prima. qꝛ nimis cōfidebant in fortalitijs ſuis ⁊ abūdabāt diuitijs. ſcđa qꝛ habebant plures viros bellatores natiuos de terra moab. ꝓpter qđ nimis ſupbierāt ⁊ iuſtū erat ꝙ punirent̄. g̃ p̄io ponit̄ primū. ſcđo ſcđm. ibi. Quō dicitis. Circa primū dr̄.

k Pro eo eñ ꝙ ha. fi. in mu. tuis ⁊c. reputādo eas inexpugnabiles. k Et in theſau. tu. eſtimando ꝙ inde poſſes bellatores ꝯducere ad reſiſtendū omni homini.

l Tu quoqꝫ capieris. qꝛ nulla ptās hūana valet ꝯtra iudiciū dei. m Et ibit chamos. idolū erat moabitarū.

n In trāſmigrationem. qꝛ chaldei portauerūt ipm ad terrā ſuā ꝓpter materie p̄cioſitatē. o Et veniet predo id eſt exercitꝰ chaldeoꝝ. p Et pibūt val. ⁊c. i. habitantes in vallibꝰ ⁊ cāpeſtribꝰ. q Date florē moab ⁊c. i. dicite eū ſilem flori cuius pulcritudo marceſcit ⁊ deficit ſubito. trāſlatio chaldaica hꝫ ſic. Date coronaz moab. qꝛ egrediēs egredietur. ⁊ eſt hic moab genitiui caſus. ⁊ ē ſenſus. Regnū moab dabit̄ alteri. ⁊ ſic egrediet̄ a dignitate regia.

ei adūſus aſcolonē ⁊ adūſū maritimas eiꝰ regiōes ibi ꝙ ꝯdixerit illi. XLVIII

Ad moab. Hec dicit dñs exercituū deꝰ iſrl̄. [b]Ve ſup nabo: qm̄ vaſtata eſt ⁊ ꝯfuſa. Capta ē cariathiarim [c]ꝯfuſa ē fortis ⁊ tremuit. Non eſt vltra exultatio i moab: [d]ꝯ eſebon cogitauerūt malū. Venite ⁊ diſpdamꝰ eā de gēte. Ergo ſilens ꝯticeſces. [e]ſeqt̄ꝫ te gladiꝰ. [f]Vox clamoris de oronaim. vaſtitas ⁊ ꝯtritio mag̃. Cōtrita eſt moab annūciate clamorē paruulꝭ eius. [g]Per aſcēſuz eī luith plorās aſcēdet in fletu: qm̄ in deſcēſu oronaim [h]hoſtes vlulatū ꝯtritiōis audierūt. Fugite ſaluate aīas vr̄as [i]⁊ eritis q̄ſi myrice i deſerto. [k]Pro eo eī ꝙ habuiſti fiduciā in munitionibꝫ tuis: [k]⁊ in theſauris tuis: [l]tu q̄zꝫ capieris. [m]Et ibit chamos [n]in trāſmigratiōez: ſacerdotes eiꝰ ⁊ p̄ncipes eiꝰ ſil̄. [o]Et veniet p̄do ad oēm vrbē: ⁊ vrbs nulla ſaluabit̄ [p]⁊ pibūt valles ⁊ diſſipabunt̄ cāpeſtria qm̄ dixit dñs. [q]Date florē moab. qꝛ florēs egrediet̄: et ciuitates eiꝰ deſerte erūt ⁊ inhitabiles. [r]Maledictꝰ q̄ facit opꝰ dñi fraudulēt̄: ⁊ maledictꝰ q̄ ꝓhibet gladiū ſuū a ſanguie. [s]Fertil fuit moab [t]ab adoleſcētia ſua. [v]⁊ reqeuit i fecibꝫ ſuis [x]Nec trāſfuſus ē de vaſe i vas: ⁊ i trāſmigratōez nō abijt. [y]Idcirco pmāſit guſtꝰ eiꝰ [z]in eo: [a]⁊ odor eiꝰ [b]nō ē imutatꝰ. [c]Propterea ecce dies veniūt dicit dñs [d]⁊ mittā ei ordiatores ⁊ ſtratores lagūcularū ⁊ ſternēt eū: ⁊ vaſa eiꝰ exhaurient [e]⁊ lagūculas eoꝝ collident. [f]Et ꝯfūdet̄ moab a chāos: [g]ſicut ꝯfuſa ē domꝰ iſrl̄ a bethel i q̄ hēbat fiduciaz [h]quō dicitis: fortes ſumꝰ ⁊ viri robuſti ad ꝓliādū. [i]Vaſtata ē moab ⁊ ciuitates illiꝰ ſuccēderūt [k]⁊ electi iuuenes eius [l]deſcenderūt [l]in occiſionez ait rex dñs exercituū nomē eiꝰ. Prope ē interitꝰ moab

r Maledictꝰ q̄ facit opꝰ dñi frau. opus dñi dr̄ d̄ſtructio moab. eo ꝙ ꝓcedebat ſm ordinē diuie iuſticie. cuiꝰ executor erat exercitꝰ chaldeoꝝ. iđo ſubditur. Maledictꝰ q̄ ꝓhibet gla. ſuū a ſan. ſ. moabitaꝝ. Cōſequēter reuertitur ad deſcribendū eiꝰ diuitias de q̄bus ſupbierat dicens.

s Fertilis fuit moab. ſcꝫ diuitijs.

t Ab adoleſcentia ſua. i. a tpe q̄ cepit eſſe ꝑſe nominatus.

v Et reqeuit in fecibus ſuis. i. quiete poſſedit diuitias ſuas. q̄ feces dicunt̄ eo ꝙ p̄ſtāt fomētū oībꝫ vicijs.

x Nec eſt trāſfuſus ⁊c. loquitur de eo ſm metaphoraz vini qđ nō eſt trāſfuſū de vno vaſe ad aliud eo ꝙ ſi fuerat tranſlatꝰ d̄ terra ſua ad aliā p captiuitatem.

y Idcirco pmanſit guſtus eiꝰ. i. ſapor eiꝰ.

z In eo. p qđ deſignatur appetitꝰ eius et inclinatio ad vicia q̄bus diuitie p̄ſtāt fomētū. ad Thimo. vi. Qui volūt diuites fieri incidūt in laqueuꝫ ⁊ tentationes diaboli ⁊ in deſideria mala ⁊ nociua ⁊c.

a Et odor eius. i. fama. b Non eſt imutatꝰ. ab antiquo enī erāt diffamati de vitijs carnalibus.

c Propterea ecce dies veniūt. de ꝓpiquo d Et mittā ei ordinatores ⁊ ſtratores lagūcularꝫ ⁊ ſternēt eū. lrā hebraica planior eſt q̄ eſt talis. Mittam euacuatores et euacuabūt eum. iſti fuerūt aſſyrij q̄ euacuerūt eum d̄ ſuis

e Et laguculas eorū collident. i. hoīes poſſeſ (tijs. ſores diuitiarū vel loca vbi diuitie cōſeruabant̄. hec oīa deſtruxerūt aſſyrij. f Et ꝯfundetur moab a chamos. id eſt ꝓpter cultū ydoli chamos. g Sicut ꝯfuſa ē domus iſrael a bethel. i. ꝓpter cultū vituli aurei in bethel. ſm ꝙ habetur. iij. Reg. xij. h Quō dicitis. Hic ponit̄ ſcđa ratio deſtructionis moab que eſt iactantia de fortitudine bellatorū ſuorū. cum dr̄. Quō dicitis fortes ſumꝰ ⁊c. q. d. p effectum apparebit ꝯtrariū. ideo ſubditur.

i Vaſtata eſt moab ⁊ ciuitates illius ſuccenderunt. ſcꝫ aduerſarij k Et electi iuuenes eiꝰ. ſ. moab. l Deſcēderūt. a ſupbia ſua l In occaſionē. ſuis aduerſarijs

m Consolami eū. irronice loqtur ꝓpter ꝙ subdit̄.
n Dicite. Quō ꝯfracta ē virga fortis. i. ptās moab.
o Baculus gloriosus. i. sceptrū regni eiꝰ supbū.
p Descēde de gloria in ꝯfusionē. q Sede in siti. i. in penuria que supbisti ex nimia abūdātia. r Habitatio filie dibon. nomē ē ciuitatꝫ famose.

solebatis habitare in ciuitatibꝰ delicatis. h Et esto. q̄si co. ni. in sum. ⁊c̄. i. in altiori loco rupis. vbi hoīes armati nō pñt ascēdere ⁊ vos seq̄. q. d. nō potestis alit̄ euadere ꝓpter qd̄ reuertit̄ scriptura ad icrepādū supbiā moab cū dr̄. Audiuimꝰ supbiā ⁊c̄. l Sublimitatē eiꝰ. in

s In vi sta ⁊c̄. loq̄t̄ de pplo moab p modū hoīs in pauore et angustia existētis. q̄ ꝓspicit hinc et inde ad videndū si veniat aliquis vñ possit aliq̄d cōsolabile audire. frequeter tñ audit ꝯtrariū et sic fuit in ꝓposito. ideo sequit̄.
t Cōfusus ē moab ⁊c̄. rñsio iterrogati.
v Vlulate ⁊ clama. ⁊c̄. vt omēs ꝑparēt se ad fugā. eo ꝙ ciuitates fortes sunt destructe. et notant̄ in ira ⁊
x Abscisuz ē. (patet. Hic ponit̄ rō destructōis moab q̄ accipit̄ ex eius cōtēptu ⁊ infidelitate cū subdit̄.
x Abscisum est cornu moab. i. supbia eꝰ est deiecta.
y Et brachiū eiꝰ cōtritū ē. i. fortitudo eꝰ est contrita.
z Inebriate eū. s. calice ire dñi. istō tñ in aliquibꝰ libris ponit̄ in textu. et hoc fuit p ignorātiā scriptorum q̄ hanc glosaꝫ interlineare textui inserserueruñt. sicut ⁊ in multis alijs locis scripture.
z Qm̄ ꝯ dñm ere. ē. ꝑ supbia eū ꝯtēnendo. a Allidet. scꝫ b Manū mo (dñs. ab. i. ptātē eius.
c In vomitu suo ī

vt veniat ⁊ malū eiꝰ velociter accurret nimis. [m] Cōsolamī eū oēs q̄ estꝫ ī circuitu eiꝰ ⁊ vniuersi q̄ scitis nomē eiꝰ [n] dicite. Quō ꝯfracta est vga fortꝫ. [o] baculꝰ gl'iosus. [p] Descēde d̄ gl'ia. [q] ⁊ sede ī siti [r] hītatō filie dibō. qm̄ vastator moab ascēdet ad te. dissipabit munitōes tuas. [s] In via sta. ⁊ ꝓspice hītatō aroer. Interroga fugientē ⁊ ei q̄ euasit. dic q̄d accidit [t] Cōfusus ē moab qm̄ victꝰ ē. [v] Vlulate ⁊ clamare ānūciate ī arnon. qm̄ vastata ē moab. ⁊ iudiciuꝫ venit ad t̄rā cāpestrē s̄r elō et sup iasa ⁊ sup nephat ⁊ sup dibō et sup nabo ⁊ sup domū d̄blathaim ⁊ sup cariathaiꝫ et s̄r bethgamꝉ ⁊ sup bethmaon ⁊ sup cariotb et sup bosra. et sup oēs ciuitates terre moab q̄ lōge ⁊ ꝓpe s̄t. [x] Abscisū ē cornu moab. [y] et brachium eiꝰ cōtritū ē ait dñs. [z] Inebriate euꝫ [z] qm̄ ꝯ dñm erectꝰ ē [a] ⁊ allidet [b] manū moab [c] in vomitu suo. [d] et erit in derisum etiā ipe. fuit em̄ in derisuꝫ tibi isrl'. q̄si inter fures repisses eū.

[e] Propt̄ v̄ba ḡ tua q̄ aduẽsuꝫ illū locutꝰ es. [f] captiuus duceris. [g] Relinq̄te ciuitates [h] ⁊ hītate ī petra [i] hītatores moab. [k] ⁊ estote q̄si colūba nidificās ī summo ore foraminis Audiuimꝰ supbiā moab supbꝰ ē valdꝰ [l] Sublimitatē eiꝰ [l] et arrogātiā. [m] ⁊ supbiā [n] ⁊ altitudiēꝫ cordis eꝰ ego scio ait dñs [o] Iactātiā eiꝰ eo ꝙ nō sit iuxta eā vtꝰ eiꝰ nec iuxta qd̄ poterat conata sic facere [p] Idō s̄r moab eiulabo. ⁊ ad moab vniuersaꝫ clamabo. [q] ad viros muri fictil' lamētātes [r] De plāctu iazer plorabo tibi vinea sabama. [s] Propagines tue [t] trāsier̄t mare vsq̄ ad mare iazer puener̄t. Sup messēꝫ tuā ⁊ videmiā tuā ꝑdo irruit. Ablata ē letitia [v] ⁊ exultatio de carmelo ⁊ d̄ t̄ra moab. ⁊ vinū d̄ torcularibꝰ sustuli. [x] Nequaq̄ calcator vue solitū celeuma cātabit [y] De clamore esebon vsq̄ eleale ⁊ iasa d̄der̄t vocē suaꝫ [z] a segor vsq̄ ad oronaim [a] vitulā ꝯsternātē [b] aq̄ q̄ꝫ bo nēmrim pessime erūt. [c] Et auferā de moab ait dñs offerē

l Et arro. (st tau.
m Et su (in affatu. pbiā ī effectu.
m Et altitudinē cordis. in cogitatu.
o Iactātiā eiꝰ ⁊c̄. in heb. habet̄. Ira eius iniusta ⁊ fortitudo eiꝰ nō sic fec̄ qd̄ sic exponit Ra. sa. Ira eiꝰ. id ē odium ꝯ populū israel. Iniusta q̄ magꝰ debuit populū israel diligere tanq̄ gratus d̄ bñfitijs q̄ fecit abraam erga loth patrem ipius moab quē captꝰ ab hostibꝰ eripuit Gen. xiiij. et d̄ subuersione sodome suis ꝓcibꝰ liberauit Genes
p Idō. hic poit̄ (sic. ꝯtīr ꝯpassio hieremie q̄ moabitis compatiebat eo ꝙ videbat in spiritu xp̄m descensurū de ruth moabitide de qua genuit booz obeth ⁊ obeth yesse patrē dauid sic dictū fuit plenꝰ Esaie xv. et hoc ē qd̄ dicit.
p Idō sup moab eiulabo. i. flebilit̄ clama.
q Ad viros (bo. muri ficti. i. ad moabitas habitātes ciuitates edificatas ⁊ clausas de lateribꝰ coctis
r De planctu iazer ⁊c̄. nomē ē loci vbi ē vinea⁊ abūdantia.
s Propagines tue. id est viri tui fortes q̄s sic vocat ex vineis ibi abūdantibꝰ.

hoc ꝓsequit̄ metaphorā hoīs inebriati. q̄ reiicit ea q̄ habet interius. sic ex dei iusticia moab fuit diuitijs et virtute vacuatꝰ. d Et erit in derisuꝫ etiā ipe cuiꝰ cā subditur. fuit em̄ in d̄risum tibi israel. q̄si captiuatꝰ fuit a rege salmanasar. f̄m illud Esaie. xxxiij. Ve q̄ spernis nōne et ipe sperneris. e Propter verba ḡ tua. ꝯtēptibilia ꝯ israel. f Captiuus duceris. sicut et ipse. iō subdit̄.
g Relinquite ciui. et estote sicut colum. nidifi. in sum. ore fora. qd̄ exponēs Ra. sa. dicit ꝙ in ripis fluuiorum excauatione aque fiunt foramia. et quando fluuij multū decrescūt sunt satis alta ab aq̄. et ibi nidificāt columbe. sed q̄n crescit fluuiꝰ intrat aq̄ et aufert nidū secū. sic populus moab p inundātiā exercitꝰ assyrioruꝫ de terra sua fuit trāslatꝰ. Alij aūt exponūt aliter cū dr̄. h Habitate in petra. i. in rupibꝰ altis. i Habitatores moab. q̄

t Transie. mare ī captiuitatē ducti. v Et ex. d̄ carmelo. nomē est loci in moab alius a carmelo q̄ est in iudea. x Nequaq̄ ⁊c̄. celeuma cātabit. est aūt celeuma canticū vindemiato⁊ q̄n abūdant in vino. et p hoc intelligit̄ destructio vinea⁊ et captiuatō hoim. y De clamore esebon ⁊c̄. nomē ē ciuitatis populose. ꝓpter qd̄ clamor populi in eiꝰ destructōe longe fuit diffusus.
z Et a segor vsq̄ ad oronaim. qui est locꝰ in ꝓfundo moab. a Vitulā ꝯsternātē. hoc dicit̄ eo ꝙ segor fuit subuersa cū sodoma. Sciēdū tñ ꝙ segor nō erat ī terra moab. sed in extremitate iudee versus terram moab.
b Aque nemrim pessime erūt ꝓpter multitudinē sanguinis hūani ibi currētis.
c Et auferam ⁊c̄. offerentem in excelsis. ibi eñ idola colebant̄. a Propterea cor meū ad moab. p ꝯpassiōeꝫ.

b Quaſi tybia eris reſonabit.alte clamādo.ꝛ reſumit hic ꝓpheta modū ſue cōpaſſiōis.ſicut ſolet fieri in carminibus lugubrib⁹.vbi pricipiū in ꝓſeqndo reſumit.
c Quia plus fecit q̄ꝫ potuit.i.attētauit aliqua mala q̄ pficere nō potuit.qꝛ tn̄ ſibi ē imputādū ac ſi feciſſet. iđo
d Iccirco (ſubdit. pierūt moabite.
e Omē ei caput caluiciū ꝛc.illi ei q̄ anti q̄tus ducebāt captiui radebant q̄ntū ad capillos et barbam.ſm q̄ dicit Hier.xxxij.De captiuitate nudati i vnicoꝝ capitis.
f In cun.manu.col. ꝛc.capti ei i bello ducūt colligati.ꝛ cilicio ſeu ſacco induti. ſubtractis eius veſtib⁹ p̄cioſis.cetera patet in lr̄a
g Hec dicit.hic ꝯīr ponit deſtructio moabitarū p rege babylonis q̄ fuit magno tē pore poſt p̄dictā. iđo
h Ecce q̄ſi aq̄(dicit. la volabit.qꝛ exercit⁹ babylōis velociter et ſine īpedimēto cōtra
i Et ex(moab vēit. tendit alas ſuas.i.acies q̄ ordiate vocāt ale
k Et erit coꝛ ꝛc. ſic coꝛ muli.ptu.i. valde timidū et anxiū.
l Et ceſſa.moab eē po.q.d.ita pauciſſima nebūt.q̄ dici ppl's nō
m Qm̄ ꝯ(potuerit. d̄nm locut⁹ ē ex ſupbia ei ꝓcedit blaſphe
n Pauoꝛ ꝛ fo.(mia. ꝛc.i.tot picla et ex diuerſis ptib⁹ occurrēt moabitꝭ q̄ ſi euadēt aliqua capiēt in aliis
o Adducā ꝛc.viſitatōis eoꝝ.i.puniēōnis peccatoꝝ ſuoꝝ.
p In vm.eſebō.ſte. de l'a.fugiētes. eſebō eñ erit ciuitas fortis. ꝓpter qđ multi ne caperētur a chaldeis ꝯfugerūt ad eam.et ibi q̄ſi in vmbra ꝓtegerent.ꝓpter qđ nabuc.iratus.illā ſuccēdit.et ſilr̄ ſeon.ad quā ſilr̄ aliqui fugerant.ꝓpter eius fortitudinē.
q Et deuorauit ptē moab.i.magnā ptē ppl'i refugientis ibi. r Et verticē.i.ciuitatē regni capitaneā.
s Filioꝝ tumlt⁹.ſic noīabat eo q̄ erat ibi ppl's multus.
t Periſti po.chamos.ſic noīat ab idolo qđ colebat.
v Et cōuertā captiuitatē moab ꝛc.hoc addit i fine ad oſtendendū q̄ ppl's moab repararet futuris tpib⁹.et ſubdit concluſio hui⁹ capituli. x Hucuſq̄ꝫ iudicia moab id ē illa q̄ ventura ſūt ſup eā ex ordinatōe diuine iuſticie.

tē in excelſis.ꝛ ſacrificātē d̄ijs ei⁹. Propterea coꝛ meū ad moab q̄ſi tibia eris ſo nabit.ꝛ coꝛ meū ad viros muri fictilis dabit ſonitū tibiaꝝ. qꝛ pl⁹ fec q̄ꝫ potuit, iccirco perierūt. Omē ei caput caluiciū.ꝛ oīs barba raſa erit. In cūctis māib⁹ colligatō.ꝛ ſr̄ omē dorſum ciliciū. Et ſr̄ oīa tecta moab ꝛ i plateis ei⁹ oīs planct⁹ q̄m ꝯtriui moab ſicut vas inutile ait d̄ns. Quō victa ē ꝛ vlulauerūt. Quō deiecit ceruicē moab ꝛ cōfuſus ē. Eritq̄ꝫ moab in deriſuꝫ.ꝛ i exemplū.omnib⁹ in circuitu ſuo. Hec dic̄ d̄ns. Ecce q̄ſi aquila volabit.et extē det alas ſuas ad moab. Capta ē carioth.ꝛ munitiōes ꝯp̄hēſe ſūt. Et erit coꝛ fortiū moab in die illa ſic coꝛ mulieris parturiētis. Et ceſſabit moab eē ppl's. q̄m ꝯ d̄nm gl'iat⁹ ē. Pauoꝛ ꝛ fouea ꝛ laq̄us ſr̄ te o h̄itatoꝛ moab ait d̄ns. Qui fugerit a facie pauoris cadet in foueā.et q̄ cōſcēderit d̄ fouea capiet laq̄o. Adducaꝫ eñ ſup moab ānū viſitationis eoꝝ ait d̄ns. In vmbra eſebon ſteterūt de laq̄o fugiētes.qꝛ ignis egreſſus eſt d̄ eſebon,et flāmā d̄ medio ſeon. ꝛ deuorauit ptē moab ꝛ verticē filioꝝ tumlt⁹. Ve tibi moab. Periſti ppl's chamos.qꝛ ꝯp̄hēſi ſūt filij tui ꝛ filie tue i captiuitatē. Et cōuertā captiuitatē moab in nouiſſimis dieb⁹ ait d̄ns. Hucuſq̄ꝫ iudicia moab.

XLIX.

Ad filios āmō. Hec dic̄ d̄ns. Nūq̄d n̄ filij ſr̄ iſrl'. aut heres n̄ ē ei. Cur igit hereditate poſſedit melchō gad ꝛ pop's ei⁹ i vrbib⁹ ei⁹ h̄itauit. Jō ecce dies vēiūt i te dic̄ d̄ns ꝛ auditū faciā ſr̄ rabbach filioꝝ āmō fremitū p̄lij. Et erit i tumlt'ū diſſipata filieq̄ꝫ ei⁹ igni ſuccēdēt, ꝛ poſſidebit iſrl' poſſeſſores ſuos ait d̄ns. Vlula eſebō q̄m vaſtata ē hai. Clamate filie rabba accīgite vos cilicijs. Plāgite ꝛ circuite p ſepes. q̄m melchō i trāſmigrationē ducet.ſacerdotes ei⁹ ꝛ principes ei⁹ ſil'. Quid gloriaris in vallib⁹ Defluxit vall' tua filia d̄licata. que cōfidebas i theſauris tuis, et dicebas. Quis veniet ad me. Ecce ego inducaꝫ ſuper te terrorem ait d̄ns de⁹ exercituū

Ad filios ammon. Hic in quarto loco ponit ꝓpheta cōtra āmonitas ꝛ alias q̄tuoꝛ gentes.et iđ diuidit iſtud ca.in quinq̄ꝫ partes q̄ patebūt ꝓſeqndo. In p̄ia aūt parte poīt ꝓpheta ꝯ ammonitas,qui debuerūt diligere ꝛ iuuare pplm iſrl'. ꝓpter bn̄ficia que fec abraā loth patri coꝝ. vt dictū ē ca.p̄ceden. et ipi magis nocuerūt eis nō ſolū gaudendo de eoꝝ infortunijs ſed etiā terrā eoꝝ i pte occupando,ꝓpt qđ dicit hic. Cap.XLIX.
a Ad filios āmon. et ē verbū d̄ni ad aduerſarios eoꝝ.diuinā iuſticiā exeq̄ntes.
b Nunq̄d nō filij ſunt iſrael ꝛc.q.d.immo. iđ ſubdit.
c Cur igit ꝛc. melchon.i.rex eoꝝ.ſ. ammonitaꝝ.melchō eñ īterptatur rex eoꝝ.ꝛ aliq̄n accipit p idolo ammonitarū aliq̄n p rege ipoꝝ.
d Gad.i. hereditatē gad.ace pit eñ tribus gad hereditateꝫ vltra iordanem ꝓpe ammōitas ꝓpter qđ ammonite illā occupauerūt violēter et iniuſte. iđ ſequit peña eius d̄r.
e Ideo ecce dies veniūt in breui.
f Et aud.fa.ſup rabbach ciuitas erat metropol' i r̄gno ammō.
g Fremitū p̄lij. quē ſuſtinere nō poterūt. iđ ſequit.
h Et erit in tu.diſſipata.ſic eñ ē in heb. aliqui libri habent in multū ꝛ male.
i Filieq̄ꝫ eius.i. ciuitates ꝛ ville ſub ea exiſtentes.
k Igne ſuc et poſſi. iſrl'.poſſeſ.ſuos.h̄ fuit ipletuꝫ tpe machabeoꝝ qui aliquos de āmonitis ſibi ſubiecerūt. l Vlulate eſebon ꝛc.hai.nomē ē cuiuſdā fortalicij ꝓpinqui ciuitati eſebon.iđ et deſtructōe ei⁹ imminebat deſtructio eſebon. m Circu.p ſepes.tanq̄ vagabūde et fugitiue. n Qm̄ melchon in trāſ.ducet. erat eñ idolū de materia p̄cioſa ꝓpter qđ fuit aportatū ab aduerſarijs. o Quid glo.in valli. in terra.eñ illis erāt valles fertiles i bonis de q̄b⁹ gl'iabāt.ſꝫ h̄ erādit cu ſubdit. p Deflu. val.tua.i.a bōis ſuis ē euacuata. q Filia deli.i.gēs āmonitaꝝ delitijs carnalib⁹ intenta. r Que cō.d̄ the,tutā de naturalib⁹.ſicut ſunt

congregatio bladi ⁊ vini et olei. q̃ꝫ de artificialibus. ſicut
ſunt ꝯgregatio pecunie auri ⁊ argenti. s Et dic. p̄re
ſupbia. t Quis veniet ad me. i. nullꝰ audebit me in-
uadere. ſed ꝯtrariū inducet cū dr. Ecce ego inducā ſup te
terrorē ⁊c. v Diſpergemini ſinguli a ꝯſpectu vr̄o. ita
ꝙ nullus videat aliū
de cetero.

x Et poſt hec reuer-
ti faciā ⁊c. h̄ dr ad ali-
quā ãmonitaꝝ ꝯſola-
tionē. reſpectu tñ fu-
turi tp̄is.

y Ad idumeā Hec
eſt ſcd̄a ps in q̃ ponit̄
ꝓphetia ꝯ̄ idumeos q̄
debuerūt filios iſrael
diligere. eo ꝙ deſcēde
runt ab eſau iſrael' frē
⁊ ipi ecōtrario oderūt
eos. ꝓpter qđ dñs eos
infatuauit vt neſcirēt
inuenire ꝯſiliuꝫ cōtra
imminens pi̾culū. et
hoc eſt qđ dicit.

z Nūqd nō vltra eſt
ſapiā in themā. q. d.
no. ⁊ tñ in illa ciuita-
te vigebat ſtudiuꝫ ſa-
pientie. ⁊ qꝛ deficiēte
ꝯſilio ꝯtra pi̾culuꝫ nō
reſtat niſi fuga. iō ſub
ditur. Fugite ⁊c.

a Deſcendite in vo
raginē. i. in abyſſū ma
loꝝ. Uel ad lr̃am. In
voraginem. i. in loca
ſubterranea vos ab-
ſcondendo.

b Si vindemiatores
⁊c. q. d. ſi vindemiato
res vel fures introiſ-
ſent ad te aliquid tibi
reliquiſſent. ſꝫ hoſtes
tui ita ſcrutabunt̄ oīa
occ̾lta tua ꝙ nihil re-
manebit ibi nec etiaꝫ
hoīes. ideo ſubditur.
Uaſtatū ē ſemē eiꝰ ⁊c.

c Relinque pupil-
los tuos. q̃ſi eñi viri
occiduntur ſeu in capti
uitatē ducunt̄ paruu-
li ⁊ mlieres relinquū-
tur ſm modū bellandi rōnabilē. vñ in hyſtoria ſancti ſil-
ueſtri dr ꝙ h̄ erat ſtatutū ī bellis romanoꝝ. vt qcūq3 oc-
cidiſſet infantē capitali ſnīa puniret̄. ꝑ h̄ ꝙ dr. Relinque
pupillos ⁊c. dat̄ intelligi ꝙ oēs viri ſint occidēdi vel ca
ptiuandi. ita ꝙ ſolū remaneāt mulieres ⁊ paruuli.

d Et ego fa. eos vi. ꝓꝑiū eſt eñi ipiꝰ dei innocentibꝫ in
neceſſitatꝪ tp̄e ꝓuidere. ⁊ ſubdit̄ rō talis punitiōis. cū dr.

e Ecce qbꝫ nō erat iudiciū vt biberēt calicē. i. nō merue-
rāt mortis ſeu captiuitatꝪ penā. ſicut hieremias inno-
cens fuit incarceratꝰ ⁊ baruch cū ipō ad mortē queſitus
vt dictū eſt s. xxxvi. f Et tu q̃ſi inno. relinq̄. cū tñ mul
ta iniq̄ feceꝛ. cetera patēt vſq3 ibi. g In maledictio-
nē erit boſra. i. exēplū maledictiōis. vt cū aliqs maledi-
cet alicui ciuitati dicet̄. Sic fiet de ea ſicut de boſra. dicit
aūt hic Ra. ſa. ꝙ boſra eſt ciuitas in moab. ſed ponit̄ hic
in punitiōe idumee. qꝛ de ea fuit natus vnus edom rex.
ſm ꝙ dr Gen. xxxvi. Et regnauit ꝓ eo iacob de boſra. pōt
tñ dici ꝙ eſt alia ciuitas idumee eiuſdē tñ nois. in diuer-
ſis eñi terris ſūt ciui
tates eiuſdē nois.

h Auditū au. a dño
verbū eſt hieremie.

i Et lega. ad gētes
miſ. ſum. denūciando
ex p̄te dei. vt veniant
ad deſtructioneꝫ idu-
mee. ideo ſubdit̄.

k Ecce eñi paruulū
dedi te in gētibꝫ q̄ ſo-
lebas eſſe maximus.

l Contēptibilē. qui
eras honoratꝰ. cuius
cauſa ſubdit̄.

m Arrogantia tua
decepit te. qꝛ excecat
intellectum.

n Qui ha. in cauer.
petre. i. in locis inac-
ceſſibilibus ⁊ inexpu-
gnabilibus.

o Et appꝛehen. nite.
alti. col. i. indebiti ti-
bi honoris. ſed magis
deficientis. iō ſubditur
Cuꝫ exaltaueris ⁊c. ⁊
patet lr̃a vſq3 ibi.

p Ecce q̃ſi leo aſcen
det. i. rex babylonis q̄
deſignatur nomie leo
nis. eo ꝙ habebat ſi-
gnū leonis in vexillo
vt dictū eſt ſupra. iiij.

q De ſupbia iorda-
nis. i. ad ſiītudinem
iordanis intumeſcen
tis. qui tūc operit pe
tram iuxta poſitam. ⁊
ꝑ hoc deſignat̄ ꝙ rex
babylonis venturus
ſit cū tanta multitudi
ne ⁊ p̄tāte ꝙ abſorbe-
at idumeā. quod no-
tatur cum dicitur.

r Ad pulcritudineꝫ
robuſtā. eo ꝙ ibi erāt
ciuitates pulcre ⁊ for
tes. s Et quis erit electus. i. princeps in idumea.

t Quem ꝑponā ei. vt ei reſiſtat ⁊ ꝯ̄ualeat. q. d. nullꝰ.
eo ꝙ iſte eſt executor mee iuſticie ⁊ ꝓcedens mea virtu-
te. ideo ſubditur. v Quis eſt ſimilis mei. q. d. nullꝰ.

x Et quis eſt iſte paſtor. i. idumee rector.

y Qui reſiſtat vultui meo. q. d. nullꝰ. iō ſeq̄tur poſtea.

z Si non deiecerint eos. ſ. idumeos.

a Paruuli gregis. i. minimi de exercitu mea v̾tute ꝓce-
dentes.

b Et niſi diſſipauerint cuꝫ eis habitaculum
eoꝛuꝫ. i. ciuitates ⁊ fortalicia idumeoꝝ. quaſi diceret. niſi
fiat ita nō credat̄ mihi. qui tamen ſum veritas ipa.

c A voce ruine eoꝝ cōmota eſt terra. qꝛ rumor hꝰ ſtatī
fuit diffuſus ad hitātes in terra. ⁊ nauigātes in mari.

ab oībꝫ q̄ ſūt ī circūitu tuo.
ˣ⁊ diſꝑgemī ſinguli a ꝯſpe-
ctu vr̄o: nec erit q̄ ꝯgreget
fugiētes. ˣEt poſt hec reuīti
faciā fugiētes ⁊ captiuos fi
lioꝝ āmon ait dñs. ʸAd idu
meā. Hec dicit dñs exerci
tuū. ᶻNūqd nō vltra ē ſapiā
in theman? Periit cōſiliuꝫ
a filiis. Inutil' facta ē ſapiā
eoꝝ. Fugite ⁊ terga vertite
ᵃdeſcēdite in voraginē habi
tatores dedā: qm̄ ꝑditionē
eſau adduxi ſup eū tp̄s viſi
tationis eiꝰ. ᵇSi vindemia
tores eiꝰ veniſſent ſuper te:
nō reliq̄ſſent racemuꝫ. ſi fu
res ī nocte rapuiſſēt qđ ſuf
ficeret ſibi. Ego vo diſcoo-
perui eſau. reuelaui abſcon
dita eiꝰ ⁊ celari ñ poterit: va
ſtatū ē ſemē eiꝰ: ⁊ frēs eiꝰ et
vicini eiꝰ ⁊ nō erit. ᶜRelinq̄
pupillos tuos ᵈ⁊ ego faciaꝫ
eos viuere: ⁊ vidue tue ī me
ſ̾pabūt. qꝛ h̄ dic̄ dñs. ᵉEcce
qbꝫ nō erat iudiciū vt bibe
rent calicē: bibētes bibent:
ᶠ⁊ tu q̄ſi innocēs relinqueꝛ.
Nō eris innocēs: ſꝫ bibens
bibes. Quia ꝑ memetipm
iuraui: dicit dñs: ꝙ in ſoli-
tudinē ⁊ in obꝓbriū et in
deſertū ᵍ⁊ in maledictioneꝫ
erit boſra: ⁊ oēs ciuitates

eiꝰ erūt in ſolitudīes ſemp̄i
ternas. ʰAuditū audiui a
dño: ⁱ⁊ legatꝰ ad gētes miſ-
ſus ſuꝫ. Cōgregamī ⁊ veīte
ꝯ̄ eā: ⁊ ꝯſurgamꝰ ī pliū. ᵏEc-
ce eī paruulū dedi te ī gēti-
bꝰ ˡꝯtēptibilē int̄ hoīes ᵐAr
rogātia tua decepit te: ⁊ ſu-
perbia cordis tui: ⁿq̄ hītas ī
cauernis petre: ᵒ⁊ appꝛhēde
re niteris altitudinē collis
Cū exaltaueꝛ q̄ſi aq̄la nidū
tuū: inde detrahā te dic̄ do
minꝰ. Et erit idumea deſ-
ta. Oīs q̄ trāſibit ꝑ eā ſtupe
bit ⁊ ſibilabit ſup oēs pla
gas eiꝰ. ſic ſubūſa ē ſodoma
et gomorra et vicine eiꝰ ait
dñs. Nō hītabit ibi vir: ⁊ ñ
incolet eaꝫ filiꝰ hoīs. ᵖEcce
q̄ſi leo aſcendet ᑫde ſupbia
iordanis ʳad pulcritudineꝫ
robuſtā qꝛ ſubito currere fa
ciā eū ad illā. ˢEt qs erit e-
lectus ᵗquē ꝑponā ei: ᵛqs ei
ſilis mei. ˣEt qs ſuſtinebit
me: ʸ⁊ qs eſt iſte paſtor q̄ re
ſiſtat vultui meo. Propte-
rea audite ꝯſiliū dñi quod
iniit de edom: ⁊ cogitatōes
eiꝰ qs cogitauit d̾ habitato
ribꝫ themā. ᶻSi nō deiece-
rint eos ᵃparuuli gregꝪ niſi
ᵇdiſſipauerit cū eis hītacu-
lū eoꝝ. ᶜA voce ruine eoꝛuꝫ

cōmota eſt terra, clamor in mari rubro auditꝰ ē vocis eiꝰ. [a]Ecce q̄ſi aq̄la aſcēdet, ⁊ euolabit, [b]⁊ expandet alas ſuas [c]ſup boſrā [d]Et erit cor fortiū idumee i die illa [e]q̄ſi cor mulieris pturiētis. [f]Ad damaſcū [g]Cōfuſa ē emath ⁊ arphath [h]q2 auditū peſſimū audierūt [h]Turbata ſūt iu mari, [i]p̄ ſolitudīe q̄eſcere nō potuit. [k]Diſſoluta ē damaſcꝰ, v̄ſa ī fugā tremor apphēdit eā. Anguſtia et [l]dolores tenuerūt eā q̄ parturiētē. [m]Quō dereliq̄runt ciuitatē laudabilē, vrbē leticie. [n]Jdō cadēt iuuenes eiꝰ ī plateis eiꝰ, [o]⁊ oēs viri plīj cōticeſcēt ī die illa ait dñs exercituū [p]Et ſuccēdā ignē ī muro damaſci [q]⁊ deuorabit menia benadab [r]Ad cedar [s]et ad regna aſor, q̄ pcuſſit nabucħ, rex babylōis Hec dicit dñs. Surgite ⁊ aſcēdite ad cedar, [t]⁊ vaſtare filios oriētis. [v]Tabernacula eoꝝ ⁊ greges eoꝝ capient. pelles eoꝝ ⁊ oīa vaſa eoꝝ ⁊ camelos eoꝝ tollēt ſibi, et vocabunt ſup eos formidinē in circuitu eius. Fugite, [x]abite vehemēter, in voragib; ſedete q̄ hītatis aſor ait dñs. [y]Jnijt ei ɔ̄ vos nabucħ, rex babylōis ɔiliū, ⁊ cogitauit aduſꝰ vos cogitatōes. [z]Cōſurgite ⁊ aſcendite ad gētē quietā ⁊ hītantē ɔfidēter ait dñs. [a]Nō oſtia nec vectes eis. [b]ſoli hītant. [c]Et erūt cameli eoꝝ in direptionē, ⁊ multitudo iumētoꝝ in p̄dā. [d]Et diſpergā eos in oēm ventū [e]q̄ ſūt attonſi in comā, ⁊ ex oī ɔfinio eoꝝ adducā interitū ſup eos ait dñs. [f]Et erit aſor i hītaculū draconū, deſerta vſq; in eternū. Non manebit ibi vir, nec īcolet eā filius hois. [h]Qd factū ē verbū dñi ad hieremiā ꝓphetam aduerſus elā in pricipio regni ſedechie regis iuda dicēs Hec dic̄ dñs exercituū [i]Ecce ego ɔfrīgā arcū elā ⁊ ſumā fortitudinē eoꝝ. [k]⁊ inducā ſup elā quatuor

a Ecce q̄ſi aquila aſcendet ⁊ euolabit. i. rex babylonis fortiter et celeriter veniet cōtra idumeā. b Et expan. alas ſuas. i. acies ſuas. c Sup boſrā ciuitatē regiam d Et erit cor fortiū idumee in die illa. ſ. q̄ſi debebūt reſiſtere et bellare. e Quaſi cor mulieris pturiētis. i. pauidū et anxium nimis. f Ad damaſcū. Hic ɔſir ponit ꝓphetia contra ſyros q̄ multa mala intulerūt iudeis, vt3. iiij. Reg. ⁊ iiij. in plurib; locis, ⁊ hoc ē qd̄ dicit. Ad damaſcū. erat ei ciuitas metropolis ſyrie ſcđm ꝙ dr̄ Eſa. vij. Caput ſyrie damaſcꝰ et io ꝓpherādo ɔ̄ damaſcū ꝓphetizat ɔtra totam g Confuſa (ſyriam. ē emath ⁊ arphat. nomīa ſunt ciuitatū ſyrie. h Quia audiitū peſſimū audie. ſ. captionē damaſci que erat metropolis.
h Turbati ſunt i mari. i. habitātes i q̄buſdā inſulis maris ſyrie ꝓpinquis et ſub eiꝰ dñio exiſtibus, ꝓpter qd̄ audita vaſtatōne ſyrie turbati fuerunt.
i Pre ſolitu. q̄eſce. nō potuit. ſ. ꝑpl's ibi habitās timēs ne ad ipſum pueniret gladiꝰ. Jn heb. āt habet Sicut mare turbatū q̄eſcere nō potuit. ſ. populꝰ exiſs in emath ⁊ arphat. et ē lr̄a plana q2 nō legunt̄ tales inſule fuiſſe ſub dñio ſyrie. k Diſſolu. eſt dama. p̄ timore q̄ diſſoluit virtutē animi ⁊ corpis. iō ſubdit. Verſa ē in fugā ⁊c̄. l Dolores te. eam q̄ſi pturiētē. q̄ patit̄ dolorē maximū et anguſtiā.
m Quō dereliq. ciui. laudabilē. i. damaſcū metropolī vbi habitauerūt abūdāter ⁊ iocoſe. in heb. hr̄. Quō nō eſt fortificata ciuitas laudabilis ⁊c̄. que nō fuit ſufficienter munita a ciuib; ɔtra hoſtes. ⁊ ſic intelligit̄ qd̄ dicit̄ hic.
m Quō dereling. ciuitatē. ſ. ſic imunitā vt̄ ſubdit̄.
n Jdō ca. iu. eiꝰ in pla. eiꝰ. eo ꝙ hoſtes ð facili itroibūt,
o Et oēs viri plīj cōti. nō potentes reſiſtere.
p Et ſuccendā ignē in mu. damaſci. i. domib; muro adherētib;. q Et deuorabit menia benadab. fuit eñ benadab rex ſyrie magnꝰ et potēs. vt habet̄. iij. Reg. xx. ⁊ fecit magna edificia in damaſco q̄ tūc fuerūt cōbuſta.
r Ad ce. Hec ē ps q̄rta huiꝰ ca. in qua ꝓphetizat cōtra ſaracenos. q̄ meliꝰ dicerent̄ agareni. q2 deſcēderūt ab abrahā p iſmael filiū agar ancille. ſ3 ipi vſurpauerūt nomē a ſara libera. cedar āt fuit filiꝰ iſmaelis vt hr̄. xxv. Et q2 fuit potens famoſius p ipm itelligūt̄ hic agareni. s Et ad regna aſor. nomē ē ciuitatis metropolis. Cuius eñ agareni habitarēt i tabernaculis ⁊ nō in ciuitatibus, vt poſtea dicet̄. tñ habebāt aliquas ciuitates in quibus manebāt artifices ad faciendū multa hoib; neceſſaria, q̄ non pñt fieri in tētorijs cōpetēter. ſicut mō in dñio tartaroꝝ ſūt alique ciuitates p mercatorib; ⁊ artificib;. ſed nobiles ⁊ hoies armoꝝ habitant in cāpis et i tentorijs. ꝙ autē dr̄ hic, Ad regna aſor. ponit̄ plurale p ſingulari ſicut Exo. xxxij. Jſti ſūt dij tui iſrael. et tñ ibi erat vnicū idolū. vel dr̄ regna i plurali. q2 ſub vno pncipali regerant plures reguli. t Et vaſtare filios oriētis. ſic eñ nominant̄ agareni. q2 habitabāt in pte orientali reſpectu iudee.
v Tabernacula eoꝝ ⁊c̄. q2 ſicut dictū ē. habitabāt i tabernaculis cū gregib; ſuis. ⁊ depaſta vna regiōe tranſferebāt tētoria ſua ad aliam.
x Jn voragini. ſedete. i. in locis occultis ſubterraneis. Ubi chaldei nō pñt vos inueſ
y Jnijt eñ cō (ſiliū. tra vos nabucho. rex babylonis cōſiliū cuius diffinitō fuit vos debellare dicēs bellatorib; ſuis.
z Conſur. et aſcen. ad gētē q̄etā. q. d. deſ facili potent debellari. q2 nō cauet ſibi.
a Non oſtia nec ve. eis. i. nō habitabāt in fortalicijs. ſed in campis
b Soli habi. (pis. tant. i. nō habent cū alijs gentib; ɔfederationē a quib; auxilient̄. iō ſubdit̄.
c Et erunt cameli eoꝝ ⁊c̄. et q2 non reſtat eis niſi fuga ſubditur. d Et diſpergā eos in oēm ventū. quia homines fugientes vadunt ad diuerſas ptes.
e Qui ſūt (mines attonſi. in comā. agareni eñ tūc habebāt capillos recaſos ad modū pugilū. vt dicunt expoſitores noſtri. in hebreo habet̄ ſic. Et diſpdam eos in oēm ventū angulatos angulos. i. fugatos vſq; ad terre angulos. vt expoit Raſa. f Et erit aſor. ciuitas ſupradicta. g Habi. dra
h Quod factū (conū. tanq̄ deſtructa ſine repatione. ē. Hec eſt quinta ps huius capituli in qua ꝓphetizat cōtra elamitas. et ponit̄ primo tps huiꝰ reuelatiōis facte hieremie cum dicit̄. Jn principio regni ſedechie. et ſubditur ꝓphetica cum dicit̄. i Ecce ego confringā arcū elam. i. eius ptātem. q̄ deſignatur p arcū eo ꝙ erāt optimi ſagittarij. k Et inducam ſup elam quatuor ventos. i. aduerſarios a quatuor ventis.
l Et ventilabo eos. ejciendo eos longe a terra ſua. cetera patent vſq; ibi. m Et ponā ſoliū meū in elā.

id ē dabo dñium ei⁹ alteri. cui⁹ ſoliū erit meū inqntū po
teſtate ⁊ auctoritate mea obtinebit. in hebreo habeť. Et
ponā ſedē meā. i. obſidionē meā in elā. vt expoīt Ra. ſa.
et dř illa obſidio dñi eo ꝙ dñs inſtigauit eā fieri.
n In nouiſ. aūt die. ⁊c. ſa. capti. elā. illud eñi regnū fuit
poſtea ꝑparatū ꝑ ma-
gnum tempus.

In caplo .xlix. vbi
dř in poſtil. io ſubdiť.
Cur igiť hereditatē.
Additio. i.

Melchom in he
bre. ſignificat
ſemꝑ idoluȝ
ammonitaꝝ ſed mal
chā alias melchoꝛ ſi-
gnificat regem eoꝝ et
alioꝝ quoꝝcunqȝ d
quibus agit.

In eo. ca. vbi dicitur
ī poſtil. Dicit aūt hic
Ra. ſa. ꝙ boſra.

Additio. ij.

q Quod aūt boſ-
ra ſit ciuitas ī
idumea d ꝑncipibus
patet Eſaie. lxiij. vbi
dř quis eſt iſte qui ve
nit d edom tinctis ve
ſtibus de boſra. et ſic
de aliis multis locis

Capitulū. L.

v Verbū. Hiere-
mias ꝓpheta
uit cōtra gentiles. hic
vltimo prophetizat cō
babylōios. tū qꝛ ma
ğ circa eos īmoratur
tū qꝛ ꝑ hoc ꝓphetia
ſeqnti liſe mag ꝯ con
tinuať vt videbitur. ⁊
diuidiť in duas. quia
ꝑio poniť deſtructō
chaldeoꝝ verbis pla-
nis. ſcdo magꝫ ꝑabo-
licis cap. ſe. Prima ī

ventos a qtuoꝛ plagis celi
[l] ⁊ vētilabo eos in oēs ven-
tos iſtos. ⁊ nō erit gens ad
quā nō ꝑueniāt ꝓfugi elā. et
pauere faciā elā corā īimicis
ſuis. ⁊ ī ꝯſpectu qrētiū ani
mā eoꝝ. ⁊ adducā ſuꝑ eos
malū irā furoꝛis mei dicit
dñs. Et mittā p⁹ eos gla-
diū donec ꝯſumā eos. [m] et
ponā ſoliū meū ī elā ⁊ ꝑdā
inde rēges ⁊ pricipes ait dñs
[n] In nouiſſimis aūt dieb⁹
reuͦti faciā captiuos elā di

Verbū (ait dñs. L.
v qđ locut⁹ ē dñs de
babylōe ⁊ de ťa chal
deoꝝ in manu hieremie ꝓ
phete. [b] Annūciate ī gētib⁹
⁊ auditū facite [c] Leuate ſi-
gnū. ꝑdicate. ⁊ nolite celare
[d] Dicite Capta ē babylō. ꝯ-
fuſ⁹ ē bel. vict⁹ ē marodach
Cōfuſa ſt̄ oīa ſculptilia eo-
rū. ſupata ſūt idola eorum
[e] Qm̄ aſcēdet ꝯ eā gens ab
aqlōe. [f] q ponet terrā ei⁹ in
ſolitudinē. ⁊ nō erit q habi
tet in ea ab hoīe vſqȝ ad pe

tres. qꝛ primo poniť deſtructio chaldeoꝝ. ſcdo deſtru
ctionis ratio. ibi. Qm̄ exultatis. tertio dſtruentiū cōdi-
tio. ibi. Ecce pp̄ls. Prima adhuc in duas. qꝛ ꝑio deſcri-
biť chaldeoꝝ interit⁹. ſcdo iudeoꝝ reditus. ibi. In dieb⁹
illis. Circa primū dř. b Annūciate in gen. tanqȝ mi-
rabile factū omnibus. c Leuate ſig. i. ponite vexillū
aduerſarioꝝ ſuꝑ portas babylonis in ſignū captiōis. iō
ſubdiť. d Dicite ⁊c. marodach. dicunt expoſitores
aliqui. ꝙ ꝑ marodach intelligiť balthaſar. quē interfece
rūt pſe et medi. Dañ. v. et diciť marodach. qꝛ fuit filius
euilmarodach. talia eñi noīa aliqñ variant̄ in medio. ſic
guilhelm⁹ ⁊ guilotus ſunt idē nomē. Ra. ſa. dicit ꝙ ma-
rodach eſt hic nomē idoli ſicut et bel. q dicunť hic ꝯfuſa
et deuicta. qꝛ manifeſte apparuit. ꝙ nō habebāt ꝑtātez
ſaluandi ſuos cultores. e Qm̄ aſcendet contra eam
gens ab aquilone. i. a media ⁊ pſide. q vergūt ad aquilo-
nē reſpectu babylonie. f Qui ponet terrā ei⁹ in ſoli-
tudinē. quia babylonia tūc dſtructa nō fuit poſtea reedi
ficata. ſicut habeť infra eo. ca. et Eſa. xiij. g In dieb⁹
illis. Hic ꝯñr deſcribiť iudeoꝝ redit⁹. qꝛ poſt deſtructiōȝ

babylonie. cyrus primo anno regni ſui dedit iudeis licē
tiam reuertendi in iudeā. i. Heſdre. i. et hoc eſt qđ dř.
g In diebus illis ⁊c. venient filij iſrael ipſi et fi. iuda.
regno eñi iſrael captiuato ꝑ ſalmanaſar aliqui euaſerūt
qui poſtea in regno iude habitauerūt et ſic cum filijs iu
da ducti fuerūt in ba
bylonē cū eis redierūt.
i Et flentes pre gau-
dio ſeu ex contritione
ꝑcedentium peccato
rum; ꝓpter q fuerant
captiuati.
k Properabunt et
dominū deū ſuū que
rent ꝑ debitū cultuȝ.
vñ. i. Eſdre. iij. diciť ꝙ
veniētes in ierl'm ere-
xerūt ibi altare domi
ni offerentes ſuꝑ illō
holocauſtum domino
mane et veſpere.
l Et apponeť ad do
minū federe ſempit-
no. quia poſtea nō le-
gunť iudei a deo per
idolatriā declinaſſe.
niſi aliqui pauci tēpo
re machabeoꝝ et ma
gis violentia qȝ vo-
luntate. Sciendum
ꝙ in hebreo hic habe
tur. Federe in ſeculū.
qđ non ſemꝑ impor-
tat ꝑpetuitatē. ſed du
rationem notabilem
m Quod nulla ob-
liuione delebitur ī he
breo habetur. Quod
obliuiōi nō dabitur.
qđ eſt intelligendum
vſqȝ ad xp̄i aduentuȝ
quo tp̄e fuerūt a dō ſe
parati. ꝓpter ſuā īcre-
dulitatē. et ſic intelli-
gitur ꝙ obliuioni nō

cus. Et moti ſunt ⁊ abierūt
[g] In dieb⁹ illis ⁊ ī tp̄e illo
ait dñs. venient filij iſrl' ipſi
⁊ filij iuda ſil'. [i] Ambulātes
et flētes ꝓperabūt [k] ⁊ dñm
deū ſuū querēt In ſyon in
terrogabūt viā huc facies
eoꝝ venient. [l] ⁊ apponētur
ad dñȝ federe ſempiterno
[m] qđ nulla obliuione dele-
biť. [n] Grex ꝑdit⁹ fact⁹ ē po
pul⁹ me⁹ [o] paſtores eoꝝ [p] ſe-
duxerūt eos. [q] fecerūtqȝ va
gari in mōtib⁹. De mōte in
collē trāſierūt [r] obliti ſūt cu
bilis ſui [s] Oēs q inueneřt
comederūt eos. ⁊ hoſtes eo-
rū dixerūt. Non peccauim⁹
ꝓ eo ꝙ peccauerūt dño de-
cori iuſticie et expectatiōi
patrū eoꝝ dño. [t] Recedite
de medio babylonis d ter
ra chaldeoꝝ egredimini. [v]
et eſtote qſi hedi ante gre
ges. [x] Qm̄ ecce ego ſuſcita
bo ⁊ adducā ī babylonē cō
gregatōȝ gentiū magnarū
d terra aqlonis. ⁊ ꝑpabūť
aduerſus eā. ⁊ inde capieť

dabiť vſqȝ ad magnū tp̄s a reditu eñi captiuitatis baby
n Grex ꝑditus. ⁊c. vſqȝ ad xp̄m fluxerūt āni circiter. cccc.
ꝑditus factus eſt pp̄lus meus in captiuitate babylōica.
⁊ ſubdiť cauſa. o Paſtores eoruȝ. ſ. reges ſacerdotes
et falſi ꝓphete. p Seduxerunt eos. vt pꝫ ex ꝑdictis
in hoc libro in plurib⁹ locis. q Fecerunt eos vagari
in mōtibus. i. cultu idolorum. q in talib⁹ locis ponebā
tur. r Obliti ſunt cubilis ſui. i. templi dñi. qđ dice-
batur caula ſiue cubile fideliū. et qꝛ ꝓpter qđ frequenter
traditi fuerunt iudei in manibus hoſtiuȝ. ideo ſubditur.
s Omnes qui inuenerūt ⁊c. Non peccauim⁹ ⁊c. ex hoc
eñi ꝙ iudei ꝓpter offēſaȝ dei tradebanť in manibus ho-
ſtium. dicebant hoſtes ſe non peccare tractando eos cū
minima crudelitate ſed hoc non eſt verum. quia deus
actibus malorum bene vtitur in bonum. ſicut ꝑ demo-
nes exercet ſuam iuſticiam in damnatos.
t Recedite de me. baby. vos iudei ꝑ cyrum licentiādi.
v Et eſto. quaſi hedi ante gregem. i. leranter redite in
iudeam. x Qm̄ ecce ego ſuſcitabo ⁊c. ꝑ aduentuȝ eñi
perſarum et medorum fuit capta babylonia et ex conſe-

quenti data iudeis licẽtia. cetera patent in litera.
a Q̃m exultatis. Hic ponit̃ deſtructiõis babylonice rõ. ⁊ eſt duplex. vna ꝓpter crudeliatẽ erga ppl'm iudaicum. alia ꝓpter impietatẽ erga dñm. ſcõa ponit̃ ibi. Vox fugientiũ. Prima adhuc diuidit̃ in duas, q2 ad deſtructionẽ chaldeoꝝ ſecuta eſt liberatio iudeoꝝ. iõ primo ponit̃ primũ. ſcõo ſcõm. ibi. Grex diſpſus. Circa primũ dr̃.
a Q̃m exulta. in debellatione ppl'i mei.
b Et mag. loq̃mini. attribuẽtes h̃ vr̃e vir
c Diripien- (tuti.
tes here. meã. i. iudeã eo q̃ ibi viguit diuin⁹
d Q̃m effu- (cult⁹
ſi eſtis. ad lacerandũ ppl'm meũ.
e Sicut vituli ſup herbã. ad eã degluti- endũ. in heb. hr̃. Ut vitula triturãs. q̃ pedibꝫ ſuis meſſem ꝯterit. ⁊ ore ſuo comedit.
f Et mugi. vt tauri ad ipm̃ ãpli⁹ terrẽdũ.
g Cõfuſa eſt mr̃ vr̃a id eſt babylon metropolis i regno chaldeoꝝ.
h Et adeq̃ta (ꝯrũ. pul. i. deiecta i terrã.
i Ecce nouiſſima erit. q̃ ſolebat eſſe prĩa inter om̃es ciuitates.
k Et deſ'ta. ab hoĩbꝫ
l Inuia. q2 null⁹ audebit trãſire ꝓpter ſerpentes ⁊ dracones ibi habitantes.
m Et arens. q2 euphrates tranſiẽs per eã fuit deuiat⁹ ab alueo ſuo p perſas ⁊ medos eã obſidẽtes. ita q̃ p alueũ ſiccũ intrauerũt ciuitatem.
n Ab ira dñi nõ habi. i. a vindicta dei factũ eſt q̃ de cetero nõ habitet̃. vt p̃dictũ eſt.
o Oĩs q̃ trã. p baby. ſtupebit. de deſtructiõe tante ciuitatis.
p Et ſibilabit. deridẽ- (do ſupbiã ei⁹ p̃cedentẽ.
q Preparamini ꝯtra baby. p circuitũ ⁊c. ita q̃ nullus poſſit ſtare ad ꝓpugnacula ad ei⁹ defenſionẽ
r Clama. aduer. eã exhortãdo bellato- (res ꝯtra eã.
s Ubiq̃ dedit manũ. i. vbiq̃ q̃ſiuit auxiliũ ⁊ non inuenit. ſicut infra in fine libri. egypto dedimus manũ ⁊c.
t Sicut fecit deſtruẽdo crudeliter alia regna.
v Facite ei. eã deſtruendo.
x Diſpdite ſatorẽ ⁊c. i. reddite terrã in circuitu ei⁹ deſertã ⁊ incultã.
y A facie gladij colũbe. i. ꝓpter crudelitatẽ reg' babylonis q̃ dr̃ columba. nõ a carẽtia fellis. ꝫ ſagacitatis. ſm̃ Oſee Ephraim colũba ſeducta ⁊c. In heb. hr̃. A facie gladij vinoſi. i. ſanguie babylonioꝝ inebriati. ⁊ p h̃ intelligit̃ gladius medoꝝ ⁊ perſarũ. dictio hebraica ſic poſita. i. iona. equoca ẽ ad colũbã ⁊ vinoſitatẽ vt dictũ eſt ſ. xxv. ⁊ xlvi.

Sagitta ei⁹ q̃ſi viri fortis interfectoris: nõ reuertet̃ vacua. Et erit chaldea in p̄dã: oẽs vaſtãtes eã replebũtur ait dñs. ᵃQ̃m exultatis ⁊ magᵇ loq̃mini ᶜdiripiẽtes hereditatẽ meã ᵈq̃m effuſi eſtis ᵉſicut vituli ſup herbã: ᶠ⁊ mugiſtis ſicut tauri. ᵍConfuſa eſt mr̃ vr̃a nimis ʰ⁊ adeq̃ta pulueri q̃ genuit vos. ⁱEcce nouiſſima erit in gẽtibꝫ: ᵏ⁊ deſerta ˡinuia ᵐ⁊ arẽs. ⁿAb ira dñi nõ hitabit̃. ſed rediget̃ tota i ſolitudiẽ. ᵒOĩs q̃ trãſibit p babylonẽ ſtupebit ᵖ⁊ ſibilabit ſup vniũſis plagis ei⁹. ᵍPrepamini ꝯ babylonẽ p circuitũ. oẽs q̃ tẽditis arcũ debellate eã, nõ parcatis iacul'. q2 dño peccauit. ʳClamate aduũſus eã ˢUbiq̃ dedit manũ. Ceciderunt fundamẽta ei⁹. deſtructi ſũt muri ei⁹ q̃m vltio dñi ẽ. ᵗUltionẽ accipite d̃ ea. Sic fecit ᵛfacite ei. ˣDiſpdite ſatorẽ de babylone. ⁊ tenẽtẽ falcẽ in tpe meſſis ʸa facie gladij colũbe. ᶻUnuſq̃ſq̃ ᵃad ppl'm ſuũ ꝯuertet̃. ⁊ ſinguli ad terrã ſuã fugient. ᵇGrex diſpſus iſrl' ᶜleones ᵈeiecerũt eũ. ᵉPrim⁹ comedit eũ rex aſſur. ᶠiſte nouiſſim⁹ exoſſauit eũ nabuch. rex babylonis. ᵍPropterea h̃ dic dñs exercituũ de⁹ iſrl' Ecce ego viſitabo regẽ babylonis in terra ei⁹ ſicut viſitaui regẽ aſſur. ⁊ reducã iſrl' ad habitaculũ ſuũ. ⁱEt paſcet̃ carmelus ⁊ baſan et in monte ephraim ⁊ galaad ſaturabit̃ aĩa ei⁹. ᵏIn diebꝫ ˡilliꝰ ⁊ i tpe illo ait dñs q̃ret̃ iniq̃tas iſrl'. ˡ⁊ nõ erit ⁊ pctm̃ iuda ⁊ nõ iuenietur. q̃m ꝓpici⁹ ero eis q̃s reliq̃ro. ᵐSup trã dñantiũ ⁿaſcende ⁊ ſup hitatores ei⁹ viſita ᵖDiſſipa ⁊ interfice q̃ poſt eos ſũt ait dñs: ⁊ fac iuxta oĩa q̃ p̄cepi tibi. Vox belli in tra. ⁊ ꝯtritio mag. ᵍQuõ ꝯfract⁹ eſt ⁊ ꝯtrit⁹ malleus vniũſe terre. ᵍQuõ vſa ẽ in deſtũ babylon in gẽtibꝫ. ʳIllaq̃aui te ⁊ capta es babylon et neſciebas. ˢinuẽta es ⁊ apꝓhenſa. ᵗq̃m dñm ꝓuocaſti ᵛApuit dñs theſauꝝ ſuũ. ⁊ ꝓtulit vaſa ire ſue. q̃m op⁹ eſt dño exercituũ in terra chaldeoꝝ. ˣUenite ad eam ab extremis finibꝫ ʸapetite

Uniſq̃ſq̃. i. alienigenaꝝ in babylone exiſtentiũ.
a Ad ppl'm ſuũ conuer. de babylone recedendo.
b Grex diſpſus. Hic ꝯſir deſcribit̃ liberatio iudeoꝝ q̃ ſecuta eſt ad deſtructionẽ chaldeoꝝ. p̄mittit̃ tñ ei⁹ captiuatio cũ dr̃. Grex diſperſus iſrl'. i. duct⁹ ad diuerſa loca extra terram.
c Leones. i. (rã ſuã. reges crudeles.
d Et eiecerũt eũ. ⁊ q̃ fuerunt illi ſubdit̃.
e Prim⁹ co. eũ rex aſſur. q̃ captiuauit decẽ tribꝫ. iiij. Reg. xvij.
f Iſte nouiſſ. exoſſauit eũ nabuc. q̃ deſtruxit hirl'm ⁊ tẽplũ. vbi erat fortitudo populi tpaliter ⁊ ſpũaliter. ſicut fortitudo corporis eſt in oſſibꝫ.
g Propterea ⁊c. Ecce ego viſi. re. babylonis debitã penã infe-
i Et paſce. (rẽdo.
carmel⁹ ⁊ baſan. i. viuet abũdanter de bonis terre ſue.
k In diebꝫ illis ⁊c. queret̃ iniq̃tas iſrl'. i. idolatria ꝓpter quem fuerat captiuat⁹.
l Et nõ erit. q2 poſt redit⁹ captiuitatis babylonice nõ legit̃ populus ad idolatriam declinaſſe vt dictũ ẽ ſupra. Cõſequẽter reuertitur ad deſtructionẽ babylonis cũ dr̃.
m Sup terrã dominantiũ. i. babyloniorũ q̃ multis regnis dominabant̃. in heb. hr̃. Rebellantiũ. rebellauerant eni dño tẽplũ eius deſtruendo.
n Aſcende. tu cyre.
o Et ſup habitatores ei⁹ viſita. in malum. iõ ſubdit̃.
p Diſſipa ⁊ interfice ⁊c. ꝯtrit⁹ eſt malleus terre. i. rex babylonis q̃ contriuerat multas gentes
q Quõ verſa eſt in deſertũ. ⁊ (ſicut malleus lapides. ſubdit modum.
r Illaqueaui te. te capiendo mõ a te improuiſo. ſicut auis laqueo capit̃. medi eni ⁊ perſe longe a babylone fecerũt fluuiũ euphraten q̃ currebat p ciuitatẽ q̃ eã diuerteret. ⁊ ſic p alueũ vbi nõ erat murus: intrauerũt repente.
s Inuẽta es ⁊ apphenſa. ab aduer-
t Q̃m dñm ꝓuocaſti. q. d. nõ eſt opinio (ſarijs tuis. humana. ſed vindicta diuina. ideo ſubditur.
v Aperuit dñs theſaurũ ſuũ i. mala pene in ſua p̄ſentia nobis occulta p̄parata tibi ꝓtulit in effectu.
x Uenite ad eam ab extre. finibus. i. a longinquis vel de partibꝫ vnde collectus fuit exercit⁹ cyri ⁊ darij.
y Aperite vt exeant qui conculcent eam. i. remouete

imp:dimēta exercitui medoꝝ et pſaꝝ.ideo ſubdit.
a Tollite ꝺ via lapides.redigite in aceruos.lr̃a hebrai
ca ad aliū ſenſuz reducit q̄ talis ē.Apite poꝛtas ſcʒ baby
lonis eas frāgendo.

Cōculcate ſicut acer
uos.i.frugū q̄ exten
dunt in area et terun
tur pedibꝰ aīaliū i ter
ra illa ad granum ex
cutiēdū.q.d. ſic cōcul
cate babylōis pplm ⁊
iſte ſenſus magis con
ſoat lr̄e p̄cedēti ⁊ ſub
ſequēti vt ptʒ de ſe.
b Uox fugi.hic po
nit ſcđa cā deſtructō
nis babylōice q̄ ē im
pietas ꝯ deū deſtruē
do eiꝰ tēplū.ſi ei deū
verū ipm reputaſſet
eiꝰ tēplū ñ ꝯbuſiſſent
et hoc ē q̄d dicit.
b Uox fugiē.⁊c.q.
d.ad hoc diuinitꝰ fu
erūt aliq̄ in babylone
a moꝛte preſeruati vt
agnoſcerēt ⁊ ꝯfiterēt
babylonē deſtructam
in vltionē deſtructio
nis tēpli dn̄i.cetera
patēt vſq̧ ibi.
c Et nullꝰ euadat.ſ.
de illis q̄s deꝰ p̄oꝛdi
nauit interfici.qꝛ plu
res moꝛtē euaſerūt vt
p̄dictū eſt imediate.
d Quia ꝯ dn̄m ere
cta ē.deſtructōʒ irl̄m
ſue virtuti iputādo ⁊
tēplū dn̄i ꝯcremādo.
e Aduerſuʒ ſanctuʒ
iſrael.i.aduerſus deū
q̄ colit ab iſrael ſic̄ ſan
ctꝰ ſctōꝝ.cetera patēt
f Ecce ego(vſq̧ ibi.
ad te ſupbe.tu rex ba
bylonis q̄ faciebas te
adoꝛari ſic̄ deū Dan.
iij. g Et deuo.oīa
in cir.eius.qꝛ medi ⁊
pſe nō ſolū deſtruxe
rūt vrbes.ſed alia q̄
erant in circuitu vrbi
h Hec dicit.(um.
Hic cōſeq̄nter ponit
liberatio iudeoꝝ cōſe
cuta ad deſtructōem
chaldeoꝝ.a quibꝰ du
re tractabant.ideo di
cit Calūniā ſuſtinēt
⁊c.ſubdit eoꝝ libera
tio virtute diuia.Re
demptoꝛ eoꝝ foꝛtis ⁊c.

vt exeāt q̄ ꝯculcēt eā.a Tol
lite de via lapides ⁊ redigi
te in aceruos:⁊ interficite
eam.nec ſit quicq̧ reliquū
diſſipate vniuerſos foꝛtes
eius.deſcēdant in occiſiōʒ
Ue eis qꝛ venit dies eoꝛuʒ
tp̄s viſitatōis eoꝝ.b Uox fu
gientiū et eoꝝ qui euaſerīt
de terra babylonis.vt ānū
ciēt in ſyon vltionē dn̄i dei
nr̄i.vltionem templi eius.
Annūciate in babylōʒ plu
rimis omnibꝰ qui tendunt
arcū.Conſiſtite aduerſus
eam p gyrū.c et nullus eua
dat.Reddite ei ſm opꝰ ſu
um iuxta oīa q̄ fecit facite
illi.d qꝛ ꝯ dn̄m erecta eſt.e ad
uerſuʒ ſanctū iſrael.Jccir
co cadēt iuuenes eiꝰ in pla
teis eis.⁊ oēs viri bellato
res eius ꝯticeſcēt in die il
la ait dn̄s.f Ecce ego ad te
ſupbe dicit dn̄s deꝰ exerci
tuū.qꝛ veniet dies tuꝰ tp̄s
viſitatōis tue.Et cadet ſu
pbus ⁊ coꝛruet.⁊ nō erit q̄
ſuſcitet eum et ſuccendam
ignē in vrbibꝰ eius.g ⁊ deuo
rabit omnia in circūitu eiꝰ
h Hec dicit dn̄s exercituū.
Calūniā ſuſtinent filij iſrl̄
⁊ filij iuda ſil̄.Oēs q̄ cepe
rūt eos tenēt.nolūt dimitte
re eos.Redēptoꝛ eoꝝ foꝛtis
dn̄s exercituū nomen eiꝰ.i
Judicio k ꝺfendat cāʒ eoꝝ.
vt exterreat terrā ⁊ ꝯmoueat
hītatores babylonis.l Gla
dius m ad chaldeos ait dn̄s
⁊ ad hītatores babylonis ⁊
ad principes ⁊ ad ſapiētes
eius.n Gladiꝰ ad diuinos

i Judicio.i.ſm oꝛdinē ſue iu
ſticie. k Defen.cām eoꝝ.eos liberādo.⁊ chaldeos pu
niando ſequit. l Gladiꝰ.ſ.medoꝝ et pſarū.
m Ad chaldeos.deſtruēdos. n Gladius ad diui

nos eiꝰ.q̄ deluſi a ꝺmonibꝰ falſa babylonijs diuinabāt.
eis ſecuritatē ꝑmittēdo.ideo ſequit. o Qui ſtulti erūt
qꝛ ꝯtrariū apparuit p effectū.cetera patēt vſq̧ ibi.

eius.o qui ſtulti erunt.Gla
diꝰ ad foꝛtes illius.q̄ time
būt.Gladiꝰ ad eq̄s eiꝰ.⁊ ad
currꝰ eiꝰ ⁊ ad oē vulgꝰ q̄d ē
in medio eiꝰ.⁊ erūt q̄ſi mu
lieres.Gladius ad theſau
ros eiꝰ q̄ diripiet.p Sicci
tas ſup aq̄s eius erit.et are
ſcēt.q qꝛ terra ſculptiliū ē.r et
i poꝛtētis gloꝛiat.s Propt
ea hītabūt dracones t cū fa
tuis ficarijs et hītabūt i ea
ſtructōes.Et nō īhabitabit
vltra vſq̧ i ſempiternū nec
extruet vſq̧ ad generatōeʒ
et generatōeʒ.Sic ſubūtit
dn̄s ſodomā ⁊ gomoꝛrā et
vicinas eiꝰ ait dn̄s.Nō ha
bitabit ibi vir.⁊ nō incolet
eā filiꝰ hoīs.v Ecce pp̄ls ve
niet ab aq̄lōe ⁊ gēs magna
⁊ reges multi ꝯſurgēt a fi
nibꝰ terre.Arcū et ſcutū ap
p̄hēdent.crudeles ſt̄ ⁊ imi
ſericoꝛdes.x Uox eoꝝ q̄ſi ma
re ſonabit.⁊ ſr̄ eq̄s aſcēdēt
ſic̄ vir parꝰ ad p̄liuʒ ꝯ te fi
lia babylō.y Audiuit rex ba
bylōis famā eoꝝ.z ⁊ diſſolu
te ſunt manꝰ eiꝰ.a Anguſtia
app̄hēdit eū.a dolor q̄ſi ptu
riētē.b Ecce q̄ſi leo aſcēdet.
c ꝺ ſupbia ioꝛdanis ad pul
critudieʒ robuſtā.qꝛ ſubito
currere faciā eū ad illā.Et
q̄s erit electus quē p̄ponaʒ
ei?Quis eñi ſilis mei ⁊ q̄s
ſuſtinebit me.Et quis eſt
iſte paſtoꝛ qui reſiſtat vul
tui meo.Propterea audite
conſilium dn̄i q̄d mēte con
cepit aduerſum babylonē
⁊ cogitatōes eius quas co
gitauit ſup terrā chaldeoꝝ

p Siccitas ſup aq̄s
eiꝰ qꝛ medi et pſe ſic
cauerūt alueū euphra
tis mō p̄dicto.
q Quia.ter.ſcul.ē.
id eſt diuerſis idola
trijs dedicata.
r Et in poꝛ.glo.i.in
falſis figmētis.vt di
cit glo.i.heb.habetur
Jn eū gloꝛiat.i.do vl
idolo gigantū.vt dic
s Propter.(Ra.ſa.
ea hītabunt dra.q̄ ha
bitāt in locis ruinoſ
et deſertis.
t Cū fatu.ficarijs.
id ē faunis et ſatiris.
vt dicit huguitio qui
ſunt hoīes ſilueſtres
vel ſm alios demōes
in tali effigie apparē
tes cetera patet ex ſu
pradictis.
v Ecce pplus.Hic
ponit deſtructiū con
ditio.et primo ex re
gione cū dr̄.Ecce po
pulus venit ab aq̄loe.
ſcđo a ſtatura cū dici
tur.Et gens magna.
hoīes eñi aq̄lonares
ſunt maioꝛis coꝛpis
q̄ auſtrales.tertio a
multitudīe.ibi.Et re
ges multi.q̄rto ab ani
moſitate ⁊ crudelita
te.cum dr̄.Arcū ⁊ ſcu
tū ⁊c.quanto eñi ho
mines ſunt magis aq̄
lonares tāto plus ha
bent de ſanguine.⁊ ſt̄
magis aīoſi et iracun
di. x Uox eoꝝ q̄ſi
ma.ſonabit et multi
tudine hoīm ⁊ fremi
tu ⁊ tumoꝛ.
y Audiuit rex baby
lo.fa.eoꝝ.i p̄dictis cō
z Et diſ(ditiōibus.
ſolute ſunt manꝰ eiꝰ
p̄ timoꝛe.
z Anguſtia appre
hendit eū.in aīo in
a Doloꝛ q̄ſi(terius.
parturien.in ſenſibꝰ
exterius.
b Ecce q̄ſi leo aſcen
det.iſte populus cō

tra babylonē. c De ſuperbia ioꝛ.⁊c.exponatur ſicut
ſupra.xlix.hoc excepto q̧ ibi dicit cōtra idumeā.hic aūt
contra babylonē vſq̧ ad finē huius capituli.
Jn ca.l.vbi dr̄ in poſtilla.A facie gladij colūbe.

In hebreo nõ habetᷣ hic aliq̃ dictio Additio equiuoca ad colũbã ⁊ ad vinoſitatẽ. ſꝫ ſolũ ſignat colũbã ad lr̃az et exponatᷣ ſic. ſ. ꝑ xv. ĩ additõe. Ca. LI.

Hec dicit dñs. De ſcripta babylonis deſtructõne b mõ plano. hic dſcribitᷣ mõ magis ꝑabolico, ⁊ diuiditᷣ ĩ duas. qꝛ p̃io deſcribitᷣ ſub ꝑabola ibi. ſcdo ſub parabola facti. ibi. Ꝟbũ qđ ꝑcepit. Prima in duas qꝛ p̃io poni tur parabolica deſcri ptio. ſcdo ponitᷣ explanatio. ibi. Acuite ſagittas. Prima in duas ſm duaſ ꝑabolas. ſcda ibi. Calix aure'. Prima ꝑabola ẽ đ vẽto peſtilẽte. p quẽ intelligitur exercit' medorũ et pſar ad đſtructionẽ veniẽs babylonis cum dr̃.

b Ecce ⁊c. leuauerit cõtra me. tẽplũ meuꝫ cõburẽdo tpe nabuc. et vaſa mei cult' humãis vſibus applicã do tpe balthaſar Daniel. v.

c Quaſi ven. pe. ſcꝫ exercitũ medoꝝ et perſar.

d Et mittã in (ſc. baby. vẽtilatores. ſcꝫ cyrũ et dariũ, exercit' rectores.

e Et vẽtilabũt eam ⁊c. bona ei' rapiẽdo ⁊ eã deſtruẽdo.

f Nõ tẽdat. ſic hñt libri correcti.

g Qui tẽdit arcũ ſuum ⁊c. q. d. pedites ſagittarij et eq̃tes loricati nõ poterũt defendere babylõeꝫ. Fm hebreos lr̃a talis eſt. Attẽdat tendens arcũ ſuũ ⁊ nõ valebit lorica. ⁊ ẽ modus loq̃ndi decurtatus. vbi ptꝫ aliq̃d ſupplere. ſicut. ij. Regũ. v. ꝓpoſuerat in die illa q̃ ꝑcuſſiſſet iebuzeũ ſubintelligendũ ẽ. fiet mgr̃ militie. et hoc mõ cũ dicitᷣ hic. Attẽdat ſubintelligitᷣ bellatorẽ babylonicũ. Tẽdens arcũ ſuũ. ſ. q̃libet ſagittari' de exercitu cyri et darij. ⁊ nõ valebit lorica. ſ. babylõioꝝ ad ſuſtinendũ ictũ. ⁊ huic ſenſui magis ꝯſonat lr̃a ſequẽs cuꝫ dicitᷣ. Nolite ꝑcere ⁊c. hui' deſtructõis ſubditᷣ vna cã cũ dr̃.

h Qm̃ nõ fuit viduat' ⁊c. i. derelict' ab eo totalitᷣ qꝛ licet ꝑmiſerit ꝑplm̃ ſuũ affligi et captiuari a chaldeis. tñ poſtea vindictã accepit. iõ ſubditᷣ

i Fugite đ medio babylonis ⁊c. et ptꝫ lr̃a.

k Calix. Hic ponitᷣ ſcda parabola. ſ. calicis aurei inebriantis gentes. p quẽ deſignatᷣ rex babylonis q̃ potũ doloris multis gẽtib' ꝓpinauit. et qꝛ hoc fecit crudeliter et ſupbe. attribuẽs ſue virtuti qđ fiebat virtute dei. iõ factũ ẽ ſibi ſimile ſm ordineꝫ

l Tollite re (diuine iuſticie. et ſm h̃ ptꝫ lr̃a vſq̃ꝫ ibi. ſonã. i. medicinã ad dolorẽ ei' ſanãdũ ſeu mitigandũ. et

niſi detraxerint eos paruuli gregũ. niſi diſſipatũ fuerit cũ ipis hitaculũ eoꝝ. A voce captiuitatis babylonis cõmota ẽ tr̃a. ⁊ clamor int gentes auditus eſt. .LI.

Hec dicit dñs [b] Ecce ego ſuſcitabo ſr̃ babylõeꝫ ⁊ ſr̃ hitatores ei' q̃ cor ſuũ leuauerũt ꝯ me [c] q̃ſi vẽtũ peſtilẽtẽ. [d] ⁊ mittã in babylonẽ vẽtilatores. [e] ⁊ ventilabũt eã. Et demolientᷣ terrã ei'. qm̃ venerũt ſup eã vndiq̃ꝫ in die afflictõis ei'. [f] Nõ tẽdat [g] q̃ tendit arcũ ſuũ. ⁊ nõ aſcẽdet loricatus. Nolite parcere iuuenibus ei'. interficite oẽs maliciã ei'. Et cadẽt interfecti ĩ terra chaldeoꝝ. ⁊ vulnerati ĩ rgionib' ei'. [h] Qm̃ nõ fuit viduat' iſrl' ⁊ iuda a dño deo ſuo. dño exercituũ. terra aũt eoꝝ repleta ẽ delicto a ſcrõ iſrl'. [i] Fugite de medio babylõis vt ſaluet vnuſq̃ſq̃ꝫ aĩaꝫ ſuã. Nolite tacere ſr̃ iniq̃tatẽ ei'. qm̃ tps vltiõis ei' eſt dño viciſſitudinẽ ipe retribuet ei. [k] Calix aure' babylõ in manu dñi iebriãs oẽꝫ terrã. De vino ei' biberũt gẽtes. ⁊ iõ ꝯmote ſũt. Subito cecidit babylõ ⁊ ꝯtrita ẽ. Vlulate ſr̃ eã. [l] tollite reſinã ad dolorẽ ei' ſi forte ſanetur. [m] Curauim' babylonẽ ⁊ nõ ẽ ſanata. Dereliquam' eã ⁊ eam' vnuſq̃ſq̃ꝫ in terrã ſuã. [n] Qm̃ peruenit vſq̃ꝫ ad celos iudiciũ ei' ⁊ eleuatũ ẽ vſq̃ꝫ ad nubes. [o] Protulit dñs iuſticias nr̃as. venite ⁊ narrem' in ſyon op' dñi dei nr̃i. [p] Acuite ſagittas ⁊ iplete pharetras. Suſcitauit dñs ſpm̃ regũ medoꝝ et ꝯ babylonẽ mẽs ei' ẽ vt pdat eaꝫ. [q] Qm̃ vltio dñi ẽ [r] vltio tẽpli ſui. [s] Sup muros babylonis leuate ſignũ. augete cuſtodiã. Leuate cuſtodes. ꝑparate inſidias. qꝛ cogitauit dñs ⁊ fecit q̃cunq̃ꝫ locut' ẽ ꝯ hitatores babylonis. [t] Que hitas ſup aq̃s multas [v] locuplex in theſauris. [x] venit finis tu' pedalis ꝑciſiõis tue. [y] Jurauit dñs exercituũ [z] p aĩaꝫ ſuã [ꝫ] qm̃ replebo te [a] hoĩb' [b] q̃ſi bruco. et

loquitᷣ ironice. vñ ſubditᷣ.

m Curauim' baby. ⁊c. ⁊ loquitᷣ ſcriptura ad modũ medici totaliter deſperãtis đ ſanatõe infirmi. qꝛ tunc dimittit eũ. dicit tñ glo. ꝙ verbuꝫ ẽ angeloꝝ ad cuſtodiã babylonie deputatoꝝ. dimittẽtiũ eã tpaliter affligi. ex quo viderũt ſup h̃ volũtate dei. iõ

n Qm̃ ꝑue (ſubditᷣ. nit vſq̃ꝫ ad ce. iu. ei'. id ẽ corã deo.

o Protulit do. iuſtitias verbũ eſt ꝓphete in pſona redeuntium de babylonica captiuitate ꝯfidentiũ ſe liberatos p meritum hieremie. ezechielis. et danielis. et alioꝝ ſanctoꝝ illi' tpis ⁊ etiam patrũ antiq̃ꝝ.

p Acuite. hic ꝯſr̃ ponitᷣ dictaꝝ ꝑabolaꝝ explanatio et primo prime. ſcdo ſcde. ibi. Collidis. Prima in duas qꝛ p̃io ponitᷣ explanatio. ſecũdo dicti cõfirmatõ. ibi. Jurauit. prima ꝑabola ſignificabat exercitũ medoꝝ et pſarum p babyloniã deſtruẽtẽ. hoc aũt fuit maxime p artẽ ſagittãdi. ⁊ iõ explanãs modũ deſtructõis dicitᷣ Acuite ſagittas ⁊c.

q Qm̃ vltio dñi eſt in cui' ꝯtẽptũ balthaſar vaſa diuino cultui deputata cõib' vſib'

r Vltio (applicauit. templi ſui. qđ nabuc. cõbuſſit.

s Sup mur. babyl. leuate ſignũ ⁊c. q. d. q̃tumcũq̃ꝫ babylonij ſe diſponãt ad defendẽdũ tñ nihil eis valebit iõ ſequitᷣ. Quia cogitauit dñs ⁊ fec. ⁊c.

t Que habitas ſup aq̃s mltas hoc dr̃ qꝛ euphrates fluuius magn' trãſibat p ciuitatẽ ante ei' deſtructiõꝫ.

v Locuplex in theſauris de diuerſis ꝓuintijs crudeliter cõgregatis.

x Venit finis tu' pedalis ꝑciſionis tue q. d. tu es ꝓpe caſum ſicut arbor cui ẽ ſola mẽſura pedis ꝑſcindenda. in hebreo habetᷣ. Venit finis tu' mẽſura rapine tue. id eſt ſm menſuram peccati tui. rapiendo crudeliter bona aliorum. et iſte ſenſus magis conſonat litere precedenti. vbi dicitur Locuplex in theſauris.

y Jurauit dominus. Hic conſequẽter ponitᷣ confirmatio dicti. ⁊ hoc diuino iuramento cuꝫ dicitᷣ. Jurauit dominus exercituum. i. angelorum.

ꝫ Per animã ſuam. i. p ſeipſum. qꝛ ſpũs eſt deus. Joh. iiij. non eñ habet maiorẽ p quem iuret. ideo iurat p ſeipſum Geneſ. xxij. Et p meipſum iuraui dicit dominus.

ꝫ Qm̃ replebo te. babylonem.

a Hominibus. tibi aduerſantibus.

b Quaſi bruco. qui incedit cum magna multitudine

a Sup te celeuma cātabit̄.eſt aūt celeuma cāticū vin⸗demiatoꝝ.⁊ p h̄ deſignat̄ gaudiū medoꝝ ⁊ perſaꝝ in effuſione ſanguinis chaldeoꝝ.⁊ depdatiōe eoꝝ. b Qui fecit terrā.h̄ refert̄ ad illud qd̄ pdictuꝫ eſt. Iurauit dn̄s. c In fortitudine ſua.i.potētia infinita q̄ reqrit̄ ad creationem.

d Et ppa.orbē.i.gu⸗ e Pru⸗ (bernauit. dentia ſua ertēdit ce⸗los.q̄ ad modū tentoriū vident̄ extendi ſup f Dante eo (terrā. voces.i.ſapiente. g Multi.aque ī ce. .ſ.aereo in q̄ generāt̄. h Qui le.nu.ab ex⸗tre.terre.i.ab occeano terrā hītabilē termināte.inde eni p maiori parte eleuant̄ era⸗latiōes humide q̄ cō⸗denſant̄ in nubes. i Fulgura ī pluuiaꝫ fecit.pluuia eni abundans facit ceſſare fulgura. k Et pdu⸗ (git ven. de theſau.ſu. id ē de locis hoīb⁹ oc l Stult⁹ ⁊c. (cult̄. a ſ ſia.⁊ loqtur de ſciā ſupſtitioſa cuiuſmodi eſt nigromātia ⁊ eius partes.iō ſubditur. m Cōfuſus ē oīs cō flato: in ſculptili.⁊ loqtur de imaginib⁹ p aſtronomiā fact̄.et p alios modos ſupſtiti n Quia men (oſos dax eſt con.ei⁹. quod probat dicens. o Nec eſt ſpūs ī eis ſi eni aliqū dentur in eis reſſa.h̄ eſt a demonibus. p Vana ſunt opa.i. nullā virtutē de ſe ha q Et riſu (bentia. digna.i.deriſibilia ſapientibus. r In tpe viſitatiōis ſue pibūt.deſtructa eī babylōe deſtructa fuerunt idola q̄ ibi erāt. s Nō ſicut hec.ſcꝫ vana. t Pars iacob.ſupple eſt. v Quia q̄ fecit oīa.i.deus ver⁹. x Ipe eſt ps.ſ.iacob y Et iſrl̄ ſcep.here.ei⁹. fideles eni poſſidēt dn̄m p fidē ⁊ delectationē.⁊ de⁹ poſſidet eos p grām.⁊ iō ſicut fideles ſūt ps dei.ita ⁊ de⁹ eſt ps eoꝝ.qꝛ pelecti ſunt a deo ⁊ ipi peligūt cū aliīs ꝯtēptis. z Collidis.hic ponit̄ explanatio ſcd̄e parabole.⁊ diuidit̄ ī duas ptes.qꝛ prīo ponit̄ parabole ſnīa.ſcd̄o hic lamētatio ibi. Comedit me. Sentētia vo parabole conſiſtit in h̄ q̄ p eū deſignat̄ rex babylōis ꝓpināꝫ alīs potuꝫ merorꝭ.⁊ ſic factū eſt ſibi ⁊ ſuis.qꝛ victorias factas vtute dei aſcribebat ſibi.iō ſibi dr̄ ī pſona dn̄i. z Colli.tu mihi.i.vt inſtm̄ iuſticie mee. a Vaſa belli.i.appara

ªſup te celeuma cantabitur ᵇQui fecit trā ᶜī fortitudie ſua ᵈ⁊ ꝑparauit orbē ī ſapia ſua ᵉ⁊ prudētia ſua extendit celos. ᶠDāte eo vocē ᵍmultiplicant̄ aque ī celo ʰQui leuat nubes ab extremo terre ⁱfulgura in pluuiā fecit. ᵏ⁊ pduxit ventos d̄ theſauris ſuis. ˡStult⁹ factus eſt oīs hō a ſcia: ᵐꝯfuſus ē oīs ꝯflator in ſculptili. ⁿqꝛ mēdax eſt cōflatio ei⁹. ᵒnec eſt ſpūs in eis. ᵖVana ſūt opa ᑫ⁊ riſu digna: ʳin tpe viſitationis ſue pibūt. ˢNō ſicut hec ᵗps iacob: ᵛqꝛ q̄ fecit oīa ˣipe eſt ʸ⁊ iſrl̄ ſceptrū hereditatꝭ ei⁹ dn̄s exercituū nomē eius. ᶻCollidis tu mihi ªvaſa belli: ᵇ⁊ ego collidā in te gentes. ᶜ⁊ diſpdā ī te regna ᵈEt collidā in te equū ⁊ eq̄tem ei⁹: ⁊ collidā ī te currū ⁊ aſcenſorē ei⁹. ⁊ collidā ī te virū ⁊ mulierē. Et collidā in te ſenē ⁊ puerū ⁊ collidā in te iuuenem ⁊ vginem: et collidā in te paſtorē ⁊ gregē eius. ⁊ collidā in te agricolā ⁊ iugales eius. ⁊ collidā in te duces ⁊ magiſtratus. et reddā babyloni ⁊ cūctis habitatoribus chaldee ᵉomne malū ſuū: qd̄ fecerūt in ſyon ᶠin oculis vrīs ait dn̄s. ᵍEcce ego ad te mons peſtifer ait dn̄s: q̄ corrūpis vniuerſā terrā. Et extēdā manū meā ſup te ʰ⁊ euoluā de petris: ⁱ⁊ dabo te in montē cōbuſtiōis. ᵏEt nō tollēt de te lapidē ī angulū ⁊ lapidē in fundamēto. ſꝫ pdit⁹ ineternū eris: ait dn̄s. ˡLeuate ſignū in t̄ra: clangite buccinā in mōtib⁹. ᵐSanctificate ſup eā gentes: ⁿannunciate ꝯ illā regib⁹ ararath ᵒmenni ⁊ aſcenez ᵖnumerate ꝯtra eā taphſar. ᑫAdducite equū ʳq̄ſi brucū aculeatū. ˢSanctificate ꝯtra eam gentes: reges medie duces ei⁹: ⁊ vniuerſos magiſtrat⁹ eius: cunctāqꝫ terrā ptātis eius. Et cōmouebit̄ terra ⁊ conturbabit̄. ᵗqꝛ euigilabit ꝯtra babylonem cogitatio dn̄i vt ponat terrā babylonis deſertā ⁊ inhabitabilē. ᵘCeſſauerūt fortes babylonis a prelio. habitauerunt in preſidiīs. Deuoratū eſt robur eorū: ˣ⁊ facti ſunt q̄ſi mulieres. ʸIncenſa ſūt tabernacula eius ᶻꝯtriti ſunt vectes eius. ᶻCurrens obuiā currēti veniet: ⁊ nūcius obui⁹ nunciāti ⁊ annunciet

ratū belloꝝ aliaꝝ gentiū. b Et ego col.in te gētes.qꝛ iuſticiā meā volūtate iniq̄ exercui⁹ es. c Et diſp.in te reg.tibi ſubiecta ⁊ te auxiliātia. d Colli.in te equū ⁊ eq̄.i.eq̄s ⁊ eq̄tes.qꝛ ponit̄ hic ſingl̄are p plali.⁊ ſilr̄ ī ſe⁸quētib⁹.⁊ ptꝫ lr̄a vſqꝫ ibi. e Omne ma.qd̄ fe.in ſyon. templū cōcremando.

f In ocu.vrīs.in h̄ alloquit̄ iudeos qui h̄ viderūt quoꝝ plures erāt in babylone. g Ecce eg.ad te mōs peſti.i. babylon q̄ eſt mons alt⁹ p potētiā ⁊ ſupbiā ⁊ peſtifer.occidendo gentes alias h Euol⁸ (crudelit̄. uā te de pe.i. de fortalitiīs tuis in q̄b⁹ cōfi i Et da.te in (dis. mon.cōbu. qꝛ babylō fuit cōbuſta a medis k Et non (⁊ perſis tol.de te la.in ang.⁊c̄ .i.nō reedificaberꝭ vl l Leuate ſignū. (tra id eſt vexillū ad ꝯgregandū bellatores contra babylonem. m Sanctificate.i.cōfirmate ad bellandū. ſcīm eni in vna ſignificatiōe idē eſt qd̄ fir n Annūciate (ma ꝯ illā regib⁹ ararath. id eſt armenie regib⁹ o Menni ⁊ aſcenez noīa ſunt regnoꝝ. p Numerate ꝯ eam taphſar.nomē eſt hebraicū.⁊ exercitum ſignat q̄ nūerat̄ in expe q Addu⁸ (ditiōe. cite equū.i.equos. r Quaſi brucū acu⸗leatuꝫ.i. agiles ⁊ ꝑparatos ad bellatū.cetera patent vſqꝫ ibi. s Quia euigilabit contra babylonē cogita.dn̄i. videbat̄ eni q̄ſi dormiens pmittendo crudelitates chaldeorū.⁊ euigilās in puni t Ceſſauerūt foꝛ.baby.victorias eī fecerāt (tione eoꝝ. virtute diuina.⁊ iō ipa retractata nō ſolum ceſſauerūt a victoriīs.ſed etiā fuerūt deuicti ab aliīs.iō ſubditur. v Et fac.ſunt q̄ſi muli.q̄ ſunt imbelles. x Incenſa ſunt taber.ei⁹.i.habitationes babylonis. y Contriti ſunt vectes ei⁹.p fractionē portaꝝ. z Currens obui. currenti ⁊c̄.babylon eni erat ciuitas valde magna.vt dicit hiero.ſup pꝫ.q̄ erat edificata in q̄dro. et quodlibet lat⁹ habebat in longitudīe.xvi.miliaria q̄ faciūt octo leucas ꝓpter quod dicit philoſophus in libro polit̄. q̄ magis erat dicēda regio clauſa muris q̄ ciuitas.⁊ iō de domo regia frequēter currebāt nūciī ad portas ciuitatꝭ.⁊ econuerſo ad denunciandū ſtatum.⁊ ideo ingreſſus ad

regi babylõis q꜡ [a]capta eſt
ciuitas eius a ſūmo vſqꜫ ad
ſūmū [b]⁊ vada p̄occupata ſſt
[c]⁊ paludes īcēſe ſſt igni: [d]⁊ vi
ri bellatores ꝯturbati ſunt
Quia hec dicit dñs exerci
tuū de⁹ iſrl'. [e]Filia babylõis
[f]q̄i area. [g]tp̄s triture ei⁹ Ad
huc modicū ⁊ vēiet tp̄s meſ
ſionis ei⁹ [h]Comedit me [i]de
uorauit me nabuch. rex ba
bylonis. [k]Reddidit me q̄ſi
vas inane Abſorbuit me q̄ſi
draco: [l]repleuit ventrē ſuū
teneritudine mea. [m]⁊ eiecit
me. [n]Iniq̄tas aduſum me
[o]⁊ caro mea [p]ſup babylonē
dicit habitatio ſyon et ſan
guis me⁹ ſup habitatores
chaldee dicit hierl'm [q]Pro
pterea hec dic̄ dñs. [r]Ecce
ego iudicabo cauſā tuā ⁊
vlciſcar vltionē tuā [s]Et de
ſertū faciā mare ei⁹ [t]⁊ ſicca
bo venā ei⁹. [v]Et erit babylō
in tumulos habitatio dra
conū: [x]ſtupor ⁊ ſibilus eo q᷑
nō ſit hitator. [y]Sil' vt leo
nes rugient, [z]⁊ excutient co
mas veluti catuli leonum.
[a]In calore eoꝝ ponā pot⁹
eoꝝ. ⁊ inebriabo eos vt ſo
piant' [b]⁊ dormiant ſomnū

ſempit'nū: ⁊ nō ꝯſurgāt dic
dñs [c]Deducā eos q̄ſi agnoſ
[d]ad victimā. ⁊ q̄ſi arietes cū
hedis. Quō capta ē ſeſach
⁊ cōp̄henſa ē inclyta vniu'ſe
t're. Quō facta eſt ī ſtuporē
babylō int' gētes [e]Aſcendit
ſup babylō mare. [f]multitu
dine fluctuū ei⁹ [g]opta ē. Fa
cte ſūt ciuitates ei⁹ ī ſtupo
rē. t'ra inhītabil' ⁊ de'ta. t'ra
in q̄ null⁹ hitet. nec trāſiet
p ea filius hois. [h]Et viſita
bo ſup bel ī babylone [i]⁊ eij
ciā qđ abſorbuerat de ore
eius. [k]⁊ nō ꝯfluent ad eā vl
tra gentes. Siq̄dē et mur⁹
babylõis corruet [l]egredimi
ni de medio ei⁹ ppl's meus
vt ſaluet vnuſq̄ſqꜫ aīaꝫ ſuā
ab ira furoꝝ dñi [m]Et ne for
te molleſcat cor veſtrū. ⁊ ti
meatis auditū q̄ audiet' in
terra. [n]Et veniet ī anno au
ditio. [o]⁊ p⁹ hūc ānū auditio
[p]⁊ iniq̄tas in t'ra [q]et dñator
ſup dñatorem Propterea
ecce dies veniunt. et viſita
bo ſup ſculptilia babylõis
⁊ oīs terra eius ꝯfundetur
⁊ vniuerſi interfecti ei⁹ ca
dent in medio ei⁹. [a]Et lau
dabunt ſup babylonem celi

uerſarioꝝ cito fuit regi nūciat⁹. iō ſubdit'. a Capta ē
ciuitas ei⁹ a ſūmo vſqꜫ ad ſūmū. i. a prima porta vſqꜫ ad
b Et vada preoccupata ſunt. q꜡ medi ⁊ perſe (vltimā.
p alueū fluminis intrauerūt. vt dictū eſt. c Et palu
des incenſe. i. fortalicia q̄dā in paludib⁹ ſita. d Et vi
ri bellatores ꝯturbati
ſunt ex ſubito īgreſſu
e Filia ba (hoſtiū
bylonis. i. gens baby
f Quaſi (lonica.
area. i. meſſis extenſa
g Tp̄s tri (in area
ture ei⁹. i. ſue ꝯtritio
nis. ſicut bladum te
ritur in area.
h Comedit me Hic
ponit' ꝯtra babylonē
q̄rimonia de malo qđ
fecit in hierl'm. ⁊ diui
ditur in tres ptes. q꜡
p'io ponit' q̄rimonia.
ſcđo circa eā diuīa iu
ſticia. ibi. Propterea
tertio ſeq̄ns laus di
uina. ibi. ⁊ laudabūt.
Circa primū d꜡ ī pſo
na hierl'm.
h Comedit me. po
pulū meū occidendo
⁊ bona rapiendo.
i Deuorauit me. cru
deliter hoc agendo.
k Reddidit me q̄ſi
vas iane. qđ n̄ ē aptū
ad ſuū officium. q꜡ ſic
hierl'm deſtruxit q᷑ n̄
erat apta habitationi
l Repleuit (hoim
ventrē ſuū teneritu
dine mea. i. eo q᷑ te
nerrime diligebaꝫ ra
piēdo ſibi vaſa aurea
⁊ argētea ꝯſecrata di
uino cultui.
m Et eiecit me. po
pulū meū captiuādo
n Iniq̄. aduer. me.
i. facta mihi a chalde
o Et caro mea. (is.
lacerata ab eis.
p Sup babylonem
ſupple veniat vltio ei⁹. q Propterea. Hic ꝯſr ponit'
diuina iuſticia cū in pſona dñi ſr'fidet' hierl'm ꝯquerenti.
r Ecce ego iudicabo cām tuā. dando p te ſniām ꝯtra ba
bylonē. s Et deſer. faciā ma. ei⁹. i. ꝯgregationē aq̄ruꝫ
ex curſu euphratis ſm modū loquēdi hebraicuꝫ. q̄ omis
aquaꝝ ꝯgregatio vocat' mare. ſm illud Gen. i. Congrega
tioneſqꜫ aq̄ꝝ appellauit maria. t Et ſiccabo venā ei⁹
id eſt curſum euphrat̄ mō ſupradicto. v Et erit ba
bylon in tumu. ex ruinis domoꝝ ⁊ muroꝝ x Stupor
⁊ ſibilus. p admiratiōe tante ruine. y Simul vt leo
nes rugiēt. ſ. chaldei. leones enī horribiliter rugiunt q̄ſi
z Et excu. co. ⁊c̄. detrahēdo capillos ſu (ſunt deuicti.
os p dolore ⁊ indignatiōe. ſic faciūt leones q̄ſi ſunt deui
cti. in heb. tñ h̄r ſic. Recanabūt vt catuli leonū. i. extranee
rugiēt p dolore. q꜡ recanare ꝓprie eſt aſinoꝝ. a In ca

lore eo. ponā po. eoꝝ ⁊c̄. i. calefaciā eos p potū ⁊ dormire
faciā. ⁊ nō ſolū dormitiōe ſoporꝫ. ſꝫ etiā mortꝫ. iō ſubdit'.
b Et dormiant ſomnū ſem. d꜡ enī Dani. v. q᷑ balthaſar
fecit grāde conuiuiū ſuis principib⁹. ⁊ calefact⁹ vino fecit
apportari vaſa dei vt biberēt ex eis. ⁊ ibidē ſeq̄tur q᷑ eadē
nocte interfect⁹ ē bal
thaſar. ⁊ regnū ei⁹ ac
cepit dari⁹ medus. et
q꜡ fatigati a vino fu
erūt īterfecti. iō ſeq̄t'.
c Deducam eos q̄ſi
agnos. i. ſine defēſiōe
d Ad victimaꝫ. quō
capta ē ſeſach. i. baby
lon ſic nomiata ꝓpter
corrīdētiā l'raꝝ vt di
ctū ē ꝯ. xxv. ſm ra. ſa.
e Aſcēdit ſup baby
mare. i. exercitus ma
gnus valde ⁊ fortis.
f Multi. flu. eius. i.
g Opta (bellatoꝝ.
eſt. i. abſorpta ⁊ deſtru
cta. cet'a patēt vſqꜫ ibi
h Et viſi. ſup bel. ido
luꝫ erat in babylonia.
p qđ deſignat' popul⁹
colens eum.
i Et eijciā qđ abſor.
de ore ei⁹. diuitie enī
aliaꝝ gentiū q̄s baby
lonie abſorbuerāt ſi
bi rapiēdo ex diuina
ſnīa date fuerunt me
k Et (dis ⁊ perſis.
nō ꝯflu. ad eā vl. gen.
que erāt ſubdite dñio
m Egredimi (eoꝝ.
de me. ei⁹ po. me. licet
enī iudei eſſent ſerui
in terra babylõis. ita
q᷑ nō poterāt exire te
gnū. tñ poterāt d̄ vna
ciuitate trāſire ad ali
am reddendo regi de
bonis ſnis p tributo
magnā portioneꝫ. ſic
eſt de iudeis manēti
bus ſub principibus
xp̄ianis. ⁊ multi ex di
uina admonitione ſic
exiuerūt ante deſtructionē babylonis. H mō tobias p̄ui
dēs interitū niniue dixit filijs ſuis q᷑ eo ſepulto inde ex
m Et ne fo. mol. cor vr̄m ⁊c̄. i. nimio (irēt Tobie. vlti.
timore reſoluat' ex auditu appropinq̄tiōis exercituū ꝯ ba
bylonē. n Et ve. in an. au. ſ. rumorꝫ de occiſione bal
thaſar ⁊ deſtructōe babylonis. o Et poſt hūc an. au
di. ſ. de v'ra reuerſione in hierl'm. vt exponit Ra. ſa. occiſo
enī balthaſar dari⁹ medus ſuſcepit regnū ei⁹. vt dictuꝫ ē
⁊ regnauit p ānū integrū ⁊ ptē ſecūdi. ⁊ ſic ille ſecundus
p pte ei⁹ fuit prim⁹ ann⁹ cyri q̄ ſucceſſit dario. ⁊ p'io an
no cyri fuit data dicta licētia redeundi p Et iniqui.
in terra. q꜡ dari⁹ ⁊ cyrus fuerunt idolatre. q Et dña.
ſup dñatorē. i. cyrus poſt darium. vt dictū eſt. cetera pa
a Et laudabūt. Hic ꝯſr ponitur (tent ex ſupradictis.
laus diuina de iuſticia circa babylonē facta cum dicitur.

Et laudabūt ſup babylonē celi ⁊ terra.i.angeli ⁊ hoīes.iō ſubdit. b Et oīa.⁊ accipit hic ⁊.p id eſt.celū ei ē hitatio angelo⁊.⁊ terra hoīm. c Quia ab aqlone veniēt ei pdones.ſ.medi ⁊ perſe.q̄ venerūt de aqlonari pte reſpectu babylonis.⁊ ſubdit vna cā.ſ.occiſio crudel' filio⁊ iſrl' cū dr.Et quō fecit babylon ⁊c.

⁊ tra ⁊ oīa q̄ ī eis ſūt. q⁊ ab aqlone veniēt ei predones ait dñs. Et quō fecit babylon vt caderēt occiſi in iſrl'. ſic de babylone cadēt occiſi in vniu̇ſa tra. Qui fugiſtis gladiuz venire nolite ſtare. Recordamini pcul dñi. et hirl'm aſcēdat ſup cor vrm. Cōfuſi ſum⁹. qm̄ audiuimus obprobriuz. Operuit ignominia facies nr̄as: q⁊ venerūt alieni ſup ſcrifica‑tionez dom⁹ dñi. Propterea ecce dies vēiūt ait dñs ⁊ viſitabo ſup ſculptilia babylonis. ⁊ in oī tra ei⁹ mugiet vulnerat⁹. Si aſcēderit babylon in celuz ⁊ firmauerit in excelſo robur ſuū. ad me veniēt vaſtatores ei⁹ ait dñs. vox clamoris de babylone ⁊ ptritio mag̃ d' terra chaldeoruz qm̄ vaſtauit dñs babylōez ⁊ pdidit ex ea vocē magnā ⁊ ſonabūt fluctus eo⁊ q̄ſi aque mlte. Dedit ſonitū vox eo⁊ q⁊ venit ſup eā.i.ſup babylonē pdo. ⁊ apphenſi ſūt fortes ei⁹ et emarcuit arc⁹ eo⁊ q⁊ fortis vltor dñs reddēs retribuet Et inebriabo pricipes ei⁹ ⁊ ſapiētes ei⁹ duces eius.⁊ mgratus ei⁹ ⁊ fortes ei⁹ Et dormiēt ſomnū ſempitnuz ⁊ nō expgiſcent ait rex dñs exercituuz nomen ei⁹. Hec dicit dñs exercituū Mur⁹ babylonis ille latiſſim⁹ ſuffoſſiōe ſuffodiet. ⁊ porte ei⁹ excelſe igne cōburent. ⁊ labores pplo⁊ ad nihilū ⁊ gētiū in ignē erūt ⁊ diſpibūt. Verbū qđ pcepit hieremias ppha ſaraie filio nerie filij maaſie. cū pgeret cū ſedechia rege in babylonē.in anno quarto regni ei⁹. Saraias aūt erat princeps pphetie. Et ſcripſit hieremias oē malū qđ venturuz erat ſup babylonez in libro vno: oīa vba hec q̄ ſcripta ſunt ꝯ babylonem. Et dixit hieremias ad ſaraiaz. Cū veneris in babylonē ⁊ videris et legeris oīa vba hec. dices. Dñe tu locutus es contra locū iſtuz vt diſpderes eum ne ſit q̄ in eo habitet ab hoīe vſq⁊ ad pecus.⁊ vt ſit ppetua ſolitudo. Cūq⁊ cōpleueris legere libruz iſtum. ligabis ad eum lapidem ⁊ proijcies illū in medium euphraten. et dices. Sic ſubmerget babylon.⁊ nō conſurget a facie afflictionis quā ego adduco ſuper eaz.⁊ diſſoluetur. Hucuſq⁊ verba hieremie.

d Qui fugiſtis gladiū.i.vos iudei q̄ euadetis.
e Venite in ꝯſiſtis. iudeam.
f Et hierl'm aſcēdat ſup cor vrm.i.accipiatis cordis deſtructionē hirl'm ⁊ templi vt ad eorū reedificationem animemini.
g Cōfuſi ſumus ⁊c. q.d.q̄zdiu tēpluz dñi remanebit ſic deſtructū a gētilib⁹.erit nobis ꝯfuſio ⁊ obprobrium.ideo ſubdit.
h Quia venerūt alieni.i.adolatre q̄ ſunt alieni a cultu dei.
i Sup ſancti.do.domini.eā incēdēdo. vt hr̄.c.ſe.⁊.iiij. Reg.vl.
k Propterea ecce dies veni.de pinquo.
l Et viſitabo ſuper ſculptilia.i.idola ⁊ tēpla babylonis.
m Et in oī ter.eius mugiet vulnerat⁹ nō potēs loq̄ recte p dolore. ſed mugiens ad modū beſtie.
n Si aſcenderit babylon in celū ⁊c.q.d. q̄tūcūq⁊ ſit eleuata ī honore ⁊ firmata ī poteſtate.tamen deſtruetur mea vtute.iō ſeqtur. Ad me veniēt vaſtatores.
o Et pdidit ex ea vocem magnā.i.vba iactantie de ſua magnitudine ⁊ poteſtate.
p Et ſonabunt fluctus eorū.i.exercitus medorum ⁊ perſaruz cetera patent vſq⁊ ibi.
q Et emarcuit arcus eo⁊.i.nō potuerūt ſe defendere p artē ſagittandi in q̄ ſunt edocti. r Et inebriabo principes ei⁹ ⁊c.q⁊ nocte ſequēti feſtum balthaſar.in q̄ ipe ⁊ principes ei⁹ fuerūt vino repleti. interfect⁹ fuit balthaſar ⁊ pricipes cū eo.vt dictū eſt ſ. s Murus babylonis ille altiſſim⁹.ſic eſt in heb.⁊ in libris correctis. t Suffoſſione ſuffodiet.i.deſiciet q̄tūcūq⁊ ſit lat⁹ ⁊ fortis. v Et labores pplo⁊ ad nihilū.in edificatiōe enī muro⁊ ⁊ domo⁊ babylonis fuerūt expenſe mlte diuitie acq̄ſite laborib⁹ pplo⁊ ⁊ gētiū.q̄s ab eis abſtulerūt chaldei.⁊ iō diuinū fuit iudiciū q̄ tales edificatiōes redigerent ad nihilū. x Verbū. Hic ꝯſir deſcribit deſtructio babylōis ſub parabola facti.ſic ei parabola vbi eſt qn̄ p ſignificatū vocū aliud intelligit.vt cū dr Judi.ix. Jerūt ligna ad ramnū.p qđ intelligūt hitatores ſychē ⁊ abimelech quē fecerūt ſibi regē.ſic parabola facta eſt qn̄ fit aliqđ ad ſignādū aliud fiendū.⁊ ſic ē in ppoſito.q⁊ deſtructio babylonis ſcripta ī q̄dā libello.⁊ alligata lapidi pōderoſo pjecta fuit ī fluuiū euphraten coraz pl'ib⁹ iudeis ad ſignādū deſtructionē babylōis futurā. Primo ponit g̃ qđ pcepit h fieri cū dr. Verbum qđ pcepit hieremias ⁊c.ſaraie filio nerie ⁊ tp̄s ⁊ etiā loc⁹ cū dr.
y Cū pge.cum ſedec.in baby.⁊c.ſedechias ei fuerat inſtitut⁹ rex a rege babylonis. ⁊ iō q̄rto anno regni ſui iuit ī babylonē ad faciēdū ei reuerētiā.⁊ ad deferēdū munera cū q̄ iuit iſte ſaraias. cui⁹ ſubdit officiū cuz
z Erat pri.pro⁊ (dr) phetie.i.pricipal' iter leuitas q̄ ī tēplo decātabāt laudes diuīas a dd ⁊ ab aliis pphetis factas.ī heb.hr̄. Erat princeps requi.⁊ ideo iuit cū ſedechia ad faciendū regnū regi babylōis noīe ſedechie cetera patēt vſq⁊ ibi.
a Cū ve.in ba.⁊ vi. diligēter ea q̄ ſūt ſcripta in hoc libro.
b Et le.oia v.hec.ſ. coraz iudeis qui illuc trāſlati fuerāt cum iechonia rege iuda.
c Dices.corā eiſdez
d Dñe tu lo. es cō. lo.iſtū.i.ꝯ babylonē. cetera patēt vſq⁊ ibi.
e Liga.ad euz la.vt demergat in pfunduz fluminis.ad deſignādū totalē deſtructionē babylonis.
f Hucuſq⁊ ver.hiere.dicūt aliq̄ q̄ nō eſt d' textu.ſz q̄dā rubrica appoſita.ſz h nō ē ver.q⁊ ſic ſcribit in heb.ſic et

In ca.li.vbi dr ī poſtil. Tollite reſinā. (alia pcedētia
Additio.i.

D Dictio in hoc loco poſita ſignificat tiriacā nō reſinā.put dictū fuit ſupra in additiōe ca.viij.
In codē ca.vbi dr in poſtilla. Stult⁹ fact⁹ oīs homo.
Additio.ij.
Q Quia gētiles idolo⁊ cultores nō ſolū errabāt in h q̄ idola vana colebāt.ſed etiā q⁊ ſtulte eſtimabāt q̄ de⁹ verus quē ppl's iſrael colebat erat ſimilis diis eoruz.vnde Eſaias.xxxi.⁊.xxxij.

ſennacherib ⁊ ſui dicebāt ꝙ nō potuerat de⁹ iſrl' defende re hierl'm a manibꝫ aſſyrioꝝ. nec ſicut dij aliaꝝ gentiū po tuerāt gētes ſuas ꝓtegere ab eis. q̄s de⁹ ɔfutauit ꝑ eſaiā denūciando eis defenſionē ꝑpli ſui. vt ibidē. ſed in h lo co q2 hieremias nō potuerat oſidere chaldeis excellentiā diuine potentie ꝑ de fenſionē hierl'm. cū ex ordine iuſticie diuine ꝓpter pctā ꝑpli erat de ſtruenda. iō oſidit eis excellentiā dei iſrl' re ſpectu falſoꝝ deoꝝ. ex h ꝙ dij falſi ſūt ab ho minibꝫ fabricati ſeu ficti. ⁊ ſic cū actoribus ſuis peunt. et ꝓpter h dicit. Stult⁹ fact⁹ eſt ois hō a ſciā. ſ. vera. Cōfuſus eſt ois ɔflator in ſculptili ⁊c. qđ pꝫ ex h qđ ſubdit In tpe viſitatiōis ſue ꝑibūt. ſ. idola vana cuꝫ cultoribꝫ coꝝ ſeu acto ribꝫ. et rō eſt. q2 tales dij nō hñt aliā poten tiā niſi eā quā actores ſeu cultores ſui fingūt ⁊ ſic oportet ꝙ cū cul toribꝫ peant. nō tñ ſic eſt de deo vero iacob. cuius virt⁹ ⁊ potētia nō pendet a cultoribꝫ ſed ecōtra totū eſſe et bonū colentiū ipſum pendet ab illo quem colūt. ⁊ iō dicit. Nō ſi cut hec ps iacob. ſ. vt pereat peunte popu lo ſuo. Quia qui fecit oīa ipe eſt. ⁊ ſic eē om niū ab illo dependet. Et q2 licet ipe ſit principiū totius eſſe. tñ appropriat ꝑplo iſrael ſpecialiter. iō ſubdit. Et iſ rael ceptrū hereditatꝭ ei⁹. Cōſequēter ex ꝑmanētia diuie potentie infert ꝙ ſicut babylonij fuerūt inſtrumēta diui ne potētie ɔtra alias natiōes. ⁊ ſic ⁊ alie gentes eēnt in ſtrumēta diuine vltiōis ɔtra eos ſpecialiter ꝓpter ea que fecerāt in ſyon q̄ erat locus diuīo cultui deputat⁹. et de h dicit. Colludis tu mihi vaſa belli ⁊c. Et reddā babylo ni oīe malū qđ fecerūt in ſyon in oculis vrīs ⁊c.

In eo. ca. vbi dr in poſtil. Regibꝫ menni ⁊ aſchenez.

Ubi nos habem⁹ menni Additio. iiij.

v ⁊ aſchenez. in hebreo habetur aſchenā qđ ſignat alemoniā. Item tapſer eſt nomen hebraicū ſigni ficans capitaneū vel ducem exercitus.

In eodē ca. vbi dr in poſtilla. Et viſitabo ſup bel.

Additio. iiij.

q Quod dr hic. Et viſitabo ſup bel. ꝓprie pōt intelli gi de ipō idolo bel. ſine hoc ꝙ ſignificet ꝑpl'm. q2 cū deus punit aliquā gentē idolatraꝫ. conſueuit etiā deos ſuos diſſipare ⁊ ɔfundere. vnde Exo. xij. ca. In oibus dijs egypti faciā iudicia. Et ſic in alijs locis. Silr qđ dr. Et eijciā qđ abſorbuerat de ore eius. pōt intelligi de ore ipi⁹ idoli bel in q̄ colentes ponebāt diuitias. fin gendo ꝙ eas acceptaſſet ſicut faciebant de moloch in oc caſione pueroꝝ. Silr qđ ſequit ⁊ nō ɔfluent ad eā vltra gentes. ꝓprie intelligi poteſt de ipo idolo bel ad qđ gen tes confluebant cum babylonia eſſet in ꝓſperitate.

In eo. ca. vbi dr in poſtil. Huc uſq3 verba hieremie.

q Quod dr hic. Huc uſq3 vba hie remie. denotat ꝙ illa ſequunt in ſequēti ca. non ſunt reputāda de ver bis ꝓphetie hieremie ſed ſumitur hyſtoriali ter a quarto Regū. vl timo ca. inter qđ capi tulū ⁊ iſtud modica. ⁊ q̄ſi nulla eſt differē tia ⁊ interponitur hic hec hyſtoria deſtructi onis hierl'm ⁊ templi ad ɔtinuationeꝫ libri Trenorum ⁊c. Additio. v.

Filius viginti ⁊ vnius anni erat ſedechias cuꝫ regnare cepiſſet: ⁊ vndeci ānis regnuit in hierl'm. Et nomē mrīs ei⁹ amithal filia hieremie de lobna. [b] Et fecit malū i ocul' dñi iuxta oīa q̄ fecerat ioachim: q̄m furor dñi erat in hierl'm et i iuda vſq3 quo ꝓijceret eos a facie ſua. Et receſſit ſedechias a rege babylonis. [c] Factū ē aūt i āno nono regni ei⁹ i mēſe decio: decia die mēſis vēit nabuch. rex babylonis ipe ⁊ oīs exercitus ei⁹ aduſus hierl'm ⁊ obſederūt eā: ⁊ edificauerunt ɔ eā munitiōes i circūtu ⁊ fuit ciuitas obſeſſa vſq3 ad vndecimū ānū regni ſedechie. Mēſe aūtē q̄rto noua die mēſis obtinuit fames ciuitatē ⁊ nō erāt alimēta ꝑplo terre. Et dirupta ē ciuitas ⁊ oēs viri bellatores ei⁹ fugerūt. exierūtq3 de ciuitate nocte ꝑ viaꝫ porte q̄ eſt int duos muros ⁊ ducit ad hortū regis: [d] chaldeis obſidētibus vrbē in gyro ⁊ abierūt ꝑ viā q̄ ducit in heremum. Perſecut⁹ eſt aūt chaldeorū exercit⁹ regē: ⁊ apphēderūt ſedechiā i deſerto qđ eſt iuxta hiericho. ⁊ oīs comitat⁹ ei⁹ diffugit ab eo. Cūq3 cōprehēdiſſent regeꝫ. adduxerūt eū ad regē babylonis in reblata q̄ eſt in terra emath. ⁊ locut⁹ eſt ad eū iudicia. Et iugulauit rex babylōis filios ſedechie i oculis ei⁹. [e] ſꝫ ⁊ oēs principes iuda occidit i reblata. Et oculos ſedechie eruit. ⁊ vinxit eū cōpedibꝫ. Et adduxit eū rex babylōis in babylonē. ⁊ poſuit eum in domo carceris [f] vſq3 ad diē mortis ſue.

Capl'm. LII.

Filius. xxi. āni iſtud capl'm a pricipio libri fuit diuiſum ɔtra p̄cedentia. eſt eni q̄dam breuis epilogatio re ſpectu p̄cedentiuꝫ in qbꝫ deſcripta ē deſtru ctio hieruſalem. licet occaſione hui⁹ plura alia fuerint anneca. ⁊ diuidit hoc capitulꝫ in tres partes. q2 pri mo ponit ciuitatꝭ ca ptio. ſecūdo capte de ſtructio. ibi. In men ſe aūt. v. tertio de reli quijs ordinatio. ibi. De paupibꝫ. Prima i duas. q2 primo poni tur captiōis occaſio. ſcđo ipa captio. ibi. Factum eſt autē. Occaſio aūt captio nis prima fuit peccatuꝫ regis ⁊ populi contra deum. qđ b Et fecit in oculis dñi malū. imitādo (notat cū dicit. in hoc ioachim filiū ioſie ⁊ alios reges qui fuerūt ydola tre. ꝓpter qđ dñs voluit hierl'm deſtruere ⁊ maxime ꝓ pter pctm̄ manaſſe q̄ poſuit idola in domo dñi. ſcđa oc caſio fuit pctm̄ ſedechie in regē babylonis. cui rebellauit q̄uis iuraſſet ei fideliter ſeruire. vt habet. ij. Paral. vlti. qđ notat cū dr. Et receſſit ſedechias a rege babylonis. c Factum eſt. Hic ponit ciuitatis captio. ⁊ patet ſentē tia ex his que dicta ſunt ſupra. xxxix. vbi deſcribitur iſta captio ſicut hic paucis exceptis que exponent.
d Chaldeis obſidentibus vrbem in gyro. ſi ergo que ratur quomodo rex et bellatores potuerunt exire. dicen dum ꝙ erat via ſubterranea cuius introitus erat intra ciuitateꝫ inter duos muros. ⁊ exitus erat longe a ciuita te vltra locum vbi erant chaldei et ꝑ illam fugerunt rex et alij ſicut dictum fuit ſupra. xxxix. ⁊. iiij. Regum vlti.
e Sed et omnes principes iuda occidit. dicit Rabi ſa lomon. ꝙ iſti fuerunt. lxx. iudices ordinarij. eoꝙ relaxa uerant iuramentum ſedechie. alij autem dicunt ꝙ fuerūt principes inducentes ſedechiam ad rebellandum regi babylonis. f Uſq3 ad diem mortis ſue. licet au tem mortuus fuerit in carcere. tamen rex babylonis ſtatum eius regium conſiderans. fecit eum ſepeliri ho

norifice ſicut p̄dixerat hieremias ſupra. xxxiiij.
s In mēſe. Hic ꝯſr ponit̄ ciuitatꝭ capte deſtructio. cir/ca q̄d p̄rio ponit̄ tp̄s cū d̄r. In mēſe aūt q̄nto. licet autē fuerit capta mēſe q̄rto. vt d̄r ſupra eodē ca. tñ nō fuit cō/buſta donec ſup h̄ habuerūt voluntatē regꝭ babylonis q̄ agebat tūc in remotꝭ ſcꝫ in terra emath. vt h̄r i textu. et ſic trāſijt tp̄s vſqꝫ ad decimā di em quīti menſis in q̄ fuit combuſta. cetera patent in lr̄a.
b De paupibꝰ. Hic ꝯſr ponit̄ ordīatio de remanētibꝰ. et primo de pp̄lo. ſcd̄o de rege ioachim. ibi. Et factū eſt. Prima ī duas. q2 primo ponit̄ ordina/tio de pſonis reſuat̄ ſcd̄o de occiſis. ibi. Et tulit. Prima adhuc ī duas. q2 primo ponit̄ ordinatio de pp̄lo. ſe/cūdo trāſlatoꝝ nume/ratio. ibi. Iſte ē pp̄ls. Prima in duas. quia p̄rio ponit̄ ordinatio de pſonis. ſcd̄o de va ſis. ibi. Columnas q̄ꝫ. Circa primū ſciendū ꝙ de pſonis reſuatis ſic fuit ordinatū ꝙ il/li q̄ erāt alicui⁹ repu/tationis in ſapīa vel arte aliqua ſeu ꝯditio ne notabili fuerāt trāſ lati in babylonē vt de illa cōditione furent babylonijs. ceteri vo fuerūt dimiſſi in iude am ad colendū agros ⁊ vineas. ne terra re/digeretur in ſolitudinē. ⁊ redderet̄ inutilis regi babylo/nis. de cultura vero terre ei tributū magnū reddebat̄. ⁊ hoc eſt q̄d d̄r. b De paupibꝰ aūt ppli ⁊c̄. ſ. h̄ītibꝰ ali/quā ꝯditionē babylonis vtilē. vt pleni⁹ exponit̄. iiij. Re. i Et trāſtulit nabuzardan prin. mili. ⁊c̄. ⁊ pa (gū vlti. tet lr̄a. k Colūnas q̄ꝫ. Hic ponit̄ diſpoſitio de vaſis. quicq̄d eni fuit p̄cioſum de talibꝰ in tēplo dn̄i totū por/tauerūt ſecū chaldei. inter vaſa tñ ponunt̄ hic due colum ne eree q̄ erant in porticu templi. de quaꝝ magnitudine ⁊ forma dictū fuit diffuſe p ſingula. iij. Reg. vij. et ſil'r de alijs vaſis hic poſitꝭ. ⁊ iō hic breuiter intēdo ptranſire. q2 deſcriptio exq̄ſita de iſtꝭ ibi habet locū. dicit ergo. Co lumnas quoqꝫ ereas. de quarū forma poſtea ſubditur.
l Que erāt in domo dn̄i. i. ī porticu tēpli. m Et ba ſes illaꝝ. ſ. colūnaꝝ. q̄libet eni colūna hēbat q̄ttuor ptes. ſcꝫ baſem. ſtipitē caput ⁊ capitellū. n Et mare eneū vas erat magnū ⁊ rotundū in quo lauabant̄ ſacerdotes.
o Q̄d erat in domo dn̄i. i. in atrio ſacerdotū. dom⁹ eni dn̄i large accepta nō ſolū accipit̄ p corpe tēpli. ſed etiā p atrijs ⁊ edificijs ad ipm ptinētibꝰ. p Cōfregerunt chaldei. vt materia poſſet expediti⁹ portari. q Et le/betes. i. chaldarias vbi coq̄bant̄ carnes ſacrificiorū.
r Et creagra. i. fuſcinulas ad extrahendū carnes.

[s] In mēſe aūt q̄nto decima mēſis: ipe eſt ann⁹ nonuſde cim⁹ nabuch. regꝭ babylōis venit nabuzardā princeps militie q̄ ſtabat coram rege babylōis i hierl'm: ⁊ incēdit domū dn̄i ⁊ domū regis et oēs dom⁹ hierl'm: ⁊ oēm do/mū magnā igne cōbuſſit: ⁊ totū murū hierl'm p circuitū deſtruxit cūct⁹ exercit⁹ chal deoꝝ q̄ erat cum mgr̄o mili tie. [b] De paupibꝰ aūt ppli ⁊ de reliq̄ vulgo q̄d remanſe rat in ciuitate ⁊ de ꝓfugꝭ q̄ trāſfugerāt ad regē babylo nis ⁊ ceteros de mltitudīe [i] trāſtulit nabuzardan prin/ceps militie. De paupibꝰ vo t̄re reliq̄t nabuzardā prī ceps militie vinitores ⁊ agri colas [k] Colūnas q̄ꝫ ereas q̄ [l] erāt in domo dn̄i [m] ⁊ baſes [n] ⁊ mare eneū: [o] q̄d erat i do/mo dn̄i [p] ꝯfregerūt chaldei: ⁊ tulerūt omne es eoꝝ in ba bylonē. [q] Et lebetes [r] ⁊ crea/gras [s] ⁊ pſalteria [t] ⁊ phialas [v] ⁊ mortariola ⁊ omnia vaſa erea q̄ in miniſterio fuerūt: tulerūt [x] ⁊ hydrias [y] ⁊ thymi/amateria. [z] et vrceos et pel/ues ⁊ cādelabra ⁊ mortaria [a] ⁊ cyathos [b] Quotq̄t aurea aurea. ⁊ quotq̄t argētea ar gentea. Tulit mgr̄ militie colūnas duas ⁊ mare vnū [c] ⁊ vitulos duodecim ereos [d] qui erāt ſub baſibus quas fecerat rex ſalomon ī domo dn̄i. [e] Nō erat pondus eris oīm horū vaſoꝝ. [f] De colū/nis aūt: [g] decē ⁊ octo cubiti altitudinis erant in colum na vna. [h] ⁊ funicul⁹ duode/cim cubitorū circuibat eā. [i] Porro groſſitudo ei⁹ [k] q̄t/tuor digitoꝝ: ⁊ intrinſecus caua erat et capitella ſuper vtranqꝫ erea. Altitudo ca/pitelli vnius quinqꝫ cubito rum. [l] ⁊ retiacula ⁊ malogra nata [m] ſuper coronam in cir/cuitu: oīa ea. [n] Et fuerunt

s Et pſalteria. i. inſtr̄a muſica p leuitis. t Et phia las. vaſa erāt ad reponēdū vnguēta. q̄bꝰ vngebant̄ reges ⁊ ſacerdotes. ⁊ vaſa diuino cultui ꝯſecrata. v Et mor/tariola. in q̄bꝰ terebant̄ ſpecies ex q̄bꝰ cōponebātur. vn/guenta. x Et hydrias in q̄bꝰ ponebat̄ vinū ⁊ oleū p libaminibꝰ fiendis.
y Et thymiamate/ria in q̄bꝰ terebantur ſpecies ad faciendū thymiama q̄d cōbure bat̄ ſup altare thymia (matis.
z Et vrce/os ⁊ peluesꝫ. in q̄bꝰ la uabant̄ carnes offerē de ſup altare holocau (ſti.
a Et cyathos in q̄bꝰ pbabat̄ vinū ⁊ oleū vtrū eſſent apta ad ſacri ficiū.
b Quotq̄t aurea au rea ⁊c̄. q2 oīa vaſa au/rea ponebāt ad vnam ptē. ⁊ argētea ad aliā ⁊ erea ſil'r ad aliā.
c Vitulos. xij. ereos boues vocant̄. iij. R.
d Qui erāt ſub ba/ſibꝰ. baſes dicunt̄ hic ptes fundi marꝭ erei q̄d ſedebat ſup illos xij. vitulos. ⁊ tres re/ſpiciebāt ad orientem ⁊ tres ad occidentē. ⁊ tres ad meridiem. et tres ad aq̄lonem.
e Nō erat pondus eris. h̄ d̄r ad deſignan/dū magnitudinē ⁊ mul titudinē. ei⁹ intantū ꝙ non poſſet de facili ſciri pondus determi (natū.
f De colum nis aūt duabꝰ ſupra/(dictis.
g Decē ⁊ octo cubiti alti. ⁊c̄. h̄ intelligēdū eſt de ſtipite. q2 tota colūna ex q̄ttuor partibꝰ p̄dictꝭ ꝯſtituta habebat. xxv. cubitos in altū. vt h̄r. ij. Paral. iij. ⁊ declara tū eſt diffuſi⁹. iij. Reg. h Et funiculus. xij. cubi. cir. eā id eſt ei⁹ groſſitiē. i Porro groſſitu. ei⁹. i. ſpiſſitudo.
k Quattuor digi. ⁊c̄. ⁊ vtrāqꝫ erea. quaꝝ forma erat val de ſubtilis ⁊ artificioſa. ſicut dictū fuit. iij. Reg. l Et retiacula ⁊ malogranata. ad decorē eni capitellorū erant ibi in circuitu malogranata de ere appoſita. ⁊ retiacula q̄ ſm aliq̄s erāt quedā foramina in circuitu capitelloꝝ ar/tificioſe facta. ſicut in oſtijs laternaꝝ erearū. ⁊ dicunt̄ re/tiacula q2 foramina illa in aliq̄ erāt ſilia foraminibꝰ rhe tis. ſm alios erat opus reticulatū de filis ereis factū et poſitū ſup capitella. vel ꝙ p illa apparebāt malogranata ſicut illa q̄ ſunt opta reti apparēt exteri⁹ p retis foramīa
m Sup coronā. i. ſup capitellū q̄d d̄r corona, eo ꝙ erat ſup caput colūne ſicut corona ſup caput regis. n Et fue. malogra. ⁊c̄. dependētia a capitello. ⁊ tot erāt q̄ī ap/poſita in q̄libet colūna. iij. vo Reg. d̄r ꝙ erāt ducenta in q̄libet colūna centū dependētia. ⁊ centū appoſita. ⁊ ſicut dictū fuit ibidē iſte due columne erant ſite ꝓpe parietes ex vtraqꝫ pte portic⁹. ita ꝙ q̄ttuor malogranata iuxta pa/rietem poſita nō apparebant. ⁊ ideo non cōputantur hic

⁊ ſic remanent nonagintaſex. tertio vero regū cōputant
o Et omīa malogra. centū retia. circūda. licet (omīa.
in qualibet colūna eſſet tm̄ vnū retiaculū. tn̄ ibi erāt cen
tum diſtinctiōes. ſicut in malogranatis erāt centū ordi-
nes. duo eni malogranata. ſ. vnū appoſitū ⁊ aliud depen-
dens ſub eo faciebāt
vnū ordinē. ⁊ ſic cum
in circūitu capitelli eſ-
ſent centū appoſita et
centū dependētia ibi
ꝑ ɔ̄ſis erāt centū ordi
nes.
p Et tulit. Hic po-
nit ordinatio de pſo-
nis ad vitā nō reſua-
tis cū dr̄. Et tulit ma
giſter mi. ſaraiā ſacer.
primū. i. primi ordīs.
dauid eni diſtinxit ſa
cerdotes. ꝑ. xxiiij. ordi
nes. vt hr̄. i. Paral.
q Et de ciuitate eu.
eunuchum ⁊c. ex q̄ pa
tet ꝙ iſte dr̄ eunuch⁹
nō a ſectione genitali
um. q2 tales non ꝑpo
nunt hoib⁹ belli. ſ3 a
maturitate ⁊ honeſta
te. ſm̄ ꝙ dr̄ Mat. xix.
ſunt eunuchi q̄ ſe ca-
ſtrauerūt ꝓpter regnū
celorum ⁊c.
r Et ſeptē viros de
his qui vi. fa. regis. i.
habentes ad ipm̄ libe
rū acceſſum.
s Et ſcribas princi-
pem mili. q̄ ꝓba. tyro
nes. i. iuuenes aptos
ad exercitū armorū.
hos interfecit rex ba-
bylonis. q2 cōſilium ⁊
fauorē dederant ſede-
chie rebellandi.
t Et. lx. viros de po
pulo terre. iſrl̄ hos ſi-
militer īterfecit. q2 re
ſtiterūt ei defendēdo
ciuitatē quantū potuerūt. ⁊ ſic nō reddiderūt ſe volunta
rie. ſed fuerunt inuenti latentes ⁊ abſconditi.
v Iſte eſt pp̄ls. Hic ɔ̄ſiter ponit trāſlatoꝝ in babylonē
x In anno ſeptimo iudeos tria milia. ⁊ (numeratio.
loqtur hic ſcriptura de tranſlatis cu3 iechonia filio ioa-
chim. vt dicit Ra. ſa. ⁊ alij hebrei. ſed ɔtra h̄ videt̄ q̄ dr̄
iiij. Reg. xxiiij. ꝙ tranſlati cum eo fuerūt. x. milia. ſed hec
diſſonantia ſoluit̄ ꝑ hoc q̄ hic dr̄ iudeos tria milia. i. de
tribu iuda. de alijs autē tribub⁹ fuerūt ſeptē milia. q̄ hic
omittunt̄. ⁊ quarto Regū cū iſtis numerant̄. Itē quarto
Regū dr̄ ꝙ iſta tranſmigratio fuit anno octauo nabuch.
hic aūt dr̄ anno ſeptimo ad qđ dicendū ꝙ ibi accipiunt̄
anni nabuch. a principio regni ſui. hic aūt ab illo tempo
re quo ioachim fili⁹ ioſie fuit ei ſubditus ⁊ ſeruiens ſub
tributo. nabuchodonoſor autē iā regnauerat vno anno.
y In anno. xviij. ⁊c. loqtur hic de trāſlatione ppli cū re
ge ſedechia. Sed ɔtra hoc videt̄ qđ ſupra dr̄ ca. iſto. Ipe
eſt ann⁹. xix. nabucho. ⁊c. ⁊ ſoluit̄ h̄ ſicut et ꝑ
cedens. q2 hic accipi-
untur anni nabucho.
a tpe a q̄ ioachim fa-
ctus fuit eius ſeruus.
ſupra vero a pricipio
regni ſui.
z Anno. xxiij. nabu-
chodo. tunc eni cepit
tyrū ⁊ alias ciuitates
circa iudeā ad q̄s ɔfu
gerant ante plures in
dei timore nabucho.
⁊ illi tūc fuerūt capti
⁊ in babylonē ducti.
a Omēs ergo aīe.
hic numerate.
b Quattuor milia
ſexcente. Sciendu3 tn̄
ꝙ fuerunt multoplu-
res. ſed hic et in libro
Regu3 numerant̄ tm̄
notabiliores.
c Et factu3 eſt. Hic
vltimo ponit̄ ordina
tio d̄ iechonia rege q̄
poſt longū carcerē fu
it honorat⁹ in babylo
ne. cū dr̄. Et factu3 eſt
in. xxxvij. anno tranſ-
migratōnis ioachim
tantū ei fuit in ſtatu
humili.
d Eleuauit euilme-
rodach. iſte eni regna
uit poſt nabuchodo-
noſor pr̄em ſuū ſm̄ he
breos. ⁊ mortuo patre
cum regnaret honora
uit ioachim ſup oīs
principes regni ſui vt
apparet in lr̄a. rō autē
huius fuit ſm̄ aliquos. q2 nabuchodonoſor pr̄e pauſſo
amentia iſte euilmerodach filius ei⁹ voluit regnare. ⁊ cre
debat̄ de pauſſione patris gaudere. ꝓpter qđ nabuchodo
noſor in regnū reſtitut⁹ fecit eū incarcerari cum iſto ioa
chim. ⁊ ſic cum eo contraxit amiciciam. propter quod cō
ſtitutus in regno mortuo patre honorauit eū. cetera pa-
tent in litera.
e Et factum eſt poſtq̄3 ⁊c. totum iſtud vſq3 ad fine3 ca-
pituli videtur appoſitum ab aliquo expoſitore ad conti-
nuandum ſententia3 capitulis ſequentib⁹. qđ non eſt in
hebreo nec in libris correctis.

malogranata nonagītaſex
dependētia: ⁰ ⁊ oīa malogra
nata centū retiacul' circun-
dabant. ᵖ Et tulit mgr̄ mili
tie ſaraiā ſacerdotē primu3
⁊ ſophoniā ſacerdotē ſcd̄m
et tres cuſtodes veſtibuli.
ᵍ Et de ciuitate tulit eunu-
chū vnū q̄ erat ꝑpoſit⁹ ſup
viros bellatores: ʳ ⁊ ſeptē vi
ros de his q̄ videbāt facie3
regis q̄ inuenti ſūt ī ciuitate
ˢ ⁊ ſcribā pricipē militū q̄ ꝓ
babat tyrones: ᵗ ⁊ ſexaginta
viros de pp̄lo tre q̄ inuenti
ſūt ī medio ciuitatis. Tulit
aūt eos nabuzardā mgr̄ mi
litie: ⁊ duxit eos ad regē ba
bylōis ī reblata. Et pcuſſit
eos rex babylōis: ⁊ interfe-
cit eos in reblata in terra e-
math. Et tranſlat⁹ eſt iuda
de terra ſua. ᵛ Iſte eſt pp̄ls
quem trāſtulit nabuchodo
noſor. ˣ In anno ſeptio iu-
deos tria milia et viginti-
tres ʸ In anno decimoocta
uo nabuchodonoſor trāſtu
lit de hierl̄m aīas octingen
tas trigintaduas. ᶻ In āno
viceſimotertio nabuchodo
noſor trāſtulit nabuzardan
mgr̄ militie aīas iudeorum
ſeptingētas q̄dragitaq̄nq3
ᵃ Oēs ḡ aīe ᵇ q̄ttuor milia ſex-
cente. ᶜ Et factū eſt in triceſi
moſeptimo anno tranſmi-
grationis ioachim reg3 iu-
da duodecimo menſe vice-
ſimaquinta menſis, ᵈ eleua-
uit euilmerodach rex baby
lonis ipo anno regni ſui ca-
put ioachī reg3 iude: ⁊ edu-
xit eū de domo carcer3 ⁊ lo-
cut⁹ eſt cū eo bona. Et poſu
it thronū ei⁹ ſup thronos re
gū q̄ erāt poſt ſe ī babylone
⁊ mutauit veſtimēta carce-
ris ei⁹. ⁊ comedebat pane3
corā eo ſemꝑ cūct3 dieb⁹ vi-
te ſue. Et cibaria ei⁹ cibaria
ꝑpetua dabant̄ ei a rege ba
bylonis ſtatuta ꝑ ſingulos
dies: vſq3 ad die3 mort3 ſue
cunctis dieb⁹ vite ei⁹.

ᵉ Et factū ē poſtq̄3 in
captiuitatē redact⁹
eſt iſrl̄ ⁊ hirl̄m deſer-
ta ē: ſedit hieremias pph̄a
flens ⁊ planxit lamētatiōe
hac in hierl̄m ⁊ amaro aīo
ſuſpirans ⁊ eiulās dixit.